

ABBY FINEREADER ONLINE'DAN 100 SAYFA HEDİYE!

Fotoğrafını çektiğiniz veya taradığınız sayfalardaki yazıları kopyalayın, kullanın, Word belgesine dönüştürün.

PC net

Teknolojiyi seviyoruz Eylül 2014 Yıl 17 Sayı 204 Fiyat 7,90 TL

TANIŞMA UYGULAMALARI

İnternette
arkadaş ve
sevgili edinme
araçları

VPN SERVİSLERİ TESTTE

Gerçek konumunuzu ve internette yaptıklarınızı gizleyin!
İnternette at koşturmanız için en iyi 6 servisi test ettik.

DAHA HIZLI İTERNET

İnternetinizi hızlandırmak için
para harcamak şart değil!
Hızınıza hız katacak bedava
araçları ve püf noktalarını öğrenin.

TEST: ONLINE DEPOLAMA SERVİSLERİ

10 ÜCRETSİZ VE ÜCRETLİ SERVİSİ
İNCELEDİK, EN İYİLERİ SEÇTİK.

ANALİZ

ÖLÜMDEN SONRA YAŞAM

+ Siz ölünce dosyalarınıza ve hesaplarınıza ne olacak?

YAZILIM

YAZILIMA PARA HARCAMAYIN

+ Popüler paralı yazımların
bedava alternatiflerini seçtik

TEKNOLOJİ

ROBOTLARA DOĞRU

+ Evlerimize girecek robotlar
ne kadar yakınımızda?

NASIL YAPILIR?

Tabletinizin pil ömrünü artırın + Sanal masaüstü oluşturun
Daha iyi video çekin + Fotoğraflarınızı iyileştirin + Kısayollar oluşturun

2014/9/112448 (KİTC: 9,75 TL)

ISSN 1301-4773

9 771301 477006

selim@PCnet.com.tr

@maxcoder

İstemeyene mahremiyet yok

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 12. maddesi şöyle diyor: "Hiç kimsenin özel yaşamına, ailesine, evine ya da yazışmasına keyfi olarak karışamaz, onuruna ve adına saldırlamaz. Herkesin, bu gibi müdahale ya da saldırılara karşı yasa tarafından korunma hakkı vardır."

Peki siz internette kendinizi ne kadar güvende hissediyorsunuz? Dijital özel yaşamınıza saygı gösterildiğine inanıyor musunuz? Birisine yazdığınız mesajların, gönderdiğiniz dosyaların gerçekten sadece o kişiye ulaştığını mı düşünüyorsunuz? İnanın ki "özeliniz" hiç kimsenin umurunda değil ve eğer verilerinizi bilinçli olarak şifrelemiyorsanız her şeyinizin izlendiğini varsayabilirsiniz!

Hiç kimse açıkça itiraf etmese de devletler ve şirketler, özel verilerinizi ele geçirmek için ellerinden geleni artlarına koymuyorlar. Art arda patlayan gizlilik, dinleme ve izleme skandalları hiç kimsenin masum olmadığını, kendinizden başka hiç kimseye güvenemeyeceğinizi gösteriyor.

Artık çoğu kişi biliyor ki şifreleme yapılmadığı sürece, gezdiğiniz tüm web siteleri, internete yüklediğiniz tüm fotoğraflar, gönderdiğiniz tüm e-postalar, sosyal medyada ve anlık mesajlaşma yazılımlarında yaptığınız tüm yazışmalar ve konuşmalar gözetlenebilir, kaydedilebilir; ve emin olun ki birileri onları gözetliyor, kaydediyor.

Bu, sadece yasa dışı içeriklere erişmenizi engellemek isteyen şirketiniz de olabilir, dışarıya bilgi sızdırmadığınızdan emin olmak için tüm yazışmalarınızı okuyan yöneticiniz de. Şirketinizin bilgi işlem departmanında çalışan ve web'e yüklenen tüm fotoğrafları otomatik olarak kendi sunucusuna kaydeden birisi bile olabilir. Oturduğunuz kafedeki bir hacker, basit bir araçla, etraftaki herkesin yazdığı şifreleri topluyor olabilir. Devletler, "terörle mücadele" kılıfı altında kendi vatandaşlarını veya başka ülkelerin vatandaşlarını çeşitli sebeplerle gözetleyerek fişliyor olabilir. "Olabilir" derken, belki oluyordur demek istemiyorum. Bunların hepsi bir yerlerde oluyor ama belki şimdilik sizin başınıza gelmiyordur. Gereken bilgi işlem gücüne ulaşıldığı zaman adam seçmeye de gerek kalmayacak ve bence istisnasız olarak hepimiz takip edileceğiz.

Çoğumuz "Nasıl olsa yasa dışı bir şey yapmıyorum, ne olacak ki?" diye düşünüyoruz ki bu büyük bir yanılgı. Evet, ben de internette yasa dışı bir şey yapmıyorum ama bu, temel insan haklarımdan birinden vazgeçmemi sağlayamaz. Özel yaşamıma, kişisel verilerime hiç kimsenin karışmaması benim hakkım. Bu hakkımı korumak için gereken önlemleri almalıyım. Onu korumaz ve savunmazsam, şüphesiz ki insan olmanın bana verdiği öteki haklar da yavaş elimden alınmaya çalışır.

İnternette mahremiyetinizi korumak ve güvenliğinizi sağlamak için en iyi yöntemlerden biri VPN kullanmak. İlerleyen sayfalarda, bedava hizmet veren en iyi VPN'leri okuyacaksınız. Güvenilir bir VPN kullandığınız zaman gözetlenme riskiniz sıfırlanmasa da oldukça azalıyor. Örneğin benim sempati beslediğim TunnelBear Kanada yasalarına uygun hizmet veriyor ve Kanada'da tüketicilerin kullanımlarına ait hiçbir kaydın tutulması zorunlu değil. Elbette mahremiyetinizi önemsemeyen şirketiniz (veya daha kötüsü, devletiniz) bir gün VPN kullanımını da yasaklayabilir. O zaman umuyorum ki daha fazla kişiyi aklı başına gelir ve birlikte, daha iyi, kendimize daha saygılı bir internet yaratabiliriz. İlk adımı atmak için kemgozleresis.org.tr ve yenidenbaslat.org adreslerine göz atmanızı öneririm.

Yazı İşleri Müdürü

Selim Şumlu

ABBY FineReader Online
kodunuz: FineReaderForPCnet
Son kullanma tarihi: 31.10.2014
Ayrıntılar için 82. sayfaya bakın.

#204/092014

PCnet içindekiler

20 BEDAVAYA
DAHA HIZLI
İTERNET

122
EN İYİ BEDAVA
YAZILIMLAR

30
ÇEVİRİMİÇİ
DEPOLAMANIN
10 OYUNCUSU

KEŞFET

- 03 Selim Şumlu
- 06 DVD ve CD öldü mü?
- 08 Kıvanç Tanrıkulu
- 10 Nevra İlhan
- 12 Görev listesi
- 14 Güvenlik gündemi
- 16 Köken: Biyometrik tanımlama
- 16 Pahalı ürünler o paraya değer mi?

DOSYA

- 20 Daha hızlı internet
- 26 Tarihi bilgisayarlar
- 30 Bulut depolama servisleri
- 44 Tanışma siteleri ve uygulamaları
- 46 Piller neden iyiye gitmiyor?
- 88 Robotlara doğru
- 94 Facebook'un hataları
- 96 Sanal gerçekliğin tarihçesi
- 100 Otomobile teknoloji eklemek
- 122 Paralı yazılımlara bedava alternatifler

NASIL YAPILIR?

- 50 Sorun çözücü
- 54 Hack'lendiğınızı nasıl anlarsınız?
- 56 Telefon veya tabletinizle daha iyi video çekin
- 58 WinUtilities ile Windows'a bakım yapın
- 62 Ölümünden sonra dijital yaşam
- 64 Eski fotoğraflarınızı tarayın
- 68 Tabletinizin pil ömrünü ikiye katlayın
- 72 Tüm bulut hesaplarınızı tek yerden yönetin

ALISVERIS YAPILIR? NASIL

PCnet

YAYINCI

Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş.

İcra Kurulu Başkanı

Mehmet Y. YILMAZ

Yayın Direktörü (Sorumlu)

Gökhan SUNGURTEKİN

Yazı İşleri Müdürü Selim ŞUMLU selim@PCnet.com.tr

Görsel Yönetmen Hasan KAYA hkaya@doganburda.com

Katkıda Bulunanlar

A. Kıvanç TANRIKULU, Görkem YILDIRIM,
Can Barış ÇEVİK, Murat DELİGÖZ, Müge UÇAR,
Ahmet Lokman URAL, Nevra İLHAN

Ankara Temsilcisi Erdal İPEKŞEN 0 (312) 207 00 71-207 00 95

Web: www.PCnet.com.tr **E-posta:** PCnet@PCnet.com.tr

YÖNETİM

Genel Yayın Koordinatörü Yeşim DENİZEL

Projeler Direktörü

(Tüzel Kişi Temsilcisi) Ferit ÖZKAŞIKÇI

Satış Direktörü Orhan TAŞKIN

Finans Direktörü Didem KURUCU

Üretim Direktörü Servet KAVASOĞLU

REKLAM

Grup Başkanı Viki HABİF

Grup Başkan Yardımcısı Koray BİLİCİ

Reklam Satış Müdürleri

Hatice TARHAN Tel: 0 212 336 53 37, Sevil HOŞMAN Tel: 0212 336 53 17
Ebru ELÇİ Tel: 0212 336 53 39

Reklam Teknik Müdürü

Nusret KIRIMLIOĞLU Tel: 0 212 336 53 60 (3 hat) Faks: 0 212 336 53 90

Kurumsal İletişim Direktörü

Neslihan SADIKOĞLU

Rezervasyon

Tel: 0 212 336 53 00 - 57 - 59 Faks: 0 212 336 53 92 - 93

Ankara Reklam Tel: 0 (312) 207 00 72-73

İzmir Reklam Tel: 0 232 463 78 30

Hedef Sayfalar Tel: 0 212 336 53 70 Faks: 0 212 336 53 91

Burda International

Italy

Mariolina Siclari, International Advertising Sales Director

T. +39 02 91 32 34 66 / mariolina.siclari@burda.com

Burda Community Network

Germany

Vanessa Noetzel / T. +49 89 9250 3532 / vanessa.noetzel@burda.com

Michael Neuwirth / T. +49 89 9250 3629 / michael.neuwirth@burda.com

Austria/Switzerland

Goran Vukota / T. +41 44 81 02 146 / goran.vukota@burda.com

France/Luxembourg

Marion Badolle-Feick / T. +33 1 72 71 25 24 / marion.badolle-feick@burda.com

UK/Ireland

Jeannine Soeldner / T. +44 20 3440 5832 / jeannine.soeldner@burda.com

USA/Canada/Mexico

Salvatore Zammuto / T. +1 212 884 48 24 / salvatore.zammuto@burda.com

Yönetim Yeri

Trump Towers Kule 2 Kat 21-24 34387 Şişli / İstanbul

Tel: 0 212 410 35 74 / Faks: 0 212 410 33 57

Baskı: Doğan Ofset Yayıncılık ve Matbaacılık A.Ş.

Sanayi Mahallesi 1650. Sokak No:2 Doğan Medya Tesisleri

Esenyurt/İstanbul

Dağıtım: Yaysat A.Ş. 0 212 622 22 22 Yayın Türü: Yerel, süreli, aylık

© PCnet Dergisi Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş. tarafından T.C. yasalarına uygun olarak yayımlanmaktadır. PCnet Dergisi'nin isim ve yayın hakkı, Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş.'ye aittir. Dergide yayımlanan yazı, fotoğraf, harita, illüstrasyon ve konuların her hakkı saklıdır. İzinsiz, kaynak gösterilerek dahi alıntı yapılamaz.

FİPP üyesidir.

DB Abone Hizmetleri Hattı

Tel: 0 212 478 0 300 Faks: 0 212 410 35 12 - 13 abone@doganburda.com

Pazar hariç her gün 09:00 - 18:00 arasında hizmet verilmektedir.

DB Okur Hizmetleri Hattı

Tel: 0 212 478 0 300 okurhizmetleri@doganburda.com Dergimizle birlikte

aldığınız DVD'lerdeki sorunlar için Okur Hizmetleri Hattı'mızla iletişime

geçebilirsiniz.

74

104 VPN testi

112 Cubify Cube 2

68

94

- 74 Android görevlerini otomatikçe bağlayın
- 76 Web siteleri için klavye kısayolları
- 78 En iyi Windows "Fix it" çözümleri
- 80 Adblock Plus sırları
- 82 ABBYY FineReader Online
- 83 Yurtdışından aldığınız telefonu kaydettirin
- 84 Sanal masaüstüleri kullanın
- 86 Dosya ve klasör ipuçları
- 87 AutoHotkey ile bilgisayarınızı otomatikleştirin

- ALISVERIS REHBERİ**
- 95 Ayın eğlencelikleri
- 104 Bedava VPN servisleri
- 106 Ürün inceleme
- 114 Sistem sihircisi
- 116 Bedava yazılımlar
- 118 Mobil uygulamalar
- 120 Ayın siteleri

Kesfet

► YAPILACAK YENİ ŞEYLER ► HARİKA WEB SİTELERİ ► İLGİNÇ BİLGİLER

DVD VE CD ÖLDÜ MÜ?

Bir sonraki bilgisayarınızın optik sürücüsü olmayabilir. Bunun nedenini ve seçeneklerinizi araştırdık.

Tarih, bir zamanlar çok popüler olan ancak şimdilerde yok olmuş birçok teknolojiyle dolu. Kim Sony Walkman'ı hatırlıyor musunuz? Çocukluğunda kaset kullananlar olmuştur elbet. Plaklar da yaşamlarını sürdürüyor ama çoğu insan için sadece filmlerde ve fotoğraflarda görünen nostaljik nesnelerden ibaretler. Arkaya doğru neredeyse yarım metreyi dolduran eski nesil televizyonlar şimdilerde çok nadir görülüyor.

Değişim, bilgisayar dünyasında da görülüyor elbette. Bir zamanlar her yerde bulunan teknolojiler artık yok. Disketleri hanginiz hatırlıyor? Kimi kullanıcılar 360 KB veri taşıyabilen 5,25 inç disket sürücülerini bile görmüş olabilir ama hemen belirtelim ki onlar kullanılırken bazı PCnet okurları doğmamıştı bile. Zaman içinde onların yerini daha küçük ama daha yüksek kapasiteli 3,5 inç disketler aldı. Plastik bir kılıf içinde manyetik depolama ortamını barındıran bu disketler büyük bir

gelişmeydi çünkü 1,44 MB veri depolayabiliyorlardı.

Masaüstü bilgisayarlar on yıldan fazla bir süre boyunca 3,5 inç disket sürücülerle satıldı. Hiç disket sürücü görmediyseniz ve Windows'ta ana sistem sürücüsünün neden C: harfini aldığını merak ettiyseniz söyleyelim: A: ve B: sürücülerini disket sürücülere ayrılmıştır. Eskiden tüm bilgisayarlarda bir, bazılarında iki disket sürücüsü bulunuyordu. Dolayısıyla sabit disk C: olarak adlandırıldı.

Zamanında bilgisayarların disket sürücüsü olmadan kullanılması inanılmazdı ama giderek daha az kullanılmaya başlandılar ve sonunda terk edildiler. Disket sürücüler neredeyse 10 yıldır bilgisayarlarımızda görünmüyorlar. Disketlerin yerini iki teknoloji aldı: Bunlardan ilki USB flash sürücüyü. Bunlar bir sakız kutusu büyüklüğündeydi ama yüzlerce disket kadar veri depolayabiliyordu. Flash sürücülerin boyutları giderek küçüldü ve kapasiteleri arttı,

şimdilerde 1TB'ye kadar çıkabiliyorlar.

3,5 inç disket sürücüsünün ölümüne katkıda bulunan ikinci teknoloji ise CD-ROM sürücüsü oldu. Başlarda pahalıydı ve sadece CD okuyabiliyordu ama yeniden yazılabilir CD'ler ve bunlara yazabilen sürücüler kısa zamanda ucuz bilgisayarlar bile konacak kadar ucuzladı. Daha sonra DVD-ROM sürücüler ve DVD yazıcılar geldi, bunlar kapasiteyi daha da artırdı. Modern DVD yazıcılar çift katmanlı disklerde 8 GB'ye yakın veri barındırabiliyor.

Her teknolojinin sınırlı bir hayatı var ve asıl soru şu: DVD ve CD-ROM sürücüler artık miadını doldurdu mu? Gelecekleri var mı? DVD ve CD-ROM sürücüler için gerçekten de hayat sona eriyor gibi görünüyor. Günümüzde giderek artan sayıda optik sürücüsü olmayan bilgisayarlar satılıyor. Bu eğilim dizüstü bilgisayarlarla başladı ve henüz masaüstü bilgisayarlara sıçramadı ama yakın zamanda kesinlikle sıçrayacak. Açıkça görülüyor ki

Dahili DVD sürücüler dizüstü bilgisayarlarda yok olmaya başladı bile.

bir geçiş aşamasındayız ve önceden tüm bilgisayarların ve dizüstü bilgisayarların DVD (eskilerin CD-ROM) sürücüsü varken şimdi sadece bazılarında var. Birkaç yıl içinde hiçbir PC'nin optik sürücüsü olmayacak, tıpkı artık disket sürücülerinin de olmadığı gibi.

Optik sürücülerin işi bitiyor

Ultrabook'lar başta olmak üzere günümüzün bazı dizüstü bilgisayarlarında optik sürücü yok. Bunun birkaç nedeni var. Bunlardan biri, optik sürücü olmadığı zaman üreticilerin bilgisayarları daha ince ve hafif hale getirebilmesi. Optik sürücülerin büyük ve ağır olmasından ziyade, bilgisayarlardaki kalınlığın azalması ve biraz daha hafif olması gözle görülür bir fark yaratıyor. Küçük ve hafif dizüstü bilgisayarları taşımak ve kullanmak daha kolay.

DVD sürücüyü elemek aynı zamanda maliyeti de düşürüyor. Dizüstü uyumlu ortalama bir DVD yazıcı 55 TL tutuyor ve bilgisayar üreticileri toptan alımlarından bu fiyatın yaklaşık yarısına alıyorlar, dolayısıyla büyük bir maliyet kalemi değil ama bir alandaki maliyeti düşürmek başka alanlara daha fazla para harcama olanağı doğuruyor. Böylece, örneğin daha iyi bir işlemci veya RAM sunabiliyorlar.

Belki de optik sürücülerin yavaşça kullanımdan kalkmasının asıl nedeni bugünlerde çok da fazla kullanılmamasıdır. DVD sürücünüz DVD filmleri oynatmak için kullanılabilir ama internet onun da yerini almaya başladı. Henüz ABD'deki Netflix düzeyinde bir çözümümüz yok ama Tivibu, netd, Muvizi, iTunes, Digiturk ve D-Smart gibi servisler internet üzerinden film kiralarak DVD kalitesinde izlemenize olanak tanıyor. Aynı zamanda filmlerin ve dizilerin dijital sürümlerini de satın alabilirsiniz ki bunlar fiziksel bir DVD'den daha ucuza geliyor.

Müzik için de benzer bir durum söz konusu. CD satışları hâlâ iyi olsa da bilgisayarınızda müzik dinlemek için ses CD'lerine hiç gerek yok. Spotify (www.spotify.com) ve Deezer (www.deezer.com) gibi servisler aylık bir abonelik bedeliyle sınırsız müzik dinlemenizi sağlıyor, hatta çoğu kişi için bedava

Harici sürücü bile şart değil: Gerçekten ihtiyacınız var mı, bir düşünün.

seçenekler bile yeterli. Müziklere kalıcı olarak sahip olmak istiyorsanız TTNET Müzik (www.ttnetmuzik.com.tr) üzerinden MP3 biçiminde albüm veya tek tek şarkı satın almanız mümkün. Tabii ki fiziksel CD'den daha ucuza geliyor.

DVD ve CD'lerin başka bir popüler kullanım alanı ise yazılım dağıtımı. Yazılımları da hâlâ "kutulu" olarak satın almak mümkün ama bu giderek nadir hale geliyor. Artık yazılımların birçoğu internet üzerinden satın alınıyor ve doğrudan bilgisayara indiriliyor. Çok az bir kısmı CD veya DVD'den yükleniyor ve hatta kutulu yazılım alsanız bile bazen içinde CD olmuyor, kutuda sadece bir lisans kodu ve yazılımı indirebileceğiniz adresini yazılı olduğu birkaç kart çıkıyor. Windows bile indirilecek şekilde satılıyor ve artık birçok insanın fiziksel Windows DVD'si yok.

İnternet kotalarının ve bağlantı

Bilgisayarınızda optik sürücü yoksa USB tabanlı harici bir sürücü alabilirsiniz.

kimi ülkelere kıyasla daha düşük olduğu ülkemizde hâlâ CD ve DVD'lere rağbet var ama bu sorunlar giderildikçe film, müzik ve yazılımları internet üzerinden edinmek alışkanlık hâline gelecek. Bunun çevreye de yararı var çünkü kâğıt ve plastik atıklar azalmış oluyor.

Sanal sürücü çözümleri

DVD veya CD-ROM sürücünün şart olduğu bir durumu düşünmek çok zor. Bazı insanlar vazgeçmekte zorlanıyor ve optik sürücüsü olmayan bir bilgisayarı almakta endişe duyuyorlar. Endişe duymamalısınız çünkü bilgisayarda yerleşik olarak olmasa da belli amaçlar için kullanmak üzere optik sürücüye ihtiyaç duyarsanız bu problemin çözümü var.

Belki de en basit ve ortada olan çözüm, USB'den bağlanan harici bir DVD yazıcı satın almak. Fiyatları 80 TL civarındaki

böyle bir sürücüyü yeni bir bilgisayara eklemek çok pahalıya patlamayacaktır. Taşınabilir oldukları için tek bir harici sürücüyü dahili optik sürücüsü olmayan tüm bilgisayarlarda kullanabilirsiniz. Sadece ihtiyacınız olduğunda takmanız gerekiyor ki gelecekte bu da oldukça nadir hale gelecek.

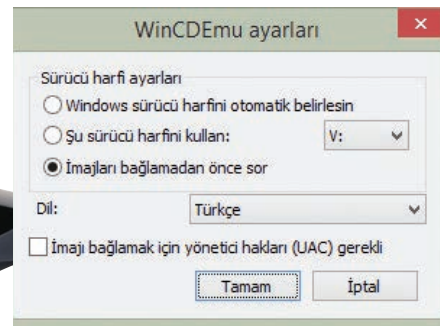
Başka bir çözümse içine sanal CD ve DVD kalıplarını yerleştirebileceğiniz sanal bir DVD/CD-ROM sürücüsü. Bu tarz yazılımların paralı sürümleri de var ama bedava olanlar çoğu kişi için yeterli. Örneğin Virtual CloneDrive (slysoft.com) yazılımı sanal bir CD-ROM sürücüsü yaratıyor. Bu sürücüye .iso ve .bin gibi sık kullanılan disk kalıbı (imaj) türlerini ekleyebilirsiniz. İnternette bazı yazılımlar sonradan boş CD veya DVD'ye yazmanız için ISO dosyası olarak dağıtılıyor ama bunları yazmak yerine Virtual CloneDrive ile doğrudan çalıştırabilirsiniz. Windows 8'de Virtual CloneDrive'ı da kurmanıza gerek yok çünkü .iso dosyalarını çalıştırmak için çift tıklamanız yeterli oluyor.

Alternatif arıyorsanız MagicDisc (bit.ly/magicd204) da başka bir benzer özellikler sunan bir yazılım. .iso ve diğer disk kalıbı biçimlerini kabul eden sanal bir sürücü yaratıyor. Sanal bir optik sürücüye erişmenin bir avantajı da gerçek bir sürücünden çok daha fazla hızlı olması. MagicDisc fiziksel sürücünden 200 kata kadar daha hızlı çalıştığını iddia ediyor ki bu durum diğer yazılımlar için de geçerli.

Daemon Tools Lite (www.daemon-tools.cc) da bu alanda popüler araçlardan. Aynı anda 4 sanal sürücü oluşturabiliyor ve çok sayıda kalıp türünü destekliyor. Üstelik ISO dosyası da oluşturabiliyor.

WinCDEmu (wincdemu.sysprogs.org) ise birkaç avantajı olan açık kaynaklı bir yazılım. Küçük ve taşınabilir olduğu için USB flash sürücü de dahil olmak üzere her yerden çalıştırılabilir ve .iso disk kalıplarını okuyabiliyor.

Şimdi bir düşünün: Gerçekten optik sürücünüze ihtiyacınız var mı? Optik sürücüsüz yaşamak sandığınızdan daha kolay olabilir.

WinCDEmu ile .iso disk kalıplarını sanal sürücü olarak tanıtabilirsiniz.

Kesfet

► YAPILACAK YENİ ŞEYLER ► HARİKA WEB SİTELERİ ► İLGİNÇ BİLGİLER

DVD VE CD ÖLDÜ MÜ?

Bir sonraki bilgisayarınızın optik sürücüsü olmayabilir. Bunun nedenini ve seçeneklerinizi araştırdık.

Tarih, bir zamanlar çok popüler olan ancak şimdilerde yok olmuş birçok teknolojiyle dolu. Kim Sony Walkman'ı hatırlıyor musunuz? Çocukluğunda kaset kullananlar olmuştur elbet. Plaklar da yaşamlarını sürdürüyor ama çoğu insan için sadece filmlerde ve fotoğraflarda görünen nostaljik nesnelerden ibaretler. Arkaya doğru neredeyse yarım metreyi dolduran eski nesil televizyonlar şimdilerde çok nadir görülüyor.

Değişim, bilgisayar dünyasında da görülüyor elbette. Bir zamanlar her yerde bulunan teknolojiler artık yok. Disketleri hanginiz hatırlıyor? Kimi kullanıcılar 360 KB veri taşıyabilen 5,25 inç disket sürücülerini bile görmüş olabilir ama hemen belirtelim ki onlar kullanılırken bazı PCnet okurları doğmamıştı bile. Zaman içinde onların yerini daha küçük ama daha yüksek kapasiteli 3,5 inç disketler aldı. Plastik bir kılıf içinde manyetik depolama ortamını barındıran bu disketler büyük bir

gelişmeydi çünkü 1,44 MB veri depolayabiliyorlardı.

Masaüstü bilgisayarlar on yıldan fazla bir süre boyunca 3,5 inç disket sürücülerle satıldı. Hiç disket sürücü görmediyseniz ve Windows'ta ana sistem sürücüsünün neden C: harfini aldığını merak ettiyseniz söyleyelim: A: ve B: sürücülerini disket sürücülere ayrılmıştır. Eskiden tüm bilgisayarlarda bir, bazılarında iki disket sürücüsü bulunuyordu. Dolayısıyla sabit disk C: olarak adlandırıldı.

Zamanında bilgisayarların disket sürücüsü olmadan kullanılması inanılmazdı ama giderek daha az kullanılmaya başlandılar ve sonunda terk edildiler. Disket sürücüler neredeyse 10 yıldır bilgisayarlarımızda görünmüyorlar. Disketlerin yerini iki teknoloji aldı: Bunlardan ilki USB flash sürücüyü. Bunlar bir sakız kutusu büyüklüğündeydi ama yüzlerce disket kadar veri depolayabiliyordu. Flash sürücülerin boyutları giderek küçüldü ve kapasiteleri arttı,

şimdilerde 1TB'ye kadar çıkabiliyorlar.

3,5 inç disket sürücüsünün ölümüne katkıda bulunan ikinci teknoloji ise CD-ROM sürücüsü oldu. Başlarda pahalıydı ve sadece CD okuyabiliyordu ama yeniden yazılabilir CD'ler ve bunlara yazabilen sürücüler kısa zamanda ucuz bilgisayarlar bile konacak kadar ucuzladı. Daha sonra DVD-ROM sürücüler ve DVD yazıcılar geldi, bunlar kapasiteyi daha da artırdı. Modern DVD yazıcılar çift katmanlı disklerde 8 GB'ye yakın veri barındırabiliyor.

Her teknolojinin sınırlı bir hayatı var ve asıl soru şu: DVD ve CD-ROM sürücüler artık miadını doldurdu mu? Gelecekleri var mı? DVD ve CD-ROM sürücüler için gerçekten de hayat sona eriyor gibi görünüyor. Günümüzde giderek artan sayıda optik sürücüsü olmayan bilgisayarlar satılıyor. Bu eğilim dizüstü bilgisayarlarla başladı ve henüz masaüstü bilgisayarlara sıçramadı ama yakın zamanda kesinlikle sıçrayacak. Açıkça görülüyor ki

Dahili DVD sürücüler dizüstü bilgisayarlarda yok olmaya başladı bile.

bir geçiş aşamasındayız ve önceden tüm bilgisayarların ve dizüstü bilgisayarların DVD (eskilerin CD-ROM) sürücüsü varken şimdi sadece bazılarında var. Birkaç yıl içinde hiçbir PC'nin optik sürücüsü olmayacak, tıpkı artık disket sürücülerinin de olmadığı gibi.

Optik sürücülerin işi bitiyor

Ultrabook'lar başta olmak üzere günümüzün bazı dizüstü bilgisayarlarında optik sürücü yok. Bunun birkaç nedeni var. Bunlardan biri, optik sürücü olmadığı zaman üreticilerin bilgisayarları daha ince ve hafif hale getirebilmesi. Optik sürücülerin büyük ve ağır olmasından ziyade, bilgisayarlardaki kalınlığın azalması ve biraz daha hafif olması gözle görülür bir fark yaratıyor. Küçük ve hafif dizüstü bilgisayarları taşımak ve kullanmak daha kolay.

DVD sürücüyü elemek aynı zamanda maliyeti de düşürüyor. Dizüstü uyumlu ortalama bir DVD yazıcı 55 TL tutuyor ve bilgisayar üreticileri toptan alımlarından bu fiyatın yaklaşık yarısına alıyorlar, dolayısıyla büyük bir maliyet kalemi değil ama bir alandaki maliyeti düşürmek başka alanlara daha fazla para harcama olanağı doğuruyor. Böylece, örneğin daha iyi bir işlemci veya RAM sunabiliyorlar.

Belki de optik sürücülerin yavaşça kullanımdan kalkmasının asıl nedeni bugünlerde çok da fazla kullanılmamasıdır. DVD sürücünüz DVD filmleri oynatmak için kullanılabilir ama internet onun da yerini almaya başladı. Henüz ABD'deki Netflix düzeyinde bir çözümümüz yok ama Tivibu, netd, Muvizi, iTunes, Digiturk ve D-Smart gibi servisler internet üzerinden film kiralayıp DVD kalitesinde izlemenize olanak tanıyor. Aynı zamanda filmlerin ve dizilerin dijital sürümlerini de satın alabilirsiniz ki bunlar fiziksel bir DVD'den daha ucuza geliyor.

Müzik için de benzer bir durum söz konusu. CD satışları hâlâ iyi olsa da bilgisayarınızda müzik dinlemek için ses CD'lerine hiç gerek yok. Spotify (www.spotify.com) ve Deezer (www.deezer.com) gibi servisler aylık bir abonelik bedeliyle sınırsız müzik dinlemenizi sağlıyor, hatta çoğu kişi için bedava

Harici sürücü bile şart değil: Gerçekten ihtiyacınız var mı, bir düşünün.

seçenekler bile yeterli. Müziklere kalıcı olarak sahip olmak istiyorsanız TTNET Müzik (www.ttnetmuzik.com.tr) üzerinden MP3 biçiminde albüm veya tek tek şarkı satın almanız mümkün. Tabii ki fiziksel CD'den daha ucuza geliyor.

DVD ve CD'lerin başka bir popüler kullanım alanı ise yazılım dağıtımı. Yazılımları da hâlâ "kutulu" olarak satın almak mümkün ama bu giderek nadir hale geliyor. Artık yazılımların birçoğu internet üzerinden satın alınıyor ve doğrudan bilgisayara indiriliyor. Çok az bir kısmı CD veya DVD'den yükleniyor ve hatta kutulu yazılım alsanız bile bazen içinde CD olmuyor, kutuda sadece bir lisans kodu ve yazılımı indirebileceğiniz adresini yazılı olduğu birkaç kart çıkıyor. Windows bile indirilecek şekilde satılıyor ve artık birçok insanın fiziksel Windows DVD'si yok.

İnternet kotalarının ve bağlantı

Bilgisayarınızda optik sürücü yoksa USB tabanlı harici bir sürücü alabilirsiniz.

kimisi ülkelere kıyasla daha düşük olduğu ülkemizde hâlâ CD ve DVD'lere rağbet var ama bu sorunlar giderildikçe film, müzik ve yazılımları internet üzerinden edinmek alışkanlık hâline gelecek. Bunun çevreye de yararı var çünkü kâğıt ve plastik atıklar azalmış oluyor.

Sanal sürücü çözümleri

DVD veya CD-ROM sürücünün şart olduğu bir durumu düşünmek çok zor. Bazı insanlar vazgeçmekte zorlanıyor ve optik sürücüsü olmayan bir bilgisayarı almakta endişe duyuyorlar. Endişe duymamalısınız çünkü bilgisayarda yerleşik olarak olmasa da belli amaçlar için kullanmak üzere optik sürücüye ihtiyaç duyarsanız bu problemin çözümü var.

Belki de en basit ve ortada olan çözüm, USB'den bağlanan harici bir DVD yazıcı satın almak. Fiyatları 80 TL civarındaki

böyle bir sürücüyü yeni bir bilgisayara eklemek çok pahalıya patlamayacaktır. Taşınabilir oldukları için tek bir harici sürücüyü dahili optik sürücüsü olmayan tüm bilgisayarlarda kullanabilirsiniz. Sadece ihtiyacınız olduğunda takmanız gerekiyor ki gelecekte bu da oldukça nadir hale gelecek.

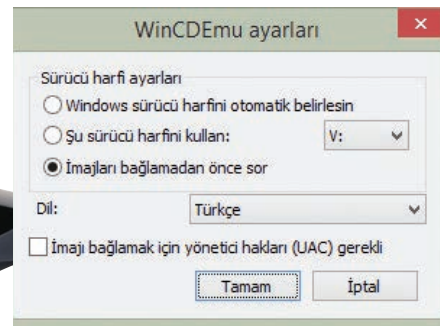
Başka bir çözümse içine sanal CD ve DVD kalıplarını yerleştirebileceğiniz sanal bir DVD/CD-ROM sürücüsü. Bu tarz yazılımların paralı sürümleri de var ama bedava olanlar çoğu kişi için yeterli. Örneğin Virtual CloneDrive (slysoft.com) yazılımı sanal bir CD-ROM sürücüsü yaratıyor. Bu sürücüye .iso ve .bin gibi sık kullanılan disk kalıbı (imaj) türlerini ekleyebilirsiniz. İnternette bazı yazılımlar sonradan boş CD veya DVD'ye yazmanız için ISO dosyası olarak dağıtılıyor ama bunları yazmak yerine Virtual CloneDrive ile doğrudan çalıştırabilirsiniz. Windows 8'de Virtual CloneDrive'ı da kurmanıza gerek yok çünkü .iso dosyalarını çalıştırmak için çift tıklamanız yeterli oluyor.

Alternatif arıyorsanız MagicDisc (bit.ly/magicd204) da başka bir benzer özellikler sunan bir yazılım. .iso ve diğer disk kalıbı biçimlerini kabul eden sanal bir sürücü yaratıyor. Sanal bir optik sürücüye erişmenin bir avantajı da gerçek bir sürücünden çok daha fazla hızlı olması. MagicDisc fiziksel sürücünden 200 kata kadar daha hızlı çalıştığını iddia ediyor ki bu durum diğer yazılımlar için de geçerli.

Daemon Tools Lite (www.daemon-tools.cc) da bu alanda popüler araçlardan. Aynı anda 4 sanal sürücü oluşturabiliyor ve çok sayıda kalıp türünü destekliyor. Üstelik ISO dosyası da oluşturabiliyor.

WinCDEmu (wincdemu.sysprogs.org) ise birkaç avantajı olan açık kaynaklı bir yazılım. Küçük ve taşınabilir olduğu için USB flash sürücü de dahil olmak üzere her yerden çalıştırılabilir ve .iso disk kalıplarını okuyabiliyor.

Şimdi bir düşünün: Gerçekten optik sürücünüze ihtiyacınız var mı? Optik sürücüsüz yaşamak sandığınızdan daha kolay olabilir.

WinCDEmu ile .iso disk kalıplarını sanal sürücü olarak tanıtabilirsiniz.

Yemeksepeti'nde "İsmarlama" devri

Sevdiklerinizi gülümsetmek için onlara yemek ısmarlamak istiyorsanız yardımınıza Yemeksepeti koşuyor. Artık yemeksepeti.com üzerinden vereceğiniz siparişlerde ödeme seçenekleri arasından "online kredi kartı"nı seçebilir, dilediğiniz kredi kartını kullanarak siparişinizi istediğiniz adrese, istediğiniz saatte gönderebilirsiniz. Üstelik bu sayede uzaktaki bir arkadaşınıza istediği yemeği gönderebilir ya da kendi ödemenizi önceden yaparak, para üstünü düşünmek ya da nakit hazırlamak zorunluluğundan kurtulabilirsiniz.

e-kitap alana okuyucu hediye

Tablet markası reeder, web üzerinden e-kitap, film ve müzik satın alma imkânı veren dijital içerik platformu reedershop'u duyurdu. Dostoyevski'den Can Dündar'a yerli ve yabancı birçok ünlü yazarın binlerce kitabına, Universal müzik işbirliği ile satılan tematik müziklere ve gişe filmlerinden bağımsız filmlere kadar binlerce eğlenceli içeriğe bir arada ulaşabileceğiniz bir platform olan reedershop'a www.reedershop.com adresinden ulaşabiliyor. Açılışa özel kampanyada reedershop'tan tek seferde 99 TL ve üzeri alışveriş yapan herkese 249 TL değerindeki reederCOLOR renkli ekranlı e-kitap okuyucu hediye ediliyor.

Anadolu Üniversitesi öğrencileri yaşadı

Anadolu Üniversitesi, Microsoft Türkiye ile yaptığı işbirliğiyle yazılımla ilgilenen öğrencilerine kaçırılmayacak bir fırsat sunuyor. Proje, Anadolu Üniversitesi öğrencilerinin uygulama geliştirme becerilerinin geliştirilmesi amacıyla Açık Akademi eğitimlerinden yararlanmaları ve Dreamspark üyeliğiyle tüm uygulama geliştirme araçlarına ücretsiz olarak ulaşma-sına imkân sağlıyor. İşbirliği kapsamında öğrenciler Office 365'ten de ücretsiz olarak yararlanabilecekler. Öğrenciler ayrıca Microsoft Türkiye'nin sosyal sorumluluk projesi olan Açık Akademi (www.acikakademi.com) sitesi aracılığıyla yazılım geliştirme konusunda eğitim alma imkânı bulacaklar. Bu eğitimlerde öğrenciler,

çevrimiçi sınıflarda etkileşimli olarak uygulama geliştirmenin tüm inceliklerini öğrenme fırsatını yakalayacaklar. Dreamspark ve Açık Akademi üzerinde öğrencilere özel sunulan fırsatlardan yararlanmak için öğrencilerin anadolu.edu.tr uzantılı e-posta adresleriyle sistemlere kaydolmaları yeterli olacak.

YAZARIN GÖRÜŞÜ

Kıvanç TANRIKULU

@kivancco

Erişim önemli, peki ya kalite?

Çevremde YouTube'un müzik dinlemek için kullanıldığına sıkça tanık oluyorum. Düşününce, dinlemek istediğiniz müzik türüne, sanatçıya ya da şarkıya ulaşmanın en kolay yollarından biridir YouTube'a başvurmak. Arama formuna Neşet Ertaş yazarsanız, hemen çalar. Michael Jackson yazarsanız daha güzel çalar. Rihanna yazarsanız, süper çalar! Justin Timberlake'i günde milyon kişi izler/dinler, Rüştü Asyalı'nın Keloğlan filminde seslendirdiği Sen Bir Aysın şarkısını 9 kişi. Ne ararsanız birileri daha sizin aklınıza gelmeden YouTube üzerinde hazır etmiştir. Aradığınız şarkı "bir şekilde" YouTube'da vardır. Peki ama ne şekilde? Hangi kalitede? Bu detayın son zamanlarda gözden kaçırılmasına üzüldüyorum açıkçası. Veri aktarımının maliyetli, bant genişliğinin sınırlı olduğu internet ortamında sıkıştırılmış, kalitesi düşürülmüş müzik parçalarını dinlemeye git gide daha da alışıyor insanlar.

Şimdi bir düşünün, siz de o insanlardan mısınız? Yoksa siz de mi müziği YouTube'dan dinlemeye, dolayısıyla (çoğu zaman) düşük kaliteyle dinlemeye alıştınız farkında olmadan?

Öyleyseniz hemen üzülmeyin. Güzel tarafları da var bunun. Kulaklarınıza YouTube pompalayan kulaklıklarınızı çıkarıp bir sinemaya gittiğinizde, filmden önce oynatılan reklamların ses kalitesi bile büyüleyebilir sizi. Pahalı prodüksiyonların aksiyon sahnelerinde coşan ses efektleri ve müzik aklınızı başınızdan alabilir... Ne o? Yoksa sinemaya da mı gitmiyorsunuz artık? Ne de olsa YouTube'a bir film adı yazıp, sonuna "TEK PARÇA FUL İZLE" gibi saçma sapan bir sözcük grubu ekleyince istediğiniz film seriliyor öyle mi önünüze? Korkarım sizin için yapılabilecek pek fazla şey kalmamış artık. Ömrünüzün sonuna kadar erişim kolaylığını kaliteye tercih edeceksiniz. Gökyüzüne baktığınızda yıldızları görmeseniz de olur.

Google'a köpekbalığı saldırısı

Sanılanın aksine, köpekbalıkları insanlar için büyük bir tehlike teşkil etmiyor: Yılda ortalama olarak sadece 75 kişiye saldırıyorlar. Ancak görünen o ki köpekbalığı saldırılarından teknoloji dünyası da nasibini alıyor. Google'da çalışan ürün müdürü Dan Belcher, geçtiğimiz günlerde yaptığı bir sunum sırasında deniz altındaki fiber optik kabloları ısırarak bir köpekbalığı videosu gösterdi ve Google'ın bunları önlemek için ciddi yatırımlar yaptığını açıkladı.

Okyanus ve deniz altlarına döşenen ve internetin omurgasını oluşturan fiber optik kablolar, internet trafiğini dünyanın her yanına taşımaya yarıyor. Fiber optik

kablolar, cam fiberlerin kolayca kırılmasını önlemek için koruyucu katmanlarla kaplanıyor ama anlaşılan o ki bunlar köpekbalıkları karşısında yetersiz kalıyor. Üstelik okyanusun dibindeki bir kabloyu onarmak da oldukça güç. O yüzden Google, fiber optik kablolarını Kevlar benzeri bir malzemeyle kaplayacağını açıkladı. Bu malzeme, kurşun geçirmez yelek ve araç zırhlarında da kullanılıyor.

Fiber optik kablolar deprem, su basıncı, çapa gibi etkenlerle de hasar görebiliyor ve bir ülkenin yurtdışı internet çıkışının bir anda kesilmesine veya yavaşlamasına yol açabiliyorlar.

Twitter zaman akışında değişiklik

Twitter'in geçen ay boyunca bazı kullanıcılar üzerinde yaptığı bir deney, resmi Twitter politikasına dönüşüyor. Twitter, bazı kullanıcıların zaman akışlarında, o kullanıcıların takip etmediği kişilerin tweet'lerini göstermeye başladı. Bu tweet'ler, gündemle yakından ilgili ve popüler tweet'ler arasından otomatik olarak seçiliyor ve tıpkı bir retweet gibi zaman akışınızda görünüyor. Kullanıcılar tarafından pek hoş karşılanmasa da Twitter bu uygulamayı tüm Twitter kullanıcıları için hayata geçirmeye karar verdi.

Diyelim ki hiç adını duymadığınız bir kişi İŞİD infazlarıyla ilgili bir haber paylaştı, onu takip eden bir arkadaşınız da bu tweet'i favorilerine ekledi. O tweet'i 500 kişi daha favorilerine eklediye, Twitter bunun popüler ve ilginizi çekebilecek bir tweet olduğunu düşünecek. Tweet'i yazan kişiyi takip etmeseniz bile o tweet'i zaman akışınızda göreceksiniz. Gündemdeki konuları hızlıca öğrenmek açısından faydalı olacak gibi görünüyor ama karşımıza çok alakasız tweet'ler de çıkmaya başlayabilir. Bu değişikliğin tüm kullanıcılar üzerinde ne zaman etkili olacağı henüz açıklanmadı, fakat tahminimiz bir ayı geçmeyeceği yönünde.

YAZARIN GÖRÜŞÜ

Nevra İLHAN

@nevraihan

İşletim sistemiyle aşk

Theodore, aşkı herhangi bir kadınla yaşamış olsaydı "Her" filmi için sıradan romantik bir film diyebilirdim ama yakın bir gelecekte geçtiği ve aşık olduğu varlık işletim sistemi olduğundan ben dahil birçok teknoloji severin dikkatini çekti. Gelecekte geçen filmlerin genelde gerçek hayatta pek bir karşılığı olamasa da gitgide yalnızlaştığımız bu dünyada bizim için en iyisini düşünen ve her koşulda bizi sevecek birinin hayatımızda olması hepimizin ihtiyacı. Sabah tatlı bir sesle uyandırıp yapmanız gereken işleri sıralıyor, kahvaltıda yemeniz gerekenleri hatırlatıp, gün içinde iyi olup olmadığınızı kontrol ediyor ve sağlığınıza sizden daha fazla düşünüyor. "Dokunamadığım biriyle nasıl aşk yaşarım? Olsa olsa arkadaşlık olur!" deseniz de iletişimde bulunduğunuz işletim sistemi kendini size göre geliştirmeye devam ettiğinden, özellikle hassas bir dönemdeyseniz Theodore'un içinde bulunduğu duruma düşmek gayet olası görünüyor.

İşletim sistemiyle çıkılacak yemeklerin, uçan arabayla yapılacak yolculuklar ve günlük hayatımızda karşılaşacağımız robotlardan daha yakın bir gelecekte olacağına inanıyorum. Yakın bir zamanda Apple'ın sesli asistanı Siri'nin yaratıcıları; daha gelişmiş, öğrenme ve ilerleme yeteneği olan "Viv" üzerinde çalıştıklarını açıkladılar. Yapay zekâ Viv'in yapabileceklerini okuyanlar, onu şimdiden "Her" filmiyle bağdaştırdı bile. Bu konuda yalnız değişiler: Google, IBM ve Facebook da yapay zekâyla ilgili çalışmalarını sürdürüyor.

Geçmişte, okulda veya arkadaş çevrelerinde bulunan aşklar yerlerini internetteki sohbet programları, tanışma siteleri, telefon uygulamaları yoluyla başlayan aşklara bıraktı. Telefonlarımız ve tabletlerimizle bu kadar yakınlaştığımız dönemde onların bizi daha iyi anlaması ve yaşamımızı düzenlemesi ilişkimizi bir sonraki sürece taşıyabilir. Özel hayatınızda sizinle sohbet eden, şakalarına gülen, sevdiğiniz müzikleri çalan, dokunmasanız bile sizi mutlu eden "ses" ile zaman içinde duygusal bir bağ kurmak kaçınılmaz gibi duruyor.

Görev listesi

Bu ay internette yapmanızı önerdiğimiz 9 görevi sıralıyoruz.

KLAVYENİZDE OLMAYAN KARAKTERLERİ YAZIN

copypastecharacter.com

Yazabileceğiniz tüm karakterlere birer klavye tuşu verilseydi klavyeniz masanızı sığmazdı. Bilgisayarınız, hemen hemen tüm siteler ve programlar tarafından tanınan ama klavyenizde bulunmayan çok sayıda "gizli" karakter içeriyor. Yıldızlardan notalara, bayraklardan matematik simgelerine ve oklara kadar birçok karakter, hiç kimsenin yazamadığı yazılar yazmanızı sağlayabilir. Siteye girip istediğiniz karakterin üstüne tıkladıktan sonra onu e-postalara, tweet'lere, metin belgelerine, forumlara vb. yapıştırabilirsiniz. Tüm karakterleri gömek için "Our favorite set" yazısına tıklayıp "All characters"i seçin.

ZAMANI KAÇIRMAYIN

e.ggtimer.com

5 dakika sonra yapmanız gereken bir iş mi var? 10 dakika sonra ocağın altını kısmanız mı gerekiyor? 30 saniyelik bir sayaca mı ihtiyacınız var? Yumurtanızı 5 dakika haşlamak mı istiyorsunuz? O süreyi bilgisayar başında geçirecekseniz

işinizi unutmamak için E.gg Timer'a istediğiniz süreyi girip Go'ya tıklamanız yeterli. Saniye (örn. 30), dakika (örn. 20 minutes) veya saat (örn. 1 hour) cinsinden değer girebilirsiniz. Ardından o sekmeyi tarayıcınızda açıp bırakıp (Arka plana atabilirsiniz.) işinizi yapmaya devam edin. Süre dolunca alarm sesiyle uyarılacaksınız.

MIRILDANARAK ŞARKI BULUN

www.midomi.com

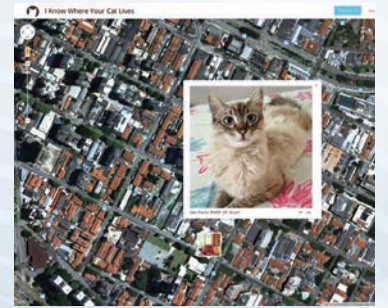
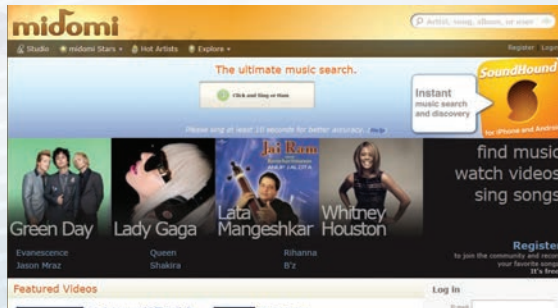
Aklınıza bir şarkı takıldı ve melodisini hatırlıyorsunuz ama hangi şarkı olduğunu hatırlayamıyor musunuz? Shazam gibi mobil uygulamalar çalışan bir şarkının ne olduğunu size söyleyebilir ama canlı performansları genelde tanıyamazlar. Midomi imdadınıza yetişiyor! "Click and Sing or Hum" düğmesine tıklayıp şarkıyı söylemeye veya mırıldanmaya başlayın. İdeal süre en az 10 saniye. Mükemmel şekilde çalışmasa da özellikle yabancı şarkılarda iyi sonuçlar verdiğini gördük. Tabii

çalışması için bilgisayarınıza bir mikrofon takılı olmalı. (Web kameranızın mikrofonu da olur.)

DÜNYANIN KEDİLERİNİ GÖRÜN

iknowwhereyourcatlives.com

Kedilerin tüm interneti kapladığını biliyoruz ama bu site sayesinde artık internetteki kedilerin gerçek dünyada nerede yaşadıklarını da görebilirsiniz. I Know Where Your Cat Lives (Kedinin Nerede Yaşadığını Biliyorum) adlı bu site, internete yüklenmiş bir milyon kedi fotoğrafının meta verilerini analiz ederek fotoğrafları Google Haritalar üzerine yerleştirmiş. Siz de kedinizin fotoğraflarını internette paylaşıyorsanız burada kendi kediniz ve evinizle karşılaşma ihtimaliniz var. Ayrıca sağ üstteki "Random cat" düğmesine tıklayarak dünyanın rastgele bir yerindeki kediyi görebilirsiniz. Sitede gezmek eğlenceli olsa da, siteyi kuran sanat profesörü Owen Mundy internetin "herkesin gizliliğini nasıl azalttığını" ortaya koymak istiyor. İnternet kedilerini

İZLENECEK YENİ FİLMLER KEŞFEDİN

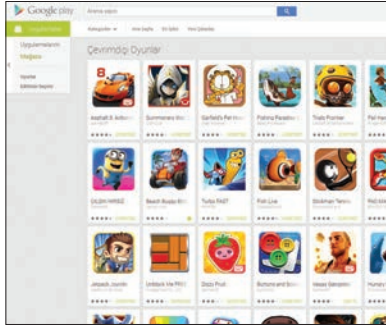
www.criticker.com

Gösterime yeni giren veya DVD'si çıkan filmler arasından hangisini seveceğinizi kestirmek güç olabilir. Criticker, size özel bir film öneri sitesi. Önce siteye olup, daha önce izlediğiniz filmlere 100 üzerinden puan veriyorsunuz. En az 20 filmi puanladıktan sonra Criticker zevklerinizi anlamaya başlıyor ve izlemeyi düşündüğünüz bir filmi beğenip beğenmeyeceğinizi, ona yaklaşık kaç puan vereceğinizi size söylüyor. Ayrıca film tavsiyelerinde de bulunuyor. Böylece büyük olasılıkla beğenmeyeceğiniz filmlere zaman ve para harcamaktan kurtuluyorsunuz.

ÇEVİRİMDİŞİ ANDROID OYUNLARINI OYNAYIN

bit.ly/cevrimdisi204

Android cihazınıza yüklediğiniz oyunların bir kısmı internet bağlantısı ister ve bağlantı olmadan çalışmaz. Uçakta veya yurtdışında oynamak üzere indirdiğiniz oyunlar internet bağlantısı isteyerek son anda size sürpriz yapabilir. Google, böyle bir sürpriz yaşamamanız için Play Store'da Çevrimdışı Oyunlar adlı yeni bir kategori açtı. Çoğu ücretsiz olan ve Google'ın kalitesini onaylayarak bizzat seçtiği bu oyunları çevrimdışı olsanız bile her yerde oynayabilirsiniz.

seviyoruz ama haritada tam evinizin üzerinde, belki içinde sizin de olduğunuz bir kedi fotoğrafı görmek ürpertici değil mi?

LONDRA'YA TEPEDEDEN BAKIN

www.google.com/maps

İngiltere'nin başkenti, Avrupa'nın en önemli kültür merkezlerinden biri. Görülmeye değer birçok yapıya ve mekâna ev sahipliği yapan kenti bizzat görme olanağınız yoksa Google Haritalar'dan yardım alabilirsiniz. Google, Londra'nın üç boyutlu görsellerini Haritalar servisine ekledi. Böylece tüm şehre havadan 45 derecelik bir açıyla bakmak mümkün hale geldi. Denemek için Google Haritalar'a girip arama kutusuna Londra'daki ünlü bir yerin İngilizce adını yazın. London Eye, Buckingham Palace (Buckingham Sarayı), Houses of Parliament (Parlamento Binası), Tower Bridge (Kule Köprüsü), Big Ben gibi sayısız örnek var. Mekânı bulunca sol alt köşedeki Earth simgesine tıklayın, ardından da sağ altta pusula simgesinin hemen altındaki "Görünümü yatırın" düğmesine tıklayın. Şimdi görüntüye yaklaşırsanız üç boyutlu yapıları fark edeceksiniz. Bir kez daha tıklayarak yatay bakış açısına geçebilirsiniz. Bu şekilde tüm Londra'yı helikopterdeymiş gibi gezebilirsiniz, yapıları yaklaşıp uzaklaşabilir ve görüntüyü döndürerek farklı açılardan bakabilirsiniz.

VİRÜSLERE SANATÇILARIN GÖZLERİNDEN BAKIN

www.computerviruscatalog.com

Fiziksel varlıklar olmayan bilgisayar virüslerini hayalinizde canlandırmak zordur. Peki dünyanın en azılı virüslerini yetenekli grafik tasarımcılara anlatıp, hayal ettikleri şeyi çizmelerini isterseniz ne olur? Yanıt, Computer Virus Catalog'da. Kendisini "bilgisayar tarihinin en kötü virüslerinin resimli rehberi" olarak tanımlayan site, en ünlü 24 zararlı yazılımın yaratıcı ve renkli eserler halinde ifade edilmiş hallerini sunuyor. Örneğin ilk modern solucan sayılan Happy99'da bir solucanın parçalarını görmek mümkünken, adını bir striptizciden alan Melissa ise modern sanat eseri olarak resmedilmiş. Her görselin altında virüsün kısa bir İngilizce açıklaması var. (Uyaralım, Sircam solucanının görseli toplum içinde bakmaya uygun değil.)

NOSTALJİK ROCK KONSERLERİNİ İZLEYİN

www.youtube.com/musicvault

U2, Bob Dylan, The Who, The Rolling Stones, Bruce Springsteen ve Neil gibi efsanevi rock sanatçıları ve gruplarını da içeren 12.000'den fazla canlı performans videosu Music Vault'un YouTube kanalına yüklendi. Bu yılın başlarında açılan kanalda daha önce yüklenmiş binlerce tam konser videosu da yer alıyor. Music Vault, son iki yılını 50 yıl öncesine kadar uzanan video kasetleri dijital dönüştürmek, sesleri ve görüntüleri düzelterek iyileştirmek için harcamış. Videoların çoğu tek şarkıdan oluşuyor ve tam konserler "Full Concert Videos" listesine ayrılmış. Bağımsız grupların da yer bulduğu kanal, rock müzik severler için bulunmaz bir nimet.

BİLGİLİK

Microsoft Cortana

Ne işe yarıyor?

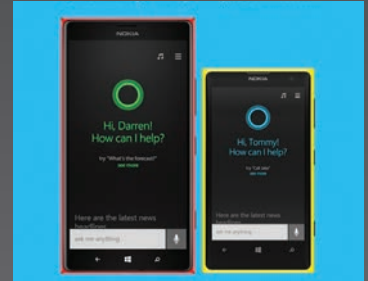
Google Now ve Apple Siri gibi Cortana da konuşmanızı anlayan, size sesli olarak yanıt veren bir sanal asistan şeklinde tasarlanmış. Örneğin Cortana'ya hava durumunu sorarsanız size sesli yanıt veriyor, ağzınızdan çıkan matematik işlemlerini çözebiliyor ve sizin için internette arama yapabiliyor.

Adı nereden geliyor?

Cortana, Microsoft'un ünlü Halo oyun serisindeki bir yapay zekâ sisteminin adı. Yapay zekâ olmakla birlikte bir kadın görüntüsünü ve sesini kullanıyor.

Now ve Siri'den farkı ne?

Microsoft, her iki sistemin de en iyi yanlarının Cortana'da buluşacağını iddia ediyor. Yani Google Now'ın ayrıntılı analiz becerisi ve Siri'nin daha kişisel denebilecek yaklaşımı Cortana'da yer alacak. Bu sayede, örneğin telefonunuzu ne zaman sessize almak istediğinizi tahmin edebilecek veya işe giderken trafik durumuyla ilgili olarak sizi uyarabilecek.

Ne yerlerde kullanabilirim?

Now ve Siri'yi sadece Android ve Apple işletim sistemlerinde kullanabiliyoruz, üçüncü parti uygulamalar Now ve Siri'ye erişemiyor. Cortana da sadece Windows Phone 8.1'de çalışıyor ama Microsoft, Cortana'yı geliştiricilere açıyor. Böylece üçüncü parti uygulamalar da Cortana'nın işlevlerinden faydalanabilecek. Facebook ve Skype şimdiden Cortana'yı desteklemeye başladı.

Deneyebilir miyim?

Cortana, Windows 8.1 güncellemesiyle birlikte ABD'de kullanılmaya başlandı. Yakında İngiltere ve Çin'de de çıkacak. Ne yazık ki Google Now ve Siri gibi Cortana'nın da Türkçe desteği yok ve yakın zamanda olacağını da sanmıyoruz. Türkiye'deki cihazlarda İngilizce olarak kullanılıp kullanılmayacağını ise henüz bilmiyoruz. Ancak dedikodulara Microsoft, Cortana'yı Xbox One ve masaüstü Windows'a taşımaya da planlıyor.

GÜVENLİK GÜNDEMİ

UZMANLARDAN İPUÇLARI VE GÜNCEL TEHDİTLER

SORU-CEVAP

Eski nesil virüsler artık iyice azaldığına göre "antivirüs" terimini kullanmak ne kadar doğru?

Gerçekten de "virüs" denilen zararlı yazılım tipi günümüzde bilişim güvenliğinin en küçük sorunlarından biri. Virüsler eskide kaldı. Bugün daha çok bilgisayarlarımıza çeşitli web sitelerinden otomatik olarak indirilen ve verilerimizi çalan, dosyalarımızı kilitleyip fidye isteyen, bilgisayarımızı elektronik suç işlemek için aracı olarak kullanan yazılımlardan korkuyoruz. Teoride bunların hiçbiri virüs değil. Bu yazılımların geneline "kötü amaçlı yazılım" (malware) diyoruz.

Güvenlik yazılımı firmaları hâlâ "antivirüs" terimini kullanıyor çünkü müşteriler bu terime alışmış ve terimin yarattığı bir güven hissi var, fakat uzmanlar artık antivirüs yerine antimalware terimini tercih etmeye başladı. Bazı ünlü yazılımlar yavaş yavaş isim değişikliğine gitmeye başladı. Yine de bilin ki yazılımın adı antivirüs olsa bile sizi sadece virüslerden değil, tüm malware çeşitlerinden koruyor.

Ocak 2015'te Microsoft'un resmi Windows 7 desteğini keseceği söyleniyor. Bu kadar popüler bir sistem

için çok erken değil mi?

Microsoft'un sunduğu iki tür destek var: "temel destek" ve "genişletilmiş destek". Temel destek boyunca güvenlik güncellemelerinin yanı sıra güvenlik dışı güncellemeler, ürün geliştirmeleri ve tasarım değişiklikleri yayımlanabiliyor. Temel destek sona erince devreye giren genişletilmiş destek süresince sadece güvenlik güncellemeleri yayımlanıyor.

Windows 7'nin temel desteği gerçekten de 13 Ocak 2015'te bitiyor ama genişletilmiş destek 2020'ye kadar sürecek. O zamana kadar muhtemelen Windows 9 veya daha yeni bir sürüm piyasayı ele geçirmiş olur. Ayrıca 2007'de Microsoft, Windows XP'nin hâlâ çok popüler olduğunu görünce temel desteği üç yıl uzatmıştı. Windows 7 için de benzer bir uygulamaya gidilebilir.

Root edilmemiş Android cihazlar için neden düzgün bir güvenlik duvarı uygulaması yok?

Android uygulamaları sisteme Windows yazılımları gibi yoğun biçimde müdahale edemez. Örneğin root düzeyinde erişim hakkı yoksa hiçbir Android uygulaması sistemdeki virüslü dosyaları silemez ve güvenlik duvarları ağ trafiğine müdahale edemez. Telefonunuzu root etmek istemiyorsanız (Biz de önermiyoruz.) güvenlik özellikleri de sunan bir VPN çözümü (örn. F-Secure Freedome) kamuya açık ağlarda verilerinizi koruyabilir.

GÜVENLİK UYARISI

Android zararlıdan geçilmiyor

Cheetah Mobile tarafından yapılan yeni bir araştırma, Android uygulamalarının %9'unun kötü amaçlı yazılım içerdiğini ortaya koydu. 2014'ün ilk yarısında şirketin topladığı 24,4 milyon örnek dosyadan 2,2 milyonu zararlı kod içeriyordu. Bu, 2012'ye kıyasla 20,5 kat ve 2013'e kıyasla 2,5 kat artış demek. En yüksek zararlı yazılımlar bulaşma oranları Asya'da ve özellikle Vietnam'da görülüyor çünkü bu ülkelerde güvenlik önlemlerinin alınmadığı üçüncü parti uygulama mağazaları yaygın olarak kullanılıyor.

iOS'te arka kapı

Güvenlik araştırmacısı Jonathan Zdziarski, iPhone ve iPad'lerin işletim sisteminde "arka kapı" keşfetti. Cihazınız bir bilgisayarla eşleştirildiği zaman şifreleme anahtarları ve sertifikalar bilgisayara kaydediliyor. Bir casus yazılımla bilgisayarınızdan bu verileri çalan hacker, ardından Wi-Fi aracılığıyla telefonunuza bağlanarak tüm bilgilerinizi çalabiliyor. Zdziarski bu yöntemin NSA tarafından kişileri izlemek için kullanılıyor olabileceğini öne sürdü ama Apple iddiaları reddederek bu özelliğin teknik sorunları gidermek için gerekli olduğunu söyledi.

Mozilla da sızdırdı

Gizlilik konusunda en güvenilen internet şirketi seçilen Mozilla bile hacker kurbanı oldu. MDN (Mozilla Geliştirici Ağı) sitesine kayıtlı 76.000 geliştiricinin e-posta adresini ve 4.000 tanesinin parolalarını içeren bir veritabanı, yanlışlıkla bir ay boyunca kamuya açık bir sunucuda kalmış. Mozilla sorunu fark eder etmez veritabanını sunucudan sildi ve sorundan etkilenen üyelerini e-postayla uyardı. Bu parolalar artık MDN'de kullanılmıyor olsa da aynı parolayı başka yerde kullananların parolalarını değiştirmeleri öneriliyor.

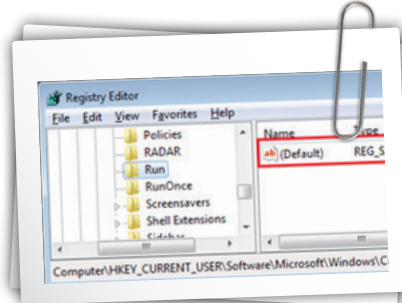
SÖZLÜK

Güvenlik terimlerini açıklıyoruz

Poweliks

Windows kayıt defterine yerleşen yeni bir zararlı türü

Trend Micro, zararlı kodlarını Windows kayıt defterinde (registry) saklayan yeni bir kötü amaçlı yazılım türü keşfetti. Bu yöntemle zararlıların güvenlik yazılımları tarafından tespit edilmesi ve silinmesi çok zorlaşıyor. Poweliks kod adlı zararlı, sisteme bulaşan başka dosyaların indirilmesini sağlıyor, sistemden veri çalabiliyor ve hacker'ların sistem üzerinden saldırı düzenlemesinin önünü açıyor. Poweliks'in kötü amaçlı bir Word belgesi aracılığıyla yayıldığı sanılıyor. Poweliks, kayıt defterinde iki kayıt

oluşturuyor. Bunlardan ilki, zararlının Windows açılışında otomatik başlamasını ve ikinci kayıttaki şifrelenmiş kodu çalıştırmasını sağlıyor. İkinci kayıtta, DLL dosyası gibi çalışan bir PowerShell betiği yer alıyor. Poweliks çalışırken sistemde hiçbir dosya oluşturulmuyor.

Biyometrik tanımlama

Biyoloji tabanlı güvenlik teknolojilerinin köklerini açığa çıkarıyoruz.

Şifre kullanmaktansa biyometrik bilgileri kullanmanın artıları ve eksileri günümüzde oldukça popüler bir tartışma konusu. Genel bir endişe söz konusu olsa da şu bir gerçek ki bu teknolojiler artan bir şekilde hayatımızda görülmeye başlayacak.

Parmak izi

Parmak izini imza olarak kullanmak binlerce yıl geriye, Babil zamanlarına kadar gidiyor. Bu uzun tarihinin bir yerinde, birisi; her insanın parmak izinin eşsiz kavislere, sarmallara ve döngü motiflerine sahip olduğunu fark etmiş.

FBI'nın Kimlik Tanımlama Bölümü 1924 yılında kuruldu ve o zamandan beri de parmak izlerinin veritabanını tutmaya başladı. 1946'da 100 milyona yakın parmak izini toplamayı başarmışlardı. 1980 yılında ise Automated Fingerprint Identification System (AFIS: Otomatik Parmak izi Tanımlama Sistemi) projesi yardımıyla tüm kataloğu dijital hale getirdiler.

Günümüzde ise bu işe özel parmak izi algılayıcıları bilgisayar klavyelerinde, farelerde ve Apple iPhone 5s gibi bazı mobil cihazlarda bulunabiliyor.

Yüz tanıma

1960'ların ortalarında Woody Bledsoe, Helen Wolf ve Charles Bisson yüz tanıma tekniklerini araştırmaya başladılar. Optik taramalardan alınan karakteristik özellikleri dijital veya vesikalik fotoğraflarla eşleştirmeyi denediler. Ancak o dönemin teknolojileriyle eşleştirme işleminin sağlıklı şekilde yapılamadığı ortaya çıktı.

Günlük yaşamımızda kullanılabilen uygulamalar onlarca yıl sonra, 1997'de

ortaya çıkmaya başladı. Bochum teknolojisini (Christoph von der Malsburg ve öğrencileri tarafından Almanya'daki Bochum Üniversitesi'nde geliştirilmişti.) kullanan sistemlerin denemelerde iyi sonuçlar verdiği ortaya çıkmıştı. Bu teknolojinin en kritik yönlerinden birisi, mükemmel çekilmemiş fotoğraflarda da işe yaraması ve gözlük, sakal, bıyık gibi özelliklerden etkilenmemesiydi. ZN-Face adıyla satılan ürün, Deutsche Bank ve havalimanları tarafından kullanıldı.

Amerikalı Identix firması, 2007'de duyurduğu Facelt teknolojisiyle yüz tanımayı bir adım daha ileri götürdü. Facelt, özel bir algoritma kullanarak iki boyutlu görsellerden üç boyutlu yeni görseller oluşturabiliyor. Bu yöntem sayesinde Facelt, kişileri internetteki fotoğraflarından veya tren istasyonu, futbol sahası gibi kalabalık yerlerde bile fark edebiliyor. Bu gelişme sayesinde Facelt ve benzeri yazılımlar CCTV (kapalı devre kamera sistemleri) gözetim sistemleriyle bütünleşmeye başladı.

İris tanıma

1949 yılında İngiliz göz doktoru James Hamilton Doggart, incelediği her irisin diğerlerinden farklı bir yapıya sahip olduğunu fark etti. Doggart, bu mimarideki dizilim ve olasılıkların neredeyse sonsuz olduğunu öne sürdü.

1980'lerde Amerikalı göz doktorları Leonard Flom ve Aran Safir, iris tanımlama kavramının patentini aldı. Ancak, çalışan

bir iris tanıma çözümünü ilk geliştiren kişi, 1994 yılında, Cambridge Üniversitesi Bilgisayar Laboratuvarı'nda bilgisayarla görme ve doku tanıma üzerinde çalışan Prof. Jhon Daugman oldu.

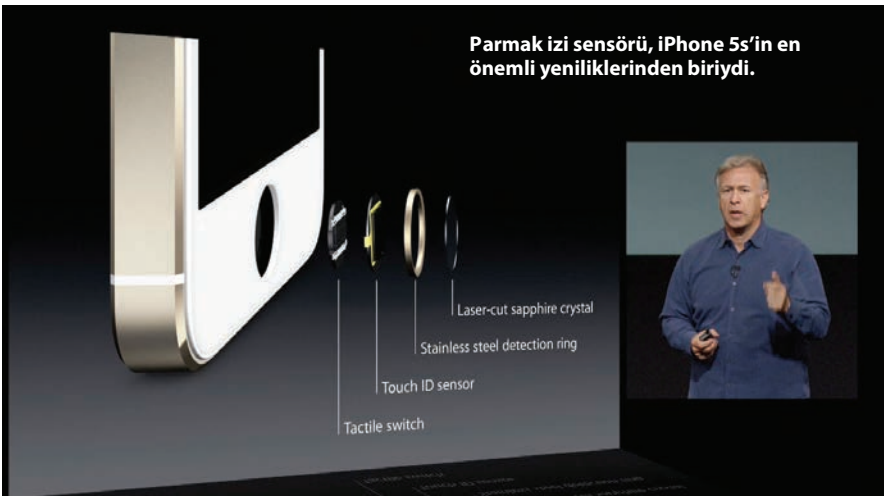
Daugman'ın patentini aldığı ve resim işleme, özellik çıkarımı, doku eşleştirme amacıyla kullanılan bilgisayarla görme algoritmaların lisansı birçok şirkete satıldı. Bu şirketlerden biri de Flom, Safir ve Dougman tarafından kurulan IriScan idi.

Günümüzde iris tarama teknolojisi çoğu ülkenin göçmenlik büroları ve sınır kapılarında kullanılıyor. UIDAI (uidai.gov.in) projesi, Hindistan'daki 1,2 milyarlık nüfusun hepsinin iris kayıtlarını toplamak adına Hindistan'da sürdürülüyor ve bu alandaki en büyük proje.

DNA profileme

İsviçreli doktor Friedrich Miescher, ameliyat sargılarındaki kalıntıları inceleyip deoksiribonükleik asidi (DNA) ayırarak bir ilke imza attı. Phoebus Levene, DNA'nın nükleotid elemanlarının belirli bir yapıya sahip olduklarını öne sürmüştü, James Watson ve Francis Crick 1953'te çift sarmal modelini anlattıkları makaleyi yayımlayıp Nobel Ödülü'nü alana kadar bulmaca çözülemedi.

DNA profileme (veya genetik parmak izi alma), büyük olasılıkla en gelişmiş biyometrik kimlik tanımlama yöntemi. DNA örneklerinin analizine dayanan olay yeri inceleme çalışmaları, 1984 yılında İngiliz genetikçi Sir Alec Jeffreys tarafından geliştirilmiştir.

Parmak izi sensörü, iPhone 5s'in en önemli yeniliklerinden biriydi.

Sir Alec Jeffreys

Pahalı ürünler o paraya değer mi?

Teknoloji dünyasında fiyatının karşılığını en az veren ürünleri araştırdık.

Teknoloji tutkunları olarak biliyoruz ki ürünlerin fiyatını geliştirme, üretim ve malzeme giderleri değil; tüketicinin o ürüne ödemeye razı olduğu para miktarı belirler. Bazı ürünler öylesine vazgeçilmezdir ki maliyetleri çok düşük olsa bile onlar için parayı gözden çıkarırız. Muhtemelen hepsini satın almaya devam edeceğiz ama teknolojik ürünler arasında kâr marjı en yüksek ürünlere bir göz atalım.

Kablo sektörü nedense hiç güç kaybetmiyor. Türkiye'de pek popüler olmayan Amerikalı Monster Cable markası, basit denebilecek kablolar için 100 dolar çıkan fiyatlar talep edebiliyor.

Monster'ın daha basit rakipleri THX logosuna veya "hiper hız" sertifikasına sahip olmayabilir ama çoğu kullanıcının bunlara hiç ihtiyacı yok zaten. Araştırmalar ve testler, dijital veri aktarımı söz konusu olduğunda ünlü markalarla markasız kablolar arasında hiç fark olmadığını gösteriyor.

HDMI gibi dijital veri aktarımı yapan bir kablo ya tam çalışır ya da hiç çalışmaz: Kabloya göre görüntü kalitesi değişmez. Dolayısıyla markadan ziyade bağlantı türüne ve kablo uzunluğuna göre tercih yapmanızı, bulduğunuzuz ucuz kabloyu almanızı öneriyoruz. En kötü ihtimalle bozulursa çöpe atıp yenisini alırsınız.

AKILLI TELEFONLAR

Ortalama fiyat: 2.149 TL (16 GB iPhone 5s)

Ortalama üretim maliyeti: 435 TL
Kilitsiz iPhone 5s'in 2.149 liradan başlayan Türkiye fiyatları, akıllı telefon üretiminin çok pahalı bir iş olduğunu düşünmenize yol açabilir. Oysa IHS adlı analiz firmasının tahminlerine göre (bit.ly/ihs204) telefondaki bileşenlerin maliyeti yaklaşık

200 dolar, yani Türkiye fiyatının beşte biri.

İşin kötü yanı, telefona özellik eklendikçe kazık oranının daha da artması. Apple'ın 16 yerine 32 GB iPhone üretmesi maliyeti sadece 10 dolar artırıyor ama tüketici 100 dolar fark ödüyor.

YAZICI MÜREKKEBİ

Ortalama fiyat: 10 gramı 50 TL

Ortalama üretim maliyeti: 10 gramı 75 kuruş

Sıkı durun: Hacim cinsinden hesaplandığında yazıcı kartuşlarında-

ki mürekkep, ham petrolden 4.000 kat daha pahalı! Üreticiler yazıcı mürekkebi üretmenin sanıldan daha zor olduğunu iddia ediyor ama aradaki bu fiyat farkının sebebi başka:

Yeni yazıcıları neredeyse zararına satan üreticiler, asıl kârlarını mürekkep kartuşlarından elde ediyor.

Yazıcı üreticilerinin kartuş başına ne kadar kâr ettiğini öğrenmek güç. Bugün ortalama bir siyah mürekkep kartuşunun fiyatı 25-50 TL arasında ama üreticiler kartuşların üretim maliyetlerini açıklamıyor, finansal raporlarında da mürekkepten elde edilecek kârın üstün bir şekilde kapatıyorlar.

Bir örnek verelim: 6 kartuşlu popüler bir yazıcı modelinin tüm kartuşlarını alırsak 170 TL ödeyeceğimizi hesapladık. Oysa bu kartuşları 30 kere dolduran mürekkep ve enjektörlerden oluşan bir dolum seti piyasada 79 TL'ye satılıyor. Evet, mürekkep kalitesi belki aynı değil ama fiyat farkı da çok uçuk.

Piyasadaki muadil kartuşlar veya kartuş doldurma hizmetleri ile orijinal kartuşlar arasındaki fark, size yazıcı şirketlerinin kâr oranıyla ilgili bir fikir verebilir. Gerçi onlar da tamamen haksız değil çünkü buna uygun bir iş modelleri var: Yeni yazıcıları çok ucuza, bazen zararına satıyorlar. Bu kayıplarını ise size pahalı kartuş satarak geri kazanıyorlar.

KISA MESAJ (SMS)

Ortalama fiyat: 33 kuruş

Ortalama üretim maliyeti: Hemen hemen yok

Cep telefonlarından alıp gönderdiğimiz kısa mesajların fiyatlandırması, birkaç liraya yüzlerce SMS satın aldığınız paketlerin ve online mesajlaşma uygulamalarının olmadığı zamanlarda çok daha fazla eleştiriliyordu. Yine de SMS paketi aboneliğiniz yoksa en fazla 160 harf göndermek için 30 kuruş civarında para ödemek pek mantıklı görünmüyor. Üstelik SMS'ler mobil operatörünüze neredeyse hiç ek maliyet getirmedeği için ne alırlarsa kâr.

Neden mi? Mobil operatörler, aramaları başlatmak ve cihazınızın hangi baz istasyonuna bağlanacağını belirlemek için sürekli olarak şebeke içinde sinyal verileri aktarımı yapıyor. Gerçek bir sinyal verisi gönderildiği zamanlarda ise bu sinyal kanalları kısa mesajlarınızı taşımak için kullanılıyor. Operatörünüz bu sinyal kanallarını zaten sürekli çalışır durumda tutmak zorunda, dolayısıyla kısa mesaj taşımanın ona ek bir maliyeti yok denebilir. Hele ki aynı operatör içinde kısa mesaj gönderiyorsanız ödediğiniz paranın tamamı kâr hanesine yazılıyor. Eğer farklı bir operatöre kısa mesaj gönderiyorsanız 1 kuruştan daha az bir SMS arabağlantı ücreti ödeniyor.

SES VE GÖRÜNTÜ KABLOLARI

Ortalama fiyat: 30 TL (markalı 1 metre HDMI kablosu)

Ortalama üretim maliyeti: 6 TL (piyasa analizi tahminlerine göre)

BEDAVAYA DAHA HIZLI İNTERNET

Sinir bozucu reklamların internet gezintinizi ikide bir kesintiye uğratmasından sıkılmadınız mı? Görmek istediğiniz reklamları nasıl seçeceğinizi ve hangi yeni reklam hilelerine karşı tetikte olmanız gerektiğini öğrenin.

Simdiye kadar hiç geniş bant bağlantınızın olması gerektiği gibi olmadığını düşündünüz mü? Sözde hızlı internet için bir sürü para ödüyorsunuz ama web sayfalarının açılması uzun sürüyor, YouTube videoları yüklenirken tıkanıp kalıyor ve bant genişliğiniz elvermediği için bütün fotoğraflarınızla videolarınızı buluta yüklemekten vazgeçtiniz.

“Eksik megabit” dünyasına hoş geldiniz. Siyasetçiler ve servis sağlayıcıların yöneticileri Türkiye’nin internet hızının giderek arttığını söylüyorlar. Akamai’nin 2014 ilk çeyrek raporları gerçekten de Türkiye’nin Avrupa - Ortadoğu - Afrika (EMEA) bölgesinde en hızlı artan internet hızına sahip olduğunu gösteriyor ama buna rağmen Türkiye ortalama 5 Mbps ile hâlâ listenin en sonlarında yer alıyor. Buna rağmen, hemen hemen her yıl önceki yıla kıyasla aynı parayı ödeyerek daha yüksek hıza veya kotaya kavuştuğumuzu söyleyebiliriz.

Sorun şu ki, büyük ihtimalle, parasını

ödediğiniz geniş bant bağlantısını tam olarak elde edemiyorsunuz. Kullanıcıların hemen hemen yarısı, servis sağlayıcı tarafından taahhüt edilen hızları göremiyor. Eğer Wi-Fi kullanıyorsanız durum daha da kötüleşebilir: Çoğumuz gibi siz de modem/yönlendirici ayarlarını hiç değiştirmeden kullanıyorsanız sinyal kaliteniz öyle düşebilir ki bıkıp telefonunuzun 3G’ine geçmeyi düşünebilirsiniz.

HIZLI İNTERNET NEDEN ÖNEMLİ?

İster inanın ister inanmayın, yavaş geniş bant kullanan kişiler psikolojik olarak “acı çekiyor”. Geniş bant çok eski bir teknoloji değil: 10 yıl kadar önce çoğumuz çevrilmeli bağlantı kullanıyorduk ve “internetten video izlemek” diye bir şey söz konusu değildi. Ama bugün öyle bir noktaya geldik ki ADSL liderliği ele geçirdi, fiber giderek yayılıyor ve geçen haftanın dizileri tıkladığımız anda oynamaya başlamazsa homurdanmaya başlıyoruz.

Günümüzde hızlı internet bir zorunluluk. Geniş bant bağlantımızı bilgi edinmek, iletişim kurmak ve alışveriş yapmanın yanı sıra eğlence amacıyla da kullanıyoruz. Kötü bir bağlantı dünyadan soyutlanmanıza yol açabilir, hatta evinizin değerini bile düşürebilir! Artık ev arayan insanlar, evin toplu taşıma hatlarına ve okullara uzaklığı kadar, binadaki altyapının sunabildiği internet hızına da dikkat ediyor.

Bu yazımızda size parasını ödediğiniz geniş bant hızlarına kavuşmak için neden evinizi taşımanıza, ISS’nizi değiştirmenize veya yeni bir modem almanıza gerek kalmayabileceğini anlatacağız. Kablosuz bağlantınızı en az kablolu bağlantı kadar hızlı hale getirmenizi sağlayacak yöntemlerden, maksimum hıza ulaşmak için modeminizde yapmanız gereken ayarlardan ve tarayıcınızın, ISS’nizin veya komşularınızın hızınız üzerindeki olumsuz etkilerini nasıl yok edeceğinizden bahsedeceğiz.

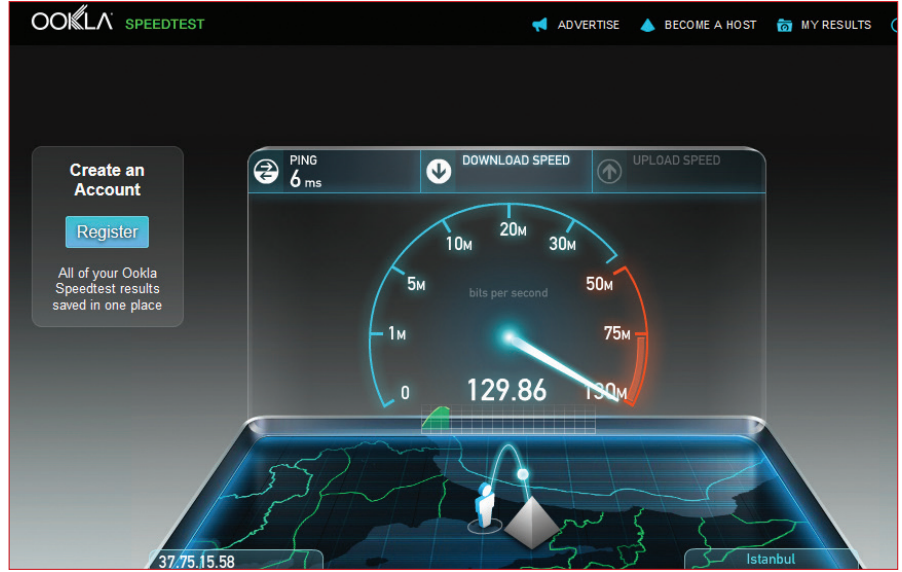
GERÇEK GENİŞ BANT HIZINIZ NE KADAR?

Ookla Speedtest (www.speedtest.net) sitesi hiçbir yazılım yüklemeyen, tarayıcınız üzerinden ölçüm yapabiliyor. Testten önce internetten bir şey indirmeniz tüm diğer programları ve tarayıcınızdaki diğer sayfaları kapatmanız daha doğru sonuç almanızı sağlayacaktır. "Begin test" düğmesine tıkladıktan sonra birkaç saniye bekleyin, araç indirme hızınızı hesaplayacak. Hızınızın günden güne farklılık gösterdiğini fark etmiş olmanız gerekir. O nedenle bu testi birkaç haftada bir uygulayın ve her seferinde "Share this result" düğmesine tıklayıp sonuç linkini kopyalayın ve bir yere kaydedin.

Alternatif olarak, ücretsiz bir Speedtest hesabı oluşturduktan sonra değişen ölçümleri "My results" sayfasından takip edebilir, başkalarıyla paylaşmak üzere CSV dosyası olarak indirebilirsiniz.

Ookla Speedtest'in ücretsiz Android, iOS veya Windows Phone uygulamasını (www.speedtest.net/mobile) tablet veya telefonunuzda kullanarak Wi-Fi sinyalinin gücünü evinizin farklı noktalarından ölçebilirsiniz.

Parasını ödediğiniz geniş bant hizmetini alıp almadığınızı öğrenmek için Nirsoft DownTester aracını kullanabilirsiniz (bit.ly/dst204 - Sayfanın alt kısmındaki "Download DownTester.zip" bağlantısına tıklayın.) Bu basit ve küçük (62 KB)

SpeedTest ile gerçek indirme ve gönderme hızlarınızı ölçün.

program, varsayılan tarayıcınızı kullanarak bir dosyanın indirilme süresini ölçüyor ve sonuçları Excel veya metin dosyası olarak kaydediyor. Yalnız programla birlikte herhangi bir test adresi gelmiyor. Kendi bulduğunuz 5 MB'den büyük birkaç dosyanın indirme adresini File > Add URLs List diyerek elle eklemeniz gerekiyor.

Program taşınabilir olduğu için yüklemenize gerek yok, tek yapmanız gereken EXE dosyasına çift tıklamak. Programı bir USB belleğe kaydederek her bilgisayarın internet hızını hızlıca kontrol edebilirsiniz.

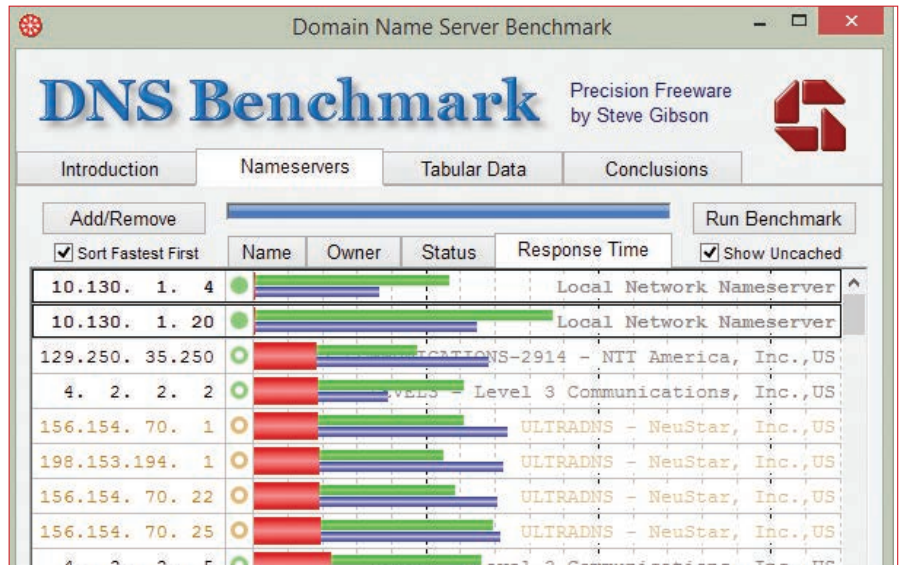
Tarayıcınız üzerinden daha hızlı bir hız kontrolü yapmak için, Google'da "bytes per second to Mbps" yazıp Enter'a basın.

GENİŞ BANT BAĞLANTINIZI BİRKAÇ DAKİKADA HIZLANDIRIN

DAHA HIZLI BİR DNS SUNUCUSUNA GEÇİN

DNS (alan adı sistemi), tarayıcınızın adres çubuğuna bir adres (URL) yazdığınızda o adresin hangi sunucuda bulunduğunu tespit etmek kullanılan bir teknolojidir. Herhangi bir değişiklik yapmadıysanız internet servis sağlayıcınızın DNS sunucularına kullanıyorsunuz demektir. Farklı DNS sunucuları farklı hızlarda tepki verebilir. Dolayısıyla farklı bir sunucuya geçerseniz halinde (söz konusu sunucu dünyanın öbür ucunda olsa bile) sitelerin ilk açılması anında hissedilir bir hız artışı görebilirsiniz. İSS'nizin DNS sunucuları, çeşitli sebeplerle bazı sitelere erişimi engellemek için de kullanılıyor. DNS'lerinizi değiştirdiğiniz zaman sansürlenmiş bazı sitelere erişebilir olacaksınız.

İlk olarak, DNS ayarlarınızı kontrol etmek ve size göre en hızlı sunucuyu tespit etmek için DNS Benchmark (bit.ly/dnsb204) yazılımını kullanın: Sayfadaki "Download now" düğmesine tıklayarak programın EXE dosyasını indirin. İndirdiğiniz dosyaya çift tıklayıp programı çalıştırın ve Nameservers sekmesine tıklayın. En üstte kalın harflerle yazılmış olanlar İSS'nizin sizin için seçtiği varsayılan sunuculardır (genellikle iki tane). Listede, aralarından seçim yapabileceğiniz pek çok başka sunucu olduğunu göreceksiniz. En hızlı sunucunun hangisi

Daha iyi internet hızları için en hızlı DNS sunucusunu tespit edin.

olduğunu belirlemek için "Run Benchmark" düğmesine tıklayın. Program birkaç dakika boyunca listedeki her sunucudan bir dizi rastgele web sitesi talep edecek ve hızlarını ölçecek. Bu sırada bilgisayarınız kullanılmamanızı öneririz. Test bitince "custom nameserver list" oluşturmanız önerilirse "Not Now" diyerek geçin. Test

tamamlandığında sunucular hızlarına göre sıralanır (en hızlı en üstte), isimleri ve tepki süreleri sağ tarafta listelenir.

Windows'ta DNS değişikliği yapmak için "Denetim Masası > Ağ ve İnternet > Ağ ve Paylaşım Merkezi > Bağdaştırıcı ayarlarını değiştirin"e tıklayın, kullandığınız bağlantıya sağ tıklayıp Özellikler'i seçin, listeden

DAHA HIZLI İNTERNET

Internet Protokolü sürüm 5 (TCP/IPv4)'e bir kez tıklayıp Özellikler'e tıklayın, "Aşağıdaki DNS sunucu adreslerini kullan"ı işaretleyip elinizdeki iki IP adresini buraya yazın.

Anlaşıldığı üzere bu yöntem biraz uzun ve her bilgisayarda tekrarlanması gerekiyor. Daha kestirme yöntem, DNS değişikliğini modemizin yönetim panelinden yapmak. Böylece evinizdeki kablolu ve kablosuz tüm cihazlar DNS değişikliğinden yararlanacak. Nasıl yapacağınızı öğrenmek için modemizin kılavuzuna bakmanız gerekiyor çünkü her markada farklı.

Windows için daha basit alternatif ise DNS Jumper (bit.ly/jumper204) isimli ücretsiz ufak program. Bu program, popüler DNS sunucularını listeliyor ve seçtiğiniz birine anında geçiş yapabiliyor. "En Hızlı Dns" düğmesine tıklarsanız sunucuları test ederek sizin için en hızlısını bulabilir.

Biz testlerimizde genellikle Google Public DNS'in üst sıralarda çıktığını gördük ve güvenilir de bulduğumuz için onu tercih ettik ama sizin için sonuçlar farklı olabilir. Bu listedeki DNS'lerin hepsinin güvenilir olduğunu söyleyebiliriz. Forumlarda, sosyal medyada vb. gördüğünüz ve kime ait olduğunu bilmediğiniz rastgele DNS'leri kullanmamakta fayda var.

Eğer birkaç farklı sunucu deneyip de memnun kalmazsanız veya herhangi bir sebeple İSS'nizin varsayılan sunucularına geri dönmek isterseniz DNS Jumper'daki yıldız simgeli düğmeye tıklayıp "DNS - Varsayılan"ı seçmeniz yeterli. DNS Jumper ayrıca sunucuları gruplara ayırmanıza da olanak tanıyor. Programda hazır gelen Security grubu, güvenlik riskli taşıyan siteleri ve sayfaları otomatik olarak engelleyen DNS'leri içeriyor. Bu gruba geçmek isterseniz ana ekrandaki çark simgesine tıklayıp sağ alttaki açılır listeden Security'yi seçin.

DNS Benchmark ve DNS Jumper kurulum gerektirmediği USB belleğinize atıp taşıyabilir, başka bilgisayarlarda da anında kullanabilirsiniz.

HIZINIZI KIRPAN İSS'NİZİ SUÇÜSTÜ YAKALAYIN

Zaman zaman internet hızınızın düşmesinin iki nedeni olabilir: Modeminiz komşularınızla aynı kanalı kullandığı için "trafik sıkışıyor" olabilir (Sonraki sayfaya bakın.) veya servis sağlayıcınız internet trafiğinizi bileyerek "kısıtlıyor" olabilir.

Ağ tarafsızlığı (net neutrality) son zamanlarda ABD ve bazı Avrupa ülkelerinde çok tartışılan bir konu. Bazı servis sağlayıcılar belli saatlerde BitTorrent trafiğini kısıtlayarak, kendi video servislerini öne çıkarmak için diğer video sitelerini yavaşlatarak veya VPN servislerini engelleyerek kullanıcılarının "her şeye eşit erişim" hakkını kısıtlıyorlar. Bu, Türkiye'de pek tartışılan bir konu değil. Açıkçası İSS'lerimizin böyle uygulamaları olup olmadığını da net olarak bilmiyoruz ama sadece İSS'niz değil; üniversiteler ve büyük ölçekli şirketler de böylesi kısıtlamalara gidebiliyor.

Özellikle BitTorrent gibi bir dosya paylaşım hizmetinden faydalanıyorsanız

veya internet üzerinden sıkça video izliyorsanız, trafiğin yoğun olduğu bazı saatlerde yavaşlama hissediyorsanız M-Lab'ın (www.measurementlab.net) ücretsiz test araçlarından faydalanabilirsiniz. Özellikle faydalı olan Glastnost (bit.ly/glastnost204) adlı araç, servis sağlayıcınızın dosya paylaşımı (P2P) hizmetleri, e-posta, HTTP (web sayfaları) ve Flash videoları yavaşlatıp yavaşlatmadığını belirlemenizi sağlayan üç farklı test barındırıyor.

Testler bant genişliğinizi daralttığını ya da engellediğini, yani parasını ödediğiniz hizmeti almadığınızı gösterirse bile ne yazık ki yapabileceğiniz pek bir şey yok.

2012 yılında TTNET, fazla trafik tüketen bazı sitelere mahkeme kararı olmadan erişimi tamamen engellediği için cezaya çarptırılmıştı çünkü servis sağlayıcıların böyle bir yetkisi yok. Bunun dışında ağ tarafsızlığına dair fazla örnek vaka söz konusu değil. "Hız kısıtlama" ile ilgili bir düzenleme henüz yapılmamış. Üniversitenizin veya şirketinizin bağlantı politikalarına zaten müdahale edemezsiniz ama kısıtlamaların bizzat para verdiğiniz servis sağlayıcıdan kaynaklandığını düşünüyorsanız başka bir servis sağlayıcıya geçmeyi planlayabilirsiniz.

M-Lab Glasnost aracını kullanarak İSS'nizin bazı protokollere erişiminizi engelleyip engellemediğini öğrenebilirsiniz.

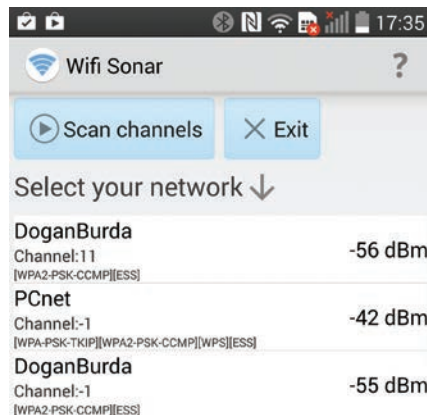
KABLOSUZ BAĞLANTINIZI DAHA HIZLI VE GÜÇLÜ KILIN

MODEMİNİZİ YAPILANDIRIN

Okla Speedtest gibi internet hızını ölçen hizmetler genellikle kablosuz bağlantı yerine Ethernet kablosu kullandığınızda daha yüksek değerler okurlar. Bu durum hiç de şaşırtıcı değil çünkü Wi-Fi hava yoluyla iletme dayandığı için müdahalelere daha açıktır. Ancak aradaki farkın çok da fazla olmaması gerekir. Eğer farkın gereğinden fazla olduğunu düşünüyorsanız, ilk şüphelenmeniz gereken zayıf halka, modemizin veya yönlendiricinizdir.

Bunu düzeltmenin en hızlı yolu, muhtemelen servis sağlayıcınızın bedavaya veya çok ucuza verdiği eski modemi yeni nesil bir 802.11ac modemle değiştirmektir. Bu modemlerin bazıları (teoride) 1300 Mbps gibi dudak uçuklatan hızlara ulaşabiliyor. Tabii bu durum çoğu zaman sınırının 60 km/s olduğu bir yolda saatte 1300 km hıza ulaşan bir araç kullanmaya benziyor. Teorik internet hızınız büyük ihtimalle 16 Mbps'yi geçmiyordur. Bu 1300 Mbps'lik hız internette bağlantı için değil, modeme bağlı cihazlar arasında kablosuz aktarım için geçerli.

Örneğin ev ağındaki bilgisayarlar arasında sürekli büyük dosyalar taşıyorsanız veya medya sunucusu, NAS gibi cihazlar kullanıyorsanız bu hız sizin için daha önemli olacak. Yine de yeni nesil bir modem, ev ağındaki cihazları daha verimli yöneterek

Sinyalin en güçlü olduğu noktayı tespit etmek için Wifi Sonar'da bir Wi-Fi ağı seçin.

kablosuz ağınıza ve internetinizi bir nebze hızlandırabilir.

Tabii yeni bir modem almadan önce mevcut modemizin ayarlarını kurcalayarak biraz hız kazanmanız mümkün olabilir. Bazı modem ve yönlendiriciler, belli servis ve programların bant genişliğinde öncelik almasını sağlayabilir. Bunlar genelde QoS (servis kalitesi) veya bant genişliği önceliği gibi başlıklar altında yer alır. Bu sayede, örneğin oynadığınız bir online oyunu veya Skype'i ilk sıralar alıp Windows Update'i geride bırakarak öncelik verdiğiniz yazılımların internete daha hızlı erişmesini sağlayabilirsiniz. Benzer bir öncelik sistemi, ağdaki cihazlar için de verilebilir. Örneğin dizüstü bilgisayarınız tabletinize kıyasla öncelikli olabilir. Tabii bu özelliklerin her modemde bulunmadığını hatırlatalım.

Bu arada, modeminizi kapatıp açmak da geçici bir çözüm olarak işe yarayabilir. Modemi kapatın, bir dakika kadar bekleyin ve yeniden açın. Bu sayede hem servis sağlayıcınızla hem de ağdaki cihazlarla olan bağlantılarınız sıfırlanmış olacak.

MODEMİNİZİ MÜKEMMEL WI-FI İÇİN KONUMLANDIRIN

Güçlü Wi-Fi sinyali, hızlı kablosuz geniş bant anlamına gelir. Wi-Fi sinyalinizin mobilyaların etrafından dolanması, duvarların içinden geçmesi ve mikrodalga fırın veya komşunuzun modemi gibi aletlerin müdahalesinden sıyrılması gerekiyorsa giderek zayıflaması ve internet hızınız düşmesi normaldir.

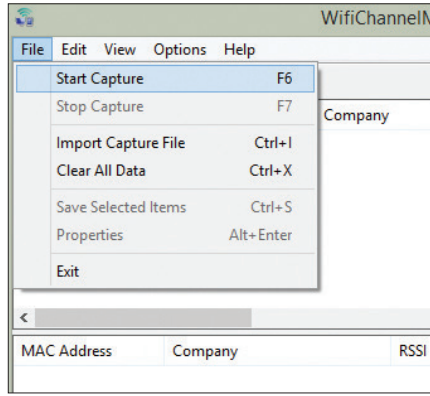
Wifi Sonar (bit.ly/sonar204) adlı Android uygulamasını kullanarak tablet veya telefonunuzu bir sinyal detektörüne dönüştürebilir, iyi sinyal için tam olarak nerede durmanız gerektiğini tespit edebilirsiniz.

Uygulamayı ilk çalıştırdığınızda bir tanıtım ekranı çıkacak. Telefonunuzun "geri" düğmesine dokunarak bu ekranı kapatın. Uygulama daha sonra yakınınızdaki tüm ağları içeren bir Wi-Fi ağ listesi sunacak. Listeden kendi ağınıza seçin. Eğer ağın menzili içindeyseniz cihazınız bip sesi çıkarmaya başlayacaktır. Uygulamanın çıkardığı ses yüksek olduğu için kütüphane gibi yerlerde denememenizi öneririz. Telefonunuzu elinizde dolaşmaya başladığınızda Wi-Fi sinyali güçlenip azaldıkça bip sesi de artıp azalacaktır.

Eğer ağırlıklı olarak masaüstü bilgisayar kullanıyorsanız Wifi Sonar kullanarak modeminizi yerleştirmeniz gereken mükemmel noktayı bulabilirsiniz. Telefonunuzu bilgisayarınızın yanına koyun, uygulamayı çalıştırın ve telefonun biplemesi için ağa bağlanın. Bip sesi güçlü ve net gelene kadar modemi etrafta dolaştırın ve anteniyle oynayın.

DAHA HIZLI BİR WI-FI KANALINA GEÇİN

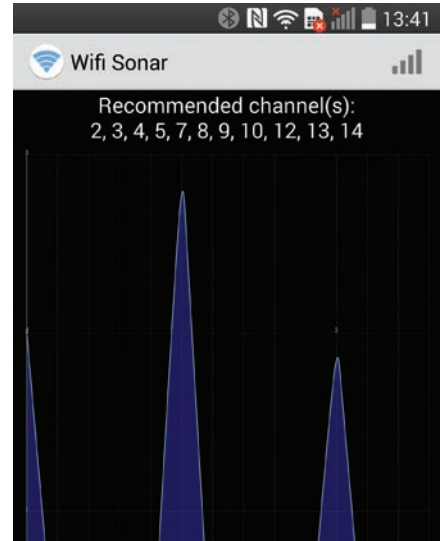
Kablosuz ağ iletişimi için kullanılacak 13 farklı kanal vardır ama modemlerin çoğu

Tüm Wi-Fi kanallarını karşılaştırmak için "Start Capture"a tıklayın.

kablosuz ağa aynı kanal üzerinden bağlanır. Bu nedenle, aynı bölgede çok sayıda modem varsa komşularınız da internete bağlandığında sinyal çakışmasından dolayı hızınız düşebilir. Komşularınızın kapılarını çalıp herkesin kullandığı kanalı sormak yerine WifiChannelMonitor (<http://bit.ly/channel204>) aracını kullanarak mevcut 13 kanalın hızlarını karşılaştırabilir, hangilerinin kimler tarafından kullanıldıklarını görebilirsiniz. Bu taşınabilir programı kurmadan çalıştırabilirsiniz ama çalışması için ilk olarak Microsoft Network Monitor (bit.ly/msm204) aracını yüklemeniz gerekiyor. Alternatif olarak, Android tablet veya telefonunuzda biraz önce bahsettiğimiz Wifi Sonar uygulamasını kullanabilirsiniz. Uygulamayı çalıştırın ve "Scan channels" düğmesine dokun. Hangi kanalların en çok trafik akışına sahip olduğunu gösteren bir grafik karşınıza gelecek. "Recommended channel(s)" başlığı altında önerilerin boş kanalların listesini göreceksiniz.

Ne WifiChannelMonitor ne de Wifi Sonar

Hangi Wi-Fi kanallarının en hızlı olduğunu bulmak için Wifi Sonar'da bir kanal taraması çalıştırın.

sizin yerinize kanal değişikliği yapmayacaktır. Bu değişikliği modeminizin yönetim panelinden yapmanız gerekiyor. Panele nasıl gireceğinizi modeminizin kullanım kılavuzundan öğrenin (Muhtemelen tarayıcınızın adres satırına 192.168.1.1 gibi bir adres yazmanız gerekecek.) ve yönetim panelindeki kablosuz (Wi-Fi) ağ ayarları sayfasını bulun, ağına kullandığı kanalı değiştirin ve kaydedin. Bu aşamada birkaç dakikalığına bağlantınız kesilebilir. Şimdi bilgisayarınızı yeniden başlatın ve daha hızlı aktarım yapıp yapmadığınızı, web sayfalarının daha hızlı açılıp açılmadığını kontrol edin. Küçük de olsa bir fark olmalı ama kablosuz ağların çok yoğun olduğu yerlerde fark ciddi boyutlara ulaşabilir. İstedığınız hızı elde edemediyse başka bir kanal deneyin.

KABLOSUZ BAĞLANTINIZI KİM SÖMÜRÜYOR?

WiFi Sonar gibi basit bir uygulama ile komşularınızın kablosuz ağlarını görebiliyorsanız büyük ihtimalle onlar da sizinkini görebiliyor ve gereken önlemleri almıyorsanız belki de internete bağlanmak için kullanıyorlardır. Bu durum internet bağlantınızı yavaşlatacağı gibi, kotalı bir tarife kullanmanız halinde faturanızı da kabartacaktır.

Ücretsiz Who Is On My WiFi (www.whoisonmywifi.com) adresinde "Download FREE" düğmesine tıklayın.) yazılımı kablosuz ağınıza hangi IP adreslerinden ve bilgisayarlardan ulaşıldığını ortaya çıkartıyor. Bu bilgileri kullanarak bant genişliğinizi aşırının kim olduğunu tespit edebilirsiniz. Program arka planda çalışmaya devam ediyor ve birileri kablosuz ağınıza bağlanmaya kalktığı anda "Bilinmeyen bilgisayar bulundu" uyarısı veriyor. Tanıdığınız bilgisayarları "known" olarak işaretleyerek onları temiz çıkarabilirsiniz. Programla birlikte can sıkıcı istenmeyen yazılımlar ve reklamlar gelmemesi güzel. Ancak çalıştırmak için

Network Device	Block	Description	Mac Address	Last Computer Name	Last IP Address	Connected	Known/Unknown	Remove
Device: 88:AF:67:C7:68:33		TYPE IN NAME	88:AF:67:C7:68:33		172.16.0.0.023	YES	UNKNOWN	
Device: 28:10:76:85:22:36		TYPE IN NAME	28:10:76:85:22:36		172.16.0.0.001	YES	UNKNOWN	
Device: 00:1B:11:30:72:CA		TYPE IN NAME	00:1B:11:30:72:CA		172.16.0.0.005	YES	UNKNOWN	
Device: 80:C6:3A:75:06:00		TYPE IN NAME	80:C6:3A:75:06:00		172.16.0.0.021	YES	UNKNOWN	
Device: 00:25:11:8F:66:87		TYPE IN NAME	00:25:11:8F:66:87		172.16.0.0.007	YES	UNKNOWN	
Device: 18:03:73:69:18:C9		TYPE IN NAME	18:03:73:69:18:C9		172.16.0.0.026	YES	UNKNOWN	
Device: 88:CA:3A:FC:28:2B		TYPE IN NAME	88:CA:3A:FC:28:2B		172.16.0.0.025	YES	UNKNOWN	
Device: F2:4D:A2:E7:AA:87		TYPE IN NAME	F2:4D:A2:E7:AA:87		172.16.0.0.033	YES	UNKNOWN	
Device: 20:CF:30:BC:57:7A		TYPE IN NAME	20:CF:30:BC:57:7A		172.16.0.0.034	YES	UNKNOWN	
Device: F2:4D:A2:E7:AA:87		TYPE IN NAME	F2:4D:A2:E7:AA:87		172.16.0.0.034	YES	UNKNOWN	

yönetici haklarına sahip olmanız gerektiğini unutmayın.

Birilerinin kablosuz ağınıza keyfince kullandığını fark ettiğinizde iş işten geçmiş olabilir: Fatura kabarık gelse bile ödemek zorundasınız. Yapılacak en doğru şey, daha işin başındayken kablosuz ağınıza güvenceye alarak istenmeyen kişileri uzak tutmaktır. Modeminizin yönetim paneline girerek kablosuz ağ güvenliğiyle ilgili sayfayı bulun, sunulan şifreleme standartlarına bakın. WEP, WPA ve WPA2

Who's On My Wifi ile kablosuz sinyalinize hangi bilgisayarların eriştiğini tespit edebilirsiniz.

sunuluyorsa WPA2'yi, o yoksa WPA'yı seçin. Sadece WEP varsa modeminizi değiştirme vaktiniz gelmiş demektir çünkü o şifre anında kırılabilir. Zaten en yüksek şifreleme standardı seçiliyse işi garantiye almak şifrenizi değiştirin: Siz ve ailenizden biri geçici olarak şifreyi komşularınızla paylaştıysanız cihazları sürekli olarak sizin ağınıza bağlanabilir.

Ayrıca modeminizin yönetici şifresini de değiştirin ve sadece sizin bilebileceğiniz bir şifre belirleyin.

3G BAĞLANTINIZ WI-Fİ'DAN DAHA MI HIZLI?

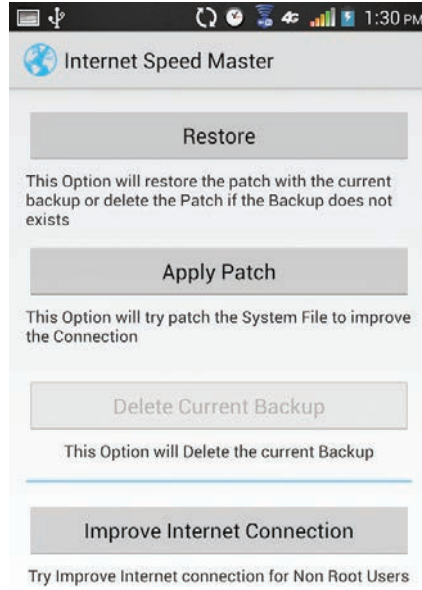
Mobil veri, kural olarak Wi-Fi'dan daha hızlı değildir; özellikle de 4G değil de 3G ağı üzerindeyseniz. Ancak evinizdeki Wi-Fi sinyali bir müdahale nedeniyle zayıflıyorsa ve pek çok mobil veri sinyalinin bulunduğu kalabalık bir bölgede yaşıyorsanız Wi-Fi yerine mobil internet kullandığınızda daha hızlı gezinebildiğinizi fark edebilirsiniz.

Birçok ülkenin aksine Türkiye'de 3G mobil internet hızları, ev ve işyerlerimizdeki ADSL hızını geride bırakabiliyor. Bu elbette güzel bir gelişme ama Wi-Fi yerine mobil internet kullandığınızda daha hızlı gezinebildiğinizi fark edince bunu alışkanlık haline getirirseniz cüzdanınız zorlanabilir.

Ev veya işyerinizin belli yerlerinde Wi-Fi çekmiyorsa telefonunuz otomatik olarak 3G şebekesine bağlanır. Siz o anda Wi-Fi'ya bağlı olduğunuzu düşünüp internet üzerinden uzun bir film izlemeye başlarsanız tahmin ettiğinizden çok daha fazla mobil veri tüketiş olursunuz. Bu istemsiz veri kullanımı, sınırlı bir internet paketi aldıysanız kotanızın kısa sürede dolmasına yol açar.

Öncelikle hız farkından emin olmak için Wi-Fi sinyalinizin güçlü olduğu bir yerde, nispeten güçsüz olduğu bir yerde ve Wi-Fi kapatarak sadece 3G ile Speedtest.net uygulamasıyla üç test yapın. Wi-Fi'nın 3G'ye kıyasla fazla geride kaldığı noktalar varsa, bu yazımızdaki ipuçlarıyla bağlantınızı hızlandırmaya çalışın. Özellikle sinyalin ulaşmadığı veya çok zayıf ulaştığı noktalar sizin içinde önemliyse bir menzil genişletici (Ağ genişletici de deniyor.) satın almayı düşünebilirsiniz.

3G gerçekten her zaman daha hızlı çıkıyorsa, bu yazımızdaki ipuçlarını kullanarak Wi-Fi hızınızı anlamlı ölçüde artırıyorsanız ve veri tüketiminiz aşırı

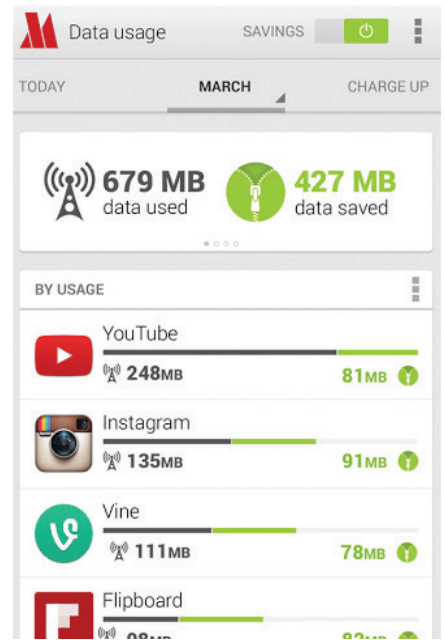
Internet Speed Master uygulaması sisteminize zarar vermeden biraz hız kazandırabilir.

yüksek değilse tamamen 3G'ye geçmeyi düşünebilirsiniz. Mobil internetin ucuz olduğunu söyleyemeyiz, üstelik adil kullanım noktası denen ve aştığınızı hızınızı düşüren noktalar da DSL ve fibere kıyasla düşük, ama 3G'nin çok daha pratik olduğunu itiraf etmeliyiz.

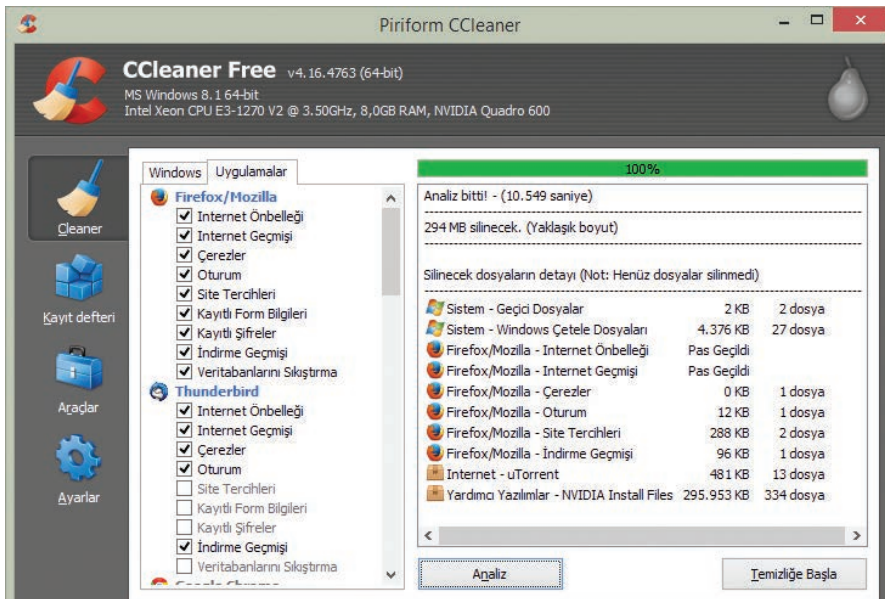
Android tabletinizde 3G desteği varsa Internet Speed Master (bit.ly/speed204) uygulamasını kullanarak 3G bağlantınızı biraz hızlandırmayı deneyebilirsiniz. Uygulama, TCP/IP ayarlarıyla oynayarak veri aktarım hızını artırmaya ve dolayısıyla interneti hızlandırmaya çalışıyor.

Uygulamayı kullanabilmek için tabletinizi root etmenize gerek yok. Uygulamayı çalıştırdıktan sonra mobil veri hızımızda çok ufak bir artış gözlemledik ama fark odanın farklı bir noktasına geçip daha iyi bir 3G sinyali yakaladığımızda görülenden daha fazla değişti.

Ayrıca, Android telefon veya tabletinize Opera Max (www.opera.com/max) kurarak hem sayfa yüklenme hızlarını artırabilir hem de veri tüketimini azaltabilirsiniz. Bir VPN şeklinde çalışan ücretsiz Opera Max, sadece web tarayıcınıza değil, telefonunuzdaki tüm uygulamalara gelen verileri sıkıştırarak tasarruf sağlıyor.

TARAYICINIZI HIZLANDIRIN

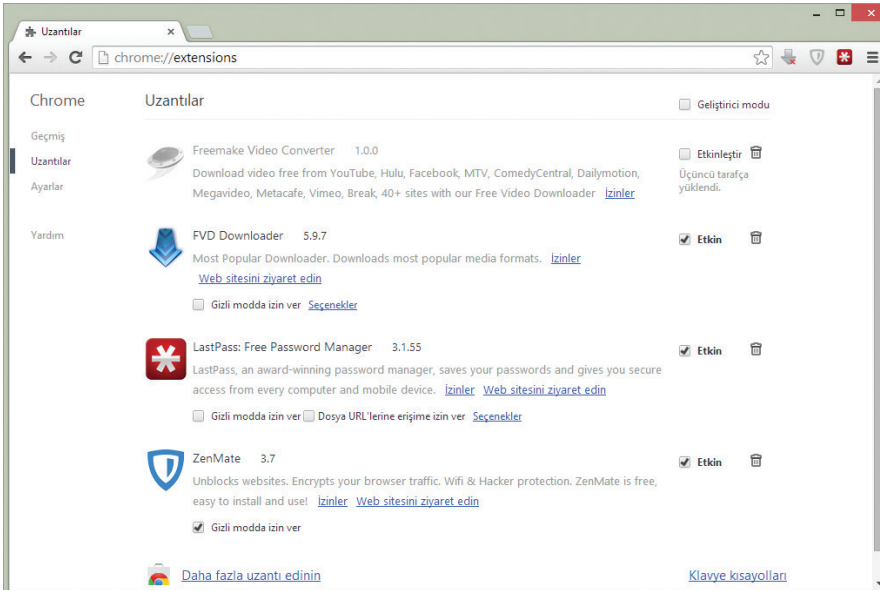

CCleaner, tarayıcılarınızda biriken geçici dosyaları temizlemenize yardımcı olabilir.

TARAYICILARINIZDAKİ GİZLİ ÇÖPLERİ TEMİZLEYİN

Tarayıcınızın internet bağlantısıyla aranızdaki son sınırdır. Güçlü ve hızlı geniş bant bağlantınız, bilgisayarınızın ve internet bağlantınızın hızını düşüren; yıllar boyu birikmiş uzantı, eklenti, önbellek ve diğer çöpler nedeniyle tıkanmış bir tarayıcının engeline takılabilir.

Biriken çöpleri elle temizlemek için Chrome'un Görev Yöneticisi'ni, Firefox'un about:addons-memory eklentisini ve Internet Explorer'ın Araçlar menüsünü kullanabilirsiniz. Bizim önerimiz, daha pratik bir araç olan ücretsiz CCleaner (www.piriform.com/ccleaner) ile hepsini bir seferde temizlemek. Yazılımı yükledikten sonra üstteki Uygulamalar sekmesine tıklayın. Firefox/Mozilla ve Google Chrome başlıklarına sağ tıklayıp "Hepsini işaretle"yi seçin. Silinmesini istemediğiniz veriler varsa onların işaretlerini kaldırabilirsiniz. Daha sonra "Analiz" düğmesine, analiz bitince de "Temizliğe Başla" düğmesine tıklayın. Bu

Gerçekten kullanmadığınız tarayıcı uzantılarını devre dışı bırakın veya silin.

temizlik işlemini ayda bir yapmanızı öneririz.

EKLENTİLERDEN VE ZARARILILARDAN KURTULUN

Şaşırtıcı gelebilir ama web'de gezinti hızınızı en çok etkileyen öğelerden bazı tarayıcınızın sizin isteğiniz dışında yüklenen eklentiler, araç çubukları, yan uygulamalar ve uzantılardır. Bunlardan bazıları, ziyaret ettiğiniz tüm sayfaları tarayarak size hiç kullanmadığınız bazı işlevler sunarlar. Araç çubukları tarayıcınızda görüntü kirliliği yaratır ve arka planda çalışarak zaman zaman veri indirirler. Benzer şekilde, belki ihtiyacınız olur diye kurduğunuz ve hiç kullanmadığınız eklentiler de tarayıcıyı yavaşlatır ve fazla bellek tüketimine sebep olur. En iyisi bunları kaldırmak.

Chrome kullanıyorsanız menü düğmesine tıklayıp Araçlar > Uzantılar'a girin ve tanıdık gelmeyen tüm uzantıların yanındaki çöp kutusuna tıklayın.

Firefox kullanıyorsanız menü düğmesine tıklayıp Eklentiler'e girin, kullanmadığınız ve bilmediğiniz eklentileri kaldırın.

Internet Explorer kullanıyorsanız çarka tıklayıp "Eklentileri yönet"i seçin, tanıdık gelmeyen uzantıları tek tek seçip alttaki "Devre dışı bırak" düğmesine tıklayın.

Bu yöntem çoğu eklenti için etkili olsa da bazı kötü amaçlı eklentiler kendilerini geri yükleyebilir. Bu durumda önce www.malwarebytes.org adresinden Malwarebytes Anti-Malware'in ücretsiz sürümünü indirip sisteminizi tarayın ve tespit edilen zararlı yazılımları temizleyin.

Ayrıca truva atı, botnet gibi zararlılar da bağlantı hızınızı ciddi biçimde düşürebilir. Bunlardan korunmak için sisteminizde mutlaka bir antivirüs yazılımı yüklü olmalı. Para harcamak istemiyorsanız www.avast.com adresinden avast! Free Antivirus'ü ücretsiz indirebilirsiniz.

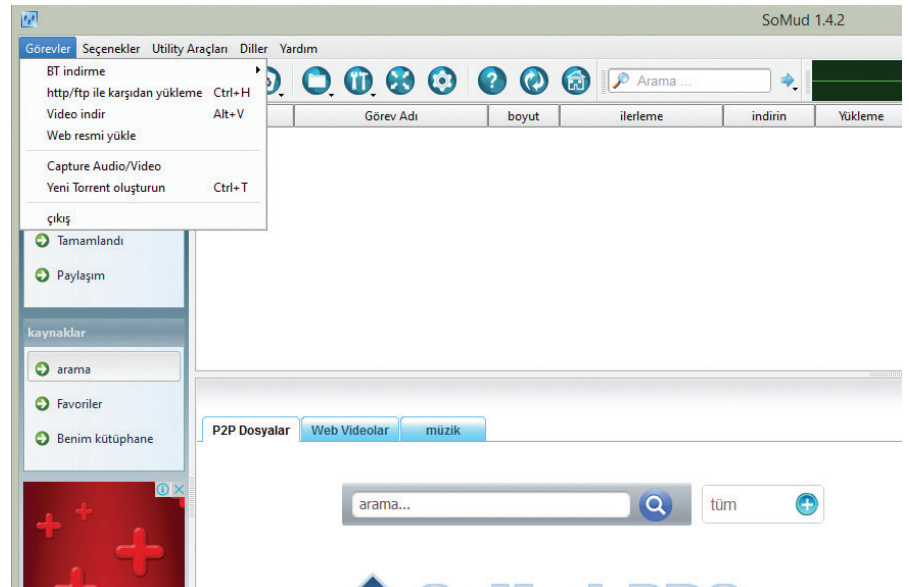
BÜYÜK DOSYALARI İKİ KAT DAHA HIZLI İNDİRİN

Tarayıcınız üzerinden dosya indirdiğinizde, bilgisayarınıza dosya almak için sunucuyla kurulan tek bir bağlantı söz konusudur.

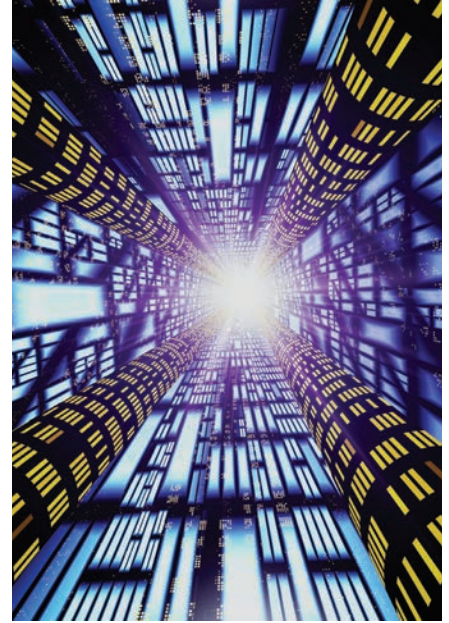
SoMud (www.somud.com) gibi indirme yöneticileri, tarayıcınızdan bağımsız çalışarak dosyaları parçalar ve pek çok farklı sunucu (veya aynı sunucu) üzerinden aynı anda indirir. Böylece dosyalar bilgisayarınıza daha hızlı bir şekilde ulaşır. Bu fark bazen az ama bazen de kat kat fark söz konusu olabiliyor.

Kolayca yüklenen SoMud, çıkartmadan reklam yazılımları veya istenmeyen ekstralar yüklemeye çalışmıyor ama program penceresinde bazı iri ve can sıkıcı reklamlar bulunuyor. Bu, dosyaları hızlı indirmenizi sağlamaktan çok daha fazlasını yapan, kullanımı kolay ama çok gelişmiş bir program. İsterseniz dosyalar daha tam indirilmeden ön izlemelerini görüntüleyebiliyor, indirilen dosyaları başka biçimlere dönüştürebiliyorsunuz. Hatta isterseniz ekranda yaptığınız her şeyi bir video eğitimi olarak kaydedebilir, daha sonra hatırlama amacıyla kullanabilir veya başkalarıyla paylaşabilirsiniz. Program ayrıca BitTorrent'i de destekliyor.

Program çalışırken masaüstünüzde sabit

İndirme yöneticisi SoMud sayesinde video, resim ve torrent'ları daha hızlı indirebilirsiniz.

bir simge beliyor. Buna sağ tıklayarak indirme işlemlerini başlatıp durdurabilir ve çok sayıda farklı görevi yerine getirebilirsiniz. Programı kapatmak için simgeye tıklayıp çıkış'ı seçebilirsiniz.

Açık kaynaklı bir program olan Free Download Manager (www.freedownloadmanager.org) da BitTorrent desteği de dahil olmak üzere SoMud'da bulunan pek çok temel işlevi yerine getirebiliyor, ancak çok kısıtlı medya seçeneği sunuyor. Avantajları ise daha iyi Türkçe desteği sunması ve daha az bellek harcaması. Bu açıdan, eski ya da yavaş bilgisayara da daha uygun olacaktır. Ücretsiz bir hesap açarak tüm etkin ve tamamlanmış indirme işlemlerinizi başka bilgisayardan bile görebilirsiniz. Büyük dosyaları gündüz indirmeye başlayıp daha sonra tabletinizin tarayıcısında kullanmak istiyorsanız veya işyerinizdeki bilgisayarda gece dosya indirmeye başlamak isterseniz bu özellik çok işinize yarayacaktır. Böylece gün içinde dosya indirerek hızı azaltmamış olursunuz. ■

Tarihi PC'ler

Bu yıl, bilişim tarihinin en önemli makinelerden biri olan Colossus'un 70. doğum günü kutlandı. Dünyanın ilk "elektronik" bilgisayarı olarak tarihe geçen Colossus ayrıca Alman askeri kodlarının şifresini kırarak 2. Dünya Savaşı'nın kazanılmasında da hayati bir rol oynadı. Colossus, bilgisayar meraklıları ve tarihçiler arasında tam bir kült statüsü elde etmiş olabilir. Peki ama dünyanın ilk dizüstü bilgisayarının, tabletinin ya da oyun konsolunun adını hatırlıyor musunuz? Ya dünyanın ilk web sunucusunu veya fare odaklı grafik kullanıcı arayüzüne sahip olan ilk bilgisayarı? Tarihin en önemli 13 bilişim donanımını ele aldık.

1944

COLOSSUS

Programlanabilir bilgisayar fikrini Charles Babbage 100 yıl öncesinde ortaya atmış olabilir ama tamamen programlanabilir ilk dijital bilgisayar 1944 yılında geliştirilen ve Latince'de "dev heykel" anlamına gelen adının hakkını boyutlarıyla veren Colossus'tu.

Boole işlemleri gerçekleştirmek için vakum tüpleri kullanan ve yeni görevlerin programlanabilmesi için telefon fişleri, kordonlar ve düğmeler kullanan Colossus, Tommy Flowers tarafından tasarlanmış ve Alan Turing'in kriptanaliz olasılık teorilerinden ilham almıştı.

2,3 metre yüksekliğinde sekiz raftan oluşan ve 5,5 metre uzunluğunda iki yuva içine yerleştirilmiş olan bir oda büyüklüğündeki bu cihazlardan toplam 10 adet üretilmişti. Bilgisayarın çalışan bir kopyası 2007 yılında tamamlandı ve şu anda İngiltere'deki Ulusal Bilgi İşlem Müzesi'nde (National Museum of Computing) sergileniyor.

1972

MAGNAVOX ODYSSEY

Video oyun konsollarını ve akla ilk gelen isimleri düşünün: Atari, Nintendo, Sega, Sony ve Microsoft. Ancak bunların hiçbiri evde video oyunu devrimini başlatmaktan sorumlu değil: O şeref Magnavox Odyssey'ye ait. Takip eden yıllarda Simon oyununu da tasarlayan Ralph Baer tarafından 1972'de (Atari konsolundan birkaç yıl önce) geliştirilen Odyssey, 1975 yılında üretimine son verilene kadar 300.000 adet satmıştı.

Televizyonla kullanılmak üzere tasarlanan Odyssey'in oyunları kartuş şeklinde sunuluyordu. Oyunların oynanabilmesi için ekrana bantlanan plastik örtülerin kullanılması gerekiyordu. Tenis, futbol, hokey ve rulet gibi oyunlar; ilkel kontrol cihazları aracılığıyla ışığı kontrol ederek oynanabiliyordu.

Bir atış oyununda, ışığı hedef olarak algılayan gerçek boyutlu bir pompalı av tüfeği dünyada ilk kez oyun kontrol cihazı olarak kullanılmıştı.

Bugünün konsollarıyla karşılaştırıldığında inanılmaz basit görünebilir ama Atari Pong oyununu piyasaya sürdüğünde oyun Odyssey'deki tenis oyununa çok benzediği için patent haklarını ihlal etmekten suçlu bulunduğu unutmamak gerek. Odyssey olmasaydı, bugün Call of Duty veya Grand Theft Auto gibi oyunlara kavuşamazdık.

1973

XEROX ALTO

Pek çok bilgisayar tarihçisine göre Xerox Alto, Douglas Engelbart'ın geliştirdiği "fare" adlı kontrol cihazını grafiksel kullanıcı arayüzü (GUI) ile anlamlı bir şekilde bir araya getiren ilk masaüstü çözümdür. Xerox PARC'da geliştirilen Alto hiçbir zaman tüketici pazarına sürülmedi ama Xerox tesislerinde ve üniversitelerde kullanılmak üzere binlercesi üretildi. Cihazda tek renkli bit-map VDU, üç tuşlu fare, görsel bir kullanıcı arabirimi ve 2,5 MB çıkarılabilir veri depolama birimi bulunuyordu.

Grafik kullanıcı arayüzü kavramını daha da geliştiren Alto aynı zamanda gerçek WYSIWYG (ne görüyorsan onu alırsın) çıktı veren ilk cihazdı ve o sıralarda geliştirilmekte olan Xerox lazer yazıcılarla birlikte çalışacak şekilde tasarlanmıştı. Alto, kullanıcıların bilgisayarla etkileşime girme şeklini değiştirdi ve Apple Macintosh gibi kişisel bilişim donanımlarının tasarımını etkiledi.

1975

MIT'S ALTAIR 8800

Altair 8800, iki sebepten dolayı listemize girmeye hak kazanıyor: Piyasaya sürülen ilk uygun fiyatlı ev bilgisayar setiydi ve bildiğimiz bilişim dünyasını biçimlendiren mühendis ve tasarımcılara ilham verdi.

400 dolardan daha ucuza satılan Altair, 8 bit Intel 8080 işlemci ve 256 bayt belleğe sahipti. Cihazın ekranı, ön panelde yer alan LED'lerden ibaretti ve klavyesi yoktu. Veri girişi bir dizi anahtar aracılığıyla gerçekleştiriliyordu. Ama yine de cihazın 100 hatlı veri yolu fiilen standart S-100 veri yolu haline geldi. Cihaz için yazılan ilk programlama dili olan Altair BASIC, daha sonra Microsoft'u kuracak olan Paul Allen ve Bill Gates tarafından yaratılmıştı.

1976

APPLE I

İlk Apple bilgisayar, şirketin kurucularından Steve Wozniak tarafından tasarlanmış ve elde üretilmişti. Bilgisayarları satmak için Steve Jobs'du. Bugün Apple I olarak adlandırılan cihazdan sadece 200 adet üretilmiş ve tanesi 667 dolardan satışa sunulmuştu. Ama bu sadece yaklaşımda olan Apple devriminin başlangıcıydı.

Apple meraklıları, Apple I'nin çağdaşı diğer hobi bilgisayarları gibi kit olarak satılmadığını iddia ederler ama tamamen birleştirilen devre kartının yine de bir güç kaynağına ve ekrana bağlanması, bir çeşit kasa içine yerleştirilmesi gerekiyordu. Ancak, Altair 8800'ün aksine, bir televizyona bağlanabiliyor ve geçiş anahtarlarıyla LED'lere ihtiyaç duymuyordu. Apple I görece başarılı olunca onu beş milyondan fazla satan Apple II izledi.

1977

COMMODORE PET

Commodore PET (Personal Electronic Transactor: Commodore Kişisel Elektronik Aracı) ilk tam entegre, tak-çalıştır ev bilgisayarıydı.

1970'lerde Commodore hesap makineleri üretti. Ama hesap makinelerinin kalbindeki işlemcileri üreten Texas Instruments fiyat artırımına gidince işlemcilerin fiyatı hesap makinelerinin fiyatının iki katına çıktı. Bunun üzerine Commodore yeni bir işlemci aramaya başladı.

Bu arayışın sonucunda firma, KIM-1 adlı bir bilgisayar kitinde kullanılan bir işlemci buldu. Apple II prototipini "çok pahalı" olması nedeniyle reddeden Commodore'un başındaki isim Jack Tramiel, daha ucuz bir alternatif geliştirmeye karar verdi. Sonuç olarak geliştirilen PET, bütünlük ekran, klavye ve kaset teyp girişini kontrol eden bir 6502 işlemciye sahipti. Daha da önemlisi, metal kasa içindeki tek panelli bilgisayar, veri teybi depolamaya, daha fazla bellek için genişletme bağlantı noktalarına, teyp sürücülerine, paralel bağlantı noktalarına ve bir modeme sahipti.

Başlangıçta cihazın hesap makinesine benzetilen küçük klavyesi, şirketin geldiği kökeni belli ediyordu. Sonraki modellerde bu ilk tasarımın yerine tam boyutlu bir klavye getirildi. Böylece Commodore PET bir yazarkasaya değil de bilgisayara benzemişti.

1980

SINCLAIR ZX80

Altair 8800, 1975'de ilk "ekonomik" bilgisayar kiti olarak satışa sunulmuştu; ama gerçekten ucuz ve ödenen parayı hak eden bir cihaz için 1980 yılını beklemek gerekecekti. Sinclair ZX80 İngiltere'de sadece 80 sterline (bugünkü karşılığı 374 sterlin) satışa sunulmuştu. Daha sonra Sinclair Research adını alacak olan Science of Cambridge tarafından geliştirilen cihaz ucuz olmasına rağmen herkese hitap etmiyordu çünkü ZX80 kitinin sadece montajlanması değil, aynı zamanda lehimlenmesi de gerekiyordu. Montajlanıp lehimlenmiş hazır sürümünüye 100 sterline bulmak mümkündü. Her iki sürüm de belirli bir başarı elde etti. Cihazlarda 3,25 MHz ZX80 işlemci, 1 KB RAM, 4 KB ROM ve işletim sisteminin yanında Sinclair BASIC programlama dili bulunuyordu.

Mavi film klavyeyle dikkat çekici beyaz kasa ZX80'ün tasarımıyla fark edilmesini sağlıyordu ama aynı başarıyı sağlıklı çalışmada gösterdiğini söylemek zor. Televizyona bağlanıp sıradan kaset kaydetme cihazlarına veri kaydı yapabilen ZX80 ortalama 50.000 adet satmayı başarmıştı.

1981

IBM PC

Bilgisayar tarihini ele alan bir yazının IBM'den bahsetmemesi düşünülemez. IBM ve 1981'de piyasaya sürülen IBM PC, bildiğimiz anlamıyla kişisel bilgisayar devrimini başlatmıştı. Bu devrimin o kadar köklü bir etkisi oldu ki piyasaya çıktığı ilk yılın sonunda her işgününde dakikada bir IBM PC satıldığı söyleniyordu.

Model 5150, Commodore PET ve Apple II gibi cihazların hâkim olduğu mikro bilgisayar pazarına giriş yaptı. Fortune 500 şirketlerinden biri olan merkezi işlem birimi üreticisi IBM, tek bir ufak ve uygun fiyatlı bilgisayarla hobiciler ve ticaret dünyası arasındaki uçurumu kapatmıştı.

İki yıl sonra piyasaya çıkan IBM PC XT, şirketin "PC devriminin öncüsü" olarak yerleştiği konumu güçlendirdi. Bu, dahili sabit diske (Sadece 10 MB kapasiteli!) sahip ilk bilgisayardı ve bugün tüm kişisel bilgisayar üreticilerini benimsediği standartları belirledi.

1981

OSBORNE 1

Dış görünüşüne bakınca alıştığımız dizüstü bilgisayar tanımına uymadığını düşünebilirsiniz ama aslında Osborne 1 taşınabilir bilgisayarların gerçek atası olarak anılmayı hak ediyor. Piyasaya sürüldüğünde "taşınabilir bir mikro bilgisayar" olduğu iddia edilse de kullanıcıları daha çok "sürüklenebilir" diyordu.

10,7 kg ağırlığında ve bir dikiş makinesi boyutlarındaki cihaz hiç de "taşınabilir" değildi. 1795 dolar (bugünkü 4.700 dolar) fiyat etiketiyle ucuz olduğu da söylenemezdi. Ancak yine de beraberinde bir dizi iş uygulaması getiren tam özellikli bir bilgisayardı. CP/M işletim sistemini çalıştıran Osborne 1, donanımın kendisi kadar değerli olduğu söylenen yazılımlara sahipti. Ne yazık ki sadece 5 inç boyutundaki ekran çok etkileyici değildi ve tek taraflı disket sürücülerini veri depolama sorunlarına yol açıyordu.

Hızlı değildi, genişletilemiyordu ve piyasadaki en pratik bilgisayar değildi. Ama yine de en verimli ayında 10.000 adet satmayı başardı ve taşınabilir bilgisayarlara bir ilgi olduğunu gösterdi.

1982

COMMODORE 64

Tüm zamanların en çok satan bilgisayar modeli Commodore 64 (kısaca C64), Guinness Rekorlar Kitabı'na göre 1 milyar doların üzerinde kazanç sağladığı ömrü boyunca 22 milyon adetten fazla sattı. Bu 8 bit ev bilgi işlem makinesi, IBM'den daha ucuza, 595 dolara (bugünkü 1.500 dolar) satılıyordu. Genişletilebiliyor, anakarta bütünleşik bağlantı noktaları sayesinde çevre birimleri ile arabirim bağlantısı kurabiliyordu. Ayrıca harici ROM kartuş bağlantı noktası aracılığıyla veriyolu da genişletilebiliyordu. Bu arada adını borçlu olduğu 64 KB RAM'den bahsetmeyi unutmayalım.

Commodore, rakiplerinin aksine ayrıntılı belge ve kılavuzlar hazırladığı için oyun geliştiricileri hızla C64'e yönelmeye başladı. Sonuç olarak, C64 hızla zamanının en popüler oyun bilgisayarlarından biri oldu.

1990

NEXTCUBE

Bu listedeki bilgisayarların hepsini bilgisayar donanımlarının evriminde büyük bir adımı temsil ettiği için seçmedik. Örneğin NeXTcube'ü, onu kullanan bir insanın bu evrime yaptıkları katkılardan dolayı listeye aldık.

NeXTcube'ü, Steve Jobs'ın Apple CEO'luğundan istifa ettikten sonra 1985'te kurduğu şirket geliştirdi. NeXTcube örneğinde söz konusu olan sadece tek bir kişi. Tıpkı öncülü NeXT Computer gibi NeXTcube de ticari bir başarı elde edemedi. Yüksek güçlü bir iş istasyonu olarak tasarlanan, NeXTSTEP adlı özel bir işletim sistemi kullanan ve 10.000 dolar gibi bir fiyata satılan bilgisayar sadece üç yıl boyunca (1990-1993 arasında) piyasada kaldı.

Ancak NeXT'in hayranlarından biri olan Tim Berners-Lee, henüz ilk adımlarını atan World Wide Web'in (WWW) ilk web sunucusu olarak bir NeXTcube kullandı ve cihazın nesne yönelimli geliştirme araçlarını kullanarak dünyanın ilk web tarayıcısını oluşturdu.

1993

COMPAQ CONCERTO

İstendiğinde dizüstü bilgisayar veya tablet olarak kullanılmalarını sağlamak için katlanabilen bilgisayarların yeni bir gelişme olduğu ortada. Ancak, bütün bunlar ilk nerede başladı görmek isterseniz zamanda geriye doğru epey bir yol almamız gerekiyor. 1993 yılında tanıtılan Compaq Concerto, daha önce gördüğümüz hiçbir şeye benzemiyordu.

Microsoft Windows for Pen Computing işletim sistemiyle (kalem destekli Windows 3.1) yüklü gelen cihaz, doğrudan ekran üzerinde el yazısı tanımlaması yapabiliyordu. Ama hepsi bu değil: Klavye ayrılabilirdi için ekranı kalem aracılığıyla tablet gibi kullanabiliyordunuz.

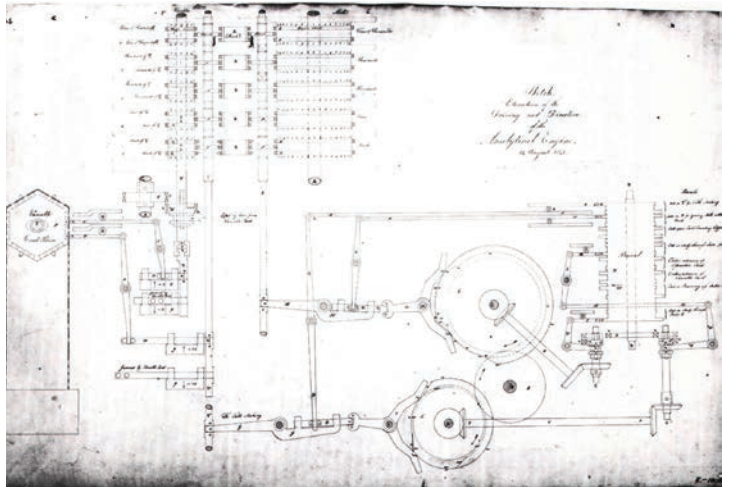
Anakart, sabit disk, disket sürücüsü ve genişleme yuvaları ekranın arkasında yer aldığı için bu mümkündü. Aslında klavye sadece kasa işlevi görüyordu.

Ne yazık ki 2 kg ağırlığındaki cihaz kullanıcıların kollarına pek iyi gelmiyordu. Pen Windows'un pek başarılı olmadığını da ekleyelim. Ama günümüzün bilgisayar anlayışı ışığında bakınca cihazın çok erken tarihli bir öngörü olarak görülebileceğini söyleyebiliriz.

BABBAGE'IN ANALİTİK MOTORU

Matematikçi ve mühendis Charles Babbage belki de en çok Fark Motoru ile tanınıyor. 200. yaş gününü kutlamak için Londra'daki Bilim Müzesi tarafından çalışan bir kopyası da üretilmiş. Ama listemize girmeyi başaran icadı Fark Motoru değil, Analitik Motor.

Genellikle dünyanın ilk bilgisayarı olarak kabul edilen Fark Motoru, aslında sadece bir hesap makinesiydi. Ama sonuçta Babbage'ın Analitik Motor'u planlamasına yol açmıştı: genişletilebilir hafıza, "mill" (değirmen) adlı bir merkezi işlem birimi, dalgıli kart programlama (Jacquard dokuma tezgahında kullanılan kopyalama tekniği) ve ilkel bir yazıcı. Tam ve çalışan bir Analitik Motor hiçbir zaman inşa edilmemiş olsa da (makinenin boyutları, pirinçten imal edilmesi ve buhar gücüyle çalışıyor olması nedeniyle modern üreticiler biraz zorlanacaktır) değirmen gibi parçaları başarılı bir şekilde üretilirdi. Farklı görevleri ve koşullu dallanma, yineleme, koşut işlem ve mikro programlama gibi ilişkili işlevleri yerine getirmek üzere programlanabilen ilk "bilgisayar" olduğu için listemizde yer almayı hak ettiğine eminiz.

CEVRİMİCİ DEPOLAMANIN ÖN OYUNCUSU

Bulut depolama, sadece veri yedeklemeyle sınırlı kalmayan harika çözümlerden biri. Dosyalarınıza erişim ve çalışma için farklı yollar sunan on ayrı servisi mercek altına aldık.

İNCELEDİĞİMİZ HİZMETLER

- ▶ ADRIVE
- ▶ BOX
- ▶ COPY
- ▶ DROPBOX
- ▶ GOOGLE DRIVE
- ▶ LIVEDRIVE
- ▶ MOZYPHOME
- ▶ ONEDRIVE
- ▶ SQUIRRELSAVE
- ▶ SUGARSYN

Sabit disk arızalarının önüne geçmek imkânsız. Sabit diskinizin bozulup bozulmayacağı kafanızı kurcalamasın: Kesinlikle bozulacak. Önemli olansa ne zaman bozulacağı. İşte bu kesin olarak bilinemediği için sabit diskiniz bir anda iflas bayrağını çekince içindeki tüm dosyaları da beraberinde mezara götürebilir. Bu yüzden verilerinizi yedeklemeniz son derece önemli.

Çoğumuz donanım sorunlarına karşı kendimizi korumak için harici disklerle yedekleme yapıyoruz ama bu çözüm bile garanti sağlamıyor. Dizüstü bilgisayarınız ve aynı çantada duran harici diskiniz aynı anda çalınabilir, sel veya yangın sonucu tümü hasar görebilir, tüm önemli verileriniz bir anda yok olabilir.

Bununla birlikte daha ciddi bir riskle zararlı dosyalarla karşıma çıkıyor. Yeni çıkan ve hızla yayılan zararlı yazılımlardan biri bilgisayarınıza bulaşıp içindeki tüm dosyaları, bağlı olan harici depolama birimlerindeki yedeklerinizi ve evinize veya işyerinize kurduğunuz NAS içindeki bilgileri bile kilitleyebilir. Bu türe örnek verebileceğimiz en popüler zararlı kodlardan biri CryptoLocker. Eğer bilgisayarınıza CryptoLocker bulaşırsa tüm dosyalarınız çözülmez bir algoritmayla şifrelenir ve 300 dolar ödemeyen hacker'lar bu şifreyi

çözebilecek kodu bir süre sonra imha ediyor.

Kendiniz bu tür bir saldırıdan koruyabilmenin en gerçekçi yol, verilerinizi bulut depolama ortamında yedeklemek. Güvenli biçimde internette yedeklenen verileriniz çok olağandışı durumlar dışında asla zarar görmez. Üstelik verilerinize virüs bulaştıktan sonra onları yedeklemiş olsanız bile bulutta genellikle eski sürümleri de saklandığı için eski hallerine geri dönebilirsiniz.

Bulutta yedekleme yapmanın başka avantajları da var. Servislerin çoğu eşitleme (senkronizasyon) desteği sunduğundan dosyalarınızın en yeni sürümleri tüm bilgisayar ve mobil cihazlarınıza otomatik olarak gönderiliyor. Bulut servisleri aynı zamanda verilerinize web üzerinden erişim imkânı veriyor. Bu sayede hiç yazılım yüklemeyen, dosyalarınızı herhangi bir bilgisayara indirip açabilirsiniz.

YEDEKLEME Mİ, EŞİTLEME Mİ?

Bulut yedekleme ve eşitleme servisleri arasındaki farklar eskiden olduğu kadar büyük değil. Yedekleme servislerinin büyük kısmı eşitleme desteği sunuyor. Bu özellik devredese, servise ait uygulamaların yüklü olduğu bilgisayarlardan birindeki bulut klasörünüze dosya attığınız zaman o dosya diğer bilgisayarlarınıza da kopyalanıyor. Bu özellik genelde

yedekleme servisinin ücretine dahil ama kimi zaman ek ödeme yapmanız gerekebilir. Benzer biçimde, odak noktası eşitleme olan servisleri de veri yedekleme için kullanmak mümkün.

Bununla birlikte eşitleme veya yedekleme için bu amaca özel geliştirilmiş bir servis seçmek için birden çok sebep var. Yedekleme servisleri genelde eşitleme servislerine kıyasla daha ucuza daha fazla depolama alanı sunuyorlar. Diğer yandan, eşitleme servisleri daha iyi eşitleme seçenekleri ve web tabanlı belge düzenleme gibi ekstra özellikler sunuyor. Bulut depolama servisinden beklentilerinizi netleştirin ve buna uygun bir seçim yapın. Elbette birden fazla servis kullanarak tüm olasılıkları kapsama alanına almanız engelleyecek bir sınırlama yok.

PARAYI VEREN DÜDÜĞÜ ÇALAR

Bulut tabanlı depolama servislerinin çoğu ücretsiz paketler sunuyor. Bu paketlerden bazılarında depolama alanı az, bazılarında çoğu kişinin işini görece kadar çok. Ama ücretsiz paketlerin herkesin beklentilerini tam olarak karşılayacağını söyleyemeyiz.

Bulut depolama için ödemeniz gereken ücret, servis sağlayıcı firmaya ve kapasiteye göre değişiyor. Testimize katılan tüm firmalar aylık ya da yıllık ödeme kabul ediyor, çoğu durumda yıllık ödemeye halinde indirim uyguluyor. Sondaki tabloya bakarsanız aylık ya da yıllık bazda en düşük ücreti sunan servisleri ve ücretsiz paket sunup sunmadıklarını görebilirsiniz. Servis sağlayıcıları ihtiyaçlarınıza daha iyi uyum sağlayan başka paketler de sunabilir. Bu yüzden paket satın almadan önce sitelerini kontrol etmeniz de fayda var. Ayrıca birden çok bilgisayardan, harici diskten ya da NAS sunucudan yedekleme yapabilmek için ek ödeme yapmanız istenebilir. Sonuç olarak, almayı düşündüğünüz paketin ihtiyaçlarınıza tam olarak uyup uymadığını kontrol etmelisiniz.

GENİŞ BANT SINIRLARI

Sabit diskiniz kolayca yüzlerce GB veri saklayabilir ama bunları buluta yüklerken dikkat etmeniz gereken bir etken daha var: internet bağlantınızın veri gönderme (upload) hızı. Türkiye'deki en yaygın geniş bant bağlantı türü olan ADSL'de gönderme hızı, indirme

hızına kıyasla çok daha düşüktür. Hemen hemen tüm paketlerde gönderme hızı 1 Mbps ile sınırlıdır. Bu hızla sabit diskinizdeki dosyaları göndermeniz günler, hatta haftalar alabilir. Neyse ki veri göndermek internet kotanızı veya adil kullanım noktanızı etkilemiyor (3G hariç) ama aynı verilerin tamamını bilgisayarınızı geri indirmek isterseniz kotanızı birkaç günde doldurabilirsiniz.

Test ettiğimiz bulut yedekleme uygulamalarının tümü kademeli yedekleme yapabiliyor, yani sadece son yedeklemeden sonra değişen ya da eklenen dosyaları buluta gönderiyor. Bu demek oluyor ki en baştaki uzun süren yüklemekten sonra yapılan yedeklemeler çok daha kısa sürecek.

Bulut yedekleme servislerinin çoğu verilerinizi depolarken şifreliyor. Böylece bir hacker veya devlet, bulut depolama sunucusunun verilerini ele geçirirse size ait verileri anlamlı içeriğe dönüştürmek için epey uğraşmak zorunda kalacak. Firmaların tümü

“Bulut depolamanın en büyük avantajlarından biri, e-postayla gönderilemeyecek kadar büyük dosyaları kolayca paylaşma imkânı vermeleri.”

bunu desteklemiyor. O yüzden en sondaki tabloyu kontrol edip servislerin dosyalarınıza yönelik olarak ne tür koruma sağladığına göz atın.

Çevrimiçi yedekleme, depolama için uygulamanız gereken birden çok yöntemden biri olmalı. Her ne kadar online ortamda saklanan dosyalar fiziksel ve sanal saldırılara karşı güvende olsa da servis sunan firma iflas eder ya da aniden bu alandan çekilirse dosyalarınız erişilmez hale gelebilir. Böyle bir durum pek olası değil ama çevrimiçi yedekleme yaparken bir yandan da yerel ortamda yedekleme yapmayı ihmal etmeyin.

İSTEDİĞİNİZ GİBİ PAYLAŞIN

Bulut depolamanın en büyük avantajlarından biri e-posta ile gönderilemeyecek kadar büyük dosyaları kolayca paylaşma imkânı vermeleri. Bulut tabanlı eşitleme servislerinin çoğu, depoladığınız dosyaları başkalarıyla paylaşmanıza izin veriyor. Genelde kullanılan yöntem, paylaşacağınız dosya veya klasöre için özel bir

link oluşturmak. Bu özel linki e-postayla alıcıya gönderdiğinizde alıcı dosyaları indirebiliyor. Bazı servisler bu işlemi olabildiğince kolaylaştırıyor ve linke tıkladığı anda dosya iniyor, bazıları ise alıcılar için özel izinler eklemenizi istiyor. İlerleyen sayfalarda paylaşımın ne derece kolay olduğuna değineceğiz.

EKSTRALAR

Bulut depolama alanında sıkı bir rekabet var ve büyük oyuncular ek özelliklerle kendilerini ön plana çıkarmaya çalışıyorlar. Bunlar arasında bilgisayara uygulama kurmadan dosya açma, değiştirme ve tekrar kaydetme imkânı veren web tabanlı belge düzenleme önemli bir yere sahip. Dahili belge düzenleme desteği veren servislerin başlıcaları Google Drive ve Microsoft OneDrive. Bu servislerin ne derece iyi çalıştığına ilgili incelemelerde değindik.

Bulut servislerinin çoğu aynı zamanda hareket halindeyken buluttaki dosyalara erişim imkânı veren akıllı telefon ve tablet uygulama-

ları sunuyor. Bu uygulamaların kalitesi, servis sunan firmaya ve hatta mobil işletim sistemine göre büyük oranda değişebiliyor. Bazı iOS uygulamaları Android uygulamalarından daha iyi, bazen de tam tersi oluyor. İncelemelerimiz sırasında servislerin mobil uygulamalarının kalitesine göz attık.

Windows Phone 8 ya da BlackBerry gibi daha az kullanılan bir işletim sistemine sahipseniz tercih ettiğiniz servisin uygun bir mobil uygulama sunmadığına şahit olabilirsiniz. İncelediğimiz servislerin tümü Android ve iOS uygulamaları sunuyor.

ZAMAN YOLCULUĞU

Bulut yedekleme servisleriyle ilgili öne çıkan faydalı özelliklerden biri dosyaların daha önceki sürümlerini görebilmek ve hatta daha önceden silinmiş dosyaları geri getirebilmek. Dosyalarınıza ait kaç sürümün ne kadar süre boyunca saklandığı, servisten servise değişim gösteriyor. İncelemelerimiz ve sonuç tablosu bu bilgilere de yer veriyor.

YEDEKLEMEDE KENDİNİZİ SAĞLAMA ALIN

Verileri bulutta yedeklemek gerekli ve mantıklı olsa da yerel yedekleme yapmayı hemen bırakmayın. Örneğin ana bilgisayarınızda yer alan sabit diski değiştirmeniz gerekirse her şeyi buluttan ortamdaki indirmek yerine yerel bir harici diskten geri yükleme yapmak çok daha hızlı ve kolay olacaktır. Ayrıca, yerel yedek alırsanız bulut depolama servisi kapansa bile verileriniz kaybolmaz.

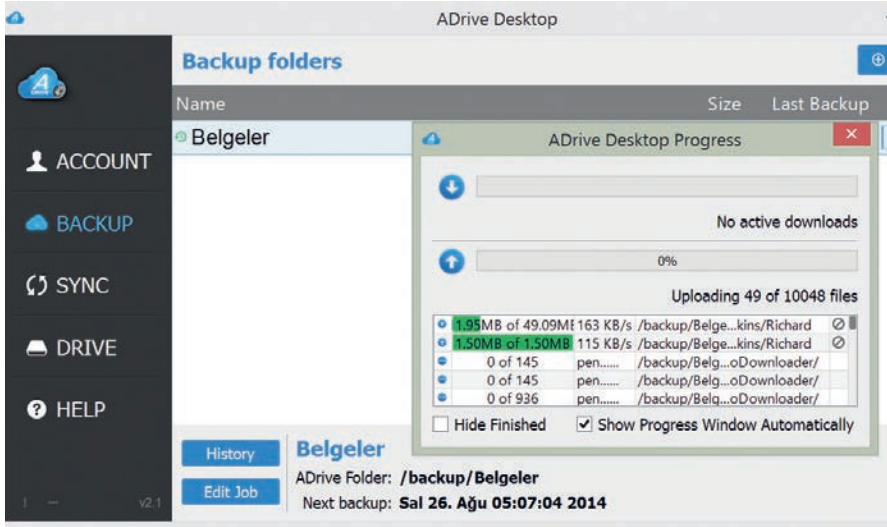
Bir bulut depolama servisine üye olmadan önce hangi dosyaları bu ortamda yedekleyeceğinize ve hangi dosyaların sadece yerel sürücülerinizde yedekleneceğine karar vermelisiniz. 2 TB'lik

bir diskin tamamını bulutta yedeklemek hayli pahalı olabilir ama bu içeriğin 1,5 TB'lik kısmı Steam oyunlarınız, indirdiğiniz yazılımlar ve Linux kurulum ISO'larıysa onları bulutta yedeklemek pek anlamlı olmaz. Zaten internetten indirebileceğiniz bu dosyaları hız açısından yerel sürücülerinize yedekleyin. Böylece fotoğraflarınız gibi gerçekten de geri getirilemez olan dosyalar için bulutta daha fazla yer açılır.

Orta seviye bir yedekleme programınız varsa yerel yedekleme işlemi çok daha kolay hale gelebilir. Favorilerimizden biri Acronis True Image 2014 (50 \$) ama Duplicati (www.duplicati.com) gibi çok sayıda ücretsiz

yazılım da bulunmakta.

Son olarak, yerel yedekleme için birden çok sabit disk kullanmaya ve arada bir aralarında geçiş yapmaya özen gösterin. Biliyoruz ki bu maliyetli bir iş ama iki ayrı diske yedekleme yapar ve biri kullanımdayken diğerini başka bir ofiste tutarsanız her zaman için kolayca erişebileceğiniz, güvenilir bir yedeğiniz daha olur. CrystalDiskInfo (crystalmark.info) uygulamasını kullanarak ana bilgisayarınızdaki sabit diskin durumunu analiz edebilirsiniz. Kurulum sırasında reklam odaklı diğer uygulamaların kurulmasına izin vermeyin.

ADrive ★★★★★

100 GB aylık 2,5 dolar (www.adrive.com)

DEĞERLENDİRME Pahalı olmayan bir bulut depolama ve eşitleme servisi ama yazılımsal sorunlar ve karmaşık dosya kurtarma sistemi nedeniyle puan kaybediyor.

ADrive, dosyalarına herhangi bir cihazdan erişebilmek isteyenler için dahili eşitleme desteği sunan bir bulut yedekleme servisi. Potansiyel müşterilerin dikkatini çeken ana unsur büyük olasılıkla düşük fiyatı olacak. Bedava 50 GB alan ilgi çekici görünüyor ve daha sonraki kademelerde de testimizdeki en düşük fiyatları sunuyor. Personal Premium paketinde 100 GB depolama alanı aylık 2,5 dolar ve en yüklenebilecek büyük dosya boyutu 16 GB. Peşin bir yıllık üyelik alırsanız fiyat daha da düşüyor ve iki ay bedavaya geliyor. LiveDrive ve SquirrelSave gibi rakipler aksine sınırsız depolama alanı seçeneği yok ki bu üzücü bir durum.

Yedekleme servislerinin çoğu yedeklenmiş dosyalarınıza ya da en azından aktarım sırasında anında otomatik şifreleme uygularken ücretsiz ADrive hesaplarında şifreleme uygulanmıyor. Sadece ücretli üyelere aktarım sırasında SSL şifreleme sunuluyor. Meraklı devletlerin ve veri hırsız hacker'ların ön plana çıktığı şu günlerde bu düzenden memnun olduğumuzu söyleyemeyiz.

FARK KATAN ÖZELLİKLER

Daha en baştan masaüstü uygulamasının bazı eksikler içerdiğini görmek mümkün. Gelişmiş zamanlama seçenekleri, anında dosya güncelleme ve bant genişliği düzenleme gibi rakip yedekleme servislerinde yer alan bazı özellikler bulunmuyor.

ADrive ile desteklenen bir özellikse "çoklu yedekleme görevleri". Bu sayede bazı klasörlerin diğerlerine kıyasla daha sık güncellenmesini ya da büyük boyutlu klasörlerin sadece geceleri yedeklenmesini isteyebilirsiniz. Bu durum özellikle büyük boyutlu dosyalarla çalışan ve gün içinde internet bağlantısının yerlerde sürünmesini

istemeyenler için ideal.

Öte yandan, yazılım, özellik açısından fazlasını sunamıyor. Dosya geri yükleme özelliğine tamamen yer verilmemesi bizleri şaşırttı. Yedeklediğiniz dosyaları geri yüklemeniz gerekirse ADrive'in çok pratik olmayan web arabirimini kullanmanız gerekecek ve bunun ideal bir çözüm olmadığı ortada. Yazılımla gelen dahili bulut eşitleme aracı beklentileri karşılıyor. Bir dosyanın diğer cihazlarda da kullanılabilir olmasını sağlamak için ADrive sürücüsüne sürükleyip bırakmanız yeterli oluyor. Böylece dosyanız otomatik olarak bulut ortama yedekleniyor.

Eşleştirilen dosyalara başka bir bilgisayardan erişmek için ADrive masaüstü uygulamasını indirebilir ya da web ve uzaktan erişim tabanlı çok sayıdaki araçtan faydalanabilirsiniz. Bunlar arasında FTP ve ADrive depolama alanını ağ sürücüsü gibi kullanabilen WebDAV yer almakta.

Yedeklenmiş ve eşitlenmiş dosyalarınıza erişmek için ADrive'in web arabirimini kullanmanız mümkün. Dosyaların daha önceki sürümleri bu şekilde bulunabilir ve indirilebilir. Kazayla sildiğiniz bir dosya ya da klasörü elde etmek istiyorsanız bu şekilde geri getirebilirsiniz. Bu arabirimi kullanarak

ÖZELLİKLER

İŞLETİM SİSTEMİ DESTEĞİ Windows Vista 7/8, Mac OS X 10.6+
DEPOLAMA ALANI 100 GB
MOBİL CİHAZ DESTEĞİ Android, iOS
EŞİTLEME DESTEĞİ Var
TÜRKÇE ARAYÜZ Yok

dosyaları arkadaşlarla ve iş ortaklarıyla paylaşabilir, linklerin ne zaman devre dışı kalacağına karar verebilirsiniz.

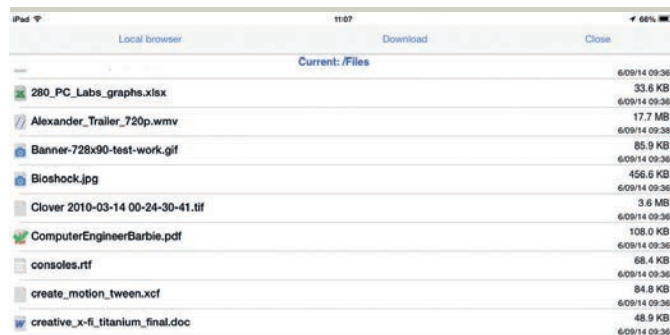
Maalesef ADrive, eski dosyalarla ilgili olarak diğer servislere kıyasla daha az seçenek sunuyor. ADrive'in açıklamasına göre dosyaların yedekleri her pazar günü alınıyor ve yedi gün boyunca tutuluyor. Günlük yedeklere iki gün boyunca saklanıyor. Diğer yedekleme firmaları çok daha cömert ve en azından 30 günlük dosya geçmişi sunabiliyor.

Dosyalarınızın en son sürümleri dosya gezgini içinde hazır ve her ne kadar ADrive ile gelen Zoho adlı web tabanlı belge düzenleme servisi bütünlüklük olsa da denemeler sırasında bazı ciddi sorunlar yaşadık. İlk olarak, web arabiriminde yaptığımız belge değişiklikleri bilgisayardaki ADrive klasöründeki dosyalara yansımadi. Hesap tablolarında durum daha vahimdi ve yapılan değişiklikler yerel klasöre yansımadiği gibi Zoho'nun güncellediği dosyaların bilgisayarımızdaki kopyaları Excel tarafından açılmaz hale geldi. Bundan böyle Zoho'nun web tabanlı düzenleme sistemine güvenemeyeceğimiz ortada. Bu yüzden Zoho'nun varlığı bir getirisi sunmuyor.

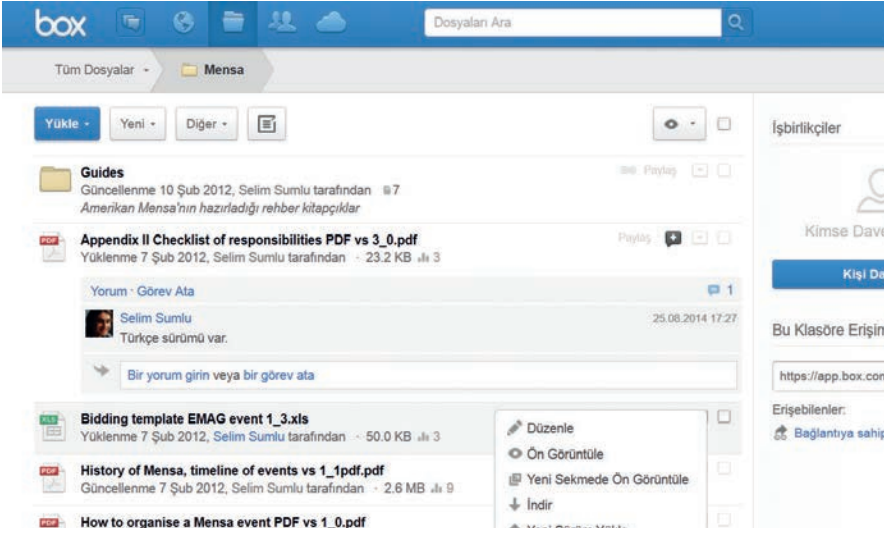
ESKİLERDE KALMIŞ

ADrive mobil uygulamaları iOS ve Android içeren akıllı telefonlar ve tabletlerde kullanılabilir. Bu uygulamalar son derece demode görünüyor ve her ne kadar iOS uygulaması dosya indirme ve paylaşım gibi beklediğimiz özelliklerin büyük kısmını içerse de Android uygulaması olabildiğince basit, arabirim karmaşık ve paylaşım özelliği yok. Hareket halindeyken herhangi bir yerden dosyalara erişebilir olmak avantaj ama kesinlikle çok daha iyi mobil uygulamalar var ve eğer mobil cihazlardan dosya erişimine önem veriyorsanız başka seçeneklere bakın.

ADrive ucuz ama ürün son derece basit ve önemli noktalarda ciddi rakiplerinin gerisine düşüyor. Masaüstü uygulaması son derece sade ama web arabirimi karmaşık ve bazı dosyaları düzenlerken hasara yol açtı. Bu ve standart altı mobil uygulamalardan ötürü her ne kadar ucuz olsa da ADrive'i öneremiyoruz.

ADrive'in mobil uygulamalarında dolaşmak zor, tasarım başarısız ve rakiplerinin gerisinde kalmaktan kurtulamıyor.

BOX ★★★★★ 100 GB aylık 5 dolar (www.box.com)

DEĞERLENDİRME Bu güçlü ve genel anlamda başarılı eşitleme paketi bazıları için fazlasıyla karışık olabilir ama web arabirimi ve mobil uygulamalar ciddi anlamda iyi tasarlanmış.

BOX, sadece dosyalarınıza herhangi bir yerden erişim imkânı veren bir eşitleme servisi değil, aynı zamanda paylaşım ve ortak çalışma platformu. Öncelikli olarak işletmeleri hedef alan servis aynı zamanda ücretsiz ve ücretli kişisel hesaplar da sunuyor.

Rakipleri Dropbox, Copy, Google Drive ve OneDrive gibi Box da sadece bilgisayarınızdaki Box klasörüne konan dosyaları eşleştiriyor. Demek oluyor ki bir dosyanın her bir yerden erişilebilir olmasını istiyorsanız ilgili klasöre taşımak zorundasınız, bilgisayarınızdaki diğer klasörler eşitlenmiyor.

Box ile 10 GB ücretsiz depolama alanı sunuluyor ama Personal planı için aylık 10 dolar öderseniz kapasite 100 GB oluyor ve tek dosya boyutu sınırı 5 GB değerine çıkıyor. 100 GB Dropbox depolama alanıyla benzer fiyat ama dosya boyutu sınırlamasından ötürü esneklik daha az.

Aynı zamanda aylık 5 dolara Box Starter hesabı sunuluyor. Bu pakette de depolama alanı 100 GB ama en büyük dosya boyutu sadece 2 GB. Videolar ya da disk imajları gibi büyük dosyaları yedeklemeyi planlamıyorsanız bu seçeneğin daha cazip olacağı ortada.

YA HEP YA HIÇ

Box masaüstü uygulaması çok basit olsa da kurulumun ve kullanımın kolaylığı hayranlık uyandıran seviyede. Servisi kendi gereksinimlerinize göre özelleştirme imkânı veren seçenekler görmeyi isterdik. En sıkıcı olan eksiklikler sadece istenen klasörleri eşitleme olanağı olmaması. Bu eksikten dolayı başka bir bilgisayarda sadece belirli bir klasörü eşilemek isteseydiniz bile tüm arşivi indirmesi gerekiyor. Bu "ya hep ya hiç" yaklaşımından ötürü masaüstü uygulaması Box servisinin bizce en zayıf halkası.

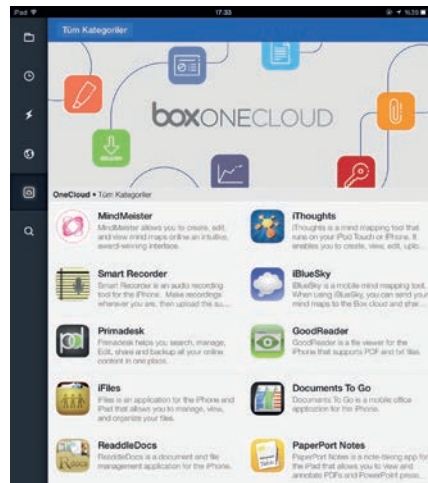
Dosyaları yüklemek ve paylaşmak son

derece kolay. İlgili dosyaları sürükleyip Box klasörüne attıktan sonra sağ tıklayıp Share komutuyla paylaşım linkini edinebilir, ardından bu linki istediğiniz kişilere gönderebilirsiniz.

CTRL TUŞU

Box ile gelen web arabirimi, test ettiğimiz bulut servisleri arasında en güçlü olanı. Bazı kullanıcılar gereğinden fazla karmaşık bulabilir ama dosyalarınıza yönelik tam kapsamlı kontrol arıyorsanız Box'tan daha iyisini bulmanız zor. Web arabirimiyle Word, Excel ve PowerPoint gibi dosyalarınızı bile Box Sync masaüstü uygulamasına gerek kalmadan açabilirsiniz. Sonuç olarak Box uygulamasının masaüstü sürümünü hiç kurmadan bile hizzmetten yararlanabilirsiniz.

Bir dosyanın düzenlendiğini, kaç farklı sürümden geçtiğini görebilir ve bir değişikliği geri almak istediğinizde önceki sürüme

Box OneCloud'da çok sayıda ücretsiz ve ücretli üçüncü parti uygulama bulunuyor.

ÖZELLİKLER

İŞLETİM SİSTEMİ DESTEĞİ Windows Vista 7/8, Mac OS X 10.6+
DEPOLAMA ALANI 100 GB
MOBİL CİHAZ DESTEĞİ Android, BlackBerry, iOS, Windows Phone 8
EŞİTLEME DESTEĞİ Var
TÜRKÇE ARAYÜZ Var

kolayca geri dönebilirsiniz. Aynı zamanda dosyayı kimin açtığını ve düzenlediğini görüp bunlara dosyalarla ilgili yorumlar bırakabilirsiniz.

Bu araçlar iş ve grup çalışması odaklı olduğu için sadece dosya yüklemek ve fotoğraflarını paylaşmak isteyen bazı kullanıcılar için abartılı olabilir. Box'un çoklu ortam desteği belge yeterlilikleri kadar iyi değil. Fotoğrafları web tarayıcınızda görebilirsiniz ama web uygulamasında video izlemeyi başaramadık.

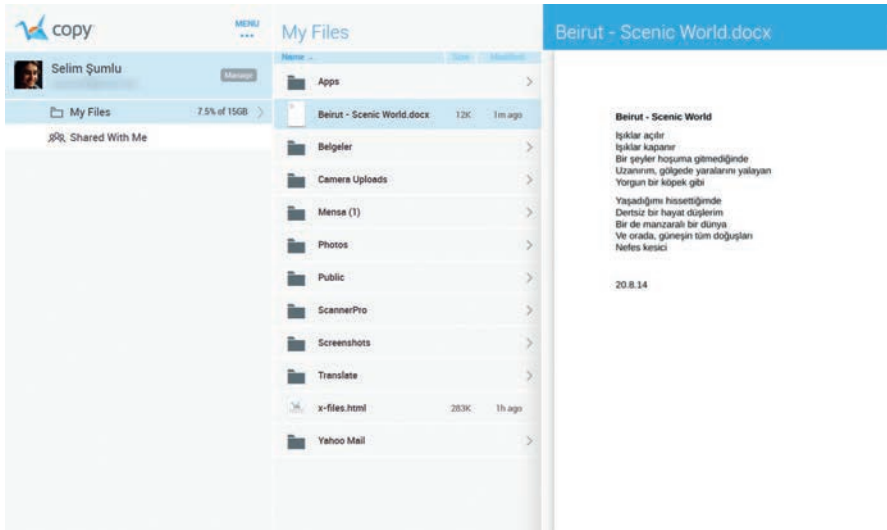
Box'ın üstünlüklerinden biriye OneCloud mağazasında yer alan üçüncü parti eklentilerinin bolluğu. Her ne kadar bu hayli pahalı uygulamaların çoğu işletmelere hitap ediyor olsa da bazıları yazıcı çıktısı, dijital imza ve e-posta eklentisi gibi genel uygulamalar için uygun ve ev kullanıcıları faydalı bulabilir. OneCloud mağazasında aynı zamanda mobil uygulamalara da uzanıyor. Böylece Box eklentilerini telefon ve tabletlere de kurabilirsiniz.

Box'ın mobil uygulamaları Dropbox, Google Drive, Copy, OneDrive ve SugarSync'den daha başarılı. Yazılımın iPhone ve iPad, Android telefon ve tablet, BlackBerry ve Windows Phone desteği var.

Uygulamalar yüzden fazla dosya türüyle uyumlu ve böylece başka bir uygulama kurmak zorunda kalmadan Box uygulaması içinden hemen hemen tüm belgeleri ve çoklu ortam dosyalarını görüntüleyebilirsiniz. Dosya ön izleme konusundaki deneyimlerimiz biraz karışık. Büyük boyutlu çalışma dosyalarını Android ve Windows Phone içeren cihazlarda görmek imkânsızdı çünkü yakınlaştırma sınırı yetersizdi ama iPad ile harika sonuçlar elde ettik.

Hangi uygulamayı kullandığınıza bağlı olarak bazı özellikler varken bazıları eksik. Örneğin Windows Phone uygulamasında dosyaları indirirseniz ve çevirdiği görmeniz imkânsız, dahili Box OneCloud mağazası da yok. iPad ve Windows Phone uygulamaları Word ve Excel dosyaları oluşturmanıza izin vermezken Android uygulaması buna izin veriyor. Yine de bu ufak tutarsızlıklar ciddi sorunlar çıkarmamalı: Box mobil uygulamaları genelde olumlu izlenim bırakıyor.

Box güçlü bir ürün ve onu sadece basit biçimde birkaç belge ya da fotoğraf yüklemek için kullanmak, becerilerini boşa harcamak olur. Projelerde ortaklaşa çalışmayı planlıyor ya da küçük boyutlu işletmenizi buluta taşımak istiyorsanız bulabileceğiniz en güçlü servislerden biri ama işletmenizin hedefleri düşükse bunun yerine GB başına aylık ücreti daha düşük olan Copy'yi deneyebilirsiniz. Tek istediğiniz kişisel bulut alanı ve eşitlemeyseniz bunun yerine ikisi de Box'tan daha kolay kullanılabilen SugarSync ve OneDrive servislerini öneririz.

COPY ★★★★★

250 GB aylık 10 dolar (www.copy.com)

DEĞERLENDİRME Başarılı tasarlanmış bir bulut eşitleme paketi. Çok sayıda ücretsiz özelliği var. Ücretli paket de paranızın karşılığını veriyor.

COPY, Ücretsiz depolama alanı, dosya paylaşımı ve mobil erişimi ön plana çıkaran bir bulut depolama servisi. Çok sayıda bulut servisinde olduğu gibi kullanıcılara veri yüklemeye ve sınırsız sayıda cihaz arasında eşitleme desteği sunuyor. Bu servis aynı zamanda küçük işletmeler ve takımlar için de kullanışlı olabilir.

Pazardaki diğer oyuncuların aksine bulut pazarına birkaç sene gecikmeli giren Copy'nin sahibi olan Barracuda Networks, kullanıcıların ilgisini çekebilmek için daha fazla depolama alanı ve ücret karşılığı ciddi artışlar vad ediyor. İlk bakışta bu konuda amacına ulaşmış gibi görünüyor: Copy'nin ücretsiz ve ücretli servisleri son derece ilgi çekici. Ücretsiz paket Google Drive gibi 15 GB alan sunuyor. Ücretli paketi seçerseniz aylık 10 dolara 250 GB'lık dev bir alan sizin oluyor. Böylece GB başına maliyet anlamında Google Drive ve Microsoft OneDrive ile kafa kafaya geliyor.

Copy'nin fiyatlandırma modeliyle ilgili olarak rakip firmalardan farklı izlediği yol "adil depolama". Örneğin Dropbox'ta 20 GB dosya kaplayan bir klasör dört kişi arasında paylaşırlırsa her kullanıcının bireysel depolama alanından 20 GB düşüyor. Copy'de bu kapasite kullanıcı sayısına bölünüyor. Bu durumda 20 GB'lık klasör dört kişiye paylaşırlırsa her biri 5 GB alan kaybediyor.

Copy aynı zamanda beş takım üyesine kadar ücretsiz iş hesabı da sunuyor. Bu hesaplarda yöneticiler firma adı ve takım üyelerini girebiliyor, üyelerin belirli klasörlere erişmesine izin verebiliyor. Her ne kadar test ettiğimiz diğer bulut servislerinde benzer özellikler olsa da bunların hiçbiri bu kadar kolay biçimde ve ücretsiz olarak karşımıza gelmedi.

Üye olduktan sonra Copy'nin diğer bulut depolama servislerindeki dosyalarınızı içeri almak için izin istediğini göreceksiniz. İzin

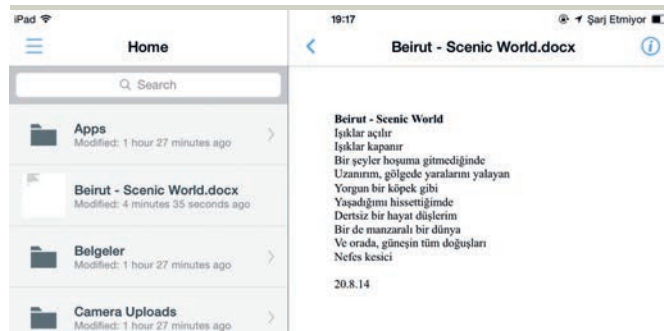
verirseniz Move.io'daki üçüncü parti erişim araçlarını kullanarak Dropbox, Box ve Google Drive hesaplarınızda yer alan dosyaları Copy'ye kopyalayabilirsiniz.

PAYLAŞIM VE BENZER ÖZELLİKLER

Copy'nin masaüstü yazılımı şaşırtıcı derecede Dropbox'inkine benziyor. Vekil sunucu (proxy), indirme ve gönderme hızlarını sınırlama, LAN üzerinde eşitleme gibi tamamen aynı özelliklere sahip ama aynı zamanda özel arabirimiyle diğer kullanıcılarla paylaşım yapmakta olan dosya ve klasörleri gösterebiliyor, isteğe bağlı olarak klasör paylaşımını kapatabiliyor veya yeni paylaşım linkleri oluşturabiliyor.

Sadece dosyalarınızı yedeklemek ve onlara uzaktan erişmek istiyorsanız sabit diskinizdeki Copy klasörünüze sürükleyip bırak yapmanız bulutla eşitleme için yeterli olacak. Masaüstündeki dosyaları paylaşmak da kolay: Dosyaya sağ tıkladığınızda Copy'nin paylaşım linkini panoya kopyalayın veya e-postayla gönderme seçeneklerini göreceksiniz.

Copy'nin web arayüzü, Apple'ın OS X işletim sistemi arayüzüne benziyor. Site dört ayrı sütuna ayrılıyor ve oturum açtığınız hesaplarla grupları, her birinde paylaşılan klasörleri ve dosya listesini görebiliyor, ön izleme paneliyle

ÖZELLİKLER

İŞLETİM SİSTEMİ DESTEĞİ Windows Vista 7/8, Mac OS X 10.7+, Linux
DEPOLAMA ALANI 250 GB
MOBİL CİHAZ DESTEĞİ Android, iOS, Windows Phone 8
EŞİTLEME DESTEĞİ Var
TÜRKÇE ARAYÜZ Yok

indirmek zorunda kalmadan belge, resim ve diğer dosyalara göz atabiliyorsunuz.

Her ne kadar arayüz çok basit görünse de bir bulut depolama servisinde bekleyeceğimiz özelliklerin tümü hazır. Bir dosyaya sağ tıklayınca açılan menüde dosya ayrıntıları, geçmiş, paylaşım seçenekleri var. Eğer yöneticiyseniz firmanıza ait kullanıcıları ekleyebilir ve grupları yönetebilirsiniz. Bu yönetici işlemleri sadece web arayüzünden yapılabilir, masaüstü ve mobil uygulamalar desteklenmiyor. Tuhaf biçimde Copy'nin web arayüzünde arama özelliği yok! Bundan ötürü çok dosyası olan kullanıcılar aradıklarını bulmakta zorlanabilirler.

OFİS MALZEMELERİ

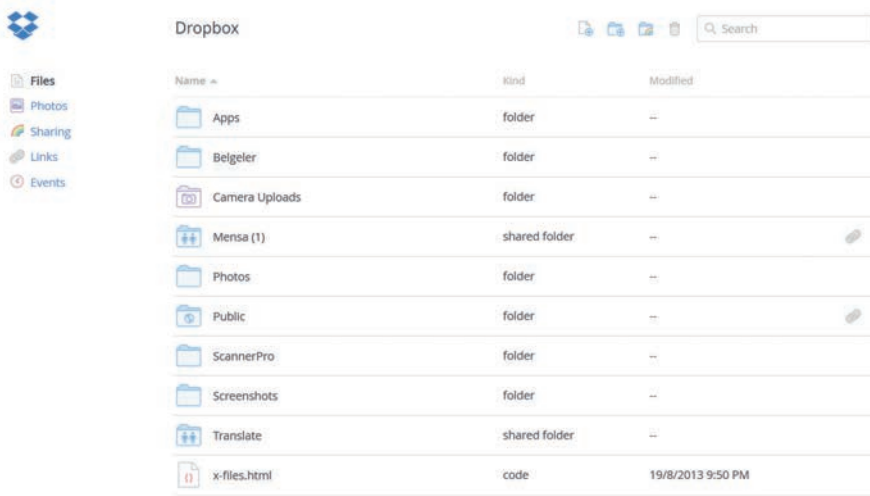
Microsoft OneDrive ve Google Drive'ın aksine Copy'nin dahili bir belge düzenleme aracı yok. Microsoft Office veya LibreOffice gibi bir yazılım kurmadan Office belgelerinizi düzenleyemeyeceksiniz. Ayrıca kullanıcıları üçüncü parti çözümlere de yönlendirmiyor: Box ve Dropbox'taki gibi kullanıcıların erişebileceği herhangi bir uygulama kataloğu yok. Bunun nedeni servisin henüz yeni olması ve yeterince geliştiricinin ilgisini çekememesi olabilir. Yazılım geliştiriciler için API var ama çok sayıda geliştiricinin kullandığını sanmıyoruz.

Copy'nin Android, iOS ve Windows Phone uyumlu mobil uygulamaları var. Bunlar özellik açısından sade ama beklentileri karşılıyorlar. Dosyaları çevrimdışı erişim için favori olarak işaretleyebilir, taşıyabilir, yeniden adlandırabilir ve paylaşabilirsiniz. Web arayüzünde olduğu gibi belgeler ve medya dosyaları için ön izleme alanı var.

Copy, bulut depolama yarışına geç girmiş olabilir ama rakiplerinin güçlü yanlarını kısa sürede sunmayı başardı ve hayli uygun fiyatlı bir servis olarak sunmasını bildi. Şu aşamada eksik kalan tek nokta, OneDrive, Dropbox ya da Google Drive kullanıcıların kendi saflarına çekecek herhangi bir fark içermemesi.

Basit yedekleme ve birden çok bilgisayar arasında dosya ile klasör paylaşımı için bir çözüm isteyen kullanıcıların açısından değeri yüksek olan bir seçenek.

Copy'nin mobil uygulamaları, tablet ve akıllı telefon uygulamalarının nasıl çalışması gerektiğine dair en iyi örnek.

DROPBOX ★★★★★

100 GB aylık 10 dolar (www.dropbox.com)

DEĞERLENDİRME İyi biçimde işleyen bir bulut eşleştirme servisi ama istenen ücrete karşın ek özelliklerin yer almamasından ötürü rakiplerin gerisinde kalıyor.

DROPBOX, yedeklemeden ziyade eşitleme odaklı bir servis ve her ne kadar yedekleme için de kullanılabilir olsa da temel işlevi, önemli dosyalarınıza nerede olursanız olun herhangi bir cihazdan erişebilir olmanız.

Ücretsiz hesap sahiplerine 2 GB alan hediye ediliyor ama arkadaşlara tavsiye etme ya da fotoğrafları otomatik olarak yükletme gibi işlemlerle bu alanı kademeli olarak artırabilirsiniz. Daha da fazlasını istiyorsanız 100 GB alan için aylık 10 dolar ödemelisiniz. 2 GB ile yetinemeyen ama 100 GB'ye gerek duymayan kullanıcılar için herhangi bir ara seçenek yok. İkinci seçeneği tercih ederseniz Google Drive veya OneDrive'dan daha pahalıya geldiğini belirtmeliyiz.

Masaüstü uygulaması aracılığıyla dosya yüklüyorsanız yeterli boş alana sahip olduğunuz sürece boyut sınırlaması yok. Web arayüzüyle yükleme yapıyorsanız en büyük dosya boyutu 10 GB ki bu da fazlasıyla yeterli.

KLASÖR DÜZENİ

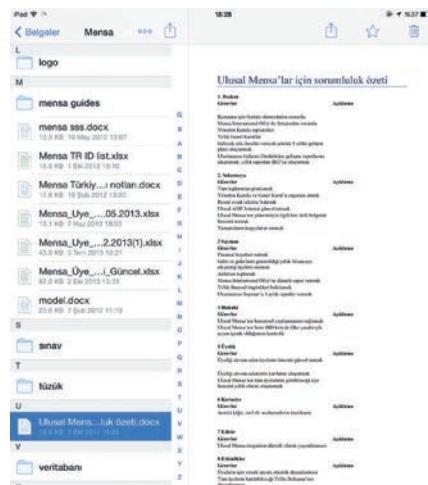
Dropbox'ın masaüstü uygulamasının Windows, Mac ve Linux sürümleri var. Sadece Dropbox klasörü içine yerleştirilmiş dosyaları eşitleniyor. Bu yüzden başka yerlerden erişmek istediğiniz tüm belge, fotoğraf ve diğer dosyaların bu klasörde olması şart. Dosyaların Belgeler klasörünüz içinde özel bir alanda depolanmasını istiyorsanız Dropbox klasörüne kısayol ekledikten sonra bunu ilgili klasöre taşıyabilirsiniz.

Masaüstü uygulamasının kullanımı kolay ve bant genişliğini koruma imkânı veren bazı güçlü araçlar da sunuyor. Bunlardan en önemlisi Dropbox'ın eşitleme anında internet bağlantısını sürünür hale getirmesini engelleyen indirme ve gönderme hızı sınırları. Belirli bir bilgisayara sadece istenen klasörlerin eşitlenmesine imkân veren seçimli eşitleme özelliği de kullanışlı. Örneğin iş özel

dizüstü bilgisayarınızda fotoğraflarınıza asla bakmıyorsanız bu klasörün sabit disk içinde yer işgal etmesini engelleyebilir ve Dropbox'ın gereksiz yere internet bağlantısını meşgul etmesine karşı çıkabilirsiniz.

Dosyaları başkalarıyla paylaşmak son derece kolay. Dropbox'ta depolanan bir dosya veya klasöre sağ tıkladığınızda linki panoya kopyalama seçeneği sunuluyor. Bu linki bir mesaj içine yapıştırabilirsiniz. Alıcı bu dosyanın ön izlemesini web üzerinden görebilir ya da dosyayı kendi bilgisayarında saklamak üzere indirebilir. İstedığınız anda web arayüzüne girip paylaşım linkini iptal ederek erişime son verebilirsiniz.

Aynı zamanda diğer Dropbox kullanıcılarının belirli klasörlere erişmesine olanak verilirsiniz. Bunu yapınca ilgili klasör sizin hesabınız dışında onların hesabında da belirir. Böylece bir takımın birden çok üyesi

Dropbox'ın mobil uygulamalarını kullanmak kolay ve Windows Phone hariç olmak üzere çok sayıda farklı cihaza destek veriliyor

ÖZELLİKLER

İŞLETİM SİSTEMİ DESTEĞİ Windows Vista 7/8, Mac OS X 10.4+, Linux
DEPOLAMA ALANI 100 GB
MOBİL CİHAZ DESTEĞİ Android, iOS, BlackBerry
EŞİTLEME DESTEĞİ Var
TÜRKÇE ARAYÜZ Yok

aynı anda dosya ekleyip değişiklikler yapabilir. Eğer bir kullanıcı ilgili klasöre erişebiliyorsa kapasitesi depolama alanı hakkında düşer.

Size ait olmayan bir bilgisayardan veya cihazdan dosyalarınıza erişmek isterseniz Dropbox'ın harika web arayüzünü kullanabilirsiniz. Masaüstü uygulamasıyla yapacağınız işlemlerin neredeyse tümünü web üzerinden de yapabilirsiniz. Web sitesinde fotoğraflar için bütünsel slayt gösterisi ve video oynatıcı yer almakta. XLS, DOC ve PDF gibi popüler dosya türlerini bile web arabirimiyle dosya indirmeye gerek kalmadan görebilirsiniz. OneDrive ve Google Drive ile gelen bütünsel düzenleme özellikleriyse Dropbox'ta yok.

Web arayüzü üzerinden dosyaların önceki sürümlerini görebilir ve hangi dosyayı kimin, ne zaman düzenlediğini anlayabilirsiniz. Eski sürüm kayıtları 30 gün boyunca saklanıyor ama ek ödemeye Dropbox Packrat özelliğine üye olanlar bunu kullanmaya başladıkları andan itibaren sınırsız önceki sürüm ve geri dönme desteğine kavuşuyor.

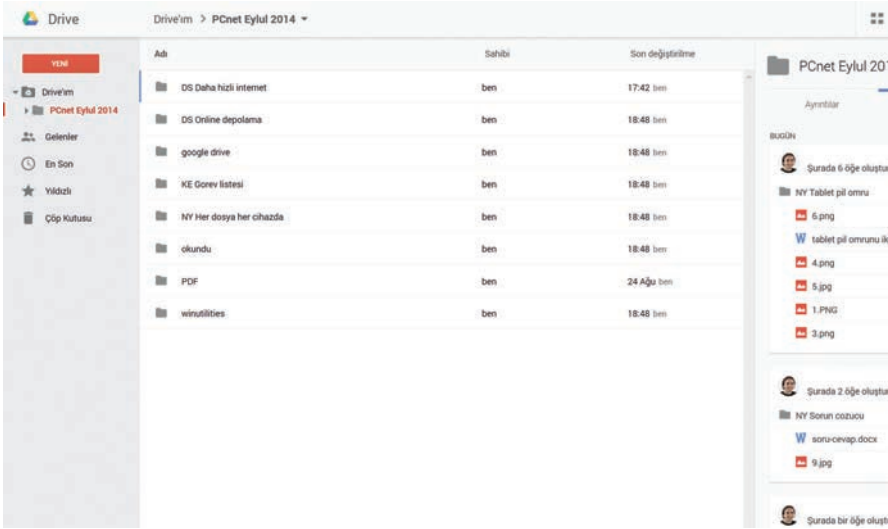
Dropbox'ın harika mobil uygulamalarını Android telefon ve tabletler, iPhone, iPad ve BlackBerry cihazları kullanabiliyor. Resmi Windows Phone uygulaması şimdilik yok. Yani Dropbox'ı bu işletim sistemine sahip bir mobil cihazla kullanmak istiyorsanız verilerinizin güvenliğini üçüncü parti yazılımlara teslim edeceksiniz.

ÇİFTE TARİFE

Mobil uygulamalarda bazı eksikler var. Örneğin çektiğiniz tüm fotoğrafları otomatik olarak Dropbox'a yükleyen özelliği açarsanız tüm fotoğrafların ikiye kopyasını elde edeceksiniz. Biri Dropbox klasörünüzde, diğeri telefonunuzun standart kamera klasöründe tutulacak. Bundan ötürü beğenmediğiniz fotoğrafları silmek isterseniz iki ayrı yerden silmeniz gerekecek.

Dosyalar otomatik olarak mobil cihazınıza indirilmiyor, uygulama sadece bu dosyaları indirme imkânı veren kısayollar içeriyor. Çevrimdışı olduğunuzda erişmek istediğiniz dosyalar varsa bunları favori listenize eklemeniz şart.

Kaliteli bulut depolama denince aklı gelen ilk isim Dropbox idi ama aradan geçen yıllardan sonra rakipleri onun hızına ayak uydurdu, hatta çoğu alanda öne geçmeyi başardılar. Genel anlamda Dropbox başarılı olsa da Dropbox ile OneDrive gibi rakipler arasında seçim yaparken ciddi farklar görmüyoruz. Box daha gelişmiş, SugarSync daha esnek, Google Drive daha fazla özellik sunuyor ve çok daha ucuz. Dropbox'ın bir güncelleme yapması ve fiyatları indirmesi şart çünkü şu durumda en çekici bulut eşleştirme servisi olmayı başaramıyor.

ÖZELLİKLER

İŞLETİM SİSTEMİ DESTEĞİ Windows Vista 7/8,
Mac OS X 10.6+
DEPOLAMA ALANI 100 GB
MOBİL CİHAZ DESTEĞİ Android, iOS
EŞİTLEME DESTEĞİ Var
TÜRKÇE ARAYÜZ Var

Drive ile bütünleştirmek mümkün. Her ne kadar Drive bize dosya ile ne yapabileceğimizi söylemeyip uygun bir eklenti kurmaya yönlendirmese de basit bir araştırmayla flac uzantılı dosyaları doğrudan Drive içinden çalıştırabilen AudioBox servisine üye olabileceğimizi keşfettik. Drive'ın becerilerini artıran çok sayıda eklenti var ama bunların Box ile gelen bulut servislerinde olduğu gibi Google Drive mobil uygulamalarına entegre olduğunu söyleyemeyiz.

Web arayüzü aynı zamanda belge ve hesap tablosu oluşturma, fotoğraf düzenleme, web formu ve anket oluşturma imkânı veren web tabanlı uygulamalar içeriyor. Microsoft Office gibi masaüstü uygulamalarına kıyasla oldukça derece basitler ama nispeten basit olan projelerde çalışmak için yeterlidir.

Google Drive'ın akıllı telefon ve tablet uygulamaları hayli iyi olsa da çok fazla seçenek yok: Sadece iPhone, iPad ve Android cihaz sahipleri kurabiliyor. BlackBerry ve Windows Phone kullanıcıları üçüncü parti uygulamalardan destek almak zorunda.

SOĞUK DEPOLAMA

Uygulamalar siz internete bağlıyken en iyi sonucu veriyor ama belirli dosya ya da klasörlerin çevrimdışı durumda erişilebilir olmasını sağlayabilirsiniz. iPad ve Android sürümünde yer alan tatsız bir eksiklikten ötürü bir dosyayı cihaza indirdikten sonra güncelleme sona eriyor, yani sonradan değişiklik yaparsanız bir kez daha indirmelisiniz. Bu yüzden önemli bir dosyanızın güncel sürüm olmadığını görebilirsiniz. Bunun bir özellik mi yoksa hata mı olduğunu bilemiyoruz ama bir dosyayı mobil cihazınıza indirdiğinizde bunun güncellenmeyeceği açık biçimde belirtiliyor olmalıydı. Google Drive, hem sunduğu kapasite hem de zengin özellikleriyle piyasada yer alan en fazla özelliği en ucuza sunan bulut depolama servisi. Bununla birlikte ortak çalışma ve paylaşım özellikleri söz konusu olduğunda Box ve OneDrive da eşit güçte. Herhangi bir klasörü eşitleme konusundaysa SugarSync daha fazlasını sunabiliyor.

GOOGLE DRIVE ★★★★★

100 GB aylık 2 dolar (drive.google.com)

DEĞERLENDİRME Düşük bir fiyatla geniş depolama alanı ve başarılı mobil uygulamalarla web arayüzü sunabilen Google'ın servisi liderliği rahatça ele geçiriyor.

GOOGLE DRIVE'in Gmail, Android, Chrome ve Google'ın çevrimiçi ofis uygulamalarıyla bütünleşen bir bulut eşitleme servisi olduğunu söylemek mümkün. Her ne kadar Drive için dosya eşitleme aracı desek de bulut ortamda çalışmanıza imkân veren çok sayıda harika ek özelliğe sahip.

Google'ın bedava planı, bazı rakiplerin ücretli seçeneklerini bile geride bırakabiliyor. Google hesabınız varsa 15 GB alan elde ediyorsunuz. Ücretli seçeneklerse oldukça ucuz. 100 GB için istenen aylık 2 dolar son derece düşük. Daha etkileyici olansa aylık 10 dolara verilen 1 TB alan ki bazı bilgisayarlarda yer alan sabit diskler bile bu kadar alan sunmuyor. Google Drive ile tek dosya için boyut sınırı 1 TB ve çoğu kullanıcının bu derece büyük dosyalara sahip olduğunu zannetmiyoruz.

BÜYÜK UMUTLAR

Google Drive'ın Windows ve Mac uyumlu masaüstü uygulamaları basit ama beklentilerimizin büyük kısmını karşılıyor. İlk kurulumdan sonra Drive'a dosya yüklemek için tek yapmanız gereken dosyaları yeni klasöre sürükleyip bırakmak. Seçimli eşitleme seçenekleri beğenimizi kazandı: Bu sayede Drive'ın hangi klasörleri tüm cihazlarda güncel tutacağına karar verebiliyorsunuz.

Eğer bir dosya düzenlenirse Google Drive onu anında buluta göndererek daima en son sürümüne sahip olmanızı sağlıyor. Masaüstü uygulaması üzerinden dosyalarınızı arkadaşlarınızla paylaşmak OneDrive ve Dropbox'a kıyasla daha karmaşık: Windows Gezgin'i'ndeki Drive kitaplığında depolanan bir dosyaya sağ tıklayıp Google Drive menüsünden Paylaş'ı seçerseniz yeni bir pencere açılıyor. Burada basit bir link almak yerine dosyanın kiminle ve nasıl paylaşılacağını belirlemek zorundasınız. Bu sayede kullanıcılar

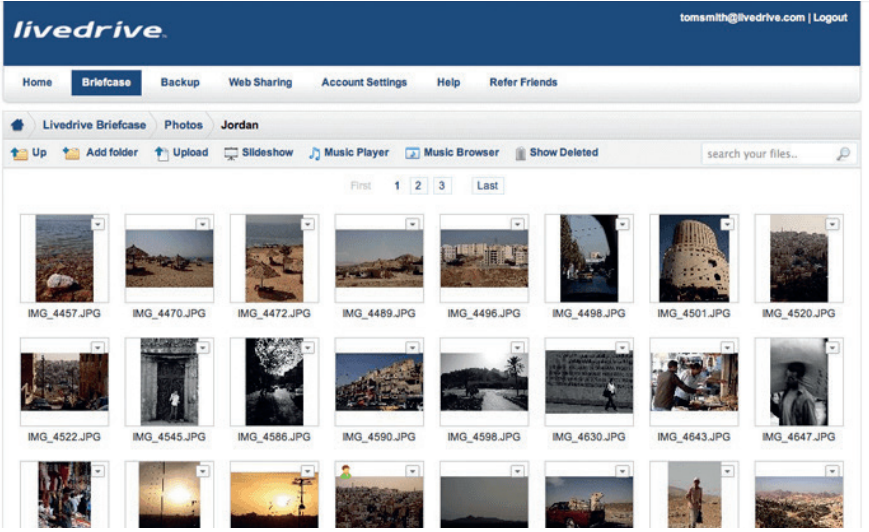
dosyalarını daha dikkatli biçimde istedikleri gibi paylaşabilirler ama son derece basit olması gereken bir işlem için fazladan çaba sarf etmeniz gerekiyor. Google Drive'ın asıl kozu drive.google.com adresindeki web arayüzü. Bu sayede Drive alanınızdaki tüm dosyaları görebilir ve Microsoft Word gibi masaüstü uygulamaları kurmadan uyumlu dosyaları düzenleyebilirsiniz. Drive ile bilgisayar başında olmasanız bile çok sayıdaki farklı dosya türünü açıp düzenlemek mümkün. Google kısa süre önce web ve mobil servislerinin arabirimini güncelledi. Kullanıcılar artık Microsoft'a özel docx ve xlsx uzantılı dosyaları dönüştürmeye gerek kalmadan Drive içinden düzenleyebiliyor. Bu yenilik henüz ilk aşamasında olsa da Microsoft'un masaüstü Office paketiyle Google Drive'ın web uygulamaları arasında gidip gelen kullanıcılara esneklik sağlayan bir gelişme.

Drive'ın daha nadir kullanılan dosya türleriyle ilgili desteğiyle biraz daha sönük. Örneğin flac uzantılı bir ses dosyasını Drive ile gelen bütünleşik medya oynatıcısıyla dinlemek istedik ama bizi Google Drive Viewer ile görüntülemeye yönlendirdi ki bu şekilde de sonuç alamadık.

Çok sayıda üçüncü parti uygulamayı Google

Google Drive'ın masaüstü uygulaması, karmaşık ve güçlü web uygulamalarına kıyasla aşırı basit kalıyor.

LIVEDRIVE ★★★★★

Sınırsız depolama aylık 5 sterlin (www.livedrive.com)

DEĞERLENDİRME Sınırsız yedekleme alanı sunan kararlı bir platform olarak bulut depolama yarışında rakiplerin önüne geçiyor.

LIVEDRIVE, sınırsız bulut depolama alanı sunan bir çevrimiçi yedekleme servisi ve bu sayede bilgisayarınızda yer alan tüm dosyaları alan sınırlaması derdi olmadan yedekleyebilirsiniz. Aylık 5 sterlin (yaklaşık 18 TL) öderseniz tek bir cihaz için sınırsız yedekleme alanı elde ediyorsunuz. Her ek bilgisayarınız için aylık 1 sterlin eklemeniz gerekiyor. Kayıt sırasında iki yıllık ödemeyi peşin verirsiniz aylık 3 sterline geliyor ki hiç fena bir rakam değil. Maalesef NAS cihazınızdaki dosyaları yedekleme ortamına göndermek istiyorsanız aylık 5 sterlin daha eklemelisiniz ki bu yüksek bir fiyat çünkü Memset SquirrelSave ile bunu ücretsiz olarak halledebilirsiniz.

Diğer Livedrive planları arasında aylık 10 sterlin fiyatlı Briefcase adlı bulut eşitleme servisi yer almakta. Aylık 15 sterlin olan Pro plana 5 TB Briefcase alanı ve beş bilgisayar için sınırsız yedekleme alanı içeriyor. Bu ciddi bir yatırım ama Livedrive'ı verimli biçimde kullanacaksanız harcadığınızı paraya değebilir. Söz ettiğimiz paketlerin tümü 2 hafta boyunca ücretsiz test edilebiliyor.

Windows ve Mac uyumlu masaüstü istemcileri bir yedekleme yazılımından beklentilerinizi karşılıyor. Dosyaları yedeklemek ve geri yüklemek hayli kolay. Uygulama varsayılan olarak yedeklenmesini istediğiniz dosya ve klasörlerde değişiklik olup olmadığını saatte bir kontrol ediyor ama arzu ederseniz bu aralığı değiştirebilirsiniz. Aynı zamanda programın dosyalardan herhangi biri değiştiğinde anında yedek almasını isteyebilirsiniz. Bu seçenek sayesinde değişiklik yaptığınızda dosyalar anında buluttaki yedeğinize yansıyor.

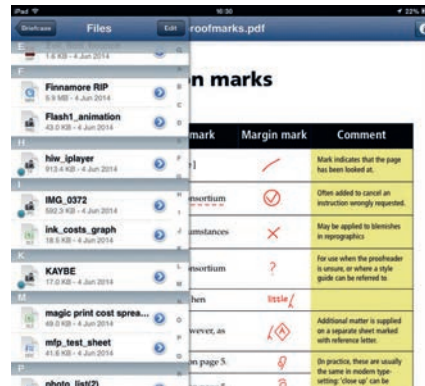
Livedrive'ın istediğiniz dosyaları istediğiniz biçimde yedeklemesini garanti eden çok sayıda seçenek var. Dosyalar yüklenmeden önce şifrelenmelerini sağlayabilir, indirme ve

gönderme için hız sınırları koyabilirsiniz. Günlük (log) dosyaları ve exe dosyaları gibi belirli dosya türlerinin es geçilmesini bile isteyebilirsiniz. Livedrive zaten geçici tarayıcı dosyaları ve ön izleme kayıtları gibi fazla yer kaplayabilen gereksiz dosyaları otomatik olarak atıyor. Ayrıca belirli dosya türlerine öncelik verebilirsiniz: Örneğin fotoğraflarınıza belgelerinizden daha fazla önem veriyorsanız her yedekleme oturumunda önce fotoğrafların yedeklenmesini isteyebilirsiniz.

Geri yükleme de hayli kolay: Bildirim alanındaki simgeye sağ tıklayıp Restore'u seçerseniz yedeklenmiş olan dosyalarla klasörleri gösteren listeyi göreceksiniz. Geri yükleme sırasında mevcut dosya ve klasörlerin üzerine yazabilir veya yedekleri yeni bir klasör içine alıp istediğiniz gibi düzenleyebilirsiniz.

KISA KARŞILAŞMA

Mevcut planınıza ek olarak satın alır veya Livedrive Pro üyesi olursanız Briefcase özelliğini de kullanabilirsiniz. Bilgisayarınızda

Livedrive'ın mobil uygulamalarıyla iş dosyalarınızı paylaşabilir ve dışarda olduğunuzda yedeklerinizi kontrol edebilirsiniz.

ÖZELLİKLER

İŞLETİM SİSTEMİ DESTEĞİ Windows Vista 7/8, Mac OS X 10.6+
DEPOLAMA ALANI Sınırsız
MOBİL CİHAZ DESTEĞİ Android, iOS
EŞİTLEME DESTEĞİ Var
TÜRKÇE ARAYÜZ Yok

ayrı biçimde duran Livedrive Briefcase klasörünüze yerleştirdiğiniz tüm dosyalar buluta gönderiliyor. Bu özellik, büyük boyutlu dosyaları arkadaşlarla ve iş ortaklarıyla paylaşmak veya çok sayıda cihaza sahipseniz bir diğer bilgisayarlardan dosyalara erişmek için ideal.

Livedrive web arayüzü de kolay biçimde kullanılabilir ve yedeklenmiş dosyalar herhangi bir bilgisayara indirilebilir. Dosyalarınızı indirdiğiniz bilgisayarda o biçimi destekleyen bir uygulama yoksa Livedrive servisini kullanarak resimleri, belgeleri, hesap tablolarını, videoları ve ses dosyalarını web tarayıcısı içinde açabilirsiniz. flac ve ogg ses dosyaları desteklenmiyor ama denediğimiz diğer dosya türlerini sorunsuz biçimde açtı.

Bu arayüz üzerinden dosyaların Livedrive tarafından süre sınırı olmadan saklanan 30 eski sürümü indirebilirsiniz. Demek oluyor ki bir dosyayı yanlışlıkla düzenlerseniz ya da silerseniz daha sonra gerek duyduğunuzda geri getirmek kolay olacak.

UYGULAMA KISMI

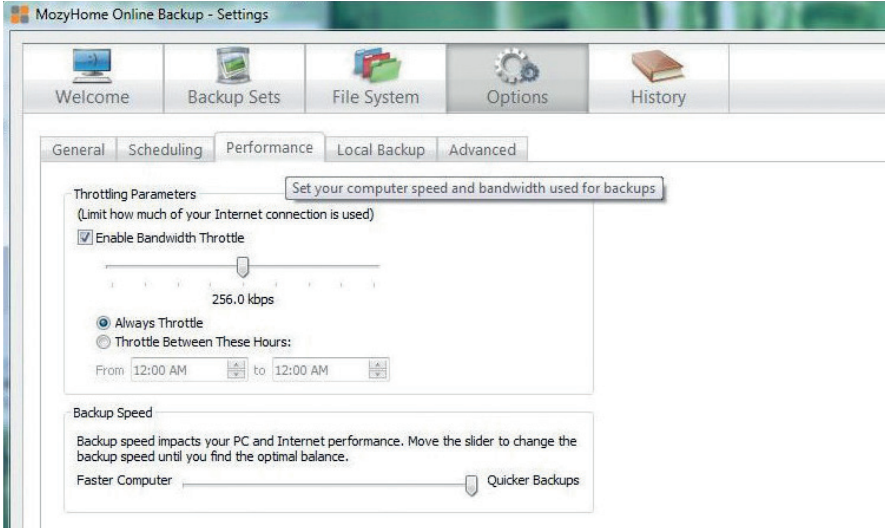
Livedrive'in BlackBerry PlayBook ve dokunmatik Windows 8'in yanı sıra Android ve iOS yüklü cihazlara özel mobil uygulamaları var. Briefcase'i kullanıyorsanız içindeki dosyalarınızı paylaşabilir ve diğer Livedrive kullanıcılarının sizinle paylaştığı dosyaların kaydını görebilirsiniz.

Aynı zamanda dahili müzik çalar da var. Depolanan şarkılarınızı sanatçı ve albüme göre sıralayabilir, böylece Livedrive'ı bulut tabanlı bir müzik akış servisi olarak da kullanabilirsiniz.

Android uygulaması biraz daha sade: Resim ve belgelerde ön izleme yapmanıza imkân vermiyor, arabirim eski nesilde kalmış görünüyor. iPad uygulaması çok daha iyi olsa da yine görünümü eskilerde kalmış diyebiliriz. Klasörleri favori olarak işaretleyerek mobil cihazınızda depolanmalarını sağlayabilirsiniz. Uygulamanın Android sürümünde bu özellik henüz yok.

Ne kadar çok depolama alanı elde ettiğinizi düşünürsek Livedrive'ın sunduğu değer muhteşem. En iyi özellikleri bünyesinde barındırıyor ve bize göre en belirgin sıkıntılar NAS cihazlardan yedekleme için istenen yüksek ücret, eskimiş mobil uygulama arabirimi ve eşitleme özelliği için istenen yüksek bedel. Kocaman bir 5 TB eşitleme alanı elde ediyorsunuz ama zaten kimsenin bu sınırın yakınından geçeceğini zannetmiyoruz.

Sadece az sayıda dosyayı paylaşmak istiyorsanız Livedrive'ı Dropbox gibi diğer servislerle birlikte kullanabilirsiniz ama gerçek anlamda bulut tabanlı yedekleme konusunda rakip tanımıyor ve en iyi seçim olmayı başarıyor.

MOZYHOME ★★★★★

50 GB depolama aylık 5 dolar (www.mozy.ie)

DEĞERLENDİRME Depolama alanı sınırlı ama Mozy'nin ücretsiz eşitleme servisi ve muhteşeme yedekleme yazılımı bonus olarak sunuluyor.

MOZYHOME bulut ve yerel yedekleme aracıyla gelen güçlü özellikler sayesinde evinizdeki bilgisayarın başına bir felaket gelse bile dosyalarınızın bulutta güvenli biçimde durduğuna emin olabiliyorsunuz. Mozy'ye üye olduğunuzda aynı zamanda dosyalarınızın çoklu cihaz arasında eşitlenmesine imkân veren Dropbox tarzı bulut tabanlı eşitleme aracı MozySync'i kullanabiliyorsunuz.

Aylık 5 dolar ödeyenler tek bir bilgisayarın kullanabildiği 50 GB yedekleme alanı elde ediyor. Aylık 2 dolar daha verirsiniz sunulan seçenekler ek 20 GB depolama alanı veya ikinci bir bilgisayardan yedek alabilme. Daha mantıklı olan bir seçenekse aylık 8 dolara üç bilgisayardan yedek alabilmek ki bu durumda depolama alanı toplam 125 GB oluyor. Aileler ya da her birinde farklı dosyalar içeren birden çok bilgisayara sahip kullanıcılar için uygun.

MozyHome'un masaüstü yazılımıyla yedekleme işlemi oldukça kolay, özelleştirebileceğiniz çok sayıda seçenek de var. Böylece servisi isteklerinize göre yapılandırabilirsiniz. Kurulum bittikten sonra uygulama Windows bildirim alanına ekleniyor ve tek bir tıklamayla istediğiniz an yedekleme başlıyor. İlk yedekleme işleminin uzun süreceği ortada çünkü Mozy'nin tüm dosyalarınızı birden yüklemesi gerekiyor. Bununla birlikte tüm yedekleme servislerinde olduğu gibi sonraki yedeklemeler çok daha hızlı çünkü sadece son yedeklemeden sonra değişmiş ya da eklenmiş dosyalar yükleniyor.

Mozy'nin fotoğraf, belge, müzik, video ve kişiler gibi belirli dpsya türlerini otomatik olarak yedeklemesi söyleyebilir ya da bilgisayardaki sadece belirli klasörleri yedeklemesi isteyebilirsiniz.

DARBOĞAZ ÇÖZÜMÜ

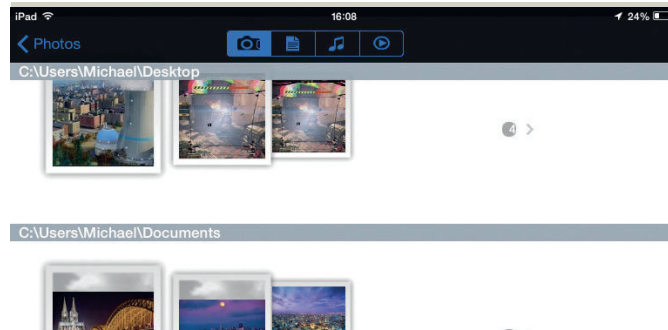
Yazılımla gelen çok sayıda seçenek sayesinde

tüm kullanıcılar istedikleri zaman sistem performansını ve bant genişliğini zorlamadan yedekleme yapıyor. Yedekleme işlemini zamanlamak çok kolay ve gerekirse zamanlanmış yedeklemeler başka bir zamana ertelenebiliyor. Aynı zamanda aşırı işlemci kullanımı gibi belirli koşullar altında yedeklemeyi otomatik olarak duraklatabilirsiniz.

Yedekleme işleminin internet bağlantınızı sömürmesinden çekiniyorsanız yedeklerin gönderilme hızını değiştirebilirsiniz. Hatta yerel olarak yapılan dosya şifreleme hızını bile düşürebilirsiniz ki bu sayede yedekleme işlemi bilgisayarınızın performansını belirgin biçimde düşürmez.

Mozy, buluta yedekleme yaparken aynı zamanda yerel yedekler almanıza da izin veriyor. Bu araç sayesinde dosyalarınızı USB bellek gibi harici cihazlara yedekleyebilirsiniz ama NAS cihazlarına destek vermiyor.

Dosyalarınızı geri yüklemeniz gerekirse işiniz kolay. Depolanmış dosyalardan hangilerini geri yüklemek istediğinizi seçebilir ya da bilgisayarınız tamamen bozulduysa/ kaybolduysa farklı bir sisteme geri yükleme yapabilirsiniz. Dosyalarınızın eski sürümleri 30 güne kadar saklanıyor. Bir dosyanın önceki

Mozy'nin mobil uygulamaları çekici görünmüyor ve kullanımları kolay değil ama en azından işe yarıyorlar.

ÖZELLİKLER

İŞLETİM SİSTEMİ DESTEĞİ Windows Vista 7/8, Mac OS X 10.6+
DEPOLAMA ALANI 50 GB
MOBİL CİHAZ DESTEĞİ Android, iOS
EŞİTLEME DESTEĞİ Var

sürümüne erişmek isterseniz "backup history" aracını kullanabilirsiniz.

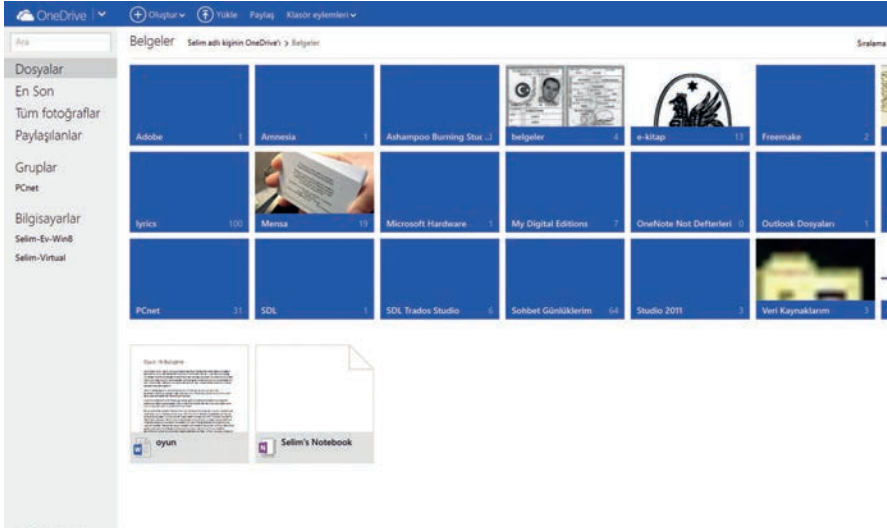
Aynı zamanda ayrı olarak sunulan ve yedekleme aracından ziyade bulut depolama aracı gibi işleyen MozySync yazılımı var. bilgisayarınızdaki MozySync klasörüne kopyaladığınız dosyalar MozySync kurulu olan tüm diğer bilgisayarlarınıza ekleniyor. Bu dosyalar toplam Mozy depolama alanınızdan düşülüyor.

Mozy web arayüzü yedekler ve MozySync dosyaları için basit bir dosya gezgini olarak çalışıyor. Biraz yavaş olduğundan klasörlerin yüklenmesi birkaç saniye alıyor ve ön izleme desteği olmadığından görseller haricindeki dosyaları açmanız mümkün değil. Bilgisayarınızda Mozy yazılımı yüklü değilse yedekleme alanınızdaki uzak dosyalara erişebilmek avantaj ama Box ve Google Drive gibi eşleştirme servislerinin sunduğu web tabanlı servisler kadar gelişmiş değil.

SOĞUK CEPHE

Mozy, hem iOS hem de Android kullanıcılarına akıllı telefon ve tablet uygulamaları sunuyor ama hiçbirinden zevk alamadık. Hayli yavaş olan bu uygulamaların arabirimi pek ilgi çekici görünmüyor. Bunları kullanarak aradığınız dosyayı bulmak epey zorlu olabilir ve oturum açma işlemi dakikalar sürebilir. Gerçekten de ciddi anlamda güncelleme gerektirdikleri ortada ama acil bir durum olursa ve dosyalarınıza mobil yoldan erişmeniz gerekirse sonuç almanız mümkün.

MozyHome'un yedekleme servisi fiyatının karşılığını fazlasıyla veriyor ve verilerinizi koruma altına alıyor. Masaüstü uygulaması harika olsa da web arayüzünün ve mobil uygulamaların çok fazla eksiği var. Mozy'nin yedekleme özelliği bile tek başına üyelik için yeterli diyebiliriz. MozySync eklentisi ilgi çekici çünkü tek bir yazılımla hem yedekleme hem de bulut tabanlı eşitleme yapılabiliyor. Bununla birlikte sadece bulut tabanlı yedekleme söz konusuysa Livedrive'in getirisi daha yüksek ve her zaman için ayrı bir eşitleme servisini ek olarak kullanabilirsiniz.

ONEDRIVE ★★★★★

100 GB depolama aylık 4 TL (www.onedrive.com)

DEĞERLENDİRME Bu son derece ucuz bulut tabanlı eşitleme servisi Google Drive ile yarışa devam ediyor ama Microsoft kullanıcılarının OneDrive'dan kaçmasına imkân yok.

ONEDRIVE, Microsoft'un bulut depolama ve eşitleme çözümü. Daha önceleri SkyDrive adını kullanan servis, eşitleme araçlarından çok daha fazlasını içeriyor. Outlook.com e-posta ve Office Online belge düzenleme araçlarıyla bütünleşerek verilerini hem bulutta depolamak hem de bulutta çalışmak isteyenler için ideal hale geliyor.

Sadece verilerinizi bulutta depolayan bir yedekleme servisi olmak yerine bilgisayarınızdaki bir klasörü eşitleyen OneDrive, nerede olursanız olsun sınırsız sayıda cihazdan erişim kurup bu dosyalara erişebilmenize olanak veriyor.

OneDrive, Windows 8.1 ile bütünleşik olarak geliyor. Microsoft bu sayede hayli geniş bir kullanıcı sayısına erişmiş durumda. Bununla birlikte OneDrive'ın güçlü araç kümesi, geniş ücretsiz depolama alanı ve harika mobil uygulamalarının gösterdiği üzere Microsoft'un güvendiği tek şey yüksek kullanıcı sayısı değil.

NET KAZANIMLAR

Microsoft geçtiğimiz aylarda 7 GB'lık bedava OneDrive alanını 15 GB'ye çıkardı. Üstelik OneDrive'ı mobil cihazınıza fotoğrafları otomatik olarak yedeklemesine izin vererseniz 3 GB daha hediye ediyor ve alanınız 18 GB'ye çıkıyor. On taneye kadar arkadaşınızı OneDrive'a üye olmaya çağırırsanız üye olan her biri için 0,5 GB daha kazanacaksınız. Dropbox ile ücretsiz gelen 2 GB depolama alanına kıyasla çok daha yüksek bir değer. Diğer yandan, bazı telefon üreticileriyle anlaşmaları olan Dropbox kimi durumda kolayca 1 yıllık 50 GB ücretsiz alan elde etme şansı veriyor.

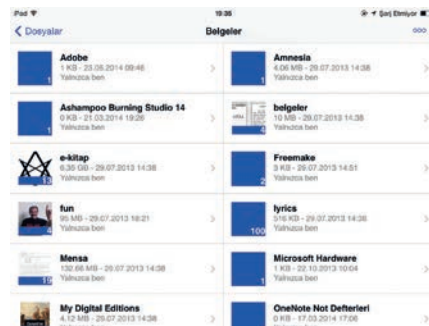
OneDrive, piyasadaki cazip fiyatlı bulut depolama servislerinden bir diğeri. 100 GB ek depolama alanı için aylık 4 TL ödemeniz yetiyor. Dropbox'ın aynı alan için istediği fiyattan çok daha düşük. Hatırlatalım ki ayda

19 TL'ye Office 365 aboneliği alırsanız tam 1 TB OneDrive alanı hediye ediliyor.

OneDrive'ın geri kaldığı bir alansa en yüksek dosya boyutu. Depolayabileceğiniz tek bir dosyanın boyutu en fazla 2 GB. Yükleme istediğiniz daha büyük dosyalar varsa 7-zip ya da WinRAR gibi programlarla parçalara bölmeniz gerekecek.

Ucuz fiyatına rağmen OneDrive'ın Dropbox'ı alt edecek bazı özellikler sunmaktan eksik kalmadığını görüyoruz. Hem masaüstü hem de mobil uygulamaların kullanımı kolay. Dropbox'ta olduğu gibi dosyaları yüklemek için bilgisayardaki OneDrive klasörünü, web arayüzünü veya mobil uygulamaları kullanabilirsiniz. Dosyalar yüklendikten sonra servisin yüklü olduğu diğer cihazlarınızla eşitleme yapılıyor.

Arkadaşlarla dosya paylaşmak kolay. Bunun için Windows Gezgin'i'nde dosyaya sağ tıklamanız veya web arayüzünden bir link oluşturmanız yeterli. OneDrive'da depolanan dosyalar web sayfalarına gömülebiliyor ve bu şekilde kendi sitenizin bant genişliği kullanılmadan sitelerde görseller sunulabiliyor.

OneDrive'ın mobil uygulamaları görevini yerine getiriyor ama çevrimdışı depolama özelliği beklediğimiz gibi işlemiyor.

ÖZELLİKLER

İŞLETİM SİSTEMİ DESTEĞİ Windows Vista 7/8, Mac OS X 10.7.3+
DEPOLAMA ALANI 115 GB
MOBİL CİHAZ DESTEĞİ Android, iOS, Windows Phone 8
EŞİTLEME DESTEĞİ Var

Masaüstü uygulaması Dropbox'tan biraz daha basit kalıyor. Dosya indirme işlemlerinde hız sınırlaması yapılmıyor ve vekil sunucu ayarları değiştirilemiyor ama bu eksiklerin bizi ciddi biçimde etkilediğini söyleyemeyiz. Dropbox'ta olduğu gibi sadece OneDrive klasöründe duran dosya ve alt klasörler otomatik olarak eşitleniyor. Hangi klasörlerin hangi bilgisayarlarla eşitleneceğini seçebilirsiniz, yani tüm dosyalarınızın bütün bilgisayarlarınızda yer kaplaması gerekmiyor.

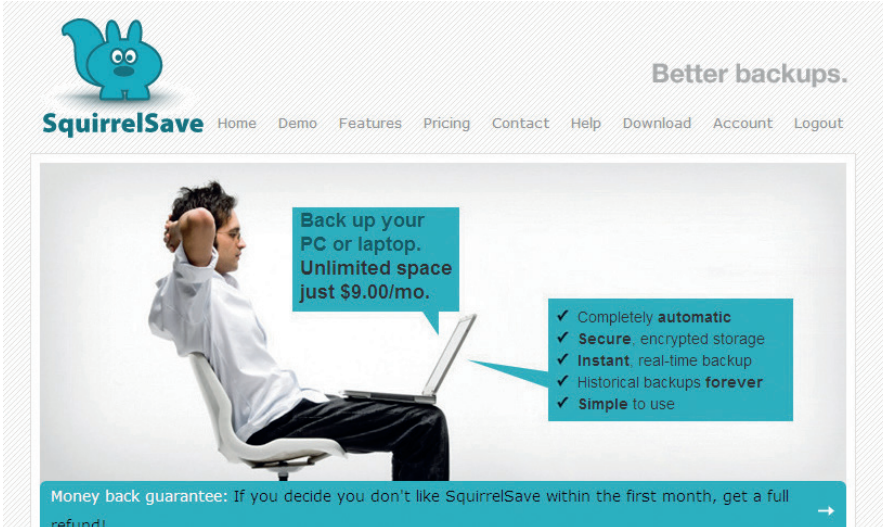
OneDrive web arayüzüyle herhangi bir Office yazılımı kurmadan belgeleri ve hesap tablolarını düzenlemek de kolay. Microsoft'un ücretsiz Office Online setiyle Word ve Excel dosyalarını düzenleyebilirsiniz. Üstelik aynı anda birden çok kişi aynı dosya üzerinde çalışabilir, değişiklikler anında görülebilir. Office Online, ücretsiz olan en kapsamlı web tabanlı ofis paketlerinden biri ve kendi bilgisayarınızın başında değilken dosyalarını düzenlemek isteyen kullanıcılar için büyük kolaylık. Web uygulaması, eski sürümlerin kaydını tutuyor ve Windows'taki gibi bir Geri Dönüşüm Kutusu sunarak silinmiş dosyaların geri getirilmesine imkân veriyor.

UZAKTAN ERİŞİM

OneDrive'a özgü olan bir yeterlilikse ilgili dosya OneDrive klasöründe olmasa bile web arayüzü aracılığıyla uzaktaki bir bilgisayara ve içerdiği dosyalara erişim. Bu özelliğin çok kullanışlı olmasını engelleyen bazı sınırlamalar var ama bir dosyaya erişiminizin başka bir yolu yoksa eşsiz bir avantaja dönüşebilir. İlk olarak ilgili bilgisayar açık ve Windows 7 veya 8 yüklü olmak zorunda (Tuhaflıkla Windows 8.1'de bu özellik kapatıldı.) ve güvenlik duvarı tarafından korunan özel bir ağ arkasında olmamalı. Her şey yolunda giderse güzel yani, o bilgisayara bağlı harici disklerle ve NAS gibi ağ bağlantılı sürücülere de erişebilirsiniz.

OneDrive'ın iPhone, iPad, Android ve Windows Phone 8 uygulamaları bulunuyor. Tüm uygulamalarda dosya görüntüleme ve harici uygulamalarla açabilme desteği var. Çevrimdışı depolama umduğumuz kadar iyi işlemiyor çünkü mobil cihaza indirdiğiniz dosyalar saklanıyor olsa da OneDrive ile eşitleme sona eriyor, yani siz sürümü indirmediğinizde değişmeden kalıyor. Xbox 360 ve Xbox One oyun konsolları, Windows 8 ve 8.1 ile gelen modern arayüz için de uygulamalar var.

Basit eşitlemeden öteye geçen güçlü bir araç olan OneDrive, ek özellikleri ve depolama alanıyla Google Drive'a ciddi bir rakip. Masaüstü uygulaması Dropbox ile gelenden daha basit ve mobil uygulamalarda bazı can sıkıcı eksikler var ama genel performans yüksek ve diğer Microsoft servislerini de kullanıyorsanız faydalı olacağı açık.

Better backups.

Back up your PC or laptop. Unlimited space just \$9.00/mo.

- ✓ Completely automatic
- ✓ Secure, encrypted storage
- ✓ Instant, real-time backup
- ✓ Historical backups forever
- ✓ Simple to use

Money back guarantee: If you decide you don't like SquirrelSave within the first month, get a full refund!

SQUIRRELSAVE ★★★★★

Sınırsız depolama aylık 9 dolar (www.squirrelsave.co.uk)

DEĞERLENDİRME Bulut tabanlı bu ucuz yedekleme servisi yaşını belli ediyor ama hâlâ kararlı biçimde işliyor ve sınırsız depolama sayesinde bir adım öne geçiyor.

SQUIRRELSAVE aylık sabit ücret karşılığında sınırsız sayıda bilgisayara sınırsız depolama alanı sunan basit bir bulut yedekleme servisi. Daha pahalı servislerin sunduğu web erişimi ve mobil uygulamalar gibi artıların hiçbirine sahip değil ama düşük fiyatı ve esnekliğiyle ilimizi çeken bir seçenek.

SquirrelSave müşterilerine sadece aylık 5,05 sterlin (18,25 TL) ödeme seçeneği sunuluyor ve sınırsız depolama alanı veriliyor. Ek bilgisayar eklemenin herhangi bir maliyeti yok (ama karmaşık bir işlem) ve firman ağ bağlantılı NAS cihazlarını desteklemediğini belirtmesine rağmen denemelerimiz sırasında başarılı sonuç elde ettik.

SİNCAP DOSTU

SquirrelSave'in yazılımı, olabilecek en gösterişsiz seçeneği temsil etmek istercesine eski Windows XP günlerini hatırlatan bir tasarımı ve ne işe yaradığı net olmayan bazı menüler sunuyor. Bunu bir kenara bırakırsak dosya yedekleme ve geri yükleme işlemleri sorunsuz. Otomatik yedeklemeyi bir kez ayarladıktan sonra ani bir veri kaybı ve geri yükleme gereksinimi olmadıkça yazılıma bir daha bakmanız gerekmeyecek.

Diğer yedekleme servislerinde olduğu gibi buluta göndermek istediğiniz dosya ve klasörleri seçiyor, hariç tutmak istediklerinizi belirtiyorsunuz ama bunu nasıl yapmanız gerektiği pek açık değil. Örneğin yedeklerde yer alan bir klasörü kaldırmak için seçip Delete tuşuna basmalısınız. Teknik bilgisi daha geniş olan kullanıcılar bunları kısa sürede öğrenebilir ama silme için bir düğme olmasını isterdik.

Varsayılan olarak yedek gönderim hızı en fazla 57 Kbps olabilir, yani can sıkıcı

derecede yavaş. Bu hızla birkaç GB ya da TB veriyi yedeklemeniz haftalar, hatta aylar sürebilir. Bu yüzden yükleme hızını derhal artırmanızı ya da 0 yaparak sınırsız hale getirmenizi öneriyoruz. Bu ayarın etkin olabilmesi için varsa devam eden yedekleme işlemini durdurmanız ve yeniden başlatmanız gerekiyor.

Bir diğer tuhaf varsayılan ayarsa SquirrelSave'in 1 GB'den büyük dosyaları yedekleme sırasında atlama. Eğer büyük dosyalarla çalışıyorsanız bunu da değiştirmeniz gerekiyor. İlk yedekleme işlemini tamamladıktan sonra sadece değişen dosyalar gönderilecek ama yazılımın tam kapsamlı günlük yedekler almasını isteyebilirsiniz.

SquirrelSave'in önerisi, servisi tek bir bilgisayarı yedeklemek için kullanmanız. Teknik açıdan bakılırsa sınırsız sayıda PC'yi SquirrelSave ile yedekleyebilirsiniz ama pratikte bunu ne şekilde yaptığınıza dikkat etmelisiniz. Eğer iki bilgisayar benzer yollara sahip klasörler (C:\Users\PCnet gibi) içeriyorsa bir bilgisayardan gelen yedek diğerinden gelenin üstüne yazılacak. Başka bir deyişle, bu bilgisayarlarda ilgili

ÖZELLİKLER

İŞLETİM SİSTEMİ DESTEĞİ Windows Vista 7/8, Mac OS X 10.6+, Linux
DEPOLAMA ALANI Sınırsız
MOBİL CİHAZ DESTEĞİ Yok
EŞİTLEME DESTEĞİ Yok
DETAYLAR www.squirrelsave.co.uk

klasörlerde farklı dosyalarınız varsa sadece son yedeğin alındığı bilgisayardan yüklenen dosyalar kullanılabilir olacak.

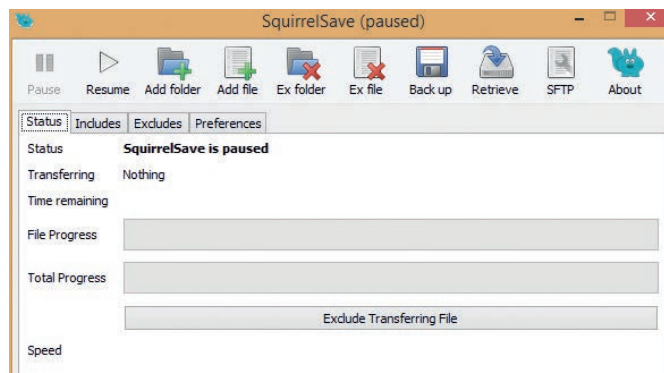
SquirrelSave, ağdan yedekleme için kullanılmaması gerektiğini söylüyor. Ağ sürücüsü olarak eklenmiş NAS cihazımızdaki dosyaları yedeklemeye çalıştığımızda bunu yapamayacağımızı söyledi ama NAS cihazımız çoktan yedeklenmeye başlamıştı. Bu özelliğin SquirrelSave'in gelecek sürümünde kaldırılıp kaldırılmayacağını bilmiyoruz ama şimdilik işe yarayan bir özellik.

Dosyaları geri yüklemek son derece basit. Restore dümesine tıkladıktan sonra son 12 saat içinde alınmış güncel yedeklere ait bir liste beliriyor. Silinmiş dosyalar 32 gün içinde geri getirilebiliyor. İlk yedek işlemi sırasında yüklenmiş dosyalarsa sonsuza kadar saklanıyor.

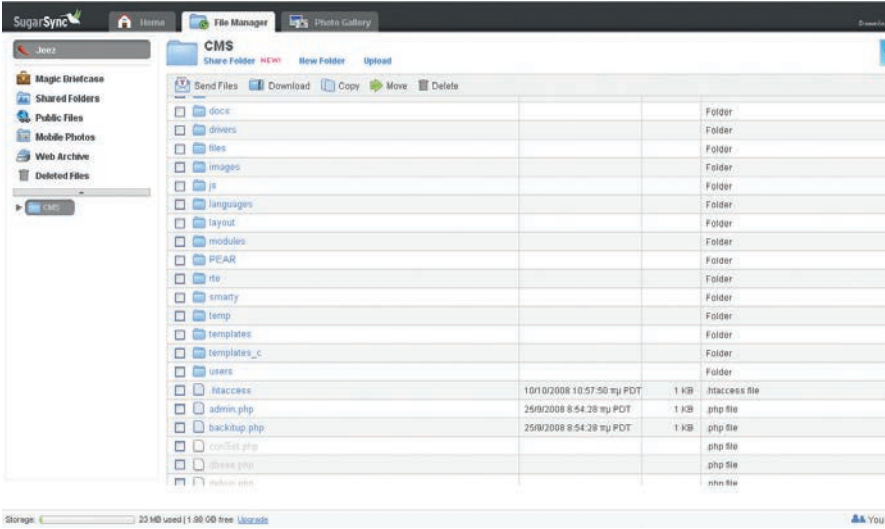
SINIRLI ERİŞİM

SquirrelSave'de web arayüzü ve mobil uygulama yok. Bu yüzden hareket halindeyken verilerinize erişmek isterseniz başka bir çözüm bulmanız gerekecek. Seçeneklerden biri SSH şifreleme desteği olan bir FTP sunucusu kurmak ve SSH anahtarını bilgisayarınızdan kullanmak istediğiniz cihaza aktarmak. Dolambaçlı bir yöntem ve ayarlarınızda ufak bir yanlışlık olsa bile çalışmayabilir. Testlerimizde açık kaynak kodlu FileZilla FTP istemcisiyle başarılı sonuçlar elde ettik ama Android tabanlı uygulamalarla sonuca ulaşamadık. SquirrelSave'deki dosyalarınıza uzaktan erişmeniz şart değilse hiç uğraşmayın.

SquirrelSave'i basit bir yedekleme aracı olarak düşündüğümüzde Livedrive'in gerisinde kaldığını görüyoruz. Şaşırtıcı derecede basit işlese de artık demode duruyor ve web arayüzüyle mobil uygulamalar sunmayarak tüm rakiplerinin gerisine düşüyor. En ucuz fiyata birden çok PC'ye uyacak sınırsız yedekleme alanı arıyorsanız hâlâ en ucuz seçenek ama daha gelişmiş bir ürün şartsa bunun yerine SugarSync ya da Livedrive'i öneriyoruz.

Her ne kadar arayüzü göz alıcı olmasa da SquirrelSave ile dosyaları geri getirmek kolay.

SUGARSYNC ★★★★★

60 GB aylık 7,5 dolar (www.sugarsync.com)

DEĞERLENDİRME İncelediğimiz en esnek bulut tabanlı eşitleme servisine ücretli üye olarak ödediğiniz paranın karşılığını fazlasıyla alacaksınız.

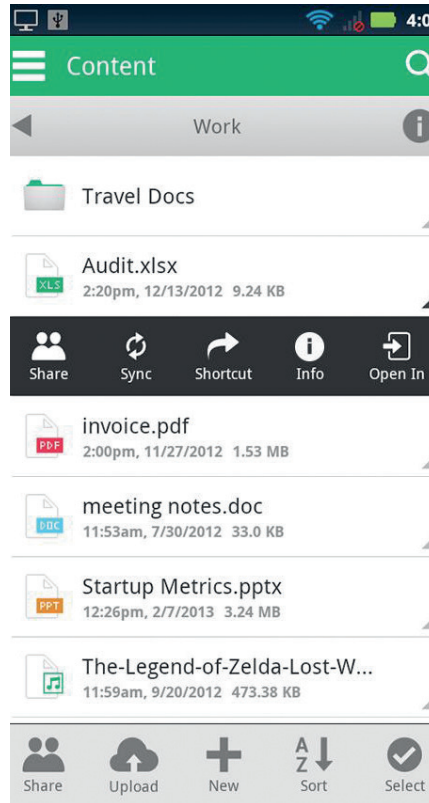
SUGARSYNC, bilgisayarınızın herhangi bir alanında depolanan dosyaları bulut ve diğer cihazlarınız arasında eşitlemeye odaklanan bir servis. Son derece esnek olduğundan, örneğin bilgisayarınızın C: sürücüsündeki bir klasörü diğer bilgisayarınızın D: sürücüsündeki bir klasöre eşitleyebilirsiniz. SugarSync bu becerisi sayesinde yedekleme ve eşitleme için ideal hale geliyor çünkü dosyalarınızı hem bulutta hem de birden çok bilgisayarda saklayabilirsiniz.

SugarSync artık ücretsiz hizmet vermiyor ama tüm planlarında 30 günlük ücretsiz deneme süresi var. Fiyatlar Dropbox ve Box ile benzerlik gösteriyor, yani Microsoft OneDrive ve Google Drive'a kıyasla belirgin biçimde pahalı kalıyor. Aylık 7,5 dolara 60 GB depolama alanı sizin oluyor ve bir yıllık peşin öderseniz iki ay bedavaya geliyor.

KARBONHİDRAT YÜKLEMESİ

SugarSync, bilgisayarınızdaki her klasörü internete bağlayabilir ve bu sayede içindeki dosyalarda gerçekleşen her bir değişiklik anında buluta yansıtacağı için aynı klasöre bağlı diğer bilgisayarlar da eşitlenmiş olur. Sadece belirli bir klasörde yer alan dosya ve klasörleri eşitleyen OneDrive ve Dropbox'tan farklı olduğu ortada. Diğer bir ifadeyle'in SugarSync eşitleme sistemiyle verilerinizin disk içindeki yerleşimini değiştirmek zorunda kalmadan sonuç alabilirsiniz. SugarSync'i arzu ettiğiniz biçimde ayarladıktan sonra bulut depolamanın ne derece iyi sonuçlar verebileceğini net biçimde göreceksiniz. Düşünmek zorunda kalmadan, her daim tüm dosyalarınızın en güncel sürümlerine sahip olacaksınız.

SugarSync aynı zamanda kendini bilgisayarınıza ayrı bir sürücü gibi ekleniyor

SugarSync'in mobil uygulamaları başarılı biçimde tasarlanmış ama çevrimdışı eşitlemede bazı eksikler tespit ettik.

ve bu sürücüdeki tüm dosyaları Dropbox gibi otomatik olarak buluta gönderiliyor. Bu dosyalara Windows Gezgini yardımıyla erişebilirsiniz ama bunun için internet bağlantısı şart. Bir klasörün tamamını eşitlemek zorunda kalmadan dosyalarınıza hızlıca erişim imkânı veren, faydalı bir özellik.

ÖZELLİKLER

İŞLETİM SİSTEMİ DESTEĞİ Windows Vista 7/8, Mac OS X 10.6+
DEPOLAMA ALANI 60 GB
MOBİL CİHAZ DESTEĞİ Android, iOS
EŞİTLEME DESTEĞİ Var
DETAYLAR www.sugarsync.com

ŞEKER KOMASI

SugarSync web arayüzü, eşitlenen tüm dosyaları indirmenize imkân veriyor ve her dosyanın önceki dört sürümünü saklıyor. Özellikle Dropbox'un sunduğu 30 günlük geçmiş kaydı aklı getirilirse daha fazla sürüm kaydı olmasını isterdik.

Ön izleme desteği hayli sınırlı ve web arayüzüyle sadece görseller açılabilir. Belge, video ve müziklerin açılabilmesi ya da düzenlenebilmesi için tümünün öncelikle indirilmesi gerekiyor.

SugarSync'in iPad, iPhone ve Android uygulamaları var ve eski nesil BlackBerry, Symbian ve Windows Mobile platformları da desteklenmekte. BlackBerry 10 ve Windows Phone 8 için geliştirilmiş resmi uygulamalar yok, yani dosyalarınızı bu cihazlarla eşleştirmek istiyorsanız üçüncü parti uygulamalar kurmalı ve SugarSync hesabınıza erişim izni vermelisiniz.

Android ve iOS uygulamaları düzgün biçimde tasarlanmış ve kullanımları kolay. Eşitleme için kullanmak istediğiniz klasörleri seçmek kolay ama görünüm başarılı olsa da uygulamalarla ilgili bazı sorunlara rastladık. Örneğin iOS sürümünde büyük boyutlu dosyalar eşitliyorsanız cihazınızın aktif kalması için başında beklemelisiniz çünkü Apple'ın sınırlamasından ötürü uyku moduna geçen cihazlar sadece belirli süre boyunca eşitleme yapabiliyor. 100 MB'lık dosyaları eşitlerken iPad'imizle üç kez onay vermemiz gerekti. iPad'inizin ekran kapatma süresini çok uzun bir değere çekerek bu sorunu aşabilirsiniz ama buna rağmen sıkıntı sürüyor ve bu sefer de pil ömrünüz azalıyor.

Aynı zamanda iPad'le eşitlediğimiz bazı dosyalarda sorunlar yaşadık. Bir hesap tablosunu bilgisayarda düzenledikten sonra iPad'deki SugarSync uygulamasıyla açtığımızda eski sürümle karşılaştık ve en yeni sürümü görebilmek için cihazdaki dosyaları güncelleme komutu vermek zorunda kaldık.

Android uygulamasında da sorunlarla karşılaştık. Her ne kadar tüm klasörü eşitlemiş olsak da çevrimdışı moda geçince içindeki dosyayı açamadık. Dosyayı açmaya çalıştığımızda uygulama hata vererek dosyanın indirilemediğini söyledi. İnternete bağlandığımızda dosya indirildi ama önceden eşitleme yaptığımız için dosyanın zaten açılabilmesi gerekiyordu.

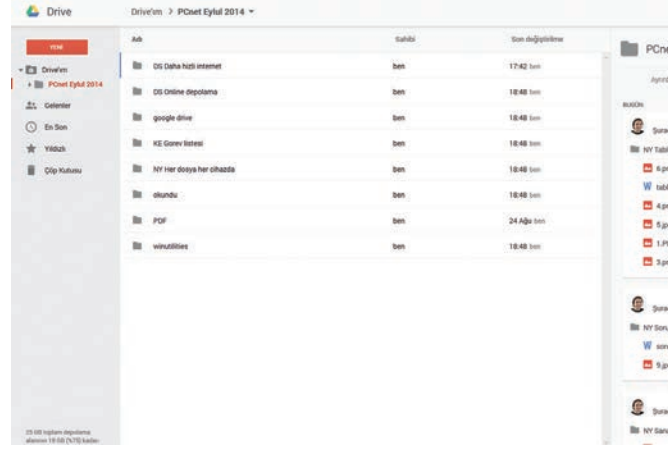
SugarSync'in öne çıkan yanı, her cihazdaki her klasörü eşitlemek için kullanabilmesi. Belirgin biçimde pahalı olmasına ve mobil uygulamaları yeterince başarılı olmamasına rağmen birden çok cihazla farklı yerlerden çalışanlar için paha biçilmez bir servis.

SONUÇ

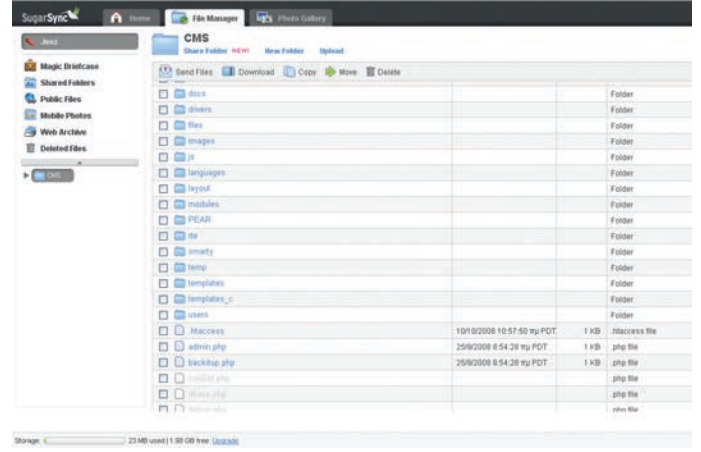
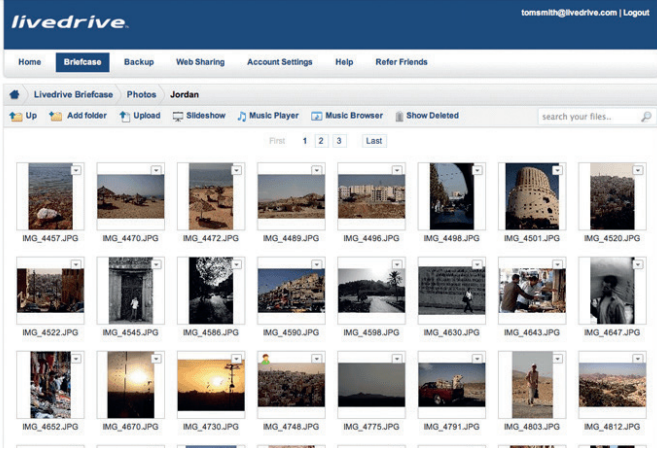
Yedekleme için LiveDrive'dan daha cazip bir bulut depolama servisi bulmak zor. Aylık 5 sterlin ödemeye sınırsız alan elde etmekle kalmıyor, aynı zamanda kullanımı kolay ve güçlü bir yazılım, harika bir web arayüzü ve mobil uygulamalar elde ediyorsunuz. LiveDrive, tek bir bilgisayarı yedeklemek için harika bir seçenek ve Editörün Seçimi ödülünü hak ediyor.

Yedeklemeden ziyade eşitlemeye odaklanan servisler söz konusu olduğunda iki ayrı kazanan var. Hangisini seçeceğiniz kişisel ihtiyaçlarınıza kalmış. İlk galibimiz SugarSync'in çok sayıdaki farklı bilgisayarda istenen klasörleri eşitleyebilmesi eşsiz bir avantaj. Birden çok bilgisayarla tek bir cihazmış gibi çalışma imkânı veriyor ve bu sayede Editörün Seçimi ödülünü kazanıyor.

Diğer yandan Google Drive ise hem çok ucuz hem de son derece kullanışlı. Bulut tabanlı web ve mobil belge düzenleme uygulamalarını yoğun biçimde kullanacaklarınız en iyi çözüm ama bunlara ihtiyacınız yoksa bile birim depolama maliyeti Google Drive'ı öne çıkarıyor. Bu seçenek de Editörün Seçimi ödülünü hak ediyor.

	EDITÖRÜN SEÇİMİ				
	ADRIVE	BOX	COPY	DROPOX	GOOGLE DRIVE
DEĞERLENDİRME	2	4	4	3	5
HESAP ÖZELLİKLERİ					
İŞLETİM SİSTEMİ DESTEĞİ	Windows Vista/7/8, Mac OS X 10.6+	Windows Vista/7/8, Mac OS X 10.6+	Windows Vista/7/8, Mac OS X 10.7+, Linux	Windows Vista/7/8, Mac OS X 10.4+, Linux	Windows Vista/7/8, Mac OS X 10.6+
DEPOLAMA ALANI (GB)	100	100	250	100	100
BİLGİSAYAR SAYISI	Sınırsız	Sınırsız	Sınırsız	Sınırsız	Sınırsız
KLASÖR VE DOSYA SINIRLARI	16 GB dosya boyutu sınırı	2 GB dosya boyutu sınırı	Sadece Copy klasörü	Sadece Dropbox klasörü	1 TB dosya boyutu sınırı
YEDEKLEME					
VERİ AMBARI	Çoklu	Çoklu	Çoklu	Amazon S3	Çoklu
ŞİFRELEME	Yok	256-bit AES	256-bit AES	256-bit AES	128-bit AES
OTURUM KAYDI/E-POSTA RAPORU	Oturum kaydı	Oturum kaydı	Oturum kaydı	Oturum kaydı	Oturum kaydı
ZAMANLAMA	15/30 dakika, 1/2/12/24 saat, 1 hafta, 1 ay	Yok	Yok	Yok	Yok
DURDURMA/HIZ KESME	Yok	Durdurma	Durdurma/Hız kesme	Durdurma/Hız kesme	Durdurma
AÇIK DOSYALARI YEDEKLEME	Var	Var	Var	Var	Var
DISK BÖLÜMÜ YEDEKLEME	Var	Yok	Yok	Yok	Yok
HARICI DISK/NAS YEDEKLEME	Var	Yok	Yok	Yok	Yok
YEREL MEDYAYA YEDEKLEME	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok
GERİ YÜKLEME					
DOSYALARIN ÖNCEKİ SÜRÜMLERİ	1 hafta	25 versiyon	Sınırsız	30 gün ya da Packrat ile sınırsız	30 gün ya da 100 versiyon
SİLİNMİŞ DOSYA KURTARMA	Evet, 1 hafta	Evet, 30 gün	Sınırsız (masaüstü uygulaması)	Evet, 30 gün	Evet (zaman bilgisi yok)
POSTAYLA GÖNDERİLENE AKTARMA	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok
YEDEKLERE WEB'DEN ERİŞİM	Var	Var	Var	Var	Var
SEÇİLEN YEDEKLERİ PAYLAŞMA	Var	Var	Var	Var	Var
MEDYA GEZGİNİ	Dokümanlar, görseller	Görseller, video, müzik, doküman	Görseller, video, müzik, doküman	Görseller, video, müzik, doküman	Görseller, video, müzik, doküman
MOBİL CİHAZ DESTEĞİ	Android, iOS	Android, BlackBerry, iOS, WP8	Android, iOS, WP8	Android, iOS, BlackBerry	Android, iOS
EŞİTLEME					
EŞİTLEME DESTEĞİ	Var	Var	Var	Var	Var
EŞİTLEME ÜCRETİ	Dahili	Dahili	Dahili	Dahili	Dahili
EŞİTLEME KLASÖRLERİ	Belirli	Belirli	Belirli	Belirli	Belirli
SİSTEM DOSYALARI	Evet	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır
CİHAZ SAYISI	Sınırsız	Sınırsız	Sınırsız	Sınırsız	Sınırsız
FİYAT BİLGİSİ					
ÜCRETSİZ SÜRÜM ALANI (GB)	50	10	15	2 (+sınırsız bonus)	15
AYLIK FİYAT	2.5 dolar	5 dolar	10 dolar	10 dolar	2 dolar
YILLIK FİYAT	25 dolar	60 dolar	100 dolar	99 dolar	24 dolar
WEB SİTESİ	www.adrive.com	www.box.com	www.copy.com	www.dropbox.com	www.google.com/drive

	EDİTÖRÜN SEÇİMİ				EDİTÖRÜN SEÇİMİ
	LIVEDRIVE	MOZYHOME	ONEDRIVE	SQUIRRELSAVE	SUGARSYNC
DEĞERLENDİRME	5	3	4	3	5
HESAP ÖZELLİKLERİ					
İŞLETİM SİSTEMİ DESTEĞİ	Windows Vista/7/8, Mac OS X 10.6+	Windows Vista/7/8, Mac OS X 10.6+	Windows Vista/7/8, Mac OS X 10.7.3+	Windows Vista/7/8, Mac OS X 10.6+, Linux	Windows Vista/7/8, Mac OS X 10.6+
DEPOLAMA ALANI (GB)	Sınırsız	50	100	Sınırsız	60
BİLGİSAYAR SAYISI	Tek (ek PC başına aylık 1 pound ek)	Tek (ek PC başına aylık 2 pound ek)	Sınırsız	Sınırsız (farklı klasörler)	Sınırsız
KLASÖR VE DOSYA SINIRLARI	Sistem dosyası yok	Yok	2 GB dosya boyutu sınırı	Yok	Yok
YEDEKLEME					
VERİ AMBARI	Çoklu	Çoklu	Çoklu	Çoklu	Amazon S3
ŞİFRELEME	256-bit AES	256-bit AES	Yok	256-bit AES	256-bit AES
OTURUM KAYDI/E-POSTA RAPORU	Oturum kaydı	Oturum kaydı	Oturum kaydı	Oturum kaydı	Oturum kaydı/E-posta
ZAMANLAMA	Günlük, haftalık, otomatik	Günlük, haftalık, otomatik	Yok	Otomatik, saat başı, günde bir	Yok
DURDURMA/HIZ KESME	Durdurma/Hız kesme	Durdurma/Hız kesme	Yok	Durdurma/Hız kesme	Durdurma/Hız kesme
AÇIK DOSYALARI YEDEKLEME	Var	Var	Var	Var	Var
DISK BÖLÜMÜ YEDEKLEME	Var	Var	Yok	Var	Var
HARICI DISK/NAS YEDEKLEME	Var (her NAS için aylık 5 pound ek)	Yok	Web arabiriminden erişilebilir	Var	Yok
YEREL MEDYAYA YEDEKLEME	Yok	Var	Yok	Yok	Yok
GERİ YÜKLEME					
DOSYALARIN ÖNCEKİ SÜRÜMLERİ	30 versiyon	30 gün	10 versiyon	Sınırsız	5 versiyon
SİLİNMİŞ DOSYA KURTARMA	Evet, 30 gün	30 gün	Evet, 30 gün	32 gün, ilk yedek daima korunur	Evet
POSTAYLA GÖNDERİLENE AKTARMA	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok
YEDEKLERE WEBDEN ERİŞİM	Var	Var	Var	Yok	Var
SEÇİLEN YEDEKLERİ PAYLAŞMA	Var	Yok	Var	Yok	Var
MEDYA GEZGİNİ	Görseller, video, müzik, doküman	Yok	Görseller, video, müzik, doküman	Yok	Görseller, video
MOBİL CİHAZ DESTEĞİ	Android, iOS	Android, iOS	Android, iOS, WP8	Yok	Android, iOS
EŞİTLEME					
EŞİTLEME DESTEĞİ	Var	Var	Var	Yok	Var
EŞİTLEME ÜCRETİ	5 TB Pro sürüme dahil (aylık 10 pound)	Dahili	Dahili	Yok	Dahili
EŞİTLEME KLASÖRLERİ	Belirli	Belirli	Belirli	Yok	Belirli + Kullanıcı seçimli
SİSTEM DOSYALARI	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır
CİHAZ SAYISI	Sınırsız	Sınırsız	Sınırsız	Yok	Sınırsız
FİYAT BİLGİSİ					
ÜCRETSİZ SÜRÜM ALANI (GB)	2 hafta ücretsiz deneme	2	15	Yok	30 gün ücretsiz deneme
AYLIK FİYAT	5 pound	5 dolar	2 dolar	9 dolar	7.5 dolar
YILLIK FİYAT	36 pound	55 dolar	24 dolar	108 dolar	75 dolar
WEB SİTESİ	www.livedrive.com	www.mozy.ie	www.onedrive.com	www.squirrelsav.co.uk	www.sugarsync.com

CEVRİMİCİ DEPOLAMANIN ÖN OYUNCUSU

Bulut depolama, sadece veri yedeklemeyle sınırlı kalmayan harika çözümlerden biri. Dosyalarınıza erişim ve çalışma için farklı yollar sunan on ayrı servisi mercek altına aldık.

İNCELEDİĞİMİZ HİZMETLER

- ▶ ADRIVE
- ▶ BOX
- ▶ COPY
- ▶ DROPBOX
- ▶ GOOGLE DRIVE
- ▶ LIVEDRIVE
- ▶ MOZYPHOME
- ▶ ONEDRIVE
- ▶ SQUIRRELSAVE
- ▶ SUGARSYN

Sabit disk arızalarının önüne geçmek imkânsız. Sabit diskinizin bozulup bozulmayacağı kafanızı kurcalamasın: Kesinlikle bozulacak. Önemli olansa ne zaman bozulacağı. İşte bu kesin olarak bilinemediği için sabit diskiniz bir anda iflas bayrağını çekince içindeki tüm dosyaları da beraberinde mezara götürebilir. Bu yüzden verilerinizi yedeklemeniz son derece önemli.

Çoğumuz donanım sorunlarına karşı kendimizi korumak için harici disklerle yedekleme yapıyoruz ama bu çözüm bile garanti sağlamıyor. Dizüstü bilgisayarınız ve aynı çantada duran harici diskiniz aynı anda çalınabilir, sel veya yangın sonucu tümü hasar görebilir, tüm önemli verileriniz bir anda yok olabilir.

Bununla birlikte daha ciddi bir riskle zararlı dosyalarla karşıma çıkıyor. Yeni çıkan ve hızla yayılan zararlı yazılımlardan biri bilgisayarınıza bulaşıp içindeki tüm dosyaları, bağlı olan harici depolama birimlerindeki yedeklerinizi ve evinize veya işyerinize kurduğunuz NAS içindeki bilgileri bile kilitleyebilir. Bu türe örnek verebileceğimiz en popüler zararlı kodlardan biri CryptoLocker. Eğer bilgisayarınıza CryptoLocker bulaşırsa tüm dosyalarınız çözülmez bir algoritmayla şifrelenir ve 300 dolar ödemezseniz hacker'lar bu şifreyi

çözebilecek kodu bir süre sonra imha ediyor.

Kendiniz bu tür bir saldırıdan koruyabilmeniz en gerçekçi yol, verilerinizi bulut depolama ortamında yedeklemek. Güvenli biçimde internette yedeklenen verileriniz çok olağandışı durumlar dışında asla zarar görmez. Üstelik verilerinize virüs bulaştıktan sonra onları yedeklemiş olsanız bile bulutta genellikle eski sürümleri de saklandığı için eski hallerine geri dönebilirsiniz.

Bulutta yedekleme yapmanın başka avantajları da var. Servislerin çoğu eşitleme (senkronizasyon) desteği sunduğundan dosyalarınızın en yeni sürümleri tüm bilgisayar ve mobil cihazlarınıza otomatik olarak gönderiliyor. Bulut servisleri aynı zamanda verilerinize web üzerinden erişim imkânı veriyor. Bu sayede hiç yazılım yüklemeyen, dosyalarınızı herhangi bir bilgisayara indirip açabilirsiniz.

YEDEKLEME Mİ, EŞİTLEME Mİ?

Bulut yedekleme ve eşitleme servisleri arasındaki farklar eskiden olduğu kadar büyük değil. Yedekleme servislerinin büyük kısmı eşitleme desteği sunuyor. Bu özellik devredese, servise ait uygulamaların yüklü olduğu bilgisayarlardan birindeki bulut klasörünüze dosya attığınız zaman o dosya diğer bilgisayarlarınıza da kopyalanıyor. Bu özellik genelde

yedekleme servisinin ücretine dahil ama kimi zaman ek ödeme yapmanız gerekebilir. Benzer biçimde, odak noktası eşitleme olan servisleri de veri yedekleme için kullanmak mümkün.

Bununla birlikte eşitleme veya yedekleme için bu amaca özel geliştirilmiş bir servis seçmek için birden çok sebep var. Yedekleme servisleri genelde eşitleme servislerine kıyasla daha ucuza daha fazla depolama alanı sunuyorlar. Diğer yandan, eşitleme servisleri daha iyi eşitleme seçenekleri ve web tabanlı belge düzenleme gibi ekstra özellikler sunuyor. Bulut depolama servisinden beklentilerinizi netleştirin ve buna uygun bir seçim yapın. Elbette birden fazla servis kullanarak tüm olasılıkları kapsama alanına almanızı engelleyecek bir sınırlama yok.

PARAYI VEREN DÜDÜĞÜ ÇALAR

Bulut tabanlı depolama servislerinin çoğu ücretsiz paketler sunuyor. Bu paketlerden bazılarında depolama alanı az, bazılarında çoğu kişinin işini görece kadar çok. Ama ücretsiz paketlerin herkesin beklentilerini tam olarak karşılayacağını söyleyemeyiz.

Bulut depolama için ödemeniz gereken ücret, servis sağlayıcı firmaya ve kapasiteye göre değişiyor. Testimize katılan tüm firmalar aylık ya da yıllık ödeme kabul ediyor, çoğu durumda yıllık ödemeye halinde indirim uyguluyor. Sondaki tabloya bakarsanız aylık ya da yıllık bazda en düşük ücreti sunan servisleri ve ücretsiz paket sunup sunmadıklarını görebilirsiniz. Servis sağlayıcıları ihtiyaçlarınıza daha iyi uyum sağlayan başka paketler de sunabilir. Bu yüzden paket satın almadan önce sitelerini kontrol etmeniz de fayda var. Ayrıca birden çok bilgisayardan, harici diskten ya da NAS sunucudan yedekleme yapabilmek için ek ödeme yapmanız istenebilir. Sonuç olarak, almayı düşündüğünüz paketin ihtiyaçlarınıza tam olarak uyup uymadığını kontrol etmelisiniz.

GENİŞ BANT SINIRLARI

Sabit diskiniz kolayca yüzlerce GB veri saklayabilir ama bunları buluta yüklerken dikkat etmeniz gereken bir etken daha var: internet bağlantınızın veri gönderme (upload) hızı. Türkiye'deki en yaygın geniş bant bağlantı türü olan ADSL'de gönderme hızı, indirme

hızına kıyasla çok daha düşüktür. Hemen hemen tüm paketlerde gönderme hızı 1 Mbps ile sınırlıdır. Bu hızla sabit diskinizdeki dosyaları göndermeniz günler, hatta haftalar alabilir. Neyse ki veri göndermek internet kotanızı veya adil kullanım noktanızı etkilemiyor (3G hariç) ama aynı verilerin tamamını bilgisayarınızı geri indirmek isterseniz kotanızı birkaç günde doldurabilirsiniz.

Test ettiğimiz bulut yedekleme uygulamalarının tümü kademeli yedekleme yapabiliyor, yani sadece son yedeklemeden sonra değişen ya da eklenen dosyaları buluta gönderiyor. Bu demek oluyor ki en baştaki uzun süren yüklemekten sonra yapılan yedeklemeler çok daha kısa sürecek.

Bulut yedekleme servislerinin çoğu verilerinizi depolarken şifreliyor. Böylece bir hacker veya devlet, bulut depolama sunucusunun verilerini ele geçirirse size ait verileri anlamlı içeriğe dönüştürmek için epey uğraşmak zorunda kalacak. Firmaların tümü

“Bulut depolamanın en büyük avantajlarından biri, e-postayla gönderilemeyecek kadar büyük dosyaları kolayca paylaşma imkânı vermeleri.”

bunu desteklemiyor. O yüzden en sondaki tabloyu kontrol edip servislerin dosyalarınıza yönelik olarak ne tür koruma sağladığına göz atın.

Çevrimiçi yedekleme, depolama için uygulamanız gereken birden çok yöntemden biri olmalı. Her ne kadar online ortamda saklanan dosyalar fiziksel ve sanal saldırılara karşı güvende olsa da servis sunan firma iflas eder ya da aniden bu alandan çekilirse dosyalarınız erişilmez hale gelebilir. Böyle bir durum pek olası değil ama çevrimiçi yedekleme yaparken bir yandan da yerel ortamda yedekleme yapmayı ihmal etmeyin.

İSTEDİĞİNİZ GİBİ PAYLAŞIN

Bulut depolamanın en büyük avantajlarından biri e-posta ile gönderilemeyecek kadar büyük dosyaları kolayca paylaşma imkânı vermeleri. Bulut tabanlı eşitleme servislerinin çoğu, depoladığınız dosyaları başkalarıyla paylaşmanıza izin veriyor. Genelde kullanılan yöntem, paylaşacağınız dosya veya klasöre için özel bir

link oluşturmak. Bu özel linki e-postayla alıcıya gönderdiğinizde alıcı dosyaları indirebiliyor. Bazı servisler bu işlemi olabildiğince kolaylaştırıyor ve linke tıkladığı anda dosya iniyor, bazıları ise alıcılar için özel izinler eklemenizi istiyor. İlerleyen sayfalarda paylaşımın ne derece kolay olduğuna değineceğiz.

EKSTRALAR

Bulut depolama alanında sıkı bir rekabet var ve büyük oyuncular ek özelliklerle kendilerini ön plana çıkarmaya çalışıyorlar. Bunlar arasında bilgisayara uygulama kurmadan dosya açma, değiştirme ve tekrar kaydetme imkânı veren web tabanlı belge düzenleme önemli bir yere sahip. Dahili belge düzenleme desteği veren servislerin başlıcaları Google Drive ve Microsoft OneDrive. Bu servislerin ne derece iyi çalıştığına ilgili incelemelerde değindik.

Bulut servislerinin çoğu aynı zamanda hareket halindeyken buluttaki dosyalara erişim imkânı veren akıllı telefon ve tablet uygulama-

ları sunuyor. Bu uygulamaların kalitesi, servis sunan firmaya ve hatta mobil işletim sistemine göre büyük oranda değişebiliyor. Bazı iOS uygulamaları Android uygulamalarından daha iyi, bazen de tam tersi oluyor. İncelemelerimiz sırasında servislerin mobil uygulamalarının kalitesine göz attık.

Windows Phone 8 ya da BlackBerry gibi daha az kullanılan bir işletim sistemine sahipseniz tercih ettiğiniz servisin uygun bir mobil uygulama sunmadığına şahit olabilirsiniz. İncelediğimiz servislerin tümü Android ve iOS uygulamaları sunuyor.

ZAMAN YOLCULUĞU

Bulut yedekleme servisleriyle ilgili öne çıkan faydalı özelliklerden biri dosyaların daha önceki sürümlerini görebilmek ve hatta daha önceden silinmiş dosyaları geri getirebilmek. Dosyalarınıza ait kaç sürümün ne kadar süre boyunca saklandığı, servisten servise değişim gösteriyor. İncelemelerimiz ve sonuç tablosu bu bilgilere de yer veriyor.

YEDEKLEMEDE KENDİNİZİ SAĞLAMA ALIN

Verileri bulutta yedeklemek gerekli ve mantıklı olsa da yerel yedekleme yapmayı hemen bırakmayın. Örneğin ana bilgisayarınızda yer alan sabit diski değiştirmeniz gerekirse her şeyi buluttan ortamdaki indirmek yerine yerel bir harici diskten geri yükleme yapmak çok daha hızlı ve kolay olacaktır. Ayrıca, yerel yedek alırsanız bulut depolama servisi kapansa bile verileriniz kaybolmaz.

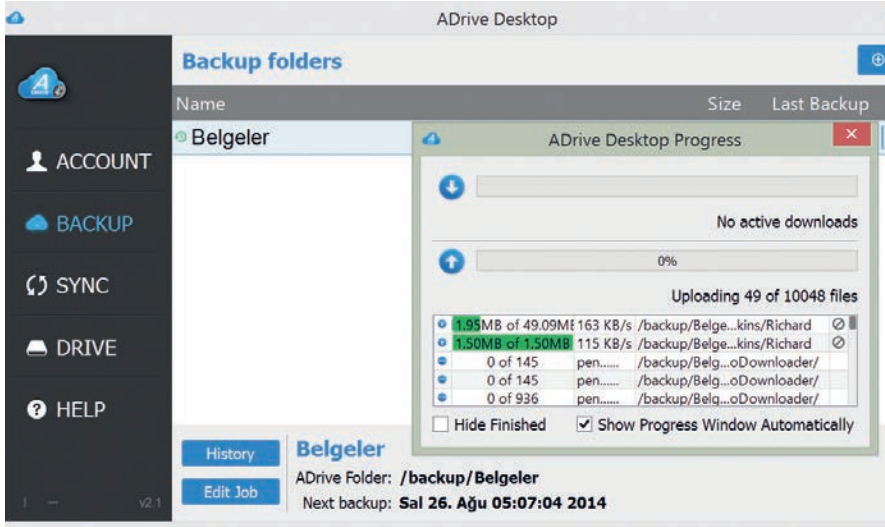
Bir bulut depolama servisine üye olmadan önce hangi dosyaları bu ortamda yedekleyeceğinize ve hangi dosyaların sadece yerel sürücülerinizde yedekleneceğine karar vermelisiniz. 2 TB'lik

bir diskin tamamını bulutta yedeklemek hayli pahalı olabilir ama bu içeriğin 1,5 TB'lik kısmı Steam oyunlarınız, indirdiğiniz yazılımlar ve Linux kurulum ISO'larıysa onları bulutta yedeklemek pek anlamlı olmaz. Zaten internette indirebileceğiniz bu dosyaları hız açısından yerel sürücülerinize yedekleyin. Böylece fotoğraflarınız gibi gerçekten de geri getirilemez olan dosyalar için bulutta daha fazla yer açılır.

Orta seviye bir yedekleme programınız varsa yerel yedekleme işlemi çok daha kolay hale gelebilir. Favorilerimizden biri Acronis True Image 2014 (50 \$) ama Duplicati (www.duplicati.com) gibi çok sayıda ücretsiz

yazılım da bulunmakta.

Son olarak, yerel yedekleme için birden çok sabit disk kullanmaya ve arada bir aralarında geçiş yapmaya özen gösterin. Biliyoruz ki bu maliyetli bir iş ama iki ayrı diske yedekleme yapar ve biri kullanımdayken diğerini başka bir ofiste tutarsanız her zaman için kolayca erişebileceğiniz, güvenilir bir yedeğiniz daha olur. CrystalDiskInfo (crystalmark.info) uygulamasını kullanarak ana bilgisayarınızdaki sabit diskin durumunu analiz edebilirsiniz. Kurulum sırasında reklam odaklı diğer uygulamaların kurulmasına izin vermeyin.

ADrive ★★☆☆☆

100 GB aylık 2,5 dolar (www.adrive.com)

DEĞERLENDİRME Pahalı olmayan bir bulut depolama ve eşitleme servisi ama yazılımsal sorunlar ve karmaşık dosya kurtarma sistemi nedeniyle puan kaybediyor.

ADrive, dosyalarına herhangi bir cihazdan erişebilmek isteyenler için dahili eşitleme desteği sunan bir bulut yedekleme servisi. Potansiyel müşterilerin dikkatini çeken ana unsur büyük olasılıkla düşük fiyatı olacak. Bedava 50 GB alan ilgi çekici görünüyor ve daha sonraki kademelerde de testimizdeki en düşük fiyatları sunuyor. Personal Premium paketinde 100 GB depolama alanı aylık 2,5 dolar ve en yüklenebilecek büyük dosya boyutu 16 GB. Peşin bir yıllık üyelik alırsanız fiyat daha da düşüyor ve iki ay bedavaya geliyor. LiveDrive ve SquirrelSave gibi rakipler aksine sınırsız depolama alanı seçeneği yok ki bu üzücü bir durum.

Yedekleme servislerinin çoğu yedeklenmiş dosyalarınıza ya da en azından aktarım sırasında anında otomatik şifreleme uygularken ücretsiz ADrive hesaplarında şifreleme uygulanmıyor. Sadece ücretli üyelere aktarım sırasında SSL şifreleme sunuluyor. Meraklı devletlerin ve veri hırsız hacker'ların ön plana çıktığı şu günlerde bu düzenden memnun olduğumuzu söyleyemeyiz.

FARK KATAN ÖZELLİKLER

Daha en baştan masaüstü uygulamasının bazı eksikler içerdiğini görmek mümkün. Gelişmiş zamanlama seçenekleri, anında dosya güncelleme ve bant genişliği düzenleme gibi rakip yedekleme servislerinde yer alan bazı özellikler bulunmuyor.

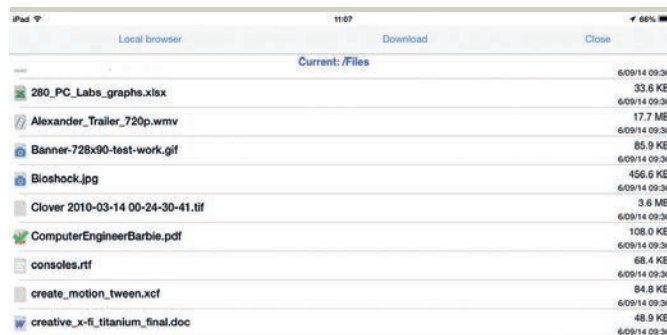
ADrive ile desteklenen bir özellikse "çoklu yedekleme görevleri". Bu sayede bazı klasörlerin diğerlerine kıyasla daha sık güncellenmesini ya da büyük boyutlu klasörlerin sadece geceleri yedeklenmesini isteyebilirsiniz. Bu durum özellikle büyük boyutlu dosyalarla çalışan ve gün içinde internet bağlantısının yerlerde sürünmesini

istemeyenler için ideal.

Öte yandan, yazılım, özellik açısından fazlasını sunamıyor. Dosya geri yükleme özelliğine tamamen yer verilmemesi bizleri şaşırttı. Yedeklediğiniz dosyaları geri yüklemeniz gerekirse ADrive'in çok pratik olmayan web arabirimini kullanmanız gerekecek ve bunun ideal bir çözüm olmadığı ortada. Yazılımla gelen dahili bulut eşitleme aracı beklentileri karşılıyor. Bir dosyanın diğer cihazlarda da kullanılabilir olmasını sağlamak için ADrive sürücüsüne sürükleyip bırakmanız yeterli oluyor. Böylece dosyanız otomatik olarak bulut ortama yedekleniyor.

Eşleştirilen dosyalara başka bir bilgisayardan erişmek için ADrive masaüstü uygulamasını indirebilir ya da web ve uzaktan erişim tabanlı çok sayıdaki araçtan faydalanabilirsiniz. Bunlar arasında FTP ve ADrive depolama alanını ağ sürücüsü gibi kullanabilen WebDAV yer almakta.

Yedeklenmiş ve eşitlenmiş dosyalarınıza erişmek için ADrive'in web arabirimini kullanmanız mümkün. Dosyaların daha önceki sürümleri bu şekilde bulunabilir ve indirilebilir. Kazayla sildiğiniz bir dosya ya da klasörü elde etmek istiyorsanız bu şekilde geri getirebilirsiniz. Bu arabirimi kullanarak

ADrive'in mobil uygulamalarında dolaşmak zor, tasarım başarısız ve rakiplerinin gerisinde kalmaktan kurtulamıyor.

ÖZELLİKLER

İŞLETİM SİSTEMİ DESTEĞİ Windows Vista 7/8, Mac OS X 10.6+
DEPOLAMA ALANI 100 GB
MOBİL CİHAZ DESTEĞİ Android, iOS
EŞİTLEME DESTEĞİ Var
TÜRKÇE ARAYÜZ Yok

dosyaları arkadaşlarla ve iş ortaklarıyla paylaşabilir, linklerin ne zaman devre dışı kalacağına karar verebilirsiniz.

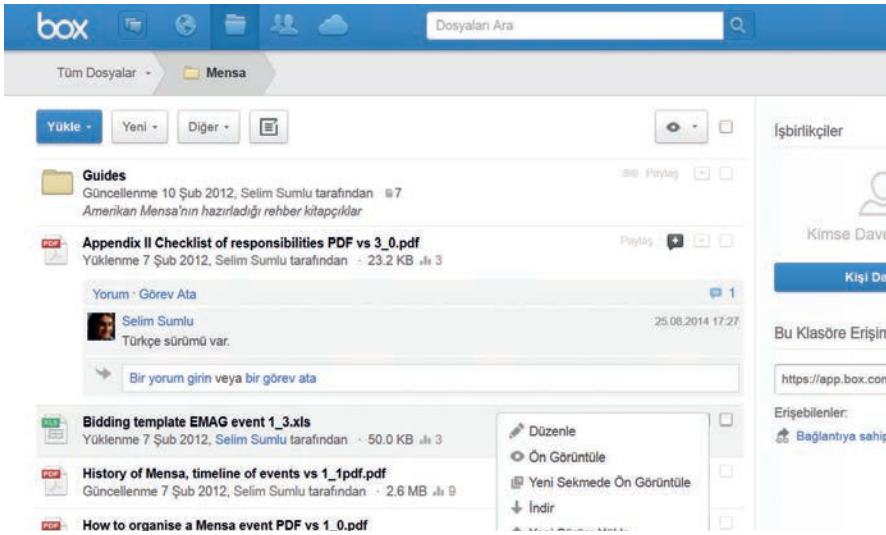
Maalesef ADrive, eski dosyalarla ilgili olarak diğer servislere kıyasla daha az seçenek sunuyor. ADrive'in açıklamasına göre dosyaların yedekleri her pazar günü alınıyor ve yedi gün boyunca tutuluyor. Günlük yedeklere iki gün boyunca saklanıyor. Diğer yedekleme firmaları çok daha cömert ve en azından 30 günlük dosya geçmişi sunabiliyor.

Dosyalarınızın en son sürümleri dosya gezgini içinde hazır ve her ne kadar ADrive ile gelen Zoho adlı web tabanlı belge düzenleme servisi bütünlüklük olsa da denemeler sırasında bazı ciddi sorunlar yaşadık. İlk olarak, web arabiriminde yaptığımız belge değişiklikleri bilgisayardaki ADrive klasöründeki dosyalara yansımadi. Hesap tablolarında durum daha vahimdi ve yapılan değişiklikler yerel klasöre yansımadiği gibi Zoho'nun güncellediği dosyaların bilgisayarımızdaki kopyaları Excel tarafından açılmaz hale geldi. Bundan böyle Zoho'nun web tabanlı düzenleme sistemine güvenemeyeceğimiz ortada. Bu yüzden Zoho'nun varlığı bir getiri sunmuyor.

ESKİLERDE KALMIŞ

ADrive mobil uygulamaları iOS ve Android içeren akıllı telefonlar ve tabletlerde kullanılabilir. Bu uygulamalar son derece demode görünüyor ve her ne kadar iOS uygulaması dosya indirme ve paylaşım gibi beklediğimiz özelliklerin büyük kısmını içerse de Android uygulaması olabildiğince basit, arabirim karmaşık ve paylaşım özelliği yok. Hareket halindeyken herhangi bir yerden dosyalara erişebilir olmak avantaj ama kesinlikle çok daha iyi mobil uygulamalar var ve eğer mobil cihazlardan dosya erişimine önem veriyorsanız başka seçeneklere bakın.

ADrive ucuz ama ürün son derece basit ve önemli noktalarda ciddi rakiplerinin gerisine düşüyor. Masaüstü uygulaması son derece sade ama web arabirimi karmaşık ve bazı dosyaları düzenlerken hasara yol açtı. Bu ve standart altı mobil uygulamalardan ötürü her ne kadar ucuz olsa da ADrive'i önermiyoruz.

BOX ★★★★★ 100 GB aylık 5 dolar (www.box.com)

DEĞERLENDİRME Bu güçlü ve genel anlamda başarılı eşitleme paketi bazıları için fazlasıyla karışık olabilir ama web arabirimi ve mobil uygulamalar ciddi anlamda iyi tasarlanmış.

BOX, sadece dosyalarınıza herhangi bir yerden erişim imkânı veren bir eşitleme servisi değil, aynı zamanda paylaşım ve ortak çalışma platformu. Öncelikli olarak işletmeleri hedef alan servis aynı zamanda ücretsiz ve ücretli kişisel hesaplar da sunuyor.

Rakipleri Dropbox, Copy, Google Drive ve OneDrive gibi Box da sadece bilgisayarınızdaki Box klasörüne konan dosyaları eşleştiriyor. Demek oluyor ki bir dosyanın her bir yerden erişilebilir olmasını istiyorsanız ilgili klasöre taşımak zorundasınız, bilgisayarınızdaki diğer klasörler eşitlenmiyor.

Box ile 10 GB ücretsiz depolama alanı sunuluyor ama Personal planı için aylık 10 dolar öderseniz kapasite 100 GB oluyor ve tek dosya boyutu sınırı 5 GB değerine çıkıyor. 100 GB Dropbox depolama alanıyla benzer fiyat ama dosya boyutu sınırlamasından ötürü esneklik daha az.

Aynı zamanda aylık 5 dolara Box Starter hesabı sunuluyor. Bu pakette de depolama alanı 100 GB ama en büyük dosya boyutu sadece 2 GB. Videolar ya da disk imajları gibi büyük dosyaları yedeklemeyi planlamıyorsanız bu seçeneğin daha cazip olacağı ortada.

YA HEP YA HIÇ

Box masaüstü uygulaması çok basit olsa da kurulumun ve kullanımın kolaylığı hayranlık uyandıran seviyede. Servisi kendi gereksinimlerinize göre özelleştirme imkânı veren seçenekler görmeyi isterdik. En sıkıcı olan eksiklikler sadece istenen klasörleri eşitleme olanağı olmaması. Bu eksikten dolayı başka bir bilgisayarda sadece belirli bir klasörü eşilemek isterseniz bile tüm arşivi indirmesi gerekiyor. Bu "ya hep ya hiç" yaklaşımından ötürü masaüstü uygulaması Box servisinin bizce en zayıf halkası.

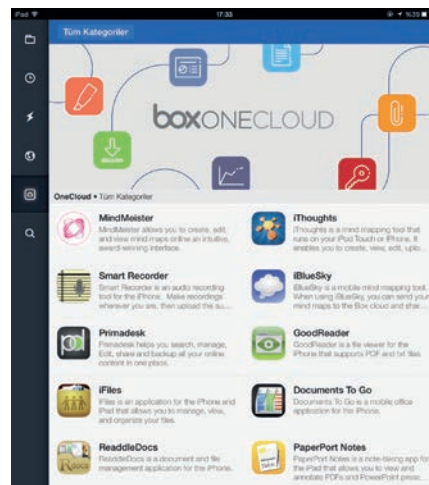
Dosyaları yüklemek ve paylaşmak son

derece kolay. İlgili dosyaları sürükleyip Box klasörüne attıktan sonra sağ tıklayıp Share komutuyla paylaşım linkini edinebilir, ardından bu linki istediğiniz kişilere gönderebilirsiniz.

CTRL TUŞU

Box ile gelen web arabirimi, test ettiğimiz bulut servisleri arasında en güçlü olanı. Bazı kullanıcılar gereğinden fazla karmaşık bulabilir ama dosyalarınıza yönelik tam kapsamlı kontrol arıyorsanız Box'tan daha iyisini bulmanız zor. Web arabirimiyle Word, Excel ve PowerPoint gibi dosyalarınızı bile Box Sync masaüstü uygulamasına gerek kalmadan açabilirsiniz. Sonuç olarak Box uygulamasının masaüstü sürümünü hiç kurmadan bile hizzmetten yararlanabilirsiniz.

Bir dosyanın düzenlendiğini, kaç farklı sürümden geçtiğini görebilir ve bir değişikliği geri almak istediğinizde önceki sürüme

Box OneCloud'da çok sayıda ücretsiz ve ücretli üçüncü parti uygulama bulunuyor.

ÖZELLİKLER

İŞLETİM SİSTEMİ DESTEĞİ Windows Vista 7/8, Mac OS X 10.6+
DEPOLAMA ALANI 100 GB
MOBİL CİHAZ DESTEĞİ Android, BlackBerry, iOS, Windows Phone 8
EŞİTLEME DESTEĞİ Var
TÜRKÇE ARAYÜZ Var

kolayca geri dönebilirsiniz. Aynı zamanda dosyayı kimin açtığını ve düzenlediğini görüp bunlara dosyalarla ilgili yorumlar bırakabilirsiniz.

Bu araçlar iş ve grup çalışması odaklı olduğu için sadece dosya yüklemek ve fotoğraflarını paylaşmak isteyen bazı kullanıcılar için abartılı olabilir. Box'un çoklu ortam desteği belge yeterlilikleri kadar iyi değil. Fotoğrafları web tarayıcınızda görebilirsiniz ama web uygulamasında video izlemeyi başaramadık.

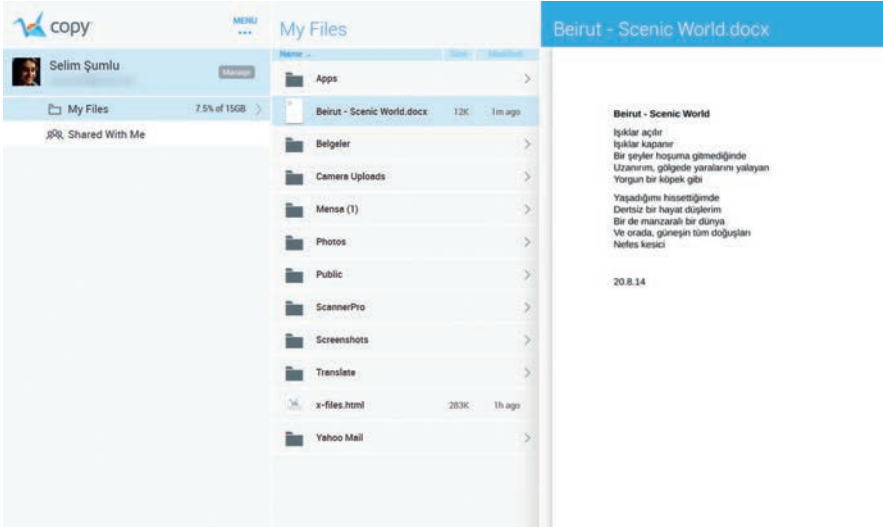
Box'ın üstünlüklerinden biriye OneCloud mağazasında yer alan üçüncü parti eklentilerin bolluğu. Her ne kadar bu hayli pahalı uygulamaların çoğu işletmelere hitap ediyor olsa da bazıları yazıcı çıktısı, dijital imza ve e-posta eklentisi gibi genel uygulamalar için uygun ve ev kullanıcıları faydalı bulabilir. OneCloud mağazasında aynı zamanda mobil uygulamalara da uzanıyor. Böylece Box eklentilerini telefon ve tabletlere de kurabilirsiniz.

Box'ın mobil uygulamaları Dropbox, Google Drive, Copy, OneDrive ve SugarSync'den daha başarılı. Yazılımın iPhone ve iPad, Android telefon ve tablet, BlackBerry ve Windows Phone desteği var.

Uygulamalar yüzden fazla dosya türüyle uyumlu ve böylece başka bir uygulama kurmak zorunda kalmadan Box uygulaması içinden hemen hemen tüm belgeleri ve çoklu ortam dosyalarını görüntüleyebilirsiniz. Dosya ön izleme konusundaki deneyimlerimiz biraz karışık. Büyük boyutlu çalışma dosyalarını Android ve Windows Phone içeren cihazlarda görmek imkânsızdı çünkü yakınlaştırma sınırı yetersizdi ama iPad ile harika sonuçlar elde ettik.

Hangi uygulamayı kullandığınıza bağlı olarak bazı özellikler varken bazıları eksik. Örneğin Windows Phone uygulamasında dosyaları indirmeniz ve çevirmiş görmemiz imkânsız, dahili Box OneCloud mağazası da yok. iPad ve Windows Phone uygulamaları Word ve Excel dosyaları oluşturmanıza izin vermezken Android uygulaması buna izin veriyor. Yine de bu ufak tutarsızlıklar ciddi sorunlar çıkarmamalı: Box mobil uygulamaları genelde olumlu izlenim bırakıyor.

Box güçlü bir ürün ve onu sadece basit biçimde birkaç belge ya da fotoğraf yüklemek için kullanmak, becerilerini boşa harcamak olur. Projelerde ortaklaşa çalışmayı planlıyor ya da küçük boyutlu işletmenizi buluta taşımak istiyorsanız bulabileceğiniz en güçlü servislerden biri ama işletmenizin hedefleri düşükse bunun yerine GB başına aylık ücreti daha düşük olan Copy'yi deneyebilirsiniz. Tek istediğiniz kişisel bulut alanı ve eşitlemeyseniz bunun yerine ikisi de Box'tan daha kolay kullanılabilen SugarSync ve OneDrive servislerini öneririz.

COPY ★★★★★

250 GB aylık 10 dolar (www.copy.com)

DEĞERLENDİRME Başarılı tasarlanmış bir bulut eşitleme paketi. Çok sayıda ücretsiz özelliği var. Ücretli paket de paranızın karşılığını veriyor.

COPY, Ücretsiz depolama alanı, dosya paylaşımı ve mobil erişimi ön plana çıkaran bir bulut depolama servisi. Çok sayıda bulut servisinde olduğu gibi kullanıcılara veri yüklemeye ve sınırsız sayıda cihaz arasında eşitleme desteği sunuyor. Bu servis aynı zamanda küçük işletmeler ve takımlar için de kullanışlı olabilir.

Pazardaki diğer oyuncuların aksine bulut pazarına birkaç sene gecikmeli giren Copy'nin sahibi olan Barracuda Networks, kullanıcıların ilgisini çekebilmek için daha fazla depolama alanı ve ücret karşılığı ciddi artışlar vad ediyor. İlk bakışta bu konuda amacına ulaşmış gibi görünüyor: Copy'nin ücretsiz ve ücretli servisleri son derece ilgi çekici. Ücretsiz paket Google Drive gibi 15 GB alan sunuyor. Ücretli paketi seçerseniz aylık 10 dolara 250 GB'lık dev bir alan sizin oluyor. Böylece GB başına maliyet anlamında Google Drive ve Microsoft OneDrive ile kafa kafaya geliyor.

Copy'nin fiyatlandırma modeliyle ilgili olarak rakip firmalardan farklı izlediği yol "adil depolama". Örneğin Dropbox'ta 20 GB dosya kaplayan bir klasör dört kişi arasında paylaşırlırsa her kullanıcının bireysel depolama alanından 20 GB düşüyor. Copy'de bu kapasite kullanıcı sayısına bölünüyor. Bu durumda 20 GB'lık klasör dört kişiye paylaşırlırsa her biri 5 GB alan kaybediyor.

Copy aynı zamanda beş takım üyesine kadar ücretsiz iş hesabı da sunuyor. Bu hesaplar yöneticiler firma adı ve takım üyelerini girebiliyor, üyelerin belirli klasörlere erişmesine izin verebiliyor. Her ne kadar test ettiğimiz diğer bulut servislerinde benzer özellikler olsa da bunların hiçbiri bu kadar kolay biçimde ve ücretsiz olarak karşımıza gelmedi.

Üye olduktan sonra Copy'nin diğer bulut depolama servislerindeki dosyalarınızı içeri almak için izin istediğini göreceksiniz. İzin

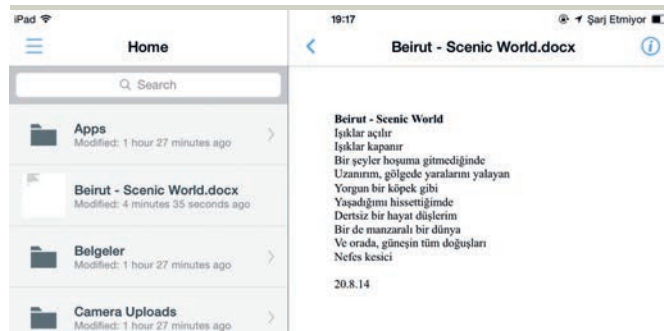
verirseniz Move.io'daki üçüncü parti erişim araçlarını kullanarak Dropbox, Box ve Google Drive hesaplarınızda yer alan dosyaları Copy'ye kopyalayabilirsiniz.

PAYLAŞIM VE BENZER ÖZELLİKLER

Copy'nin masaüstü yazılımı şaşırtıcı derecede Dropbox'inkine benziyor. Vekil sunucu (proxy), indirme ve gönderme hızlarını sınırlama, LAN üzerinde eşitleme gibi tamamen aynı özelliklere sahip ama aynı zamanda özel arabirimiyle diğer kullanıcılarla paylaşım yapmakta olan dosya ve klasörleri gösterebiliyor, isteğe bağlı olarak klasör paylaşımını kapatabiliyor veya yeni paylaşım linkleri oluşturabiliyor.

Sadece dosyalarınızı yedeklemek ve onlara uzaktan erişmek istiyorsanız sabit diskinizdeki Copy klasörünüze sürükleyip bırak yapmanız bulutla eşitleme için yeterli olacak. Masaüstündeki dosyaları paylaşmak da kolay: Dosyaya sağ tıkladığınızda Copy'nin paylaşım linkini panoya kopyalayın veya e-postayla gönderme seçeneklerini göreceksiniz.

Copy'nin web arayüzü, Apple'ın OS X işletim sistemi arayüzüne benziyor. Site dört ayrı sütuna ayrılıyor ve oturum açtığınız hesaplarla grupları, her birinde paylaşılan klasörleri ve dosya listesini görebiliyor, ön izleme paneliyle

ÖZELLİKLER

İŞLETİM SİSTEMİ DESTEĞİ Windows Vista 7/8, Mac OS X 10.7+, Linux
DEPOLAMA ALANI 250 GB
MOBİL CİHAZ DESTEĞİ Android, iOS, Windows Phone 8
EŞİTLEME DESTEĞİ Var
TÜRKÇE ARAYÜZ Yok

indirmek zorunda kalmadan belge, resim ve diğer dosyalara göz atabiliyorsunuz.

Her ne kadar arayüz çok basit görünse de bir bulut depolama servisi bekleyeceğimiz özelliklerin tümü hazır. Bir dosyaya sağ tıklayınca açılan menüde dosya ayrıntıları, geçmiş, paylaşım seçenekleri var. Eğer yöneticiyseniz firmanıza ait kullanıcıları ekleyebilir ve grupları yönetebilirsiniz. Bu yönetici işlemleri sadece web arayüzünden yapılabilir, masaüstü ve mobil uygulamalar desteklenmiyor. Tuhaf biçimde Copy'nin web arayüzünde arama özelliği yok! Bundan ötürü çok dosyası olan kullanıcılar aradıklarını bulmakta zorlanabilirler.

OFİS MALZEMELERİ

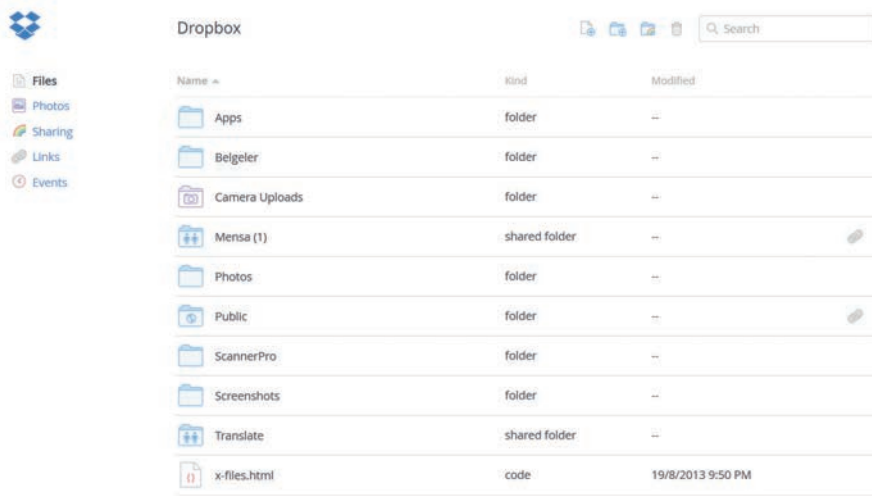
Microsoft OneDrive ve Google Drive'ın aksine Copy'nin dahili bir belge düzenleme aracı yok. Microsoft Office veya LibreOffice gibi bir yazılım kurmadan Office belgelerinizi düzenleyemeyeceksiniz. Ayrıca kullanıcıları üçüncü parti çözümlere de yönlendirmiyor: Box ve Dropbox'taki gibi kullanıcıların erişebileceği herhangi bir uygulama kataloğu yok. Bunun nedeni servisin henüz yeni olması ve yeterince geliştiricinin ilgisini çekememesi olabilir. Yazılım geliştiriciler için API var ama çok sayıda geliştiricinin kullandığını sanmıyoruz.

Copy'nin Android, iOS ve Windows Phone uyumlu mobil uygulamaları var. Bunlar özellik açısından sade ama beklentileri karşılıyorlar. Dosyaları çevrimdışı erişim için favori olarak işaretleyebilir, taşıyabilir, yeniden adlandırabilir ve paylaşabilirsiniz. Web arayüzünde olduğu gibi belgeler ve medya dosyaları için ön izleme alanı var.

Copy, bulut depolama yarışına geç girmiş olabilir ama rakiplerinin güçlü yanlarını kısa sürede sunmayı başardı ve hayli uygun fiyatlı bir servis olarak sunmasını bildi. Şu aşamada eksik kalan tek nokta, OneDrive, Dropbox ya da Google Drive kullanıcıların kendi saflarına çekecek herhangi bir fark içermemesi.

Basit yedekleme ve birden çok bilgisayar arasında dosya ile klasör paylaşımı için bir çözüm isteyen kullanıcıların açısından değeri yüksek olan bir seçenek.

Copy'nin mobil uygulamaları, tablet ve akıllı telefon uygulamalarının nasıl çalışması gerektiğine dair en iyi örnek.

DROPBOX ★★★★★

100 GB aylık 10 dolar (www.dropbox.com)

DEĞERLENDİRME İyi biçimde işleyen bir bulut eşleştirme servisi ama istenen ücrete karşın ek özelliklerin yer almamasından ötürü rakiplerin gerisinde kalıyor.

DROPBOX, yedeklemeden ziyade eşitleme odaklı bir servis ve her ne kadar yedekleme için de kullanılabilir olsa da temel işlevi, önemli dosyalarınıza nerede olursanız olun herhangi bir cihazdan erişebilir olmanız.

Ücretsiz hesap sahiplerine 2 GB alan hediye ediliyor ama arkadaşlara tavsiye etme ya da fotoğrafları otomatik olarak yükletme gibi işlemlerle bu alanı kademeli olarak artırabilirsiniz. Daha da fazlasını istiyorsanız 100 GB alan için aylık 10 dolar ödemelisiniz. 2 GB ile yetinemeyen ama 100 GB'ye gerek duymayan kullanıcılar için herhangi bir ara seçenek yok. İkinci seçeneği tercih ederseniz Google Drive veya OneDrive'dan daha pahalıya geldiğini belirtmeliyiz.

Masaüstü uygulaması aracılığıyla dosya yüklüyorsanız yeterli boş alana sahip olduğunuz sürece boyut sınırlaması yok. Web arayüzüyle yükleme yapıyorsanız en büyük dosya boyutu 10 GB ki bu da fazlasıyla yeterli.

KLASÖR DÜZENİ

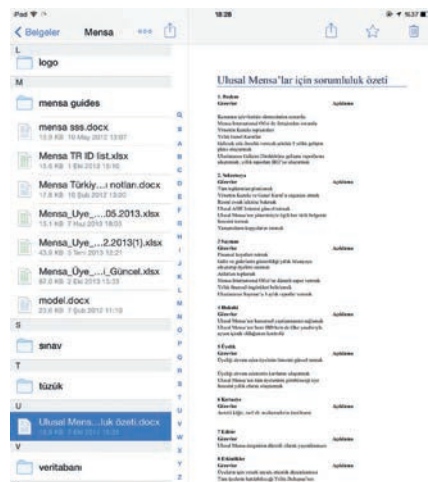
Dropbox'ın masaüstü uygulamasının Windows, Mac ve Linux sürümleri var. Sadece Dropbox klasörü içine yerleştirilmiş dosyaları eşitleniyor. Bu yüzden başka yerlerden erişmek istediğiniz tüm belge, fotoğraf ve diğer dosyaların bu klasörde olması şart. Dosyaların Belgeler klasörünüz içinde özel bir alanda depolanmasını istiyorsanız Dropbox klasörüne kısayol ekledikten sonra bunu ilgili klasöre taşıyabilirsiniz.

Masaüstü uygulamasının kullanımı kolay ve bant genişliğini koruma imkânı veren bazı güçlü araçlar da sunuyor. Bunlardan en önemlisi Dropbox'ın eşitleme anında internet bağlantısını sürünür hale getirmesini engelleyen indirme ve gönderme hızı sınırları. Belirli bir bilgisayara sadece istenen klasörlerin eşitlenmesine imkân veren seçimli eşitleme özelliği de kullanışlı. Örneğin iş özel

dizüstü bilgisayarınızda fotoğraflarınıza asla bakmıyorsanız bu klasörün sabit disk içinde yer işgal etmesini engelleyebilir ve Dropbox'ın gereksiz yere internet bağlantısını meşgul etmesine karşı çıkabilirsiniz.

Dosyaları başkalarıyla paylaşmak son derece kolay. Dropbox'ta depolanan bir dosya veya klasöre sağ tıkladığınızda linki panoya kopyalama seçeneği sunuluyor. Bu linki bir mesaj içine yapıştırabilirsiniz. Alıcı bu dosyanın ön izlemesini web üzerinden görebilir ya da dosyayı kendi bilgisayarında saklamak üzere indirebilir. İstedığınız anda web arayüzüne girip paylaşım linkini iptal ederek erişime son verebilirsiniz.

Aynı zamanda diğer Dropbox kullanıcılarının belirli klasörlere erişmesine olanak verilirsiniz. Bunu yapınca ilgili klasör sizin hesabınız dışında onların hesabında da belirir. Böylece bir takımın birden çok üyesi

Dropbox'ın mobil uygulamalarını kullanmak kolay ve Windows Phone hariç olmak üzere çok sayıda farklı cihaza destek veriliyor

ÖZELLİKLER

İŞLETİM SİSTEMİ DESTEĞİ Windows Vista 7/8, Mac OS X 10.4+, Linux
DEPOLAMA ALANI 100 GB
MOBİL CİHAZ DESTEĞİ Android, iOS, BlackBerry
EŞİTLEME DESTEĞİ Var
TÜRKÇE ARAYÜZ Yok

aynı anda dosya ekleyip değişiklikler yapabilir. Eğer bir kullanıcı ilgili klasöre erişebiliyorsa kapasitesi depolama alanı hakkında düşer.

Size ait olmayan bir bilgisayardan veya cihazdan dosyalarınıza erişmek isterseniz Dropbox'ın harika web arayüzünü kullanabilirsiniz. Masaüstü uygulamasıyla yapacağınız işlemlerin neredeyse tümünü web üzerinden de yapabilirsiniz. Web sitesinde fotoğraflar için bütünlük slayt gösterisi ve video oynatıcı yer almakta. XLS, DOC ve PDF gibi popüler dosya türlerini bile web arabirimiyle dosya indirmeye gerek kalmadan görebilirsiniz. OneDrive ve Google Drive ile gelen bütünlük düzenleme özellikleriyse Dropbox'ta yok.

Web arayüzü üzerinden dosyaların önceki sürümlerini görebilir ve hangi dosyayı kimin, ne zaman düzenlediğini anlayabilirsiniz. Eski sürüm kayıtları 30 gün boyunca saklanıyor ama ek ödemeye Dropbox Packrat özelliğine üye olanlar bunu kullanmaya başladıkları andan itibaren sınırsız önceki sürüm ve geri dönme desteğine kavuşuyor.

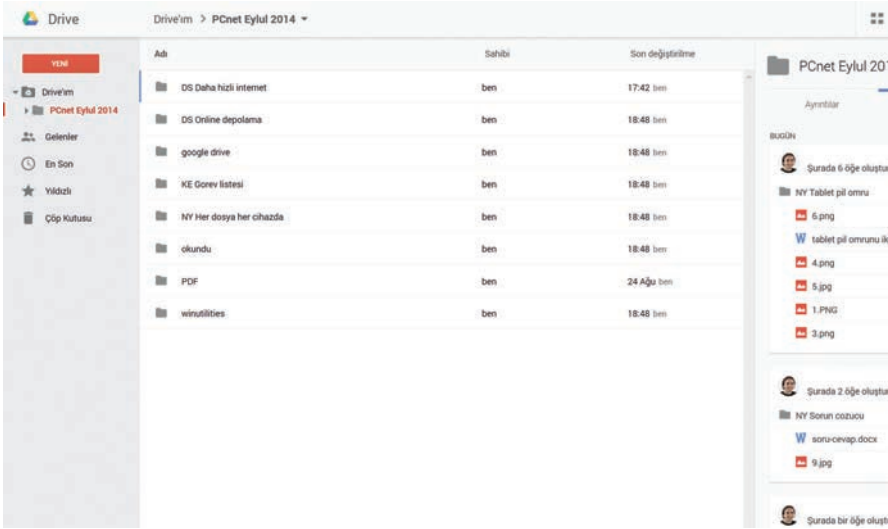
Dropbox'ın harika mobil uygulamalarını Android telefon ve tabletler, iPhone, iPad ve BlackBerry cihazları kullanabiliyor. Resmi Windows Phone uygulaması şimdilik yok. Yani Dropbox'ı bu işletim sistemine sahip bir mobil cihazla kullanmak istiyorsanız verilerinizin güvenliğini üçüncü parti yazılımlara teslim edeceksiniz.

ÇİFTE TARİFE

Mobil uygulamalarda bazı eksikler var. Örneğin çektiğiniz tüm fotoğrafları otomatik olarak Dropbox'a yükleyen özelliği açarsanız tüm fotoğrafların ikiye kopyasını elde edeceksiniz. Biri Dropbox klasörünüzde, diğeri telefonunuzun standart kamera klasöründe tutulacak. Bundan ötürü beğenmediğiniz fotoğrafları silmek isterseniz iki ayrı yerden silmeniz gerekecek.

Dosyalar otomatik olarak mobil cihazınıza indirilmiyor, uygulama sadece bu dosyaları indirme imkânı veren kısayollar içeriyor. Çevrimdışı olduğunuzda erişmek istediğiniz dosyalar varsa bunları favori listenize eklemeniz şart.

Kaliteli bulut depolama denince aklı gelen ilk isim Dropbox idi ama aradan geçen yıllardan sonra rakipleri onun hızına ayak uydurdu, hatta çoğu alanda öne geçmeyi başardılar. Genel anlamda Dropbox başarılı olsa da Dropbox ile OneDrive gibi rakipler arasında seçim yaparken ciddi farklar göremiyoruz. Box daha gelişmiş, SugarSync daha esnek, Google Drive daha fazla özellik sunuyor ve çok daha ucuz. Dropbox'ın bir güncelleme yapması ve fiyatları indirmesi şart çünkü şu durumda en çekici bulut eşleştirme servisi olmayı başaramıyor.

ÖZELLİKLER

İŞLETİM SİSTEMİ DESTEĞİ Windows Vista 7/8,
Mac OS X 10.6+
DEPOLAMA ALANI 100 GB
MOBİL CİHAZ DESTEĞİ Android, iOS
EŞİTLEME DESTEĞİ Var
TÜRKÇE ARAYÜZ Var

Drive ile bütünleştirmek mümkün. Her ne kadar Drive bize dosya ile ne yapabileceğimizi söylemeyip uygun bir eklenti kurmaya yönlendirmese de basit bir araştırmayla flac uzantılı dosyaları doğrudan Drive içinden çalıştırabilen AudioBox servisine üye olabileceğimizi keşfettik. Drive'ın becerilerini artıran çok sayıda eklenti var ama bunların Box ile gelen bulut servislerinde olduğu gibi Google Drive mobil uygulamalarına entegre olduğunu söyleyemeyiz.

Web arayüzü aynı zamanda belge ve hesap tablosu oluşturma, fotoğraf düzenleme, web formu ve anket oluşturma imkânı veren web tabanlı uygulamalar içeriyor. Microsoft Office gibi masaüstü uygulamalarına kıyasla oldukça derece basitler ama nispeten basit olan projelerde çalışmak için yeterliler.

Google Drive'ın akıllı telefon ve tablet uygulamaları hayli iyi olsa da çok fazla seçenek yok: Sadece iPhone, iPad ve Android cihaz sahipleri kurabiliyor. BlackBerry ve Windows Phone kullanıcıları üçüncü parti uygulamalardan destek almak zorunda.

SOĞUK DEPOLAMA

Uygulamalar siz internete bağlıyken en iyi sonucu veriyor ama belirli dosya ya da klasörlerin çevrimdışı durumda erişilebilir olmasını sağlayabilirsiniz. iPad ve Android sürümünde yer alan tatsız bir eksiklikten ötürü bir dosyayı cihaza indirdikten sonra güncelleme sona eriyor, yani sonradan değişiklik yaparsanız bir kez daha indirmelisiniz. Bu yüzden önemli bir dosyanızın güncel sürüm olmadığını görebilirsiniz. Bunun bir özellik mi yoksa hata mı olduğunu bilemiyoruz ama bir dosyayı mobil cihazınıza indirdiğinizde bunun güncellenmeyeceği açık biçimde belirtiliyor olmalıydı. Google Drive, hem sunduğu kapasite hem de zengin özellikleriyle piyasada yer alan en fazla özelliği en ucuza sunan bulut depolama servisi. Bununla birlikte ortak çalışma ve paylaşım özellikleri söz konusu olduğunda Box ve OneDrive da eşit güçte. Herhangi bir klasörü eşitleme konusundaysa SugarSync daha fazlasını sunabiliyor.

GOOGLE DRIVE ★★★★★

100 GB aylık 2 dolar (drive.google.com)

DEĞERLENDİRME Düşük bir fiyatla geniş depolama alanı ve başarılı mobil uygulamalarla web arayüzü sunabilen Google'ın servisi liderliği rahatça ele geçiriyor.

GOOGLE DRIVE'in Gmail, Android, Chrome ve Google'ın çevrimiçi ofis uygulamalarıyla bütünleşen bir bulut eşitleme servisi olduğunu söylemek mümkün. Her ne kadar Drive için dosya eşitleme aracı desek de bulut ortamda çalışmanıza imkân veren çok sayıda harika ek özelliğe sahip.

Google'ın bedava planı, bazı rakiplerin ücretli seçeneklerini bile geride bırakabiliyor. Google hesabınız varsa 15 GB alan elde ediyorsunuz. Ücretli seçeneklerse oldukça ucuz. 100 GB için istenen aylık 2 dolar son derece düşük. Daha etkileyici olansa aylık 10 dolara verilen 1 TB alan ki bazı bilgisayarlarda yer alan sabit diskler bile bu kadar alan sunmuyor. Google Drive ile tek dosya için boyut sınırı 1 TB ve çoğu kullanıcının bu derece büyük dosyalara sahip olduğunu zannetmiyoruz.

BÜYÜK UMUTLAR

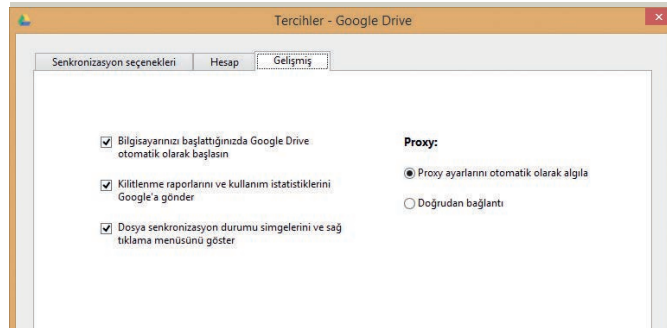
Google Drive'ın Windows ve Mac uyumlu masaüstü uygulamaları basit ama beklentilerimizin büyük kısmını karşılıyor. İlk kurulumdan sonra Drive'a dosya yüklemek için tek yapmanız gereken dosyaları yeni klasöre sürükleyip bırakmak. Seçimli eşitleme seçenekleri beğenimizi kazandı: Bu sayede Drive'ın hangi klasörleri tüm cihazlarda güncel tutacağına karar verebiliyorsunuz.

Eğer bir dosya düzenlenirse Google Drive onu anında buluta göndererek daima en son sürümüne sahip olmanızı sağlıyor. Masaüstü uygulaması üzerinden dosyalarınızı arkadaşlarınızla paylaşmak OneDrive ve Dropbox'a kıyasla daha karmaşık: Windows Gezgin'i'ndeki Drive kitaplığında depolanan bir dosyaya sağ tıklayıp Google Drive menüsünden Paylaş'ı seçerseniz yeni bir pencere açılıyor. Burada basit bir link almak yerine dosyanın kiminle ve nasıl paylaşılacağını belirlemek zorundasınız. Bu sayede kullanıcılar

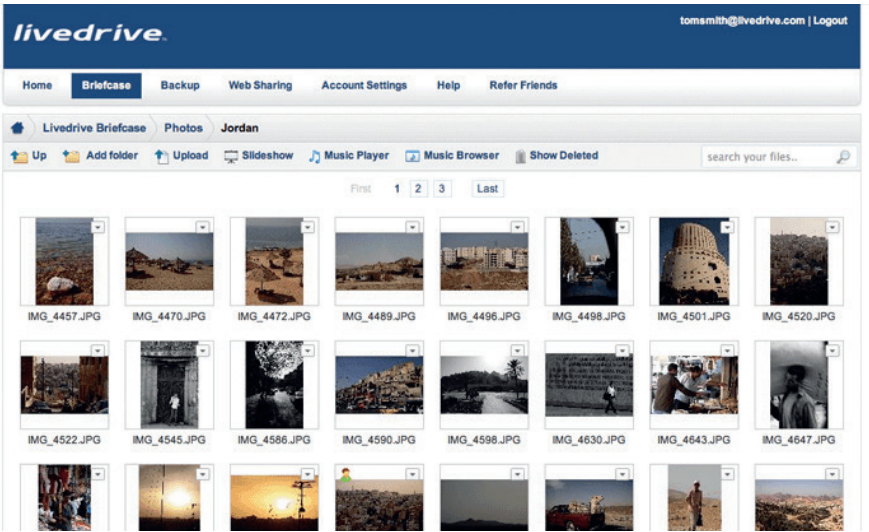
dosyalarını daha dikkatli biçimde istedikleri gibi paylaşabilirler ama son derece basit olması gereken bir işlem için fazladan çaba sarf etmeniz gerekiyor. Google Drive'ın asıl kozu drive.google.com adresindeki web arayüzü. Bu sayede Drive alanınızdaki tüm dosyaları görebilir ve Microsoft Word gibi masaüstü uygulamaları kurmadan uyumlu dosyaları düzenleyebilirsiniz. Drive ile bilgisayar başında olmasanız bile çok sayıdaki farklı dosya türünü açıp düzenlemek mümkün. Google kısa süre önce web ve mobil servislerinin arabirimini güncelledi. Kullanıcılar artık Microsoft'a özel docx ve xlsx uzantılı dosyaları dönüştürmeye gerek kalmadan Drive içinden düzenleyebiliyor. Bu yenilik henüz ilk aşamasında olsa da Microsoft'un masaüstü Office paketiyle Google Drive'ın web uygulamaları arasında gidip gelen kullanıcılara esneklik sağlayan bir gelişme.

Drive'ın daha nadir kullanılan dosya türleriyle ilgili desteğiyle biraz daha sönük. Örneğin flac uzantılı bir ses dosyasını Drive ile gelen bütünleşik medya oynatıcısıyla dinlemek istedik ama bizi Google Drive Viewer ile görüntülemeye yönlendirdi ki bu şekilde de sonuç alamadık.

Çok sayıda üçüncü parti uygulamayı Google

Google Drive'ın masaüstü uygulaması, karmaşık ve güçlü web uygulamalarına kıyasla aşırı basit kalıyor.

LIVEDRIVE ★★★★★

Sınırsız depolama aylık 5 sterlin (www.livedrive.com)

DEĞERLENDİRME Sınırsız yedekleme alanı sunan kararlı bir platform olarak bulut depolama yarışında rakiplerin önüne geçiyor.

LIVEDRIVE, sınırsız bulut depolama alanı sunan bir çevrimiçi yedekleme servisi ve bu sayede bilgisayarınızda yer alan tüm dosyaları alan sınırlaması derdi olmadan yedekleyebilirsiniz. Aylık 5 sterlin (yaklaşık 18 TL) öderseniz tek bir cihaz için sınırsız yedekleme alanı elde ediyorsunuz. Her ek bilgisayarınız için aylık 1 sterlin eklemeniz gerekiyor. Kayıt sırasında iki yıllık ödemeyi peşin verirsiniz aylık 3 sterline geliyor ki hiç fena bir rakam değil. Maalesef NAS cihazınızdaki dosyaları yedekleme ortamına göndermek istiyorsanız aylık 5 sterlin daha eklemelisiniz ki bu yüksek bir fiyat çünkü Memset SquirrelSave ile bunu ücretsiz olarak halledebilirsiniz.

Diğer Livedrive planları arasında aylık 10 sterlin fiyatlı Briefcase adlı bulut eşitleme servisi yer almakta. Aylık 15 sterlin olan Pro plana 5 TB Briefcase alanı ve beş bilgisayar için sınırsız yedekleme alanı içeriyor. Bu ciddi bir yatırım ama Livedrive'ı verimli biçimde kullanacaksanız harcadığınızı paraya değebilir. Söz ettiğimiz paketlerin tümü 2 hafta boyunca ücretsiz test edilebiliyor.

Windows ve Mac uyumlu masaüstü istemcileri bir yedekleme yazılımından beklentilerinizi karşılıyor. Dosyaları yedeklemek ve geri yüklemek hayli kolay. Uygulama varsayılan olarak yedeklenmesini istediğiniz dosya ve klasörlerde değişiklik olup olmadığını saatte bir kontrol ediyor ama arzu ederseniz bu aralığı değiştirebilirsiniz. Aynı zamanda programın dosyalardan herhangi biri değiştiğinde anında yedek almasını isteyebilirsiniz. Bu seçenek sayesinde değişiklik yaptığınızda dosyalar anında buluttaki yedeğinize yansıyor.

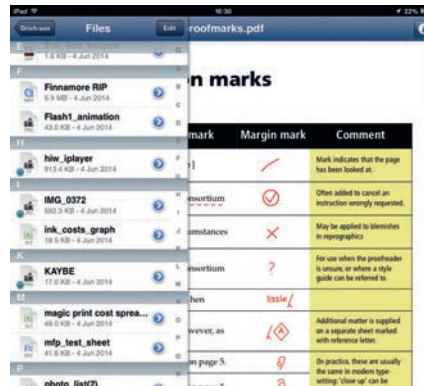
Livedrive'ın istediğiniz dosyaları istediğiniz biçimde yedeklemesini garanti eden çok sayıda seçenek var. Dosyalar yüklenmeden önce şifrelenmelerini sağlayabilir, indirme ve

gönderme için hız sınırları koyabilirsiniz. Günlük (log) dosyaları ve exe dosyaları gibi belirli dosya türlerinin es geçilmesini bile isteyebilirsiniz. Livedrive zaten geçici tarayıcı dosyaları ve ön izleme kayıtları gibi fazla yer kaplayabilen gereksiz dosyaları otomatik olarak atıyor. Ayrıca belirli dosya türlerine öncelik verebilirsiniz: Örneğin fotoğraflarınıza belgelerinizden daha fazla önem veriyorsanız her yedekleme oturumunda önce fotoğrafların yedeklenmesini isteyebilirsiniz.

Geri yükleme de hayli kolay: Bildirim alanındaki simgeye sağ tıklayıp Restore'u seçerseniz yedeklenmiş olan dosyalarla klasörleri gösteren listeyi göreceksiniz. Geri yükleme sırasında mevcut dosya ve klasörlerin üzerine yazabilir veya yedekleri yeni bir klasör içine alıp istediğiniz gibi düzenleyebilirsiniz.

KISA KARŞILAŞMA

Mevcut planınıza ek olarak satın alır veya Livedrive Pro üyesi olursanız Briefcase özelliğini de kullanabilirsiniz. Bilgisayarınızda

Livedrive'ın mobil uygulamalarıyla iş dosyalarınızı paylaşabilir ve dışarda olduğunuzda yedeklerinizi kontrol edebilirsiniz.

ÖZELLİKLER

İŞLETİM SİSTEMİ DESTEĞİ Windows Vista 7/8, Mac OS X 10.6+
DEPOLAMA ALANI Sınırsız
MOBİL CİHAZ DESTEĞİ Android, iOS
EŞİTLEME DESTEĞİ Var
TÜRKÇE ARAYÜZ Yok

ayrı biçimde duran Livedrive Briefcase klasörünüze yerleştirdiğiniz tüm dosyalar buluta gönderiliyor. Bu özellik, büyük boyutlu dosyaları arkadaşlarla ve iş ortaklarıyla paylaşmak veya çok sayıda cihaza sahipseniz bir diğer bilgisayarlardan dosyalara erişmek için ideal.

Livedrive web arayüzü de kolay biçimde kullanılabilir ve yedeklenmiş dosyalar herhangi bir bilgisayara indirilebilir. Dosyalarınızı indirdiğiniz bilgisayarda o biçimi destekleyen bir uygulama yoksa Livedrive servisini kullanarak resimleri, belgeleri, hesap tablolarını, videoları ve ses dosyalarını web tarayıcısı içinde açabilirsiniz. flac ve ogg ses dosyaları desteklenmiyor ama denediğimiz diğer dosya türlerini sorunsuz biçimde açtı.

Bu arayüz üzerinden dosyaların Livedrive tarafından süre sınırı olmadan saklanan 30 eski sürümü indirebilirsiniz. Demek oluyor ki bir dosyayı yanlışlıkla düzenlerseniz ya da silerseniz daha sonra gerek duyduğunuzda geri getirmek kolay olacak.

UYGULAMA KISMI

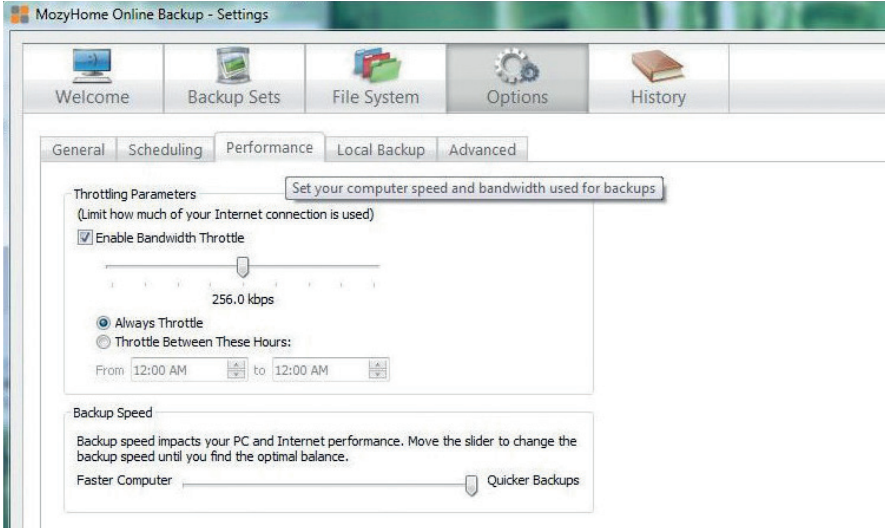
Livedrive'in BlackBerry PlayBook ve dokunmatik Windows 8'in yanı sıra Android ve iOS yüklü cihazlara özel mobil uygulamaları var. Briefcase'i kullanıyorsanız içindeki dosyalarınızı paylaşabilir ve diğer Livedrive kullanıcılarının sizinle paylaştığı dosyaların kaydını görebilirsiniz.

Aynı zamanda dahili müzik çalar da var. Depolanan şarkılarınızı sanatçı ve albüme göre sıralayabilir, böylece Livedrive'ı bulut tabanlı bir müzik akış servisi olarak da kullanabilirsiniz.

Android uygulaması biraz daha sade: Resim ve belgelerde ön izleme yapmanıza imkân vermiyor, arabirim eski nesilde kalmış görünüyor. iPad uygulaması çok daha iyi olsa da yine görünümü eskilerde kalmış diyebiliriz. Klasörleri favori olarak işaretleyerek mobil cihazınızda depolanmalarını sağlayabilirsiniz. Uygulamanın Android sürümünde bu özellik henüz yok.

Ne kadar çok depolama alanı elde ettiğinizi düşünürsek Livedrive'ın sunduğu değer muhteşem. En iyi özellikleri bünyesinde barındırıyor ve bize göre en belirgin sıkıntılar NAS cihazlardan yedekleme için istenen yüksek ücret, eskimiş mobil uygulama arabirimi ve eşitleme özelliği için istenen yüksek bedel. Kocaman bir 5 TB eşitleme alanı elde ediyorsunuz ama zaten kimsenin bu sınırın yakından geçeceğini zannetmiyoruz.

Sadece az sayıda dosyayı paylaşmak istiyorsanız Livedrive'ı Dropbox gibi diğer servislerle birlikte kullanabilirsiniz ama gerçek anlamda bulut tabanlı yedekleme konusunda rakip tanımıyor ve en iyi seçim olmayı başarıyor.

MOZYHOME ★★★★★

50 GB depolama aylık 5 dolar (www.mozy.ie)

DEĞERLENDİRME Depolama alanı sınırlı ama Mozy'nin ücretsiz eşitleme servisi ve muhteşeme yedekleme yazılımı bonus olarak sunuluyor.

MOZYHOME bulut ve yerel yedekleme aracıyla gelen güçlü özellikler sayesinde evinizdeki bilgisayarın başına bir felaket gelse bile dosyalarınızın bulutta güvenli biçimde durduğuna emin olabiliyorsunuz. Mozy'ye üye olduğunuzda aynı zamanda dosyalarınızın çoklu cihaz arasında eşitlenmesine imkân veren Dropbox tarzı bulut tabanlı eşitleme aracı MozySync'i kullanabiliyorsunuz.

Aylık 5 dolar ödeyenler tek bir bilgisayarın kullanabildiği 50 GB yedekleme alanı elde ediyor. Aylık 2 dolar daha verirsiniz sunulan seçenekler ek 20 GB depolama alanı veya ikinci bir bilgisayardan yedek alabilme. Daha mantıklı olan bir seçenekse aylık 8 dolara üç bilgisayardan yedek alabilmek ki bu durumda depolama alanı toplam 125 GB oluyor. Aileler ya da her birinde farklı dosyalar içeren birden çok bilgisayara sahip kullanıcılar için uygun.

MozyHome'un masaüstü yazılımıyla yedekleme işlemi oldukça kolay, özelleştirebileceğiniz çok sayıda seçenek de var. Böylece servisi isteklerinize göre yapılandırabilirsiniz. Kurulum bittikten sonra uygulama Windows bildirim alanına ekleniyor ve tek bir tıklamayla istediğiniz an yedekleme başlıyor. İlk yedekleme işleminin uzun süreceği ortada çünkü Mozy'nin tüm dosyalarınızı birden yüklemesi gerekiyor. Bununla birlikte tüm yedekleme servislerinde olduğu gibi sonraki yedeklemeler çok daha hızlı çünkü sadece son yedeklemeden sonra değişmiş ya da eklenmiş dosyalar yükleniyor.

Mozy'nin fotoğraf, belge, müzik, video ve kişiler gibi belirli dpsya türlerini otomatik olarak yedeklemesi söyleyebilir ya da bilgisayardaki sadece belirli klasörleri yedeklemesi isteyebilirsiniz.

DARBOĞAZ ÇÖZÜMÜ

Yazılımla gelen çok sayıda seçenek sayesinde

tüm kullanıcılar istedikleri zaman sistem performansını ve bant genişliğini zorlamadan yedekleme yapıyor. Yedekleme işlemini zamanlamak çok kolay ve gerekirse zamanlanmış yedeklemeler başka bir zamana ertelenebiliyor. Aynı zamanda aşırı işlemci kullanımı gibi belirli koşullar altında yedeklemeyi otomatik olarak duraklatabilirsiniz.

Yedekleme işleminin internet bağlantınızı sömürmesinden çekiniyorsanız yedeklerin gönderilme hızını değiştirebilirsiniz. Hatta yerel olarak yapılan dosya şifreleme hızını bile düşürebilirsiniz ki bu sayede yedekleme işlemi bilgisayarınızın performansını belirgin biçimde düşürmez.

Mozy, buluta yedekleme yaparken aynı zamanda yerel yedekler almanıza da izin veriyor. Bu araç sayesinde dosyalarınızı USB bellek gibi harici cihazlara yedekleyebilirsiniz ama NAS cihazlarına destek vermiyor.

Dosyalarınızı geri yüklemeniz gerekirse işiniz kolay. Depolanmış dosyalardan hangilerini geri yüklemek istediğinizi seçebilir ya da bilgisayarınız tamamen bozulduysa/ kaybolduysa farklı bir sisteme geri yükleme yapabilirsiniz. Dosyalarınızın eski sürümleri 30 güne kadar saklanıyor. Bir dosyanın önceki

ÖZELLİKLER

İŞLETİM SİSTEMİ DESTEĞİ Windows Vista 7/8, Mac OS X 10.6+
DEPOLAMA ALANI 50 GB
MOBİL CİHAZ DESTEĞİ Android, iOS
EŞİTLEME DESTEĞİ Var

sürümüne erişmek isterseniz "backup history" aracını kullanabilirsiniz.

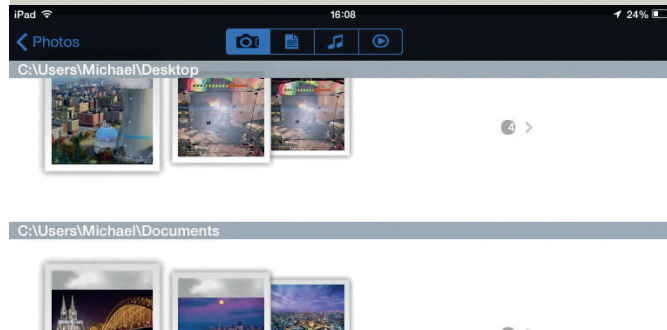
Aynı zamanda ayrı olarak sunulan ve yedekleme aracından ziyade bulut depolama aracı gibi işleyen MozySync yazılımı var. bilgisayarınızdaki MozySync klasörüne kopyaladığınız dosyalar MozySync kurulu olan tüm diğer bilgisayarlarınıza ekleniyor. Bu dosyalar toplam Mozy depolama alanınızdan düşülüyor.

Mozy web arayüzü yedekler ve MozySync dosyaları için basit bir dosya gezgini olarak çalışıyor. Biraz yavaş olduğundan klasörlerin yüklenmesi birkaç saniye alıyor ve ön izleme desteği olmadığından görseller haricindeki dosyaları açmanız mümkün değil. Bilgisayarınızda Mozy yazılımı yüklü değilse yedekleme alanınızdaki uzak dosyalara erişebilmek avantaj ama Box ve Google Drive gibi eşleştirme servislerinin sunduğu web tabanlı servisler kadar gelişmiş değil.

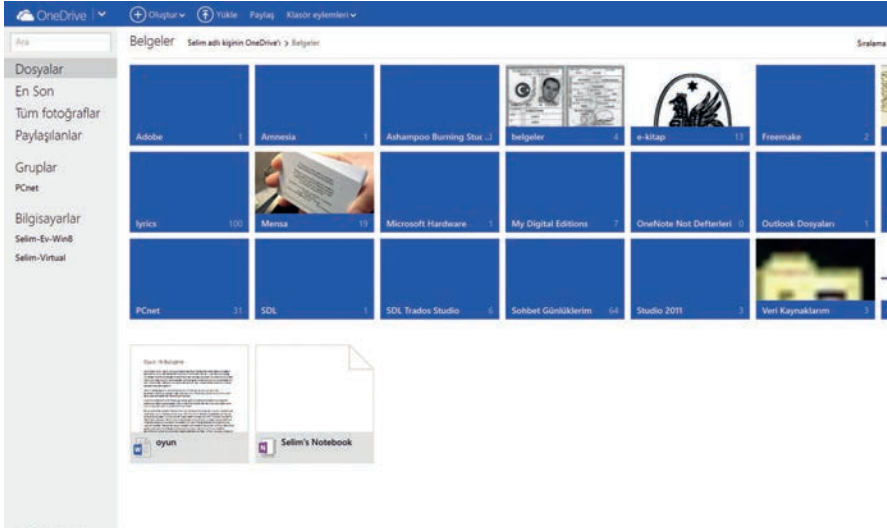
SOĞUK CEPHE

Mozy, hem iOS hem de Android kullanıcılarına akıllı telefon ve tablet uygulamaları sunuyor ama hiçbirinden zevk almadık. Hayli yavaş olan bu uygulamaların arabirimi pek ilgi çekici görünmüyor. Bunları kullanarak aradığınız dosyayı bulmak epey zorlu olabilir ve oturum açma işlemi dakikalar sürebilir. Gerçekten de ciddi anlamda güncelleme gerektirdikleri ortada ama acil bir durum olursa ve dosyalarınıza mobil yoldan erişmeniz gerekirse sonuç almanız mümkün.

MozyHome'un yedekleme servisi fiyatının karşılığını fazlasıyla veriyor ve verilerinizi koruma altına alıyor. Masaüstü uygulaması harika olsa da web arayüzünün ve mobil uygulamaların çok fazla eksiği var. Mozy'nin yedekleme özelliği bile tek başına üyelik için yeterli diyebiliriz. MozySync eklentisi ilgi çekici çünkü tek bir yazılımla hem yedekleme hem de bulut tabanlı eşitleme yapılabiliyor. Bununla birlikte sadece bulut tabanlı yedekleme söz konusuysa Livedrive'in getirisi daha yüksek ve her zaman için ayrı bir eşitleme servisini ek olarak kullanabilirsiniz.

Mozy'nin mobil uygulamaları çekici görünmüyor ve kullanımları kolay değil ama en azından işe yarıyorlar.

ONEDRIVE ★★★★★

100 GB depolama aylık 4 TL (www.onedrive.com)

DEĞERLENDİRME Bu son derece ucuz bulut tabanlı eşitleme servisi Google Drive ile yarışa devam ediyor ama Microsoft kullanıcılarının OneDrive'dan kaçmasına imkân yok.

ONEDRIVE, Microsoft'un bulut depolama ve eşitleme çözümü. Daha önceleri SkyDrive adını kullanan servis, eşitleme araçlarından çok daha fazlasını içeriyor. Outlook.com e-posta ve Office Online belge düzenleme araçlarıyla bütünleşerek verilerini hem bulutta depolamak hem de bulutta çalışmak isteyenler için ideal hale geliyor.

Sadece verilerinizi bulutta depolayan bir yedekleme servisi olmak yerine bilgisayarınızdaki bir klasörü eşitleyen OneDrive, nerede olursanız olsun sınırsız sayıda cihazdan erişim kurup bu dosyalara erişebilmenize olanak veriyor.

OneDrive, Windows 8.1 ile bütünleşik olarak geliyor. Microsoft bu sayede hayli geniş bir kullanıcı sayısına erişmiş durumda. Bununla birlikte OneDrive'ın güçlü araç kümesi, geniş ücretsiz depolama alanı ve harika mobil uygulamalarının gösterdiği üzere Microsoft'un güvendiği tek şey yüksek kullanıcı sayısı değil.

NET KAZANIMLAR

Microsoft geçtiğimiz aylarda 7 GB'lık bedava OneDrive alanını 15 GB'ye çıkardı. Üstelik OneDrive'ı mobil cihazınıza fotoğrafları otomatik olarak yedeklemesine izin vererseniz 3 GB daha hediye ediyor ve alanınız 18 GB'ye çıkıyor. On tane kadar arkadaşınızı OneDrive'a üye olmaya çağırırsanız üye olan her biri için 0,5 GB daha kazanacaksınız. Dropbox ile ücretsiz gelen 2 GB depolama alanına kıyasla çok daha yüksek bir değer. Diğer yandan, bazı telefon üreticileriyle anlaşmaları olan Dropbox kimi durumda kolayca 1 yıllık 50 GB ücretsiz alan elde etme şansı veriyor.

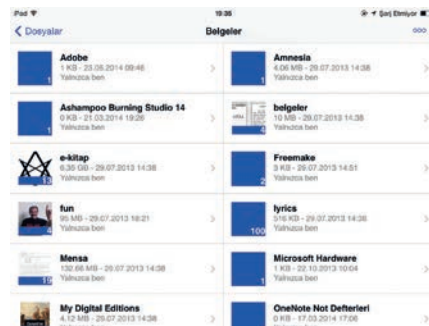
OneDrive, piyasadaki cazip fiyatlı bulut depolama servislerinden bir diğeri. 100 GB ek depolama alanı için aylık 4 TL ödemeniz yetiyor. Dropbox'ın aynı alan için istediği fiyattan çok daha düşük. Hatırlatalım ki ayda

19 TL'ye Office 365 aboneliği alırsanız tam 1 TB OneDrive alanı hediye ediliyor.

OneDrive'ın geri kaldığı bir alansa en yüksek dosya boyutu. Depolayabileceğiniz tek bir dosyanın boyutu en fazla 2 GB. Yükleme istediğiniz daha büyük dosyalar varsa 7-zip ya da WinRAR gibi programlarla parçalara bölmeniz gerekecek.

Ucuz fiyatına rağmen OneDrive'ın Dropbox'ı alt edecek bazı özellikler sunmaktan eksik kalmadığını görüyoruz. Hem masaüstü hem de mobil uygulamaların kullanımı kolay. Dropbox'ta olduğu gibi dosyaları yüklemek için bilgisayardaki OneDrive klasörünü, web arayüzünü veya mobil uygulamaları kullanabilirsiniz. Dosyalar yüklendikten sonra servisin yüklü olduğu diğer cihazlarınızla eşitleme yapılıyor.

Arkadaşlarla dosya paylaşmak kolay. Bunun için Windows Gezgin'i'nde dosyaya sağ tıklamanız veya web arayüzünden bir link oluşturmanız yeterli. OneDrive'da depolanan dosyalar web sayfalarına gömülebiliyor ve bu şekilde kendi sitenizin bant genişliği kullanılmadan sitelerde görseller sunulabiliyor.

OneDrive'ın mobil uygulamaları görevini yerine getiriyor ama çevrimdışı depolama özelliği beklediğimiz gibi işlemiyor.

ÖZELLİKLER

İŞLETİM SİSTEMİ DESTEĞİ Windows Vista 7/8, Mac OS X 10.7.3+
DEPOLAMA ALANI 115 GB
MOBİL CİHAZ DESTEĞİ Android, iOS, Windows Phone 8
EŞİTLEME DESTEĞİ Var

Masaüstü uygulaması Dropbox'tan biraz daha basit kalıyor. Dosya indirme işlemlerinde hız sınırlaması yapılmıyor ve vekil sunucu ayarları değiştirilemiyor ama bu eksiklerin bizi ciddi biçimde etkilediğini söyleyemeyiz. Dropbox'ta olduğu gibi sadece OneDrive klasöründe duran dosya ve alt klasörler otomatik olarak eşitleniyor. Hangi klasörlerin hangi bilgisayarlarla eşitleneceğini seçebilirsiniz, yani tüm dosyalarınızın bütün bilgisayarlarınızda yer kaplaması gerekmiyor.

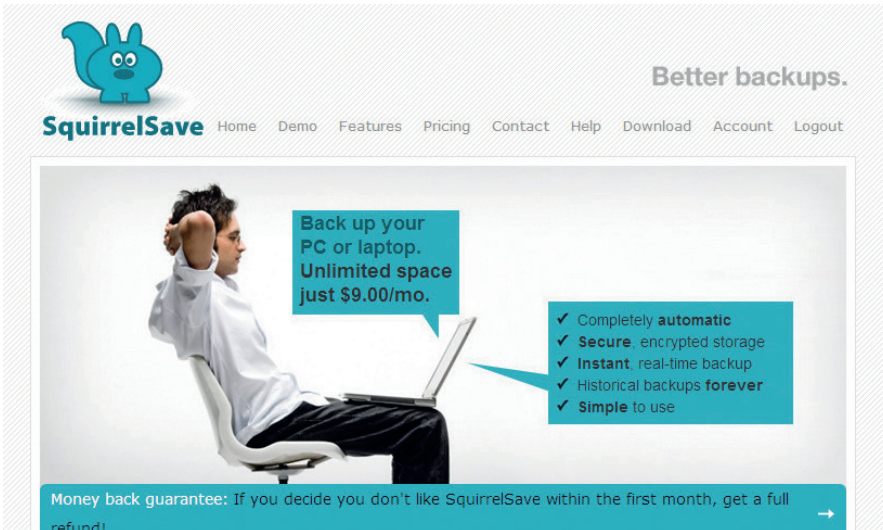
OneDrive web arayüzüyle herhangi bir Office yazılımı kurmadan belgeleri ve hesap tablolarını düzenlemek de kolay. Microsoft'un ücretsiz Office Online setiyle Word ve Excel dosyalarını düzenleyebilirsiniz. Üstelik aynı anda birden çok kişi aynı dosya üzerinde çalışabilir, değişiklikler anında görülebilir. Office Online, ücretsiz olan en kapsamlı web tabanlı ofis paketlerinden biri ve kendi bilgisayarınızın başında değilken dosyalarını düzenlemek isteyen kullanıcılar için büyük kolaylık. Web uygulaması, eski sürümlerin kaydını tutuyor ve Windows'taki gibi bir Geri Dönüşüm Kutusu sunarak silinmiş dosyaların geri getirilmesine imkân veriyor.

UZAKTAN ERİŞİM

OneDrive'a özgü olan bir yeterlilikse ilgili dosya OneDrive klasöründe olmasa bile web arayüzü aracılığıyla uzaktaki bir bilgisayara ve içerdiği dosyalara erişim. Bu özelliğin çok kullanışlı olmasını engelleyen bazı sınırlamalar var ama bir dosyaya erişiminizin başka bir yolu yoksa eşsiz bir avantaja dönüşebilir. İlk olarak ilgili bilgisayar açık ve Windows 7 veya 8 yüklü olmak zorunda (Tuhaflıkla Windows 8.1'de bu özellik kapatıldı.) ve güvenlik duvarı tarafından korunan özel bir ağ arkasında olmamalı. Her şey yolunda giderse güzel yani, o bilgisayara bağlı harici disklerle ve NAS gibi ağ bağlantılı sürücülere de erişebilirsiniz.

OneDrive'ın iPhone, iPad, Android ve Windows Phone 8 uygulamaları bulunuyor. Tüm uygulamalarda dosya görüntüleme ve harici uygulamalarla açabilme desteği var. Çevrimdışı depolama umduğumuz kadar iyi işlemiyor çünkü mobil cihaza indirdiğiniz dosyalar saklanıyor olsa da OneDrive ile eşitleme sona eriyor, yani siz sürümü indirmedikçe değişmeden kalıyor. Xbox 360 ve Xbox One oyun konsolları, Windows 8 ve 8.1 ile gelen modern arayüz için de uygulamalar var.

Basit eşitlemeden öteye geçen güçlü bir araç olan OneDrive, ek özellikleri ve depolama alanıyla Google Drive'a ciddi bir rakip. Masaüstü uygulaması Dropbox ile gelenden daha basit ve mobil uygulamalarda bazı can sıkıcı eksikler var ama genel performans yüksek ve diğer Microsoft servislerini de kullanıyorsanız faydalı olacağı açık.

Better backups.

Back up your PC or laptop. Unlimited space just \$9.00/mo.

- ✓ Completely automatic
- ✓ Secure, encrypted storage
- ✓ Instant, real-time backup
- ✓ Historical backups forever
- ✓ Simple to use

Money back guarantee: If you decide you don't like SquirrelSave within the first month, get a full refund!

SQUIRRELSAVE ★★★★★

Sınırsız depolama aylık 9 dolar (www.squirrelsav.co.uk)

DEĞERLENDİRME Bulut tabanlı bu ucuz yedekleme servisi yaşını belli ediyor ama hâlâ kararlı biçimde işliyor ve sınırsız depolama sayesinde bir adım öne geçiyor.

SQUIRRELSAVE aylık sabit ücret karşılığında sınırsız sayıda bilgisayara sınırsız depolama alanı sunan basit bir bulut yedekleme servisi. Daha pahalı servislerin sunduğu web erişimi ve mobil uygulamalar gibi artıların hiçbirine sahip değil ama düşük fiyatı ve esnekliğiyle ilimizi çeken bir seçenek.

SquirrelSave müşterilerine sadece aylık 5,05 sterlin (18,25 TL) ödeme seçeneği sunuluyor ve sınırsız depolama alanı veriliyor. Ek bilgisayar eklemenin herhangi bir maliyeti yok (ama karmaşık bir işlem) ve firman ağ bağlantılı NAS cihazlarını desteklemediğini belirtmesine rağmen denemelerimiz sırasında başarılı sonuç elde ettik.

SİNCAP DOSTU

SquirrelSave'in yazılımı, olabilecek en gösterişsiz seçeneği temsil etmek istercesine eski Windows XP günlerini hatırlatan bir tasarımı ve ne işe yaradığı net olmayan bazı menüler sunuyor. Bunu bir kenara bırakırsak dosya yedekleme ve geri yükleme işlemleri sorunsuz. Otomatik yedeklemeyi bir kez ayarladıktan sonra ani bir veri kaybı ve geri yükleme gereksinimi olmadıkça yazılıma bir daha bakmanız gerekmeyecek.

Diğer yedekleme servislerinde olduğu gibi buluta göndermek istediğiniz dosya ve klasörleri seçiyor, hariç tutmak istediklerinizi belirtiyorsunuz am bunu nasıl yapmanız gerektiği pek açık değil. Örneğin yedeklerde yer alan bir klasörü kaldırmak için seçip Delete tuşuna basmalısınız. Teknik bilgisi daha geniş olan kullanıcılar bunları kısa sürede öğrenebilir ama silme için bir düğme olmasını isterdik.

Varsayılan olarak yedek gönderim hızı en fazla 57 Kbps olabilir, yani can sıkıcı

derecede yavaş. Bu hızla birkaç GB ya da TB veriyi yedeklemeniz haftalar, hatta aylar sürebilir. Bu yüzden yükleme hızını derhal artırmanızı ya da 0 yaparak sınırsız hale getirmenizi öneriyoruz. Bu ayarın etkin olabilmesi için varsa devam eden yedekleme işlemini durdurmanız ve yeniden başlatmanız gerekiyor.

Bir diğer tuhaf varsayılan ayarsa SquirrelSave'in 1 GB'den büyük dosyaları yedekleme sırasında atlaması. Eğer büyük dosyalarla çalışıyorsanız bunu da değiştirmeniz gerekiyor. İlk yedekleme işlemini tamamladıktan sonra sadece değişen dosyalar gönderilecek ama yazılımın tam kapsamlı günlük yedekler almasını isteyebilirsiniz.

SquirrelSave'in önerisi, servisi tek bir bilgisayarı yedeklemek için kullanmanız. Teknik açıdan bakılırsa sınırsız sayıda PC'yi SquirrelSave ile yedekleyebilirsiniz ama pratikte bunu ne şekilde yaptığınıza dikkat etmelisiniz. Eğer iki bilgisayara benzer yollara sahip klasörler (C:\Users\PCnet gibi) içeriyorsa bir bilgisayardan gelen yedek diğerinden gelenin üstüne yazılacak. Başka bir deyişle, bu bilgisayarlarda ilgili

ÖZELLİKLER

İŞLETİM SİSTEMİ DESTEĞİ Windows Vista 7/8, Mac OS X 10.6+, Linux
DEPOLAMA ALANI Sınırsız
MOBİL CİHAZ DESTEĞİ Yok
EŞİTLEME DESTEĞİ Yok
DETAYLAR www.squirrelsav.co.uk

klasörlerde farklı dosyalarınız varsa sadece son yedeğin alındığı bilgisayardan yüklenen dosyalar kullanılabilir olacak.

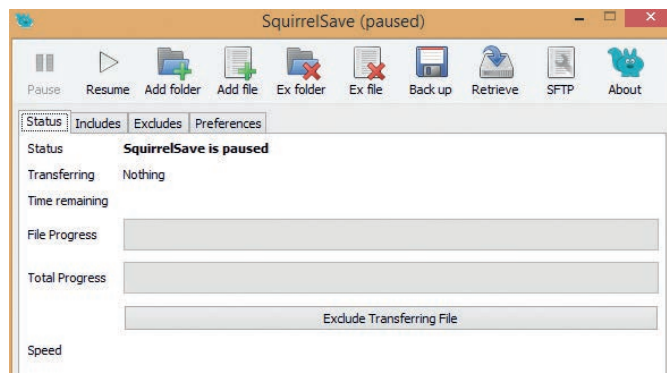
SquirrelSave, ağdan yedekleme için kullanılmaması gerektiğini söylüyor. Ağ sürücüsü olarak eklenmiş NAS cihazımızdaki dosyaları yedeklemeye çalıştığımızda bunu yapamayacağımızı söyledi ama NAS cihazımız çoktan yedeklenmeye başlamıştı. Bu özelliğin SquirrelSave'in gelecek sürümünde kaldırılıp kaldırılmayacağını bilmiyoruz ama şimdilik işe yarayan bir özellik.

Dosyaları geri yüklemek son derece basit. Restore dümesine tıkladıktan sonra son 12 saat içinde alınmış güncel yedeklere ait bir liste beliriyor. Silinmiş dosyalar 32 gün içinde geri getirilebiliyor. İlk yedek işlemi sırasında yüklenmiş dosyalarsa sonsuza kadar saklanıyor.

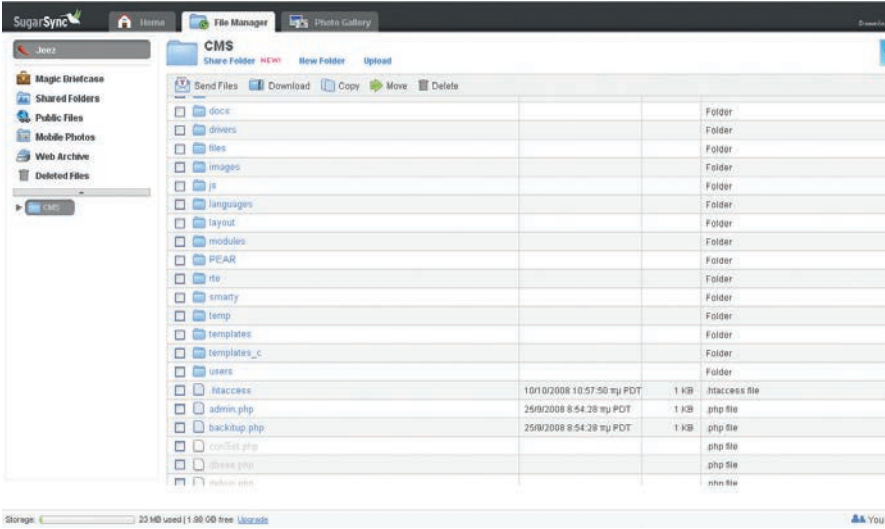
SINIRLI ERİŞİM

SquirrelSave'de web arayüzü ve mobil uygulama yok. Bu yüzden hareket halindeyken verilerinize erişmek isterseniz başka bir çözüm bulmanız gerekecek. Seçeneklerden biri SSH şifreleme desteği olan bir FTP sunucusu kurmak ve SSH anahtarını bilgisayarınızdan kullanmak istediğiniz cihaza aktarmak. Dolambaçlı bir yöntem ve ayarlarınızda ufak bir yanlışlık olsa bile çalışmayabilir. Testlerimizde açık kaynak kodlu FileZilla FTP istemcisiyle başarılı sonuçlar elde ettik ama Android tabanlı uygulamalarla sonuca ulaşamadık. SquirrelSave'deki dosyalarınıza uzaktan erişmeniz şart değilse hiç uğraşmayın.

SquirrelSave'i basit bir yedekleme aracı olarak düşündüğümüzde Livedrive'in gerisinde kaldığını görüyoruz. Şaşırtıcı derecede basit işlese de artık demode duruyor ve web arayüzüyle mobil uygulamalar sunmayarak tüm rakiplerinin gerisine düşüyor. En ucuz fiyata birden çok PC'ye uyacak sınırsız yedekleme alanı arıyorsanız hâlâ en ucuz seçenek ama daha gelişmiş bir ürün şartsa bunun yerine SugarSync ya da Livedrive'i öneriyoruz.

Her ne kadar arayüzü göz alıcı olmasa da SquirrelSave ile dosyaları geri getirmek kolay.

SUGARSYNC ★★★★★

60 GB aylık 7,5 dolar (www.sugarsync.com)

DEĞERLENDİRME İncelediğimiz en esnek bulut tabanlı eşitleme servisine ücretli üye olarak ödediğiniz paranın karşılığını fazlasıyla alacaksınız.

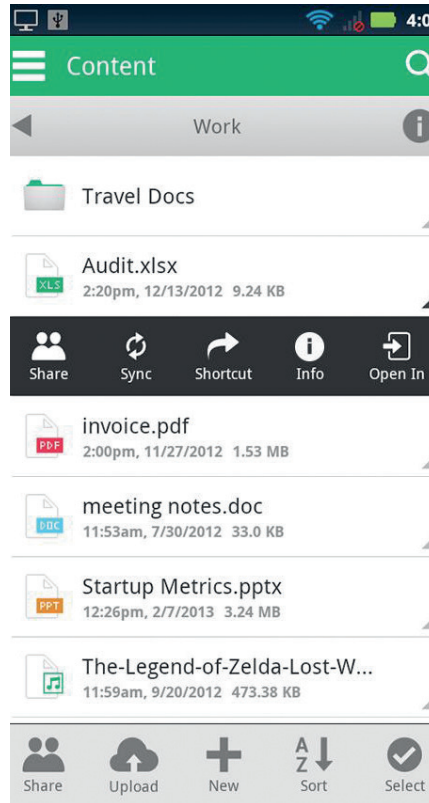
SUGARSYNC, bilgisayarınızın herhangi bir alanında depolanan dosyaları bulut ve diğer cihazlarınız arasında eşitlemeye odaklanan bir servis. Son derece esnek olduğundan, örneğin bilgisayarınızın C: sürücüsündeki bir klasörü diğer bilgisayarınızın D: sürücüsündeki bir klasöre eşitleyebilirsiniz. SugarSync bu becerisi sayesinde yedekleme ve eşitleme için ideal hale geliyor çünkü dosyalarınızı hem bulutta hem de birden çok bilgisayarda saklayabilirsiniz.

SugarSync artık ücretsiz hizmet vermiyor ama tüm planlarında 30 günlük ücretsiz deneme süresi var. Fiyatlar Dropbox ve Box ile benzerlik gösteriyor, yani Microsoft OneDrive ve Google Drive'a kıyasla belirgin biçimde pahalı kalıyor. Aylık 7,5 dolara 60 GB depolama alanı sizin oluyor ve bir yıllık peşin öderseniz iki ay bedavaya geliyor.

KARBONHİDRAT YÜKLEMESİ

SugarSync, bilgisayarınızdaki her klasörü internete bağlayabilir ve bu sayede içindeki dosyalarda gerçekleşen her bir değişiklik anında buluta yansıtacağı için aynı klasöre bağlı diğer bilgisayarlar da eşitlenmiş olur. Sadece belirli bir klasörde yer alan dosya ve klasörleri eşitleyen OneDrive ve Dropbox'tan farklı olduğu ortada. Diğer bir ifadeyle'in SugarSync eşitleme sistemiyle verilerinizin disk içindeki yerleşimini değiştirmek zorunda kalmadan sonuç alabilirsiniz. SugarSync'i arzu ettiğiniz biçimde ayarladıktan sonra bulut depolamanın ne derece iyi sonuçlar verebileceğini net biçimde göreceksiniz. Düşünmek zorunda kalmadan, her daim tüm dosyalarınızın en güncel sürümlerine sahip olacaksınız.

SugarSync aynı zamanda kendini bilgisayarınıza ayrı bir sürücü gibi ekleniyor

SugarSync'in mobil uygulamaları başarılı biçimde tasarlanmış ama çevrimdışı eşitlemede bazı eksikler tespit ettik.

ve bu sürücüdeki tüm dosyaları Dropbox gibi otomatik olarak buluta gönderiliyor. Bu dosyalara Windows Gezgini yardımıyla erişebilirsiniz ama bunun için internet bağlantısı şart. Bir klasörün tamamını eşitlemek zorunda kalmadan dosyalarınıza hızlıca erişim imkânı veren, faydalı bir özellik.

ÖZELLİKLER

İŞLETİM SİSTEMİ DESTEĞİ Windows Vista 7/8, Mac OS X 10.6+
DEPOLAMA ALANI 60 GB
MOBİL CİHAZ DESTEĞİ Android, iOS
EŞİTLEME DESTEĞİ Var
DETAYLAR www.sugarsync.com

ŞEKER KOMASI

SugarSync web arayüzü, eşitlenen tüm dosyaları indirmenize imkân veriyor ve her dosyanın önceki dört sürümünü saklıyor. Özellikle Dropbox'un sunduğu 30 günlük geçmiş kaydı aklı getirilirse daha fazla sürüm kaydı olmasını isterdik.

Ön izleme desteği hayli sınırlı ve web arayüzüyle sadece görseller açılabilir. Belge, video ve müziklerin açılabilmesi ya da düzenlenebilmesi için tümünün öncelikle indirilmesi gerekiyor.

SugarSync'in iPad, iPhone ve Android uygulamaları var ve eski nesil BlackBerry, Symbian ve Windows Mobile platformları da desteklenmekte. BlackBerry 10 ve Windows Phone 8 için geliştirilmiş resmi uygulamalar yok, yani dosyalarınızı bu cihazlarla eşleştirmek istiyorsanız üçüncü parti uygulamalar kurmalı ve SugarSync hesabınıza erişim izni vermelisiniz.

Android ve iOS uygulamaları düzgün biçimde tasarlanmış ve kullanımları kolay. Eşitleme için kullanmak istediğiniz klasörleri seçmek kolay ama görünüm başarılı olsa da uygulamalarla ilgili bazı sorunlara rastladık. Örneğin iOS sürümünde büyük boyutlu dosyalar eşitliyorsanız cihazınızın aktif kalması için başında beklemelisiniz çünkü Apple'ın sınırlamasından ötürü uyku moduna geçen cihazlar sadece belirli süre boyunca eşitleme yapabiliyor. 100 MB'lık dosyaları eşitlerken iPad'imizle üç kez onay vermemiz gerekti. iPad'inizin ekran kapatma süresini çok uzun bir değere çekerek bu sorunu aşabilirsiniz ama buna rağmen sıkıntı sürüyor ve bu sefer de pil ömrünüz azalıyor.

Aynı zamanda iPad'le eşitlediğimiz bazı dosyalarda sorunlar yaşadık. Bir hesap tablosunu bilgisayarda düzenledikten sonra iPad'deki SugarSync uygulamasıyla açtığımızda eski sürümle karşılaştık ve en yeni sürümü görebilmek için cihazdaki dosyaları güncelleme komutu vermek zorunda kaldık.

Android uygulamasında da sorunlarla karşılaştık. Her ne kadar tüm klasörü eşitlemiş olsak da çevrimdışı moda geçince içindeki dosyayı açamadık. Dosyayı açmaya çalıştığımızda uygulama hata vererek dosyanın indirilemediğini söyledi. İnternete bağlandığımızda dosya indirildi ama önceden eşitleme yaptığımız için dosyanın zaten açılabilmesi gerekiyordu.

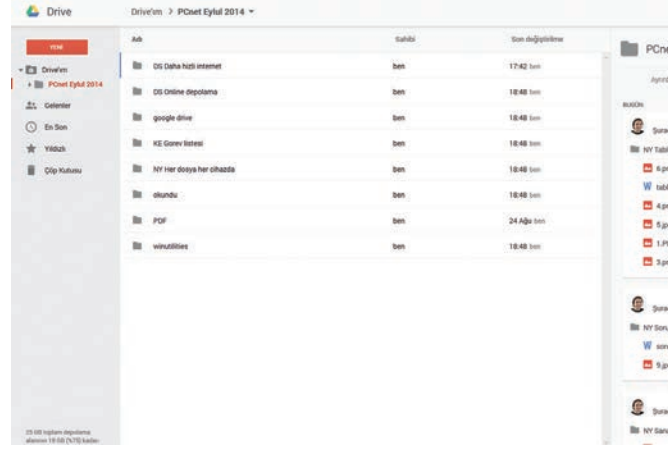
SugarSync'in öne çıkan yanı, her cihazdaki her klasörü eşitlemek için kullanabilmesi. Belirgin biçimde pahalı olmasına ve mobil uygulamaları yeterince başarılı olmamasına rağmen birden çok cihazla farklı yerlerden çalışanlar için paha biçilmez bir servis.

SONUÇ

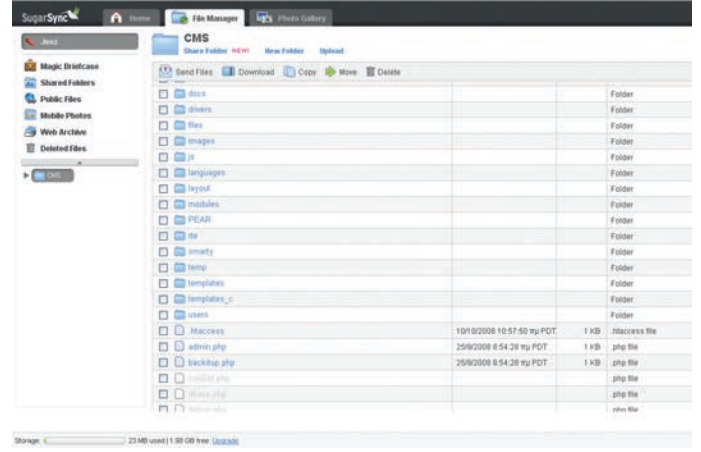
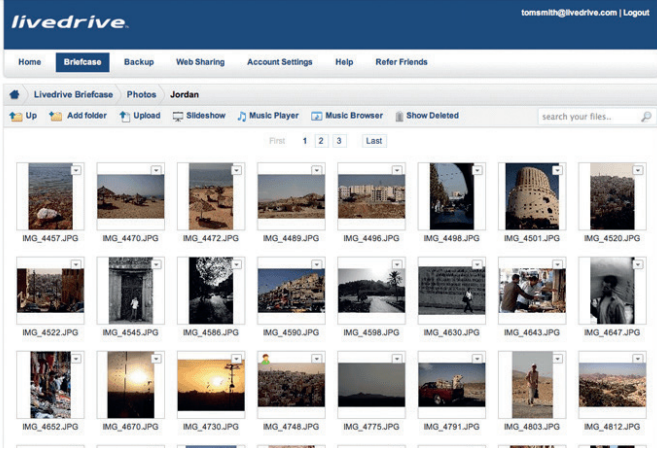
Yedekleme için LiveDrive'dan daha cazip bir bulut depolama servisi bulmak zor. Aylık 5 sterlin ödemeye sınırsız alan elde etmekle kalmıyor, aynı zamanda kullanımı kolay ve güçlü bir yazılım, harika bir web arayüzü ve mobil uygulamalar elde ediyorsunuz. LiveDrive, tek bir bilgisayarı yedeklemek için harika bir seçenek ve Editörün Seçimi ödülünü hak ediyor.

Yedeklemeden ziyade eşitlemeye odaklanan servisler söz konusu olduğunda iki ayrı kazanan var. Hangisini seçeceğiniz kişisel ihtiyaçlarınıza kalmış. İlk galibimiz SugarSync'in çok sayıdaki farklı bilgisayarda istenen klasörleri eşitleyebilmesi eşsiz bir avantaj. Birden çok bilgisayarla tek bir cihazmış gibi çalışma imkânı veriyor ve bu sayede Editörün Seçimi ödülünü kazanıyor.

Diğer yandan Google Drive ise hem çok ucuz hem de son derece kullanışlı. Bulut tabanlı web ve mobil belge düzenleme uygulamalarını yoğun biçimde kullanacaklarınız en iyi çözüm ama bunlara ihtiyacınız yoksa bile birim depolama maliyeti Google Drive'ı öne çıkarıyor. Bu seçenek de Editörün Seçimi ödülünü hak ediyor.

	EDITÖRÜN SEÇİMİ				
	ADRIVE	BOX	COPY	DROPOX	GOOGLE DRIVE
DEĞERLENDİRME	2	4	4	3	5
HESAP ÖZELLİKLERİ					
İŞLETİM SİSTEMİ DESTEĞİ	Windows Vista/7/8, Mac OS X 10.6+	Windows Vista/7/8, Mac OS X 10.6+	Windows Vista/7/8, Mac OS X 10.7+, Linux	Windows Vista/7/8, Mac OS X 10.4+, Linux	Windows Vista/7/8, Mac OS X 10.6+
DEPOLAMA ALANI (GB)	100	100	250	100	100
BİLGİSAYAR SAYISI	Sınırsız	Sınırsız	Sınırsız	Sınırsız	Sınırsız
KLASÖR VE DOSYA SINIRLARI	16 GB dosya boyutu sınırı	2 GB dosya boyutu sınırı	Sadece Copy klasörü	Sadece Dropbox klasörü	1 TB dosya boyutu sınırı
YEDEKLEME					
VERİ AMBARI	Çoklu	Çoklu	Çoklu	Amazon S3	Çoklu
ŞİFRELEME	Yok	256-bit AES	256-bit AES	256-bit AES	128-bit AES
OTURUM KAYDI/E-POSTA RAPORU	Oturum kaydı	Oturum kaydı	Oturum kaydı	Oturum kaydı	Oturum kaydı
ZAMANLAMA	15/30 dakika, 1/2/12/24 saat, 1 hafta, 1 ay	Yok	Yok	Yok	Yok
DURDURMA/HIZ KESME	Yok	Durdurma	Durdurma/Hız kesme	Durdurma/Hız kesme	Durdurma
AÇIK DOSYALARI YEDEKLEME	Var	Var	Var	Var	Var
DISK BÖLÜMÜ YEDEKLEME	Var	Yok	Yok	Yok	Yok
HARICI DISK/NAS YEDEKLEME	Var	Yok	Yok	Yok	Yok
YEREL MEDYAYA YEDEKLEME	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok
GERİ YÜKLEME					
DOSYALARIN ÖNCEKİ SÜRÜMLERİ	1 hafta	25 versiyon	Sınırsız	30 gün ya da Packrat ile sınırsız	30 gün ya da 100 versiyon
SİLİNMİŞ DOSYA KURTARMA	Evet, 1 hafta	Evet, 30 gün	Sınırsız (masaüstü uygulaması)	Evet, 30 gün	Evet (zaman bilgisi yok)
POSTAYLA GÖNDERİLENE AKTARMA	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok
YEDEKLERE WEBDEN ERİŞİM	Var	Var	Var	Var	Var
SEÇİLEN YEDEKLERİ PAYLAŞMA	Var	Var	Var	Var	Var
MEDYA GEZGİNİ	Dokümanlar, görseller	Görseller, video, müzik, doküman	Görseller, video, müzik, doküman	Görseller, video, müzik, doküman	Görseller, video, müzik, doküman
MOBİL CİHAZ DESTEĞİ	Android, iOS	Android, BlackBerry, iOS, WP8	Android, iOS, WP8	Android, iOS, BlackBerry	Android, iOS
EŞİTLEME					
EŞİTLEME DESTEĞİ	Var	Var	Var	Var	Var
EŞİTLEME ÜCRETİ	Dahili	Dahili	Dahili	Dahili	Dahili
EŞİTLEME KLASÖRLERİ	Belirli	Belirli	Belirli	Belirli	Belirli
SİSTEM DOSYALARI	Evet	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır
CİHAZ SAYISI	Sınırsız	Sınırsız	Sınırsız	Sınırsız	Sınırsız
FİYAT BİLGİSİ					
ÜCRETSİZ SÜRÜM ALANI (GB)	50	10	15	2 (+sınırsız bonus)	15
AYLIK FİYAT	2.5 dolar	5 dolar	10 dolar	10 dolar	2 dolar
YILLIK FİYAT	25 dolar	60 dolar	100 dolar	99 dolar	24 dolar
WEB SİTESİ	www.adrive.com	www.box.com	www.copy.com	www.dropbox.com	www.google.com/drive

	EDİTÖRÜN SEÇİMİ				EDİTÖRÜN SEÇİMİ
	LIVEDRIVE	MOZYHOME	ONEDRIVE	SQUIRRELSAVE	SUGARSYNC
DEĞERLENDİRME	5	3	4	3	5
HESAP ÖZELLİKLERİ					
İŞLETİM SİSTEMİ DESTEĞİ	Windows Vista/7/8, Mac OS X 10.6+	Windows Vista/7/8, Mac OS X 10.6+	Windows Vista/7/8, Mac OS X 10.7.3+	Windows Vista/7/8, Mac OS X 10.6+, Linux	Windows Vista/7/8, Mac OS X 10.6+
DEPOLAMA ALANI (GB)	Sınırsız	50	100	Sınırsız	60
BİLGİSAYAR SAYISI	Tek (ek PC başına aylık 1 pound ek)	Tek (ek PC başına aylık 2 pound ek)	Sınırsız	Sınırsız (farklı klasörler)	Sınırsız
KLASÖR VE DOSYA SINIRLARI	Sistem dosyası yok	Yok	2 GB dosya boyutu sınırı	Yok	Yok
YEDEKLEME					
VERİ AMBARI	Çoklu	Çoklu	Çoklu	Çoklu	Amazon S3
ŞİFRELEME	256-bit AES	256-bit AES	Yok	256-bit AES	256-bit AES
OTURUM KAYDI/E-POSTA RAPORU	Oturum kaydı	Oturum kaydı	Oturum kaydı	Oturum kaydı	Oturum kaydı/E-posta
ZAMANLAMA	Günlük, haftalık, otomatik	Günlük, haftalık, otomatik	Yok	Otomatik, saat başı, günde bir	Yok
DURDURMA/HIZ KESME	Durdurma/Hız kesme	Durdurma/Hız kesme	Yok	Durdurma/Hız kesme	Durdurma/Hız kesme
AÇIK DOSYALARI YEDEKLEME	Var	Var	Var	Var	Var
DISK BÖLÜMÜ YEDEKLEME	Var	Var	Yok	Var	Var
HARICI DISK/NAS YEDEKLEME	Var (her NAS için aylık 5 pound ek)	Yok	Web arabiriminden erişilebilir	Var	Yok
YEREL MEDYAYA YEDEKLEME	Yok	Var	Yok	Yok	Yok
GERİ YÜKLEME					
DOSYALARIN ÖNCEKİ SÜRÜMLERİ	30 versiyon	30 gün	10 versiyon	Sınırsız	5 versiyon
SİLİNMİŞ DOSYA KURTARMA	Evet, 30 gün	30 gün	Evet, 30 gün	32 gün, ilk yedek daima korunur	Evet
POSTAYLA GÖNDERİLENE AKTARMA	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok
YEDEKLERE WEBDEN ERİŞİM	Var	Var	Var	Yok	Var
SEÇİLEN YEDEKLERİ PAYLAŞMA	Var	Yok	Var	Yok	Var
MEDYA GEZGİNİ	Görseller, video, müzik, doküman	Yok	Görseller, video, müzik, doküman	Yok	Görseller, video
MOBİL CİHAZ DESTEĞİ	Android, iOS	Android, iOS	Android, iOS, WP8	Yok	Android, iOS
EŞİTLEME					
EŞİTLEME DESTEĞİ	Var	Var	Var	Yok	Var
EŞİTLEME ÜCRETİ	5 TB Pro sürüme dahil (aylık 10 pound)	Dahili	Dahili	Yok	Dahili
EŞİTLEME KLASÖRLERİ	Belirli	Belirli	Belirli	Yok	Belirli + Kullanıcı seçimli
SİSTEM DOSYALARI	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır
CİHAZ SAYISI	Sınırsız	Sınırsız	Sınırsız	Yok	Sınırsız
FİYAT BİLGİSİ					
ÜCRETSİZ SÜRÜM ALANI (GB)	2 hafta ücretsiz deneme	2	15	Yok	30 gün ücretsiz deneme
AYLIK FİYAT	5 pound	5 dolar	2 dolar	9 dolar	7.5 dolar
YILLIK FİYAT	36 pound	55 dolar	24 dolar	108 dolar	75 dolar
WEB SİTESİ	www.livedrive.com	www.mozyie	www.onedrive.com	www.squirrelsav.co.uk	www.sugarsync.com

Yıllardır aradığınız sevgili telefonunuzda

Yeni birileriyle tanışmak için interneti kullanmak artık garip karşılanmıyor. Arkadaş veya sevgili edinmenize yardımcı olacak site ve uygulamaları tanıtıyoruz.

İnternet ilk hayatımıza girdiğinde “Şu Rönesans dönemini iyice bir inceleyeyim” ya da “Van Gogh’un resimlerini müzeye gitmeden, istediğim anda görebilirim” heyecanına pek kapılmadık. Bizi en çok etkileyen, dünyanın öbür ucunda ya da üst katımızda oturan kişiyle gecenin bir yarısı dahi olsa sohbet edebilmemizdi. Aylardır açılmadığınız kişiyi ICQ listenize ekleyip, yüz yüze olmamanın da verdiği avantajla bir gecede kur yapıp ertesi gün sevgili olabiliyordunuz. Daha da ilginç, belki hayatınız boyunca karşılaşma olanağı olmayan Arjantin’de yaşayan biriyle çat pat İngilizcenizi geliştirme fırsatı bulmanızdı. O dönemde evlerinde interneti olanlar ya da internet kafelerde vakit geçirenler, sabaha kadar tanımadığı kişilerle konuşup sevgili, arkadaş oldular. Hani büyüklerimiz kendi dönemlerinde olan ilişkiler için “O zaman her şey daha samimi, daha saftı” derler ya, sanırız biz de internetin ilk zamanlarında olan bu konuşmalar için aynı şeyleri söyleyebiliriz. Oyun ya da sohbet odalarında tanışıp yıllarca birbirlerinin neye benzediğini görmeden konuşan insanlar olduğunu biliyoruz.

Şimdiki teknolojiye “Fotoğrafımı göndermek istemiyorum, sadece konuşalım” deme lüksümüz pek yok. İsmimizi ya da fotoğraflarımızı bizden kimsenin istemesine de gerek yok çünkü biz çılgınlar gibi fotoğraflarımızı, yediğimiz yemekleri, seyahat ettiğimiz ülkeleri, o an nerede olduğumuzu paylaşıp karşılığında da “beğeni” almak istiyoruz. Tanışma ve paylaşma çılgınlığımız devam ettikçe de teknoloji, bize yetismeye çalışıyor. ICQ, MSN Messenger gibi sohbet programları çoktan tarihte yerlerini aldılar bile.

Akıllı telefonları hayatımızı esir aldığından beri ziyaret etmek için genelde bilgisayarları kullandığımız tanışma

siteleri de bir bakıma geri planda kaldı çünkü “Her işimizi yapabildiğimiz telefonlarımızla neden sevgili de bulamayalım?” dedik ve teknoloji bu konuda da imdadımıza yetişti, çok kolay kullanabileceğimiz uygulamalar geliştirdi.

TANIŞMA SİTELERİ

Ciddi ve profesyonel sitelerin genellikle ücretli çalıştığını en baştan belirtmek gerek. Çoğunlukla ücretsiz üye olup profilinizi oluşturuyor ve bazı temel özelliklerden yararlanabiliyorsunuz ama diğer üyelerle ilgili ayrıntılı bilgilere ulaşmak veya iletişim kurmak istediğinizde aylık bir üyelik bedeli ödememiz gerekebiliyor. Bu bir yandan da iyi çünkü üyelerin bu konuda “ciddi” ve makul bir ücret ödemeye hazır olduğunu gösteriyor.

Türkiye’nin ilk arkadaşlık sitelerinden Siberalem (www.siberalem.com) diğer tanışma sitelerine göre daha basit bir anlayışa sahip. Rumuz ve cinsiyet belirterek üye olduktan sonra profilinizde kendinizi anlatabilir, böylelikle sizinle ilgilenecek kişilerin daha ayrıntılı bilgiye sahip olmasını sağlayabilirsiniz. İsteddiğiniz kriterlere göre arama yapıp, dilediğiniz üyeye mesajlaşmanız mümkün. Ayrıca ücretsiz iOS ve Android uygulamaları da mevcut.

2009’da kurulan eÇift (www.ecift.com) bilimsel verilere dayanarak hayat arkadaş bulmanıza yardımcı oluyor. Ücretsiz üye olup kişilik analiz testini yaptıktan sonra en uyumlu olduğunuz kişilerin önerileri geliyor. Gizlilik tercihiniz olduğu gibi, fotoğrafınızı, kişisel bilgilerinizi paylaşıp, sohbet edip hayatınızın aşkını bulabilirsiniz.

Sloganı “mutlu hayatların başlangıcı” olan Pembe Panjur (www.pembepanjur.com) 2 milyonun üstünde üyesi ve yüzlerce başarı hikâyesiyle “bilimsel bir evlilik sitesi” olduğunu özellikle belirtiyor. Uzmanlar tarafından hazırlanmış olan kişilik analiz testiniz sonucunda

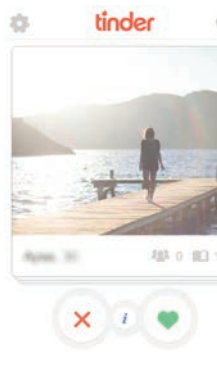
eşleştirildiğiniz kişileri görebilir, onlara mesaj gönderebilirsiniz.

www.match.com 1995 yılında web sitesi olarak başlayan hayatına artık mobil uygulama olarak da devam ediyor. Web sitesinden ücretli üye olduktan sonra uygulamayı iOS ve Android platformlarından indirirken mümkün. Kişisel özelliklerinizi siteye kaydettikten sonra size uygun kişileri öneriyor, siz de onlar arasından tercih yapabiliyorsunuz. Günümüz uygulamalarına göre süreç biraz daha yavaş ilerlese de amacınız daha uzun bir birliktelikse tercih edilebilir gibi görünüyor.

Yine web tabanlı olan **www.eharmony.com** 2000 yılında kurulmuş ve kurulduğundan bu yana 600 bin kişinin evlenmesini sağlamış. Ücretsiz iOS ve Android uygulamaları da var. Ücretli üye olanlar için gelişmiş özellikler mevcut. Bir psikolog olan Dr. Neil Clark Warren tarafından kurulduğu için yüzlerce soru cevaplamaya hazır olun. Bu sorular sayesinde kişilik analiziniz yapılıyor ve en iyi sonuca ulaşılabilceği umuluyor. Sonsuza dek birlikte olmak istediğiniz kişiyi arıyorsanız bu site sizin için.

2003'te Kanada'da ortaya çıkan ve basında epey yer edinen **www.plentyoffish.com** hem web hem sitesi de uygulama olarak karşımıza çıkıyor. Uygulamayı bedava olarak indirdikten sonra kendi profilinizi oluşturuyor, kişilik analiziniz için bazı soru cevaplandırıyorsunuz. Daha sonra eğitim, vücut tipi gibi özellikleri seçip aradığınız kişiyi bulabiliyorsunuz.

2004 yılında kurulmuş olan **www.okcupid.com** tamamen ücretsiz olmasıyla ön plana çıkıyor. Web sitesinin dışında iOS ve Android uygulamaları da mevcut. OkCupid, özellikle eğlenceli testleriyle dikkat çekiyor. Üye olduktan sonra OkCupid sizi iyi tanımak ve karşınıza uygun aday çıkarmak için çok farklı sorular sorabiliyor. Bu soruların da cevapladıktan sonra bulunduğunuz bölgede ya da aradığınız özelliklere uygun adayları görüp onlara mesaj atabiliyorsunuz, aynı şekilde diğer adaylar da sizin de profilinizi ziyaret edip mesaj gönderebiliyorlar.

MOBİL UYGULAMALAR

Günümüzde en çok ismini duyduğumuz Tinder (**www.gotinder.com**) sadece uygulama olarak iOS ve Android'de karşımıza çıkıyor. Tinder'i yaratan genç ekip, aynı amaca yönelik uygulamaların daha yaşlı insanlar tarafından kullanıldığını ve uygun adayı bulmak için binlerce soru sormasının yorucu olduğunu düşünmüşler. Uygulamayı önce kendi okullarında kullanmaya

başlamışlar, daha sonra da dünya çapında en fazla kullanılan tanışma uygulamalarından biri haline gelmiş. Tinder'a Facebook hesabınızı kullanarak girdikten sonra 6 fotoğrafınızı yüklüyorsunuz. Facebook hesabınızla ilgili hiç bilgi paylaşılmıyor, bu bilgiyi not düşelim. Daha sonra bulunduğunuz bölgede olanların fotoğraflarından beğendiğiniz kişiyi seçiyorsunuz. Eğer o da sizi seçmişse birbirinize mesaj atmanız ve sohbet etmeniz mümkün oluyor. Yeni birileriyle tanışmak istiyorum, nasıl biri olduğunu konuştukça öğrenirim diyorsanız bu uygulama sizin için biçilmiş kaftan.

Sloganı "bekâr olmak için harika bir neden" olan Tingle (**www.tingle.com**) sadece iOS platformunda olan bir uygulama. Gece bir bardasınız, yalnızsınız ya da yanınızdaki arkadaşlarınızdan fena halde sıkıldınız diyelim. Beğendiğiniz kişinin

yanına gidip sohbet açmaya çalışmanıza gerek yok, onun sonu her zaman iyi olamayabiliyor. Peki ne yapıyorsunuz? Açıyorsunuz Tingle'i, uygulamayı yüklemiş ve orada bulunan kişileri görüyorsunuz ve beğendiğiniz kişiye "göz kırpiyorsunuz". Eğer o da size göz kırparsa bir anda yeni

biriyle tanışmış oluyorsunuz, yüzünüze içki fırlatılması ya da hakaret dolu bakışlar olmadan.

Blendr (**www.blendr.com**)

2011'de kurulmuş, hem web'de hem de telefonunuzda kullanabileceğiniz bir uygulama. Ücretsiz fakat günde 10'dan fazla kişiyle görüşmek gibi ekstra özelliklerden faydalanmak isterseniz ücretli seçenekleri de mevcut. Konuma ve yaşa göre arama yaptıktan sonra ulaşmak istediğiniz kişiye mesaj gönderebilir, tanışmak istediğinizi belirtebilirsiniz. Blendr'a fotoğraf ve video yükleyerek ve ilgi alanlarınızı belirterek profilinizi zenginleştirebilir, daha çok insanla tanışma şansını yakalayabilirsiniz.

2010'da kurulmuş HowAboutWe (**www.howaboutwe.com**) diğerlerine göre biraz daha farklı bir uygulama. Aradığınız kişinin kişiliği ve kendisi haricinde "Birlikte ne yapmak istiyor?" sorusuna cevap veriyor. Çevrimdışı çalışma seçeneğinin de olması büyük bir avantaj. Birer espresso alıp fotoğraf çekmeye gidelim, salsa

dersi alalım, antika pazarına gidelim, öğleden sonramızı sahalarda geçirelim gibi orijinal tekliflere cevap vermek isterseniz bu uygulamayı indirebilirsiniz. Hatta sevgiliniz varsa bile hafta sonu yapmak için güzel fikirler bulabilirsiniz. Eğer "Fotoğraf ya da kişisel özellikleri yeterli değil, uygulamalar bana daha başka ne verebilir?" diyorsanız, diğer uygulamalara göre daha materyalist bir anlayışa sahip olan, iOS ve Android'de kullanabileceğiniz Carrot Dating (**www.carrot dating.com**) size göre olabilir. Beğendiğiniz kişiye "havuç" gönderiyorsunuz: Bu havucun içeriği çiçek, seyahat, romantik yemek, konser bileti gibi farklı şeyler olabiliyor. Eğer gönderdiğiniz kişi de bunu kabul ederse tanışma gerçekleşiyor. Uygulamanın kurucusu, MIT mezunu Brandon Wade uygulamanın "ilişkilerde maddiyatın önemli olduğunu ve hediye vermenin karşı tarafın ne kadar ciddi olduğunu göstermesi için bir fırsat olduğunu" savunsa da Carrot Dating'i sadece maddiyat odaklı insanların kullanabileceği fikri aklımızdan çıkmıyor.

ROMANTİZMİN MODASI GEÇTİ Mİ?

Hollywood filmlerinde daha çok rastladığımız, elinizde eşyalarda yağmurdan kaçarken çarpışılan, kitapçada Gael Garcia Marquez'in kitabına aynı anda elinizi uzatırken, Avrupa sokaklarında elinizde haritanızla kaybolmuşken bulunan aşklar, kabul edelim ki daha romantik görünüyor. Günümüzde cep telefonu hayatımızın büyük bir kısmını kaplamışken ancak telefonumuzla oynarken birileriyle çarpışırız, kitaplarımızı internetten alırsız ve de GPS'imiz olduğu sürece de sokaklarda kaybolmamız mümkün değil. Bu verilerle bakınca da birileriyle tanışmak için bu uygulamaları kullanmak zorundayız gibi görünüyor.

Nevra İLHAN / nevraihan@gmail.com

PİLLER NEDEN İYİYE GİTMİYOR?

PİLLER NEDEN İYİYE GİTMİYOR?

Mobil cihazlar hızla gelişiyor. Öyleyse neden onlara güç veren teknoloji geride kalıyor?

Mobil cihazların ne kadar popüler hale geldiğini ve hayatlarımızda ne kadar yer kapladıklarını düşününce, onlara güç sağlayan pillerin (batarya) neden bu kadar baş ağrısına yol açtığını anlamak mümkün değil. Onları her gece mutlaka fişe takıyor, dışarı çıkmadan önce karınlarını doyuruyor, akşam evimizin kapısından içeri adım atmadan önce o son birkaç damla enerjinin tükenmemesi için dua ediyoruz. Eskiden Discman veya Gameboy'umuzun gücü tükendiğinde en azından karşımıza çıkan ilk dükkana girip bir çift kalem pil alabiliyorduk!

Açıkçası şirketler de hayal kırıklığımızı fark etmiş durumda. Müşterilerine kendi cihazlarının pillerinin saatler boyu çalışacağını garantisini vermek, mobil cihaz üreticilerinin temel pazarlama stratejilerinden biridir. Ancak buna rağmen görünen o ki bu cihazların pil ömrü 8 ya da en fazla 10 saati aşmıyor. Bundan on yıl önce, neredeyse tek tek sayılabilecek boyutta pikselleri olan VGA çözünürlüklü ekranlar kullanıyorduk. Şimdi pikselleri göremiyoruz bile. Eğer piller de aynı hızda gelişseydi, bugün günler, hatta haftalar boyunca dayanıyor olurlardı.

Peki ama teknolojinin her alanı sürekli olarak gelişirken, pil kapasitesinin yerinde saymasına neden olan şey nedir? Bir zamanlar cep telefonları günler boyu şarj edilmeden çalışabiliyordu. Peki bu arada ne oldu da bugün doğru düzgün kullanabilmek için her gün mutlaka şarj etmemiz gerekiyor? Kısacası, neden piller daha iyi değil ki?

Li-on piller

Modern mobil cihazların çoğu (yani önemli güç gereksinimleri olanlar) aynı pil türünü kullanıyor: Lityum-iyon (Li-on). Bu piller, pil hücresi içindeki iki elektrot arasında elektron transferi yaparak güç sağlar. Pili şarj etmek, kullanmaya başladığınızda tekrar başlamak üzere süreci tersine çevirir. Bu türden pilleri şarj edilebilir yapan da budur.

Sorunlardan biri Li-on pil teknolojisinin yıllar içinde pek gelişmemiş olmasıdır. 1970'lerde geliştirilen ve 1990'lı yıllarda tüketici pazarına ulaşan bu piller, o günden bu yana çok az ilerleme kaydedebildi.

“Li-on teknolojisinin sunduğu kapasite yıllardır pek gelişmedi”

Teknolojinin gelişmemiş olması bu konuda çalışılmadığı anlamına gelmiyor. Sorun, Li-on teknolojisinin, gelinen noktanın ötesinde daha da geliştirilemeyecek olması. Modern piller, lityum iyonlarını depolamak için grafit kullanır ve grafitin barındırabileceği iyon sayısının aşamaz bir fiziksel sınırı vardır. Modern pillerin kapasitesinde önemli bir iyileştirme gerçekleştirmenin tek yolu boyutlarını artırmak veya temel alınacak tamamen yeni bir teknoloji geliştirmek, çünkü mevcut teknolojinin daha iyi bir hale getirilmesi mümkün değil.

Yapılabilecek potansiyel iyileştirmelerden biri, grafit elektrotları silikon tabanlı olanlarla değiştirmek. Çalışma prensipleri benzer olsa da silikon tabanlı elektrotlar, mevcut pillerin on katı kapasite sağlayacaktır. Ama silikon şarj edildiğinde şişer. Bu, elektriksel temasların bozulmasına neden olur ve pillerin genel kapasitesinin nispeten kısa süre içinde kalıcı olarak azalmasına neden olur. Mobil cihazlar yıllarca kullanılacak şekilde tasarlandıkları ve yüzlerce defa şarj edildikleri için bu durum ciddi bir sorun oluşturuyor. ▶

PİLLER NEDEN İYİYE GİTMİYOR?

Dizüstü bilgisayar pillerinin neredeyse hepsi Li-ion.

Fujitsu, pek çok firma çalışıyordu. Daha

Olası çözümlerden biri, silikonu bazı kendine özgü ve yararlı özelliklere sahip olan grafenle kaplamak. Bir atom kalınlığındaki grafen, silikonun daha kararlı hale gelmesini sağlıyor. Bu sayede pil üreticileri, grafenin tutarlılığından faydalanarak silikonun sağladığı kapasite artışından faydalanabilecekler. Laboratuvar koşullarında denenilen grafen-silikon karışımı piller, standart Li-on pillerin on katı enerji depolayabiliyor ve on kat daha hızlı doldurulabiliyor.

Ancak bunun mucizevi bir çözüm olduğunu söylemek için henüz erken. Denemek için gerekli miktarlarda grafen üretmek zor olduğu için testler ve üretim çok yavaş ilerliyor. Bununla birlikte, grafen bazlı pillerin iki yıl içinde piyasaya sürüleceği ve %30 ila %100 arası kapasite artışı sağlayacakları tahmin ediliyor.

PolyPlus'ın geliştirdiği lityum-kükürt ve lityum-hava piller gibi daha gelişmiş teknolojiler tamamen farklı süreçlere dayanıyor. Ama bu teknolojilerin şarj edilebilir bir ortamda kullanılabilmelerine ve tüketici pazarına sürülmelerine daha yıllar var. Elektrikli otomobiller ve endüstriyel kullanımlar hedeflenerek geliştirildikleri için dizüstü bilgisayarlarda kullanılmaya başlanmadan çok daha önce karşımıza çıkacaklar.

Uzun bir pil ömrü elbette sadece daha uzun süre Candy Crush Saga oynayabileceğimiz anlamına gelmiyor. Piller cihazlarımızı ne kadar uzun süre kullanabileceğimizi etkilemekle kalmıyor, cihazların boyutlarını ve içerdikleri teknolojileri de belirliyor. 4G veri sinyalleri, kablosuz görüntü aktarımı ve 4K video gibi özellikler büyük miktarda pil gücü gerektiriyor ve mevcut piller bu özelliklerin güç taleplerini karşılamakta zorlanıyor, hatta bazı durumlarda açıkça başarısız oluyor. Eğer mobil cihazlarda yeni nesil teknolojiler kullanacaksak, yeni nesil pillere ihtiyacımız var.

Bu nedenle pil alanındaki gelişmeleri teknoloji endüstrisinin dev firmaları da yakından takip ediyor. Dizüstü bilgisayarlar, tabletler, akıllı telefonlar veya kablosuz çevre birimleri... Hangisi söz konusu olursa olsun, daha uzun bir pil ömrü asla kötü bir şey değil. Peki ama lityum bazlı pillerin sonu geldiyse ve alternatifler uzaktaysa en azından kısa vadede ne kullanabiliriz?

Yakıt hücreleri

Şimdiye kadar, birleşik fiyat, basitlik ve aşinalık gibi etkenler Li-on piller dışındaki güç kaynaklarını dizüstü bilgisayar alanından uzak tuttu. Peki ya son on yılın büyük umut kaynağı olan yakıt hücreleri ne durumda?

Yakıt hücreleri, enerjiyi depolamak yerine elektrokimyasal süreçler kullanarak enerji üretiyorlar. Bazıları metanol parçaları, bazıları oksijenle hidrojeni birleştiriyor. Her iki durumda da şarj etmek için tek yapmanız gereken pili tekrar doldurmak. Bu işlem yanınızda yedek pil taşımaktan daha karmaşık değil.

Daha 2006 yılında gazeteler bir gün dizüstü bilgisayarların sadece yakıt pilleriyle çalışacağını yazıyordu.

Toshiba, Hitachi, Samsung ve Sanyo dahil prototip modeller üzerinde

Fujitsu, pek çok firma çalışıyordu. Daha 2002'de bazı konsept cihazların varlığına dair söylentiler duyulmaya başlamıştı.

Gerçekten ciddi tek sorun, boyutların küçültülmesiydi: Söylenene göre pompalar yeterince ufaldığında yakıt hücreleri tüketici ürünlerindeki yerlerini alacaklardı. Toshiba'nın Metanol Yakıt Hücresi Grubu'ndan Tomoaki Arimura, yakıt hücresi teknolojisini 2007 yılında piyasaya sürmeyi planladıklarını söylüyordu. O günlerde yazıcı kartuşu boyutlarında bir yakıt birimi, bir dizüstü bilgisayara on saat boyunca, yani standart bir şarj kadar güç sağlayabiliyordu. Sızıntı ve aşırı ısınma ile ilgili güvenlik önlemleri, bu yöndeki endişeleri giderdi. Teknolojinin işe yaradığı açıkça görülmüyordu.

Ama 2014 yılına gelmemize rağmen dizüstü bilgisayarların ihtiyaç duyduğu gücü hâlâ Li-on piller karşılıyor. Peki ama neden böyle oldu?

Sorun yakıt hücresi teknolojisinin çalışmıyor olması değil çünkü çalıştığı ortada. İhtiyaç duydukları elektrik gücünü sağlamak için hidrojen bazlı yakıt hücreleri kullanan araçlar, otobüsler ve hatta taşınabilir güç paketleri bulunuyor. Yakıt hücresiyle çalışan ürünlere hâlâ çok az rastlanıyor ama yine de varlar ve rekabet edebilecek kadar taşınabilir hale gelmiş durumdalar.

Sorun yakıt hücrelerinin çevreye zarar veriyor olması da değil. Evet, her defasında yeniden üretilmesi gereken çıkarılabilir ve yeniden doldurulabilir kartuşların kullanılması gerekiyor ama bunun yeni Li-on piller üretmekten daha kötü olmadığı açık. Daha büyük bir problem, şu anda fosil yakıtlara dayanan süreçler kullanılarak rafine edilen hidrojenle çalışıyor olmaları. Yakıt hücreleri gerçekten yeşil bir alternatif sunacaksa bu durumun değişmesi gerekiyor.

Öte yandan hidrojen hücreleri, bildiğimiz su buharı dışında bir artık üretmedikleri için imha edilmeleri de çok kolay. %100 temiz olmayabilirler ama kesinlikle alternatiflerinden daha iyi olma potansiyeline sahiptirler. Elbette hidrojen elde etmek için fosil yakıt gerektirmeyen kaynaklara başvurulması durumunda.

Yakıt hücrelerinin piyasada tutunmalarını engelleyen şey büyük ihtimalle fiyatları. Yakıt hücreleri ucuz değil ve giderek incelen Li-on pillerle kıyaslandıklarında hâlâ hantallar. Yakıt hücrelerinin piyasada tutunabilmeleri için kullanıcıların daha hantal bir cihaza daha fazla para ödemeye ikna edilmeleri gerekiyor. Geçmiş deneyimler kullanıcıların böyle bir tercih yapmayacağını gösteriyor.

Daha da kötüsü, Lilliputian Nectar gibi şarj cihazları, doldurulamayan bitan esaslı hücreler kullanıyor. 10 dolara mal olan hücreler bir akıllı telefonu on kez şarj edebiliyor. Belki acil bir durumda telefonunuzu şarj etmek için 1 dolar ödemeyi kabul edebilirsiniz ama bu cihazın yine de Li-on pillerden daha pahalı olduğu ve o kadar da rahat olmadığı gerçeğini değiştirmiyor.

Yakıt hücrelerinin kendine özgü avantajları var ama

Taşınabilir şarj aletleri de Li-ion kullanıyor.

Yakında piyasaya çıkacak Upp, yakıt hücrelerini temel alan taşınabilir bir şarj cihazı.

kullanıcıların daha fazla para harcamayı göze alıp onlara yönelmeyeceği de bir gerçek. Bu noktada, önemli hiçbir büyük şirketin şansını denemek adına para harcamayacağını söyleyebiliriz. Şu an için yakıt hücreleri, pil teknolojisinin evrimindeki yeni aşama olmaktan uzaklar.

Cihaz gereksinimleri

Kısa vadede pil teknolojisini geliştirmek mümkün değilse diğer alternatif yolu tercih etmek gerek: Bilgisayarların daha az güç harcamasını sağlamak. Mevcut teknoloji pil kapasitelerinin artırılmasına izin vermese de bileşenleri daha verimli hale getirmek mümkün.

Özellikle işlemciler, devreler geliştikçe daha az güç harcıyorlar. Boyutlar ufaldıkça işlemci aynı performans düzeylerine ulaşmak için daha az güç kullanır. Daha küçük parçalar düşük dirence sahip olurlar, daha ucuz ve daha etkili çalışırlar; yani daha verimli olurlar.

Masaüstü platformlarında bu türden gelişmeler olduğunda çok gürültü kopartılır ama asıl etkileri en çok mobil cihaz alanında hissedilir.

Bu şekilde daha verimli hale getirilebilecek başka bileşenler de var. Sofant isimli bir İskoç şirketi, dört bir yana dağılan kör bir sinyal yayarak boşuna güç harcamak yerine kablosuz sinyalin geldiği yöne yoğunlaşarak daha az güç kullanan bir "akıllı anten" geliştirdi.

Bu teknolojinin hareketten etkilenmek gibi bir sorunu var ama dayandığı prensipler ileride kablosuz bağlantının beraberinde getirdiği güç sorunlarının nasıl çözülebileceğine ilişkin ipuçları veriyor.

Aslında kablosuz sinyal hâlâ geliştirilmeye açık bir alan ve cihazların pil ömrü üzerinde büyük bir etkisi var. Bu nedenle de gelişmelere açık bir alan. Daha akıllı bir anten, sürekli olarak açık kablosuz bağlantıya sahip olan cihazların pil ömrünü iki katına çıkartabilir. Bu nedenle bu alandaki gelişmeler tüm bilişim sektörünü olumlu yönde etkileyebilir. Özellikle de kablosuz bağlantıların hızını artırmak için birden fazla sinyalin kullanılmaya başlandığı bu günlerde.

Benzer şekilde, daha verimli güç yükselticiler, telefonların yoğun yüksek bant genişliği kullanımı sırasında daha iyi performans sergilemesini sağlayabilir. Ayrıca

düşük güçte çalışan ikincil işlemciler, cihazın basit görevleri yerine getirdiği veya boşta olduğu sırada daha az güç harcamasını sağlayabilir. Energy-Minimising Idle Listening (E-MiLi) adı verilen bir teknoloji, akıllı telefonların pil performansını, kullanılabilirlikte fark edilir herhangi bir düşüş olmadan %44 oranında artırabiliyor. Şirketler sürekli olarak daha düşük güç gereksinimlerine sahip ve daha iyi görüntü sunan ekranlar geliştirme yolları üzerinde çalıştığı için bu alanda da sık sık yeniliklerle karşılaşmak mümkün.

Standart olmayan şarj yöntemleri de araştırılmaya devam ediyor. Elbiselerin içine piezoelektrik filmler örerak, ortam sesinden kaynaklanan titreşimler enerjiye çevrilip telefonların pilleri uzun bir süre boyunca küçük miktarlarda şarj edilerek doldurulabilir. Kişisel güneş panelleri ve kinetik enerjiyi dönüştüren giysilerle de benzer sonuçlar elde edilebilir.

Performanstan ödün vermeden cihazları daha verimli hale getirmek ve daha az güç tüketmelerini sağlamak için coşkuyla çalışan pek çok insanın olduğu ortada. Cihazların daha da gelişmesinin tek yolu Li-on pillerden kurtulmak.

Ama bu tespiti yapmış olmamız işlerin otomatik olarak daha iyiye gideceği anlamına gelmiyor. Daha fazla güç sunulması halinde bunu harcamanın yollarının bir şekilde bulunacağı kesin. Bu nedenle, bileşenler ne kadar verimli hale gelirse gelsin, her zaman daha iyi pillere ihtiyaç duyacağız.

Daha iyi bir pil dendiğinde aklınıza 24 saat giden bir pil gelebilir ama teknoloji şirketlerinin bu fazladan gücü daha ince ve küçük cihazlar tasarlamak, daha yoğun arka plan etkinlikleri geliştirmek veya işlem yoğunluğunu artırmak için kullanmak isteyeceğini de unutmamak gerek. Sonuçta kullanıcılar mevcut ortalama kullanım süresi olan 8-10 saate katlanıyor gibiler. Neden kendilerini tutup daha fazla kâr elde edebilecekken gereğinden fazla şey sunsunlar ki?

Her ne olursa olsun, kesin olan bir şey var: Li-on pillerin miadı doldu. Mevcut pil teknolojisinin daha da iyi hale gelmesi mümkün değil ama takipçileri eninde

sonunda yerlerini alacaklar. Önemli bir toplantıdan önce pil kapasitenizin %3'e indiğini gördüğünüzde bunu hatırlamaya çalışın! ■

ASUS Transofmer Pad gibi bazı tabletlerin beşikleri ek pil de içeriyor.

SORUN ÇÖZÜCÜ

CD'LERİMİ ANDROID TABLETİME AKTARMAK İÇİN NE YAPMALIYIM?

S Müzik dosyalarımı Samsung Galaxy Note 8 tabletimde dinlememi sağlayacak bir çözüm önerebilir misiniz? Bazı CD'lerimi bilgisayara kopyalamak için Windows Media Player'ı kullandım ve ardından USB ile Android tabletime aktardım. Görünüşe bakılırsa cihazın belleğinde duruyorlar ama Müzik uygulaması tarafından tespit edilmiyorlar. Başka bir müzik dinleme uygulaması indirdim. CD'lerime ait bilgileri detaylarıyla gösteriyor ama şarkıları dinlemek mümkün olmuyor. Acaba Google şarkılar bana ait CD'lerden gelse de aylık 10 dolar ödeme yapmamı mı bekliyor? Şarkı çalmayı denediğimde gelen uyarı mesajında bu yönde bir bilgi var. Bu durumda dinlemek için ödeme kaçınılmaz mı? Kendi CD'lerimi tablete aktarmanın bir yolu var mı?

C Sahip olduğunuz müzik CD'lerindeki şarkıları Android tabanlı telefon veya tabletinize kopyalayabilirsiniz. Bunun için ek bir ücret ödemeniz gerekmiyor. Zaten muhtemelen neredeyse bunu başarmak üzereydiniz ama CD'leri bilgisayara kopyalarken MP3 yerine Windows Media Audio (WMA) biçimini seçtiğiniz için başarısız bir kopyalama gerçekleştirdiniz.

Bu sıkça yapılan bir hata çünkü Windows Media Player'da varsayılan olarak Windows Media Audio seçili. Ne de olsa Microsoft herkesin kendi ses biçimini kullanmasını istiyor. Oysa bazı özel uygulamalarda WMA dosyalarını oynatmak mümkün olsa da Android'de kapsamlı bir WMA desteği yok. İndirdiğiniz ikinci uygulama belki dosyalarınızı oynatabilirdi ama şansız yaver gitmemiş.

Yine de en sağlıklı CD'lerinizi WMA yerine tüm dünyada kabul görmüş MP3 biçiminde yeniden

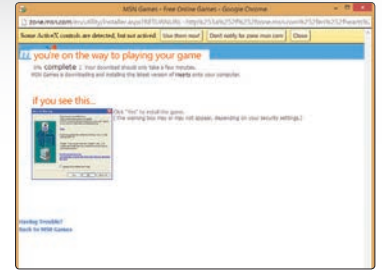
kopyalamanız olacak. Windows Media Player 12'de bunu yapmak için CD'yi taktığınız zaman karşınıza gelen Ses CD'si ekranında, üst çubuktaki "Kopyalama ayarları" düğmesine tıklayın. "Biçimlendir" menüsünden MP3'ü, "Ses Kalitesi" menüsünden de 320 Kb/sn'yi seçin. (Unutmayın ki en yüksek kalitede dosya boyutları da artar. İsterseniz kaliteyi düşürebilirsiniz.) Artık "CD'yi Kopyala" düğmesine tıklayarak işlemi başlatabilirsiniz.

Ardından Android cihazınızı USB kabloyla bilgisayara bağlayın ve Windows Gezgin'i üzerinden cihazınızdaki Music klasörüne girin. MP3 dosyalarınızı bu klasöre kopyalayın. Dosyaları birer birer ya da klasörler halinde kopyalayabilirsiniz, Android'deki Müzik uygulaması dosyaları sanatçıya göre ayırarak karşınıza getirecektir.

WINDOWS XP'DEKİ INTERNET HEARTS OYUNU NEREYE GİTTİ?

S Artık iyice eskiyen Windows XP yüklü bilgisayarımı elden çıkardım ve Windows 7 yüklü bir bilgisayar aldım. Daha önceleri başkalarıyla Internet Hearts oynayarak eğlenceli vakit geçiriyordum ama Windows 7 ile gelen sürümde tüm oyuncuların bilgisayar tarafından yönetildiğini gördüm. Microsoft neden böyle bir adım attı? İnternet tabanlı önceki sürümü indirebileceğim bir yer var mı?

C Microsoft'un Internet Hearts'ı Windows 7'den neden

MSN Games sitesinden Internet Hearts'ı tarayıcı üzerinden oynayabilirsiniz.

çıkardığını bilmiyoruz ama Windows 7'yle gelen ve sadece Hearts olarak adlandırılan oyundaki rakiplerin bilgisayar tarafından kontrol edildiği noktasında haklısınız. Maalesef Windows XP ile gelen Internet Hearts oyununu Windows 7'de çalıştırmak mümkün değil ama Microsoft'un bu oyununu internet üzerinden hâlâ başkalarıyla oynamanız mümkün çünkü MSN Games sitesinde (bit.ly/hearts204) orijinal oyunun ücretsiz sürümü yer almakta. Fakat oyunun pek popüler olmadığı anlaşıyor çünkü ilk denememizde oynayacak rakip bulamadık.

Bu site Microsoft'un ActiveX web denetimlerini temel alıyor, yani oyunu oynamak için Internet Explorer kullanmanız gerekecek.

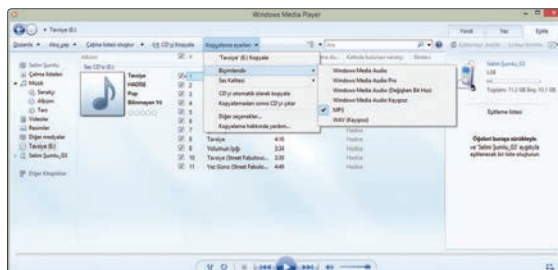
Oyunu ilk açtığınızda Internet Hearts oynayabilmeniz için ActiveX bileşenlerinin yüklenmesi istenecek, ardından ActiveX denetimlerine birkaç kere izin vermeniz gerekecek. Hepsine izin verdikten sonra bu uyarılar tekrar karşınıza çıkmayacak.

Windows 8'de ise ne Hearts ne de Internet Hearts yok ama Random Salad Games adlı şirket, Hearts Deluxe adlı şık ve ücretsiz bir sürüm geliştirmiş. Türkçe destekli oyunu Mağaza'da aratarak bulabilirsiniz ama bu oyun da maalesef tek kişilik.

NETBOOK SAATİ NEDEN GERİ KALİYOR?

S Windows 7 Ultimate yüklü gelen bir netbook sahibiyim. Akşam saat gelince cihazı kapattıktan sonra ertesi gün

Android cihazınızda dinlemek için Windows Media Player ile CD'leri kopyalarken dosya biçimi olarak MP3'ü seçmeyi ihmal etmeyin.

açtığımda saat ve tarih çok daha eski bir güne dönüyor. Bu yüzden tekrar tekrar ayarlara girip saati ve tarihi ayarlamak zorunda kalıyorum. Aksi halde internet erişimi kuramıyorum. Bu neden oluyor ve basit bir çözümü var mı?

C Elektriğe bağlı olmadığında veya dahili pili de bittiğinde netbook'unuz saat ve tarih bilgisiyile birlikte bazı temel ayarların kaybolmasını önlemek için CMOS pili denilen küçük bir yedek pilden destek alır. Ortalama ömrü birkaç yıl olmasına ve çoğu kullanıcının hiç değiştirmesi gerekmemesine rağmen tüm piller gibi bu pil de bir gün biter. Çoğunlukla CR2032 kodlu saat pilleri kullanılır. Bu piller saatçilerden ve elektronik mağazalarından birkaç liraya temin edilebilir.

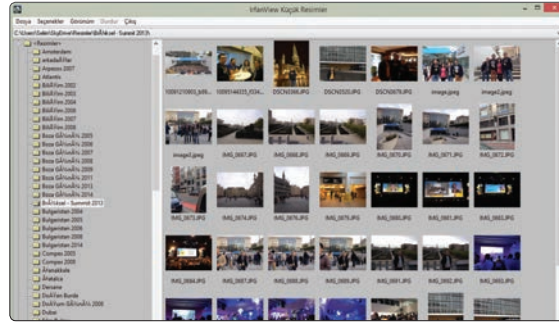
Bununla birlikte masaüstü bilgisayarda CMOS piline erişmek hayli kolay olsa da netbook'ta yer alan parçalar kasanın içine sıkı biçimde yerleştirildiğinden pili çıkarıp değiştirmek zorlaşabilir. Neyse ki çoğu kullanıcı böyle denemeler yapmış ve başarılı sonuçlar almış. Deneyimlerini forumlarda fotoğraflı olarak anlatan çok sayıda kullanıcı da var. İlk işiniz internette böyle çözümleri araştırmak olsun. Bulamazsanız kasayı tek başınıza açıp pili aramanız gerekecek.

CMOS pili denen küçük yedek pilin ömrü dolmuşsa değiştirilmesi mümkün.

WINDOWS 8'DE ESKİ GÖRÜNTÜ DOSYALARINI NASIL GÖRÜRÜM?

S Bir DVD'de depoladığım binlerce WMF biçiminde resim dosyası var. Bunları Word'de clipart olarak kullanıyordum, fakat Windows 8'e geçtiğimden beri bu dosyaları içeren klasörlere girince önizlemelerini göremiyorum. Dosyaları tek tek Paint'te açabiliyorum ama bu hiç pratik bir yöntem değil. Windows 8 neden klasörde bunların önizlemelerini gösteremiyor? JPEG resimlerde olduğu gibi bunların birden fazlasını seçerek açabileceğim ve içeriklerini görebileceğim bir yol var mı?

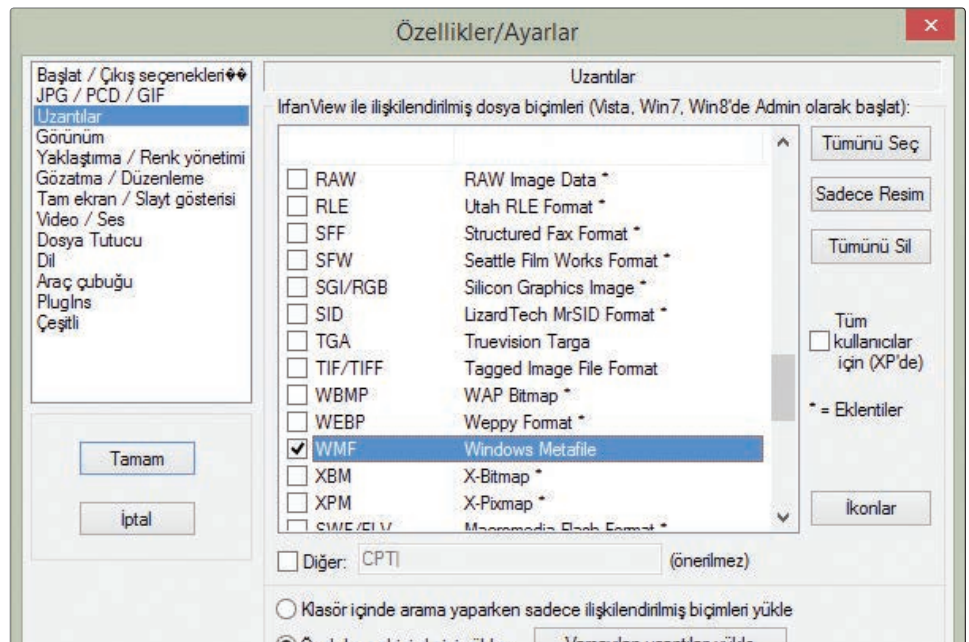

C Windows'un eski ve güncellemeleri yapılmamış sürümlerinde WMF dosyaları bir güvenlik riski teşkil ediyor, çünkü WMF dosya biçiminde gizlice zararlı kod çalıştırmayı sağlayan bir açık var. Fakat Windows 8 bu açıktan etkilenmiyor, o yüzden Microsoft'un Dosya Gezgin'i'nde WMF önizlemelerini neden hâlâ göstermediğinden emin değiliz.

Neyse ki sorun basit bir şekilde aşılabiliyor. Yapmanız gereken, WMF resimlerinin önizlemelerini gösterebilen bir dosya görüntüleyici kurmaktan ibaret. Popüler seçeneklerden biri olan IrfanView www.irfanview.com adresinden ücretsiz olarak indirilebilir. Yazılımı kurduktan sonra sitedeki "IrfanView languages" sayfasından Turkish Installer'ı da indirip kurun. Ardından IrfanView'u çalıştırıp Options > Change language > TURKISH.DLL'i seçip OK'e tıklayın.

WMF dosyalarınızı simge boyutunda topluca görebilmek için Dosya menüsünden "Küçük Resimler"i seçin ve ilgili klasöre (veya DVD sürücünüze) girin. Sadece WMF dosyalarının gösterilmesini istiyorsanız IrfanView ana penceresindeki Seçenekler >

Ayarlar içinden sadece WMF dosyalarının gösterilmesini sağlayabilirsiniz.

Özellikler/Ayarlar > Uzantılar ekranındaki "Klasör içinde arama yaparken sadece ilişkilendirilmiş dosya biçimleri yükle"yi seçin ve yukarıdaki listeden WMF'yi işaretleyin.

OFFICE 2013'Ü YENİ PC'YE TAŞIYABİLİR MİYİM?

S Nisan ayında Microsoft Office 2013 desteği kesildiği için Office 2013 satın almayı düşünüyorum ama Office 2013 lisansının başka bir bilgisayara veya kullanıcıya aktarılamayacağını duydum. Bu doğru mu? Eğer doğruysa yeni bir bilgisayar aldığımuda veya sabit diski değiştirdiğimde lisansım çöpe mi gidecek? Duyduğuma göre Microsoft bu konuyla ilgili esneklik sağlama kararı almış ama buna yönelik resmi bir açıklama göremedim.

C Gerçekten de Microsoft gelen tepkilerden sonra lisans sözleşmesinde değişiklik yaptı ve Office 2013'ün bir bilgisayardan başka bir bilgisayara aktarılmasına izin verdi. Güncellenmiş olan sözleşmenin ilgili kısmı şöyle: "Yazılımı size ait başka bir bilgisayara aktarabilirsiniz ancak bu aktarma işlemini her 90 günde bir kez yapabilirsiniz (donanım hatası olduğunda, daha kısa sürede aktarma yapmanız mümkün olur). ... Yazılımı başka bilgisayara aktardıktan sonra, Etkinleştirme Sihirbazı'nın telefon seçeneğini kullanarak etkinleştirme merkezine başvurmalsınız."

Anlayacağınız üzere Office 2013'ü aktardıktan sonra etkinleştirme merkezini telefonla aramanız gerekiyor. Telefondaki süreç

MICROSOFT OFFICE BELGELERİNİ İPAD'DE AÇABİLİR MİYİM?

S iPad Air ile Microsoft Excel ve Word dosyalarının açılıp açılmayacağını araştırıyorum. Böyle bir olasılık var mı ve mümkünse nelere ihtiyacım var? Bu dosyaları iPad'ime nasıl kaydedebilirim ve iPad'de düzenleyebilir miyim?

C Microsoft'un resmi mobil Office uygulamaları bunu belirli sınırlamalar dahilinde mümkün kılıyor. Linklerini bit.ly/office204 adresinde bulacağınız iPad için Microsoft Word, Microsoft Excel ve Microsoft PowerPoint uygulamalarını yüklemek bedava. Dosyalarınızı ücretsiz olarak görüntüleyebilirsiniz ama düzenleme de yapmak isterseniz Office 365 aboneliğinizin olması şart.

Office 365 Bireysel aboneliği aylık 13 TL ve masafütünüzde de Office'in son sürümünü kullanmanıza olanak veriyor.

Bu yolu izlerseniz iPad ile açıp düzenlemek istediğiniz Office dosyalarını OneDrive'da (www.onedrive.com) depolamanız gerekecek. Microsoft'un bulut depolama servisi OneDrive'da 15 GB alan ücretsiz ve dosyalarınızı yönetmek için OneDrive uygulamasını da ayrıca yüklemenizi öneririz. Windows 8.1 kullanıyorsanız OneDrive özelliği bütünsel olarak geliyor. Kullanmak için Dosya Gezgini'ni açıp soldaki OneDrive klasörüne girmeniz yeterli. Oraya kaydettiğiniz dosyalara iPad'inizden kolayca ulaşabileceksiniz.

Office 2010 ya da 2013 gibi daha eski nesil bir Office sürümünü kullanıyor ve Office 365'e para harcamak istemiyorsanız iPad'inizde dosyaları düzenlemek için farklı bir yol izlemeniz gerekiyor. Örneğin hopTo uygulaması (www.hopto.com) sayesinde iPad ile Office belgelerini düzenleyebilir, dosyalarınızı Dropbox (www.dropbox.com) gibi çok sayıda popüler bulut depolama servisiyle entegre edebilirsiniz. hopTo'nun iPad sürümü ücretsiz ve bit.ly/hopto204 adresinden indirilebilir.

Son olarak şunu da belirtmeliyiz ki iPad ile sadece belge görüntülemek istiyor ve düzenleme yapmayı düşünmüyorsanız en iyi destek Microsoft'un resmi uygulamaları sunuyor.

genelde otomatik olarak ilerliyor ama bazen müşteri temsilcisine derdinizi anlatmanız gerekebilir.

İPHONE SİMGELERİNİN ADLARINI DEĞİŞTİREBİLİR MİYİM?

S iPhone 5s'imdeki simgelerin ve klasörlerin altında yazılı adları değiştirmek mümkün mü? Bilgisayarda iTunes üzerinden klasör adlarını değiştirmeyi biliyorum ama Apple cihazımda da bunu yapmak istiyorum.

C Uygulama adlarını değiştirmek maalesef mümkün değil. Bunlar uygulamanın geliştiricisi tarafından kalıcı olarak belirleniyor. Bununla birlikte bazı uygulamaları gruplar halinde tutmak için klasörleri kullanıyorsanız klasörler adlarını değiştirebilirsiniz.

Klasör oluşturmak için ilk olarak parmağınızı bir uygulama simgesi üzerinde tutun ve tüm simgeler titreyene kadar bekleyin. Bundan sonra bir simgeyi aynı klasöre taşınmasını istediğiniz başka bir simgenin üstüne sürükleyip bırakın. İki simge bir klasör içinde birleşecektir. iPhone'ununuz bu uygulamaların türlerine bağlı olarak klasöre otomatik bir ad verir. Bu ada dokunup yeni bir metin girerek kolayca adını değiştirebilirsiniz. Ardından ana ekran düğmesine basarak işlemi sonlandırın. Bu klasöre daha yeni bir uygulama taşımak için uygulamanın simgesine basılı tutmanız ve titreme başlayınca istediğiniz klasöre sürükleyip bırakmanız yeterli.

Mevcut klasörlerin adını değiştirmek içinse titreşim gelene kadar klasör adına dokunun. Ardından parmağınızı kaldırıp bir kez daha dokunup ve yeni bir ad girin. Ardından ana ekran düğmesine basın.

Maceracı kullanıcılar için iPhone cihazlarını jailbreak yaparak Apple kurallarının dışına çıkma olanağı var elbette. Bu işleminden sonra cihazınız garanti kapsamı dışında kalacağı

Artık Office 2013 lisansını başka bir bilgisayara aktarabilirsiniz ama bazı sınırlamalar var.

Uygulamaların adlarını değiştiremezsiniz ama uygulama klasörlerine istediğiniz adı verebilirsiniz

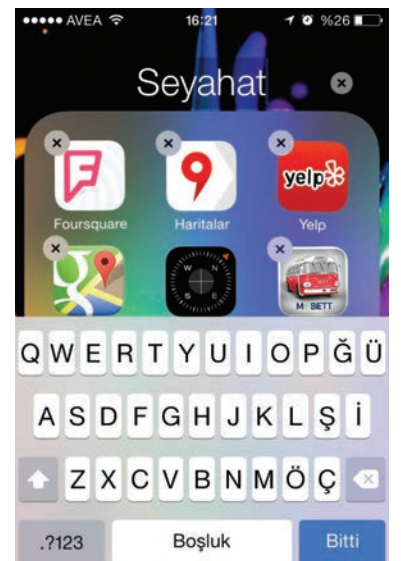
için önerdiğimiz bir yöntem değil ama meraklıysanız evasi0n.com (o harfi değil, 0 rakamı) adresinden evasi0n7 adlı jailbreak yardımcısını indirebilirsiniz. iPhone'un kilidini kaldırdıktan sonra iOS cihazlar için resmi olmayan uygulama mağazası Cydia'ya girip Icon Renamer (bit.ly/icon204) adlı ücretsiz uygulama adı değiştirme uygulamasını indirebilirsiniz.

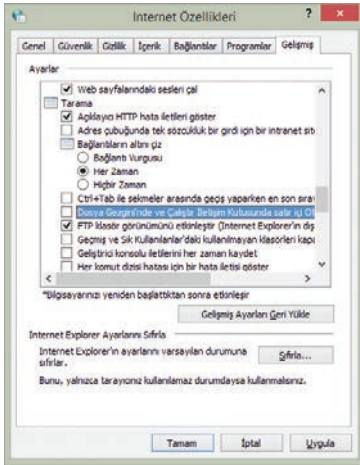
WINDOWS GEZGİNİ OTOMATİK TAMAMLAMA KAYITLARINI NASIL TEMİZLERİM?

S Windows yüklü bilgisayarında bir klasöre gitmek için bazen Windows Gezgini'ndeki adres çubuğuna klasör yolunu yazıyorum. Bazen de sadece D: yazıp Enter'a basarak D: sürücüsüne giriyor, oradan istediğim klasöre tıklayarak geçiyorum. Fark ettim ki bir klasörün yolunu yazmaya başladığım zaman alt klasörler otomatik olarak listeleniyor. Ok tuşlarıyla veya fareyle bunlardan birini seçmek pratik olabiliyor ama masamın başında çok fazla insan oluyor ve ben klasör adlarımın herkes tarafından görünmesini istemiyorum. Bunu nasıl kapatabilirim?

C Bu özellik çoğu kullanıcı için faydalı olmakla birlikte gerçekten de belirttiğiniz gibi, örneğin D:\Özel klasör\Gizli belgeler klasörüne erişmeye çalışırken "Özel klasör" altındaki tüm alt klasörlerin adları ekranda belirecektir. Nadir de olsa bunun sakıncalı olduğu ortamlar olabilir.

Internet Explorer'la ilgisi olmamasına rağmen Windows Gezgini'nin Otomatik Tamamlama ayarı ilginç bir şekilde Internet Explorer ayarlarının altına gizlenmiş. İlk olarak Denetim Masası'na girin,

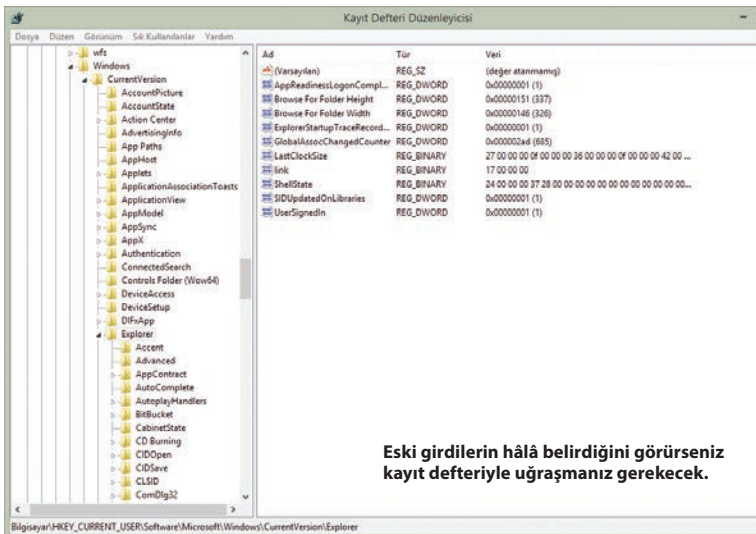
Otomatik Tamamlama'yı kapatmak için Internet Seçenekleri altındaki bir ayarın işaretini kaldırmamız gerekiyor.

Ağ ve Internet > Internet Seçenekleri'ne tıklayın. Gelişmiş sekmesine geçin ve uzun listedeki Tarama başlığı altında "Windows Gezgininde ve Çalıştır İletişim Kutusunda satır içi Otomatik Tamamlama kullan" işaretini kaldırın. (Windows 8'de bu ayar "Dosya Gezgininde..." diye başlar.) Son olarak bilgisayarı yeniden başlatın.

Windows Gezgininde Otomatik Tamamlama kapanmış olmalı ama eski kayıtlar hâlâ beliriorsa işlemi kayıt defteri üzerinden tamamlamalısınız. Başlat menüsüne veya Başlangıç ekranına regedit yapıp Enter'a basın. Sol kısımdaki bölmeden şu kayda ulaşın:

HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Explorer\AutoComplete

Ardından sağ kısımda AutoSuggest girdisini bulup çift tıklayın. Düzenleme kutusu açılınca Değer alanına No yazıp Tamam'a tıklayın. Kayıt Defteri Düzenleyicisi'ni kapatıp değişikliklerin etkili olması için bilgisayarı yeniden başlatın.

Eski girdilerin hâlâ belirmediğini görürseniz kayıt defteriyle uğraşmanız gerekecek.

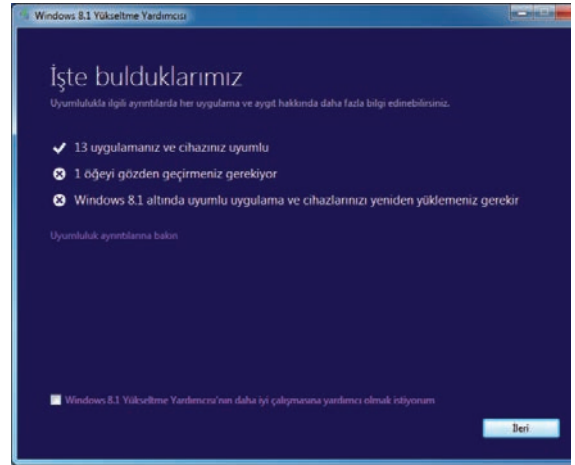
KURTARMA BÖLÜMÜMÜM WINDOWS 8'DE ÇALIŞIR MI?

S 64 bit Windows 7 yüklü, dokunmatik ekranlı bir Acer bilgisayarım var. Windows 8.1'e geçmeyi düşünüyorum. Sabit diskim 2 TB kapasiteli ve C: ve D: olarak iki bölüme ayrılmış durumda. Dokunmatik ekranım Windows 8.1'de çalışır mı? Windows 8.1'i beğenmezsem Acer'in kurtarma sistemini kullanarak Windows 7'ye geri dönebilir miyim? Dosyalarımın kaybolmaması için yeni bir sabit disk almama gerek var mı?

C Dokunmatik ekranınız çok büyük ihtimalle Windows 8.1'de sorunsuz çalışacaktır ama emin olmak için ücretsiz Windows 8.1 Yükseltme Yardımcısı'nı indirip çalıştırın (bit.ly/yukseltme204). Bu araç, donanımlarınızı tarayarak bilinen bir sorun olup olmadığını size söyler.

Bahsettiğiniz kurtarma sistemi, bilgisayarınızın sabit diskindeki özel bir bölümde saklanmış olmalı. Bu bölümü silmeyin veya üstüne başka bir şey yüklemeyin. Merak etmeyin, Windows 8.1 kurulumunda herhangi bir sorun yaratmayacaktır. İleride bir sorun yaşar veya Windows 7'ye geri dönmek isterseniz kurtarma aracını nasıl kullanacağınızı bilgisayarınızın kullanım kılavuzundan öğrenebilirsiniz. Bu kurtarma bölümü sizi Windows 8'in değil, Windows 7'nin fabrika ayarlarına döndürecektir.

Kurtarma bölümünün gerçekten var olduğundan emin olmak için Başlat'a tıklayıp Bilgisayar'a sağ tıklayın ve Yönet'i seçin. Açılan pencerede sol taraftan Disk Yönetimi'ne tıklayın. Listede C: ve D: sürücülerinizin dışında bir de "Kurtarma Bölümü" yazan bir bölüm görmelisiniz. Görmüyorsanız

kurtarma bölümünüz yok demektir ve Windows 7'yi geri yükleyemezsiniz. Bölüm yerindeyse sorun yok demektir.

Windows 8.1 yüklemesi çoğu zaman sorunsuz ve çok basit ama yine de yükseltmeden önce önemli dosyalarınızı mutlaka yedekleyin.

FACEBOOK'TA HEP EN YENİ HABERLERİ GÖREBİLİR MİYİM?

S Facebook'ta oldukça fazla zaman geçiriyorum ama aylar önce haber kaynağım "Başlıca Haberler" görünümüne geçtiğinden beri Facebook'a girdikçe sinirleniyorum. Ben daima en son paylaşımların en başta görünmesini istiyorum. Ana sayfadaki "Haber Kaynağı"nın yanındaki oka tıklayıp "En Yeniler" seçerek bunu yapabiliyorum ama bu ayar kalıcı olmuyor. Bir süre sonra otomatik olarak "Başlıca Haberler" görünümüne dönüyorum. Facebook'un sürekli "En Yeniler" görünümünde kalmasını sağlayabilir miyim?

C Facebook'un artık varsayılan hale getirdiği Başlıca Haberler görünümünde üstte çıkan haberler, haberi paylaşan arkadaşlarınızla etkileşim oranınız ve o paylaşım yapılan yorum sayısı gibi birçok faktör dikkate alınarak belirleniyor. Ana fikir, biraz eski olsalar bile sizin en çok ilginizi çekecek içeriklerin haber akışınızda üst sıralarda görünmesi. Siz "En Yeniler" seçerseniz bile Facebook bir süre sonra bu ayarı geri alıyor. en kolay çözüm, "En Yeniler" görünümünü yer imlerinize kaydetmek. Haber Kaynağı'nın yanındaki oka tıklayıp "En Yeniler"i seçince adres satırının www.facebook.com/?sk=h_chr şeklinde değiştiğini göreceksiniz. Bu adresi tarayıcınızın yer imlerine (Chrome'da yer işaretleri, IE'de sık kullanılanlar) kaydedin ve Facebook'a girmek için artık o bağlantıyı kullanın.

Bilgisayar sorunuz mu var? Bize yazın...

Yaşadığınız sorunun ayrıntılarını veya ilginç bir sorunu nasıl çözdüğünüzü sorun@pcnet.com.tr adresine yazın. E-postayla tüm sorularınızı yanıtlayamasak da seçtiklerimizi dergide yanıtlayacağız.

Hack'lendiğinizi nasıl anlarsınız?

Bilgisayarınızın garip davranışları size zararsız görünebilir ama aslında daha kötü ve sinsi bir durumun habercisi olabilirler. Güvenlik açıklarınızı nasıl teşhis edebileceğinizi ve bu durumları düzeltmek için neler yapabileceğinizi anlatıyoruz.

BELİRTİ 1:

SAHTE ANTİVİRÜS UYARISI

Nasıl anlaşılır? Ekranınızda beliren güvenlik mesajları yaptığınız işleri engeller ve bilgisayarınıza zararlı bir şeyler bulaşmış olduğu konusunda sizi uyarır. Bu mesajlardan bazıları aktivasyon kodu ister, bazıları da sisteminizde yüzlerce virüs bulunduğunu iddia ederek onları temizlemeyi önerir. Bu uyarıların sahte olma ihtimali çok yüksektir, ama sahte bir antivirüs uyarısı görüyor olmanız da bilgisayarınıza gerçekten zararlı bir yazılım bulaştığının işaretidir.

Ne yapılmalı? Gördüğünüz uyarıda gerçek antivirüs programınızın adı yazıyor mu? Arayüz tasarımı gerçek antivirüs programınıza benziyor mu? İkisi de farklıysa veya sisteminize daha önce antivirüs yüklememişseniz hiçbir şeyi tıklamamaya özen gösterin. Bunun yerine inatla ekranınızda kalan pencereyi kapatmak için Ctrl+Shift+Esc tuşlarına birlikte basarak ulaşabileceğiniz Görev Yöneticisi'ni kullanın. Çalışan işlemler listesinde zararlı yazılımın adını bulun ve "Görevi sonlandır" diyerek kapatın. Ardından, eğer yapabiliyorsanız üzerinde çalıştığınız belgeleri kaydedin, sonra da bilgisayarınızı kapatarak Güvenli Mod'da yeniden başlatın. (Güvenli Mod'a ulaşmak için bilgisayarınız açılırken F8 tuşuna art arda basın. Windows size Güvenli Mod'u önerecektir. Windows normal şekilde açılırsa tekrar deneyin.) Zararlı programı Denetim Masası'ndaki "Program kaldır" aracıyla kaldırmaya çalışın. Listeyi tarihe göre sıralamak, en son yüklediğiniz veya adı tanıdık gelmeyen programları kaldırmak faydalı olabilir. O da işe yaramazsa Malwarebytes Anti-Malware (www.malwarebytes.org) gibi zararlı yazılımları bulabilen bir programla tarama

yapmayı deneyin. Daha sonra Başlat veya Başlangıç ekranına "rstrui" yazıp Enter'a basarak Sistem Geri Yükleme'yi çalıştırın bilgisayarınızı zararlı yazılımların bulaşmadığını düşündüğünüz bir tarihe döndürün. Ardından tüm sisteminizi gerçek bir antivirüs yazılımıyla tarayarak zararlı yazılımın bilgisayarınızda bıraktığı tüm izlerden kurtulun.

BELİRTİ 2

SOSYAL MEDYA VE E-POSTA SPAM'LERİ

Nasıl anlaşılır? Facebook sayfanızda birdenbire "Neler olduğuna inanmayacaksınız!" diyen bir kadının fotoğrafları veya video görünümlü linkler görülmeye başladıysa, Twitter'da olağan tweet'lerinizin dışında reklam veya link içeren tweet'ler paylaşılyorsa ve bunların hiçbirini siz paylaşmadıysanız bir sorun var demektir.

Web tabanlı e-posta hesabınız ele geçirildiyse arkadaşlarınız sizden gelen ve onlara şüpheli görünen ürün tavsiyeleri, İngilizce e-postalar veya dosya ekleri postalar alabilirler.

Ne yapılmalı? Maalesef bu tip hesap hırsızlıkları o kadar sık gerçekleşiyor ki ünlü web servisler hack'lenen hesaplar için uyulması gereken süreçler belirlediler. Bunları adım adım uygulayarak hesaplarınızı geri alabilirsiniz. Facebook için www.facebook.com/hacked adresli Hesabını Güvence Al sayfasına gidip adımları uygulayarak hesabınızdan gönderilen spam'leri durdurabilirsiniz. Twitter'ın önerilerini görmek içinse "Hesabım kontrolüm dışında hareket ediyor" sayfasına (bit.ly/twitter204) girin. Gmail hesabınıza erişemiyorsanız onun da kullanışlı bir "Güvenliği ihlal edilmiş Gmail hesabı" sayfası (bit.ly/gmail204) var. Benzer işlemler için Yahoo Mail'in (bit.ly/yahoo204) ve Outlook.com'un (bit.ly/outlookcom204) da ilgili sayfalarını kullanabilirsiniz.

yahoo204) ve Outlook.com'un (bit.ly/outlookcom204) da ilgili sayfalarını kullanabilirsiniz.

BELİRTİ 3

HESABINIZIN PAROLASI DEĞİŞMİŞ

Nasıl anlaşılır? E-posta servisinize, çevrimiçi bir mağazaya veya en kötüsü banka hesabınıza girmeye çalışırken parolanızın yanlış olduğu veya parolanızın kullanıcı adınızla uyuşmadığı belirtiliyorsa bir şeyler ters gidiyor demektir. **Ne yapılmalı?** Panik yapmadan ve kredi kartlarınızı kapattırmadan önce parolanızı doğru yazdığınızdan ve Caps Lock tuşunun

açık olmadığından emin olun. Çoğu servisin benzer şekilde çalışan bir "Parolamı unuttum" sayfası vardır. Bu sayfanın linki çoğunlukla kullanıcı adı ve parolanızı girdiğiniz kutuların yanında veya altında yer alır. Parolanızı hemen değiştirmek için bu bağlantıları kullanabilirsiniz. Eğer farklı hizmetlerdeki hesaplarınızda da aynı parolayı kullanıyorsanız onları da değiştirmeniz yararınıza olacaktır. Eğer bankanıza ulaşmakta zorluk çekiyorsanız en doğrusu telefonla müşteri hizmetlerine danışmak olacaktır. Bankalar sizin söylediğiniz kişi olup olmadığını doğrulamak için telefonda size çeşitli güvenlik soruları sorar. Bu soruları yanıtlayarak hesabınıza yeniden erişebilirsiniz.

BELİRTİ 4

TARAYICINIZDAKİ VEYA

MASAÜSTÜNÜZDEKİ DEĞİŞİMLER

Nasıl anlaşılır? Web tarayıcınızı açtığınızda sizin ayarladığınızdan başka bir giriş sayfasıyla karşılaşıyorsanız, yeni bir araç çubuğu belirdiyse veya varsayılan arama motorunuz değiştiyse kuşkulananmaya başlayabilirsiniz. Masaüstünüzde veya bildirim alanında tanımadığınız bir simge

varsa, bilgisayar açılırken yeni bir program gizemli bir şekilde otomatik olarak çalışmaya başladıysa dikkatli olmanız gerekir. Bazen bu gibi şeyler kötü amaçlı yazılımlardan daha sinir bozucu olabilir, fakat aynı zamanda güvenliğinizi ihlal edildiği anlamına da gelebilir.

Ne yapılmalı? Çoğu web tarayıcısı istenmeyen eklentileri kaldırmanıza (en azından devre dışı bırakmanıza), giriş sayfanızı ve arama motorunuzu seçmenize izin verir. Ayrıca Windows Denetim Masası'ndaki "Program kaldır"ı kullanarak reklam amaçlı ürünlerden ve program deneme sürümlerinden kurtulabilirsiniz. Bilgisayarınızdan gitmemekte direnen şeyler için de bilgisayarınızı bir antivirüs taramasından geçirebilir, antivirüse ek olarak Malwarebytes Anti-Malware veya SUPERAntiSpyware programını (www.superantispyware.com) kullanabilirsiniz. Bazı programlar çok gizli şekilde çalışıp görünmez kalabilirler. Bilgisayarınızda bir şeylerin ters gittiğini ancak bilgisayarınız garip bir şekilde yavaşladığında anlarsınız. Microsoft'un ücretsiz Autoruns aracını (bit.ly/autoruns204) kullanarak hangi programların bilgisayar başlatılırken otomatik olarak açıldığını görebilir, onları devre dışı bırakabilir veya silebilirsiniz.

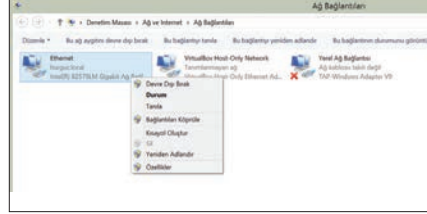

BELİRTİ 5
GARİP FARE DAVRANIŞLARI
Nasıl anlaşılır? Fare imleciniz kendi başına hareket ediyorsa, hatta sadece rastgele hareket etmek yerine belirgin bir şekilde bazı programları açıyor, web sayfalarına giriyor ve dosyalar içinde dolaşıyorsa bilgisayarınıza girilmiş demektir. Neyse ki bu şekilde gerçekleşen bilgisayar korsanlığı oldukça az.

Ne yapılmalı? Böyle bir durumda karşılaştığınızda karşınıza bir uzman olabilir. Bunu temizlemek için de bir uzmandan yardım almanız gerekebilir. Tabii hemen uygulamanız gereken birkaç basit ama önemli adım var. Öncelikle internet bağlantınızı kesin. Ağ kablonuzu çekebilir veya kablosuz ağdaysanız bildirim alanındaki ağ simgesine sağ tıklayın ve "Ağ ve Paylaşım Merkezi'ni Aç > Bağdaştırıcı ayarlarını değiştirin > Kablosuz Ağ Bağlantısı'na sağ tıklayıp "Devre Dışı Bırak" deyin. Kullandığınız tüm çevrimiçi servislerdeki parolalarınızı değiştirmeniz gerekecek çünkü hepsinin çalışıldığını varsayıyoruz. Parolaları değiştirmek için temiz olduğuna inandığınız başka bir

bilgisayar kullanın. Son zamanlarda kredi kartınızla internetten alışveriş yaptıysanız onu da iptal emeniz gerekebilir.

Sorunlu bilgisayarınızı Güvenli Mod'da tekrar başlatın, bir antivirüs programı çalıştırın ve Sistem Geri Yükleme'yi kullanarak bilgisayarınızı geri alın. İnternet bağlantınızı tekrar kurarak aynı şeylerin olup olmayacağına bakın. Eğer aynı şeyler devam ederse bir uzmandan teknik destek almanızı öneririz. Ekranınızda gelişen olayları telefonunuzla videoya geçmek, sorunu anlatmak açısından iyi bir yöntem olacaktır.

BELİRTİ 6
DEVRE DIŞI BIRAKILMIŞ GÜVENLİK VE SİSTEM ARAÇLARI

Nasıl anlaşılır? Antivirüs programınızı veya Görev Yöneticisi ve Kayıt Defteri Düzenleyicisi gibi Windows araçlarını açamıyorsanız, bu programlar hata

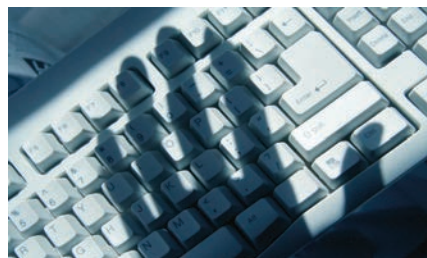

veriyorsa dikkatli olmalısınız.

Ne yapılmalı? Sistem Geri Yükleme aracı çalışıyorsa ilk yapmanız gereken sistemi geri almayı denemek olmalı. Ayrıca Güvenli Mod'da bilgisayarı açıp antivirüs taramasını oradan yapıp yapamadığınızda da bakabilirsiniz. Ücretsiz Norton Power Eraser (www.norton.com/npe) gibi bu konuda uzmanlaşmış bir aracı kullanarak da bilgisayarınızda sorun yaratan gizli tehditleri ortaya çıkarabilirsiniz.

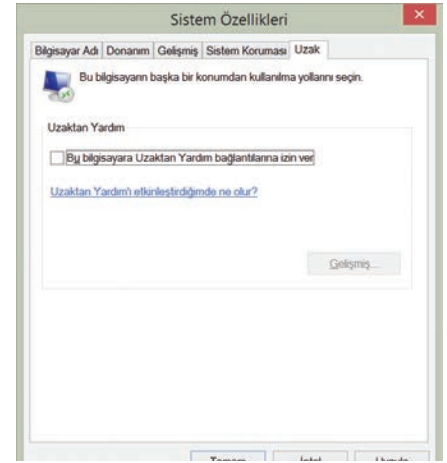
BELİRTİ 7
BİRİ SİZİ İZLİYOR

Nasıl anlaşılır? Web kameranızı çalıştıracak bir şey yapmamanıza rağmen kameranın çalıştığını gösteren ışık yanıyor ortada bir sorun vardır. Bu şekilde gerçekleşen uzaktan erişim korsanlığına maalesef yaygın ve haberlere de konu oluyorlar.

Mahrem görüntüleriniz sizden habersiz kaydedilerek şantaj malzemesi bile yapılabilir.

Ne yapılmalı? Öncelikle kameranızın üzerini kapatın. Bilgisayarınızı yeniden başlatın ve Windows Gezgin'i açıp Bilgisayar'a (Windows 8.1'de "Bu bilgisayar") sağ tıklayın, Özellikler > Gelişmiş sistem ayarları > Uzak sekmesindeki "Bu bilgisayara Uzaktan Yardım bağlantılarına izin ver" işaretini kaldırın ve Tamam'a tıklayın. Ardından antivirüs ve antispyware programlarıyla tarama yaparak suçluyu bulup

temizlemeye çalışın.

BELİRTİ 8
MICROSOFT'TAN(!) GELEN TELEFON
Nasıl anlaşılır? Sizi Microsoft'tan aradığını iddia eden ve bilgisayarınızda birtakım sorunlar olduğunu söyleyen kişilerden şüphelenmenizden fayda var. Arayanlar probleminizi ortadan kaldırmak için size yardım etmek istediklerini söyler ve genellikle sorunu tanımlamaya yarayan bir yazılımı yüklemeniz için size verecekleri bir adrese girmenizi isterler.

Ne yapılmalı? Bu durum bilgisayarınızın gerçekten tehlike altında olduğunu söylemekten daha çok, bir dolandırıcılık ve bilgisayarınıza ulaşılmaya çalışıldığını haber veren bir işarettir. Telefonu kapatın ve sizden yapmanızı istedikleri hiçbir şeyi de yapmayın. Microsoft asla siz talep etmedikçe bilgisayarınızı onarmaya yardım etmek adına sizi telefonla aramaz (bit.ly/telefon204). Unutmayın ki dolandırıcılar siz onlara giriş izni vermeden bilgisayarınıza uzaktan erişemezler. Telefonda sizden parola, kredi kartı vb. isteyen veya bir adrese girmenizi söyleyen hiç kimseye inanmayın. ■

Telefon veya tabletinizle daha iyi video çekin

Telefonunuz veya tabletiniz anı yakalamak istediğinizde çok kullanışlı olabilir ama dikkatli olmazsanız çektiğiniz videolar izlenemez hale gelebilir. En iyi sonuçları nasıl alabileceğinizi anlatıyoruz.

Video, anı yakalamak için kullandığımız en etkileyici yöntemlerden birisi. Yanımızda dolaştırdığımız akıllı telefon ve tabletlerin yüksek çözünürlükte kayıt yapabilmeleri sayesinde de çok da kolay şekilde video çekebiliyoruz.

Tek sorun, mobil cihazlarla doğru şekilde video çekmenin biraz zor olması. Bu yazımızda, daha iyi videolar çekmek için gereken ipuçlarını ve tüyoları size sunacağız. Aldığımız ekran görüntüleri iOS işletim sistemine ait olmasına rağmen benzer yöntemler Android ve Windows kullanan cihazlarda da işe yarayacaktır.

1 POZLAMAYI AYARLAYIN

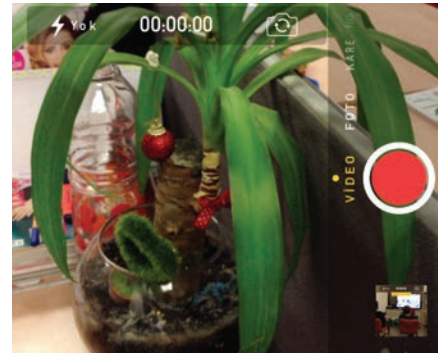
Otomatik pozlama (exposure) genelde çok iyi olmasına rağmen, eğer hem parlak ışıklı (pencereden giren güneş ışığı gibi) hem de az ışıklı (gölgede kalmış

bir alan gibi) bir sahneyi çekecekseniz, bu durum cihazınızın kafasını karıştırabilir. Neyse ki ön izleme var! Ekranda gördüğünüz ön izleme sizin istediğinize pek uymuyorsa görüntü üzerindeki farklı yerlere dokunarak odaklanılacak noktayı belirleyebilirsiniz.

Görüntünün karanlık bir yerine dokunduğunuzda tüm kare aydınlanır, aydınlık bir kısma dokunduğunuzda da tüm görüntü kararır. Bu yöntemi kullanarak videonuzda daha iyi pozlama ayarlarına ulaşabilirsiniz.

2 NEYİ İSTİYORSANIZ ONA ODAKLANIN

Akıllı telefon ve tabletler neyi videoya çekmek istediğiniz genellikle kendileri algılar. Çoğunlukla, fotoğraf karesindeki insanların yüzlerinin etrafına dikdörtgenler çizen ve yüzlere otomatik odaklanan yüz tanıma sistemleri vardır. Bazı durumlarda bu sistem, odaklanmak istediğiniz düşündüğü başka nesneleri de dikdörtgen

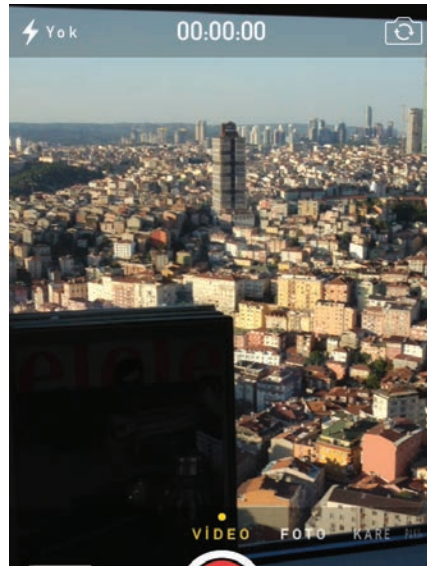
Nereyi odaklayacağınızı seçerek çok güzel alan derinliği etkileri yakalayabilirsiniz.

içine alabilir.

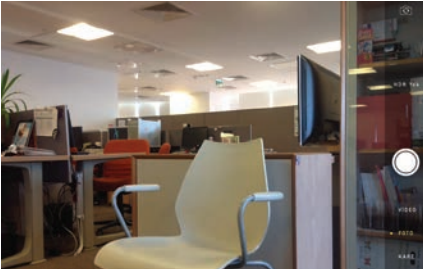
Ancak bir hata olduğunu düşünür ve odak noktalarını bilerek değiştirmek isterseniz odaklanılmasını istediğiniz yerin üzerine dokunduğunuzda varsayılan ayarlar yok sayılacak, odak noktası seçiminiz doğrultusunda değişecektir. Bu yöntemle alan derinliğini ayarlayabilir, yani kadrının bir bölümünde odağı dağıtırken başka bölümünde odaklanma yaratabilirsiniz. Bu tekniğin en iyi çalıştığı yer, arka planın çok uzakta ve nesnenin çok yakında olduğu sahnelerdir. Yine de en iyisi deneme yanılma yapmak.

3 SIKIŞTIRARAK YAKINLAŞIN

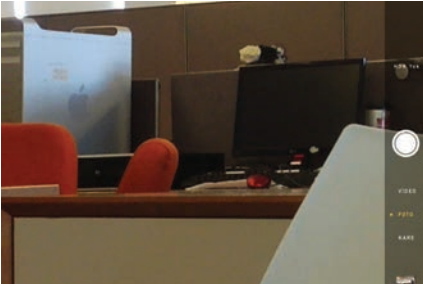
Fotoğraflara ve web sayfalarına bakarken kullandığınız parmak açma ve sıkıştırma hareketleri video çekerken de kullanabilirsiniz. iPhone'da 3 kata kadar yakınlaştırma (zum) yapılabilir ama unutmayın ki iPhone ve iPad'de optik yakınlaştırma yok. Görüntü dijital olarak büyütüldüğü için kalite kaybı yaşanacaktır. Bazı Android cihazlarda optik yakınlaştırma var ve çok daha kaliteli yakınlaştırma yapabiliyorlar. Yakınlaşmayı çekime başlamadan da çekim sırasında da yapabilirsiniz ama yakınlaşma derecesini en baştan ayarlamak ve çekim boyunca değiştirmemek, izleyenler açısından daha az rahatsız edici olacak ve videonuzda daha profesyonel bir görünüm katacaktır.

Bu iki örnekte de gördüğünüz gibi, ilk çekimde dergi uygun olarak pozlanmışken, ikinci karede pencerenin dışı görünür halde.

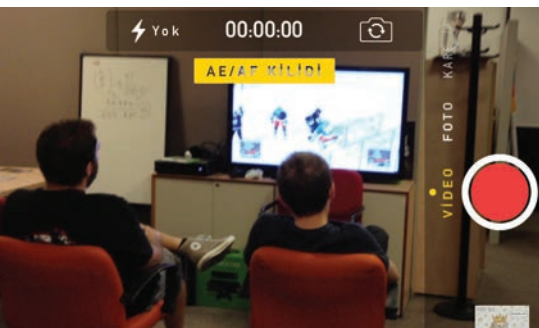
Dijital yakınlaştırma bazı sahneleri daha iyi yakalamak açısından faydalı olabilir ama kalite düşecektir.

4 AE/AF KİLİDİNİ KULLANIN

Daha önce de söylediğimiz gibi, akıllı telefon ve tabletler ortamdaki ayrıntıları en iyi şekilde yakalamak için pozlamayı otomatik ayarlar ve surat gibi önemli nesnelere odaklanırlar. Çoğu zaman bu size hız kazandırsa da bazen kontrolün elinizde olmaması bazı sorunlar doğurabilir. Örneğin video çekerken bir pencerenin önünden geçerseniz veya dış mekândan iç mekâna girerseniz cihazınız doğru pozlama değerini bulmaya çalışır. Otomatik pozlama açıksa, cihaz doğru değeri bulana kadar sahne birkaç kez çok aydınlık ve çok karanlık görünebilir. Ayrıca kamerayı hareket ettirdiğinizde odaklama da bozulabilir. Siz hareket ettikçe kamera farklı nesnelere odaklanmaya çalışır ve istediğiniz asıl nesne odaktan çıkabilir.

İşte böyle durumlarda AE/AF Kilidi (Otomatik Pozlama /Otomatik Odaklama Kilidi) işinize yarar. AE/AF Kilidi sayesinde pozlama ve odak durumunuz, o an mevcut ayarlarınıza kilitlenir. Böylece kameranın tepkileri değişmeden, özgürce hareket edebilirsiniz. iPhone ve iPad'de bu özelliği kullanmak için aygıtınız video çekme durumundayken ekranın herhangi bir yerine dokunup basılı tutun. Bir saniye sonra ekranda "AE/AF Kilidi" yazısı belirecek. Ekranın başka bir yerine dokunarak kilidi iptal edebilirsiniz.

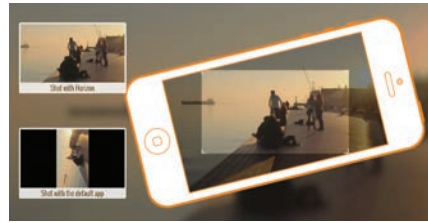
AE/AF Kilidi otomatik pozlama ve odaklama sorunlarını giderebilir.

Çoğu Android telefonda AE kilidi olmasa da AF kilidi bulunuyor. Genellikle aynı yöntemi kullanarak, yani odaklanmak istediğiniz yere ekranda basılı tutarak kilidi etkinleştirebilirsiniz.

5 YATAY ÇEKİM YAPIN

Dünyanın her yerinde filmler ve film izlenecek ekranlar yatayıdır ama genellikle dikey tuttuğumuz telefonları kullanırken bu gerçek unutulabiliyor. Sonuç olarak çektiğiniz videonun yan taraflarında kalın siyah çubuklar olacak ve aslında kullanabileceğiniz çözünürlüğün sadece küçük bir kısmına ulaşmış olacaksınız. Çekim sırasında telefonu yanlış tuttuğunuzu fark edip düzeltirseniz video sadece kendi yan tarafına doğru yatacak ve yine yanlış görünecektir.

Neyse ki iOS için kullanabileceğiniz zekice hazırlanmış 4,29 TL'lik Horizon (bit.ly/horizon204) uygulaması, iPhone veya iPad'inizi her ne şekilde tutarsanız tutun videoları her zaman yatay olarak çekmek üzere zorlayabilir. Android kullananlar aynı özellik için HoriCam (bit.ly/horicam204 - 2,83 TL) uygulamasını kullanabilir.

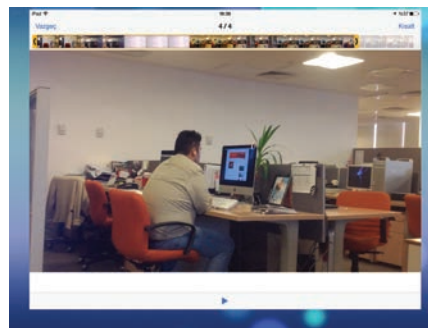

Telefon veya tablet üzerinde videolarınızı doğrudan düzenleyebilirsiniz.

Horizon, iPhone ve iPad'in jiroskobunu kullanarak cihazın nasıl tutulduğunu anlıyor ve videoları otomatik olarak hizalıyor. Bunu yapmak için video çekim penceresindeki mevcut çözünürlüğün küçük bir kısmını kullanıyor. Kullanılan kısmı ekrandaki dikkörtgen alan içinde görebilirsiniz. Gördüğünüz koyu kısımlar atılacak videoda yer almayacak. Teknik olarak bu demek oluyor ki elde edeceğiniz videonun çözünürlüğü, cihazın gerçek çözünürlüğünden daha düşük olacak. Ancak sonunda ulaşacağınız denge ve kararlılık için buna değer diye düşünüyoruz.

6 VİDEOLARINIZI KIRPIN

Her zaman gerekenden biraz daha önce kayda başlayın ve yine gerekenden

Telefon veya tablet üzerinde videolarınızı doğrudan düzenleyebilirsiniz.

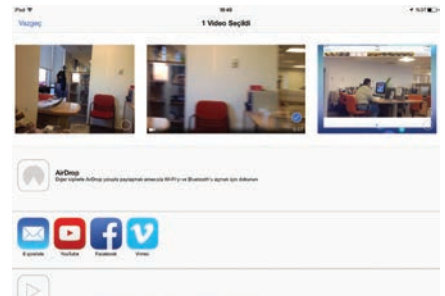
biraz daha sonra bitirin. Saçma gibi görünse de bu yöntem sayesinde önemli birçok şeyi kaçırmadığınızı göreceksiniz. Tabii çoğu videonuzda gereksiz birkaç saniye olacak ki videolarınızın daha güzel görünmesi için bunları kırpıp atmanız gerekecek.

Hem Android'de hem de iOS'de dahili video video kesme ve düzenleme uygulamaları var. Bu sayede ihtiyacınız olmayan yerleri atmak için bilgisayara baş vurmanız veya yeni bir uygulama yüklemeniz gerekmiyor. iOS'te Fotoğraflar uygulamasını açın ve videoyu seçerek tam ekran hale getirin. Ekranın üst kısmına dokunarak karelerden oluşan şeridi ortaya çıkarın. Sol kenardaki siyah kutunun içindeki oku tutarak sağa doğru kaydırarak videonun başlayacağı yeri, aynı şekilde sağdaki oku tutup sola çekerek de videonun biteceği yeri belirleyebilirsiniz. Ekrandaki ön izleme sayesinde hızlı bir şekilde videoyu ne kadarı kısaltmanız gerektiğine karar verebilirsiniz.

Android'de ise telefonlarda Galerî'ye gidin, düzenlemek istediğiniz videoyu seçin ve ardından makas şeklindeki simgeye basın. Sol taraftaki tutamaçla videonun başlangıç yerini ve sağdakiyle de videonun bitiş yerini belirleyin.

7 VİDEONUZU PAYLAŞIN

Videonuzla yapabileceğiniz en iyi şey, onu paylaşmaktır. Tüm akıllı telefo ve tabletler bunu yapmanızı sağlayabilir. iOS'te Fotoğraflar uygulaması içinden paylaşmak istediğiniz videoyu açın ve ekranın sol alt kısmındaki paylaşım simgesine dokununuz. Buradaki özellikleri kullanarak videonuzu e-postayla

Telefon veya tablet üzerinde videolarınızı doğrudan düzenleyebilirsiniz.

paylaşabilir veya YouTube, Facebook ve Vimeo'ya yükleyebilirsiniz. Bu hizmetleri ilk defa kullandığınızda hesap bilgilerinizi girmeniz gerekebilir ama sonraki kullanımlarınızda sizi hatırlarlar.

Apple TV'niz varsa AirPlay düğmesini de kullanabilirsiniz. Beliren menüden Apple TV'nizi seçerek kablosuz ağ üzerinden videonuzu Full HD televizyonunuzda izleyebilirsiniz.

Android kullanıyorsanız paylaşmak istediğiniz dosyayı açın, paylaşım simgesine (üçgen biçiminde bağlanmış üç nokta) dokununuz ve Facebook, YouTube veya Google+ gibi paylaşım hizmetlerinden birini seçin. Aynı şekilde, hizmetleri kullandığınız ilk seferde hesap bilgileriniz istenecektir.

Windows'u temizleyip iyileştirin

Ücretsiz WinUtilities'deki temizlik ve bakım araçlarını kullanarak bilgisayarınızı hızlandırabilirsiniz.

Bir bakışta...

BECERİ SEVİYESİ

Herkes yapabilir

- Anlaşılır
- Karmaşık yerler var

GEREKEN SÜRE

► 40 dakika

UYUMLU SİSTEMLER

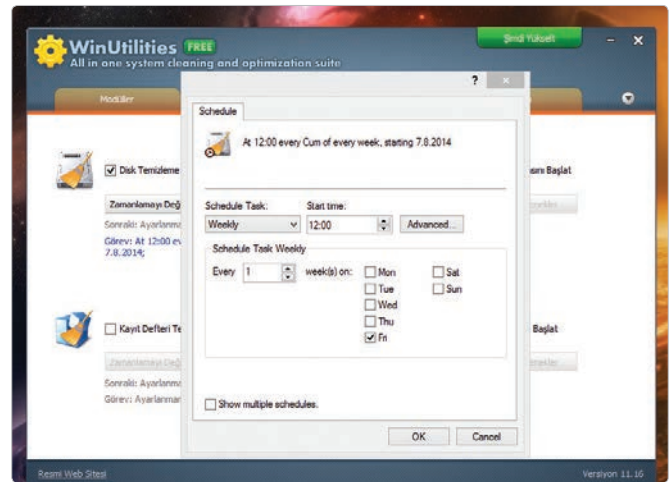
- Windows 8
- Windows 7
- Windows Vista
- Windows XP

Y Ücretsiz WinUtilities Free yazılımının son sürümü (11.16) bilgisayarınızı hızlandıracak ve sağlıklı biçimde işlemlerini sağlayacak çok sayıda faydalı araç içeriyor. En iyi araçlardan biri olan Görev Zamanlama ile istediğiniz zamanda

bilgisayarınızın otomatik olarak kontrolden geçmesini ve onarılmasını sağlayabilirsiniz. İndirmek için bit.ly/winu204 adresine gidip gri renkli "Click here to download" düğmesine tıklayın. Kurulum dosyasını çalıştırıp adımları izleyerek kurulumu tamamlayın.

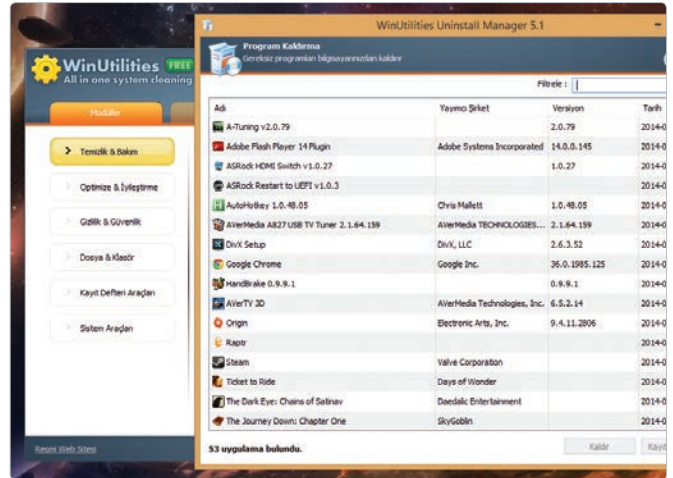
1 Kurulum bittikten sonra uygulamayı çalıştırın ve Pro sürüme terfi etmenizi isteyen diğer pencereyi kapatın. Ardından ücretsiz WinUtilities Free uygulaması karşınıza çıkacak. Programın ana ekranında dört ayrı sekme beliriyor. Varsayılan olarak altı seçenekli ilk sekme, yani Modüller'i göreceksiniz. Bunların her biri bilgisayarın bakımını yapacak ve onu iyileştirecek seçenekler. Görev Zamanlama sekmesi ise belirli işlemlerin istenen zamanda çalışmasına imkan veriyor. Burada dört seçenek yer alıyor: Disk Temizleme, Kayıt Defteri Temizleme, Geçmiş Temizleme ve Disk Birleştirme. Bunların her biri bilgisayardaki hataları onaracak ve daha hızlı çalışmasını sağlayacak.

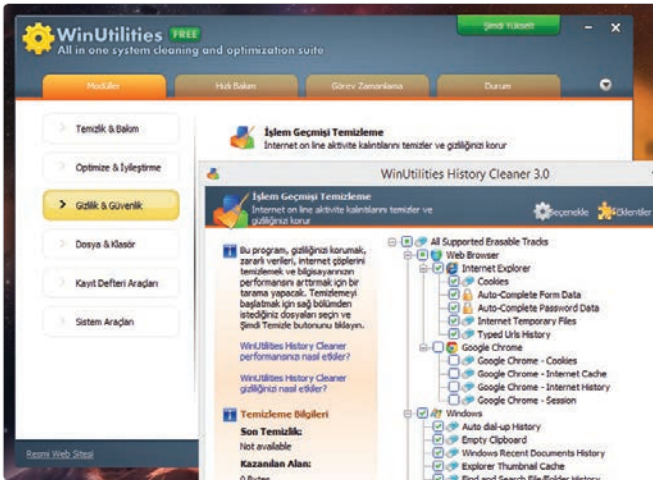
2 Disk Temizleme aracının her hafta belirli bir zamanda çalışmasını istiyorsanız "Disk Temizleme Zamanlamasını Başlat"ın yanındaki kutuyu işaretleyin. Ardından "Zamanlamayı Değiştir" düğmesine tıklayın. Açılan pencerede "Her hafta"yı ve işlemin başlayacağı saati seçin. Haftalık bir işlem olacağından alttaki kutuda 1 rakamını bırakacağız. Disk Temizleme işleminin gerçekleşeceği günü de seçip Tamam'a tıklayın. Diğer üç temizleme seçeneği için de haftada bir gerçekleşecek benzer zamanlamalar yapın. Örneğin Disk Temizleme pazartesi, Geçmiş Temizleme salı günü çalışabilir.

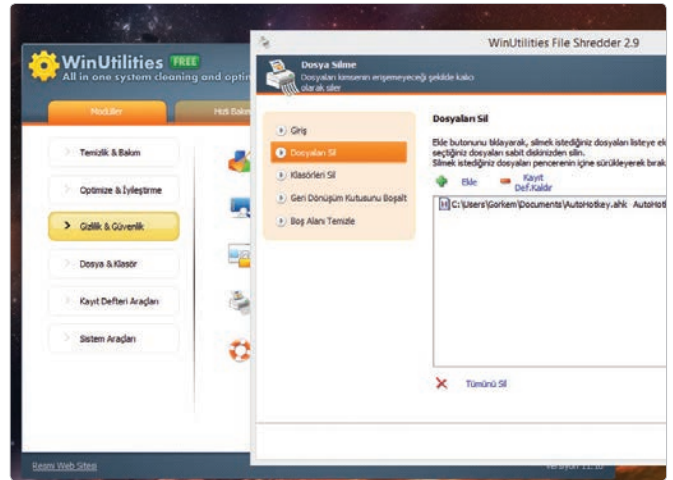
3 Bilgisayarınız zamanla gereksiz dosyalarla dolar ve bunlar sistemi yavaşlatır. Bunları kaldırmak için Modüller sekmesine dönün, Temizlik & Bakım başlığının yanındaki Disk Temizleme satırına tıklayın. “Şimdi Tara” deyip Bilgisayarımı’ı seçin. Tarama bittikten sonra dosya listesi gösterilecek. İleri’ye tıklayın ve “Geçerli Temizleme” satırındaki “Özelleştir” linkine tıklayın, “Geri Yükleme Noktası Oluştur” seçeneğini işaretleyin. Daha sonra değişiklikleri geri almak isterseniz bu önlem işinize yarayacak. Tamam’a ve ardından İleri’ye tıklayın. Geri Yükleme Noktası oluşturulacak ve dosyalar silinecek. Temizlik bitince “Bitti” düğmesine tıklayın.

4 Temizlik & Bakım başlığı altındaki “Kayıt Defteri Bakımı” ve “Kısayolları Kontrol Et” araçları da “Disk Temizleme” gibi işler. Dosyaları tarar, Geri Yükleme Noktası oluşturur ve istenmeyenleri silerler. Kullanılmayan programları kaldırarak sistemin hızlanmasını sağlayan Program Kaldırma seçeneğine tıklayın. Listede yer alan gereksiz bir programı kaldırmak için adını seçip sağ alttaki “Kaldır” düğmesine tıklayın. Onay verdiğinizde program derhal sistemden kaldırılacak ve bunu açıklayan bir mesaj bilececek.

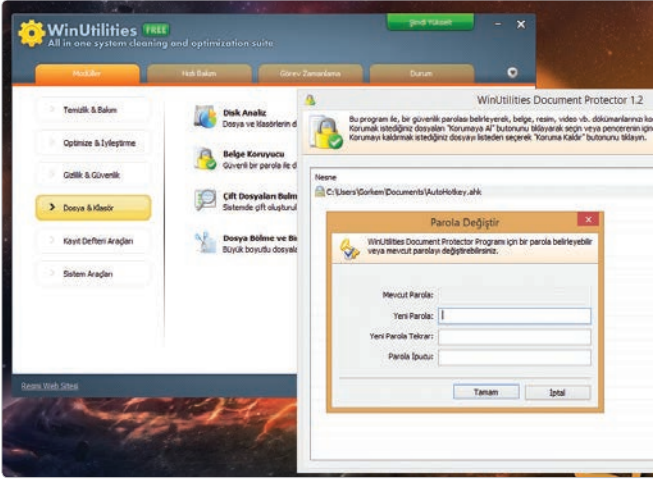
5 WinUtilities Free, tüm web tarayıcılarındaki gereksiz verilerini silerek PC'nizin performansını iyileştirebilir ve çevrimiçi gizliliğinizi koruyabilir. Aynı zamanda bilgisayarda depolanan ve internet gezinti geçmişinizin kayıtlarını da silebilir. Bunu yapmak için soldan Gizlilik & Güvenlik düğmesine, sonra da “İşlem Geçmişi Temizleme” satırına tıklayın. Silmek istemedikleriniz varsa onların işaretlerini kaldırın ve “Şimdi Sil” komutunu verin. Veriler silindikten sonra işlemi bitirin. “Kaydet & Çık” düğmesine tıklarsanız WinUtilities bu ayarları kaydeder ve bir sonraki İşlem Geçmişi Temizleme sırasında ayarları hatırlar.

6 Windows'ta sildiğiniz dosyalar Geri Dönüşüm Kutusu'na gider. Silinen dosya Geri Dönüşüm Kutusu boşaltılana kadar sistemde yer kaplamaya devam eder. WinUtilities Free ile gelen Dosya Silme aracı dosyalarınızı geri getirmeyecek biçimde imha eder. Bu dosyaları geri getirmek mümkün olmadığından sadece ihtiyaç duymadığınız dosyalar üzerinde deneyin. Gizlilik & Güvenlik kısmındaki Dosya Silme satırına tıklayın. Ardından kalıcı olarak neyi silmek istediğinizi seçin. “Ekle” düğmesine tıklayıp silinecek dosya veya klasörleri ekleyin. Tamamen silmek istediğiniz içeriklerin hepsini ekledikten sonra “Tümünü Sil” düğmesine tıklayın.

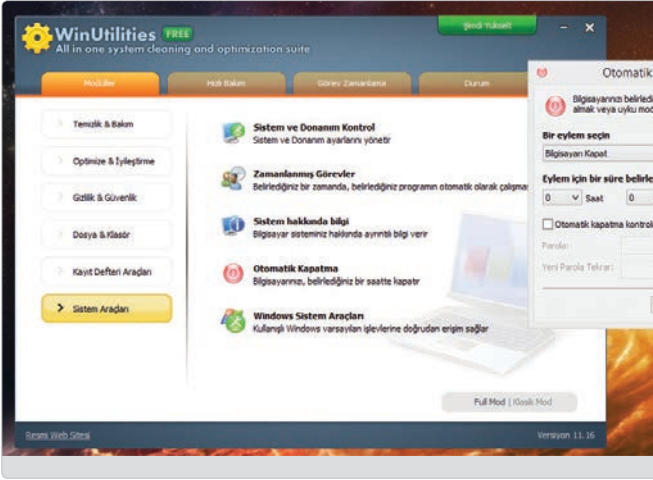
Windows'u iyileştirin

7 Bilgisayarınızı birden çok kişi kullanıyorsa veya çocuklarınız varsa hassas dosyalara parola uygulamak iyi bir fikir olabilir. Bunu yapmak için Dosya & Klasör alanına geçip Belge Koruyucu satırına tıklayın. Yeni açılan pencerede Korumaya Al düğmesine tıklayın ve parolayla korumak istediğiniz dosyaları listeye ekleyin. Bunlar belge, müzik, video ya da program dosyası olabilir. Ardından "Parola" düğmesine tıklayıp bir parola girin. Bu dosyalar artık yanlarında bir kilit simgesiyle belirecek ve onları açtığınızda parola girmeniz istenecek. Dosyayı açmak için parolayı yazıp Tamam'a basın.

8 Bilgisayarınızda birden çok kopyası bulunan dosyaları bulup silmek için Çift Dosyaları Bulma satırına tıklayın ve Şimdi Tara düğmesine basın. Taramak istediğiniz sürücüyü veya Bilgisayarım'ı seçip İleri düğmesine tıklayın, tarama kriterlerini ve seçeneklerini belirleyin. Birden çok kriter ve seçenekten faydalanmak için çoklu seçim yapabilirsiniz. İleri'ye tıklayarak devam edin ve aramada atlanacak ve hariç tutulacak dosyaları listeye ekleyin. İleri'ye tıklayınca tarama yapılacak sonuçlar ekrana gelecek. Sonuç ekranında çift dosyalara ait ayrıntılara bakıp silmek istediklerinizi seçin. Son aşamada bunlar Geri Dönüşüm Kutusu'na gönderilecek.

8 Bilgisayarınızda birden çok kopyası bulunan dosyaları bulup silmek için Çift Dosyaları Bulma satırına tıklayın ve Şimdi Tara düğmesine basın. Taramak istediğiniz sürücüyü veya Bilgisayarım'ı seçip İleri düğmesine tıklayın, tarama kriterlerini ve seçeneklerini belirleyin. Birden çok kriter ve seçenekten faydalanmak için çoklu seçim yapabilirsiniz. İleri'ye tıklayarak devam edin ve aramada atlanacak ve hariç tutulacak dosyaları listeye ekleyin. İleri'ye tıklayınca tarama yapılacak sonuçlar ekrana gelecek. Sonuç ekranında çift dosyalara ait ayrıntılara bakıp silmek istediklerinizi seçin. Son aşamada bunlar Geri Dönüşüm Kutusu'na gönderilecek.

9 Bilgisayarınızın belirli bir saatte kapanmasını, yeniden başlamasını veya oturumun kapatılmasını istiyorsanız bu da mümkün. Uykunuz gelmişse ama bilgisayarı bir tarama için belirli süre açık tutmanız gerekiyorsa bu özellik işe yarayabilir. Ayarlamak için Sistem Araçları kısmında Otomatik Kapatma satırına tıklayın. Açılan pencereden istediğiniz eylemi seçin ve ne kadar süre sonra uygulanacağını belirleyin. Saat, dakika, saniye seçeneklerini ayrı ayrı belirleyerek kesin bir değer bulabilirsiniz. Altta "Otomatik kapatma kontrolü için bir parola oluşturun" uyarılarıyla işlemi durduracak bir parola girmeniz istenir. Parolayı girip Başlat düğmesine tıklayın. Geri sayım başlayacak ve bunu gösteren bir uyarı belirecek.

Ölümden sonra dijital yaşam

Siz öldükten sonra dosyalarınıza ve çevrimiçi hesaplarınıza ne olacak? İnternetteki mirasınızı şimdiden koruyabilmek için yapabileceklerinizi anlatıyoruz.

GOOGLE HESABINIZA NE OLACAGINI BELİRLEYİN

Google, geçen yıl, siz öldükten sonra Google hesabınıza ve hesabınızdaki verilere ne olacağını yönetebilmenizi sağlayan Etkin Olmayan Hesap Yöneticisi'ni (bit.ly/etkin204) tanıttı. Önceden ayarlamak şartıyla öldükten sonra fotoğraflarınızı, e-postalarınızı, videolarınızı, belgelerinizi ve daha fazlasını güvendiğiniz bir arkadaşınız veya aile bireyiniz ile paylaşabilir ya da isterseniz tamamını silebilirsiniz. Tercihlerinizi belirtmek için Etkin Olmayan Hesap Yöneticisi sayfasında "Kur" düğmesine basın (Bu ayarlara www.google.com/settings sayfasından da erişebilirsiniz.) ve 3 ile 18 ay arasında bir zaman aşımı süresi belirtin. Google, belirttiğiniz bu süre boyunca hesabınıza erişmediğinizi tespit ederse hesabınızı "etkin olmayan" olarak değerlendirecek. (Tabii öncelikle bir uyarı mesajı alacaksınız ve henüz ölmediğinizi bildirme şansınız olacak.) Bu tespit gerçekleştiğinde bilgilendirilmek üzere en fazla 10 kişi seçebilirsiniz. Bu kişilere Blogger, Drive, Gmail, Google+ ve YouTube'dan verilerinizi ayrı ayrı indirme yetkileri verebilirsiniz. Her bir kişi için telefon numaralarını da belirtmeniz gerekli, böylece verilerinize erişim için bir doğrulama kodu alacaklar. Verileriniz arkadaşlarınız ve akrabalarınızla paylaşıldıktan sonra (veya hiçbir şey paylaşmadan) Google'dan etkin olmayan

hesabınızı ve verilerinizi tamamen silmesini de isteyebilirsiniz. Etkin Olmayan Hesap Yöneticisi'ni devreye almak için Etkinleştir düğmesine tıklamanız yeterli.

DİĞER HESAPLARINIZA NE OLACAGINI BELİRLEYİN

Diğer web devlerinin de sizden sonra verilerinize ne olacağı konusunda politikaları var. Örneğin Microsoft, vefat belgenizi, hesabınızla ilgili detayları ve mirasçınız ya da yasal varisiniz oldukları konusunda resmi belgeleri sağlamaları durumunda Outlook.com e-postalarınızı ailenize gönderiyor. Facebook aile fertlerinize hesabınızı silme ya da "anıtlaştırma" seçeneği sunuyor. Bu, zaman tünelinizin açık kalacağı ve insanların taziye mesajları gönderebileceği, ancak kişisel bilgileriniz ve durum güncellemeleri

gibi özel bilgilerin kaldırılması anlamına geliyor. Facebook, doğum ve ölüm belgenizi veya yasal varisiniz olduğunuz konusunda belgeleri sağlamadıkları sürece tanıdıklarınıza oturum açma bilgilerinizi vermiyor. Daha fazla bilgi için "Vefat eden bir kişiyi veya anıtlaştırılması gereken bir hesabı nasıl bildiririm?" yardım sayfasını (bit.ly/vefat204) inceleyebilirsiniz.

Yahoo'nun daha katı kuralları var: Flickr ve Tumblr da dahil olmak üzere hesaplarınıza hiçbir şekilde erişim vermiyor. Hizmet Maddeleri belgesinin "Ölüm Üzerine Hakkın Son Bulması ve Devredilemezlik" hükmünde "Yahoo hesabınız devredilemez. Yahoo Kimliği'niz veya hesabınızın içeriğine ilişkin her hak, ölümünüz üzerine iptal edilecektir." yazıyor. Siz sadece ölen bir akrabanızın hesabının kapatılması için başvurabiliyorsunuz.

PERPETU İLE CEVRİMİÇİ VARLIĞINIZI KORUYUN

Sevdikleriniz için işleri kolaylaştırmak

istiyorsanız çevrimiçi miras uzmanı Perpetu'ya kaydolun (perpetu.co). Bu hizmet, çeşitli sosyal hesaplarınıza ve depolama hizmetlerinize ne olacağına karar vermenizi sağlıyor. Örneğin mevcut verilerinizi tanıdığınız birine yönlendirebilir, kimsenin görmesini istemediğiniz içeriği silebilir ve ardından işlerinizi yönetmek üzere atadığınız kişiye detaylı bir mesaj bırakabilirsiniz. Perpetu, vefatınızdan sonra bu işlemleri yapmak için sitelere erişim ve oturum bilgilerinizi sormuyor, ancak sizden bu hesaplarınıza erişim yetkilendirmesi istiyor. (Bu yetkileri istediğiniz zaman iptal edebilirsiniz.) Sizin içi oluşturulan özel bildirim kodunu güvendiğiniz bir kişiye veriyorsunuz, o kişi bu kodu kullanarak Perpetu'ya vefatınız bildirildiğinde Perpetu öncelikle doğruluğunu kontrol ederek son arzularınızı yerine getiriyor. Hizmet, Facebook ve Twitter hesapları için ücretsiz. Dropbox, Gmail, Flickr ve Github hesaplarınızı da eklemek isterseniz yıllık 10 \$ (veya tek seferlik 99 \$) ödemeniz gerekiyor. Tek risk, Perpetu sizin vefatınızdan önce kapanırsa son arzularınızın gerçekleşmemesi.

ÖBÜR TARAF TAN MESAJLAR

Perpetu veda mesajınızı sosyal medya hesaplarınızda yayımlamaya da söz veriyor ama Dead Social (www.deadsoci.al) bu konuda biraz daha iyi: Facebook ve Twitter'da paylaşılmak üzere kendi mesajınızı oluşturabilir veya belirttiğiniz zamanlarda gönderilmek üzere birden fazla mesaj programlayabilirsiniz. Anıları canlandırmak ve hâlâ kendinizin söz ettirmek için metne ek olarak fotoğraf ve videolar da sunabiliyorsunuz. Mesajlarınızı

yönetmek üzere en az bir varis belirlemeniz gerekiyor. (Altı kişiye kadar çıkabiliyorsunuz.) Bu kişilerin Dead Social'a katılarak vefatınızı onaylaması gerekiyor. Daha tuhaf bir proje olan LivesOn (www.liveson.org) ise "Kalbiniz atmasa da tweet atın" sloganıyla dikkat çekiyor. Uygulama, Twitter zaman akışınızı inceleyerek ilgi alanlarınızı ve tarzınızı tespit ediyor ve sizin adınıza tweet göndermeyi sürdürüyor. Ancak testler uygulamanın gönderdiği tweet'lerin genelde karmaşık ve anlaşılmaz şeyler olduğunu gösteriyor. Şimdilik yeni üye kabul etmiyor ve sadece İngilizce hesaplarda çalışıyor.

ŞİFRELERİNİZE NE OLACAĞINA KARAR VERİN

Farklı uygulamalara hesaplarınıza erişim vermek konusunda içiniz rahat değilse (Sonuçta bilgileriniz hacker'lar tarafından ele geçirilebilir veya şirketler kapanabilir.) kullanıcı adı ve parolalarınızı vasiyetinize ekleyebilir, siz öldükten sonra mirasçılarınızın verilerinize ne yapacakları konusunda kendilerinin karar vermesini sağlayabilirsiniz.

İlke olarak, tüm hesap bilgilerinizi de içeren vasiyetnamenizin tamamını el yazısıyla yazıp tarih ve imza atarak bu belgeyi evinizde saklayabilir veya bir yakınıza teslim edebilirsiniz. Medeni Kanun'a göre bu vasiyet geçerlidir.

Tabii ki tüm şifrelerinizi bir zarfa koyup çekmecenizde saklamanız doğru olmaz. Bunu ancak dijital mirasınızı güvenli bir şekilde saklama imkânınız varsa, örneğin notere teslim edebileceksiniz yapın. Daha garantili bir yöntem, noterde iki tanıkla birlikte resmi vasiyetname hazırlatmak. Noter bunu sizin için saklar ve vefatınız halinde vasiyetiniz açılır.

Spotify gibi yayın hizmetleri, iTunes gibi indirme mağazaları ve abonelikte çalışan hizmetler için işiniz daha zor çünkü bu hizmetlerde dijital içerik "size ait" değil, yalnızca size "lisanslanıyor". Ancak yine de güncel politikayı öğrenmek için firmanın sözleşmelerini incelemekte fayda var.

Bazılarını bu yazıda anlattığımız, vefatınızdan sonra bilgilerinizi başkalarına aktarmak için "dijital vasiyet" olarak kullanabileceğiniz birçok çevrimiçi hizmet var. Ancak hatırlatalım ki Türk kanunları uyarınca dijital vasiyetname diye bir şey yok, dolayısıyla bu hizmetlerle ilgili bir sorun çıkarsa hiç kimsenin hesaplarınız üzerinde hak iddia etmesi mümkün değil. Türk Medeni Kanunu doğrultusunda hazırlanmış bir resmi vasiyetname veya el

yazılı vasiyetname, ileride sorun yaşamanız için en doğru çözüm olacaktır.

DEĞERLİ DOSYALARINIZI DİJİTAL KASADA SAKLAYIN

Unutulmamanızı sağlamanın en güvenli ve güzel yollarından biri fotoğraflarınızı, videolarınızı ve anılarınızı dijital bir kaside saklamak ve sevdikleriniz ve yakınlarınız tarafından ölümünüzden birkaç yıl sonra açılmasını sağlamak. Birkaç yıl önce bu hizmeti sunan web siteleri oldukça fazlaydı ancak çoğu artık hayatta değil. Herhalde pek kârlı bir sektör olmadığı ortaya çıktı. Hâlâ hizmet verenlerden My Last Song (www.mylastsong.com) hayattaki başarılarınız, en sevdiğiniz şarkılar ve cenazeniz için istediklerinizi içeren bir "hayat kutusu" (Lifebox) oluşturunuz sağlıyor. Bu Lifebox'a yalnızca yasal varisiniz, temsilciniz ve yakın bir aile ferdi gibi özel anahtar sahipleri erişebiliyor. İngiltere merkezli hizmet yıllık 12 sterlin, 10 yıllık 100 sterlin veya tek seferlik 150 sterlin.

Bu fiyat yüksek geldiyse "ölüm kalım meselelerinde kontrolü ele almak isteyenler için" olduğunu söyleyen Final Fling'i inceleyebilirsiniz (www.finalfling.com). Final Fling önemli belgeleri, fotoğrafları ve notları saklama konusunda birçok ücretsiz ve ücretli araç sunuyor. Bu araçlar arasında cenaze planınızı, vefatınızdan sonra yapılmasını istediklerinizi ve vasiyetnamenizi koyabileceğiniz bir Safety Deposit Box (güvenli kasa) ve fotoğraflar, çeşitli alıntılar, anılar ve sırlar için kullanabileceğiniz 500 MB alan bulunuyor.

Eski fotoğraflarınızı tarayın

Eski fotoğraflarınızdaki hatıraları ömür boyu saklamak ve paylaşmak için onları dijital hale getirin.

Albümler dolusu eski fotoğraflar ailenizin geçmişini ve hatıraları saklıyor olabilir ama bu fotoğrafları korumak, paylaşmak, sınıflandırmak ve yedeklerini almak oldukça zordur. Dijital hale getirilen fotoğraflar basılı fotoğraflardan çok daha kolay saklanabilir. Üstelik onları kategorilere ayırabilir, yedeklerini alabilir ve kopyalarını çıkarabilirsiniz. Ayrıca dijital fotoğrafları paylaşmak kesinlikle daha kolaydır. Şu da bir gerçek ki basılı fotoğrafları dijital hale getirmek için çok fazla zaman ve çaba harcamanız gerekir. Her şeye rağmen bu tarama işini basit birkaç numarayla çok daha kolay ve hızlı bir sürece dönüştürebilirsiniz. Eski fotoğraflarınızı tarayıp düzenlerken size yardımcı olacak yöntemleri anlatıyoruz.

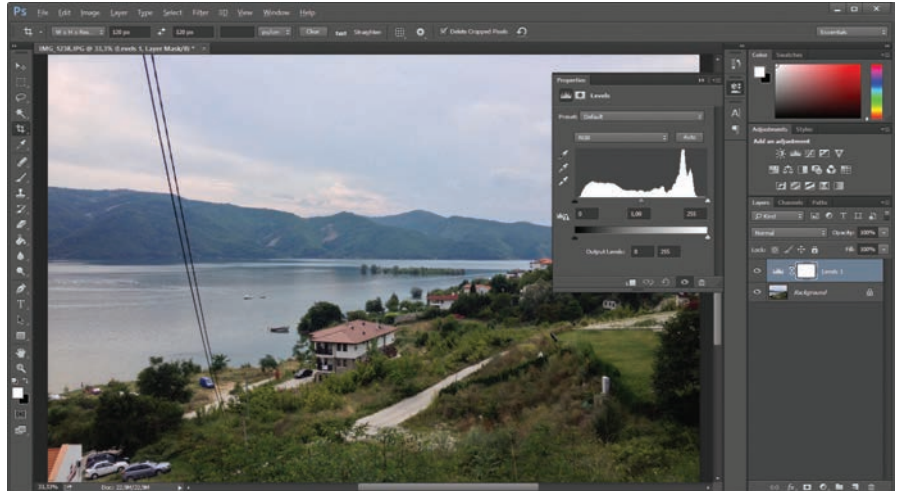
İşlemi bölümlere ayırın

Taramak istediğiniz fotoğrafların bir listesini yapın. Onlarca ve hatta yüzlerce fotoğraf üzerinde çalışacaksanız projenizi bölümlere ayırmayı düşünebilirsiniz. Hangi fotoğrafları ilk taramak istediğinize

karar verin (Bazılarını en kısa sürede bekleyen akraba veya arkadaşlarınız olabilir.) ve üzerinde çalışacağınız fotoğrafları gruplara ayırın.

Fotoğrafları tek tek tarayabilirsiniz ama bu biraz vakit kaybına yol açacaktır. Diğer bir yöntem, aralarında birer santimetre kadar boşluk bırakarak, tarayıcı yüzeyini sığdığı kadar fotoğrafla doldurmak. Tarayıcı

yazılımınız büyük ihtimalle bunları otomatik olarak parçalayıp ayrı dosyalara kaydedebilen bir özelliğe sahiptir ("auto crop" gibi bir adı olabilir). Eğer böyle bir özellik yoksa fotoğrafları daha sonra bir fotoğraf düzenleme yazılımı aracılığıyla kırparak ayrı ayrı kaydetmeniz gerekir ki bu bile fotoğrafları tek tek taramaktan daha hızlı bir çözüm sayılır.

Teknik notlar tutun

Taramaya başladıktan sonra kullandığınız ayarlar ve işinize yarayan ipuçlarıyla ilgili notlar alın. Böylece, bir hafta sonra tarama işine devam etmek istediğinizde en iyi sonucu veren ayarları unutma olasılığınız ortadan kalkar.

Bütün işin en zor bölümü, tarayıcınızla beraber gelen yazılımı kullanmakta ustalaşmak olacak. Bu süreç, hangi markanın hangi modeline sahip olduğunuza göre değişiklik gösterecek. Şundan emin olun ki ilk yaptığınız taramalar en kötülerini olacak. Deneyim kazandıkça, zaman içerisinde yaptıklarınız gittikçe daha iyi hale gelecek. Yeterince deneyim kazandıktan sonra ilk taradığınız dosyaları silip onları yeniden taramayı bile düşünebilirsiniz.

Uzun zamandır fotoğraf taramadıysanız veya yeni yeni bir tarayıcı kullanıyorsanız ayarlar size yabancı gelebilir, bolca deneme yanılma yapmanız gerekebilir. Dert etmeyin. Diyelim ki projeniz tamamlanana kadar günde 10 fotoğraf tarayacaksınız büyük olasılıkla üçüncü günden sonra kendinizi bu işin uzmanı gibi hissedecek ve artık not alma ihtiyacı duymayacaksınız.

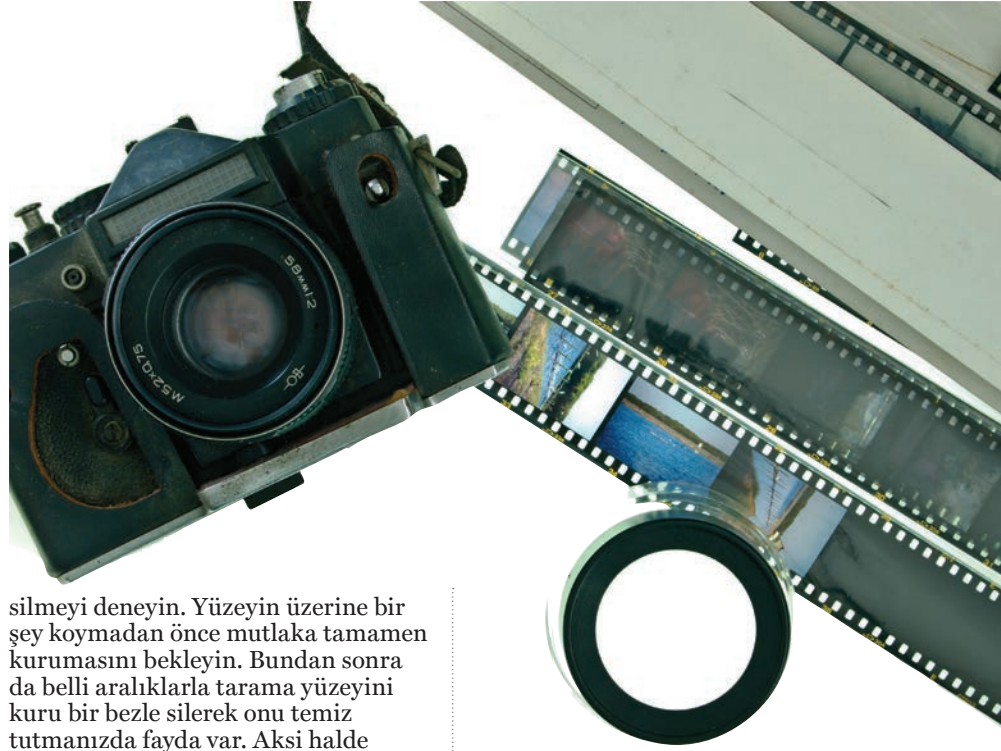
Telefonla olmaz, tarayıcı kullanın

Eski fotoğraflarınızı hızlı bir şekilde paylaşmak için akıllı telefonunuzla basılı fotoğrafın dijital fotoğrafını çekip onu Facebook'a gönderiyor olabilirsiniz. Pratik bir çözüm ama kaliteli, arşivlenecek fotoğraflar elde etmek için iyi bir yöntem değil. Uzun yıllar saklanacak, belki başka görsel çalışmalarda da kullanılacak kaliteli fotoğraflar elde etmek için gerçek bir tarayıcıya ihtiyacınız var.

Tabii bunun sadece tarama işlemi yapan bir cihaz olması şart değil. Günümüzde satılan "çok fonksiyonlu yazıcı"ların hepsi tarayıcı özelliğine sahip. Üstelik 100 TL'den başlayan fiyatlarıyla bizce hiç de pahalı değil. Yazıcıya ihtiyacınız yoksa sadece tarayıcı da satın alabilirsiniz ama daha ucuza geleceğini sanmayın. Çoğu ev kullanıcısı yazıcı ve fotokopi fonksiyonlarına da ihtiyaç duyuyor, bu nedenle çok fonksiyonlu bir yazıcı bizce ev kullanıcıları için daha mantıklı. Profesyonel tarayıcılar da daha pahalı ama daha kaliteli sonuç almanızı sağlayabilirler.

Tarayıcı yüzeyini temizleyin

Tarayıcıda kâğıtları koyduğunuz saydam yüzeyi temiz ve kuru bir bezle silin. Eğer yüzeyde küçük lekeler varsa nemli bir bezle ve sadece camın üzerini silerek işe başlayın. İsteddiğiniz sonucu alamazsanız bezinizin üzerine az miktarda beyaz sirke döküp tekrar

silmeyi deneyin. Yüzeyin üzerine bir şey koymadan önce mutlaka tamamen kurummasını bekleyin. Bundan sonra da belli aralıklarla tarama yüzeyini kuru bir bezle silerek onu temiz tutmanızda fayda var. Aksi halde taradığınız dijital fotoğraflarda açıkça görünen lekeler ve tozlar olabilir.

Fotoğrafları nazikçe silin

Fotoğraf düzenleme programlarıyla fotoğraflarınız üzerinde çoğu değişiklik ve düzeltmeyi yapabilirsiniz ama taramadan önce fotoğraflarınızın üzerindeki tozu dikkatlice silmeniz daha iyi sonuçlar almanızı sağlayacaktır. Toz tutmayan, mikro fiberli gözlük temizleme bezleri bu iş için ideal. Kâğıt havluları veya peçeteleri bu iş için kullanmayın çünkü bu yöntem fotoğraflarınız üzerinde parçacıklar kalmasına neden olabilir. Ayrıca kesinlikle su veya herhangi bir temizleme sıvısı da kullanmayın.

Buruşuklukları ve kırıkları düzeltmeyin

Fotoğrafların üzerinde fiziksel buruşukluklar varsa onları ütüyle düzeltmek gibi yöntemleri denemeyin, yapacağınız şey sadece fotoğraflarınızın daha fazla zarar görmesine neden olacaktır. Fotoğrafları dikkatle ve olabildiğince düz bir şekilde tarayıcıya yerleştirin ve yapabildiğiniz en iyi şekilde onu tarayın. Buruşuklukları daha sonra program yardımıyla düzeltmeyi deneyebilir veya bu konularda kendinizi yeterli hissetmiyorsanız onları sizin yerinize onarabilecek bir fotoğraf servisine teslim edebilirsiniz.

NASIL YAPILIR?

Fotoğrafları renkli tarayın

Fotoğrafları siyah beyaz veya gri tonlamalı taramak yerine renkli olarak taramayı tercih edin. Eğer mürekkep veya bant gibi bir şey tarafından hasara uğramadıysa siyah beyaz fotoğraflar renkli ayarlarda daha iyi taranırlar. Bahsettiğimiz gibi bir hasar varsa gri tonlamayla tarama yapmak, görselleri düzenlemeyi ve üzerlerindeki hasarları kaldırmayı daha kolay hale getirebilir.

Çözünürlük ve dosya biçimi

Kullanmanız gereken çözünürlük ve dosya biçimi, daha sonra fotoğraflarla ne yapmak istediğinize bağlı olarak değişecektir. Eğer görsellerle ne yapacağınız konusunda emin değilseniz düşük çözünürlük yerine yüksek olanı tercih etmelisiniz.

Fotoğrafları 600 dpi çözünürlükte ve TIFF olarak kaydetmek, arşiv oluşturmak açısından oldukça ideal bir çözüm. Yerden kazanmak adına fotoğraflarınızı 300 dpi çözünürlüğe

düşürdüğünüzde bile görselleriniz net görünümlerini koruyacaktır ama onlardan duvar takvimi yapmak ya da baskı alarak çerçeve içine koymak gibi "büyütme" gerektiren işlemler için bu çözünürlük pek de yeterli olmayacaktır.

Eğer fotoğraflarınızı sadece internette paylaşacaksanız 200 dpi JPEG en iyi çözümdür, fakat fotoğrafları bu kalite düzeyinde taramanızı tavsiye etmeyiz. Ya fotoğraflarınızı ileride başka işlerde kullanmayı düşünüyorsanız? O zaman tüm fotoğraflarınızı en baştan, daha yüksek bir çözünürlükte bir daha taramanız gerekecek. Oysa fotoğraflar iyi bir çözünürlükte tarandıktan sonra onları küçültmek (çözünürlüğü düşürmek ve resmin düşük kaliteli, muhtemelen JPEG biçiminde kopyasını çıkarmak) çok daha kolay bir işlem. Evet, yüksek çözünürlüklü TIFF dosyaları fazla yer kaplayacak ama o önemli hatıraları korumak için gerekirse bir harici disk almaktan çekinecek kimse yoktur.

Kırpma ve düzeltme

Fotoğraflarınız üzerinde hiçbir düzenleme yapmayı düşünmeseniz bile en azından fotoğrafın etrafındaki boşlukları düzgün şekilde

kırtığınızdan (crop) ve fotoğrafın eğik görünmemesi için onu düzleştirdiğinizden (straighten) emin olun. Elle taranan fotoğrafları iyileştirmek adına yapılabilecek en iyi ve en basit şeyler bunlar. Tarama yazılımınız bu işlemleri otomatik olarak uyguluyor olabilir veya fotoğraf düzenleme yazılımınız bu basit araçları sunuyor olabilir. Kontrol etmekte fayda var.

Renkler, kırmızı gözler, çizikler ve diğer düzenleme işlemleri

Fotoğraflarınızdaki renkleri düzeltmek, çirkin lekeleri gizlemek, kırmızı gözlerden kurtulmak ve daha fazla düzenleme yapmak için Adobe Photoshop gibi bir görsel düzenleme programı kullanmanız gerekir. Ücretsiz bir alternatif arıyorsanız Windows Fotoğraf Galerisi veya Mac'te iPhoto gibi

programları kullanabilirsiniz. Bu gibi programlarda çok gelişmiş araçlar olmuyor ama pahalı Photoshop programına sahip olmayanlar veya bu tip üst düzey programları kullanamayanlar için gereken tüm

temel özelliklere sahiptirler. Üstelik oldukça iyi şekilde çalışıyorlar ve kullanımları daha kolay.

Fotoğrafların üzerindeki çizikleri düzeltmek hem beceri hem de zaman ister. Photoshop'unuz varsa Clone Stamp aracını kullanmayı deneyebilirsiniz. Kullanamıyorsanız yardım almalısınız.

Kimden yardım alınır?

Türkiye'de fotoğraf tarama hizmeti sunan siteler arasında Fottom (www.fottom.com) ve fotografarama.com var. Fotoğraflarınızı paketleyip bu şirketlere gönderiyorsunuz, hepsini taradıktan sonra dijital hallerini size bir DVD'de teslim ediyorlar. Fottom sadece otomatik düzeltme yapıyor, yani büyük çaplı hataları gidermiyor. fotografarama.com ise ek bir ücret karşılığında fotoğraflar üzerinde elle düzeltme ve onarım yapıyor. Benzeri hizmetleri çeşitli illerdeki Kodak Express mağazalarından (www.kodakexpress.com/turkey) veya fotoğrafçılardan almanız da mümkün olabilir. Bahsettiğimiz hizmetler çok da ucuz değil. Bu işlemleri kendi başınıza yapmayı ne kadar becerebilirseniz cüzdanınız açısından o kadar iyi olacaktır. ■

TARAYICIYA MI İHTİYACINIZ VAR?

Tarayıcınız veya çok işlevli yazıcınız yoksa aşağıdaki öneri listemize göz atabilirsiniz.

Giriş düzeyi tarayıcı Epson Perfection V37 250 TL

CCD sensörü sayesinde renkli taramaların kalitesini ve netliğini artıran bu tarayıcı, fiyatına göre oldukça iyi sonuç veriyor. Negatif filmleri de taramak isteyenler V370 modeline yönelebilir.

Çok işlevli yazıcı Canon Pixma MG6450 325 TL

Canon Pixma MG6450 son teknolojiye sahip bir kablosuz çok işlevli yazıcı. A4'e kadar fotoğrafları yüksek çözünürlükte tarayabiliyor. PictBridge uyumlu fotoğraf makinelerinden, USB belleklerden ve hafıza kartlarından fotoğraf basabiliyor.

Fotoğraf tarayıcı HP Scanjet G4010 420 TL

Fotoğraf tarama amacıyla elde edebileceğiniz en iyi tarayıcılardan biri HP Scanjet G4010. Hızlı, yüksek kaliteli tarama yapıyor. Birçok kullanışlı görsel düzenleme özelliğini de içinde barındırıyor. Negatif ve dia taraması da yapıyor

Tabletinizin pil ömrünü ikiye katlayın

Tabletinizin pilinin birkaç saatte bitmesinden bıktınız mı? Tabletinizin dizüstü bilgisayarınız kadar uzun çalışmasını sağlayacak en iyi bedava araçları araştırdık.

Tabletiniz web’de dolaşabilir, video oynatabilir ve hava durumu hakkında ayrıntılı bilgiler sunabilir ama ne yazık ki pil ömrü acınacak halde. Öyle olması da normal, çünkü çok çalışıyor. Tüm uygulamaları ve Wi-Fi’i kapatıp tableti dolaba kaldırırsanız haftalarca şarj etmenize gerek kalmaz ama o zaman da tabletiniz olmasa da olur.

Yolculuklarınızda filmin yarısında pili biten bir taşınabilir cihaz işini iyi yapmıyor demektir. Biz daha iyisini

istiyoruz. GMI araştırma şirketinin son dönemde yaptığı bir araştırmaya göre insanların yeni bir akıllı telefon alışverişi yaparken en önemli faktör olarak pil ömrünü gördükleri saptanmış. Hem tabletiniz hem de akıllı telefonunuz varsa biliyorsunuzdur ki tabletinizin pil ömrü daha önemli, çünkü video izlemek ve web sitelerini görüntülemek için tablet daha uygun.

Tablet üreticileri bunun farkındalar ve dolayısıyla pil iyileştirmeleri üzerinde çalışmayı sürdürüyorlar. Android

4.4’ten sonra gelecek ve şimdilik Android L olarak adlandırılan Android sürümü, geliştirilmiş Pil Tasarrufu moduna sahip olacak ve Google bunun tabletinizin pil ömrünü 90 dakikaya kadar artıracığını belirtiyor. Bunun yanında iOS 8 hangi uygulamaların iPad’inizin pil ömrünü emdiğini görmenize izin verecek. Uygulama geliştiriciler de pil ömrünü dikkate almaya başladılar: Skype, Android uygulamasının son sürümünü tüm gün açık bıraksanız da pilinizi dert

iPAD’LERİN PİLLERİ DAHA MI İYİ?

Burada yazdığımız çoğu araç Android için. Bunun en önemli nedeni, Android platformunun açık kaynak oluşunun, uygulama izleme araçlarının pilinizi neyin kullandığını ölçmesi ve kontrol etmesini daha kolay hale getirmesi. Diğer nedeni de iPad’lerin daha uzun pil ömrüne sahip olması.

Aslında iPad pilleri daha iyi değil. Apple’ın iOS işletim sisteminde kullandığı “sandbox” yöntemi, üçüncü parti sistem uygulamalarının App Store’a kabul edilmemesini sağlıyor. Ayrıca bu yöntem zararlı yazılımların sisteme bulaşmasını da önüyor ve çoğu uygulamanın arka planda

çalışıp pilinizi kısa sürede tüketmesini engelliyor. Dahası, iOS, arka planda açık olsalar bile kullanmadığınız uygulamaları “uyku” durumuna alarak pilden tasarruf ediyor. Ancak iPad’lerdeki “Arkaplanda Uygulama Yenile” özelliği, bu uyku durumunu iptal ederek uygulamaların arkaplanda da çalışmaya devam etmesine izin verir. Ayarlar > Genel > Arkaplanda Uygulama Yenile ekranında çok fazla uygulama izin veriyorsanız pil ömrünüzün azaldığını fark edebilirsiniz. En iyisi sık kullanmadığınız uygulamaların izinlerini iptal etmek.

Bu özellik nedeniyle iOS 7’de pilin hızlıca

bitmesi konusunda şikâyetler oldu ama son dönemde yapılan pil ömrü anketlerinde görüldüğü üzere iPad’ler hâlâ -genellikle daha ucuz olan- Android tabletlerden daha iyiler. Ancak, pil performansı dizüstü bilgisayar düzeyine ulaşabilen bir tablet hâlâ yok çünkü bilgisayarlar daha büyük bir pil için epey alana sahipler.

Hatırlatalım ki Android tabanlı ASUS Transformer Pad’in ek klavyesini taktığınız anda (başka bir deyişle onu dizüstüye çevirdiğinizde) pil ömrü konusunda iPad’lerin önüne geçiyor. Piyasada bu tarz başka seçenekler de mevcut.

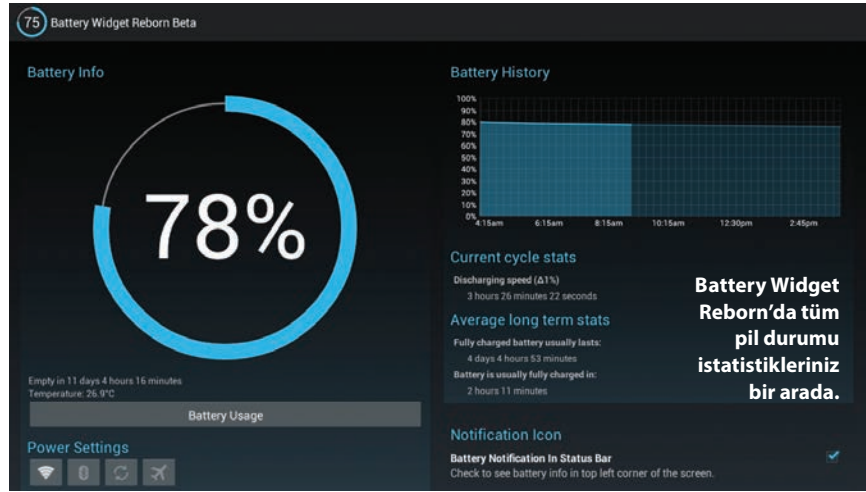
PİLİNİZ NE KADAR ÇOK ÇALIŞIYOR?

Android ve iOS Battery Doctor uygulamaları pilinizin durumu hakkında, tabletinizin ayarlarına kıyasla daha doğru ve daha fazla bilgi veriyor ama pilinizin gizli hayatı hakkında daha fazla bilgiyi harika bir Android uygulaması olan Battery Widget Reborn'dan (bit.ly/reborn204) alabilirsiniz. Hâlâ beta aşamasında ama çok düzgün çalıştığını söyleyebiliriz. Eğer uygulamayı şimdi yüklerseniz beta aşamasından sonra Pro sürümünde olacak bazı ücretli özellikleri test edebilirsiniz (4,75 TL, www.batterywidgetreborn.com). Battery Widget Reborn, tabletinizin yerleşik pil widget'ının vermediği her bilgiyi veriyor. Yapılandırılabilir widget ve uyarılar anında pilinizin kalan yüzdesini ve geçtiğimiz son birkaç saatte nasıl değiştiğini, pil sıcaklığını ve tabletinizi ne zaman şarj etmeniz gerektiğini gösteriyor. Voltaj, pil sağlığı ve tabletinizi tamamen şarj etmek için gereken ortalama süre gibi istatistikleri keşfetmek için uygulamayı açın. Ünlü Windows yazılımı CPU-Z'in yeni bedava Android sürümü (bit.ly/cpuz204) pilinizin sıcaklığı ve tükenme hızıyla ilgili

bilgileri kaydetmenize olanak veriyor. Bu bilgileri internet üzerinde depolayabilir ve kendinize e-postayla gönderilmesini sağlayabilirsiniz.

iPad'inizi "jailbreak" etmediğiniz sürece iOS'te seçenekleriniz kısıtlı ama jailbreak yapmanızı önermiyoruz çünkü garantinizi

geçersiz kılıyor ve bazı uygulamaların sorun çıkarmasına sebep oluyor. iOS için övgüye değer bir istisna ise bedava Accura Premium uygulaması (bit.ly/accura204). Piliniz belli bir aktivite için (örneğin bir filmin tamamını izlemek) yeterli düzeye geldiğinde size haber veriyor.

etmemenizi iddia ediyor.

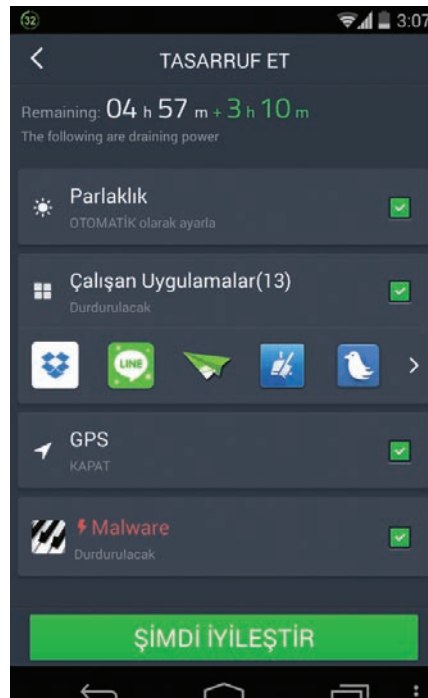
Tüketicileri dinlediklerini bilmek güzel ama bu açıklamalar çok şey değiştirmiyor. Skype, arama yapmak için kullandığınızda pilinizi hâlâ harcıyor ve güç tasarrufu uygulamaları yarıldı var. Eğer filmin yolculuğunuz boyunca (ve geri dönüşte de) sürmesini istiyorsanız tabletinizin yerleşik araçlarının ötesine bakmalı ve pilinizin süresini artıracak yenilikçi yolları bulmalısınız.

Pil emen uygulamaları bulup kapatın

Tüm uygulamalar pilinizi emiyor, özellikle de kapatıldıktan sonra arka planda çalışmaya devam eden uygulamalar (Skype gibi). Uygulamaları gözlemleyen uygulamalar da bir istisna değil: aktiviteleri sürekli kaydediyorlar ve bu da güç kullandırıyor. Ancak birkaç yeni uygulama gözleyen uygulamalar kendi pil harcamalarını, diğer uygulamalarının ne yaptığını derin bir şekilde inceleyerek ve size kontrol sunarak affettiriyor.

Android uygulaması GSam Battery Monitor (bit.ly/gsam204) App Sucker adlı bir araca sahip. Bu araç, bu çalışan her uygulamanızın pilinizi ne kadarını harcadığını gösteriyor. App Sucker listeniz daha önce hiç açmadığınız ve bilmediğiniz uygulamaları içerebilir (örn. Google Text-to-speech ve hava durumu uygulamaları gibi). Bunlar Android ekranınızın sağ alt köşesine bastığınızda açılan çalışan uygulamalar

listesinde görünmeyen uygulamalardır. Bunların bazen pil ömrünüzün neredeyse %20'sini harcadığını gördüğünüzde şaşırabilirsiniz. Bir Android uygulamasının pil yükünü azaltmak için listede üzerine basın ve ardından Manage > Clear Data > Clear cache'e basıp "Show notifications" işaretini kaldırın. Uygulamanın en azından siz tabletinizi yeniden başlatana kadar çalışmasını durdurmak

için "Force Stop"a basın ve uyarı kutusunda OK'e basın. Eğer uygulamayı nadiren kullanıyorsanız Uninstall'a basarak onu kaldırın. Uygulamaları istediğiniz zaman Google Play Store'a girip "Uygulamalarım" kısmından yeniden indirebilirsiniz.

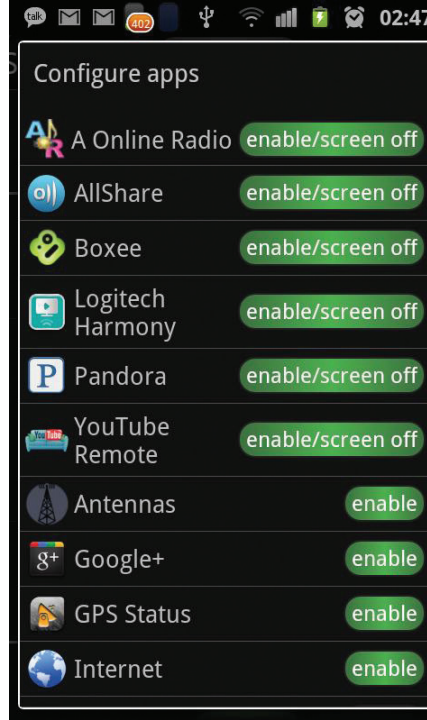
Oldukça popüler bir uygulama olan Battery Doctor (bit.ly/doctor204) GSam'den daha az bilgi veriyor ancak daha hızlı kontrol sağlıyor. Pil kullanımından ziyade çalışan uygulamalarınızın bellek kullanımını ortaya çıkarıyor ve bir kerede birçok uygulamayı kapatmanıza olanak veriyor. Kapatacağınız uygulamaları seçebilir ya da Battery Doctor'un pilinizi emdiğini düşündüğü tüm uygulamaları otomatik olarak kapatması için "Şimdi Tasarruf Et"e basabilirsiniz. Aynı anda birden fazla uygulama kullanıyorsanız ve ne zaman bir e-posta gelse uyarı almaktan hoşlanıyorsanız Battery Doctor'un Şimdi Tasarruf Et özelliğini biraz ağır bulabilirsiniz ancak dışarıdaysanız, şarjınız azalmışsa ve şarj edemeyecek durumdaysanız hızlı bir çözüm olabilir.

İsim benzerliğine rağmen iOS için Battery Doctor uygulaması (bit.ly/iosdoctor204) başka bir geliştiriciye ait ve Android için Battery Doctor'dan daha güçsüz ama GSam gibi o da çalışan uygulamalarınızın ne kadar pil harcadığını listeliyor ve olabilecek en iyi pil ömrü için tabletinizin ne zaman şarja başlamasını ve ne zaman bitirmesini belirtebiliyor.

Açgözlü ayarları otomatik olarak engelleyin

Wi-Fi ve GPS gibi ayarlar hiçbir uygulama çalışmadığında bile tabletinizin pilini tüketmeye devam edebilir. Android uygulaması Battery Mix (bit.ly/mix204) gerçek zamanlı olarak her ayarın ne kadar pil harcadığını gösteriyor ve pil harcama geçmişlerini kaydetmenizi sağlıyor. Android ve iOS Battery Doctor uygulamalarıysa Wi-Fi ve Bluetooth gibi farklı ayarları kapatırsanız ne kadar pil tasarrufu yapabileceğinizi gösteriyor. iOS uygulaması SYS Activity Manager (bit.ly/sysa204) size hangi arkaplan işlemlerinin çalıştığını ve ne kadar pil harcadıklarını gösteriyor, ancak bu araçların hiçbirini pil tüketen uygulamaları otomatik olarak kapatmıyor. Android için JuiceDefender (bit.ly/juice204) sizin adınıza işlemleri kapatabilir ama en başta ayarını yapmanız gerekiyor. Örneğin hangi uygulamaların otomatik olarak Wi-Fi veya 3G'yi kullanabileceğini seçebilir, ekran parlaklığına sınır koyabilir (oldukça önemli bir pil katili) ve Wi-Fi ağlarınızı "ev", "iş", "kütüphane" vb. olarak adlandırabilirsiniz. Bir kez yapılandırdıktan sonra JuiceDefender otomatik olarak çalışıyor ve ilgili ayarları sizin seçimlerinize göre açıyor veya kapatıyor.

ReOn Extra Time (bit.ly/reon204) ekranınızın zaman aşımı ayarını 15 saniyeye kadar azaltabiliyor ve görülmüş ölçüde pil tasarrufu sağlıyor. Siz kapatmaya karar verene kadar ekranınızı açık tutan kullanışlı bir

değişim özelliği de var, böylece bir şeyler okurken ekranınız kapanmıyor. Eğer Samsung tabletiniz varsa ReOn üzerinde tabletinizin göz izleme özelliğini de kullanabilirsiniz. Bu, sadece siz tablete bakarken tabletin açık kalmasını sağlıyor.

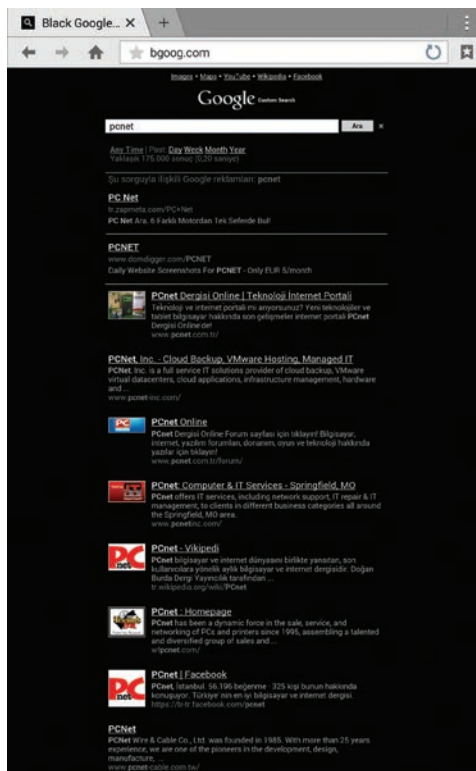
DeepSleep Battery Saver (bit.ly/deep204) Android'in yerleşik "derin uyku" modu üzerinde daha çok kontrol kontrol sağlıyor ki bu normalde ekran birkaç dakika uyuduktan sonra devreye giriyor. Uygulama birçok derin uyku profili arasında hızlıca geçiş yapmanızı sağlıyor. Örneğin Gentle modu tabletinizi her yarım saatte bir uyandırıyor, Aggressive ise sadece iki saatte bir uyandırıyor.

Tabletiniz yeni e-posta ve bildirimleri her kontrol ettiğinde tabletinizi yavaşlatabilecek geçici dosyalar oluşur ve önbelleğe kaydedilir (aynı PC'nizde olduğu gibi). Bu çöpleri temizlemek için Battery Life Repair'i (bit.ly/life204) kullanabilirsiniz.

En verimli şekilde kullanılan piller bile zamanla kapasitesini yitirir ve eninde sonunda kalibrasyon yapmanız gerekir. Kalibrasyon, pilin yerleşik sayaçlarını sıfırlar. Böylece daha doğru bir şarj sınırı değerine sahip olursunuz. Android için Pil & şarj HD (bit.ly/sarj204) bunu yapmanın harika bir yolunu içeriyor: Uygulama, farklı tabletlerin pil bitme düzeyleriyle ilgili olarak tüm kullanıcılardan anonim bilgi topluyor. Böylece kendi tabletiniz durumunu diğer benzer model sahipleriyle kıyaslayabiliyor, gerekirse pili yeniden kalibre edebiliyorsunuz. ■

WEB'İ PIL DOSTU HALE GETİRİN

Tabletinizi web'de gezinmek için sıkça kullanıyorsanız varsayılan tarayıcınızı Maxthon (www.maxthon.com) ile değiştirmek pil ömrünüzü uzatacaktır. Maxthon'un Android tabletlere özel bir sürümü var (bit.ly/maxthon204). Ayrıca Android telefonlar, iOS, Windows Phone ve PC'ye yönelik sürümleri de mevcut. Maxthon, tabletinizin işlemcisi, pili ve mobil internet kotanız üzerindeki yükü azaltmak için verileri sıkıştırıyor. Pil ömrünüz üzerindeki etkisi az olabilir ama internet kotasından da tasarruf etmiş olursunuz. <http://bgoog.com> adresini de yer işaretlerinize ekleyebilirsiniz. Black Google Mobile adı bu site Google'da normal şekilde arama yaparken pilinizin daha az tükenmesini sağlıyor. Bunu yapmak için beyaz yerine siyah bir ekran kullanarak sağlıyor. Her türlü ekranda işe yaradığı söylenemez ama özellikle OLED tabanlı ekranlarda etkili bir yöntem.

Tüm bulut hesaplarınızı tek yerden yönetin

MultCloud: www.multcloud.com **Süre:** 20 dakika **Gereksinimler:** Chrome / Firefox / Internet Explorer

Farklı bulut depolama servislerinde ücretsiz birer hesap açıp toplam depolama alanınızı hızla artırmak son derece kolay. İşin zor kısmıysa bunları idare edebilmek.

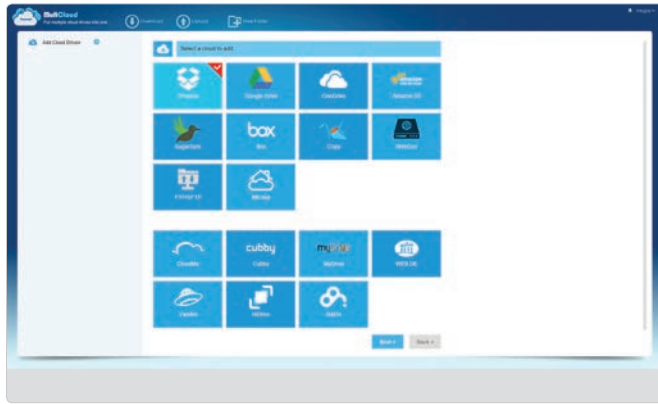
MultCloud (Dikkat edin, "multi" değil.) bu farklı hesapları bir araya toplamaya odaklanan çözümlerden biri. Şu ana kadar gördüğümüz en basit bulut depolama birleştiricisi ve hem ücretsiz hem de web tabanlı oluşuyla beğeni kazanıyor. Tüm bulut depolama alanlarındaki tüm klasör ve dosyalarınıza tek bir yerden erişmek hesaplarınızı MultCloud'a tanımlamanız yeterli. Serviste sürükle-bırak desteği yok ama farklı hesaplar arasında kopyala-yapıştır yaparak dosyalarınızı kolayca, hızlı biçimde ve güvenli olarak taşıyabilirsiniz.

Bu rehberde MultCloud'a hesap eklemeyi ve dosyaları birbiri arasında taşımayı gösteriyoruz. MultCloud'da desteklenen servislerin başlıcaları Dropbox (www.dropbox.com), Google Drive ([drive](http://drive.google.com)).

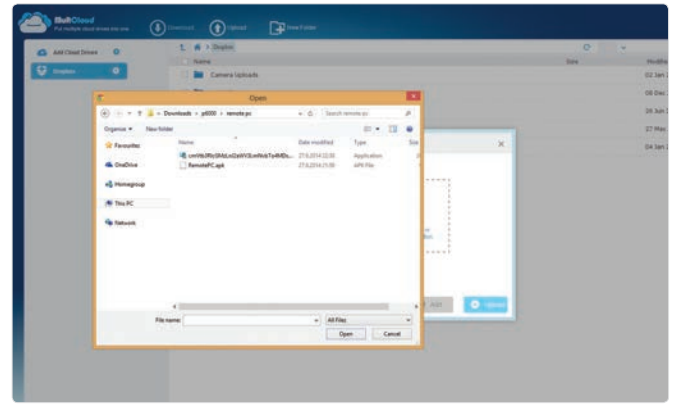
google.com), OneDrive (onedrive.live.com), Box (www.box.com) ve SugarSync (www.sugarsync.com) ve Yandex.Disk (disk.yandex.com.tr).

UZMAN GÖRÜŞÜ

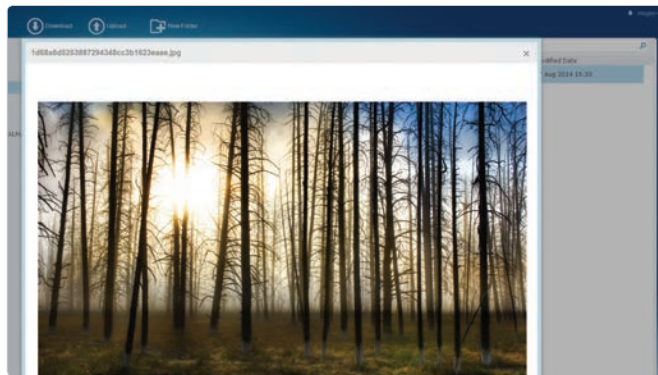
Tüm eklentilerin yavaşlamaya yol açtığını düşünmeyin. Örneğin FastestFox (Firefox: bit.ly/fastf202 ve Chrome: bit.ly/fastc202) linklenmemiş adresleri tıklanabilir yaparak ve çok sayfaarı yazıları tek sayfada birleştirerek gezintinize hız katabilir. Chrome için Tampermonkey (bit.ly/tamper202) ise uzantı gibi çalışan ama daha az bellek tüketen "userscript"lerle tarayıcınızı yönetme olanağı veriyor.

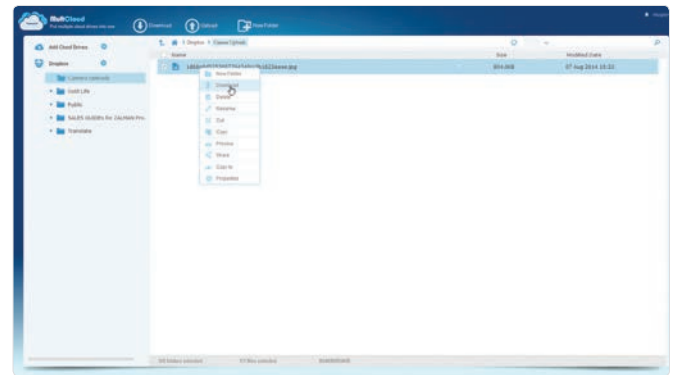
1 www.multcloud.com adresine girip üye olun ve ardından çalışma alanınıza erişmek için oturum açın. Örnek olarak Dropbox hesabınızı eklemek için "Add Cloud Drives"a tıklayıp Dropbox'i seçin, Next'e tıklayın, isterseniz görünecek adı değiştirin ve "Add Dropbox Account"a tıklayın. Dropbox hesabınız yoksa "Click here to register" linkine tıklayarak ücretsiz bir hesap açabilirsiniz.

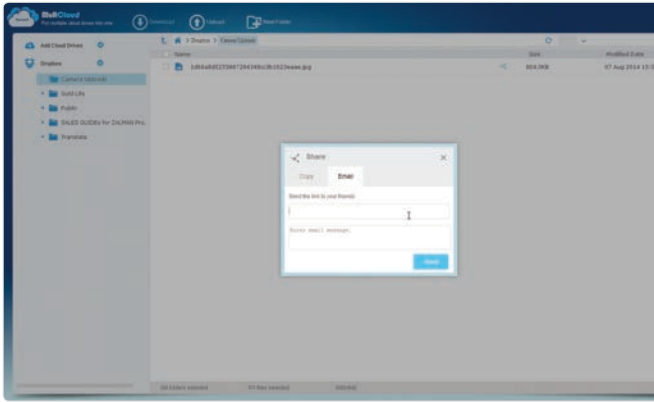
2 Sonraki adımda Dropbox'ta oturum açmanız istenecek. Kullanıcı adı ve parolanızla oturum açtıktan sonra MultCloud'un dosyalarınıza erişebilmesi için "Allow" düğmesine tıklayarak izin verin. Artık MultCloud'ından Dropbox'taki klasör ve dosyalarınızı yönetebilirsiniz. Üstteki düğmeleri kullanarak dosya eklemek veya klasör oluşturmak mümkün.

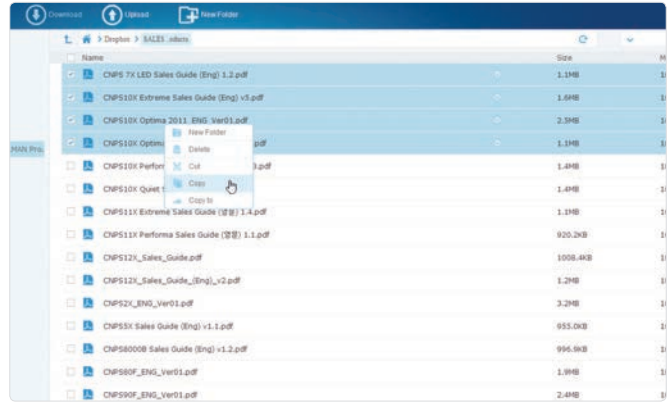
3 MultCloud'a bağlı hesaplarınız soldaki bölmede belirir. Dropbox'ın yanındaki oka tıklayarak içindeki klasörleri görebilirsiniz. Bir klasöre tıklarsanız içeriği sağ taraftaki ana pencerede görünür. Alternatif olarak, ana ekrandaki klasör adlarına çift tıklayarak da onları açabilir, dosyalara çift tıklayarak içeriklerini görebilirsiniz.

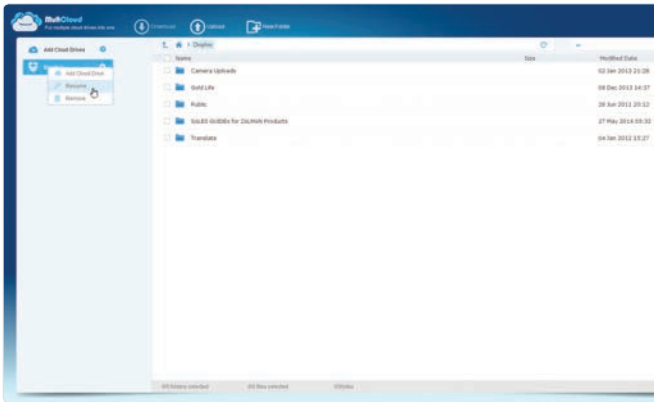
4 Bir dosyaya sağ tıklayarak indir (Download), sil (Delete) ve yeniden adlandır (Rename) gibi komutları uygulayabilirsiniz. Birden fazla dosyayı aynı anda seçmek için yanlarındaki kutuları işaretleyin. (Ctrl tuşuna basmanıza gerek yok). Birden çok dosyayı seçtikten sonra sağ tıklarsanız daha kısa bir menü açılır. Maalesef birden çok dosyayı aynı anda indiremiyorsunuz.

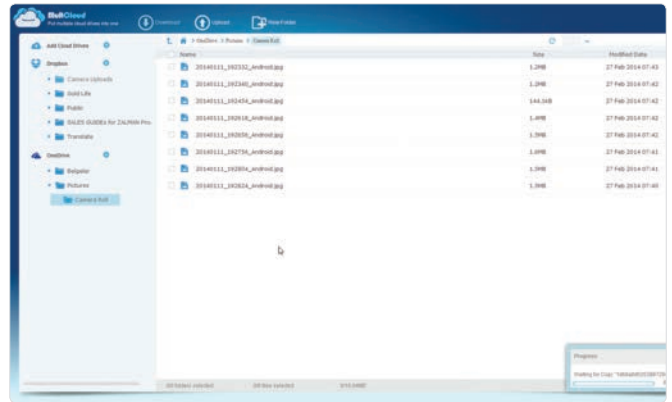
5 Bir dosyayı güvenli biçimde paylaşmak için dosyaya sağ tıklayıp "Share"i seçin. Tekrar "Share" düğmesine tıklayıp "Copy" düğmesine tıkladığınızda dosyanın linki panonuza kopyalanmış olacak. Bu linki istediğiniz yere yapıştırarak paylaşabilirsiniz. Alternatif olarak "Email" sekmesine geçip bu linkin gönderilmesini istediğiniz e-posta adreslerini yazabilirsiniz.

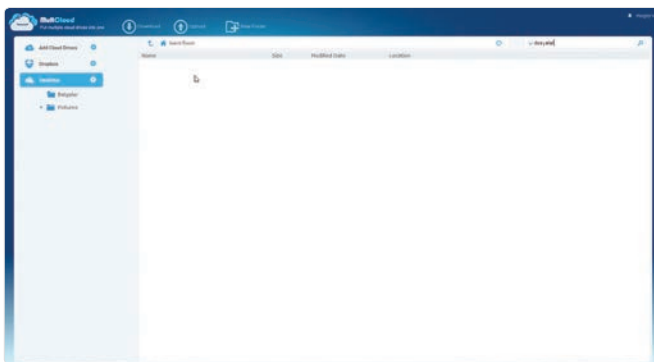
6 MultCloud'da sürükle-bırak yöntemi desteklenmiyor ama kes-yapıştır yaparak dosyaları taşıyabilirsiniz. Kesmek istediğiniz dosyaya sağ tıklayıp "Cut"ı seçin. Yapıştırmak istediğiniz klasöre gidin veya isterseniz "New Folder"a tıklayarak yeni bir klasör oluşturun. Ardından, dosyayı yapıştırmak için sağ tıklayıp "Paste"i seçin. Bu şekilde farklı bulut hesapları arasında dosya taşıyabilirsiniz.

7 Daha fazla bulut depolama servisi eklemek için sol üstteki "Add Cloud Drives" düğmesine tıklayın ve desteklenen servislerden birini seçin. Örneğin Google Drive hesabınızı eklemek için Google Drive simgesine tıklayın. Bir hesabı kaldırmak isterseniz sol bölmedeki adına sağ tıklayıp "Remove"u seçin. Merak etmeyin, o servisteki hesabınız kapanmayacak, sadece MultCloud erişimi iptal edilecek.

8 Birden fazla bulut hesabı ekledikten sonra hesaplar arasında geçiş yapmak için soldaki bölmeyi kullanabilirsiniz. Hesaplar arasında dosya taşımak ya da kopyalamak için az önce anlattığımız yöntemi kullanın. Bulut hesapları arasında dosya aktarımı yaptığınızda sağ alt köşede süreci gösteren bir simge belirir. İşlemi sonlandırmak için çarpı işaretine tıklayabilirsiniz.

9 Belirli bir klasörde dosya aramak için o klasöre girin ve sağ üst köşedeki arama kutusuna kelime yazın. Tüm bulut depolama hesaplarında arama yapmak içinse ortadaki çubuğun başındaki ev simgesine tıklayın, ardından arama kutusunu kullanın. Arama kutusunun solundaki oka tıklayarak belirli hesaplar içinde arama yapabilirsiniz.

10 Bulut depolama konusunda en az rahatlık kadar önemli olan diğer mesele veri güvenliği. MultCloud'da 256 bit AES şifreleme kullanılıyor ve bulut hesaplarınızın giriş şifreleri veya onlarda depolanan dosyalarınızın kopyaları MultCloud sunucularında saklanmıyor. Daha fazla bilgi için MultCloud'ın yardım sayfalarına göz atabilirsiniz.

Android görevlerini otomatiğe bağlayın

Gerekenler: Android yüklü telefon (4.0 ve üstü) **Süre:** 20 dakika

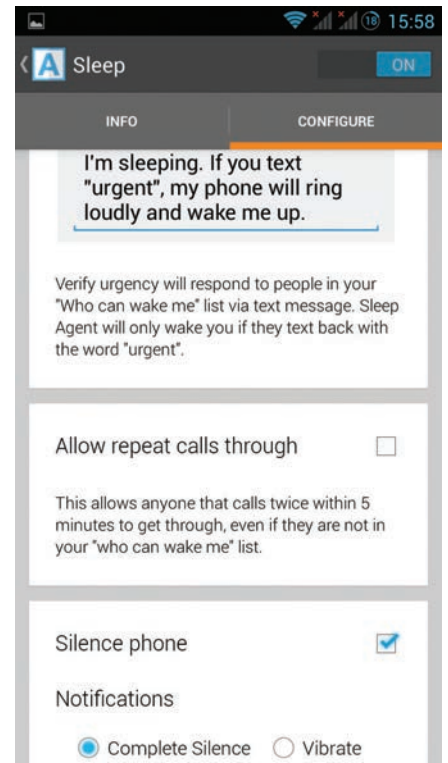
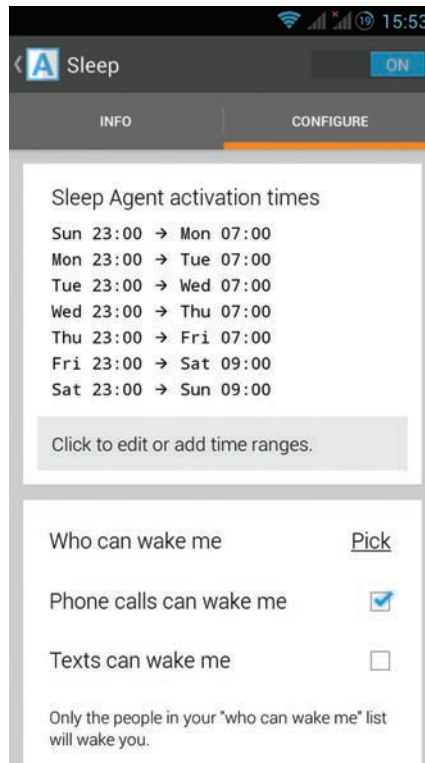
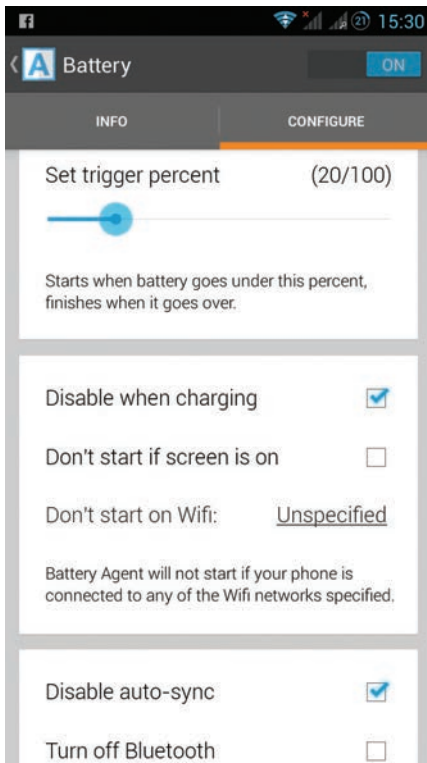
Agent adlı ücretsiz uygulama, diğer Android otomasyonu uygulamalarının (Tasker ve Automagic) aksine sadece beş ayara odaklanıyor ve bunları çok başarılı biçimde yerine getiriyor. Uygulama sayesinde pil ömrünüzü uzatabilir, toplantılar sırasında telefon sessize alabilir, arabanızı park ettiğiniz yeri

hatırlayabilir, sürüş sırasında sadece gelen aramalara otomatik yanıt verebilir ve rahatsız edilmek istemediğinizde sadece acil aramaların size ulaşmasını sağlayabilirsiniz. Üstelik kurulumu ve ayarlaması en kolay Android otomasyonu uygulaması. Agent'ı bit.ly/agent204 adresinden yükleyin.

Uygulamayı açıp "Yes, I'm In"

düğmesine dokunun. Karşınıza gelen ekranda toplantılarınızı işlediğiniz takvimi seçin. Sonraki adımda arabanızın Bluetooth bağlantısını seçin. (Yoksa Finish'e dokununuz.) Varsayılan olarak beş ajanın hepsi etkinleşecek.

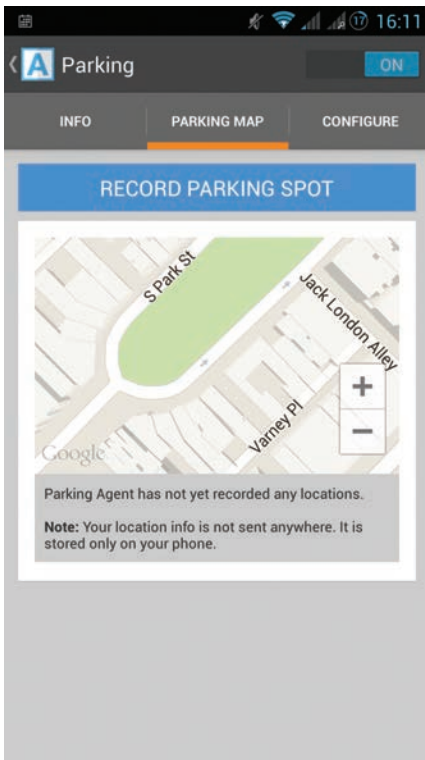
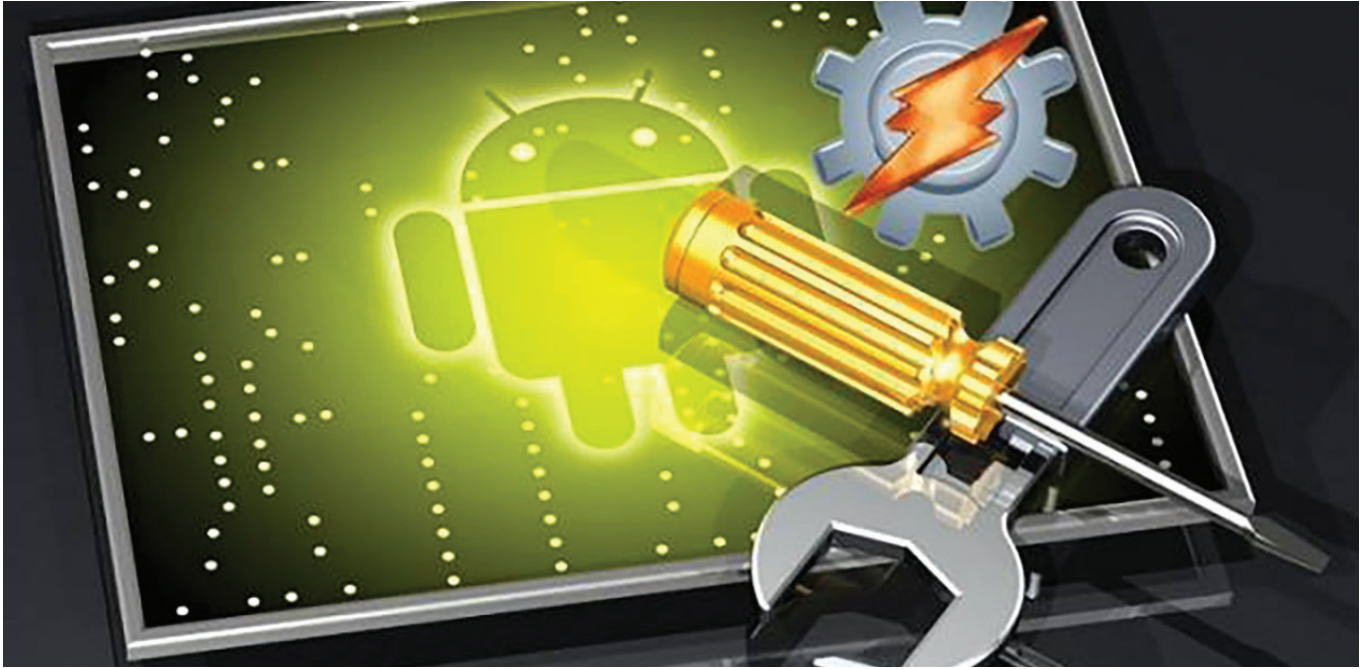
Pil ajanını yapılandırmak için ana ekrandaki Battery'ye dokununuz, ardından Configure sekmesine dokununuz.

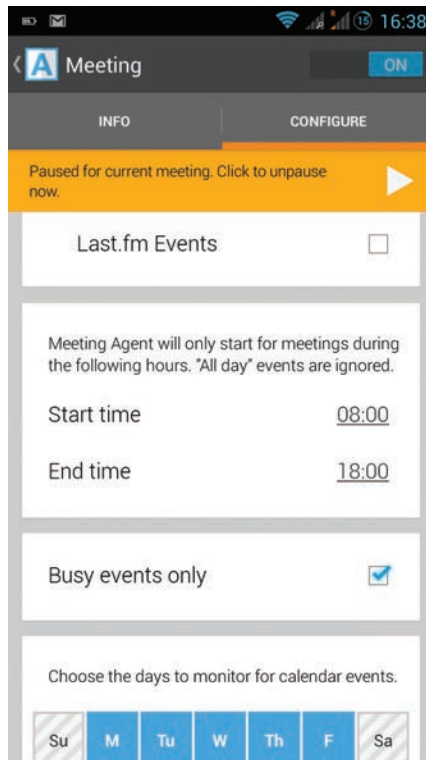
1 Sürgüyü sağa kaydırarak %20 seviyesine getirin. Böylece telefonunuzun pili %20'nin altına inince pil ajanı otomatik olarak devreye girecek. "More settings" düğmesine dokunarak diğer ayarların açılmasını sağlayın. "Disable when charging" ayarı işaretli kalsın. Böylece telefonunuz şarj olurken Agent devre dışı kalacak. Pil ömrünü artırmak için "Turn off Bluetooth"u işaretleyin ve "Dim screen brightness level"i %10'a getirin. Bu demek oluyor ki piliniz %20'ye inince ekran parlaklığı otomatik olarak %10'a düşürülecek. Uygulamayı bir süre kullandıktan sonra Info sekmesinde o ajanın en son ne zaman etkinleştirildiğini görebilirsiniz. (Tüm ajanlar için geçerli.)

2 Tüm ajanları görmek için ana ekrana dönün. Ardından ikinci sıradaki Sleep (Uyku) ajanına dokununuz ve Configure sekmesine geçin. Telefonla rahatsız edilmek istemediğiniz saat aralıklarını belirlemek için "Click to edit or add time ranges" düğmesine dokununuz, ardından her bir güne dokunup başlangıç ve bitiş saatlerini belirleyin. Acil durumlarda aileniz ve önemli iş arkadaşlarınız sizi arayabilmeli: Onları istisna listesine eklemek için "Who can wake me"nin yanındaki "Pick"e dokununuz ve sizi her zaman arayabilecek kişileri işaretleyin. İsterseniz büyütece dokunarak listede arama da yapabilirsiniz.

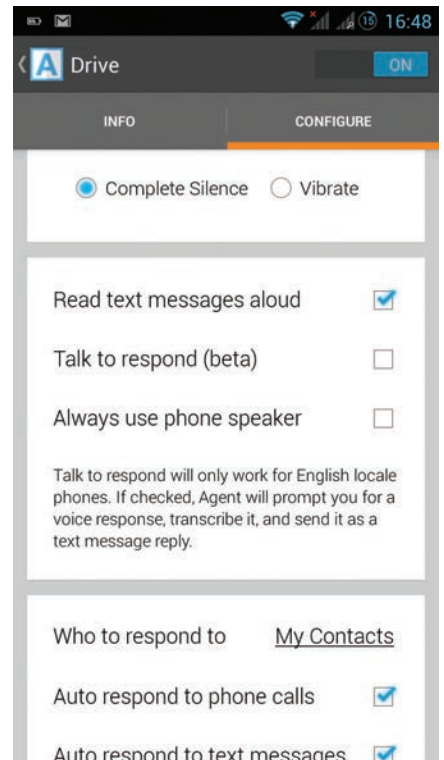
3 Ardından en alttaki "More settings" düğmesine dokununuz ve "Send text to verify urgency"yi işaretleyin. Altta İngilizce mesajı şuna benzer şekilde değiştirin: "Uyuyorum. Konu acilse bu mesajı yanıtlayıp 'urgent' yazın." Bu mesaj, belirlediğiniz saatlerde sizi arayanlara otomatik olarak gönderilecek. (Normal mesaj ücreti geçerli.) İçinde "urgent" kelimesi geçen bir mesaj alırsanız telefonunuz çalmaya başlayacak. "Allow repeat calls through"u işaretlerseniz 5 dakika içinde sizi ikinci kez arayan kişiye izin verecek ve telefonunuz çalacak. "Notifications" ayarına bildirim geldiğinde telefonun tamamen sessiz kalmasını (Complete Silence) veya titreşmesini (Vibrate) belirliyorsunuz.

4 Parking ajanı aracınızı park ettiğiniz yeri otomatik olarak haritada işaretliyor, böylece daha sonra yerini bulmanız kolaylaşıyor. Bu ajanın ideal şekilde çalışması için arabanızda Bluetooth desteği olmalı ve arabayı telefonunuzla eşleştirmelisiniz. Bunu yapmak için Configure sekmesindeki "Unspecified"a dokunup arabanızı seçin. Arabanızda Bluetooth desteği yoksa telefonunuzun hareket sensörleri aracılığıyla da park yeti belirlenebiliyor ama garantili değil. Uygulama, arabanın hızını takip ediyor ve durduğunuzu anlayınca park ettiğiniz yeri harita üzerinde işaretliyor. Park edilen son 5 yeri görebilirsiniz.

5 Meeting (Toplantı) ajanı takviminize işlenmiş herhangi bir toplantı ya da etkinlik sırasında telefonunuzun sesini otomatik olarak kısar. Ana ekranda Meeting ajanına dokunun ve Configure sekmesine geçin. İsterseniz takvimlerinizi ekleyip çıkarabilirsiniz. İşaretli takvimlerdeki tüm etkinlikler dikkate alınacak, o yüzden toplantılarınız için ayrı bir takvim kullanmanızda faydalı olabilir. Diğer ayarları düzenlemek için "More settings" düğmesine dokunun. Çalışma saatleriniz dışındaki etkinliklerde telefonun ses kalmasını istemeyebilirsiniz. Ajanın çalışacağı başlangıç ve bitiş saatleriyle günleri belirlerseniz sadece istediğiniz zamanlarda devreye girecektir.

6 Drive (Sürüş) ajanını başlatmak için ana ekranda son seçeneğe dokununuz. Bu ajan, telefonunuzdaki hareket algılayıcılara bağlı olarak çalışır ve bu sayede Bluetooth bağlantısı kurmanıza gerek kalmaz. "More settings" düğmesine dokunarak sürüş sırasında uyarıların sessiz mi (Complete Silence) yoksa titreşimli mi (Vibrate) olacağını seçin. "Read text messages aloud" işaretini kaldırın çünkü bu özellik, gelen kısa mesajları İngilizce olarak sesli okuyor, Türkçe desteği yok. "Auto respond to phone calls"u işaretlerseniz, rehberinizdeki kişiler sizi aradığı zaman onlara aşağıdaki kısa mesaj gönderilecek. "Şu anda araba kullanıyorum." gibi bir mesaj yazabilirsiniz.

Web siteleri için klavye kısayolları

Windows'ta klavye kısayollarını zaten kullanıyor olabilirsiniz ama en sevdiğiniz sitelerde de birçok klavye kısayolu bulunduğunu biliyor musunuz?

Varsayılan olarak Gmail temel işlemler için klavyeden kontrol seçeneğini sunuyor ama kullanılabilecek tüm kısayollara ulaşmak istiyorsanız onları etkinleştirmeniz gerekiyor. Gmail penceresinde sağ en üst köşedeki çark simgesine basın ve ardından Ayarlar satırına tıklayın. Sayfada aşağı doğru giderek "Klavye kısayolları açık" seçeneğinin işaretledikten sonra sayfanın en altına inerek "Değişiklikleri Kaydet" deyin.

ALT GR + Ü

Gmail'in yenilenen sekmeli arayüzü, Gmail kullanıcılarını beğeni konusunda ikiye bölse de yeni bir klavye kısayolu sayesinde sekmeler arasında dolaşmak oldukça kolaylaştı. Tilde işaretini yazarmış gibi Alt Gr+Ü tuşlarına bastığınızda sırayla sekmeleri dolaşabildiğinizi fark edeceksiniz.

N VEYA P

İlet dizisi görünümündeyken, bu tuşlar sayesinde sohbet pencereleri arasında geçiş yapabilirsiniz. n tuşu sizi bir sonraki iletiye götürürken p ise sizi bir önceki iletiye taşır.

SHIFT + U

İletiyi "okunmadı" olarak işaretleyip Gelen Kutusu'na döner, böylece o iletiye daha sonra yeniden bakmayı unutmazsınız.

G + İ

Nerede olursanız olun G'ye basılı tutarken İ tuşuna da bastığınızda Gelen Kutusu'na dönebilirsiniz.

!

Mesajı spam olarak işaretleyerek Gelen Kutunuzdan kaldırır.

?

Soru işaretine (Shift + *) basarak Gmail içinde kullanabileceğiniz tüm kısayolları görebilirsiniz. Esc tuşuna basarak Gelen Kutunuza dönebilir veya sağ üst taraftan "Yeni pencerede aç" diyerek komutları farklı bir pencerede görebilirsiniz. Buradaki bazı kısayolların Türkçe sürümde çalışmadığını belirtmek gerek.

GOOGLE HARİTALAR

Google Haritalar ve Street View'da kullanılabilecek birçok kullanışlı kısayol var. Kısayolları kullanabilmek için önce haritanın herhangi bir yerine bir defa tıklamanız gerekiyor.

YÖN TUŞLARI

Haritada gezinmek için klavyedeki ok tuşlarını kullanabilirsiniz. Yukarı tuşuyla kuzeye, aşağı

tuşuyla güneye, sağ tuşuyla doğuya ve sol tuşuyla da batıya doğru hareket edebilirsiniz.

+ VE -

Artı ve eksi tuşlarını kullanarak haritaya yaklaşabilir veya uzaklaşabilirsiniz.

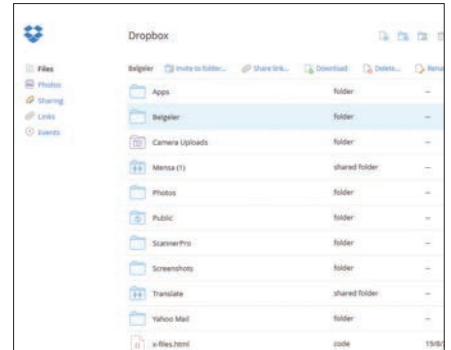
W, S, A, D

Street View'da (Sokak Görünümü) iken bu tuşlar haritada hareket etmek için kullanılabilir. İleri gitmek için W, geri gitmek için S, sola dönmek için A ve sağa dönmek için D tuşlarından yararlanabilirsiniz.

DROPBOX

Dropbox, web sayfasında yaptığı son değişiklikle beraber kısayollarını da kullanıma sundu. Herhangi bir ayar yapmaya gerek kalmadan kısayolları kullanmaya başlayabilirsiniz.

CTRL + C

Seçili dosyayı kopyalar. Ardından tıpkı çoğu yazılımda ve Windows'ta olduğu gibi istediğiniz klasöre girip Ctrl + V tuşlarına basarak dosyayı yapıştırabilirsiniz.

YÖN TUŞLARI

Tüm dosyalarınız ve klasörleriniz arasında yukarı, aşağı, sola ve sağa tuşlarını kullanarak gezinebilir, Enter tuşuna basarak seçili olan klasörü açabilir, dosyayı ön izleyebilir veya indirebilirsiniz.

F2

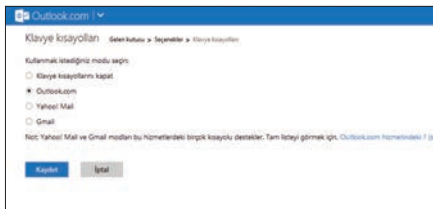
Seçili dosyanın veya klasörün adını değiştirmek için F2'ye basın, vermek istediğiniz yeni adı yazın ve ardından Enter'a basın.

CTRL + Z

Yapılan son taşıma, kopyalama, ad değiştirme veya silme işlemini geri alır.

Varsayılan olarak Outlook.com'da bilinen bazı kısayolları kullanabilirsiniz ama kişisel isteklerinize göre şekillenmiş farklı kısayolları kullanma olanağınız da var. Eğer eski bir Gmail veya Yahoo Mail kullanıcısıysanız, o hizmetlerde kullanmaya alışık olduğunuz kısayol düzenini Outlook.com'da da kullanılabili hale getirebilirsiniz. Sağ üst köşedeki çark simgesine basarak Seçenekler'e girip ve açılan sayfada "Outlook.com ürününü özelleştirme" başlığı altındaki "Klavye kısayolları" linkine tıklayın. Karşınızdaki sayfada hangi servisin kısayol dizilimini kullanmak istediğinizi, onun yanındaki tuşa basarak seçin. Kaydederek işlemi bitirin.

N

Yeni bir e-posta yazacağınız sayfayı açar.

SHIFT + R

Bu tuşlara birlikte basarak açık olan e-postayı yanıtlayabilirsiniz. Shift+F tuşlarına basarak e-postayı iletebilirsiniz.

J

E-posta gereksiz olarak işaretlenir ve Gereksiz klasörüne taşınır.

C

Açık iletiyi bir kategoriye ekler. Y tuşuna basarak tüm kategorileri kaldırabilirsiniz.

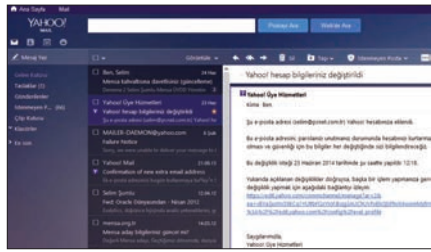
G SONRA I

Gelen Kutusu dışında bir klasördeyken önce G, sonra I tuşuna basarsanız Gelen Kutusu'na

gidebilirsiniz. G'den sonra D'ye basarsanız Taslaklar'a, S'ye basarsanız Gönderilenler'e gidersiniz.

U

Açık iletiyi "okunmadı" olarak işaretler, böylece daha sonra o iletiye geri dönmeniz kolay olur.

CTRL + , VE CTRL + .

Bu kısayol, Yahoo Mail'in "En son" görünümde kullanılabiliyor. "Görünüm" menüsüne girip "En son"un seçili olduğunu kontrol edin. Seçiliyse bu tuşları kullanarak gelen kutunuzdaki e-postalar içinde ileri-geri gidebilirsiniz.

V

Önizleme bölmesini açar veya kapatır.

D SONRA 0-9

Herhangi bir e-posta üzerindeyken D tuşuna bastığınızda Taşı menüsü açılır. Ardından menüde beliren 0'dan 9'a kadar olan rakamlardan birini kullanırsanız, seçili iletiyi belirli bir klasöre taşıyabilirsiniz.

L

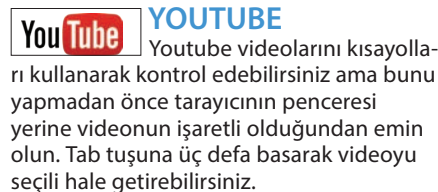
Seçili mesaja yıldız ekler. Bu şekilde sizin için önemli ve daha sonra tekrar bakılacak mesajları işaretleyebilirsiniz. Yeniden L'ye bastığınızda yıldız kaldırılır.

R

Bir ileti açıkken R tuşuna basarsanız hemen o iletiye yanıt yazmaya başlayabilirsiniz. Uzun bir ileti dizisi içindeyseniz nokta ve virgül tuşlarıyla iletiler arasında gezinebilir, yanltlamak istediğiniz iletiyi seçtikten sonra R'ye basabilirsiniz.

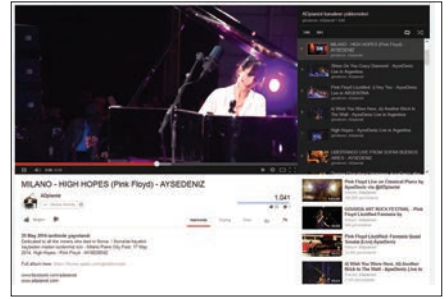
SHIFT + ENTER

Yazmış olduğunuz e-postayı gönderir.

BOŞLUK

Oynatılan videoyu duraklatmak için Boşluk (Space) tuşuna basabilirsiniz. Yeniden

bastığınızda video oynamaya devam eder.

SOL OK

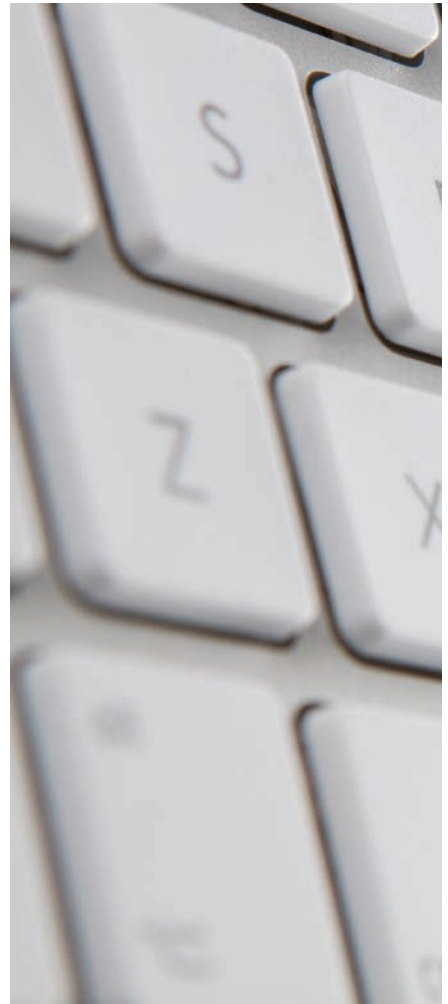
Oynatılan videoyu 3 saniye geri alır. Aynı şekilde sağ oka bastığınızda 3 saniye ileri sarılır. Ok tuşuna basılı tutarak hızlıca ileri veya geri sarabilirsiniz.

HOME

Oynattığınız videonun en başına gitmenizi sağlar. End tuşu ise sizi videonun sonuna götürecektir.

1-9

Klavyenizin üst bölümündeki rakamları kullanarak (Sayısal tuş takımını değil.) videoda ileri atlayabilirsiniz. 1 tuşu sizi videonun %10'luk noktasına, 2 ise %20'ye ve benzer şekilde 5 de videonun ortasına taşır.

En iyi Windows “Fix it” çözümleri

Bilgisayar sorunlarını kendi başınıza çözmeye çalışarak zaman kaybetmeyin. Bunun yerine Microsoft’un otomatik “Fix it” araçlarını kullanın. En iyi 13 çözümünü seçtik.

işler yanlış gittiğinde bir Microsoft teknisyeni belirse ve bilgisayarınızı tamir etse harika olmaz mıydı? Microsoft’un Fix It Çözüm Merkezi (support.microsoft.com/fixit) sayesinde buna benzer bir hizmet almak mümkün. Microsoft’un destek sitesinin bir parçası olan ve garip bir şekilde gerektiği kadar tanınmayan bu merkezde, belirli sorunları otomatik olarak çözecek şekilde tasarlanmış araçları arayabilir, indirebilir ve yükleyebilirsiniz. Windows, Office, Internet Explorer veya başka bir genel alan seçtikten sonra belirli sorunlar için sunulan çözümleri inceleyebilirsiniz, sorunla karşılaştığınız anda ne yapmaya çalıştığınızı en iyi şekilde tanımlayan ifadeyi seçebiliyorsunuz. Tek yapmanız gereken, “Çalıştır” veya “Şimdi çözümler” düğmesine tıklayıp aracı çalıştırmak ve sonra “Kabul Et” düğmesine tıklayıp ekranda beliren talimatları izlemek. Hiç teknik bilgi gerekmiyor.

Ne yazık ki Microsoft her sorun için otomatik onarımlar sunmuyor ve Windows 8 hâlâ desteklenmiyor, ama Windows 7 ve daha eski sürümlerde “Fix it” sıkça karşılaşılan pek çok genel bilgisayar arızasını ve bazı karanlık sorunları çözmeyi başarıyor. Şimdi size bilgisayar sorunlarını çözmek için mevcut en kullanışlı yöntemleri göstereceğiz. Araçları çalıştırmak için verdiğimiz bit.ly linklerini tarayıcınızın adres çubuğuna yazın ve gelen sayfadaki “Şimdi çalıştır” düğmesine tıklayın.

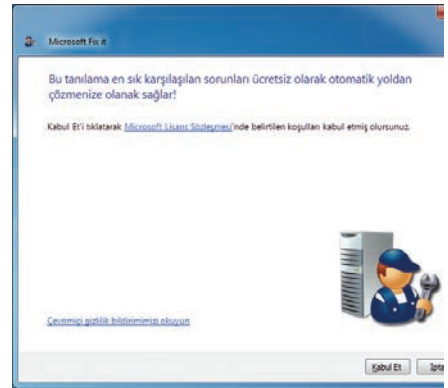
WINDOWS SORUNLARINI DÜZELTİN

YAVAŞLAMA SORUNUNU ÇÖZÜN bit.ly/yavas204

Hangi bilgisayar kullanıcısına sorarsanız sorun, dillendirecekleri ilk şikâyet büyük ihtimalle bilgisayarın hızıyla ilgili olacaktır. Yavaş bir bilgisayar çok can sıkabilir: Bilgisayar açılırken neredeyse yerlerde sürünür, programları açmak eziyete döner, sistem en basit görevleri yerine getirirken bile kağın hızında hareket eder. Genellikle bu tür sorunların asıl kaynağını tespit etmek imkânsızdır ama bilgisayarınızın yakında tamamen duracağından endişeleniyorsanız çeşitli çözümleri deneyen bu yöntemle bir göz atın.

Bir “Fix it” çözümü bulabilmek için sorunun yaşandığı alanı seçin ve ardından ne yapmak istiyorsanız ona tıklayın.

“Kabul Et” düğmesine tıklamanız halinde çözüm otomatik olarak uygulanacaktır.

YAZICI SORUNLARINI ÇÖZÜN bit.ly/yazici204

Yeni bir yazıcı yüklerken veya mevcut birimi bağlarken sorunlarla mı karşılaşıyorsunuz? Yoksa yazıcınız lekelerle dolu veya boş sayfalar dışında bir şey basamıyor mu?

Yazıcı sorunları sinir bozucu olmakla kalmaz, mürekkep israfına ve para kaybına neden olabilir. Bu onarımı çalıştırmaz halde sürücü sorunları, ağ yazdırma sorunları ve Yazdırma Biriktiricisi ile ilgili sorunlar da dahil olmak üzere bir dizi olası neden kontrol edilecektir.

ÇALIŞMAYAN YA DA ALGILANMAYAN DONANIM AYGITLARINI ONARIN

bit.ly/donanim204

Windows, grafik kartından web kamerasına, dahili veya harici bir donanım bileşeniyle ilgili sorunlarla karşılaştığında Aygıt Yöneticisi'ne (Bilgisayar'a sağ tıklayıp Yönet'i ve seçin) bir göz atmalısınız. Ama teknik bilginiz yetersizse küçük bir sarı daire içindeki ünlem işareti size pek anlam ifade etmeyebilir. Bunun yerine bu onarımı çalıştırın: Sizin yerinize sürücü sorunlarını kontrol edecek ve otomatik olarak çözmeye çalışacaktır.

WINDOWS UPDATE'I ONARIN

bit.ly/update204

Eğer bilgisayarınızı güvenli bir şekilde kullanmak istiyorsanız en son güncelleştirmeleri yüklemeniz şarttır. Çoğumuz Windows'u otomatik olarak kendini güncelleyecek şekilde yapılandırırız ama Windows Update herhangi bir nedenden dolayı çalışmayı durdurursa bilgisayarınız kötü amaçlı yazılımlar ve korsanlara karşı savunmasız hale gelebilir. Belirli bir süre boyunca hiçbir güncelleme almadıysanız veya çalıştırmayı denediğinizde Windows Update hata veriyorsa bu yöntemi deneyin.

Bir "Fix it" çözümü bulabilmek için sorunun yaşandığı alanı seçin ve ardından ne yapmak istiyorsanız ona tıklayın.

UYKU MODUNDAN ÇIKAN PC'Yİ ONARIN

bit.ly/uyku204

Bilgisayarınız hiçbir belirgin neden yokken her gün aynı saatte kendi başına uyanıyor ve sizi rahatsız mı ediyor? Bu soruna sadece kapanmak yerine uyku moduna girmeye ayarlanmış olan Windows 7'li bilgisayarlar da rastlanır ve pek çok farklı nedenden kaynaklanıyor olabilir. Eğer bilgisayarınızın uykusuzluk sorunu varsa bu iki "Fix it" aracını kullanmayı deneyin.

BOZUK MASAÜSTÜ KISAYOLLARINI ONARIN

bit.ly/bozuk204

Bazen Windows masaüstü kısayolları aniden ya tıklandığında hiç çalışmamaya ya da bir hata mesajı vermeye başlayabilir. Bu araç, bozuk kısayolları tamir etmeye çalışacak, kullanılmayanları silecek ve aynı zamanda sistem saati ve eşitleme ayarlarının doğru olup olmadığını kontrol edecektir.

OFFICE SORUNLARINI DÜZELTİN

ÇALIŞMAYAN BİR YAZIM DENETLEYİCİSİNİ ONARIN

bit.ly/update204

Word 2010'un yazım denetleyicisi bazen ortada hiçbir neden yokken birden durabilir veya yanlış yazılmış kelimeleri tanımlamayı bırakabilir. Ayrıca bazen, şerit üzerindeki "Gözden Geçir" sekmesinde yer alan "Yazım ve Dilbilgisi"ne tıkladığınızda, yazım denetleme araçlarının yeniden yüklenmesi gerektiğini söyleyen bir mesajla karşılaşabilirsiniz. Bu duruma yol açan birden fazla neden olabilir. Bu nedenle öncelikle bu sayfadaki "Çözüm" başlığı altında sıralanan diğer yöntemleri deneyin ve verilen çözümleri uygulayın. Bunun ardından Yöntem 5'in altında görülen "Fix it" aracını çalıştırın.

Yöntem 5: Kayıt defterini değiştirmek için Fix it kullanın

Önemli: Bu makalede kayıt defterini değiştirme hakkında bilgiler bulunur. Kayıt defterini değiştirmeden önce yedeklemeyi unutmayın. Servis dışına çıkarmadan önce kayıt defterini yedekleyin ve yedeklediğinizden emin olun. Kayıt defterini değiştirmek, gereksiz yere değiştirme riskinde data kaybı için, Windows Çözümleyicisi kullanılarak gerçekleştirilmelidir.

• Windows 7 kayıt defterini yedekleyin

• Windows Vista kayıt defterini yedekleyin

İlgili kayıt defteri anahtarını kayıt defterinden silin ve yeniden oluşturun. "Yazım denetleyicisi" bölümüne gidin. Sorunu kendiniz çözmeyi tercih ediyorsanız, "Yazım denetleyicisi" bölümüne gidin.

Benim yazım denetleyicisi

Bu sorunu otomatik olarak düzeltmek için, düzeltme yüklemeyi veya başlatılmıyorsa, Dosya Yükleme kutusunda Çözüm Yükleme ve ardından Fix it'le düzeltmeyi seçebilirsiniz.

Bir "Fix it" çözümü bulabilmek için sorunun yaşandığı alanı seçin ve ardından ne yapmak istiyorsanız ona tıklayın.

OUTLOOK'TAKİ WINMAIL.DAT SORUNLARINI ÇÖZÜN

bit.ly/outlook204

Outlook 2010 veya 2007 üzerinden hiç dosya eklenmemiş bir e-posta gönderdiğinizde karşı tarafın eline winmail.dat adlı bir dosyanın geçtiği oldu mu? Bu, Outlook kullanıcılarının çok sık karşılaştığı bir sorun. Sorunun temelinde zengin metin biçimi kullanılan mesajlar yer alır ve elle onarılması oldukça zordur. Neyse ki bu araç sorunu çözüyor.

EXCEL BAŞLANGIÇ SORUNLARINI ONARIN

bit.ly/excel204

Excel 2007'nin birden bire çalışmayı reddetmesine yol açan pek çok sorun olabilir: bozuk bir kısayol, bir program çakışması, sorunlu bir eklenti veya kayıt defteri sorunları gibi. Önerilen birçok onarımı otomatik olarak uygulamak için kullanabileceğiniz dört ayrı "Fix it" aracıyla birlikte, pek çok diğer soruna çözüm bulmak için yukarıdaki bağlantıyı tıklayın. Daha yeni bir Excel sürümünü kullanıyorsanız benzer çözümlere ulaşmak için bit.ly/ex204 adresini ziyaret edin.

AÇILMAYAN WORD BELGELERİNİ ONARIN

bit.ly/word204

Office 2003 ve 2007'de bazen Word belgelerinin Windows Gezgin penceresinde

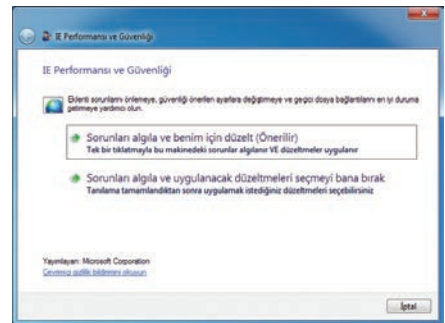
çift tıkladığınızda açılmayı reddettiği şaşırtıcı bir durumla karşılaşabilirsiniz. Çözümlerden biri, belgeleri Word içindeki Dosya menüsü aracılığıyla açmaktır ama bu kullanışlı olmaktan uzak bir yol. Onun yerine bu aracı çalıştırarak soruna neden olan eklentileri devre dışı bırakabilirsiniz. Aşağı gidin ve "Kendimi değiştirmek istiyorum" başlığı altındaki "Fix it" düğmesine tıklayın.

Diğer Microsoft ÜRÜNLERİ İÇİN ÇÖZÜMLER

INTERNET EXPLORER'I ONARIN

bit.ly/internet204

Bu araç Internet Explorer'ın yavaşlamasına veya kilitlenmesine yol açan pek çok sorunu teşhis edip onarabilir. Ayrıca Kimlik Avı filtresi dahil bir dizi önemli güvenlik seçeneği sunar.

Bir "Fix it" çözümü bulabilmek için sorunun yaşandığı alanı seçin ve ardından ne yapmak istiyorsanız ona tıklayın.

WINDOWS LIVE FOTOĞRAF GALERİSİ'Nİ ONARIN

bit.ly/fotograf204

Microsoft'un ücretsiz fotoğraf yönetim aracı resimleri düzgün görüntülememeye, yavaşlamaya veya sadece çalışmamaya başlarsa bu aracı kullanarak bu durumlara neden olan pek çok farklı sorunu çözebilirsiniz.

WINDOWS MEDIA PLAYER'I ONARIN

bit.ly/media204

Bu onarım aracı Windows Media Player için. Media Player çalışmıyorsa veya belirli dosyaları çalmakta zorluklarla karşılaşlıyorsa ve müzik veya video kitaplıklarını gezerken sorunlarla karşılaşıyorsanız bu aracı kullanabilirsiniz.

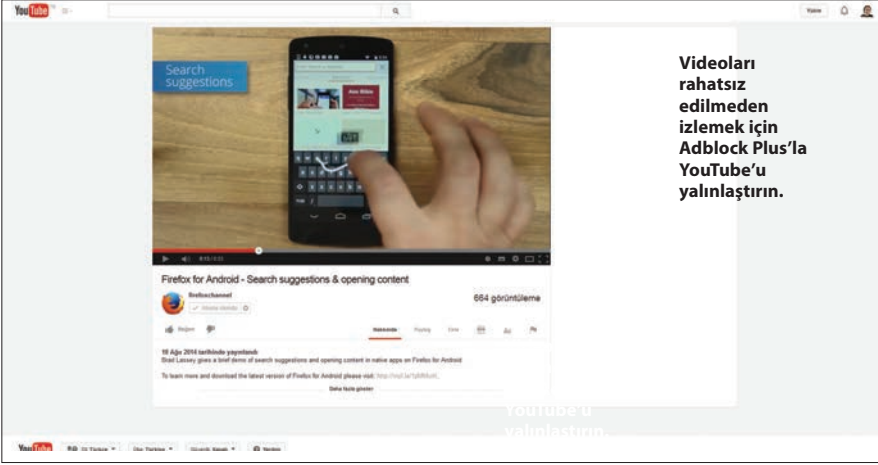

Adblock Plus

ADBLOCK PLUS SIRLARI

Sosyal medyada rahatsız edici reklamları engelleyin ve PC'nizin pil ömrünü uzatın.

logosuna tıklayıp "Seçenekler"e tıklayın. İptal etmek istediğiniz süzgeçlerin seçimini kaldırın. Tekrar seçili hale getirerek onları yeniden etkinleştirebilirsiniz. Ardından ABP logosunun kırmızı olmasına dikkat edin. Kırmızı logo ABP'nin çalıştığını, gri ise çalışmadığını gösterir.

KÖTÜ AMAÇLI YAZILIMLARDAN VE TEHDİTLERDEN KORUYUN

Bilgisayar kullanıcılarının ortak sorunlarından biri, farkında olmaksızın sistemlerine kötü amaçlı yazılım yükleyen bir siteye girmek ya da bir linke tıklamaktır. Adblock Plus, kötü niyetli alan adlarını engelleyebilen bir özelliğe de sahip. bit.ly/malware204 adresine gidin. "Disable Malware Domains" başlığı altındaki "open this dialogue" bağlantısına tıklayın. Bu sizi Disable Malware süzgeç üyeliği sayfasına yönlendirecek. "Abone ol" veya "+ Ekle" düğmesine tıklayın. Adblock Plus bundan sonra kötü yazılım içeren web sitelerinin çoğunu engelleyecektir.

FACEBOOK SAYFANIZI DÜZENLEYİN

Facebook'ta zaman tüneli ve haber akışının sağ tarafında Tavsiye Edilen ve Sponsorlu mesajlar listesi bulunuyor ama bu bağlantıların sizin ilgilendiğiniz şeyler olma olasılığı az. Bunları kaldırmak için Firefox (bit.ly/apfirefox204) veya Chrome (bit.ly/apchrome204) uyumlu Adblock Plus eklentisini yükleyebilirsiniz. Yükledikten sonra facebook.adblockplus.me adresine gidin ve Facebook kenar çubuğundaki gereksiz şeyleri engellemek için "Block only sidebar annoyances" altındaki +add düğmesine tıklayın. Ardından beliren pencerede Firefox kullanıyorsanız "Abone ol", Chrome kullanıyorsanız "Ekle" düğmesine tıklayın.

Adblock Plus'ı Internet Explorer'daki reklamları kaldırmak için de kullanabilirsiniz Facebook'taki gereksiz öğeleri engelleme özelliği çalışmayacaktır.

İSTENMEYEN YOUTUBE ÖGELERİNİ ENGELLEYİN

YouTube'da bir video izledikten sonra genelde

onunla ilgili olarak videolar karşınıza gelir. Ayrıca bazı videolarda görüntünün üzerine açıklayıcı metinler veya linkler yerleştirilebilir. Bazen bu öğeler size yardımcı olabilir ama bunları dikkat dağıtıcı buluyorsanız Adblock Plus'ı kullanarak Firefox ve Chrome'da onları kaldırabilirsiniz. youtube.adblockplus.me adresine girin ve "Block only suggestions" ile "Block only other annoyances" altındaki +add düğmelerine tıklayın.

SINIRLAMA AYARLARINIZDA YAPTIĞINIZ DEĞİŞİKLİKLERİ GERİ ALIN

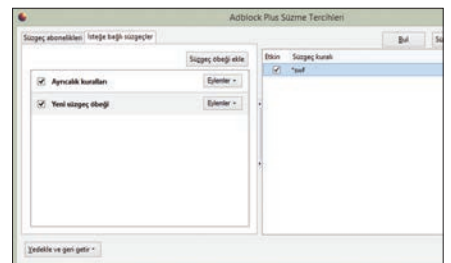
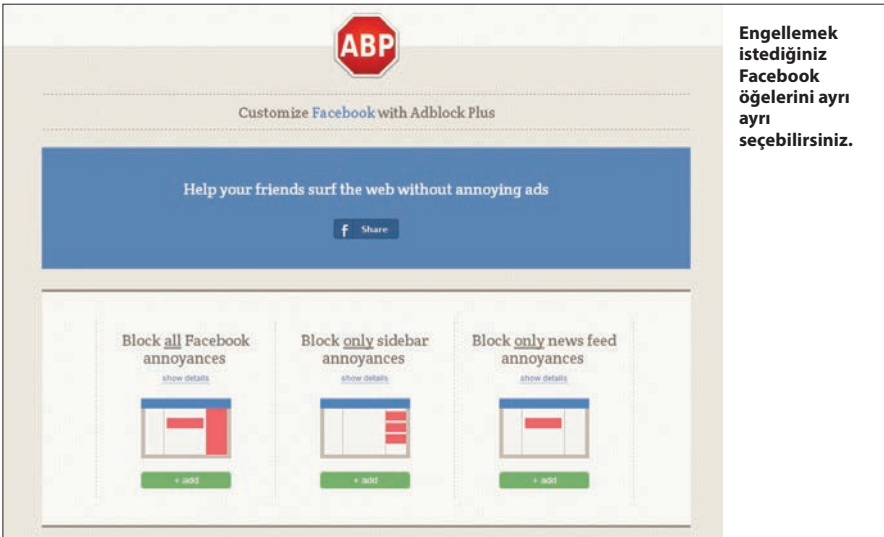
Adblock Plus ile yaptığınız değişiklikleri geri almak oldukça basit. Firefox kullanıyorsanız durum çubuğunuzdaki ABP logosuna tıklayıp "Süzgeç tercihleri"ne tıklayın. Chrome kullanıyorsanız durum çubuğunuzdaki ABP

WEB SİTELERİNDE FLASH İÇERİKLERİ ENGELLEYİN

Web sitelerindeki Flash içerikleri rahatsız edici olabilir, özellikle de otomatik oynamaya başladıklarında. Aynı zamanda dizüstü bilgisayarların pilini de emer ve tarayıcınızı yavaşlatabilirler. Firefox'ta Flash içerikleri engellemek için Adblock Plus logosuna tıklayıp "Süzgeç tercihleri"ne tıklayın. Sonra "İsteğe bağlı süzgeçler" sekmesine ve "Süzgeç öbeği ekle"ye tıklayın. Yeni süzgeç öbeğinizin sağ tarafındaki "Süzgeç ekle"ye tıklayın ve *.swf yazın. Chrome'da ise ABP logosuna tıklayın, "Seçenekler"e ve "Kendi filtresinizi ekle"ye tıklayın, *.swf yazıp "Filtre ekle"ye tıklayın.

Unutmayın ki bu yöntem, sayfalardaki Flash öğelerini tamamen kaldıracak ve öyle bir öge olduğunu bile görmeyeceksiniz. Zaman zaman Flash öğelerini görmeyi tercih ediyorsanız o sitede ABP'yi devre dışı bırakabilirsiniz veya bu yöntem yerine tarayıcınızın "oynatmadan önce sor" özelliğini kullanmanız daha faydalı olabilir.

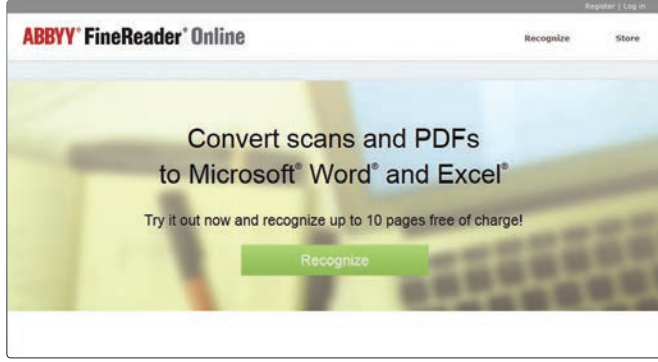
İstenmeyen içerikleri engellemek için kendi süzgeçlerinizi ekleyebilirsiniz.

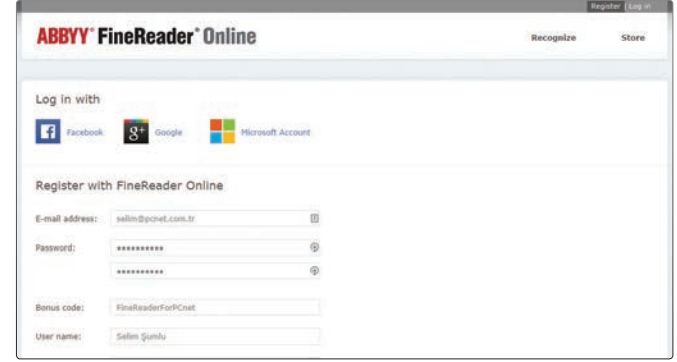
FineReader Online ile fotoğrafları Word belgesine dönüştürün

Fotoğrafını çektiğiniz veya taradığınız Türkçe belgeleri, kopyalanamayan PDF'leri, kâğıda basılı tabloları hiçbir yazılım kurmadan Word veya Excel belgelerine dönüştürmek, böylece yazıları kopyalayıp düzen-

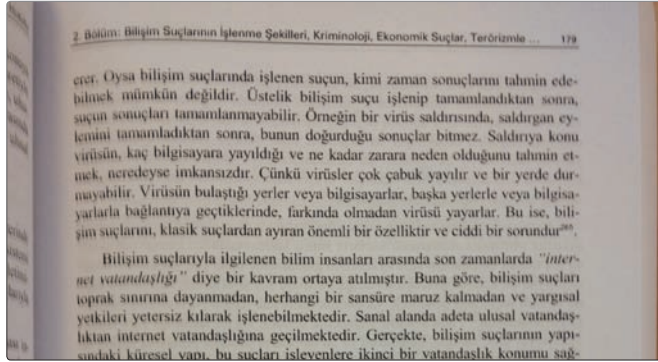
leyebilmek ister miydiniz? Optik karakter tanıma (OCR) teknolojilerinde lider konumdaki ABBYY, FineReader Online servisiyle buna olanak tanıyor. Üstelik PCnet okurlarına 100 sayfa tarama hakkı hediye!

1 Servise kaydolmak için www.finereaderonline.com adresine girin. Web arayüzünde henüz Türkçe desteği yok ama servisin kullanımı basit ve Türkçe belgeleri de tarayabiliyorsunuz. Sağ üstteki "Register" düğmesine tıklayın ve "E-mail Registration"ı seçin.

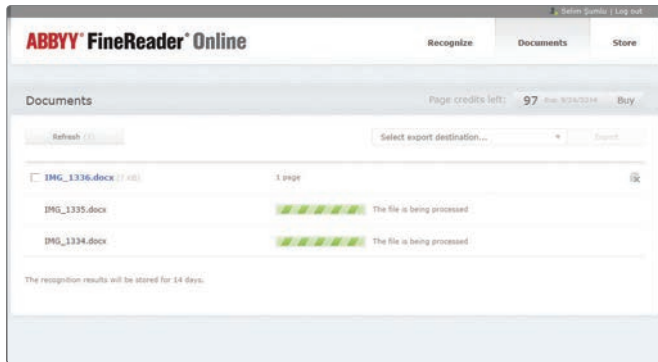
2 Açılan forma sırayla e-posta adresinizi, istediğiniz parolayı ve parola tekrarını girin. "Bonus code" alanına **FineReaderForPCnet** yazın. İsterseniz "User name" alanına adınızı yazın ve ülkenizi de seçip "Create Account"a tıklayın. 100 sayfa hediye 30 gün boyunca geçerli olacak.

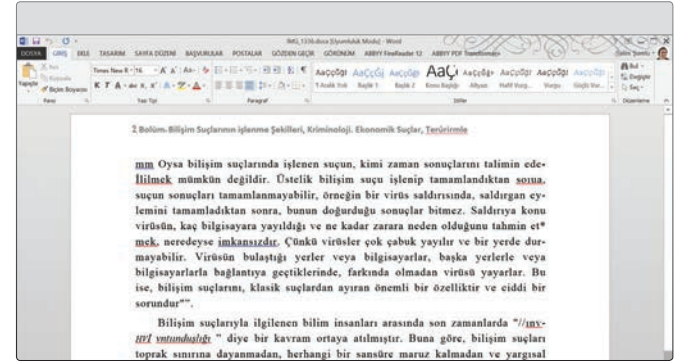
3 FineReader Online, Türkçe dahil 42 dildeki belgeleri okuyabiliyor. Belgenin basılı olması şart. (El yazısı okunamıyor.) Tarayıcıyla yüksek çözünürlükte taranmış belgeler en iyisi ama telefonunuzla çektiğiniz sayfa fotoğrafları bile -biraz daha fazla hata payıyla- taranabiliyor. Fotoğraf çekerken sayfanın düz durmasına ve yazılara odaklanmaya özen gösterin.

4 Dönüştürmek istediğiniz dosyaları yüklemek için ana sayfadaki "Recognize" düğmesine tıklayın. Açılan sayfadaki "Upload" düğmesine tıklayıp dosyalarınızı seçin. Tüm popüler resim biçimleri destekleniyor. 2. adımda belgenin dil(ler)ini seçin. English ve Turkish seçili gelecektir. Belge Türkçeyse English'in yanındaki X'e tıklayarak İngilizceyi silin.

5 3. adımda çıktı biçimini seçmeniz gerekiyor. Varsayılan olarak Word (docx) seçili olacak. Bir tablo tarıyorsanız Excel'i seçmenizi öneririz. Düz yazı, PowerPoint, PDF, e-kitap (epub) gibi seçenekleriniz de var. "Export recognized file to cloud storage"ı işaretleyerek dosyanın Dropbox, Google Drive veya OneDrive hesabınıza kaydedilmesini isteyebilirsiniz.

6 Birden fazla dosya yüklediyseniz ve "Create one file from all pages"ı işaretlerseniz tüm belgeler tek dosyada birleştirilir. Tanımayı başlatmak için "Recognize" düğmesine tıklayın. Sonuçlar en fazla birkaç dakika içinde indirmeye hazır olacak. Bu dosyaları iki hafta boyunca ABBYY sunucularından indirebilirsiniz.

Yurtdışından aldığınız telefonu pasaportunuza kaydedin

Onur GÖZÜPEK
onur@gozupek.com

Yurtdışından telefon veya 3G'li tablet almak bazen daha ucuza gelebiliyor ama bunları Türkiye'de kullanmak için IMEI numaralarını pasaportunuza kaydettirmeniz şart. Aksi halde 2 ay sonra cihazınız kullanıma kapatılıyor. Neyse ki kayıt işlemi e-Devlet Kapısı üzerinden

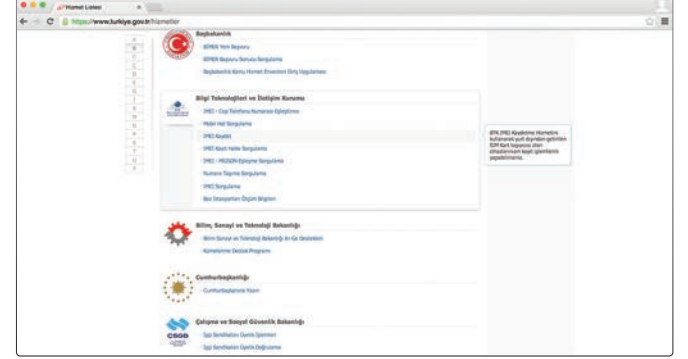
kolayca yapılabilir.

e-Devlet Kapısı: www.turkiye.gov.tr

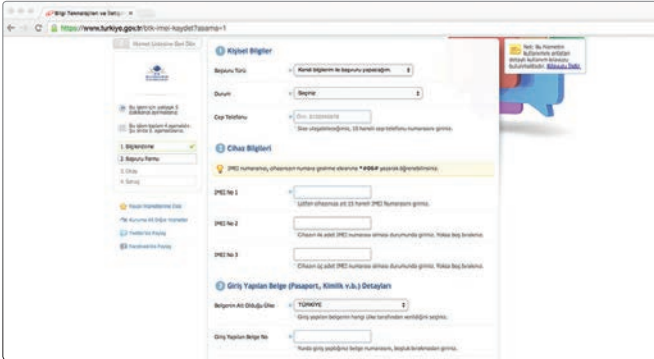
Gereklikler: Son 2 ay içinde Türkiye'ye giriş yapmış pasaport, e-Devlet şifresi, cihazınızın IMEI numarası, internet bankacılığı hesabı

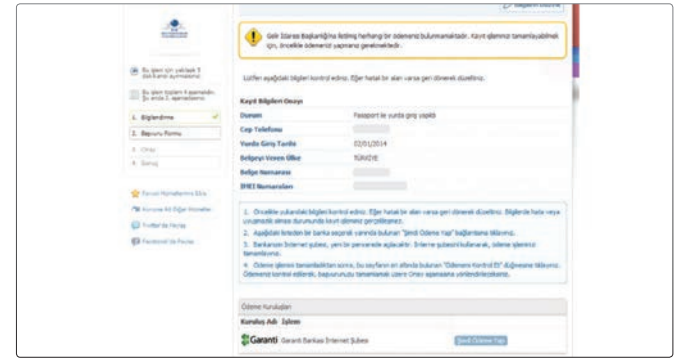
1 Yurtdışından getirdiğiniz SIM kart takılabilen cihazınızın pasaport kaydını yapabilmek için öncelikle E-devlet Kapısı'na giriş yapmanız gerekiyor. Tarayıcınızla www.turkiye.gov.tr adresine giriş yaptıktan sonra sağ üstteki Sisteme Giriş düğmesine basarak T.C. kimlik numaranız ve şifrenizle giriş yapın. Henüz şifreniz yoksa PTT'den 2 TL karşılığında alabilirsiniz.

2 Pasaport kaydını yapabilmek için Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'nun hizmetlerine ulaşmanız gerekiyor. Bunun için sağ üstteki arama kutusuna "IMEI Kaydet" yazıp arayabilir veya e-Hizmetler sayfasına girip Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu başlığı altındaki "IMEI Kaydet" linkine tıklayabilirsiniz.

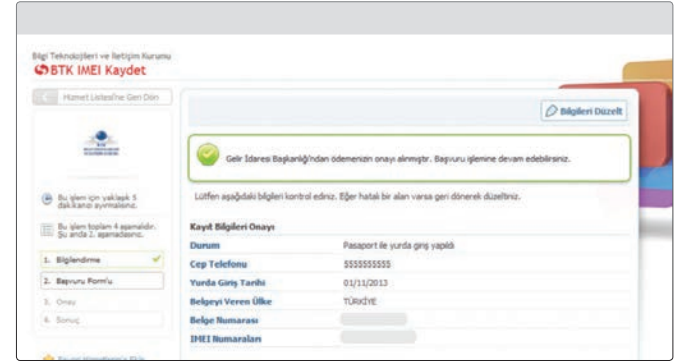
3 Başvuru türü ve durumu, cihaz bilgileri ve son olarak da pasaport bilgilerinizle ilgili kutuları doldurmanız gerekiyor. "Başvuru Türü"nü "Kendi bilgilerim ile başvuracağım" ve "Durum"u "Pasaport ile giriş yapıldı" olarak seçerseniz T.C. pasaportunuzla kayıt yapabilirsiniz. IMEI numaranızı cihazınızın arama ekranında *#06# yazarak öğrenebilirsiniz.

4 IMEI numarası, pasaport numarası ve Türkiye'ye son giriş tarihi e-Devlet Kapısı üzerinden anında kontrol edildiği için doğru bilgi vermeden bir sonraki adıma geçemezsiniz. Bilgileriniz doğrulandıktan sonra sıra kayıtlarına ait harcın sisteme entegre bankalardan birinin internet bankacılığı sistemi üzerinden ödenmesine geliyor.

5 İnternet bankacılığı hesabınıza giriş yaptıktan sonra karşınıza pasaport kaydıyla ilgili harc ödeme ekranı gelecek. Bu ekranda, TC kimlik numaranızı, cihazınızın IMEI numarasını ve ödeme bilgilerinizi kontrol etmeniz gerekiyor. 2014 için belirlenen tutar 119,5 TL. Ödemeyi yaptıktan sonra E-devlet sayfasına dönmelisiniz.

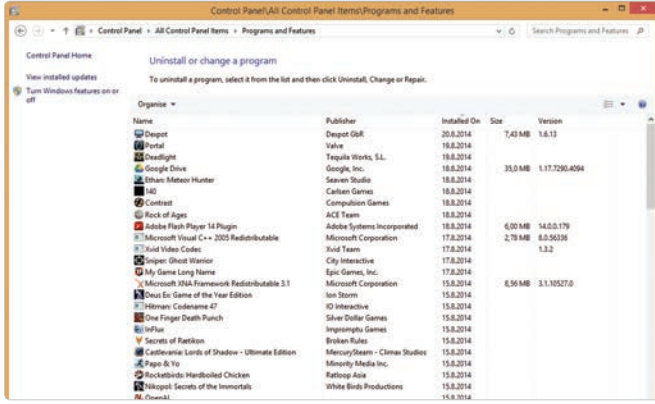
6 Ödemenizin kontrol etmek için "Ödemeyi Onayla" düğmesine bastıktan sonra kayıt işlemi onaylamanız gerekiyor. Harcınızı ödedikten ve kayıt işlemi tamamladıktan sonra yurtdışından getirmiş ve e-Devlet üzerinden IMEI kaydını yapmış olduğunuz cihaz SIM kartınızı takip normal şekilde kullanabilirsiniz.

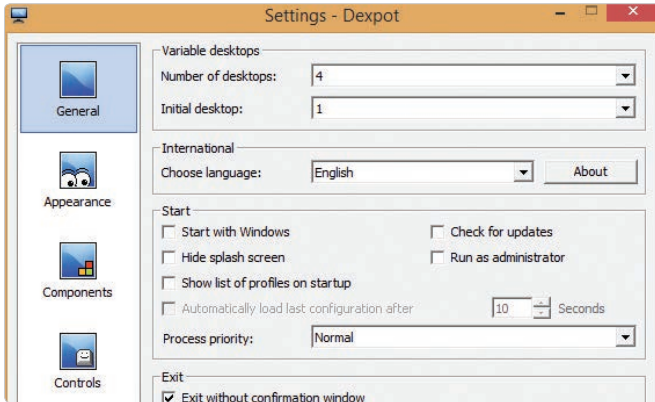
Sanal masaüstüleri kullanın

Ücretsiz bir yazılımla Windows'ta birden fazla masaüstü kullanabilirsiniz.

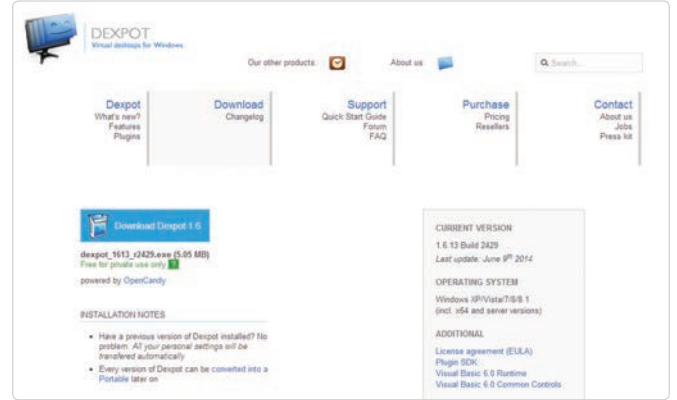
Programların ve belgelerin simgelerini masaüstünde toplamak onları bulmanızı kolaylaştırıyor mu yoksa aksine zorlaştırıyor mu? Masaüstünde sadece birkaç simge olduğunda kaybolmak zor ama bir süre sonra aradığınızı bulmak hayli yorucu bir işleme dönüşebilir. Elbette sadece simgelerle sınırlı değil. Aynı anda birden çok program açtığınızda da masaüstü karmaşık bir hal alıyor. Bu şekilde çalışmaya mahkûm değilsiniz. Linux ve OS X kullanıcıları yıllardan beri "sanal masaüstü" denen özellikten faydalanıyorlar. Windows ile sunulan tek bir masaüstü yerine birden fazlasına sahip olmak ve farklı amaçlar için birden diğerine geçiş yapmak mümkün. Her ne kadar bu özellik Windows'la gelmiyor olsa da kolayca ekleyebilirsiniz.

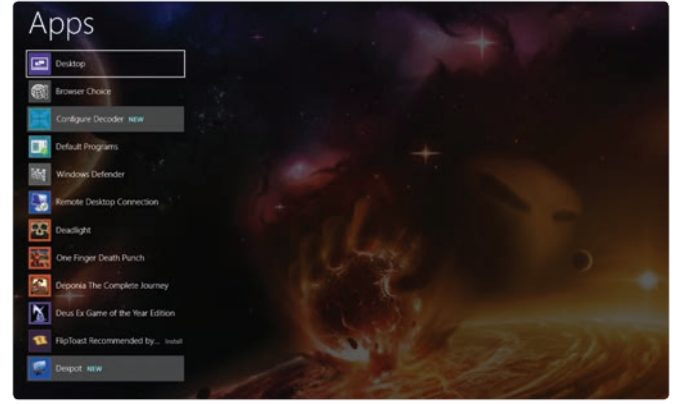
2 Dexpot kurulum sırasında üçüncü parti bir yazılım kurmanızı da önerecek. Örneğin bize Rising Cities adlı oyunu önerdi. "Kabul etmiyorum"u seçerek bu adımı atlayın. Ancak olur da herhangi bir reklam yazılımının kurulduğunu fark ederseniz daha sonra Denetim Masası'ndan Programlar'a girip bu yazılımı kaldırabilirsiniz.

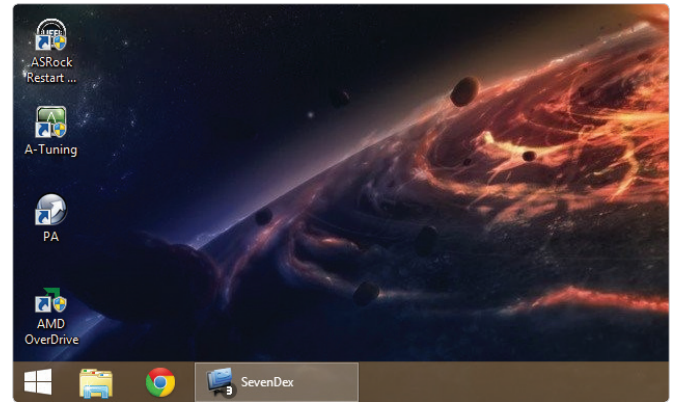
4 Bildirim alanındaki Dexpot simgesine sağ tıklayıp Ayarlar'a girin, sol kısımdan Extra başlığına tıklayın, sağ taraftaki SevenDex'i işaretleyin (işaretili değilse) ve Tamam'a tıklayın. Görev çubuğunda SevenDex simgesi belirecek. Fareyi bunun üzerine götürürseniz mevcut tüm masaüstülerinizin ön izlemelerini göreceksiniz.

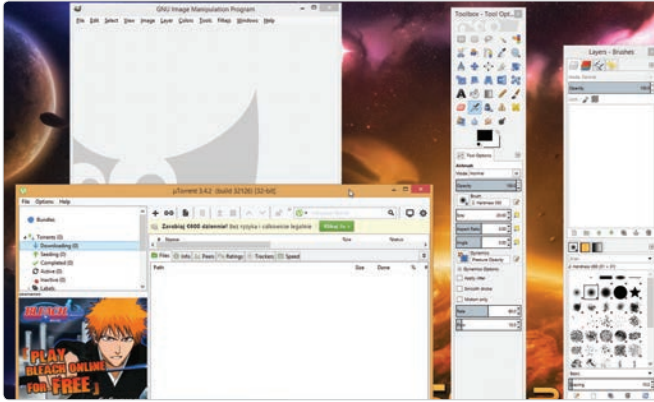
1 www.dexpot.de adresine girip menüdeki "Download" linkine, ardından "Download Dexpot 1.6" düğmesine tıklayarak kişisel kullanım için ücretsiz olan Dexpot 1.6 yazılımını indirin. Kurulum aşamasında karşınıza çıkan seçenekleri aynen kabul etmenizi öneriyoruz. Yalnız ek yazılım kurma önerisine dikkat edin ve bu adımdaki öneriyi kabul etmeyin.

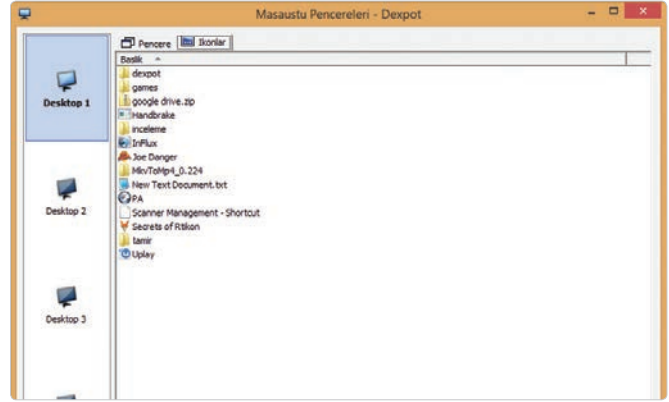
3 Dexpot kurulumdan sonra otomatik olarak çalışmaya başlıyor ama Windows her başladığında otomatik olarak devreye girmiyor. Bunun yapmak isterseniz bildirim alanında beliren Dexpot simgesine sağ tıklayın, Ayarlar'a girin ve Genel sekmesindeki "Windows açıldığında otomatik başlat" seçeneğini işaretleyin.

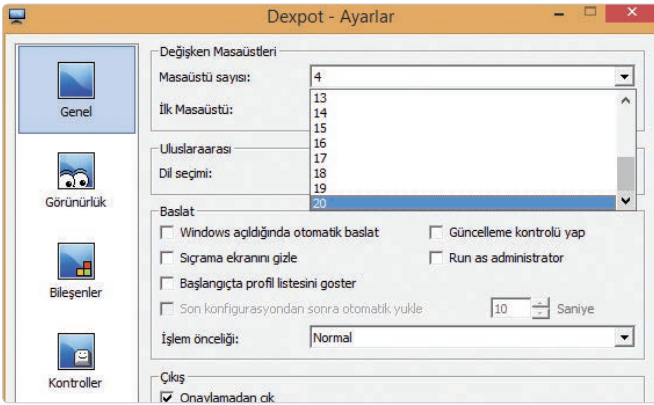
5 Farklı bir masaüstüne geçmek için bu masaüstü ön izlemelerinden birine tıklayın. Yeni masaüstüne geçiş yapılacak ve SevenDex simgesi değişerek seçili olan masaüstünün numarasını gösterecek. İlk masaüstünüzde çalışan yazılımların simgelerinin görev çubuğundan yok olduklarını, temiz bir masaüstüne geçtiğinizi göreceksiniz.

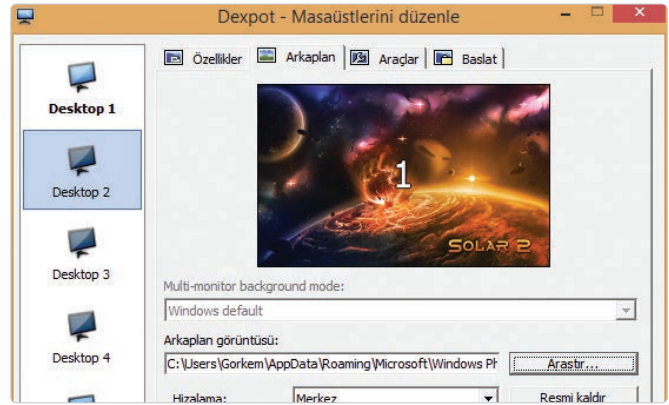
6 Seçtiğiniz yeni masaüstünde yeni bir yazılım başlatın. Ardından ilk masaüstünüze geri dönmeyi deneyin. Açtığınız yeni yazılıma ait herhangi bir açık pencere olmadığını göreceksiniz. O yazılım çalışmaya devam ediyor ama bu masaüstünüzde görünmeyecek. Her masaüstünde farklı yazılımlar açıp çalıştırmayı ve geçiş yapmayı deneyebilirsiniz.

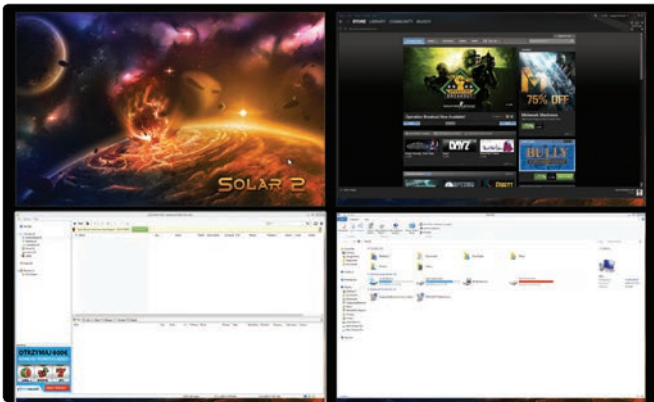
7 Tekrar Dexpot ayarlarına girip "Masaüstü geçişi" sekmesindeki "Kişisel Masaüstü ikonları" seçeneğini işaretleyin. Şimdi bildirim alanındaki Dexpot simgesine sağ tıklayıp "Masaüstü Pencereleri"ne tıklayın. Soldan ilgili masaüstünü seçip sağdaki "İkonlar" sekmesine tıklayın. İlk masaüstündeki simgeleri istediğiniz yere taşıyabilirsiniz.

8 Dörtten fazla masaüstü de kullanabilirsiniz. Ayarlar penceresindeki "Genel" sekmesinde "Masaüstü sayısı" varsayılan olarak 4 görünür. Bu menüyü kullanarak 2 ile 20 arasında masaüstü sayısı belirleyebilirsiniz. Hemen altındaki menü ise başlangıçta gösterilecek masaüstü numarasını seçme imkânı verir.

9 Her masaüstü için ayrı bir duvar kağıdı kullanmakta fayda var. Böylece hangi masaüstünde olduğunuzu kolayca ayırt edebilirsiniz. Bildirim alanındaki Dexpot simgesine sağ tıklayıp "Masaüstülerini düzenle"ye tıklayın. İlgili masaüstünü seçtikten sonra sağdaki "Arkaplan" sekmesine geçip "Araştır" düğmesine tıklayarak farklı bir arka plan görseli seçin.

10 Klavye kısayolları işinizi hızlandırabilir, onları öğrenmenizde fayda var. Farklı masaüstleri arasında geçiş yapmak için Alt + [rakam] tuşlarına basın. Windows + W tuşları 4. adımda gördüğümüz masaüstü ön izleme modunu daha büyük görme şansı verir. Windows + F3 ise farklı masaüstülerinde açık tüm yazılımları bir arada gösterir.

11 Daha hoş bir görünüm için 4. adımda SevenDex'i işaretlediğiniz ekranda DexCube'ü işaretleyin. Şimdi Ctrl + Alt + sol ok veya sağ ok tuşlarını kullanarak farklı masaüstüleri arasında üç boyutlu olarak geçiş yapabilirsiniz. Bazı bilgisayarlar bu kısayolla masaüstünü döndürür. Böyle bir çıkışma olursa Dexpot ayarlarından klavye kısayollarını değiştirebilirsiniz.

Hızlı çözümler

DOSYALAR VE KLASÖRLER

Windows kitaplıklarınızı ve içlerindeki her şey kontrol altına alın.

“ERİŞİM ENGELLENDİ” HATASINI DÜZELTİN

Bazen, yöneticisi olduğunuz bir bilgisayarda bizzat oluşturduğunuz bir dosyayı veya klasörü açmaya veya silmeye çalıştığınızda bile “Erişim engellendi” hata mesajıyla karşılaşabilirsiniz.

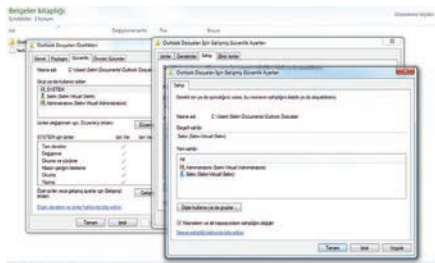
Bunun üstesinden gelmek için, Microsoft’un ücretsiz “Fix it” aracını bit.ly/erisim204 adresinden yükleyin. (Windows 8 öncesi sürümlerde çalışır.) Aracı çalıştırıp “Sorunları algıla ve benim için düzelt” dedikten sonra “... silme sorunları” ve “... yeniden adlandırma veya taşıma” seçeneklerini işaretleyin.

“Erişim engellendi” hatasıyla karşılaşmanızın nedeni büyük ihtimalle bir yazılım güncellemesinin ardından sahiplik ve izinlerde değişiklik yapılmış olmasıdır. XP, Vista veya 7’de bu sorunu gidermek için ilgili dosya veya klasöre sağ tıklayın, Özellikler > Güvenlik > Gelişmiş > Sahip > Düzenle düğmesine tıklayın ve sorulursa yönetici parolanızı girin. Kullanıcı adınıza tıkladıktan sonra “Nesnelerin ve alt kapsayıcıların sahipliğini değiştir”i işaretleyin ve ardından Tamam’a tıklayın. Sahip olarak sizin adınız geçse bile izinler tarafından dışarıda bırakılabiliyorsunuz. İzinleri değiştirmek için yönetici olarak oturum açtıktan sonra tekrar Güvenlik sekmesine gidin ve önce İzinler’e, ardından da adınıza tıklayın. Bunun ardından “İzinleri Değiştir”e ve ihtiyaç duyduğunuz izinlere tıklayın. Windows 8 kullanıyorsanız bit.ly/engel204 adresin girin, “Sorun 1” başlığına ve ardından Windows 8’e tıklayıp adımları izleyin.

KLASÖR AYARLARINIZ SIFIRLANMASIN

Windows Vista, 7 veya 8’de klasör görünümünüzün her seferinde sistem varsayılan ayarına geri dönüyorsa bunun nedeni Otomatik Klasör Türü Algılama özelliği olabilir. Sorunu gidermek için, önceki maddede bahsettiğimiz Fix it aracını indirip yükleme sırasında bu kez “Simge ve klasör özelleştirmeleri”ni işaretleyin.

O da işe yaramazsa veya Windows 8 kullandığınız için Fix it aracını çalıştıramıyorsanız kayıt defterinde bir değişiklik yapmanız gerekecek. bit.ly/kayit204 adresindeki dosyayı indirin, içinden çıkan .reg dosyasını çalıştırın ve değişikliği kabul edin.

Gelişmiş güvenlik ayarları, başka kullanıcıların dosya ve klasörlerinize erişmesini engelleyebilir.

SORUNLU ZIP DOSYALARINI AÇIN

ZIP dosyalarını açmakta sorun yaşıyorsanız dosya ilişkilendirmeleri hasa görmüş olabilir. Örneğin 7-Zip’i (www.7-zip.org) ZIP dosyalarını açmak için varsayılan program olarak ayarlayıp daha sonra kaldırmış olabilirsiniz. Benzer şekilde, eğer ZIP dosyaları Not Defteri gibi aslında ZIP dosyalarını açmayan bir programla açılmaya ayarlandıysa bunları açmak mümkün olmayacaktır.

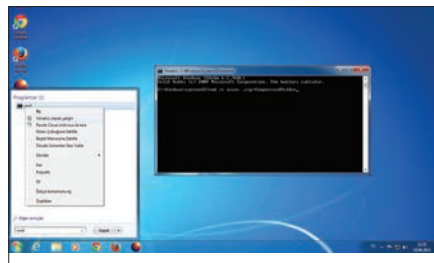
Sorunu çözmek için ZIP dosyalarına Windows’la gelen Sıkıştırılmış Klasörler programıyla açılmalarını söyleyebilirsiniz. Başlat menüsüne veya Başlangıç ekranına cmd yazın, karşınıza Komut İstemi gelince sağ tıklayıp “Yönetici olarak çalıştır”ı seçin ve istenirse yönetici parolanızı girin. Şunu yazıp Enter’a basın:

```
cmd /c assoc .zip=CompressedFolder
```

Ardından pencereyi kapatın. Bundan böyle bir ZIP dosyasına sağ tıkladığınızda Tümünü Ayıkla seçeneğini göreceksiniz.

GİZLİ DOSYA VE KLASÖRLERİ GÖRÜN

Varsayılan ayarlarda Windows, değiştirilmeleri veya silinmeleri halinde bilgisayarın çökmesine yol açabilecek önemli dosyalara erişmenizi engellemek için sistem klasörlerini gizler. Bunların gizliliğini kaldırmak istiyorsanız Denetim Masası’ndaki arama kutusuna “klasör seçenekleri” yazıp Klasör Seçenekleri’ne tıklayın, “Görünüm” sekmesindeki “Gizli dosya,

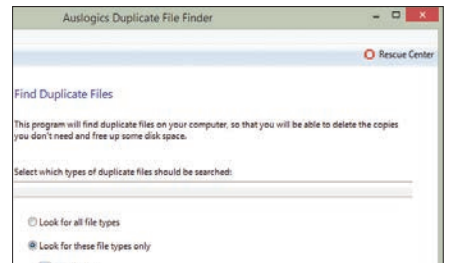
Komut İstemi’nde bir satır yazarak ZIP dosyaları için varsayılan ilişkilendirmeyi yeniden yükleyin.

klasör ve sürücülerini göster” seçeneğini işaretleyin. Bu dosya ve klasörlerin yine de gizli kalması, sisteminizde kötü amaçlı bir yazılım olduğunun işareti olabilir. Truva atları genellikle tespit edilmeden bilgisayarınıza kötü amaçlı dosyalar yerleştirmek için bu ayarı geçersiz kılar. Şüpheleriniz varsa Malwarebytes Anti-Malware Free ile bir tarama (www.malwarebytes.org) yapın.

Sisteminiz temiz olduğu halde klasörlerin gizliliğini kaldıramıyorsanız Windows’un gizli tuttuğu şeylere erişimi etkinleştiren Sergiwa Remove Restrictions Tool adlı aracı (bit.ly/remove204) kullanın.

YİNELENEN DOSYALARDAN KURTULUN

Korumalı dosyaları ve klasörlerin gizliliğini kaldırmak, sisteminizin yinelenen dosyalarla dolmasına yol açabilir. Hatta sisteminiz zaten birbirinin aynısı dosyalarla dolu olabilir. Auslogics Duplicate File Finder (bit.ly/finder204) belli özelliklere göre yinelenen dosyaları bulup kaldırmanızı sağlayan ücretsiz bir program. Örneğin özellikle yinelenen fotoğraf ve MP3 dosyalarını ayıklamada etkili olan yöntem, adları farklı olmalarına rağmen aynı içeriğe sahip dosyaları aramak. Değerli kişisel dosyalarınızı ve sistem dosyalarınızı yanlışlıkla silmemek için bunları programın Kurtarma Merkezi’ne (Rescue Center) gönderebilirsiniz, gerekirse oradan geri getirebilirsiniz.

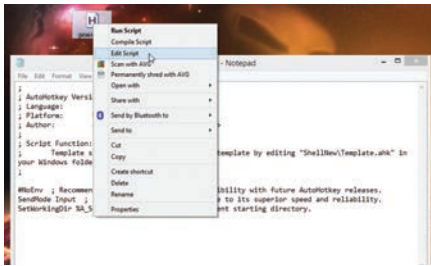
Auslogics Kurtarma Merkezi’ne gönderdiğiniz dosyaları gerekirse geri yükleyebilirsiniz.

BİLGİSAYARINIZI OTOMATİKLEŞTİRİN

Sürekli tekrarladığınız bilgisayar işlemleri bıkkınlık mı veriyor? AutoHotkey ile sürekli yaptığınız bazı işlemlerin yükünden kurtulabilirsiniz.

Görsel Windows arabirimi sayesinde artık komut satırına yazılacak komutları ezberlemek zorunda değiliz ama birkaç klavye kısayolunu öğrenmek ciddi oranda zaman tasarrufu sağlayabiliyor. Örneğin "Düzenle" menüsünden "Kopyala" komutunu seçene kadar Ctrl + C birleşimini kullanmak çok daha pratik bir işlem. Her ne kadar yazılım geliştiriciler çoğu yazılıma sık kullanılan işlemler için kısayollar ekliyor olsa da hepimiz bilgisayarları farklı biçimlerde kullanıyoruz. AutoHotkey, çalışma tarzınıza uyacak şekilde kendi kısayollarınızı oluşturmaya imkân veriyor. Bu kısayollar tüm yazılımlarla kullanılabilir ve hatta yazılımları başlatmaya bile yarayabilir. AutoHotkey'i kullanmak için kod yazmak gerekiyor ama şu ana kadar hiç kod yazmamış olsanız bile moraliniz bozulmasın, o kadar zor değil. Alt + F gibi Windows tarafından sıklıkla kullanılan kısayolları kullanmayın yeter. www.autohotkey.com adresinden yazılımı indirip kurun.

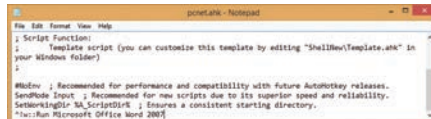
1 Başlat menüsünde veya Başlangıç ekranında AutoHotkey'i bulup çalıştırın. İlk açılışta Belgeler klasörünüzde örnek bir betik oluşturmak isteyecek. Hayır! seçerek devam edin. Hangi tuş birleşimiyle ne yapmak istediğinizde karar verdikten sonra buna özel bir AutoHotkey betiği (script) yazmanız gerekecek. Windows Gezgini'nde bir klasöre veya masaüstünde boş bir alana sağ tıklayıp Yeni > AutoHotkey Script'i seçin. Dosya oluşturulduktan sonra kolay hatırlayacağınız bir ad verin ama sondaki .ahk uzantısını değiştirmeyin. Dosyaya sağ tıklayıp "Edit Script"i seçtiğinizde Not Defteri açılacak. Halihazırda bazı satırlar yazılı olmalı. Bunları silmeden yerinde bırakın.

2 Örneğimizde Ctrl + Alt + W tuş birleşimiyle Word programını açmaya çalışacağız. Kodların en sonuna gidip boş bir satıra şunu yazın:
^!w::Run winword
"2007" yerine sizde yüklü olan sürümü yazabilirsiniz. Bu satırdaki ":" öncesinde yer alan kısım tuşları gösteriyor. Ctrl yerine ^, Alt yerine ! kullanılıyor. Sonuç olarak Ctrl + Alt + W elde ediliyor. AutoHotkey sitesinde bunların listesi var (bit.ly/tuslar204). İkinci kısım çalıştırılacak yazılımı gösteriyor. "Run" ise

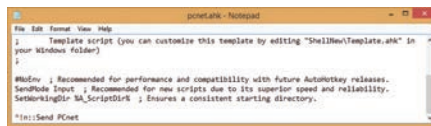
AutoHotkey'in bir komut çalıştırmasını istiyoruz. Bu örnekte Word'ü çalıştırıyoruz. Şimdi dosyayı kaydedip kapatın ve çift tıklayarak çalıştırın. Görev çubuğunda AutoHotkey simgesi belirdikten sonra Ctrl + Alt + W tuşlarına basın. Bu şekilde istediğiniz dosyayı çalıştırabilirsiniz.

3 Benzer bir teknikle belirli bir metin ya da klavye girdisi de girebilirsiniz. Bu sefer kodların sonuna şunu yazın:

^!n::Send PCnet

Bu durumda Ctrl + Alt + N tuşlarına basınca ekrandaki pencereye "PCnet" yazısı gönderilecek. Elbette daha uzun bir içerik de girebilirsiniz. Sık sık yazmak zorunda olduğunuz bir söz veya imza varsa bu yöntem işinize yarayabilir. Aynı zamanda {Enter} ve {Tab} gibi özel karakterler de girebilirsiniz. Tüm liste bit.ly/ozel204 adresinde.

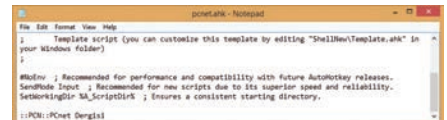
4 Kodu bir kez daha düzenleyin ve bu kez şunu yazın:

::PCN::PCnet Dergisi

Gördüğünüz gibi herhangi bir komut girmedik. Bu kod, ilk kısımdaki metin ikinci kısımla değiştirmeye yarıyor. Kaydedip çift tıklayın. Şimdi yazı yazabileceğiniz herhangi bir

program açın. PCN yazıp boşluk tuşuna bastığınız anda bu yazı "PCnet Dergisi" olarak değişecek.

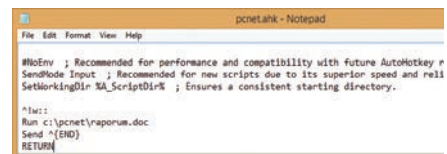
Bu tekniği kullanarak sık yazdığınız uzun metinleri hızlıca girebilir, hem vakit kazanmış hem de yazım hatalarını azaltmış olursunuz.

5 Çok satırlı betikler yazarak tek bir kısayol birleşimiyle birden fazla işlem de gerçekleştirmek mümkün. Örneğin mevcut bir Word belgesini açmak ve en sonuna gitmek için şunu girin:

^!w::
Run c:\pcnet\raporum.doc
Send ^[END]
RETURN

Word'de Ctrl + End tuşları belgenin sonuna atlamaya yarar. Şimdi bu betik dosyasına sağ tıklayıp "Compile Script"i seçin. Aynı isimli bir exe dosyası oluşturulacak. Bu dosyayı Başlangıç klasörüne yerleştirirseniz Windows açılınca otomatik çalışır. Daha fazla bilgi için www.autohotkey.com/docs/ adresindeki belgeleri incelemenizi öneririz. ■

ROBOTLARA DOĞRU

Google, Dyson ve benzeri firmalar robotik alanına hatırı sayılır yatırım yapıyor. Acaba robotlar gündelik hayatımızın bir parçası olabilecek mi? Bu yazımızda robotik alanının geldiği noktayı ve bizleri yakın vadede nelerin beklediğini inceliyoruz.

Hayatlarımız teknolojiyle dolup taşıyor. İnternet değerli bilgiyi, dumanı tüten pizzayı kapımıza kadar getiriyor, akıllı telefonlar hayatımızı organize ediyor ve hatta arabalarımız bile artık bizimle konuşuyor. Fakat bu elektronik ütopya da yanıt bekleyen kocaman bir eksiklik var: “Nerede benim robot hizmetçim?” Evlerimizde, işyerlerimizde ve hatta hastanelerde robotlarla karşılaşmamıza belki sandığımızdan bile az zaman kaldı.

Evlerdeki robotlar

Kitaplar ve filmlerde robotların tüm gereksinimlerimizi gidereceğine dair ballandıra ballandıra öyküler anlatır. Evi temizlemek, yemek pişirmek, köpeği gezdirmek... Tabii köpeğiniz de robotsa muhtemelen yemeği yaptıktan sonra kendi kendine gezebilir. Bu durumda, en yakındaki robot mağazasına gidip bir Jeeves-Bot 3000 almayı, sonra keyif çatmayı düşünüyor olabilirsiniz ama ne yazık ki daha oraya gelmedik.

Robotik alanında araştırmalar için milyonlar harcansa da bunun kullanıcıya tek faydası gayet havali robot süpürgeler oldu. Roomba 760 (ABD fiyatı 450 \$) bütün gün vınlayarak evinizde dolaşıp yerleri süpüren, disk biçimli bir robot. ABD’li iRobot firmasının (www.irobot.com) bunun yanı sıra yerleri silen Scooba (600 \$), tuvalet temizleyen Looj (300 \$) ve paspas Braava (300 \$) bulunuyor. iRobot aynı zamanda bir dizi askeri robot da üretiyor. Bunlardan biri de 710 Warrior ama bunlar halının ulaşılması zor köşeleri için değil.

Teknik bakımdan daha yetkin olanlar için, özellikle ABD’deki çevrimici mağazalardan veya elektronik mağazalarından satın alınabilecek çok sayıda ev robotu kiti var ama bunlar da üç beş algılayıcısı olan model oyuncak kitlelerinden daha akıllı değil.

Bu gösterişsiz seçenekleri ve arada bir karşınıza çıkan pahalı oyuncakları elerseniz, robota aç tüketicilerin elinde hiçbir şey kalmıyor. Fakat teknoloji baş döndürücü bir hızla ilerledikçe işler değişebilir. Dyson elektrik süpürgesinin tasarımcısı James Dyson kısa süre önce Londra’daki Imperial College’ın bir laboratuvarına, kendi firmasıyla

işbirliği yapıp ev robotları geliştirmesi için 5 milyon sterlin yatırım yaptı.

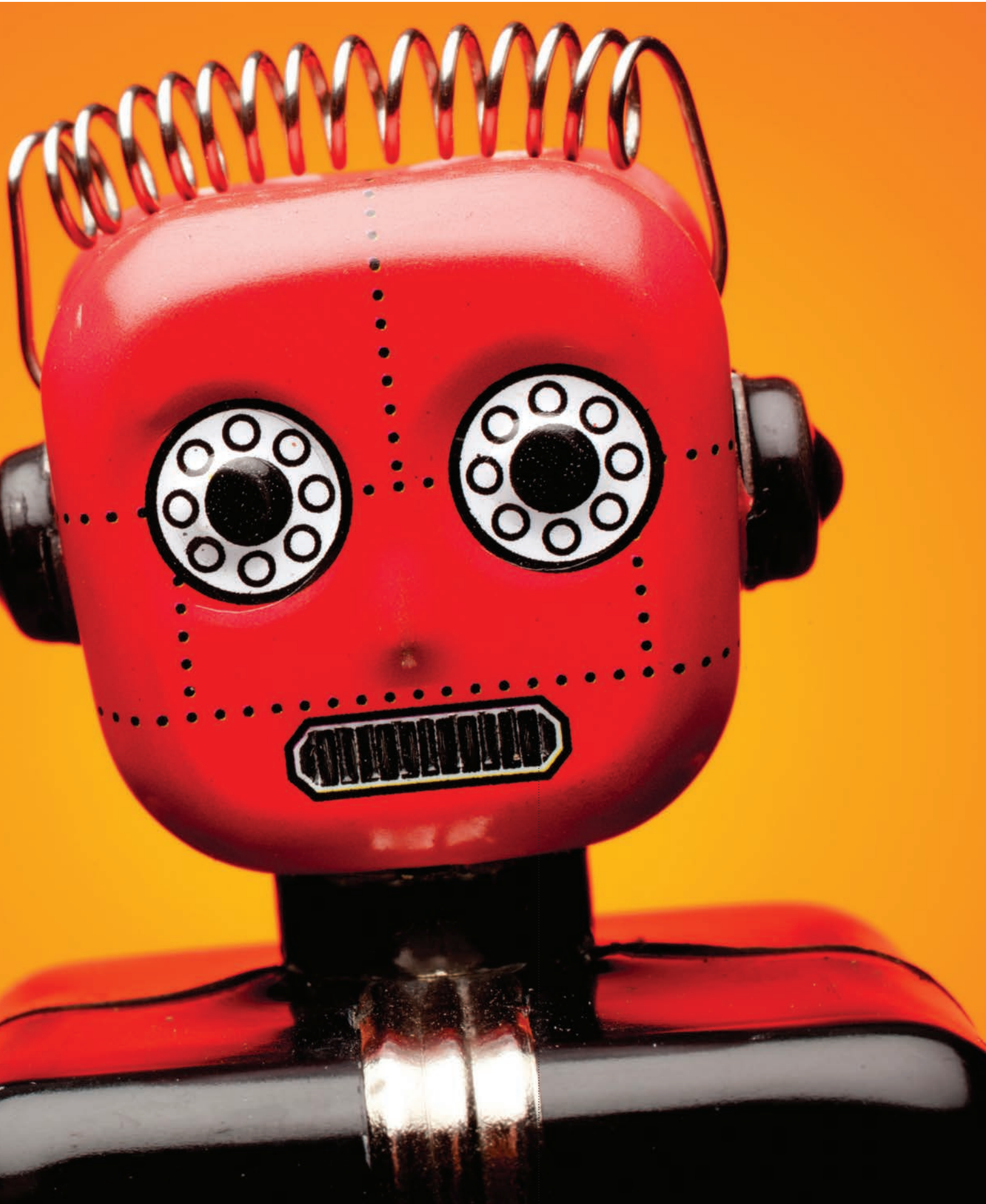
Dyson, BBC’ye şöyle dedi: “Benim neslim 2014’e kadar her yerin robotla dolup taşacağına inanıyordu. Elimizde mekanik ve elektronik beceri var ama robotlar hâlâ anlamaktan, bizim gibi görmekten ve düşünmekten yoksun.”

Imperial College’la yapılan araştırmaların hedefi robotiğin işte bu boyutunu geliştirmek ve bugüne dek ilerlemesine ket vuran sorunları çözmek. Market raflarında paramızın yeteceği bir şeyler görmemize hâlâ çok var ama en azından birçok geliştirici ve teknoloji firması robotik alana yöneliyor.

Dyson “Bunun üstesinden gelirsek hayatlarımız kolaylaşacak ve daha önceden hayal bile edemediğimiz teknolojilere erişeceğiz.” diyor.

Google son birkaç yılı, aralarında ABD hükümeti için askeri robotlar geliştiren Boston Dynamics’in de olduğu bir dizi robotik firmasını satın alarak geçirdi. Arama motoru devi amacının ne olduğu konusunda tuhaf biçimde ketumluğunu korusa da, bu sektörün parlak zihinlerini bir anda işe alması robotiğin kazandığı önemin bir göstergesi. Google’ın bu akıllı makineler kullanabileceği yerlerden biri, bir süredir geliştirmekte olduğu kendi kendine giden otomobil projesi. Google Şoför (Chauffeur) adlı bu proje çoğu California’da gerçek trafikte olmak üzere 1 milyon kilometre yolu kazasız kat etti. Çok sayıda algılayıcı ve izleme teknolojisi içeren Google arabalarının maliyetlerinin 300.000 dolardan fazla olduğu tahmin ediliyor ama ileride bunlar da satın alınabilir bir düzeye inecek. Robotlar şu anda evimizde olmayabilir ama hiç değilse bizleri evimize sağ salım götürebilecek.

Robotların evlerde boy gösterdiği tek ülkenin Japonya olması hiç şaşırtıcı değil. Eşlikçi robotlar yıllardan beri bu toplumda kabul görüyor. Bunlardan biri olan wakamaru (bit.ly/waka204) 2005’ten beri kullanımda ve hareket edemeyenlere, yaşlılara arkadaş oluyor. Sesli arabirimle çalışan ve günümüz standartlarıyla ilkel bir makine olan wakamaru, sahibiyile basit bir şeyler konuşabiliyor, ilaç saatlerini hatırlatabiliyor ya da sahibi düşer veya aniden

ROBOTLARA DOĞRU

hastalanırsa acil tıp hizmetlerine haber verebiliyor. Japonya'da yaşlı nüfusun fazlalığından ötürü sağlık asistanlarına öyle bir ihtiyaç var ki Japonya Başbakanı Shinzo Abe 2013 bütçesinde sırf bu konuda insanlara yardım edecek robotların geliştirilmesi için 23 milyon dolar civarı bir pay ayırdı. İnsanların yerine mekanik alternatifler koymak henüz popüler değil ve bu, insan hastabakıcılara ciddi bir alternatif oluncaya dek daha gidecek çok yol var.

Başarılı robotlardan biri ise şişman bir yavru fok görünümünde olan PARO adlı terapi robotu (www.parorobots.com). Bu ilginç aygıt hastanelerde, özellikle de Alzheimer ve demans (bunama) hastalarına hayvan terapisi uygulamak için kullanılıyor. Sahibinden bir şeyler öğrenebilen PARO, onların sesine ve fiziksel etkileşimine karşılık veriyor ve şirket, robotun "hastalarda stresi azalttığı" görüşünü ve "hastaların gerek birbirleriyle gerekse bakıcılarıyla etkileşiminin arttığını" iddia ediyor. Bu sayede PARO, Guinness Rekorlar Kitabı'na Dünyanın En İyileştirici Robotu olarak girdi.

Başka ülkeler de robotların sağlık alanındaki faydalarını görmeye başlıyor. Örneğin İngiltere'de Aldebaran Robotics (www.aldebaran.com) tarafından üretilen küçük bir robot olan NAO, asperger ve otizm hastası çocukların eğitimi için Birmingham'da kullanılıyor.

Makinenin dingin doğası onu eğitim amaçları için ideal bir araca dönüştürüyor. Küçük boyutu, hareketliliği ve sesle etkileşimi sayesinde çocuklar bu robotu seviyor.

Son yıllarda bir de daha küçük, daha insansı robotlar üretme çabası var. Bunlardan bazıları (Roboy, iCub ve ASIMO gibi) tasarım, yapay zekâ ve James Dyson'ın sözünü ettiği "his" sınırlarını zorluyor. ASIMO başlı başına bir ünlüye dönüştü ve dünyanın dört bir yanında televizyonlarda ve konferanslarda boy gösteriyor. Hatta kısa süre önce ABD başkanı Barack Obama'yı Japonya gezisinde karşılayıp onunla futbol oynadı. Daha önce Türkiye'ye de gelip R. Tayyip Erdoğan'ın elini sıkışmış ve Zafer Çağlayan'la top oynamıştı.

ASIMO (Advanced Step in Mobility: Hareketlilikle İleri Adım) projesi Honda tarafından 15 yıldır geliştiriliyor ve sonuç etkileyici (asimo.honda.com). Robot koşabiliyor, sıçrayabiliyor, konuşup insanlarla farklı şekillerde etkileşime girebiliyor. Klasik robot öykülerindeki robot anlayışına en yakın şey ASIMO. İnsansı robotiğin zirvesi olan bu robottan dünyada sadece 60 adet bulunuyor. O yüzden daha uzun süre evlere girmesi beklenmiyor.

Kariyer odaklı robotlar

Robotiğin hızla geliştiği bir alan varsa o da işyerleri. Üretimin son yıllarda nasıl otomatikleştiğini gördük, o yüzden de üretim ve otomotiv montaj bantlarında robot görmek son derece normal. İş bakımından bu çok mantıklı: Makineler tekrarlanan işleri sıkılmadan, yorulmadan ya da tuvalete gitmeye ihtiyaç duymadan yapmada çok başarılı. Öğle yemeği molasına veya tatile çıkmıyor, hasta olduğu için işe gelemeyeceğini söylemiyor ya da işle ilgili anlaşmazlıklarda taraf tutmuyor. Sadece ara sıra bakım ve tamir gerektiriyor. Ayrıca robotların mesai saatlerini belirleyen bir düzenleme yok. Hafta sonlarında, ulusal bayramlarda fazla mesai ücreti de ödemiyorsunuz.

Baxter bu tür yeni işçilerden (bit.ly/baxter204). Yaratıcısı Rethink

Baxter yeni bir işçi türü olarak görülüyor.

Robotics onu ucuz ve yeni görevlere ayak uydurabilecek biçimde tasarlamış. 22.000 dolar civarından başlayan (artı yıllık bakım ücreti) fiyatıyla ilk hedefine ulaştığı su götürmüyor ve yenilikçi programlama sistemi ikinci amacını da şaşırtıcı derecede ulaşılabiliyor. Baxter'in çok eklemli olduğu için geniş bir hareket aralığına sahip iki uzvu bulunuyor. Robotu eğitmek için operatör önce bir düğmeye basıyor, sonra kolları tutup istediği konuma getiriyor ve düğmeye tekrar basıyor. Baxter bu şekilde, kendisine öğretilen hareketleri hatırlayıp tekrarlıyor. Aslında yaptığımız şey, dev bir robota makro kaydetmek.

"Geleneksel sanayi robotlarının aksine Baxter uyarlanabilen bir üretim robotu." diyor Rethink Robotics'in Pazarlama ve Üretim Yönetimi başkan yardımcısı Mitch Rosenberg bir demecinde. "Kameraları, algılayıcıları ve nesneleri 'görmesini,' kuvvetleri 'hissetmesini,' görevleri 'anlamasını' sağlayan karmaşık bir yazılımı var. Sonuçta, değişen ortamlara otomatikman ayak uyduran bir robot ortaya çıkıyor."

Bu farkındalık robotun insanlarla birlikte çalışmasının güvenli olduğu anlamına da geliyor. Geleneksel olarak endüstriyel makineler önceden belirlenmiş bir desen içinde çalışır ve bu hareket alanının içine giren birisi için tehlikeli olabilir. Baxter ise algılayıcıları sayesinde bunu engelliyor ve size ara sıra çarpırsa bile bu kemiklerinizi kıracak bir şey değil de meslektaşınızın kazara size değmesi gibi oluyor.

Rethink Robotics'in bir diğer amacı da son zamanlarda ucuz işgücü ve maliyetleri düşüren güvensiz çalışma koşulları yüzünden üretimin Uzakdoğu'ya kaymasının önüne geçmek. Bir başka ülkedeki fakirleri değil de robot-

ları kullanmak yaygınlık kazanırsa hem üretimin doğasını hem de dünya ekonomisini ciddi biçimde etkileyebilir.

Elbette bu haberler Batı'daki fabrikalarda ve ambalaj tesislerinde çalışan vasıfsız işçiler için kötü. ABD'de ortalama üretim hattı çalışanı yılda 22.000 dolar civarı kazanıyor. Baxter ise kıyaslandığında bundan biraz daha pahalıya mal oluyor ama sıradan bir işçinin iki katından fazla çalışabiliyor.

Sadece endüstriyel işler değil, sesle etkileşim ve giderek karmaşıklaşan güvenli şasiler sayesinde ileride süpermarket koridorlarında da ürünleri üst üste dizene ve müşterilerin "Şu nerede?" sorularına yanıt verebilen robotlar görebileceğiz. Aslında bu yıl CES fuarında Futurerobot'un tanıttığı FURO-S adlı robot (bit.ly/furos204) etrafta dolaşabiliyor, insanlarla konuşabiliyor ve müşterilerin bilgiye erişebileceği, bir şeyler sipariş

Aldebaran Robotics'in ürettiği NAO, otistik ve asperger sendromlu çocukların eğitiminde kullanılabiliyor.

Terapi robotu Paro alışılmadık biçimde, tüylü bir yavru fok görünümünde.

Amazon'un Prime Air aracı deneme uçuşunda bir müşterinin paketini taşıyor.

edebileceği dokunmatik ekrana ve hatta kredi kartıyla ödeme yapabileceği bir kart yuvasına sahip. Robotun sügeçirmez olup olmadığını pek yakında sokaklarda dolaşıp çeşitli kurumlar için bağış topladığında göreceğiz.

Tüm bu gelişmeler büyüleyici olsa da robotlar finansal bakımdan albenili bir hal aldıkça vasıfsız işgücü ihtiyacının azalacağı gibi ciddi bir kaygı var. Vasıflı süpervizörlere hâlâ ihtiyaç var ama işgücünün çoğunun geleceği belirsiz. Çevrimiçi alışveriş devi Amazon daha şimdiden Kiva Systems'i satın aldı. Bu firmanın turuncu renkli bodur robotları Amazon'un devasa deposunda koca koca rafları taşıyabiliyor ve siparişlerin hiçbir insanın yapamayacağı kadar hızlı biçimde tamamlanıp gönderilmesini sağlıyor.

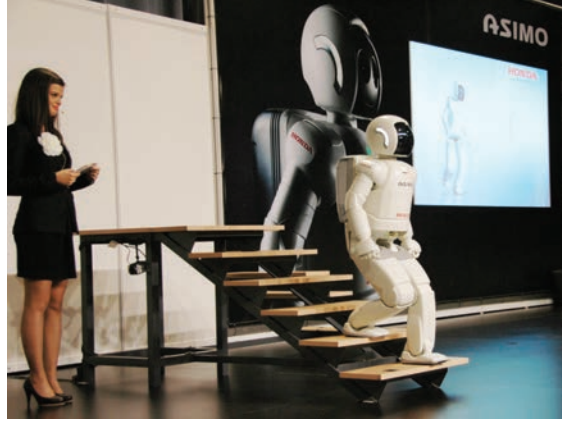
Bu 775 milyon dolarlık satın alma şüphesiz kendi kendini hızla finanse edecek çünkü üretkenliğin verimin üç katına çıkması bekleniyor. Amazon orada da kalmıyor: Madem ağır yükleri robotlar taşıyor, neden siparişleri de onlar teslim etmesin? Amazon Prime Air kargo paketlerini insansız hava araçlarına taşıtmayı planlayan yeni bir girişim. Kulağa 1 Nisan şakası gibi gelse de, Amazon bu konuda çok ciddi ve ABD hava sahasına girmek için FCC onayını bekliyor.

Kuryelerin bundan yana kaygı duyması lazım, tabii Amazon'un insansız hava araçlarından önce işlerini Google'ın kendi kendine giden arabalarına kaptırmazlarsa. Uluslararası Robotik Federasyonu makinelerin daha önce giremedikleri sektörlerle giderek artan bir oranda yayılacağını öngörüyor.

ABD Çalışma Bakanlığı'nın web sitesinde, "2007'de gıda üretim sektöründe tam zamanlı çalışanlarda hastalık ve yaralanma oranının diğer tüm üretim ve özel sektör çalışanlarından fazla olduğu görüldü." deniyor. "Robot üreticileri gıda sektörünün kendine özgü gereksinimlerini, gıda üretim standartlarına uygun donanımlar kullanarak karşılayacak robotlar tasarlıyor. İlaç sektörü robotları benimsemekte yavaş kalsa da maliyetleri düşürme, üretim verimini artırma ve esnek üretim baskısı yüzünden robot kullanımına geçiyor. Dünyanın her yanında ilaçlara olan talebin artışı, bu alanı da robot kullanımı için verimli kılıyor."

IFR raporları robot kullanımının üretim sektöründe önümüzdeki sekiz yıl içinde üç milyon kişilik istihdam yaratabileceği rapor edilse de birçok sektörün gelecekte büyük değişim geçireceğine kesin gözüyle bakılıyor.

Yakın zamanda BBC'ye verdiği bir demeçte "Tabii böyle bir iş açığının oluşacağını da bu alanlarda iyi maaş verileceğinin de garantisi yok." diyor yazar ve teknoloji

Robotların en ünlüsü ASIMO, birçok ülkenin yöneticileriyle el sıkıştı, televizyonlara çıktı.

analisti Eric Brynjolfsson. "Teknolojiden herkesin fayda sağlayacağını söyleyen bir ekonomi kanunu yok. Bazı insanların, hatta insanların büyük kısmının bundan zarar görmesi bile olanağı."

İnsan yaşamına yönelik tehdit tehdit makineleri daha iyi bir seçeneğe dönüştürdüğü alanlarda herkes robot gördüğüne seviniyor.

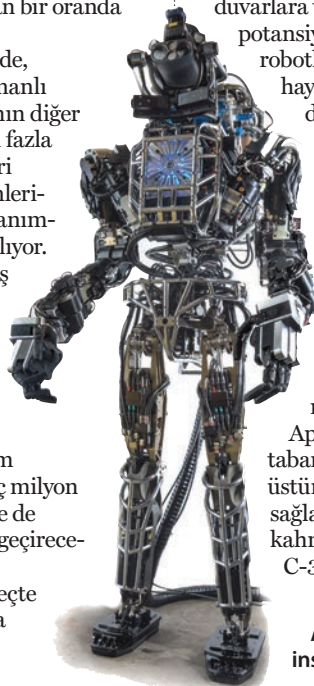
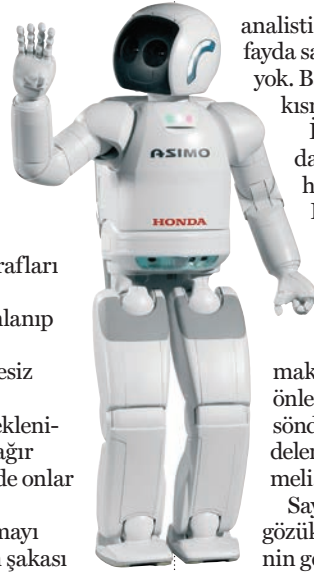
Pentagon'un askeri teknoloji için bilimsel araştırma departmanı olan DARPA, robotik firmalarının arama ve kurtarma görevlerinde kullanılacak bir robot tasarlayıp inşa etmesi için bir yarışma açtı. Bu robotlar zorlu arazide yol açmalı, makineleri kullanabilmeli (örneğin patlamaları önlemek için basınç valflerini açabilmeli), yangın söndürme donanımlarını kullanabilmeli, kazazedeleri bulabilmeli ve onları güvenliğe taşıyabilmeli.

Saydıklarımız halen bilimkurgu alanında gibi gözüke de Atlas robotu gibi yaratımlar teknolojinin geldiği noktayı gösteriyor. 180 cm boyundaki iki bacaklı bu robot, Terminatör tarzı bir dış iskelete korkutucu derecede benziyor. Şu anda güç, denge ve yetenek bakımından en ileri noktada olan aygıtın mucidi Boston Dynamics tarafından düzenlenen tanıtımında, robot yan tarafından ağırlıkla vurulurken bile tek ayağının üstünde durabiliyor, merdivenlere ve duvarlara tırmanabiliyor. Aynı zamanda araç sürme potansiyeline sahip. Gelecekte Atlas'ın ve ona benzer robotların kurtarma durumlarında insanları hayatlarını riske atmaktan alıkoyacağı düşünüyor, tıpkı bomba imha robotlarının şu anda yaptığı gibi.

Böylesi beceriler elbette akla askeri kullanımı da getiriyor. Neticede Atlas da DARPA'dan hatırı sayılır bir destek alıyor. ABD Savunma Bakanlığı bu robotları çarpışmalarda kullanmayacağını resmen açıkladıysa da robotlar güçlendikçe bu söze bağlı kalmak zorlaşacak.

Teknolojinin daha birçok alanında olduğu gibi, anlaşılan robotiğin de meyvesini ilk olarak sanayi ve ordu yiyecek. Nasıl ki Apollo uzay seferleri evlerimize yapışmaz tabanlı tavaları getirdiyse belki de robotik üstünlük mücadelesi bize benzer faydalar sağlayacak. Umalım ki Transformers filmlerinin kahramanlarından önce Yıldız Savaşları'ndan bir C-3PO elimize geçsin. ■

Atlas'ın kurtarma operasyonlarında insanların yaşamını kurtaracağı umuluyor.

Facebook'un en büyük hataları

Konu gizlilik skandalları olunca Facebook'un geçmişi epey kirli. Sitenin en büyük gaflarını ele aldık.

Kullanıcıların duygularıyla oynamak

Bu yaz başında ortaya çıkan bir araştırmaya göre Facebook, 700.000 kullanıcıyı habersiz olarak laboratuvar farelerine dönüştürmekte bir sakınca görmemiş. Tabii durum gün yüzüne çıkınca yöneticiler mahcup oldu (veya olmuş gibi yaptılar). 2012'de gerçekleştirilen bu gizli deney, Facebook'un kullanıcıların haber akışlarına müdahale ederek, bu kullanıcıların duygusal durumlarındaki etkilerini görmek için yapıldı.

Çığır açan sonuç ise şöyle: Arkadaşları tarafından paylaşılan "mutlu" gönderileri gören kullanıcılar, daha çok "mutsuz" gönderi gören kullanıcılara kıyasla daha mutlu oluyor. Bu deneyin Nobel Ödülü alacağını pek düşünmüyoruz ama çok fazla Facebook kullanıcıyı rahatsız etti ve sitenin duygularıyla oynaması gerçeği onları sahiden mutsuz etti.

Facebook'un bir sözcüsü şöyle bir açıklama yaptı: "İnsanların bu çalışmadan rahatsız olduğu açık ve biz de bu durum için tüm sorumluluğu ahyoruz." Artık site, kullanıcılarına The Sims oyunundaki sanal insanlar gibi muamele etmeden önce birazcık daha fazla bilgi verecek.

Doğum günü sürprizlerini mahvetmek

Eşiniz dışarı çıkana kadar bekliyorsunuz, bir tatil sitesine giriyorsunuz ve Paris'te iki kişilik bir hafta sonu kaçamağı ayarlıyorsunuz. Eşinizin yüzündeki mutluluğu görmek için sabırsızlanırken tek görebileceğiniz, eşinizin bu sürprizi Facebook duvarınızda gördüğü andaki ifade oluyor. Bu durum, Facebook'un

talihsiz Beacon servisinin birçok gizlilik probleminden biriydi. Beacon servisi, satıcıların web sitelerinde gerçekleşen satış bilgilerini kullanıcıların genellikle haberleri olmadan akışlarında paylaşıyordu.

Facebook, Beacon'ı 2009'da, yani iki yıldan az bir süre içinde kapattı ve şirkete açılan davada uzlaşmaya varılması için çevrimiçi gizlilik kuruluşlarına 9,5 milyon dolar bağışta bulunmayı kabul etti.

Bilgilerinizi reklamcılara göndermek

Farmville oyunu çoğu kimseye zararsız görünebilir ancak 2010'da bir Wall Street Journal araştırması bu oyun ve diğer popüler Facebook uygulamalarının kullanıcıların eşsiz Facebook ID numaralarını reklamcılara ilettiğini ortaya çıkardı.

Bu ID numarası, konumunuz, ilgi alanlarınız ve arkadaşlarınız gibi kişisel bilgilerinizi ortaya çıkarmak için kullanılabilir ki bu bilgiler belli kullanıcılara reklamlarıyla ulaşmaya çabalayan reklam ağları için oldukça önemli. Facebook bu konu hakkında özür diledi ve güvenliği sıkılaştırma sözü verdi.

Zuckerberg fotoğraf skandalı 1

Facebook'un pek çok gizlilik ayarı o kadar karmaşık ki sitenin kurucusu Mark Zuckerberg'in kız kardeşini bile zor duruma sokuyor. Randi Zuckerberg, Facebook'ta arkadaşlarıyla paylaştığı özel bir fotoğrafın tamamen yabancı biri tarafından Twitter'da paylaşılması üzerine şikâyetinde bulundu. Bu yabancı ise pazarlama yöneticisi Callie Schweitzer'di. Schweitzer fotoğrafı kaldırdı ama kaldırmadan önce Randi ile ortak arkadaşları olduğu için fotoğrafın Facebook akışında belirdiğini, çünkü

Randi'nin varsayılan gizlilik ayarlarını değiştiremediğini belirtti. Bu ayara göre fotoğraflar sadece kendi arkadaşlarınız arasında kalmıyor, arkadaşlarınızın arkadaşları tarafından da görülebiliyor. Utanç verici bir durum.

Zuckerberg fotoğraf skandalı 2

Mark Zuckerberg 2011'de yaşanan bir fotoğraf sızıntısının merkezindeydi. Sitedeki bir hata, Facebook CEO'sunun bazı özel fotoğraflarının medyada dağılmasına yol açtı. Sitenin hatası garip bir şekilde bir vücut geliştirme forumunda ortaya çıktı: Gizli olarak işaretlenmiş olsa bile tanımadığınız kişilerin fotoğraflarına nasıl ulaşılacağını bilgisi adım adım yazıyordu. Kashi hacker, keşfettiği yöntemin çalıştığını kanıtlamak için Zuckerberg'in kız kardeşiyle evde ölü bir tavuk sallarken görüldüğü fotoğraflarını çalıp yayımladı. Facebook doğal olarak hemen hatayı giderdi ve çok az sayıda insanın fotoğraflarının bu durumdan etkilendiğini açıkladı.

Hazırlayan: Can Barış ÇEVİK

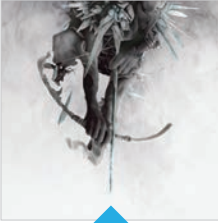
EYLÜL YENİ ÇIKAN EĞLENCELİKLER

Emrah Serbes – Deliduman
KİTAP 16,88 TL
Son dönemin adından en çok söz ettiren kitabı Deliduman raflarda. İletişim Yayıncılık'tan çıkan Deliduman, akıcı ve hırçın bir roman.

Doğum Sancıları

FİLM 18 TL (DVD)
Lindsay Lohan'ın canlandığı Thea'nın patronuyla başı derttedir ama işten atılmamak için bir anda söylediği hamilelik yalanıyla tüm hayatının olumlu yönde değiştiğini görür.

Linkin Park – Hunting Party
MÜZİK 29,49 TL (CD)
Popülaritesini hiç kaybetmeyen Linkin Park, altıncı stüdyo albümünde System of a Down'dan Daron Malakian ve Rage Against the Machine'den Tom Morello'yu konuk ediyor.

Morrissey – World Peace is None of Your Business

MÜZİK 29,49 TL (CD)

Morrissey, son İstanbul konserinde Türk bayrağı açmıştı. O gece şov kokan bir hareket gibi görünmüş olsa da Morrissey'in Türkiye sevgisi yadsınacak gibi değilmiş! Morrissey yeni albümünde İstanbul'a bir şarkı yazarak sevgisinin ne kadar büyük olduğunu gösterdi.

Morrissey'in İstanbul şarkısı bizi şımartmayı başardı, fakat etkileyici bir isme ve İstanbul'a yazılmış bir şarkıya sahip yeni albümü beklentilerimizi karşıladı mı? Açıkçası hayal kırıklığı olmaktan öteye gidemedi. Onlarca klasikten sonra bizde vasatın çok altında bir albüm izlenimi yarattı.

Kürşat Başar – Yaz

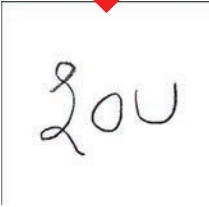
KİTAP 15 TL
Bir yaz mevsiminin daha sonuna geldiğimiz bu günlerde eski ve güzel anıları tekrar hatırlamanızı sağlayabilecek bir kitap.

Joseph Arthur – Lou [The Songs Of Lou Reed]
MÜZİK 23,5 TL (CD)
Joseph Arthur, geçen yıl kaybettiğimiz efsane müzisyen Lou Reed'in birbirinden güzel şarkılarını yorumluyor. Pale Blue Eyes, Heroin gibi şarkılar tekrar yaşam buluyor.

Ten Years After – Original Album Series
MÜZİK 16 TL (CD)
Beş CD'den oluşan toplama Original Album Series, klasik rock denince ilk akla gelen gruplardan Ten Years After'ın 1966'ya uzanan tarihinden önemli kesitleri dinleyiciyle buluşturuyor.

SCOTT SYNDER – BATMAN - KARA AYI
KİTAP 19 TL
Batman ve müfettiş Gordon yıllarca savundukları Gotham'ı haince bir tehdide karşı korumaya çalışıyorlar. 304 sayfalık bir Batman macerası!

MANDELA: ÖZGÜRLÜĞE GİDEN YOL

Bir liderin portresi

FİLM 22,49 TL (DVD)

Tarihte en çok iz bırakan liderlerden biri olan Nelson Mandela'nın sıra dışı hayat hikâyesini anlatan Mandela: Özgürlüğe Giden Uzun Yol, DVD olarak çıktı.

Özgürlüğe Giden Yol, Idris Elba'nın canlandığı efsanevi lider ve insan hakları savunucusu Mandela'nın ilk gençlik yıllarını, öğrenciliğini, Winnie Mandela ile evliliğini, ülkesinin "apartheid" ile mücadelesindeki çabalarını, Güney Afrika'nın ilk kez demokratik bir seçimle göreve gelen başkanı olmadan önceki 27 yıllık hapis cezasını ve ülkesini yeniden inşa çabasını konu ediyor.

İnsan hakları konuşulduğunda adından bahsettiren liderin hikâyesini bu filmde izleyebilirsiniz.

Bu sayfadaki fiyatlar
dr.com.tr ve
hepsiburada.com
sitelerinden derlenmiş
internet satış fiyatlarıdır.

Gündemden düşüp
düşüp yükselen
sanal gerçekliğin
geçmişini, bugününü
ve geleceğini
inceliyoruz.

SANAL GERÇEKLİĞİN TARİHÇESİ

Kavram olarak sanal gerçekliğin biraz çalkantılı bir tarihe sahip olduğunu söyleyebiliriz. Bilimkurgu yazarları, teknoloji uzmanları ve fütüristler yıllarca sanal gerçeklik fikri etrafında dolanıp durdular ama kavram ilk defa ancak 80'lerin sonları, 90'ların başlarında kullanılmaya başlandı: Kullanıcıların içine girerek keşfedebilecekleri, tamamen bilgisayar tarafından yaratılan bir dünya. Bilgisayarların hayatımızı ne kadar değiştirebileceğine dair fikir veren, hem çok radikal hem de garip bir şekilde ulaşılabilir bir hedef.

Sonra birdenbire, hayatlarımıza girdiği gibi hızlı bir şekilde ortadan kayboldu. Takip eden yıllarda "sanal gerçeklik" terimi ağza almanız bile gündemi takip etmeyen yavan biri olarak görülmeniz için yeterliydi; tıpkı internetin bir gün ortadan kalkacağını iddia eden gazeteciler, video kaset kiralama mağazaları ve müzik dükkânları gibi.

Ama son zamanlarda garip şeyler olmaya başladı: Sanal gerçeklik tekrar gündeme geldi. Evet, hâlâ ondan biraz utangaç bir şekilde bahsediliyor ama en azından anlatılanlar ne olduğu anlaşılabilen bilimkurgu filmlerini akla getirmiyor. Kulağa son derece gerçekçi ve ciddi geliyorlar. Bu yeni durumu kavrayabilmek için sanal gerçekliğin kökenlerine incek, neden ortadan kalktığını, yeniden gündeme gelmesini neye borçlu olduğunu anlamaya çalışacağız. İşe elbette sanal gerçeklik örneklerinin en bilineniyle başlayacağız.

Geçmiş

Bahçıvan (The Lawnmower Man). Bu filmde, öğrenme güçlüğü olan genç bir adam, sanal gerçeklik sayesinde bir siber tanrıya dönüşüyor ve James Bond'u bile kandırmayı başaran tamamen elektronik bir varlığa dönüşerek dünyayı yönetiyordu. Sanal gerçeklik kavramını ele alıp da başarı yakalamaya ihtimali olan sadece bir filme varsa o kesinlikle bu film.

Elbette sanal gerçeklik uygulamaları kurgu eserlere konu olduğunda, gerçek hayatta taşıdıkları potansiyelin çok ötesinde başarı yakalıyordu. *Matrix*'ten *Bahçıvan'a*, *Tron*'dan *Star Trek: Next Generation*'daki Holodeck'e kadar tüm sanal gerçeklik kurguları, pek çok kişinin bilgisayar içinde bir dünya yaratma fikrini çekici bulduğunun kanıtıydı. Tüm bu kurgularda sanal gerçekliğin sahip olduğu olanaklar heyecanla ele alınıyor olabilir ama dürtüst olmak gerekirse gerçekleşme ihtimali oldukça azdı.

Televizyon ve sinemada, sorunsuz insan-bilgisayar etkileşimiyle tam olarak gerçeklik kazandırılmış dünyalar vadeliyordu ama asıl uygulamalar ancak küp küp grafikler ve düşük kare hızları sunabiliyor, hantal ve ağır başlıklar kullanmak gerekiyordu. Kamuyu, kurgu eserlerde ele alındığı şekliyle sanal gerçekliğin mevcut teknolojinin çok ötesinde olduğunu kavradığında, oluşturulan kısa süreli ilgiden geriye hiçbir şey kalmadı.

Sadece birkaç yıl içinde sanal gerçeklik moda bir terim olmaktan çıkmış, artık kullanılmayan sıradan bir terim haline gelmişti. Bugün sanal gerçeklik dendiğinde hiç kimsenin aklına eski günlerdeki kavram etrafında biçimlenmiş olan iyimserlik ve olanaklar gelmiyor. Akla gelen sadece modası geçmiş ve işe yaramamış yığınla uygulama. "Sanal gerçeklik" terimi, aynı "bilgi otoyolu" ve "netiquette" (internet görgü kuralları) gibi miadını doldurmuş durumda.

Sanal gerçeklik elbette birdenbire ortadan kaybolmadı ama her gündeme geldiğinde biraz daha ufalandı. En büyük çuvallamalardan biri, 90'ların ortalarında gündeme gelen, web üzerinde tarayıcı üzerinden görüntülenen 3D dünyalar inşa etme fikrine dayanan VRML (Sanal Gerçeklik Modelleme Dili) girişimiydi.

Dave Raggett tarafından 1994 yılında yayımlanan "WWW'nun Platformdan Bağımsız Sanal Gerçeklik'i destekleyecek şekilde genişletilmesi" ilk kez ortaya çıkan VRML, eklentiler aracılığıyla hızla Netscape ve Internet Explorer'da yerini almış ve bir anlamda Second Life'in öncülü olan Active Worlds'ün temelini oluşturmuştu. Ama

Bahçıvan'ın kötü bir film olduğunu inkâr edemeyiz ama sanal gerçeklik tarihinde önemli bir yere sahip.

sonuçta uygulamalar zayıftı, ev bilgisayarları işe yarar bir işlem hızı sunamayacak kadar yavaştı. VRML başarısız bir web teknolojisi olarak kaldı ve yaygınlık kazanamadı.

Sanal gerçeklik teknolojisi, tüm başarısızlıklarına rağmen, olgunlaşan ev oyun konsolu ve bilgisayar oyunu firmalarından farklı ürünler sunmak peşindeki oyun salonu sektörünün ilgisini çekmeyi başardı. iGlasses, Cybermaxx ve VFX1 gibi cihazlar, oyun salonlarında ve eğlence merkezlerinde kullanılmak üzere tasarlanmıştı. Bunların hiçbirisi dikkate değer bir başarı elde edemedi ama oyunlarla sanal gerçeklik arasında bir ortaklık kurulmasını sağladılar. Bu ortaklık yıllar içinde zayıflamış da olsa hâlâ mevcut.

Sonuçta Nintendo'nun WiiMote arayüzü, görselleri değil de etkileşimleri sanallaştırıyor olsa da sanal gerçeklik arayüzleriyle benzerlikler taşıyor. Bu Nintendo için yeni bir şey değil. 1990'larda sanal gerçekliğin tabutuna çakılan bir diğer çivi de 1995 sonlarında ABD ve Japonya'da piyasaya sürülen Virtual Boy'du. Kalitesiz siyah beyaz ekranı, yüksek fiyatı ve oynayacak oyun olmaması nedeniyle cihaz neredeyse piyasaya sürülür sürülmez fiyaskoya dönüştü. Cihazın başarısızlığının ardındaki en önemli neden ise gerçek bir sanal gerçeklik birimi gibi başa takılamayacak kadar ağır olduğu için masanın üzerine yerleştirilmek zorunda olmasıydı: Kullanıcı cihazı masaya koyduktan sonra tıpkı bir dürbün gibi gözlerine yerleştirmek zorundaydı. Cihaz hiç de etkileyici değildi.

Kamuyu ilgisini artırmayı başaramayan, bir türlü başarı elde edemeyen sanal gerçeklik, 1990'ları böyle tamamladı: zamanın çok ötesinde hevesler ve bunları tatmin edemeyen uygulamalar... O günlerde biri çıkıp da sanal gerçekliğin sonsuza dek aramızdan ayrıldığını söylese karşı çıkan olmazdı.

Günümüz

Sanal gerçeklik 1990'lardan sonra da varlığını sürdürmeye devam etti ama artık farklı biçimler almaya başlamıştı. Sanal gerçeklik dendiğinde akla kötü 3D, zayıf grafikler ve ağır donanımlar gelse de aslında bunlardan daha fazlasını vadeliyor. Teknoloji uzmanı Michael R. Heim, 1993 yılında yayımlanan "Sanal Gerçekliğin Metafizigi" adlı kitabında, yedi sanal gerçeklik biçimi tanımlamıştı: simülasyon, etkileşim, yapaylık, dalma, tele varlık, tam beden dalma ve

Amerikan Ordusu, eğitim amaçlı savaş ortamları yaratmak için sanal gerçeklikten yararlanıyor.

Virtual Boy ile oynamak kolay bir iş değildi.

ağ iletişimi. Bunlardan bazıları geleneksel sanal gerçeklik imajına benzerken bazıları hiç benzemiyordu.

Örneğin tele varlık, bomba uzmanlarının bir robotu uzaktan kontrol ederek kendilerine bir zarar gelmeden bombaları etkisiz hale getirmelerini sağlıyor. Yeterli zaman verilirse bu teknoloji, cerrahların uzaktaki hastalarını aynı odada bulunmaya bile gerek kalmadan ameliyat edebilmelerini sağlayabilir. Bu, klasik sanal gerçeklik anlayışına çok da ters düşmeyen bir yaklaşım. Ancak amaç yeni ve ikna edici bir gerçeklik yaratmak değil de birinin fiziksel olarak bulunmadığı bir mekânda yer almasını sağlamak olduğu için uygulamaların hayata geçirilmesi ihtimali daha yüksek.

Nitekim sanal gerçeklik, simülasyon şeklinde bile olsa askeri ve tıbbi sektörlerde kendine bir yer edindi. Sanal gerçeklik, sanallaştırılmış sistemlerle dokunma ve temas duygusu geribildirim mekanizmalarını birleştirerek, insanların ne kendilerini ne hastalarını ne de donanımları tehlikeye atmadan eğitilmelerini, tanımadıkları donanımları kullanabilmelerini sağlıyor. Gerçek hayatta yeterli mekân, donanım ve personel olmadığı için bir türlü oluşturulamayan ortamlar sanal olarak oluşturularak askeri taktikler geliştirilebilir, test edilebilir ve sergilenir.

Sanal gerçeklik, eğitimin yanı sıra tedavi amacıyla da kullanılabilir. Travma sonrası stres bozukluğu ve fobilerin tedavisinde başarılı bir şekilde kullanılıyor. Sanal dünyalar, hastaları kendilerinde tepkiye yol açan uyarılarla temasa geçiren ve böylece aşırı tepkiler vermelerini engelleyen "maruz bırakma terapisi"nde kullanılabilir.

Başlık sistemleri sayesinde, kullanıcıyı bilgisayar tarafından yaratılmış dünyalara gönderme fikrini temel alan sanal gerçeklik yaklaşımı ortadan kalkmış değil. Hatta bir anlamda aramıza geri döndüğünü bile söyleyebiliriz. Oyun dünyasının gözü, 2012 yılından bu yana son teknoloji sanal gerçeklik teknolojisini ev kullanıcılarına sunmayı amaçlayan Oculus Rift projesinin üzerinde. Cihaz, imgeölçer tabanlı kafa hareketi izleyicisi, Full HD ekranlar ve gerçek 3D grafikler aracılığıyla bugüne kadar ev kullanıcılarına sunulmuş olanlardan çok daha etkileşimli bir sistem sunmayı amaçlayan bir başlıktan oluşuyor. Hâlâ geliştirme aşamasında olsa da geliştirici firma oyun programcıları ve yayıncılara örnek setler gönderiyor.

Ürünün ilk örnekleri 2014 sonlarından önce piyasada olmayacak ama cihazı deneme şansı bulmuş olanların yorumları genellikle olumlu. Minecraft ve Doom 4 gibi oyunlar, cihaz piyasaya çıktığında onunla uyumlu olacak şekilde elden geçirildiler bile. Kesin bir şey söylemek için çok erken ama görünen o ki sanal gerçeklik başlıkları, fikir bir kenara atıldıktan yıllar sonra, yani 2015'te vazgeçilmez bir PC aksesuarı haline gelebilir.

Zamanında sanal gerçeklik fikrinden uzaklaşmış olmasının nedeni belki de fikrin kendisinin değil de uygulanmasının sorunlu olmasıydı. 90'ların bilgisayarlarından çok daha üstün işlem gücüne sahip olan bilgisayarlar, kablolu teknolojiler, tamamen dijital ses ve

görüntü, süper taşınabilir OLED ekranlar artık elimizde. Sanal gerçeklik belki de artık suratınıza birkaç kiloluk donanımlar takmanızı gerektirmeden "asıl gerçeklik" gibi görünmeyi ve duyulmayı başaracak. Günümüzde ortalama bir ev sistemi sanal gerçeklik dünyası yaratmak için yeterince güce sahip. Tek ihtiyacımız olan, uygun donanım.

Madem şimdilik bundan daha ileri gidemiyoruz, farklı bir soru sorabiliriz: Bizi gelecekte neler bekliyor?

Gelecek

Oculus Rift örneğinde, mevcut teknolojilerin çok farklı bir uygulamada bir araya geldiğini görüyoruz. Bunun gelecekte de böyle olmayacağını, sanal gerçeklik uygulamalarının farklı yaklaşımları bir araya getirmeyeceğini söyleyemeyiz. Gerçek zamanlı bir görsel besleme üzerine veri yansıtan artırılmış gerçeklik uygulamaları, şeffaf LED ekranlarla birleştirilerek gerçek dünyanın sanallaştırılmasını sağlayabilir. Benzer şekilde, protez uzuvlarda kullanılan nöral arabirimler gibi henüz olgunlaşmamış teknolojiler sayesinde daha inandırıcı sanal gerçeklikler yaratmak mümkün olabilir. Oyunda kolunuzu hareket ettirmek için gerçekten hareket etmeden, sadece bunu düşünmenin yettiğini düşünsenize!

En büyük soru, asıl gerçeklikten ayırt edilemeyen *Matrix* benzeri bir sanal gerçeklik yaratmanın mümkün olup olmadığı. Teknolojinin bir gün o noktaya varacağı anlaşılıyor ama bunun ne zaman gerçekleşeceğine dair tahminde bulunmak aptallık olur. Bunun için beynin yapısını, beyne giden gerçek duyu geribildirimlerini fiziksel olarak aşmamızı ve yerine benzetimi yapılmış geribildirimler yerleştirmemizi sağlayacak kadar kavramamız gerekiyor. Bunun kolay bir iş olmadığı ortada.

Ayrıca, o noktaya varmadan önce ele alınması gereken ahlaki ve psikolojik sınırlamalar var. Stanford Üniversitesi'nden Nick Yee tarafından yürütülen araştırma, avatarlarının uzun boylu olduğunu düşünen oyuncuların, avatarlarının kısa boylu olduğunu düşünen oyuncularla karşılaştırıldıklarında sanal dünyada daha kendinden emin davrandıklarını gösteriyor. Bu durumda akla şu soru geliyor: Sanal gerçeklik arabirimlerinin, kullanıcıların gerçek hayattaki vasıf ve tutumlarıyla uyumlu olması mı gerekir? Ya da kullanıcıların en çok rahat hissettikleri boy ölçülerini seçmelerine izin mi verilmeli? İkinci yaklaşımın benimsenmesi halinde boy ölçüleri dışındaki vasıfların da değiştirilmesini engelleyebilir miyiz?

Bunlar, bu yazının kapsamının çok ötesinde kalan karmaşık konular. Pek çok açıdan bunlar sanal gerçeklik ilk gündeme geldiğinden bu yana tartıştığımız konular, ancak daha önce gerçeklik kazanmaya hiç bu kadar yaklaşmamışlardı.

Kesin olan bir şey var: Sanal gerçeklik terimi kulağa 90'lardan kalmış bir antika gibi gelebilir ama fikir hiç olmadığı kadar canlı. Belki de bu sefer donanımlar beklentilerimizi karşılamayı başarır ve sanal gerçekliğin zamanı gelir.

Oculus Rift, gerçek anlamda evrimimize girecek ilk sanal gerçeklik ürünü olabilir.

OTOMOBİLE TEKNOLOJİ EKLEMEK

Otomobilinize hayallerinizi süsleyecek, yüksek kaliteli araçlar ekleyin.

internet bağlantılı buzdolabından akıllı TV'lere uzanan yığınla cihaz sayesinde "bağlanabilirlik", en azından parası olanlar için artık hayal olmaktan çıktı ve evin her köşesine girer hale geldi. Peki ya evin ötesi? Mobil teknolojiler; gezintiye çıktığınızda mağazaların açılış saatlerini öğrenmek, işyeri dışındayken çalışmaya devam etmek veya yolculuk ederken film izlemek gibi farklı şekillerde hayatımızı kolaylaştırdı. Ama öyle bir yer var ki orada hâlâ eski usul FM radyoyla giderek

daha kırıksık bir hal alan yok haritalarının bir birleşimine güvenmeye devam ediyoruz: arabalarımız.

Bunun tek nedeni arabanızın (büyük ihtimalle) telefonunuzdan daha yaşlı olması değil. Araç bilgisayarlarının pahalı eklentiler olduğu bir gerçek. Ayrıca GPS bağlantısı, müzik yönetimi ve çocuklar için eğlenceyi bir araya getiren bir çözümün verdiğiniz paraya değeceğinin de garantisi yok. Peki, kesenin ağzını açmak dışında yapacak hiçbir şey yok mu? Yoksa hayatınızın geri kalanında direksiyon başındayken çevrimdışı olmaya

mı mahkûmsunuz? Olası çözümlere göz attık.

Tabletler

Sıradan arabanızı bağlantılı bir araca çevirmenin belki de en ucuz yolu arabaya bir tablet "takmak". Nispeten ucuz olan bu yöntem size muhtemelen bin liradan biraz fazlasına mal olacaktır. Ayrıca isterseniz tableti yanınızda da taşıyabilirsiniz.

Bu yöntem çok fazla uğraşmanızı gerektirmez. Tek yapmanız gereken, uygun gördüğünüz bir yere, cep telefonları için kullanılanlara benzer bir stant yerleştirmek. Bluetooth

bağlantısı veya yardımcı bir kablo üzerinden arabanızın ses sistemine bağlanabilirsiniz. Tablette bulunan 3G bağlantısı aracılığıyla çevrimiçi işlevler yerine getirilebilir. Tabletinizde zaten hazır bir medya oynatıcısı olacak ve ücretsiz navigasyon/harita uygulamalarıyla kaybolmaktan kurtulacaksınız. Daha gelişmiş ücretli navigasyon uygulamalarına da yatırım yapabilirsiniz elbette. Ayrıca Android'in uçsuz bucaksız uygulama dünyası emrinize amade olacak. Sesli kumanda uygulamaları bile yükleyebilirsiniz!

Tabii ki tabletler çok ucuz değil ve gösterge paneline entegre olmadıkları için çalınmaları kolay, o yüzden birkaç dakikalığına bile araçtan çıksanız onu söküp yanınıza almakla uğramanız gerekecek. Aksi halde fırsatçı bir hırsız, camın ardında öylece bekleyen sahipsiz bir tablete el koymaktan memnuniyet duyacaktır. 10 inç boyutlu tabletler fazla büyük ve ağır olduğu için mümkünse 7 inç boyutlu bir tableti tercih etmenizi öneririz. Bu durumda bile tablet standının başka şeylere engel olmayacağından emin olamazsınız.

Boyutla ilgili kaygılar, tercihlerinizi ciddi oranda sınırlandırabilir. 7 inç boyutlu bir tablette hem 3G hem de GPS işlevselliği istediğinizi düşünürsek mevcut seçenekler arasında Samsung Galaxy Tab veya 5, 7 ile 8 inç boyutlarında gelen bir Galaxy Note; Google Nexus 7 veya iPad mini sayılabilir. Sadece Wi-Fi değil, 3G ve GPS desteği olan modelleri seçmeye dikkat edin. Bir ev cihazı olarak çok beğeniliyor olabilir ama ne veri bağlantısına ne de GPS alıcısına sahip. Aksi halde tabletiniz bir medya cihazı olmanın ötesinde pek bir işinize yaramayacaktır.

Bir fikir vermesi için Galaxy Note 3'ün özelliklerinden bahsedelim: Eylül 2013'te satışa giren cihaz Android 4.3 içeriyor ve 5,7 inç boyutlu ekrana sahip. Telefon görüşmesi de yapabildiğiniz cihazın bir tablettten ziyade gerçekten büyük bir akıllı telefon olduğunu söyleyebiliriz. Ama aynı zamanda son derece güçlü ve -eğer gözlerinizde bir sorun yoksa- aracınızda ekran olarak kullanabileceğiniz kadar da büyük. Harcamanız ortalama 1.750 TL artı internet paketi ücreti olacaktır.

Daha ucuz bir seçenek arıyorsanız 750 TL'ye 3G destekli 7 inç boyutlu bir ASUS Nexus 7 alabilirsiniz. Biraz

eski bir model ama aynı zamanda telefon olarak da kullanabileceğiniz bir cihaz aramıyorsanız Nexus iyi bir seçenek. Hatırlatalım ki bazı ucuz tabletler 3G desteği olduğunu söylüyor ama bu USB 3G modem desteğinden ibaret. Arabanızda bunları kullanmak isteyeceğinizi sanmıyoruz. SIM kart yuvalı bir model tercih etmekte fayda var.

Raspberry Pi

Elektronik cihazları kurcalamaktan çekinmiyorsanız (Oldukça kurcalamanız gerekecek.) Raspberry Pi adlı özelleştirilebilir, büyük ölçüde yapılandırılabilir minik sistem sorunlarınızın çözümü olabilir. Raspberry Pi, değiştirilebilir ve genişletilebilir bileşenlere sahip, kredi kartı büyüklüğünde, düşük

güç tüketimli bir bilgisayar. Cihaz etrafında, meraklıların içinde kaybolacağı yazılım ve donanımlar barındıran bir ekosistem oluşmuş durumda. Bunların arasında otomobiller için geliştirilenler de bulunuyor.

Doğruyu söylemek gerekirse bu, risk almaktan hoşlanmayanlara göre bir proje değil. Elinize tornavida almakta çekinmemeniz ve her şeyi yerli yerine oturtabilmek için aracınızın ön panelini zorlayıp açmaya hazır olmanız gerekiyor. Elektrik kablolarıyla ilgili biraz bir şeyler bilmeniz de faydası olacaktır. Bu oldukça zorlayıcı bir proje ama her şey yolunda giderse aracınızın değerine yüzlerce lira eklemiş (veya tasarruf etmiş) olacaksınız.

Raspberry Pi, tabletlerle karşılaştırıldığında bir kaç çok önemli avantaja sahip. Genellikle daha ucuz. Temel kitin (Type B) Türkiye fiyatı 100 TL civarında. Tam donanımlı bir araç seti toplamak içinse yaklaşık 1000 TL harcamanız yeterli. Ayrıca çok fazla yer kaplamı-

“iOS'in başta gelen sorunlarından biri, haritalarının Google Haritalar kadar iyi olmaması”

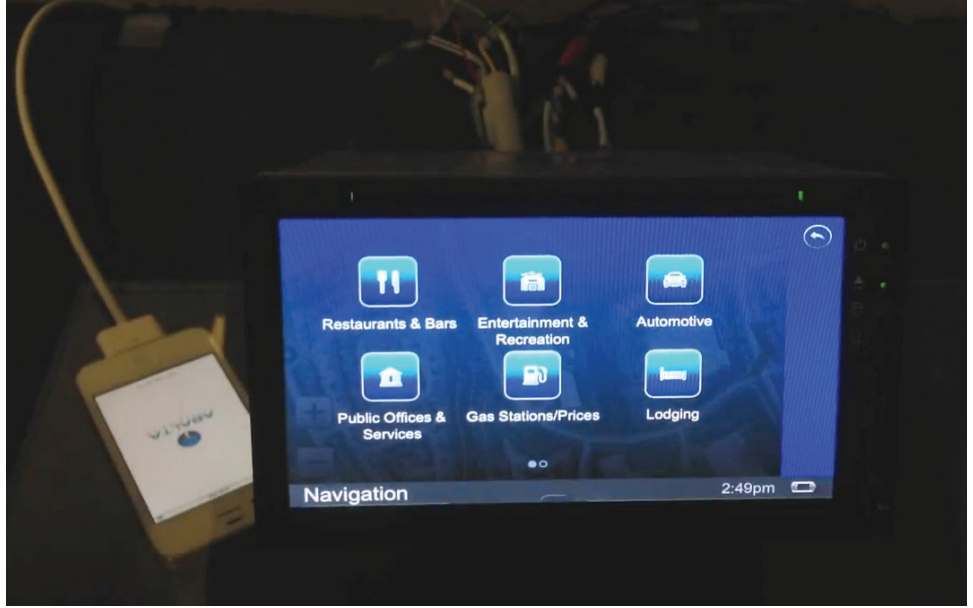
yor. (Türkçe bilgi için: www.raspi.gen.tr) Markete kadar gittiğinizde hırsızın birinin aracın camını kırmasına yol açmayacağına emin olabilirsiniz. Raspberry Pi, tabletlerden çok daha fazla kişiselleştirilebiliyor. Değiştirilebilir bileşenler (komponent) ve depolama, tam ihtiyaç duyduğunuz sistemi kurmanızı sağlıyor. Doğru şekilde kurmayı başarırsanız, farklı sürücülerin, sadece bir SD kart değiştirerek farklı sistemlerden faydalanmasını bile sağlayabilirsiniz.

Gerekli donanımı bulmanın yanı sıra doğru yazılımları da bulmanız gerekiyor. Raspberry Pi çoğunlukla internet ve GPS gibi şeyler için değil de araçlara medya merkezi özellikleri katmak için kullanılıyor. Ama isterseniz o düzeyde işlevsellik kazandırmanız da mümkün. Birincil arabiriminizi seçerken XBMC'nin Raspberry Pi sürümü olan RaspBMC'ye mutlaka göz atmalısınız. SkyTraq alıcısı ekleyip verilerini OpenStreetMap'den alan bir program olan Navit ile destekleyerek sisteminize GPS navigasyon işlevleri ekleyebilirsiniz. Bazı kişiler, arkayı gösteren kameralar ve park sensörleri gibi özellikler bile ekleyebiliyor. Eğer işi sonuna kadar götürmeye hazırsanız mevcut bileşenleri karıştırıp gerçekten etkileyici bir şeyler yaratabilirsiniz.

Elbette yeni başlayanlar ilk başta ekranı açmayı başardıklarında bile memnun olacaklardır. Neyse ki Raspberry Pi aracılığıyla otomobile bilgisayarlar eklemek ufak da olsa başlı başına bir sektör haline gelmiş durumda. Neler yapılması gerektiğini, süreçleri ve kolay yolları anlatmak üzere kurulmuş sayısız site bulunuyor. Öte yandan, bu sitelerin çoğu İngilizce ve otomobillere özel bileşen setlerini Türkiye'de bulmanız zor olabilir. Yine de kafaya taktıysanız "raspberry pi car" gibi bir aramayla ulaşacağınız kılavuzları okuyabilir ve forumlarda diğer kullanıcılara fikirlerini sorabilirsiniz. Sonuçta otomobilinizi, içinde yolculuk edebileceğiniz bir iPod'a çevirebilirsiniz.

WEBLINK

Raspberry Pi ile ilişkili olan Abalta Technologies firması (www.abaltatech.com) akıllı telefonunuzu araç bilgisayarınızın arabirimine dönüştüren WEBLINK adlı bir proje üzerinde çalışıyor. Sistemin kendisi, Raspberry Pi üzerinde çalışan, ihtiyaç duyduğu gücü aracın çakmak girişinden alan ve akıllı telefonunuzdaki yazılımla bağlantıya geçen, Linux ile çalışan 7 inç boyutlu bir dokunmatik ekrandan ibaret. iOS ve Android uygulamaları henüz

geliştiriliyor.

Telefon uygulamaları esasen sunucu işlevi görüyorlar. Verileri, ön panele yerleştirilen istemci ekrana yansıtıyorlar. WEBLINK bir gün lisanslı bir ürün haline gelirse, ön panele kusursuz bir şekilde oturan ekranlara sahip olacağımı düşünüyoruz. WEBLINK cihazı, telefonunuzun kablosuz bağlantısını (Wi-Fi ya da Bluetooth) ya da USB bağlantısı kullanarak telefonla iletişime geçip internet bağlantısını paylaşıyor. Bir kez bağlantı kurulduktan sonra WEBLINK cihazındaki HTML5 uygulamaları görevlerini yerine getirmeye başlıyor.

Peki bu görevler tam olarak ne? Karşınıza web tabanlı medya yayınları, harita uygulamaları ve hatta oyunlar çıkıyor. Saf HTML5'de çalışan her şey WEBLINK cihazında da çalışıyor. (En azından cihaz

piyasaya sürüldüğünde çalışacak.) WEBLINK cihazındaki girişleri kontrol etmek için akıllı telefonunuzun ekranını kullanmanızı sağlayan uygulamalar bile bulunuyor. Tabii bunu direksiyon başındayken denememek gerek.

Bu yaklaşımın kendine özgü yararları var: Düşük maliyet, kolay kurulum ve akıllı telefon uyumu. Tabii bunlar hiçbir sorunun olmadığı anlamına gelmiyor. İlk olarak, mobil bağlantı üzerinden müzik dinlemek (internet paketinize bağlı olmakla birlikte) çok pahalıya mal olabilir. İkinci olarak, gelişmiş özellikler için tamamen telefonu kullanılıyor. Telefonunuzun pili bitirse sorunlarla karşılaşabilirsiniz. Son olarak, HTML5 web uygulamalarının eksikliği daha gelişmiş işlevlerden yararlanmanızı engelleyebilir. Sonuçta basitçe akıllı telefonunuzun

ekranını yansıtan bir cihaz da işinizi görebilir. Yine de WEBLINK'in henüz prototip olduğunu ve piyasaya sürüldüğünde çok değişeceğini ve gelişeceğini unutmamak gerek. WEBLINK'in hedefleri büyük. Basit yaklaşımıyla mevcut tüm araç içi çözümlerini yerinden etmeye kararlı. Bu nedenle bu ismi aklınızdan çıkarmasanız iyi olur çünkü önümüzdeki günlerde çok duyacağız.

Android Auto

Henüz satın alamıyoruz ama Google uzun süredir söylentilere konu olan araç içi sisteminin bazı özelliklerini ve adını nihayet açıkladı: Android Auto. Android Auto, aracınıza sonradan ekleyebileceğiniz bir sistem değil. Araca üretim sırasında yüklenmesi gerekiyor. Bununla birlikte amacı, Android yüklü bir akıllı telefonu uyumlu cihazların ön paneline kusursuz bir şekilde eklemek ve telefon ekranını aracın kontrol panelindeki daha büyük bir ekrana yansıtmak.

Android Auto'da haritalar ve müzik başrol oynuyor ama başka uygulamalarla da içeriğe erişmek kolaylaşacak, Android Auto'yu konuşarak kumanda etmek mümkün olacak.

Audi, Ford, Honda, Hyundai, Mazda, Opel, Renault, Volkswagen gibi birçok marka duyuru anında projeye desteğini açıkladı.

Google zaten araç içi teknolojilerle yakından ilgileniyor. Çok ilgi gören "sürücüsüz otomobil" projesinin yanında, elektrikli otomobil Tesla'nın bazı sürümleri için harita hizmeti veriyor ve 2015 model Hyundai Genesis'e Google Glass desteği eklemeyi başardı. Android Auto henüz piyasaya sürülmedi ama 2016 model otomobillerde yer alacağını söyleyebiliriz.

Apple CarPlay

Apple AirPlay'in kardeş teknolojisi olan CarPlay, Android Auto'nun iOS'teki dengi.

Bu teknoloji sayesinde iOS, aracınızın ön paneline ve araç içi bilgisayarınıza ekleniyor. CarPlay, Projected Mode ile kıyaslandığında daha fazla yol almış durumda. Teknolojinin sahip olacağı özellikler hakkında daha fazla bilgimiz var.

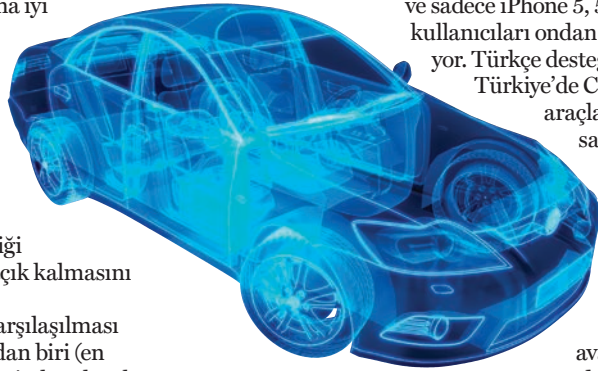
Android Auto'da olduğu gibi CarPlay'de de öncelikli işlev ekran yansıtmak olacak. İşlem ve bağlantı görevlerinin çoğunu telefon yerine getirecek. Burada üreticiler için avantaj sağlayan şey, halihazırda yüklü olan sistemlerinin en güncel donanım ve arabirimlerden faydalanabilecek olması. Mevcut araç içi bilgisayar sistemlerinin otomobille birlikte geliştirilmeleri gerekiyor. Bu

durumda da otomobiller galerideki yerlerini aldığında güncel teknolojinin oldukça gerisine düşmüş oluyorlar. Yazılım ve donanım yükünün çoğunu akıllı telefonlara yıkmak, otomobil üreticilerini zahmetli ve büyük oranda gereksiz bir yığın uğraştan kurtarabilir. Bu arada tüketicilerin yönetmesi gereken cihaz sayısı azalır, araçlarında ve telefonlarında aynı medya ve uygulamaları kullanmanın rahatlığını yaşarlar.

Yükseltmeler de çok daha kolay bir şekilde yürütülebilir: Telefonunuzu ve/veya işletim sisteminizi yükselttiğinizde, aracınız daha iyi bir bilgisayara kavuşmuş olur. Tek sorun, telefonunuzun daha çok enerji tüketecek olması. Bütünleşik bir şarj istasyonu, cihazın araçtan gelen elektriği kullanarak sürekli açık kalmasını sağlayacaktır.

Özellikle iOS'te karşılaşılmış muhtemel sorunlardan biri (en azından şimdilik) haritalar olacaktır: Apple'ın haritaları ne yazık ki Google Haritalar kadar iyi değil. iOS için geliştirilmiş bir Google Haritalar uygulaması mevcut ama yine de bazı sıkıntılarla karşılaşılmaması mümkün çünkü varsayılan APT'yi kullanan uygulamalar sadece Apple haritalarına ulaşabilecek. Google Haritalar'ı kullanmak isteyen kullanıcıların muhtemelen elle Google Haritalar uygulamasını açıp güzergâh ve sokak adlarını girmeleri gerekecek.

Buna rağmen CarPlay hâlâ önde: Bu yıl piyasaya CarPlay destekli modeller sürmesi beklenen firmalar arasında Ferrari, Honda, Hyundai,

Mercedes-Benz ve Volvo bulunuyor. CarPlay'in özellikleri arasında, direksiyon üzerinden etkinleştirilen Siri ses denetimi, gerçek zamanlı trafik ayrıntıları içeren harita bilgisi ve ahizesiz görüşme yer alıyor. Yeni mesaj ve e-postaları sesli olarak okuyacağı için gözlerinizi yoldan ayırmanıza gerek kalmayacak. Telefonunuzdaki müzikleri, hatta (gerekli indirmeler yapılmışsa ve internet bağlantısı varsa) Spotify gibi uygulamalar aracılığıyla ulaşılabilir bile dinleyebileceksiniz.

Elbette, şu an için CarPlay sadece Apple telefonlarında kullanılabiliyor ve sadece iPhone 5, 5c ve 5s kullanıcıları ondan faydalanabiliyor. Türkçe desteği olmadığı için Türkiye'de CarPlay uyumlu araçların satılıp

satılmayacağı şimdilik belirsiz. Ama rakiplerinden önce piyasaya çıkacak olmanın verdiği bir avantaja sahip. Bu sayede, Apple

haritalarının başarısızlığına rağmen belirli bir başarı elde edebilir.

Araç içi bilgisayarların yaygınlaşması biraz zaman alacağı benziyor ama en azından artık sadece zenginlere ayrılmış bir ayrıcalık olmadıklarını söyleyebiliriz. Büyük teknolojilerin piyasaya sürülmesini bekleyebilirsiniz veya isterseniz kendi özgün çözümünüzü oluşturabilirsiniz. Her ne olursa olsun kesin olan bir şey var: Otomobil sürüş deneyimimiz önümüzdeki yıllarda tamamen değişecek. Zaten böyle bir değişikliğin vakti çoktan gelmişti. ■

İnternette gizlice dolaşın

VPN'ler (Virtual Private Network: Sanal Özel Ağ), bulunduğunuz konum bilgilerinizi ve internetteki etkinliklerinizi saklayarak gizliliğinizi korur ve engellenmiş sitelere ulaşımınızı sağlar. Ücretsiz altı farklı VPN servisini deneyerek ne kadar iyi çalıştıklarını test ettik.

CyberGhost 5

www.cyberghostvpn.com

Özellikler: ★★★★★ | Performans ★★★★★ | Kullanım kolaylığı: ★★★★★

BEĞENDİĞİMİZ ÖZELLİKLER

CyberGhost'u yüklemek ve çalıştırmak oldukça basit. Yazılımı yükledikten sonra ortadaki büyük güç düğmesine tıklamak yeterli, üye olmak bile gerekmiyor. Özellikle kullanıcı dostu arayüzünü çok beğendik. Bu arayüz size VPN'in nasıl çalıştığını animasyonlu bir haritada anlatıyor ve yeni IP adresinizin konumunu harita üzerinde gösteriyor.

CyberGhost'un sağ üst köşesindeki çarka tıklayarak ayarlara ulaşabiliyorsunuz. Site dillerini sunucu konumuna göre değiştirme, işletim sistemi ve tarayıcı bilgilerinizi gizleme, sosyal medya düğmelerini kaldırma, takip sitelerini engelleme gibi gelişmiş ayarlar sunuluyor ama bunları kurcalamak zorunda değilsiniz. Chrome, Firefox ve Internet Explorer gibi tüm bilinen internet tarayıcılarda; Windows, Linux ve OS X'te, ayrıca iOS ve Android cihazlarda çalışıyor. (Mobil uygulamalar için üyelik gerekiyor). Ücretsiz sürümde P2P ve BitTorrent trafiği yasak ama bunu dışında bir bant genişliği ve hız kısıtlaması yok. Fakat ücretsiz sürümde her üç saatte bir bağlantınız otomatik olarak kesiliyor. Yine de bu küçük bir dezavantaj sayılır çünkü hemen yeniden bağlanarak üç saati baştan başlatabilirsiniz.

Ücretsiz sürümde, ücretli (yıllık 30 €) Premium sürümdeki 311 sunucudan çok daha az sunucuya bağlanma olanağınız var. Ancak yine de 15 farklı ülkedeki 39 sunucuya ulaşabilirsiniz ve bu çoğu kişi için yeterli. Ayrıca CyberGhost'un OpenVPN

protokolünü 256 bit AES şifreleme üzerinden kullandığını ve böylece test ettiğimiz diğer araçlardan daha güvenli bir oturum sağladığını görüyoruz.

NASIL GELİŞTİRİLEBİLİR?

Hesap oluştururken kendi kullanıcı adınızı seçemiyorsunuz, size otomatik olarak uzun bir kullanıcı adı ve şifre veriliyor. Ayrıca Premium sürümde ek bir mobil cihaz için destek olsaydı çok

daha iyi olurdu. Premium Plus'ta 5 cihaz var ama bizce pahalı. Üç saatten daha fazla internette özgürce dolaşmak da daha iyi olabilirdi.

SONUÇ

CyberGhost internette gizlice ve güvenle sörf yapmanız için gereken her şeyi size sağlıyor aynı zamanda tersi durumlarda size yüz vermeyecek, bölgeye göre çalışan hizmetleri de kullanmanızı sağlar.

TunnelBear

www.tunnelbear.com

Özellikler: ★★★★★ | Performans ★★★★★ | Kullanım kolaylığı: ★★★★★

BEĞENDİĞİMİZ ÖZELLİKLER

TunnelBear'in ilginç tasarımı, yalın grafikler ve "tünel kazan ayı" olgusunu kullanarak VPN sürecinin nasıl işlediğini anlatıyor. Yüklenmesi kolay ama TunnelBear'i kullanmak için hesap açmanız gerekiyor. Ardından görev çubuğundaki simgeyi kullanarak kolayca uygulamayı açıp kapatabiliyorsunuz. 8 ülkeden bir tanesindeki sunucuyu (veya otomatik olarak en yakın olanı) seçebilirsiniz. Aslında CyberGhost ve Hola'da olan sunuculardan daha az sunucuya sahip olmasına rağmen bu hiçbir soruna yol açmıyor ve TunnelBear hızlı ve etkili bir biçimde çalışıyor. Hatta biz denemelerimiz sırasında yazılımın çalıştığını bile unuttuk.

Program Chrome, Firefox, Internet Explorer ve Safari'de, PC ve Mac'lerde, ayrıca Android ve iOS kullanan cihazlarda çalışıyor.

Test ettiğimiz çoğu araçta olduğu gibi sistemin güvenliği 128 bit şifrelemeli OpenVPN protokolü ile sağlanıyor. Bir tek TunnelBear hesabını bir masaüstü bilgisayar ve iki ayrı mobil aygıtta kullanabilirsiniz ki bu durum uygulamayı, belirlediğimiz en iyi üç hizmet arasındaki en esnek ücretsiz VPN haline getiriyor. Ayık

ücretsiz indirme sınırı 500 MB olmasaydı çok daha iyi olabilirdi.

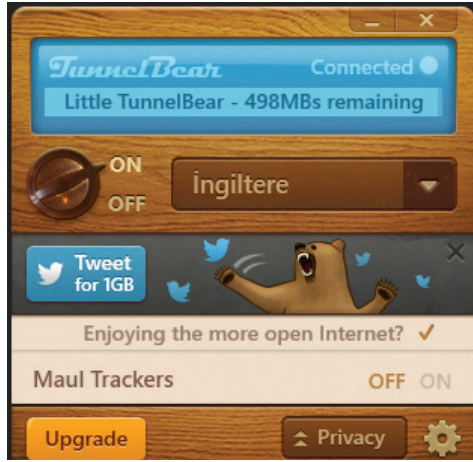
NASIL GELİŞTİRİLEBİLİR?

TunnelBear hakkında Tweet atarak aylık kullanım hakkınızı ayda 1,5 GB'ye çıkarabilirsiniz ama o bile çok yüksek bir miktar değil. Ayrıca daha fazla sunucunun ve ülke konumunun

kullanılabilir olmasını isterdik çünkü zaman içerisinde bazı servislerin bağlantılarını hangi ülkelerden almak istedikleri konusunda seçici olabileceklerini düşünüyoruz.

SONUÇ

Aylık indirme sınırı olmasaydı TunnelBear altın madalyanın sahibi olabilirdi. Sınırsız sürümü Türkiye'ye özel kampanyayla yıllık 20 \$ (bit.ly/tunnel203) ve eğer bir VPN hizmetine para verecek olsaydık TunnelBear ilk tercihimiz olurdu.

Hola

hola.org

Özellikler: ★★★★★ | Performans ★★★★★ | Kullanım kolaylığı: ★★★★★

BEĞENDİĞİMİZ ÖZELLİKLER

Hola bir tarayıcı eklentisi olduğu için kurulumu diğer VPN hizmetlerinden daha hızlı yapılabilir ve kullanıcıda daha az işine karışmış hissi uyandırıyor. Hizmet, tarayıcınızın araç çubuğunda açma kapama işlemini yapabileceğiniz bir şekilde duruyor ayrıca çoğu hizmetin aksine kaydolmanızı istemiyor.

Hola tüm büyük tarayıcılarla, Windows'ta ve OS X'te, ayrıca Android cihazlarda çalışabiliyor. Sınırsız veri akışı yapabildiğiniz hizmette sadece ilk 1 GB'lık kısım tam hızda çalıştıktan sonra hızınız 1 Mbps'e düşürülüyor.

Bunun haricinde, Hola oldukça hafif bir program ve internet gezintilerinizde hiç araya girmiyor. Kullanışlı açılır penceresinde popüler bazı sitelerin listesi var. Ayrıca gizli olarak girmek istediğiniz adresleri bu pencereye alana yazarak onların yeni bir sekmede açılmasını sağlayabiliyorsunuz.

Çalışan sunucuları işaretleyip bir sunucuda sorun olursa başkasına tek

bir tıklamayla geçebilmeyi beğendik ama ne yazık ki sunucular her zaman tutarlı değildi. Bazı sitelerde aşırı yavaşlama oldu ve birkaç farklı ülke denemek zorunda kaldık.

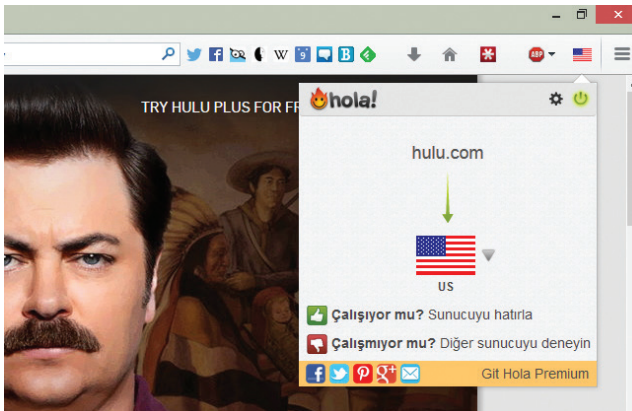
NASIL GELİŞTİRİLEBİLİR?

Eklentinin iOS desteğinin de olması, yeni siteleri de beğenilenler listesine ekleyebilmek oldukça iyi olurdu. P2P teknolojisi güvenli gezinti için pek de uygun bir yöntem olmadığından,

şifre girmeyi gerektiren işlemlerinin hizmet açıkken yapılmaması çok daha iyi olacaktır.

SONUÇ

Hola, hızlı ve telaşa yer bırakmayan, kimliğinizi gizleyen ve bölgeye bağımlı hizmetlerin içeriklerine de ulaşmanızı sağlayan bir web tarayıcı eklentisi. 1 GB kullanımdan sonra hızın düşmesi ise gerçekten hiç hoş değil.

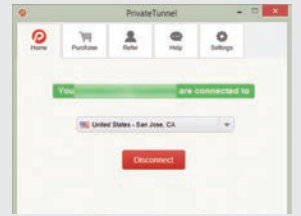

Diğerlerinin iyileri

Private Tunnel

www.privatetunnel.com

Private Tunnel genel kullanımda gizli olarak internette gezinmek için bilgisayarlarda, Mac'te, Android ve iOS cihazlarda kullanılabileceğiniz yeterli bir hizmet. Ancak ağır yarı olarak karşımıza gelen ücretsiz sürümünde aylık sadece 100 MB veri indirme hakkı var. Evet, sadece 100 MB! Bu da video izleme konusunda neredeyse tamamen kullanışsız olduğunu gösteriyor. Daha fazla veri indirme hakkı kazanmak için hizmeti arkadaşlarınıza önerebilirsiniz ama böylesine cimri bir hizmeti neden arkadaşlarınıza öneresiniz ki?

Hotspot Shield

www.hotspotshield.com

Hotspot Shield geniş bir işletim sistemi ve aygıt desteğine sahip, üstelik testlerimize göre oldukça hızlı. Ama ücretsiz sürümü reklamlar ve açılan pencerelerle doluğu için internette rahatça dolaşmak zor hale gelebiliyor. Ayrıca hizmetin ücretli Elite sürümüne (6 aylık 40 TL) geçmezseniz, sevilen Amerikan hizmetleri Hulu ve Pandora gibi hizmetler de engelliyor.

Spotflux

www.spotflux.com

Spotflux'ın ücretsiz sürümü Windows, Mac, iOS ve Android cihazlarda çalışıyor ve sadece web trafiğini şifreliyor. Kurulumu oldukça kolay. Sınırsız web trafiği umut vadetse de ücretsiz sürümde hız kısıtlaması var ve ülke seçimi yapamıyorsunuz. Ücretli sürüm (yıllık 30 \$) çok daha hızlı. Ücretsiz sürüm reklamlarla destekleniyor. Sadece mobil cihazınızdan giriş yapmak isterseniz yıllık 6 \$ ödeyerek hizmeti kullanabilirsiniz.

TELEVİZYON

Philips 55PUS7809/12

4K çözünürlüğe kavuşmak isteyenlerin ilgisini çeken televizyonda 3D desteği de var.

5 5 inç büyüklüğündeki ekranı, 4K görüntü kalitesi ve çift taraflı Ambilight özelliğiyle dikkat çeken 55PUS7809 elbette dikkatleri ilk etapta 55 inç büyüklüğündeki ekranı ve 4K desteğiyle ile çekiyor. Yeni nesil görüntü standardı olarak kabul gören 4K UHD içerikleri görüntüleyebilen televizyon, görüntü kalitesi açısından beklentisi yüksek olan kullanıcılara hitap ediyor. Tasarım itibarıyla nispeten ince bir yapıya sahip olan televizyon, sık bir stant üzerine konumlanıyor. Önden bakıldığında ince çerçevesi sayesinde dikkat dağıtmayan televizyon, sağ ve sol kenarlarına yerleştirilmiş çift taraflı Ambilight özelliğiyle de beğeni kazanıyor. Philips'in Ambilight teknolojisi, ekrandaki hâkim renklerle uyumlu olarak televizyonunuzun etrafını aydınlatıyor, böylece seyir keyfinize katkıda bulunuyor.

Full HD TV'lerden dört kat daha yüksek çözünürlük sunabilen televizyon, 3840x2160 piksel çözünürlük sağlıyor. Öte

yandan 600 Hz Perfect Motion Rate Ultra teknolojisini de sahibi olan televizyon; titreşimsiz, beyaz dengesi ve kontrast oranı iyi görüntüler sunuyor. Bu arada Philips 55PUS7809'un 3D desteğine sahip olduğunu da hatırlatalım. Beraberinde 4 adet pasif 3D gözlük gelen televizyon, iki boyutlu normal yayınları 3D'ye çevirebiliyor. Elbette gerçek üç boyut deneyimiyle aynı olmuyor ama kimileri bunu iki boyuttan daha keyifli bulabilir. Uzaktan kumandasının bir yüzünde klavye bulunuyor. Smart TV özellikleriyle kablolu ağıba bağlanabilen televizyon, odanızın internete açılan bir penceresi olabiliyor. Dilerseniz farklı uygulamalar da indirebiliyorsunuzuz. Önerdiğimiz televizyonu internete bağladıktan sonra hemen yazılımını güncelleme-niz. Böylece yeni özelliklerden yararlanabilirsiniz. Uzaktan kumandanın klavye yüzündeki ayrı klavye tasarımını ve tuşların malzemesini pek beğenmediğimizi söylemeliyiz. Klavyeyle yazı yazmak pek rahat değil.

Bilgi

Philips 55PUS7809/12
Fiyat: 4.652 TL
Web: www.philips.com.tr
Dağıtıcı: Philips Türkiye
Öne çıkanlar: Görüntü performansı, şık tasarım, 3D kalitesi, Ambilight ışıklandırma çözümü

PC puanı

★★★★★
Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

TABLET

ASUS Memo Pad 7 (2014)

ASUS'un yenilenen MeMO Pad 7 modeli HD ekranıyla ilerleme gösteriyor.

MeMO Pad 7, dış görünüşüyle MeMO Pad HD 7'den pek farklı değil. Ufak boyutlarıyla rahat bir kullanım sunan tabletin incelediğimiz 2014 modelinin tam adı ME176CX. MeMO Pad 7 her yıl güncellendiği için alışveriş sırasında dikkat etmekte fayda var.

Ekranı 7 inç boyutundaki tabletin gövde tasarımı sıradan görünüyor. Plastik gövde, incelediğimiz modelde siyah renkli ama ASUS, tableti daha pek çok renk seçeneğiyle birlikte sunuyor. Hem arka yüzün hem de ön panelin çok fazla parmak izi topladığını belirtelim. Ufak boyutlarıyla dikkat çekici duran tableti gayet ince olması beğenimizi kazandı. 9,6 mm kalınlığındaki tabletin sağ kenarında güç ve ses düğmeleri bulunuyor. Sol kenarda microSD kart yuvası, üst kenarda kulaklık ve microSD yuvası var. Micro HDMI'a ise yine yer verilmemiş.

MeMO Pad 7, çift kameralı bir tablet. Ön ve arka yüzündeki kameralar sırasıyla 0,3 ve 2 megapiksel çözünürlükte. Kalı-

teli fotoğraf çekmek için beklentileri karşıladığını söyleyemeyiz ama görüntülü görüşmeler ve basit fotoğraflar için yeterli. MeMO Pad 7, Intel Atom işlemci içeriyor. Atom Z3745 işlemcisi 1,33 GHz frekansında çalışıyor, ancak işlemci frekansının 1,86 GHz'e kadar yükseldiğini görebiliyoruz. 4 çekirdekli işlemciyle performans açısından beğenimizi kazanan MeMO Pad 7, 1 GB bellek içeriyor. Öte yandan 8 GB dahili depolama alanına sahip olan modelin 16 GB'lık sürümü de mevcut. 8 GB'lık sürümü alırsanız muhtemelen ek bir microSD karta ihtiyacınızın olacak. Tablet 64 GB'ye kadar microSD kart desteği veriyor.

7 inçlik ekranı 1280x800 piksel çözünürlük sunuyor. Panelin IPS LCD oluşu ve ekranın parlaklık seviyesi, tabletin iyi bir görüntü sunmasını sağlıyor. MeMO Pad 7, Android 4.4.2 işletim sistemiyle çalışıyor. Ancak tablette varsayılan Android yerine özelleştirilmiş bir arabirim görüyoruz.

Bilgi

Asus Memo Pad 7 (ME176CX)
Fiyat: 331 TL
Web: www.asus.com.tr
Dağıtıcı: Boğaziçi, Index, Koyuncu
Öne çıkanlar: Renk seçenekleri, yüksek performans, Android arabirimi, Android 4.4 KitKat

PC puanı

★★★★★
Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

KONFERANS KİTİ

Logitech ConferenceCam

Telekonferansları çok daha etkin hale getirebiliyor.

Günümüzde toplantılar tamamen internet üzerinden de yapılabilmekte. Böylece farklı şehirlerde, hatta farklı ülkelerde bulunan yönetici ve çalışanlar tek bir platform üzerinde buluşabiliyor. Logitech tarafından geliştirilen ConferenceCam CC300e, videolu grup konferansları düzenlenebilmesini sağlayan bir ürün olarak karşımıza çıkıyor. 2014 Tümüleşik İletişim Yılın Ürünü Ödülü'nü kazanan ConferenceCam CC300e; bir kamera, bir hub, bir speakerphone üssü ve uzaktan kumandayla geliyor. ConferenceCam CC300e, elbette tüm bu birimlerin birbirine bağlanabilmesi için gerekli kablo desteğini de sağlıyor. Kalabalık ve karmaşık görünümlü bir yapıya sahip olsa da kutudan çıkan kitapçık iyi incelenirse kolaylıkla kurulabiliyor. Carl Zeiss sertifikalı cam lense sahip kamera, 10x yakınlaştırma yeteneğine sahip ve uzaktan kumandayla rahatlıkla kontrol edilebiliyor. Diğer yandan minik bir kutu görünümünde

olan hub da kamera ve apeakerphone üssünü bir araya getirebilen bir köprü görevi görüyor. Speakerphone üssünün üzerinde dahili bir hoparlör bulunuyor. Ayrıca LCD ekran da içeren cihaz, böylece gelen çağrıyla ilgili bilgileri görüntülüyor. Ekranın hemen altında çağrılar cevaplama, kamerayı yakınlaştırma, Bluetooth'u açma kapama ve sessizleştirme gibi komut düğmeleri yer alıyor. Görüşme sırasında ister bu alanı isterseniz de cihazın yanındaki uzaktan kumandayı kullanabilirsiniz. Farklı yerlerdeki ortalama 6 – 10 kişilik grupları aynı odada buluşturabilen cihazın kamerası Carl Zeiss olması nedeniyle kaliteli bir görüntü sağlıyor. 90 derecelik görüş açısı sunan kamerayı kumandayla yönetip 260 dereceye kadar döndürebilirsiniz. Gürültü ve yankı engelleme gibi özelliklerin de sahibi olan cihaz Full HD çözünürlük desteği sunuyor. CC300e'yi mobil cihazlara bağlamak içinse Bluetooth ve NFC bağlantısını kullanabiliyorsunuz.

Bilgi

Logitech ConferenceCam CC300e
Fiyat: 2.887 TL
Web: www.logitech.com.tr
Dağıtıcı: Logosoft, Mersa Sistem, Penta
Öne çıkanlar: Görüntü kalitesi, kullanım kolaylığı, uzaktan kamera kontrolü, mobil desteği

PC net puanı

★★★★★
Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

DDR3 BELLEK

Kingston HyperX Impact

Mobil platformlara özel SO-DIMM DDR3 bellek kiti beklentileri fazlasıyla karşılıyor.

Dizüstü bilgisayarlarda en kolay değiştirilebilir birimler disk ve RAM. Özellikle dizüstü bilgisayarından daha fazla performans almak isteyen oyun severler tarafından tercih edilen bu değişiklikler için bugün inceleyeceğimiz ürün iyi bir örnek. Daha önce pek çok defa masaüstü bilgisayar RAM'leriyle test merkezimize uğrayan Kingston bu defa mobil platformlar için geliştirdiği Impact bellekleriyle karşımızda. Daha yüksek frekansta çalışan RAM isteyen ve düşük gecikme sürelerine terfi etmek isteyen kullanıcıların tercih edilebileceği Impact modeli, oyunlarda fps artışına da direkt katkıda bulunabilecek bir bellek.

Şık ve thermal etiket içeren tasarımıyla dikkat çeken Impact gayet küçük boyutta. İncelediğimiz kit, iki adet 4 GB'lık modülden oluşuyor. 8 GB'lık tekli modül olarak da tercih edilebilir. Ayrıca daha yüksek performans arayan kullanıcılar için yine 16 GB'lık

kit olarak da Impact bulunabiliyor. Çift kanallı yapıda olan Impact, otomatik overclock sağlıyor. Tak-çalıştır işleviyle BIOS üzerinden herhangi bir ayar yapmanıza gerek bırakmıyor. Elbette frekans değişikliği yapmak isterseniz o zaman başka. Impact, 2133 MHz hızında çalışan bir bellek; fakat dilerse bu hızı iyileştirebiliyorsunuz. 1600 ila 2400 MHz arasındaki hızlarda rahatlıkla frekans değişikliği yapmak mümkün.

Elbette konu taşınabilir bilgisayarlar olunca enerji tüketimi de önemli. Impact, çevre dostu tasarımıyla hem az güç tüketiyor hem de serin kalabiliyor. Impact'in HM65, HM67, HM70, HM75, HM76, HM77, HM86, HM87, QM67, QM87, QS67, UM67 ve UM77 Intel yonga setleri ile uyumlu olduğunu da söyleyelim. AMD işlemcili dizüstü bilgisayar sahipleri de bu kiti uyum sorunu yaşamadan kullanabilirler ama zamanlama değerleri otomatik olarak yüklenmiyor, elle girmek gerekiyor.

Bilgi

Kingston HyperX Impact
Fiyat: 278 TL
Web: www.kingston.com.tr
Dağıtıcı: Asnet, Armada, Avnet, Index
Öne çıkanlar: Yüksek performans, kolay yapılandırma, düşük voltaj, arttırılabilen hız

PC net puanı

★★★★★
Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

DİZÜSTÜ BİLGİSAYAR

Dell Latitude E7440

Çıkarabilir piliyle diğer Ultrabook'ların arasından sıyrılıyor.

Şık görünümüne sahip, kompakt boyutlarıyla tam boyutlu dizüstü bilgisayardan daha taşınabilir olan Ultrabook'lar hem kişisel hem de iş amaçlı kullanılabilir olacak olmaları nedeniyle çokça tercih ediliyor. Ultrabook arayanlar tarafından tercih edilebilecek modeller arasında kendine yer bulan Dell'in Latitude E7440 modeli özellikle görselliğiyle dikkat çekiyor. 14 inç dokunmatik ekranı ve ekranın geriye doğru yatabilmesiyle esnek kullanım amaçlanan bu Ultrabook'ta farklı renk seçenekleri de mevcut. Kasada kullanılan malzemenin plastik olduğunu belirtelim, fakat bu hem görünüm hem temas hissini kötü yönde etkilemiyor. Oldukça tok bir görünüme sahip olan Latitude E7440'ın klavyesi de oldukça kullanışlı. Dileyenler için klavyenin ortasında bir trackpad de yer alıyor. Ayrıca her ne kadar incelediğimiz modelde olmasa da Latitude E7440'ın farklı modellerinde parmak izi okuyucunun yer aldığını belirtelim.

Ekranın Full HD çözünürlüğü desteklemesi de sevindirici. Dokunmatik hassasiyetini beğendiğimiz ekranın görüntü kalitesi ise tatmin edici seviyede. Ekranın hemen üzerinde bir kamera mevcut.

Bilgisayar üzerinde üç tane USB 3.0 yuvası, kart okuyucu, HDMI, Ethernet ve kablosuz olarak da Wi-Fi ile Bluetooth desteği kullanıma hazır durumda. Mobil kullanımlar için 3G de destekleniyor. SIM kart girişi cihazın alt kısmında. Boyut olarak beğendiğimiz Latitude E7440'ın ağırlığı 1,79 kilogram. Cihazın ön tarafına yerleştirilen hoparlörler normal kullanımlar için yeterli olsa da sıkı müzik dinleyicisiyseniz size yeterli gelmeyebilir.

Intel Core i5 işlemci içeren bilgisayar, ofis uygulamaları ve günlük kullanımlar için ideal. i5-4300U işlemcisiyle 1,9 GHz'lik taban frekansta çalışan E7440, duruma göre hızını 2,50 GHz'e yükseltebiliyor. Bellek kapasitesi 4 GB. Latitude E7440'ta kullanılan SSD ise 256 GB kapasiteli.

TABLET

Samsung Galaxy Tab S

Tab S'in 10,5 inç modelinden daha iyisini bulmanız çok zor!

Galaxy Tab S 10,5'te dikkat çeken noktaların başında elbette Super AMOLED ekran geliyor. Birlikte gelen hediye uygulamalar da cabası. Titanyum bronz ve beyaz renk seçenekleriyle tercih edilebilecek olan tablet, daha önceki modeller gibi plastik kasaya sahip. Galaxy S5'teki benekli arka kapağa benzer bir kapak tasarımına sahip olan Tab S, Galaxy S5'teki parmak izi tarama yeteneğini içeriyor. Tabletin altındaki fiziksel düğme aynı zamanda bir parmak izi tarayıcısı.

Tab S 6,6 mm kalınlığında. Tabletin bu ince kasasının etrafında ise üst kenarda güç ve ses düğmeleri, sağ kenarda microUSB yuvasıyla microSD kart girişi ve sol kenarda kulaklık bağlantısı mevcut. Stereo ses için hoparlörler iki yana konumlandırılmış. Tab S, Android 4.4.2 işletim sistemine sahip. Arayüzüyle neredeyse saf bir Android deneyimi yaşatan tablet, öte yandan Samsung'un yeni Magazine UX arabirimini taşıyor. Magazine

UX'in amacı, haberleri, takvim girdilerini, e-postaları ve daha fazlasını tek bir ekranda toplamak.

Tab S 10,5, ekranıyla iPad Air'e fark atan bir tablet. 2560x1600 piksel çözünürlüğündeki ekran, çok net görüntüler ve müthiş bir renk derinliği sunuyor. Exynos 5 Octa işlemci içinde dört çekirdekli 1,9 GHz Cortex A15 ve 1,3 GHz Cortex A7 birimleri var, işlem yükü az olduğunda yavaş olan devreye girerek pil tasarrufu sağlıyor. Bu sayede Tab S'in pil ömrü de çok iyi.

3 GB RAM içeren tabletin incelediğimiz modeli 16 GB kapasiteli. Kullanılabilir alan olarak yaklaşık 10 GB gördük. microSD kartla bu alanı 128 GB daha genişletmek mümkün. Tab S 10,5'in üzerinde çift kamera bulunuyor. Ön kamera 2,1 megapiksel ve görüntülü görüşmeler için ideal. Arka taraftaki kamera ise 8 megapiksel ve flaşlı.

Bu yıl piyasaya çıkan en güçlü ve başarılı Android tablet diyebiliriz.

Bilgi

Dell Latitude E7440
Fiyat: 2.817 TL
Web: www.dell.com.tr
Dağıtıcı: Arena, Armada, Penta
Öne çıkanlar: Tasarım, Full HD dokunmatik ekran, değiştirilebilir batarya, uzun pil ömrü

PC net puanı

★★★★★
Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

Bilgi

Samsung Galaxy Tab S
Fiyat: 1.199 TL
Web: www.samsung.com.tr
Dağıtıcı: Samsung Türkiye
Öne çıkanlar: Hafif ve ince, Super AMOLED ekran, güçlü performans, uzun pil ömrü

PC net puanı

★★★★★
Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

BLUETOOTH HOPARLÖR

Jabra Solemate Max

Müziği beraberinde taşımak isteyenler için geliştirilmiş.

Evde olduğu kadar plajda, parkta, bahçe- de, kısacası müziği dinlemek istediğiniz her yerde size bu imkânı sağlayabilen Solemate Max, bunu kablosuz yapısıyla sağlıyor. Taşınabilir, kablosuz ve üzerindeki kaliteli hoparlörleriyle dikkat çeken Solemate Max, ilk etapta elbette tasarımıyla beğenimizi kazandı. Red Dot 2014 tasarım ödüllü ve plastik gövdeli cihaz masaüstüne rahatlıkla konumlandırabileceğiniz bir yapıda olduğu kadar, hemen yanındaki kulpu sayesinde rahatlıkla taşınabiliyor. Üst yüzeyinde müziği kontrol etmenizi sağlayan ileri ve geri atlama, ses düzeyi ve güç düğmesi göze çarpıyor. Solemate Max'in sağ yüzeyine baktığımızda burada cihazın kablosuz bağlantısı için Bluetooth anahtarını görüyoruz. Bluetooth yoluyla cep telefonu veya diğer Bluetooth kaynaklarıyla iletişim sağlayabilen cihaz, 3,5 mm'lik standart jak aracılığıyla kablolu olarak da müzik kaynaklarına bağlanabiliyor.

Cihazın altında USB bağlantılarını da görebiliyoruz. Hoparlörleri ızgaraların altında gizlenmiş olan gizleyen setin tasarımı minimal yapıda, ancak cihazın yaklaşık 3 kilogramlık ağırlığa sahip olduğunu da bu noktada söyleyelim. Öte yandan, tasarımı bu kadar güzel bir cihaza özel bir güç kablosu tasarımı yapılsaydı hiç de fena olmazdı diye düşünüyoruz. Solemate Max, iki tweeter ve iki woofer'dan oluşan hoparlörleriyle gayet iyi bir ses kalitesi sunuyor. Her ne kadar küçük görünse de çok daha büyük hoparlörlerden alacağınız verimi sağlayabilen Solemate Max, HiFi Dolby ses kalitesi sağlıyor. Bağlantı konusunda da özgürlük sunan Solemate Max, Bluetooth üzerinden kolayca cihazlarla eşleşebiliyor. 14 saate kadar çalma süresi sunan cihazın üzerinde yer alan USB bağlantısını kullanarak cep telefonunuzu da şarj edebilirsiniz.

Bilgi

Jabra Solemate Max
Fiyat: 850 TL
Web: www.jabra.com.tr
Dağıtıcı: Datagate
Öne çıkanlar: Harika görünüm, uzun pil ömrü, kolay bağlantı seçenekleri, ses kalitesi

PC net puanı

ANAKART

GIGABYTE Z97X-Gaming G1

Oyun severlere özel overclock odaklı anakartın ses alanında da artıları var.

isminden de anlaşılabilir gibi Z97 platformunda olmasının yanı sıra oyun severlere de özel olarak geliştirilen Z97X-Gaming G1 Wi-Fi BK, kablosuz teknolojilere de göz kırpan bir kart olmayı başarıyor. Z97X-Gaming G1 Wi-Fi BK'nin diğer bir dikkat çeken yanı kutu içeriğinden bir sertifikayla çıkması: Z97X-Gaming G1 Wi-Fi BK, tam 7 günlük stres testinde sağlamlığı kanıtlanmış bir kart. Böylece overclock için tam dayanıklılık sunuyor. Z97X-Gaming G1 Wi-Fi BK'ye yakından baktığımızda kuzey köprüsünün geniş soğutuculara sahip olduğunu görüyoruz. Bu ısı dağıtıcı sistem aynı zamanda sıvı soğutmaları da destekler nitelikte. Her iki soğutucu tabanın üzerinde de tıplar altında sıvı soğutma için düzenek kullanıma hazır. Toplam 32 GB'ye kadar destek veren DDR3 RAM yuvaları mevcut.

Z97X-Gaming G1 Wi-Fi BK, oyun severlere ses performansı konusunda da destek çıkıyor.

Creative Sound Core3D ses işlemcisi içeren kart, böylece oyunlarda performansı yalnızca grafik yönüyle değil, sesle de destekliyor.

Z97X-Gaming G1 Wi-Fi BK arka bağlantıları açısından zengin. Anakart üzerinde 6 adet USB 3.0, 2 adet USB 2.0, HDMI, DisplayPort, iki adet Ethernet ve elbette ses bağlantısı noktaları bulunuyor. Anakartın, kablosuz ağ desteğini ayrı bir aparatla sağlıyor: Kutu içeriğinde bir adet PCIe x1 kartı bulunuyor. Bu kartı PCIe x1 yuvasına takarak Wi-Fi 802.11ac ve Bluetooth 4.0 kablosuz ağ desteği almanız mümkün. Kutuda buna uygun antene de yer verilmiş. Diğer yandan daha önce incelediğimiz farklı anakartlarda, bunun direkt olarak kartın bağlantılar kısmına sabitlenmiş olduğunu görmüştük. Bu özelliğin bu şekilde sunulması, SLI yapmak isteyen kullanıcılar için kötü haber. Dört kartlı SLI yapacaksanız bu özellik sizi seçim yapmaya itiyor.

Bilgi

Gigabyte Z97X-Gaming G1 WiFi-BK
Fiyat: 966 TL
Web: www.gigabyte.com.tr
Dağıtıcı: Arena, Endeks Bilişim
Öne çıkanlar: Sıvı soğutma desteği, yüksek performans, USB 3.0 ve on tane SATA portu

PC net puanı

AKILLI TELEFON

Nokia Lumia 930

Lumia'nın yeni amiral gemisi 930 ile Windows Phone 8.1 deneyimini doyasıya yaşayın.

9 00 serisinin yeni amiral gemisi olan Lumia 930, selefine göre pek çok yeniliği beraberinde getiriyor. Her şeyden önce Nokia Lumia 630 gibi Windows Phone 8.1 güncellemesiyle gelen Lumia 930, Cyan güncellemesini kullanma fırsatı veriyor. Lumia 930'da özellikle tasarım anlamında farklar dikkat çekiyor. Plastik tasarımı metalik malzemeyle harmanlamaya karar veren Nokia, Lumia 930'un çevresini alüminyum çerçeveyle kaplamış.

Lumia 920'ye göre ekran boyutu büyüyen 930'da, ağırlık ve kalınlık açısından da sevindirici gelişimler var: Lumia 930, 167 gram ağırlığında ve 9,8 mm kalınlığında. Lumia 930'un arka gövde tasarımı dört farklı renk seçeneğine sahip. Turuncu, yeşil, siyah ve siyah mat malzemeli olduğunu da söyleyelim. Böylece elinizde kaymayan bir telefon söz konusu ama sabit kapaktan ötürü pil değiştirilemiyor.

Lumia 930 ile nano SIM kart

kullanıyor. Lumia 930'un sağ kenarında ses düğmelerini, güç düğmesini ve deklanşörü görüyoruz. Alt kısımda Micro-USB yuvası var. Lumia 920'de burada yer alan hoparlörler Lumia 930'da arka yüzde tek bir noktaya toplanmış. Telefonun arka yüzünde bir de PureView Zeiss 20 MP kamerayı görüyoruz.

Ekranı 5 inç büyüklüğündeki telefonda tek fark boyutları değil: HD çözünürlükten Full HD'ye terfi ettirilen Lumia 930, 441 ppi gibi yüksek bir piksel yoğunluğuna sahip. IPS LCD'den AMOLED panele geçiş yapan Lumia 930, Galaxy S5'e yakın bir görüntü sunuyor. Telefonda ClearBlack ve Gorilla Glass 3 teknolojilerini de görüyoruz. dört çekirdekli Qualcomm Snapdragon 800 işlemci içeren Lumia 930, eski modele kıyasla daha yüksek performans vadediyor. Grafik işlemci olarak Adreno 330 var ve telefonda 2 GB RAM tercih edilmiş. Lumia 930'un dahili hafızası 32 GB ama genişletmek mümkün değil. Pil de geliştirilerek 2420 mAh değerine yükseltilmiş.

KULAKLIK

Beats Studio Wireless

Keyfine ve kaliteye düşkün müzik tutkunları bu özel üründe aradığını bulacak.

Tasarımı ve kolay kullanımıyla da dikkat çeken Beats Studio Wireless, kablosuz özelliğiyle her yerde kullanım için ideal. Katlanabilen yapısıyla küçük büyük fark etmeden her boy çantada taşıyabileceğiniz kulaklık, ister spor salonuna egzersiz için spor çantanızda, ister uzun yolculuklarda valizinizde kendine yer buluyor ve daima kullanıma hazır. Siyah renkli, şık kulaklıkların üzerinde ünlü Beats logosu bulunuyor. Beats Studio Wireless, piyano siyahı dış kaplamasıyla güzel bir parlaklık sunuyor ve kenarında yer verilen kırmızı renklerle de tasarımı tamamlıyor. Beats Studio Wireless'ın kulak yastıklarında kullanılan deri malzemeyle, uzun kullanımlar sırasında sizi hoş ve serin bir atmosfer karşılıyor. Kollarını 5 cm kadar genişletme özelliği sunan kulaklık, ayarlanabilen tasarımıyla da başınıza en uygun şekli alabiliyor. Ayrıca kolların ince ve işlevsel yapısından dolayı herhangi bir rahatsızlık da duymuyorsunuz.

Beats Studio Wireless'ın sol kulaklığının üzerinde Bluetooth eşleştirme anahtarı var. Kulaklığı telefonunuza tek seferde bağlayabiliyorsunuz. Bu işlem yalnızca birkaç saniyenizi alıyor.

İsterseniz kulaklığı kablo aracılığıyla da kullanabilirsiniz. Bir sürücüsü üzerinde 3,5 mm'lik jak girişi bulunan kulaklık böylece daha esnek bir kullanım alanı sunuyor. Elbette bu kablo da kulaklıkla birlikte geliyor. Kutudan bu kabloun yanı sıra USB güç adaptörü, taşıma çantası ve USB 2.0 kablosu çıkıyor.

Beats Studio Wireless, iyi bir ses kalitesi sunmakla beraber bas seviyesini çok yukarıda tutuyor. Müzik uygulamaları için de bir ekolayzır ile dengeli kulaklıklara ağırlık verseydi daha iyi olabilirdi diye düşünüyoruz. Ayrıca kulaklığın ses izolasyonu konusunda da çok başarılı olmadığını söyleyelim: Sesi dışarıya sızdırabiliyor. Beats Studio Wireless kablosuz olarak yaklaşık 12 saatlik pil ömrü vadediyor.

Bilgi

Lumia 930

Fiyat: 1.729 TL

Web: www.nokia.com.tr

Dağıtıcı: Nokia Türkiye

Öne çıkanlar: Alüminyum çerçeve, net Full HD ekran, Windows Phone 8.1, kamera, pil ömrü

PC puanı

Özellikler ★★★★★

Performans ★★★★★

Fiyat ★★★★★

Bilgi

Beats Studio Wireless

Fiyat: 1.030 TL

Web: www.beatsbydre.com

Dağıtıcı: Beats Studio

Öne çıkanlar: Şık tasarım, ses kalitesi, rahat ve kolay kullanım

PC puanı

Özellikler ★★★★★

Performans ★★★★★

Fiyat ★★★★★

BLUETOOTH KULAKLIK

Plantronics ML10

Telefonunuzu elinizde taşımadan konuşmak istiyorsanız ML10 dikkatinizi çekebilir.

Plantronics ML10, tek taraflı kullanılan Bluetooth kulaklıklardan biri. İster sağ ister sol kulağınıza sabitleyebileceğiniz yapıdaki Plantronics ML10, gayet kolay bir kurulum ve kullanıma sahip. Bluetooth 2.0 teknolojisini kullanan ve cep telefonu ile kolayca eşleşebilen kulaklık, tasarımıyla da rahat görünüyor. Kulaklığı kulağınıza sabitleyebileceğiniz bir kulak kancasıyla gelen cihaz, isteğe bağlı olarak bu kancanın çıkartılabilmesine olanak tanıyor; ancak bu durumda kulağınızdan düşme ihtimali artıyor. Yan tarafındaki anahtarları aşağı doğru çektiğinizde etkin duruma geçen ML10, çevredeki Bluetooth'lu cihazları taramaya başlıyor. Böylece tek hamlede eşleştirmeye yapabiliyorsunuz. Kulaklığın sağ tarafında ses düğmeleri var. Bunlarla görüşme sesini ayarlayabiliyorsunuz. ML10'un üst yüzüne dokunarak gelen aramaları cevaplamayı mümkün. Kulaklığın üst kısmında Micro-USB bağlantısı görülmüyor. Kutu içeriğinde USB

kablosu da mevcut ve şarj için bu kablo kullanılıyor. 90 dakika şarjla pil düzeyi maksimuma ulaşan ML10, kullanılmadığı durumlarda 8 güne kadar bekleme süresi, aktif kullanımda ise 7 saate kadar konuşma süresi sunuyor. Bluetooth 2.0 teknolojisiyle cep telefonunuza bağlayabileceğiniz Plantronics ML10, on metreye kadar menzil sunuyor. Ancak Bluetooth sürümünün eski olduğunu söylemek gerek. Kulakta rahat duran tasarımı, isteğe bağlı olarak çıkartılabilen kulak kancası, eşleşme noktasında kolaylık sağlayan yapısı ve gayet hafif yapısıyla kulağınızda unutkanlığın mümkün olmasıyla kullanım açısından başarılı bir cihaz. Görüşme performansına baktığımızda, bu konuda daha iyi modellerin piyasada olduğunu söylemek gerek. Bunun nedenlerinden biri eski Bluetooth sürümünün kullanılıyor olması. Ancak ofiste veya evde yaptığımız kapalı alan görüşmelerinden iyi bir performans aldığımızı söyleyelim.

Bilgi

Plantronics ML10
Fiyat: 56 TL
Web: www.plantronics.com.tr
Dağıtıcı: Multimedya
Öne çıkanlar: Tasarım, pil ömrü, eşleşme kolaylığı, kapalı ortam performansı

PC net puanı

AKILLI TELEFON

Alcatel Idol 2

Alcatel'in orta segmente özel yeni modeli NFC gibi avantajlara sahip.

Orta düzey bir akıllı telefon olan OneTouch Idol 2 ilk etapta dış görünüşüyle dikkat çekiyor. 5 inç boyutunda ekranıyla qHD seviyesinde çözünürlük sunan telefon, orta segmentin ihtiyaçlarına hitap ediyor. Maliyet avantajıyla öne çıkan OneTouch Idol 2'nin gövdesinde kullanılan malzemeyi ve inceliğini çok beğendik. 7,3 mm kalınlığındaki OneTouch Idol 2'nin arka kapağı sabit. Bu nedenle pili de değiştirmek mümkün değil. 2000 mAh'lık pil içeren telefonun microSD ve SIM kart yuvaları ise kenarda oldukça ince ve şık birer kapak altında gizlenmiş. Güç ve ses düğmeleri ise diğer kenarda. Kulaklık bağlantısı üst kenara, Micro-USB yuvası ise alt kenara yerleştirilen telefonun hoparlörleri alt kenarda bulunuyor.

IPS LCD ekran, Corning Gorilla Glass'la korunuyor. Böylece çizilmelere ve darbelerle karşı dayanıklı olan telefon, 540x960 piksel (qHD) çözünürlük sunuyor. İşlemci koltuğunda MediaTek

MT6582'yi görüyoruz. 4 çekirdekli işlemciyle 1,3 GHz frekansta çalışan telefon, 1 GB RAM taşıyor. 8 GB'lık dahili hafızaya sahip olsa da içeriğinde pek çok uygulamaya yer verilmiş ve kullanılabilir alan olarak geriye yaklaşık 3 GB kalmış. MicroSD kartla 32 GB daha artırmamız mümkün.

Bağlantıları arasında NFC'nin bulunması pek çok rakibine kıyasla fark yaratan noktalar arasında. Telefonun ön kamerası 2, arka kamerası 8 MP çözünürlük sunuyor. Arka kamera flaşla desteklenmiş. HDR, panorama, yüz algılama gibi özelliklerin sahibi olan kamera, yazılımında farklı seçenekler de sunuyor.

İşletim sistemi olarak Android 4.2 kullanılmış. Özelleştirilmiş yeni arabirim, memnun edici bir görünüm ve kullanım imkanı sunuyor. Fiyat/performans noktasında değerlendirdiğimizde iyi bir seviyede görüldüğünü söyleyebileceğimiz telefon, hem oyun hem uygulamalarda rahat bir kullanım sağlıyor.

Bilgi

Alcatel Idol 2
Fiyat: 799 TL
Web: www.alcatelonetouch.com/tr
Dağıtıcı: Alcatel Türkiye
Öne çıkanlar: İnce ve kaliteli tasarım, performans/fiyat, arabirim, NFC, güç tasarrufu modu

PC net puanı

KULAKLIK

Philips A1PRO

DJ'ler ve ses uzmanları için üstün ses kalitesi ve dayanıklılık bir arada.

Dünyaca ünlü Hollandalı DJ Armin van Buuren işbirliğiyle Philips'in ses uzmanları tarafından geliştirilen yeni DJ kulaklıkları serisi, yüksek ses kalitesiyle fiziksel rahatlığı ve dayanıklılığı bir araya getirecek şekilde tasarlanmış. Test merkezimize konuk olan A1PRO, serinin giriş düzeyindeki modeli.

Kulaklıkta yer alan 40 mm neodimyum sürücüler 2500 mW çıkış gücü sunuyor ve yüksek ses düzeylerinde bile bozulmaya uğramayan, net ve temiz ses çıkışı sağlıyor. Philips, ses üretimini orijinal kaynağa sadık kalarak yapıyor. Yani şarkının orijinali nasıl kaydedildiyse onu duyuyorsunuz ki miksleme yapan DJ'ler ve sesçiler için bu önemli.

"Kulaklıktan" denilen özel tasarım sayesinde kulaklıklar hem dışarıya ses vermiyor hem de dış gürültüleri size iletmiyor, bas sesleri daha iyi duymanızı sağlıyor.

Philips A1PRO, fiziksel tasarımı ve dayanıklılığıyla da profesyonel bir DJ kulaklığı oldu-

ğunu hemen belli ediyor. Daha önce test ettiğimiz ve küçük kafalara iyi oturmayan bazı büyük kulaklıkların aksine, A1PRO bu konuda oldukça esnek. Hatta sağ ve sol kulaklıkları mükemmel şekilde hizalayabilmemiz için saplarda cetvel tarzı çizgilere bile yer verilmiş. Yumuşak kulak yastıkları uzun süreli kullanımda bile rahatsızlık vermezken, kulağınızı iyice sararak izolasyonu güçlendiriyor. Yastıklar sökülüp değiştirilebiliyor.

DJ'ler ayakta ve hareket halinde olacağı için kablo da onları engellememeli: A1PRO'nun 1,4 metrelik kablusunun bir kısmı burgulu (kablo telefon ahizesine gelen gibi), bu sayede 1,8 metreye kadar uzayabiliyor. Kablo epey kalın ve sağlam.

A1PRO kolay taşınabilmesi için katlanabilir bir yapıda tasarlanmış. Ayrıca bir taraftaki kulaklığı 90 derece yan çevirip bir kulağınızla dışarıda olup biteni dinlerken diğer kulağınızla müziği dinlemeye devam edebiliyorsunuz.

3D YAZICI

Cubify Cube 2

Bana mutluluğun üç boyutlu çıktısını alabilir misin?

Hobi amaçlı üç boyutlu yazıcıları artık ülkemizde de yavaş yavaş görmeye başladık. Tüm 3D yazıcılar gibi Cube 2 de kendi tasarladığınız veya internetten indirdiğiniz üç boyutlu modelleri, ince plastik telleri (filament) eriterek gerçek nesneler halinde basmanızı sağlıyor. Cube 2, yuvarlak hatlara sahip sık ve ilginç tasarımıyla dikkat çekiyor. Cube 2'nin ön yüzündeki bir dokunmatik ekran, ortasında bir cam yüzey ve solunda da kartuşu bulunuyor. Her kartuş tek renk içeriyor ve her nesne tek renkle basılabilir. Cube 2'de ABS ve PLA denen malzemeler destekleniyor ama çevre dostu, zehirli olmayan PLA öneriliyor.

4,3 kg ağırlığındaki yazıcı masanın rahatlıkla kurulabilir ama yazdırma esnasında biraz gürültülü olduğu için yanı başınıza kurmayı (veya en azından kafanızı toplamak istediğinizde çalığınızı) önermeyiz.

Yazdırabileceğiniz maksimum nesne boyutu 14 x 14 x 14 cm. Yazdırmaya başlamadan önce cam yazdırma yatağına özel bir

yapıştırıcı sürüyorsunuz. Böylece hem ilk katman bozulmaya uğramıyor hem de kolay sökülebilir ama en iyi dengeyi yakalamak için birkaç deneme yapmanız gerekecek.

İnternetten indirdiğiniz model dosyalarını, Cube yazılımını kullanarak dönüştürmeniz gerekiyor. Bu aşamada modelin boyutunun boş mu dolu mu olacağını seçebilirsiniz. Dönüştürme bitince yazdırmanın kaç saat süreceğini de görüyorsunuz. Yazılımı çok kullanışlı bulmadığımızı itiraf etmeliyiz: Bir denememizde modeli fazla küçülttük ve yazılımda ön izlemesi normal görünmesine rağmen yazıcı çıktısında detaylar iyice kayboldu.

Yazılımın güzel bir yanı, dosyaları kablolu USB üzerinden yazıcıya aktarabilmesi. İsterseniz USB bellekle de aktarabilirsiniz.

Cube 2, çıktı kalitesi açısından en başarılı sonuçları veren yazıcılardan biri. Ekranınızda gördüğünüz, hatta özelleştirip üstüne adını yazdığınız bir nesneyi bizizat üretip elinizde tutabilmek harika bir his.

Bilgi

Philips A1PRO/00
Fiyat: Firmaya sorunuz.
Web: www.philips.com.tr
Dağıtıcı: Philips Türkiye
Öne çıkanlar: Yüksek ses kalitesi, orijinaline sadık ses çıkışı, dayanıklı ve esnek tasarım

PC net puanı

★★★★★
Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

Bilgi

Cubify Cube 2
Fiyat: 3.315 TL
Web: www.cubify.com
Dağıtıcı: Protosis
Öne çıkanlar: Şık ve kullanışlı tasarım, kablolu yazdırma

PC net puanı

★★★★★
Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

MODEM

AirTies Air 5760

Telekonferansları çok daha etkin hale getirebiliyor.

Türk markası AirTies'in yeni 802.11ac ürünleri piyasada yerini almaya başladı. Bu en yeni kablosuz ağ standardı, daha hızlı kablosuz aktarımın ve daha verimli kablosuz ağların yolunu açıyor. AirTies Air 5760, bu standardı destekleyen üst düzey modellerden biri.

ADSL2+ ve VDSL2 modem olarak kullanılabilen cihaz, 802.11ac ile 1300 Mbps'e çıkan aktarım hızlarını destekliyor. Üzerinde 4 adet Gigabit Ethernet portu ve iki USB 2.0 portu bulunuyor.

Parlak beyaz renkli modem dik duruyor ve harici bir antene sahip değil, ama testlerimizde çift harici antenli başka marka bir modemle aynı sinyal gücü performansını verebildiğini görüldü.

Çift bant desteği sayesinde yeni nesil 5 GHz ve eski nesil 2,4 GHz kablosuz ağlar aynı anda çalışabiliyor. Böylece, 5 GHz destekli cihazlarınız yeni ağa daha hızlı şekilde bağlanırken eski cihazlarınız da 2,4 GHz ağı kullanmaya devam edebiliyor. Ayrıca misafirleriniz için ayrı bir

ağ kurma şansınız var: Böylece sizin aığınızda cihazları görüp hacking girişiminde bulunamazlar. Modemin kurulumu gerçekten çok basit: İSS'nizin verdiği kullanıcı adı ve şifreyi giriyor, ardından da kablosuz aığınız için bir şifre belirliyorsunuz. Geri kalan ayarlar otomatik yapıyor ve kafa karıştıran ayrıntılar karşınıza gelmiyor bile.

Air 5760'ın dikkat çekici bir özelliği de dahili BitTorrent istemcisi. USB portlarından birine harici disk bağlarsanız, bilgisayar bağlantısı olmadan torrent dosyalarını indirerek elektrik tasarrufu yapabilirsiniz. Üstelik indirmeleri uzaktan yönetmek de mümkün. Örneğin işyerinizden bir torrent dosyası ekleyip indirmeyi başlatabilirsiniz.

USB Medya Sunucusu sayesinde USB'den bağladığınız disk veya bellekteki fotoğraf, müzik ve filmleri televizyon veya tabletinizde görüntüleyebilirsiniz.

Air 5760, IPTV alıcılarıyla uyumlu olacak şekilde tasarlanmış ve Tivibu ile de kullanılabilir.

AKILLI TELEFON

Fly EVO Chic 1

İngiliz markası Fly, yeni modelleriyle Türkiye'ye giriş yapıyor.

Ülkemize iki modeliyle giriş yapan Fly, EVO Chic 1 ile test merkezimize konuk oldu. EVO Chic 1, giriş-orta düzeyine hitap eden bir telefon.

EVO Chic 1'in dış görünüşünü bir hayli beğendik. Çok geniş olmayan ekranı ve dar uzun yapısı onun hem zarif görünmesini hem de kolay bir kullanıma sahip olmasını sağlıyor. 4,5 inç ekran içeren telefon 136 mm uzunluğunda ve 8,6 mm kalınlığında. Telefonun ön panelinde yekpare bir ekrana, arka gövdesinde ise mat plastik malzemeye yer verilmiş. Plastikten hoşlanmayan kullanıcılar beğenmeyebilir ama mat malzemenin iyi görüldüğünü ve iyi bir tutuş hissiyatı verdiğini söyleyebiliriz.

EVO Chic 1 hem ön hem de arka kameraya sahip. Ön kamerası 2,1 megapiksel ve özçekimler için yeterli. Arka kamera ise 8 megapiksel çözünürlükte. Kameralarla ortalama fotoğraflar çekilebilmeniz mümkün. Çift LED flaşla desteklenmiş olması gece çekimlerinde de kullanı-

bileceğiniz anlamına geliyor.

EVO Chic 1, çift SIM kart destekli bir telefon. Telefonun kapağını çıkarıp pilini değiştirebiliyorsunuz. 1800 mAh'lik pilin hemen altında microSD kart girişi ve SIM kart yuvaları bulunuyor. Telefon, Android 4.2.2 işletim sistemiyle geliyor ama firmadan aldığımız bilgilere göre incelediğimiz IQ4405 modeli için Android 4.4 çalışmaları sürmekte.

İşlemci olarak MediaTek'i görüyoruz. Dört çekirdekli ve 1,3 GHz hızında çalışan MT6582'nin bulunduğu telefonda 1 GB RAM kullanılmış. Depolama alanı 4 GB fakat kullanılabilir olarak yaklaşık 1,5 GB kalıyor ki bu da mutlaka bir microSD kart kullanmayı gerektiriyor. MicroSD kartla kapasiteyi 32 GB'ye kadar arttırabiliyorsunuz. AnTuTu Benchmark testlerimizde 17803 puanı gördük. Vellamo ile ölçümlediğimiz HTML5 performansıyla Vodafone Smart 4 Mini'nin gerisine düşüyor ama grafik performansı kendi segmenti için yeterli seviyede.

Bilgi

AirTies Air 5760

Fiyat: 379 TL

Web: www.airties.com

Dağıtıcı: AirTies

Öne çıkanlar: BitTorrent istemcisi, IPTV uyumu, kolay kurulum, güçlü dahili antenler

PCnet puanı

Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

Bilgi

FLY EVO Chic 1 IQ4405 Quad

Fiyat: 599 TL

Web: www.fly-mobile.com.tr

Dağıtıcı: Fly Türkiye

Öne çıkanlar: Çift SIM kart, IPS ekran, başarılı tasarım

PCnet puanı

Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

Sistem Sihirbazı

Yeni bir bilgisayar alacaklar veya güncelleme yapacaklar için ideal kılavuz.

PC sahibi olmanın en avantajlı yanlarından biri, gerekli olduğunda istediğiniz biçimde güncelleme yapabilmek. Oyunlarda daha akıcı görüntülere mi gerek duyuyorsunuz? Yeni bir ekran kartına geçiş yapın. Başka bir işlem için daha fazla performans mı gerekli? İşlemciyi değiştirin veya eski günlerin favorisi olan bellek eklemeyi deneyin. Bilgisayarınızı canlandırarak çok sayıda farklı alternatif var. Bütçenize uyan biçimde kademeli olarak güncelleme yapabilirsiniz. Bu yüzden bir sistemi uzun süre değiştirmeden kullanmak zorunda değilsiniz. İçinden çıkılmaz bir hâl aldığınızdaysa en iyi yol bilgisayarını camdan

fırlatıp yepyeni bir sistem toplamak.

Ne tür bir bilgisayar oluşturmalısınız? Hangi bileşenler önemli? Hangileri birbiriyle uyumlu çalışabilir? Ne kadar masraf yapmanız lazım? Çok sayıda soru var ve en doğru cevapları almak için tüm eğilimleri araştırıp doğru bir analiz yapmak gerekiyor. Bu iş için kolları sıvamadan önce sayfalarımıza göz atın deriz. Sizler için detaylı araştırmalar yaptık ve üç ayrı bütçeye hitap eden sistemler hazırladık.

En önemlisi, bu sistemlerin her biri DirectX 11 ile uyumlu ve yıllar boyu işinize görecekte temel gereksinimleri karşılıyorlar. Önerdiğimiz sistemlerin tümü birkaç yıl işinizi görecekte kapasitede.

NASIL SEÇİLMELİ? GÜÇ KAYNAĞI

Yıllar önce ekran kartlarının hızla artan gereksinimlerinden ve popüler olan SLI ve CrossFire kurulumlarından ötürü güç kaynaklarının çıkış kapasitesi her geçen gün artıyordu. Yonga üretiminde kullanılan teknikler ilerleyene kadar işlemciler de 100 Watt üstü güç tüketiyordu. Günümüzdeyse normal bir sistem için 500 Watt güç kaynağı rahatlıkla yetiyor, yani üst seviye pahalı modelleri sadece oyun sistemlerinde görüyoruz.

Kasaların ufalmaya başladığı düşünülürse güç kaynağının çıkış gücü dışında derinliğine ve modüler kablo sistemi içerip içermediğine dikkat etmelisiniz.

Modüler olanlar çok daha iyi sonuç veriyor. Elbette bir diğer önemli unsurda verim değeri. 80 Plus onayı olanlar rahatça bulunabiliyor ama Bronze, Silver, Gold, Platinum ve hatta Titanium damgalı modellerde verim değeri kademeli olarak artıyor. Yüksek verim, boşa giden elektriğin azalması ve düşen fatura demek ama üst seviye güç kaynağına fazladan 100 dolar vermenin pek de anlamlı olmadığı ortada. Hangi model olursa olsun sisteminizdeki SATA cihaz ve ekran kartı ek güç girişi sayısına da dikkat etmelisiniz. Elbette modüler olsa bile kabloları çok kısa olan ürünleri tavsiye etmiyoruz. Aksi halde özellikle anakart bağlantılarında sorun yaşanabilir.

**963
TL**

EKONOMİK SİSTEM

Bütçe sınırlı olduğunda dikkatli biçimde seçim yapmak daha da önemli.

ANAKART ASRock H81M-DGS 126 TL Günümüzde giriş seviyesi sistemlerde bile Haswell mimarili işlemciler kullanabiliyoruz. Bu yüzden Socket 1150 içeren Intel H81 yonga setli bir Micro ATX anakart rahatlıkla işimizi görüyor.	İŞLEMCI Intel Celeron G1820 105 TL Celeron serisinde olsa da Pentium modellerden pek farkı olmayan Haswell mimarili bu işlemcide çift çekirdek 2,7 GHz görebiliyor. Soket 1150 kullanan işlemcinin güç tüketimi 53 vattı aşmıyor.
BELLEK 2 x 2 GB DDR3-1600 99 TL Bellek fiyatları epey düştü ve artık DDR3 bellek almaktan başka seçenek yok. Çift kanallı bir kit almak en doğru seçim. Giriş seviyesinde 4 GB yeterli ama işletim sisteminiz 64 bit olmalı.	EKRAN KARTI Intel HD Graphics - Önceden yonga setiyle birlikte anakarta gelen grafik devreleri artık işlemcinin içinde. Celeron'daki bütünsel Intel HD Graphics biraz basit ama Full HD masaüstü yazılımında sorun yaşamayacaksınız.
SABİT DİSK 500 GB 3,5 inç 7200 devir 114 TL Yeni anakartlarla gelen SATA 6.0 Gbps bağlantıyı değerlendirebilen son nesil sabit diskler SSD performansı sunamıyor veya da hiç fena değil ve onları için yeterli boş alana sahipler.	GÜÇ KAYNAĞI High Power ECO 500W 99 TL Önerdiğimiz kasada güç kaynağı bulunmadığı için daha kararlı bir sistem ve uzun yıllar sorunsuz kullanım için bu seçeneği öneriyoruz.
KASA Zalman Z3 Plus 56 TL Saydam penceresi, toz filtresi ve vidasız disk takma özelliğiyle beğenimizi kazanan kasanın tepesinde USB 3.0 portu da var.	MONİTÖR AOC i2269Vw 326 TL AOC'nin 21,5 inç genişlikli paneli 1920 x 1080 piksel çözünürlüklü ve hangi masada olursa olsun göz alıcı duruyor. Film ve oyunlar için de ideal olan monitörde giriş DVI.
OPTİK SÜRÜCÜ LG GH24NSBO SATA DVD-RW 38 TL Optik sürücülerin önemi azalıyor ama onları da olmuyor. Oyunlar ve işletim sistemleri USB bellekte sunulana kadar kullandırmaya devam. Yedekleme desteği de cabası.	CPU SOĞUTUCUSU Intel standart soğutucu - Üst seviye işlemcilerin sınırlarını zorlamak isteyenler için işlemci soğutucuları önemli ama standart OEM soğutucu overclock imkânı vermeyen bu işlemci için uygun.

2.216
TL

6.255
TL

ORTA SEVİYE SİSTEM

Harika bir sistem oluşturmak için servetinizi ortaya dökmeniz gerekmiyor.

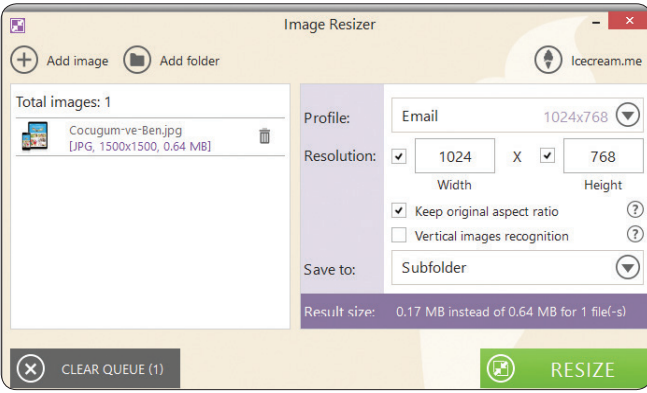
ÜST SEVİYE SİSTEM

Eğer gerçekten kendinizi şımartmak istiyorsanız aradığınız çözüm burada!

ANAKART Gigabyte GA-F2A88XM-DS2 152 TL	İŞLEMCI AMD A10 7850K 450 TL
Bu anakartta AMD'nin en yeni Soket FM2+ işlemcilerine de destek veriliyor. A88X yonga setinde SATA 6.0 ve USB 3.0 gibi iddialı özellikler var. PCIe x16, x1 ve PCI yuvaları sunuyor.	Son nesil Kaveri mimarisini esas alan dört çekirdekli bu APU, Turbo ile 4 GHz görüyor. 28 nm üretime geçen seride Soket FM2+ şart. 95 vat TDP değeri biraz daha düşük olabilirdi.
BELLEK 2 X 4 GB DDR3-1866 257 TL	EKRAN KARTI AMD Radeon R7 -
Çok fazla yatırım yapmadan, çift 4 GB bellekten oluşan bu çiftli kitle yüksek performans elde edebilirsiniz. Bellek kitinde özel soğutucu olması şart değil. Duruma göre marka seçebilirsiniz.	Eski nesil ekran kartları bir kez daha arka plana düştü ama Kaveri ile gelen yeni bü-tünleşik GPU gerçekten güçlü ve detayları abartmadıkça Full HD oyun deneyimi elde edilebiliyor.
DEPOLAMA SanDisk Ultra Plus 64 GB 152 TL	GÜÇ KAYNAĞI Cooler Master RS500 109 TL
SSD pazarının başlangıç noktasında fiyatlar düşmeye devam ediyor. 250 GB kapasiteli Samsung SSD'de GB başına fiyat 1,78 TL ediyor. 250 GB alan çok sayıda uygulama ve oyun için yeterli.	Performanslı bir sistem toplamak istiyorsanız güç kaynağını ihmal etmeyin. Güçlü bir PSU almanız şart. 500 vat ve üstü seçenekler işinizi görecek. Bu modelin 80+ Bronze onayı var.
KASA CORSAIR Carbide 200R 169 TL	MONİTÖR LG 24MA53D IPS 579 TL
Çok pahalı olmayan ve USB 3.0 portları gibi yeni nesil özellikler içeren bir kasa arayınlar Carbide 200R'den memnun kalabilir. Daha göz alıcı bir kasa arıyorsanız dükkanları dolaşmakta özgürsünüz.	Yıllardır IPS panelli monitörlerin TN panelli ucuz modellerden daha iyi görüntü sunduğunu belirttik. Artık 550 TL civarına böyle bir IPS monitör almak mümkün. Full HD destekli ve DVB-T alıcısı bile var.
OPTİK SÜRÜCÜ LG 16X CH10LS28 Kombo 225 TL	CPU SOĞUTUCUSU Cooler Master Hyper 412S 123 TL
DVD'ye yedekleme yapmak ucuz ama artık kaliteli filmler için Blu-ray sürücü gerekiyor. Film sevenler için ideal olan bu kombo sürücüyle tek ve çift katmanlı filmleri sorunsuz izleyebilirsiniz.	Son nesil Soket 2011 işlemcileri bile destekleyen Hyper T4 ile bakır ısı boruları ve çekirdek temas teknolojisi sunuluyor. Aynı zamanda gürültüsüz çalışmayı başarıyor.

ANAKART ASUS Z97-A 430 TL	İŞLEMCI Intel Core i7-4770K 871 TL
Intel Z97 yonga setli anakartlar performans tutkunlarının yeni favorisi. 4770K işlemciyle uyumlu bu anakart, ekstra özellikleriyle de beğenimizi kazandı.	Altı çekirdekli Intel Core i7-4960X gibi işlemcilere bile dur diyebilen dört çekirdekli Core 4770K işlemcinin Turbo sınırı 3,9 GHz ve Haswell mimarisinden ötürü Soket 1150 içeriyor. TDP ise 84 watt.
BELLEK 2 X 8 GB DDR3-2133 483 TL	EKRAN KARTI NVIDIA GeForce GTX 780 1.257 TL
Çift kanallı bellekten öteye gitmenin pek gereği kalmadı. İki tane 8 GB bellek sizi uzun süre ayakta tutacak. 2133 MHz ile gecikme süresini hayli düşürebilirsiniz. XMP onayı tercih edilmeli.	Ekran kartları çok hızlı değişim gösteriyor, o yüzden en üst modelin bir altı daha makul fiyat alınabiliyor. GeForce GTX 780 ile elde edilen performans hayli etkileyici. Isınma ve aşırı gürültü sorunu yok.
DEPOLAMA Samsung 840 EVO 250 GB 400 TL	GÜÇ KAYNAĞI Seasonic G-series 750W 342 TL
Artık sabit disklerle yaklaşan kapasitelerle SSD'ler bulabiliyoruz. Bazı etkileyici algoritmalar kullanan 840 EVO alan yanında performans konusunda da iddialı.	Hızlı bir değişim geçiren güç kaynakları verim konusunda ilerledi ve duraklama dönemine girildi. Seasonic'in artışı aşırı sessiz çalışması, 80+ Gold sertifikası ve modül bağlantı desteği.
KASA Cooler Master HAF X 505 TL	MONİTÖR AOC Q2963PM LED 1419 TL
Sürekli yeni kasalar geliyor ama Cooler Master'ın 2010'da tanıttığı geniş gövdeli ve başarılı soğutmalı HAF X gözden düşmeden yola devam ediyor. Cosmos modelleri de dikkat çekmekte.	4K Ultra HD monitörler henüz alınabilecek seviyede değil. 21:9 formatındaki bu ultra geniş monitör içerdiği IPS panel, 2560 x 1080 piksel çözünürlük ve üç di-jital girişle beğeni kazanıyor.
OPTİK SÜRÜCÜ LG BH10LS38 279 TL	CPU SOĞUTUCUSU Thermaltake Water 3.0 Pro 269 TL
Oyunlar ve filmler eklenince SSD'niz hemen dolabilir. Sabit disk ekleseniz bile yedekleme şart ve en mantıklı çözümlerden biri arada bir Blu-ray yazıp saklamak.	Intel Core i7 4770K işlemcide çarpan kilidi olmadığından işlemciyi 4,7 GHz'e kadar çıkarmak olası. Bu durumda en iyi çözüm hepsi bir arada soğutma sistemi oluyor.

ALİŞVERİŞ REHBERİ

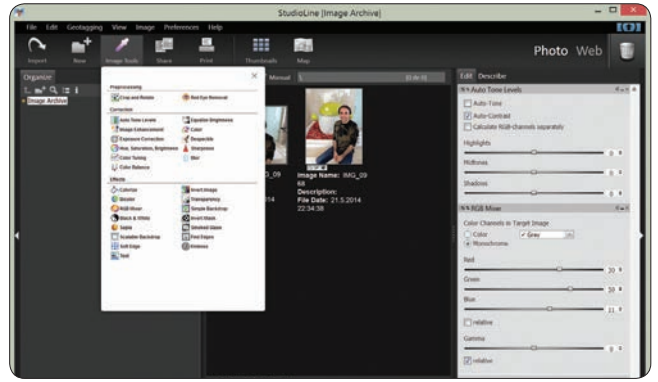
FOTOĞRAF BOYUTLANDIRICI icecreamapps.com/Image-Resizer/

Icecream Image Resizer

Çözünürlüğü ve boyutu yüksek fotoğraf dosyalarını istediğiniz boyutlara küçültün.

Dijital fotoğraf makineleri epey büyük boyutlu fotoğraf dosyaları oluşturuyor. Bu dosyalar arşivleme amacıyla şahane ama dosyaları internete yüklemeniz gerektiğinde bazı siteler çok büyük resim dosyalarını kabul etmeye bilir, etse bile dosyaları yüklemeniz uzun sürer. İşte Image Resizer bu dosyaları yeniden boyutlandırmaya yarıyor. Boyutlandırmak istediğiniz dosyaları pencereye

sürükleyebilir veya "Add image" diyerek ekleyebilirsiniz. Ardından hazır boyut profillerinden birini seçin veya Manual'ı seçerek istediğiniz boyutu elle girin. "Vertical images recognition"ı işaretlerseniz dikey dosyalar da tanınır ve ona göre boyutlandırılır. Varsayılan olarak dosyaların bulunduğu klasörde bir alt klasör açılır ve yeni resimler oraya kaydedilir.

FOTOĞRAF EDITÖRÜ www.studioline.net

StudioLine Photo Basic

Fotoğraf arşivinizi organize edin ve fotoğraflarınız üzerinde düzeltmeler yapın.

StudioLine Photo Basic, fotoğrafınızı organize etmenize, üzerlerinde düzenleme yapmanıza ve onları paylaşmanıza olanak tanıyor. StudioLine Photo Classic yazılımının kırılmış bir ücretsiz sürümü olduğundan bazı gelişmiş özellikler çıkarılmış ama çoğu kullanıcıyı tatmin edeceğini düşünüyoruz. Yazılımın pencesine birkaç fotoğraf sürükledikten sonra Image Tools

düğmesine tıklarsanız kırpma ve döndürme, kırmızı göz düzeltme, resmi iyileştirme, renk düzeltme, netleştirme veya bulanıklaştırma, pozlama düzeltme gibi çok sayıda düzeltme aracını göreceksiniz. Ayrıca renklendirme, siyah beyaz yapma, saydamlaştırma, yazı ekleme gibi çeşitli efektler de var. Fotoğraf açıklamalarını düzenleyebilir, fotoğraflarınız harita üzerinde görebilirsiniz.

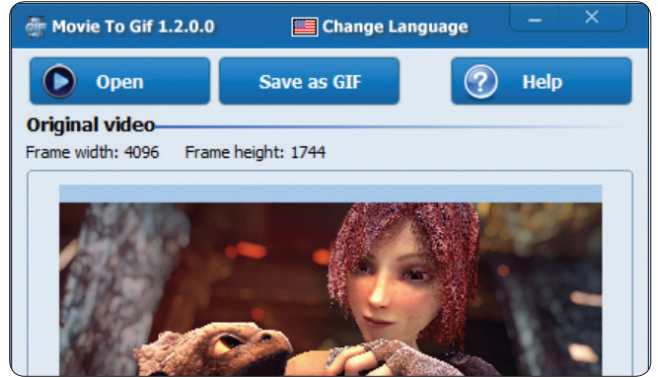
SİSTEM KURTARMA bit.ly/prk204

Paragon Rescue Kit 14 Free

İşletim sisteminiz açılmaz hale gelirse bu kurtarma diskini deneyin.

Paragon'un geliştirdiği bu kurtarma kiti sık karşılaşılan önyükleme (boot) sorunlarını çözebiliyor, silinmiş sabit disk bölümlerini ve değerli verilerinizi kurtarabiliyor. Windows açılmıyorsa veya sabit diskinizin başına bir şey geldiyse imdadınıza yetişebilir. İtiraf etmeliyiz ki kurtarma ortamının oluşturulması çok basit değil ve İngilizce arayüz kimileri için sorun

yaratılabilir. Linux veya Windows tabanlı kurtarma ortamı oluşturabilirsiniz. Windows'u kullanmak daha pratik olacaktır ama önce Microsoft'tan ADK yazılımını indirip kurmanız gerekiyor. Ardından ISO dosyası oluşturup CD'ye yazabilir veya daha kolay, kurtarma amaçlı bir USB flash bellek oluşturabilirsiniz. Ürün anahtarı ve seri numarası için ücretsiz kayıt gerekiyor.

GIF YAPICI en.zxt2007.com

Movie To GIF

Elinizdeki video dosyalarını eğlenceli hareketli GIF dosyalarına dönüştürün.

GIF geri döndü! 2000'lerin başlarında web sayfalarını işgal eden hareketli GIF'ler artık daha çok eğlence amacıyla kullanılıyor ve sosyal medyada sık sık paylaşılıyor. Tumblr'daki GIF modasının ardından Twitter bile hareketli GIF'leri desteklemeye başladı. Kalitesiz ve kısa bir video gibi görünen hareketli GIF dosyaları, arka arkaya gelen birkaç fotoğraftan ibaret aslında. Bu yazılımı

kullanarak videolarınızı GIF'e dönüştürebilirsiniz. Videonuzu Movie To GIF'te açtıktan sonra GIF'in başlamasını istediğiniz noktaya gidip Set Start'a, bitiş noktasını belirleyip Set End'e tıklayın. Ardından çözünürlükte, oynatma hızı, kare hızı ve renk derinliği ayarlarını değiştirebilirsiniz. İşiniz bitince "Save as GIF" diyerek dosyayı kaydedebilirsiniz.

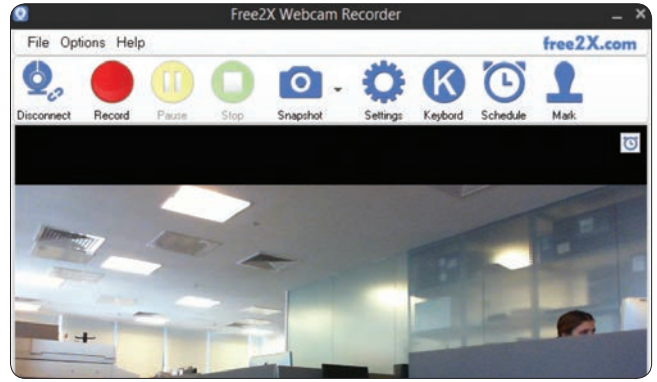
DOSYA ŞİFRELEME www.secryptor.com

Secryptor

Dosyalarınızı tek tıklamayla şifreleyin ve Dropbox'a yükleyerek paylaşın.

Bazı dosyalarınızı şifrelemek ama karmaşık ayarlarla uğraşmak istemiyorsanız Secryptor'ı deneyin. Yazılımın arayüzü oldukça basit: "Encrypt file" düğmesine tıklayıp şifrelemek istediğiniz dosyayı gösterin, ardından da bir parola girin. Oluşturulan şifrelenmiş dosyayı diskinize kaydedebilirsiniz veya Dropbox'a yükleyebilirsiniz. (Bunun için bilgisayarınızda Dropbox yazılımı da yüklü olma-

lı.) Paylaşacağınız büyük dosyalar için bu yöntem oldukça kullanışlı. Şifrelenmiş sct dosyasını tutup Secryptor penceresine sürüklerseniz veya "Decrypt file" düğmesine tıklayıp dosyayı seçerseniz parola sorulacak, doğru parolayı girince şifrelenmemiş dosya aynı klasöre çıkarılacak. Şifrelenmiş dosyaları iOS ve Android'de görüntülemeyi sağlayan uygulamaları da var.

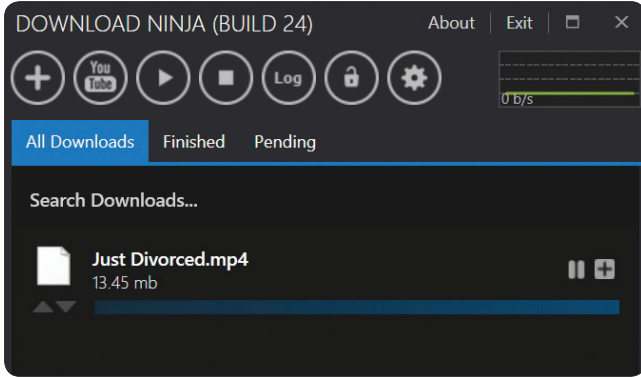
KAYIT ARACI www.free2x.com/webcam-recorder/

Free2X Webcam Recorder

Web kameranızla istediğiniz zaman video kaydedin veya fotoğraf çekin.

Web kameranızın gördüğü görüntüleri video olarak kaydetmek istiyorsanız bu yazılım tam size göre. Free Webcam Recorder, web kameranızdan gelen görüntüleri sesli olarak AVI, MP4 ve WMV biçimlerinde kaydedebiliyor. Klavye kısayollarını kullanarak kaydı kolayca başlatıp duraklatabilir veya durdurabilirsiniz. Schedule menüsünü kullanarak önceden belirlediğiniz saatlerde

kaydı başlatıp durdurmanız mümkün. Ayrıca kameradan JPEG biçiminde fotoğraf da çekebiliyorsunuz. Mark düğmesiyle videoya filigran ekleyebilir, Files Manager'ı kullanarak kayıtlı dosyaları yönetebilirsiniz. Programın penceresi varsayılan olarak "her zaman üstte" duruyor ki bu biraz rahatsız edici ama "simge durumuna küçült" düğmesiyle pencereyi küçültebilirsiniz.

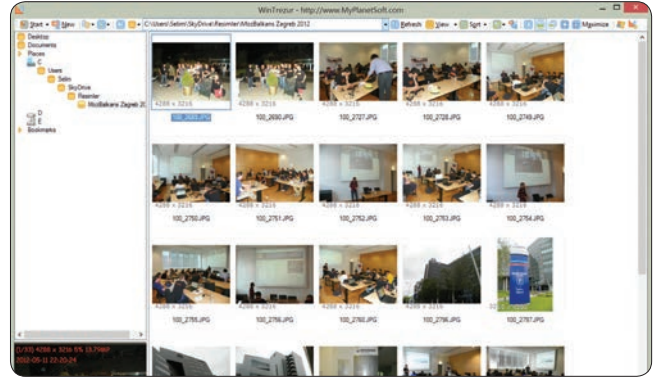
İNDİRME YÖNETİCİSİ downloadninja.com

Download Ninja

Web'deki dosyaları daha hızlı indirin, çevrimiçi videoları bilgisayarınıza kaydedin.

Sıkça ve büyük dosyalar indiren biriyse özel bir indirme yöneticisi kullanmanızda fayda var. Download Ninja ile bir dosyayı indirmek için linki kopyalayıp "+" düğmesine tıklamanız yeterli. Hatta program YouTube ve Vimeo gibi 200 civarında video sitesini tanıyor ve bir video linkini kopyaladığınızda hemen indirmeyi teklif ediyor. Program, dosyayı daha hızlı

indirmek için aynı anda 10 bağlantı kurabiliyor, video ve ses dosyaları indirilirken ön izleme yapmanıza izin veriyor. Ayrıca dosyalar için kuyruklar oluşturabilir, zamanlama yapabilir, indirme hızını kısıtlayabilirsiniz. Geleneksel indirme yöneticilerinin aksine, siyah ve düz tasarımlı bir arayüzü var. Henüz ilk sürüm olduğundan mükemmel değil ama geleceği parlak görünüyor.

DOSYA YÖNETİCİ VE ŞİFRELEYİCİ www.myplanetsoft.com

WinTrezur

Fotoğraf klasörlerinizi şifreleyerek başkalarının erişimini engelleyin.

Kimse mahremiyetine dokunulmasını sevmez. Bilgisayarınızı sizden başka kişiler de kullanıyorsa herkesin görmesini istemediğiniz fotoğraf ve videoları bilgisayarınızda depolamaya çekinebilirsiniz. Çözümlerden biri WinTrezur. Basit bir dosya yöneticisi ve resim görüntüleme yazılımı gibi çalışan WinTrezur'un farkı, fotoğraflarınızı şifreleyerek gizleyebilmesi. WinTrezur'u açıp

istediğiniz fotoğraf klasörünü bulun ve sağ tıklayıp "Create Archive"ı seçin. Oluşturulan bu şifrelenmiş klasörü sadece WinTrezur üzerinde parola girerek açabilirsiniz. Fotoğraf ön izlemelerini görme, dosya adı değiştirme gibi işlemleri de WinTrezur üzerinden yapabilirsiniz. Diğer şifreleme yazılımlarının aksine, dosyaları çözmek için beklemeniz gerekmiyor.

BİLGİ KAYNAĞI bit.ly/cocugum204

Çocuğum ve Ben

Ebeveyn ve çocuklara özel bir bilgi ve eğlence merkezi.

Turkcell, anne-baba ve çocukların farklı kullanıcı girişleriyle kendilerine özel içeriklere ulaşabildiği güvenli bir uygulama geliştirdi. "Çocuğum ve Ben" uygulaması üzerinden ebeveynler, çocukların yaşlarına göre özelleştirilmiş pedagojik bilgileri gün gün takip edebiliyor, çocuk sağlığına dair alanında uzman doktorların videolarına ücretsiz ulaşabiliyorlar.

Uygulama içinde Çocuk Sağlığı, Çocuk Gelişimi, Aktivite Önerileri gibi ebeveynlerin beslenebileceği içerikler yer alırken, bir de çocukların eğitici videolara ulaşabilecekleri Çocuk Profili bulunuyor. Ebeveynlerin ücret ödemeden takip edebileceği Çocuk Sağlığı başlığı altındaki videolar ise, anne ve babaların çeşitli hastalıklardan aşılarına, beslenmeden acil durumlara ve

alınması gereken önlemlere kadar merak ettikleri pek çok bilgiyi konunun uzmanı doktorlardan almalarına imkân sağlıyor.

"Çocuk Gelişimi" başlığı altında ebeveynler, çocuklarının yaşına göre özelleştirilmiş ve her gün yeni içeriklerin eklendiği pedagojik bilgileri adım adım takip edip ayrıntılı bilgi alabiliyorlar. Bu servisin abonelik ücreti ayda 1 TL.

Ayrı bir çocuk profilinin de bulunduğu Çocuğum ve Ben uygulamasında 3-7 yaş çocuklara yönelik Türkçe ve İngilizce olmak üzere birçok sesli hikâyeyle birlikte eğlenceli, eğitici videolar, yüzlerce çizgi film ve çocuk gelişimine yönelik oyunlar sunuluyor. Çocuğum sadece kendine ait profili kullanması, ebeveynin onayı olmadan anne-baba ekranına geçmemesi için "Anne-Baba Parolası" bulunuyor.

Tüm içeriğin sınırsız izlenebildiği çizgi film paketi aboneliği için ayda 1 TL ödeniyor.

Bilgi

Platform: Android, iPhone, iPad
Fiyat: Bedava
Geliştirici: Turkcell

OYUN

www.sillywalkgames.com

Mind Mould 2

Tetris ve Tangram bir araya geliyor.

Platform: iPhone, iPad Fiyatı: Bedava Geliştirici: Levon Sebuhyan

Türk yapımı Mind Mould 2, ilk oyunun başarısı üzerine devam niteliğinde tasarlanmış. Bulmaca tarzını en iyi yansıtan oyunlardan biri olan Mind Mould 2, Tetris ve Tangram oyunlarının mekaniklerini bir araya getiren bir oyun. Mind Mould 2'de Tetris'in akıcı oyun tasarımını ve bulmaca çözümündeki varyasyon özgürlüğüyle klasik yapboz bulmacalarındaki eşsiz şekil oluşturma heyecanı bir araya geliyor. Mind Mould 2'nin yapımcılarına göre oyunun öne çıkan asıl özelliklerinin başında yenilikçi ve orijinal bir oyun olması, 80 farklı bölüm içermesi, oyunun tamamen HD olan etkileyici grafikleriyle orijinal müzik ve ses efektleri geliyor. Oyun mekaniklerini öğrenmek için önce kısa eğitimi (Tutorial) oynamanız gerekiyor. Temel amaç, karşınıza gelen

öğeleri döndürüp sürükleyerek ekrandaki şekli oluşturmak. Oyunun kısa bir hikâyesi var ama nedense sadece App Store sayfasında anlatılıyor, oyun içinde hiç hikâyeye değinilmiyor. Türkçe desteği de daha olsa sevindirici olabilirdi.

GÜVENLİ PAYLAŞIM

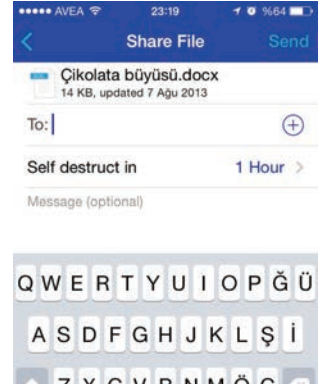
www.digify.com

Digify

Kendi kendini imha eden dosyalar paylaşın.

Platform: Android, iPhone, iPad Fiyatı: Bedava Geliştirici: Digify

Profesyonellere yönelik bir dosya paylaşım uygulaması olan Digify, mobil ortamda kendi kendini imha eden dosyalar paylaşmanızı sağlar. İçeriği gizli kalması gereken belgeleri birilerine göndermek için ideal çünkü Digify kendi aracılığıyla açılan dosyaların başkalarına iletilmesini, indirilmesini, kopyalanmasını ve hatta ekran görüntüsünün çekilmesini engelliyor. Örneğin gizli şirket ve finans bilgileri, paylaşılması istenmeyen film senaryoları veya özel mülkiyet eserleri Digify ile güvenli şekilde gönderilebilir. Gönderdiğiniz dosya, belirlediğiniz sürenin sonunda otomatik olarak siliniyor ve karşı taraf bir daha dosyayı göremiyor. Digify, gönderdiğiniz dosyanın kaç kere ve ne kadar süreyle görüntülediğini de size söylüyor.

yor. Dosyaları şifreleyerek depolamak için Dropbox hesabınızı kullanıyor. Tek kötü yanı, bir dosya paylaştığınız zaman karşı tarafa e-postayla bir link göndermesi ve karşı tarafın da Digify uygulamasını yüklemek zorunda olması.

MÜZİK

www.soundwave.com

Soundwave

Dinlediğiniz müzikleri paylaşın yeni müzikler keşfedin.

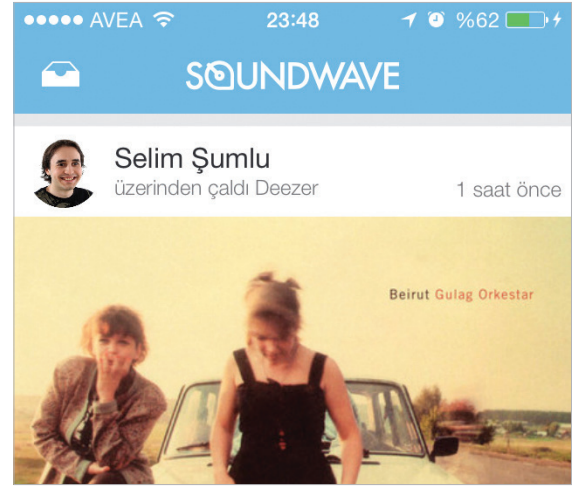
Y akın zamanda Türkçe desteği de eklenen Soundwave'e "müziğin Instagram'ı" denmesi boş değil. Uygulamanın yeni sürümü, tıpkı Instagram'da kolayca paylaşılıp üzerine konuşulan fotoğraflar gibi, müzik paylaşmanızı ve müzikler üzerine sohbet etmenizi sağlıyor.

Uygulamanın temel işlevi, dinlediğiniz müzikleri paylaşmak ve arkadaşlarınızın (veya takip ettiğiniz kişilerin) dinlediği müzikleri, müzik önerilerini görmek. Bunu yapmak için Soundwave'i telefonunuzun müzik çalarıyla ve diğer popüler müzik uygulamalarıyla eşleştiriyorsunuz. Türkiye'de kullanılabilen Spotify, Soundcloud, 8tracks ve Deezer destekleniyor. Tüm bu uygulamalarda (Web sitesi veya masaüstü yazılımı üzerinden de olabilir.) dinlediğiniz şarkılar

Soundwave profilinizle eşitleniyor ve sizi takip eden kişilerin akışlarında görünüyor. Akışınızdaki beliren bir şarkıya dokunarak o şarkıyla ilgili yorumları, en son dinleyenleri, en çok dinleyen kişiyi ve beğenenleri görebilirsiniz. Başka birinin paylaştığı şarkıya dokunduysanız şarkıyı anında YouTube, Spotify veya Deezer üzerinden ücretsiz dinleyebilirsiniz, isterseniz MP3'ünü satın alabilirsiniz.

Tasarımı değişen yeni sürüme eklenen özelliklerden biri de grup sohbetleri. Bu sayede arkadaşlarınızı ve takipçilerinizi içeren çeşitli gruplar kurarak ortak müzik zevklerinize hitap eden şarkıları paylaşabilir ve sohbet edebilirsiniz.

Anlaşıldığı üzere Soundwave bir nevi sosyal ağ gibi de çalışıyor. Facebook ve Twitter'daki arkadaşlarınızı Soundwave'de bulabilir, ayrıca

ortak müzik zevklerinize olan insanları veya ünlüleri takibe alarak yeni müzikler keşfedebilirsiniz.

Bilgi

Platform:
Android, iPhone, iPad
Fiyat: Bedava
Geliştirici:
Soundwave Analytics

SEYAHAT

www.kayak.com.tr

KAYAK

Seyahatlerinizi planlayıp ucuza getirin.

Platform: Android, iOS, Windows Phone Fiyatı: Bedava Geliştirici: Kayak Software

G eçtiğimiz aylarda kayak.com.tr adresiyle Türkiye'de hizmet vermeye başlayan KAYAK, tüm dünyadaki seyahat tutkunlarından en sık ziyaret ettiği sitelerden biri. KAYAK'ın Türkçe mobil uygulaması da seyahatlerinizi planlamanıza yardımcı olacak. Uygulama, seyahatinizi en uygun fiyata getirecek şekilde baştan sona planlayacak araçları içeriyor. Kişi sayısı ve tarih belirleyerek gitmek istediğiniz yerdeki en uygun fiyatlı otelleri bulup yorumlarını okuyabilir, anında rezervasyon yapabilirsiniz. Peki oraya nasıl gideceksiniz? KAYAK, en ucuz uçak biletlerini bulmanıza ve istediğiniz yerde araba kiralamanıza da yardımcı oluyor. Ayrıca KAYAK seçtiğiniz otel ve uçuş fiyatlarını takip edip indirim olduğunda size haber verebiliyor. Yüzlerce havalimanındaki mağazaların

nerelerde olduğunu görmek de mümkün. Son olarak, seyahat türünüze göre (iş, romantik, aile, genel) yanınızda götürmeniz gereken eşyaları liste halinde gösterebiliyor. Bu listeleri ihtiyaçlarınıza göre düzenlemeniz de mümkün.

GÜNLÜK

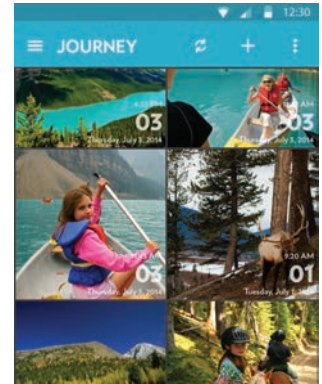
2appstudio.com/journey/

Journal (by Journey)

Görebileceğiniz en şık günlük uygulaması.

Platform: Android Fiyatı: Bedava Geliştirici: 2 App Studio

Y ıllar geçtikçe ve yaşıyoruz yavaş da olsa ilerledikçe "Keşke hayatımın önemli anlarının kaydını tutsaydım." diye içinizden geçirdiğiniz olmuyor mu? Journal ile bugüne dek gördüğünüz en çekici günlüğü tutabilirsiniz. Uygulama, günlük girdilerinize yer, hava durumu ve hareket etkinliği gibi bilgileri otomatik olarak ekleyebiliyor. Tabii cihazınızdaki fotoğrafları da eklemek çok kolay. Fotoğrafsız dijital günlük olur mu hiç? Google hesabınızla oturum açtığınızda Journal kayıtlarınız Google Drive'inizle otomatik olarak eşitleniyor. Daha sonra kayıtlarınızı takvim üzerinde veya fotoğraf ve atlas görünümünde görebilirsiniz. Her kaydı paylaşmak, yazdırmak ve PDF olarak kaydetmek de mümkün. Düzenleme ekranındaki düğmeler kafanızı karıştır-

masın: Sırayla etiket, konum bilgisi, hava durumu, fotoğraf ve hareket eklemeye yarıyorlar. Dilerseniz uygulamanın size her gün belli bir saatte günlük yazmanızı hatırlatmasını da ayarlayabilirsiniz. Türkçe desteği de olsa şahane olacaktı.

AYIN WEB SİTELERİ

Hazırlayan: Can Barış ÇEVİK

ARKADAŞLIK SİTESİ

ILookForYou

www.ilookforyou.com

Yazılım yüklemeyen web sitesi kurun.

I LookForYou, son dönemin yükseliş gösteren fırtınası arkadaşlık sitelerinin arasına yeni katılan bir oyuncu. Türkiye tabanlı ILookForYou, Tinder ve OkCupid gibi son dönemin popüler sitelerinin arasına katılırken farklı bir yol izlemeyi tercih etmiş. ILookForYou'ya ücretsiz üye olunurken siteyi kullanışlı hale getirmek için ücretli bir plan izlemeniz gerekiyor. ILookForYou'da dört farklı paket seçeneği sunulmuş: 1 aylık 199 TL, 3 aylık 299 TL, 6 aylık 399 TL veya 12 aylık 499 TL.

ILookForYou'nun fiyatlandırma politikası her ne kadar yüksek görünse de bu şekilde daha az ama öz kullanıcının olduğu ve üst segmente hitap eden bir site olma amacı taşıdığını söyleyebiliriz. Site yüksek fiyatıyla nezihlik sağlarken çoğunlukla iyi eğitilmiş ve çalışan kişilere hizmet sunmayı amaçlıyor.

ILookForYou'ya üye olduktan sonra OkCupid'e benzer şekilde 100'e yakın soru soruluyor. Bu sorulara cevap verdiğinizde ise size uyum sağlayacak kullanıcılarla eşleştirilerek aradığınız olası aşkla sizi tanıştırıyor.

Site, bilinçli olarak yüksek bir fiyatlandırma politikası izlediği için kesinlikle herkese hitap etmiyor ama ilginç bir örnek olarak incelenmeye değer.

GÜNDEM

Doğrulat

www.dogrulat.com

Doğrulat, politikacıların ve medyanın subjektif olmayan beyanlarının sağlanmasını yapmak, sosyal medyada dolaşan bilgilerin gerçek olup olmadıklarını tespit etmek ve devlet yetkililerinin veya politikacıların verdikleri sözlerin tutulup tutulmadığını takip etmek amacıyla hayata geçirilmiş bir proje. Değerlendirilen iddialara bir doğru-yalan skalası üzerinden not veriliyor. Bu sayede hızlı değişen gündemde okuyucular politikacıların vaatlerinin ne oranda tuttuğunu görebiliyor. Türkiye'de bu konuya eğilen pek fazla kaynak bulunmuyor. Bu nedenle de Doğrulat, politikacıların daha şeffaf ve tutarlı olmasında rol oynamak için önemli bir adım atmayı başaran bir internet sitesi olarak karşımıza çıkıyor.

YARDIMCI ARAÇ

Uzat

www.uzat.in

Hem sosyal medyada hem de e-postalarımızda bit.ly ve benzeri servislerle kısaltılmış linklerle gün içinde defalarca karşılaşırız. Bir linki uzun yazmak hem estetik olarak hoş durmuyor hem de yer kaybettiriyor, bu noktada linkleri kısaltmak oldukça kullanışlı oluyor. Buraya kadar çoğumuz aynı fikirdeyiz ama kısaltılmış linklere tıklamanın ciddi bir zararı da olabilir: Kötü niyetli kişiler bu kısaltılmış linklerle virüslü veya kötü amaçlı adresle kamufle edip bilgisayarınıza zarar verebiliyor. Uzat.in servisi sayesinde şüphelendiğiniz kısaltılmış linkleri kolaylıkla deşifre edebilir, hiçbir ek program kullanmadan hedef adresi görebilir interneti kendiniz için daha güvenli bir yer haline getirebilirsiniz.

VIDEO DERS

Alp Akademi

www.alpakademi.com

Halit Alkan'ın kurduğu Alp Akademi sitesinde matematik ve geometri derslerinin görüntülü anlatımları yer alıyor. Temel matematik, geometri, trigonometri, analitik geometri, türev ve integral gibi konulardaki detaylı anlatımlar hem lise öğrencilerini hem de üniversitedeki matematik ve mühendislik öğrencilerini hedefliyor. 150'den fazla detaylı anlatım videosunun yer aldığı site, konuların geniş bir şekilde ele alınmasının yanı sıra ücretsiz olması sayesinde de öğrencilere büyük bir fayda sağlıyor. Gözlemlediğimiz kadarıyla Halit Alkan anlatımlı videolar konusunda da oldukça iddialı. Öyle ki ciddi emek isteyen Alp Akademi'yi hiçbir ücret beklentisi olmadan kurması kendisinin de matematiğe karşı sevgisini gösteriyor.

KADIN ODAKLI

İtiraf edelim ki popüleritesi hiçbir zaman eksilmeyen arkadaşlık sitelerinde kadınlar çoğunlukla aradıkları saygıyı göremiyor. ILookForYou'nun kurucuları, premium servisle, meslek sahibi ve özel hayatlarına zaman ayıramayan kadınları hedeflediklerini söylüyor.

ENG | TR

Şifremi unuttum

ÜCRETSİZ iletişim Üye ol!

Ben: Seç Anıyorum: Seç

E-mail

Kullanıcı adı (Soyadı kullanmayınız)

Doğum tarihi:

Gün Ay Yıl

.....

ÜCRETSİZ İlişki Analizi'ne Başla

Kullanım Şartları'nı kabul ediyorum

HERKESE GÖRE DEĞİL

Belli bir hedef kitleye yönelik hizmet veren birçok arkadaşlık sitesi var: Yaş, ortak hobiler, dini gruplar, hatta kedi severlere yönelik arkadaşlık siteleri bile mevcut! I Look For You da üst gelir grubuna hitap ediyor.

FOTOĞRAFÇILIK

FotoBilgi

www.fotobilgi.com

Instagram ve Facebook gibi sosyal medya sitelerinde karşımıza çıkan "düzenlenmiş" fotoğrafları kolayca hazırlayabileceğiniz Foto Bilgi ile fotoğraflarınıza saniyeler içinde filtre, efekt ve çerçeve ekleyebilirsiniz. FotoBilgi, şimdilik artıları kadar eksileri de fazla olan bir girişim. Artısı olarak fotoğraflarınızı sadece tablet ve telefonlarınızla değil, bunların yanı sıra bilgisayarınızın web tarayıcısı yardımıyla da kolaylıkla hazırlayabilmenizi gösterebiliriz. Gelelim eksilere... Akıllı telefonlar için yüzlerce kullanışlı efekt uygulaması bulunuyor ve çok farklı alternatifler sunuyorlar. Oysa FotoBilgi'nin mobil cihazlar için bir uygulaması yok ve sadece tarayıcı üzerinden çalışabiliyor. Pratik bir yöntem ama çok kullanışlı değil.

BLOG

Multi Baby Doll

www.multibabydoll.com

kendini "Rock N' Roll Lifestyle Blog" olarak tanımlatan Multi Baby Doll, merkezine rock müziği oturtmuş, keyifli bir blog. Öncelikle ferah ve modern tasarımıyla okuyucuya neyle karşılaşacaklarının sinyali veren site, keyifli müzik haberleriyle de sloganının hakkını veriyor. Metallica, Chris Cornell, Incubus gibi klasik gruplarla kalbimizi çalmayı başaran site, müzik dünyasındaki son haberleri vermek yerine özel haberler yaparak farklılaşmayı başarmış. Sitede müziğin yanı sıra moda, fitness ve sinemayla ilgili konular bulunsun da yukarıda da belirttiğimiz gibi müzik Multi Baby Doll'un temel yapıtaşı. Bir yılı aşkın süredir yayın yapan blogda üretilen içerikler Multi Baby Doll'da İngilizce olarak da yayına alınarak yabancı okuyuculara sunuluyor.

BLOG

Aklımın Bahçesi

www.mridvano.com

Mustafa Rıdvan Özdemir; Aklımın Bahçesi adlı blogunda sosyal medya, dijital medya, halkla ilişkiler ve pazarlama gibi konularda okuduklarını ve deneyimlediklerini ziyaretçileriyle paylaşıyor. İnternet âlemine giriş derslerini geçmiş, yeni medyanın nasıl daha iyi ve pazarlamaya uygun bir dünya olabileceğini merak edenler için kaçırılmaması gereken yazıların olduğu sitede yazarın ilgisi doğrultusunda konular akademik bir dille inceleniyor. İnternette ilişkisi Facebook ve Twitter gibi sosyal medya hesaplarıyla sınırlı olanlar için makaleler ağır olsa da internetin hangi noktaya geldiğini kavramak ve gideceği yerde dost sahibi olmak isteyen okuyucularımız Mustafa Rıdvan Özdemir'in sitesinden Türkçe bir akademik kaynak olarak faydalanmaktan mutluluk duyacaklardır.

EN İYİ BEDAVA YAZILIMLAR

Bilgisayarınıza
harika araçlar
eklemek için
yazılımlara para
harcamanıza
gerek yok. En iyi
7 ücretsiz
yazılımı
inceliyoruz.

Google'da "ücretsiz yazılımlar" yazarsanız ayıklamak için en az bir yıl harcamanızı gerektirecek kadar çok sonuçla karşılaşabilirsiniz. Bunların çoğunluğu sabit diskte yer kaplamak dışında bir işe yaramayacaktır. Ücretli benzerleri kadar iyi olmayan yarım yamalak hazırlanmış kötü kopyalar ve şirketlerin ücretli ürünlerini satın aldırarak için hazırladıkları reklam yazılımları...

Sizin için yüzlerce ücretsiz programı taradık ve normalde ücret ödeyerek faydalanabileceğiniz muhteşem özellikleri (PC'nizi virüslere karşı korumak, videoları mobil cihazlara uygun biçimlere dönüştürmek, soyağacı oluşturmak vb.) sunan en iyi sekiz programı belirledik.

Listemize girmek için programların sıkı kriterleri karşılaması gerekiyordu. Her şeyden önce, genellikle ücretli alternatiflerinde bulunan özellikleri sunmaları gerekiyordu. İkinci olarak, istenmeyen ekstralara yüklemek zorunda kalmamamız gerekiyordu. Ana programın yanında farklı bir şeylerin yüklenmeye çalışılıyorsa hangi seçenekleri seçmeniz gerektiğini de ayrıca belirttik. Son olarak, seçilen yazılımların geçtiğimiz birkaç ay içinde güncellenmiş olmalarına dikkat ettik. Bu şekilde, mümkün olan en yeni işletim sistemi desteğine (tercihen Windows 8.1) sahip olmanızı sağlamaya çalıştık.

Her durumda, ücretsiz yazılımın sizi para ödemekten kurtardığı ücretli eşdeğerini belirledik ve ne kadar tasarruf ettiğinizi gösterdik. Yazımızın son bölümünde bazı ücretli yazılımların neden son derece gereksiz olduğunu, hatta bazı alternatiflerin resmen dolandırıcılığa dönüştüğünü anlattık.

PARAGON PARTITION MANAGER 2014 FREE

bit.ly/paragon204

Paragon Partition Manager'ın 2014 sürümünü Windows 8.1'de kullanabilirsiniz.

NE İŞE YARIYOR?

Sabit disk bölümlerinin düzenlenmesine yardımcı oluyor, değerli disk alanınızın boşta harcanmasını engelliyor.

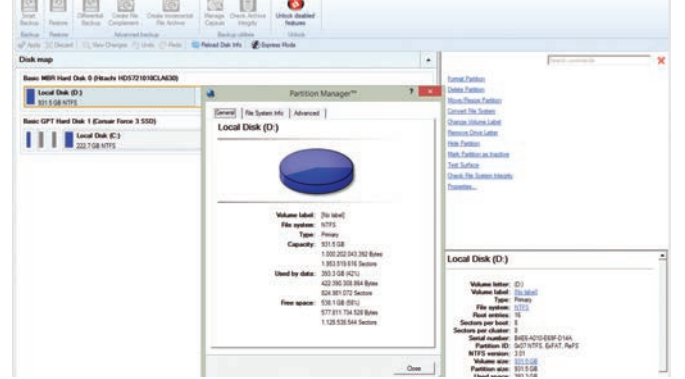
YENİLİKLER NELER?

Paragon Partition Manager'ın 2014 sürümü, Windows 8.1 için tam destek sunuyor ve nihayet artık programı kullanmadan önce kaydolmanız gerekmiyor. Yani artık mesaj kutunuzun reklam bombardımanına tutulmasından korkmadan sabit diskinizi düzenlemeye başlayabilirsiniz.

NASIL KULLANILIR?

Yazılımı başlatın ve ana sabit diskinizin durumunu kontrol edin. Bilgisayar üreticiniz muhtemelen sabit diskinizi "bölüm" (partition) adı verilen bir veya iki kısma ayırdığını göreceksiniz. Ayrıca bir de ne olursa olsun dokunmamanız gereken kurtarma bölümü göreceksiniz. Bu bölüm acil bir durumda karşılaşıldığında işletim sistemini geri yüklemek için kullanılacaktır. Genellikle bölümlerin eşit büyüklükte olduğu görülür.

Paragon Resize Partition Tool'u, verilerin saklandığı bölümü genişletmek amacıyla sabit disk alanını yeniden paylaşımak için kullanabilirsiniz. Kişisel verileriniz ve

Partition Manager, mevcut sabit sürücü bölümlerinin boyut ve türünü görüntüler.

Windows dosyaları için ayrı bölümler yoksa yeni bölüm oluşturma aracını kullanabilirsiniz. Değişiklik yapmadan önce tedbiri elden bırakmamak adına önemli dosyalarınızı yedeklemenizi tavsiye ederiz.

GEREKMEYEN ÜCRETLİ ALTERNATİF

Sadece temel bölümlenme araçlarına ihtiyacınız varsa daha gelişmiş özellikler içeren Paragon Partition Manager 14 Home'a 40 dolar harcamaktan kurtulabilirsiniz. Bölümlerinizi yedeklemek için de para harcamanıza gerek yok, o noktada AOEMI Backupper'ın yardımına başvuracağız.

AOEMI BACKUPPER STANDARD 2.0.1

www.backup-utility.com

NE İŞE YARIYOR?

Biraz garip bir isme sahip olan bu inanılmaz güçlü program, adından da anlaşılacağı üzere bilgisayarınızın sabit diskinde ve harici sürücülerinizde depolanan verileri yedekliyor.

YENİLİKLER NELER?

AOEMI Backupper'ın 1.5 sürümü, ev ağınızda paylaşılan ve hem yedekleme hem de dosya paylaşımı amacıyla kullanılabilen NAS sürücülere yedekleme desteği getirmişti. 1.6 sürümü, yedeklemenin nasıl ve ne zaman çalışacağını belirleme seçeneği ekledi. Ayrıca artık yedeklere not eklemek de

mümkün. Bunların çok ufak değişiklikler olduğunu düşünebilirsiniz ama zaten son derece başarılı olan yazılımı biraz daha süsledikleri açık. 2.0 sürümüyle Windows 8.1 ve SSD desteğini geliştirdi.

NASIL KULLANILIR?

İlk olarak ne tür bir yedekleme istediğinize karar vermeniz gerekiyor çünkü AOEMI Backupper yığınla seçenek sunuyor. System Backup seçeneğinde sabit disk içeriği, bir arıza yaşanması halinde verilerini kurtarabileceğiniz bir harici sürücüye yüklenir. İdeal koşullarda Windows dosyalarınızın nispeten ufak bir bölümde (örneğin 50 GB) yer alması, sabit

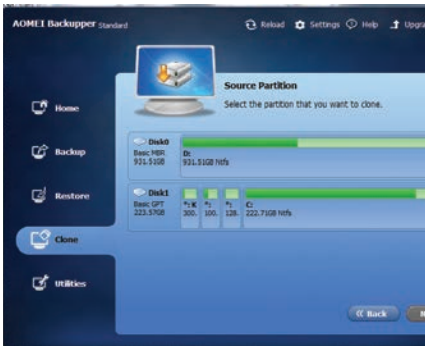
diskin başka bir bölümünün müzik ve fotoğraflar gibi verilerin saklanması amacıyla kullanılması gerekir.

Ayrıca PC'nizin dahili sabit diskinizi değiştirmeyi planlıyorsanız çok işinize yarayacak olan bir klonlama (Clone) özelliği bulunuyor. Bu özellik sayesinde PC'nizin sabit diskinizi değiştirmeden önce tüm içeriği yeni diske aynen kopyalayabiliyorsunuz. Verilerinizin yer aldığı tek bir bölümü kopyalamak isterseniz o da mümkün.

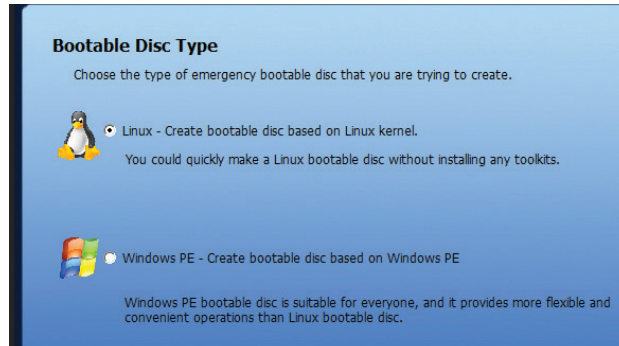
AOEMI ayrıca yedekleme planları yapmanızı, yedeklenen dosyaları sıkıştırmanızı ve Windows'un çökmesi halinde verilerinize erişmenizi sağlayan bir acil durum önyükleme diski hazırlamanızı da sağlıyor.

GEREKMEYEN ÜCRETLİ ALTERNATİF

Acronis True Image 2014 Premium gibi bir ürüne 80 dolar harcamanız gerekiyor. Bu fiyata kısıtlı çevrimiçi yedekleme gibi ek özellikler dahil olsa da pek çok kullanıcının bunlara ihtiyaç duymayacağını düşünüyoruz.

AOEMI Backupper ile sabit sürücünüzü veya sürücü bölümlerini kopyalayabilirsiniz.

AOEMI ile Linux ve Windows için bir önyükenebilir acil durum diski oluşturabilirsiniz.

GRAMPS 4.1

www.gramps-project.org

NE İŞE YARIYOR?

Muhtemelen ailenizin tarihi hakkında toplayabileceğiniz tüm verileri yönetmenizi ve bulabildiğiniz tüm ayrıntıları organize etmenizi sağlıyor.

YENİLİKLER NELER?

Programı daha tutarlı hale getiren çeşitli teknik iyileştirmeler içeren 4. sürüm geçtiğimiz yaz aylarında piyasaya sürüldü. Gramps'ın oluşturduğu çeşitli raporlarda da iyileştirmeler yapılmış. Artık isterseniz otomatik olarak internete yükleyip ailenizle paylaşabileceğiniz bir web sitesi oluşturabiliyorsunuz. Bu sitede aile tarihinizin tüm detayları görüntülenebiliyor, çevrimiçi takvimde tüm doğum günleri ve önemli yıldönümleri görülebiliyor.

NASIL KULLANILIR?

İtiraf etmeliyiz Gramps güçlü olduğu kadar karmaşık bir yazılım ve Türkçe desteği yok. Bu nedenle nasıl çalıştığını öğrenmek için vakit ayırmamız, aynı ailenin farklı üyelerini nasıl ilişkilendireceğinizi kavramanız gerekiyor. Kullanım kılavuzunu okuyarak başlamanızı öneririz (bit.ly/gramps204 - İngilizce). Ayrıca yazılımın raporlama özelliklerine de göz atmanız gerek. ABD tarih biçimini değiştirmek isterseniz "Edit > Preferences >

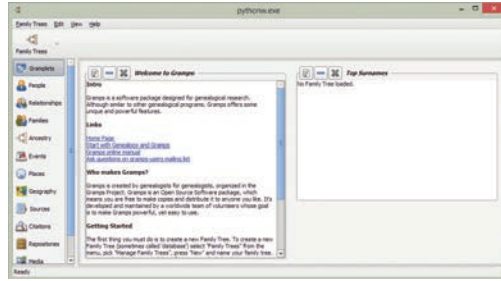
Display > Date format" ayarına girmeniz gerekiyor.

GEREKMEYEN ÜCRETLİ ALTERNATİF

Family Tree Builder (www.myheritage.com.tr) yazılımı ücretsiz ama gelişmiş özellikler için yıllık 75 veya 120 \$ karşılığında MyHeritage Premium üyesi olmanız

gerekıyor. Türkçe desteği olduğunu hatırlatalım.

Gramps'in yeni takviminde doğum günleri ve yıldönümleri görülebiliyor.

TEAMVIEWER 9

www.teamviewer.com

NE İŞE YARIYOR?

TeamViewer, internet bağlantısı olan herhangi bir bilgisayarı kullanarak ev bilgisayarınıza uzaktan erişmenizi, başka bir kullanıcının bilgisayarını yönetmenizi sağlıyor. Bu son özellik, bir bilgisayar sorununu çözmelerinde yardımcı olmaya çalışıyorsanız çok işe yarıyor.

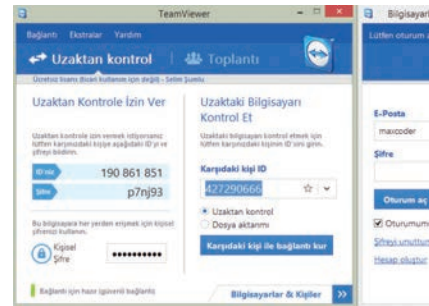
YENİLİKLER NELER?

Bu son sürüm, ev bilgisayarınız ile çalışmakta olduğunuz diğer bilgisayarlar arasında geçiş yapmanızı sağlayan çoklu oturum sekmeleri gibi yeni özelliklere sahip. Güvenlik, iki faktörlü kimlik doğrulama ile geliştirilmiş: Ev bilgisayarınıza erişmek için kullanabileceğiniz kullanıcı adı ve parolasının yanında bir de cep telefonunuza, bilgisayarınıza sızmaya çalışan kişilerin şansını iyice azaltacak tek kullanımlık

parola gönderme önlemi bulunuyor.

NASIL KULLANILIR?

TeamViewer yüklenip açıldıktan sonra "Hesap oluştur" bağlantısına tıklayarak bir

Bir TeamViewer hesabı açmak için "Hesap oluştur" linkine tıklayın.

hesap oluşturmanız gerekiyor. Böylece PC'nizi TeamViewer hesabınıza ekliyor ve daha sonra internete bağlı herhangi bir PC'den ona bağlanabiliyorsunuz. Tabii ana PC'niz açık olmalı. Akıllı telefonunuz veya tabletiniz varsa bit.ly/tw204 adresinden ücretsiz TeamViewer uygulamalarını indirebilirsiniz. Windows'unuzu iPad'in dokunmatik ekranından idare edebilmek gerçekten çok hoş. Bazen çok ama çok faydalı bir araç olabiliyor.

GEREKMEYEN ÜCRETLİ ALTERNATİF

Piyasada pek çok uzak masaüstü yazılımı var ama TeamViewer'ın özelliklerini ücretsiz olarak sunan başka bir program yok. Örneğin yıllık 99 dolar fiyatlı LogMeIn Pro, dosya aktarımı ve uzaktan yazdırma desteği sunuyor ama bunlar zaten TeamViewer'ın bedava özellikleri.

AVAST! 2014 FREE

www.avast.com

NE İŞE YARIYOR?

Muhteşem bir antivirüs koruması sağlıyor. Temel düzeyde koruma sizin için yeterliyse bedava antivirüs yazılımları arasında en iyisi.

YENİLİKLER NELER?

avast! 2014, daha fazla sayıda kötü amaçlı yazılıma karşı koruma sağlamanın yanında (Güvenlik firmaları her yeni sürüm için böyle der.) USB kurtarma diski oluşturmanızı sağlayan bir özelliğe de sahip. Yani bilgisayarınıza bulaşan bir virüs nedeniyle Windows'un başlatılamaması halinde Kurtarma Diski sayesinde virüsleri temizleyebilir ve Windows'u eski haline döndürebilirsiniz. Testimizde avast!, karşılaştığı 100 tehditten 98'ini engellemeyi başardı. Her ne kadar birkaç defa yasal yazılımların tehlikeli olduğunu iddia etmiş olsa da

testimize katılan en iyi ücretsiz yazılımdı.

NASIL KULLANILIR?

Tam sistem taraması başlatın. Yüklemeden ardından Avast otomatik olarak güncellenir ve hızlı bir tarama başlatır. Ama testimizde Avast, sadece tam taramanın ardından Windows 8.1'in

bütünlük antivirüs korumasının gözünden kaçan bir zararlı yazılımı tespit edebildi. Eğer elinizde yedek bir USB sürücü varsa, kurtarma sürücüsü oluşturmanızı tavsiye ederiz.

GEREKMEYEN ÜCRETLİ ALTERNATİF

avast!, son testimize katılan ücretli yazılımların bir kısmını (Bitdefender, Trend Micro ve McAfee) geride bırakmayı başardı. Bu, avast!'i tercih etmeniz halinde en az 30 TL tasarruf edeceğinizi anlamına geliyor.

avast! 2014, Windows açılmazsa kullanabileceğiniz bir kurtarma diski oluşturabilir.

ÜCRETLİ YAZILIMLAR: KAZIKLANIYOR MUSUNUZ?

Hayatın her alanında başkalarının bilgisizliğinden faydalanıp para kazanmaya çalışan insanlar vardır. Yazılım sektörü de ne yazık ki bir istisna değil. Yazılım ticaretinin bazı hilelerini inceledik.

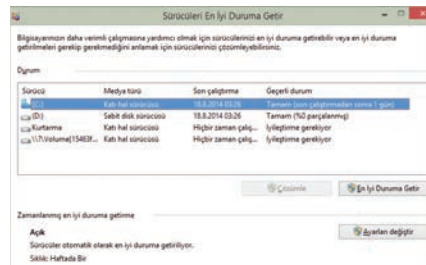
Sözde "PC temizlik araçları", üçkâğıtçı yazılım üreticilerinin en çok rağbet ettiği alan. Piyasada bu türden onlarca program bulunuyor. Bunlardan bazıları 150 TL gibi fiyatlara satılıyor ve PC performansını mucizevi bir şekilde artırdıkları iddia ediyor ama aslında bu yazılım paketlerinin çoğunda, çeşitli Windows sürümlerinde zaten bulabileceğiniz özelliklerden daha fazlası sunulmuyor!

Bu yazılım paketlerinin çoğunda, sabit sürücünün dört bir yanına dağılmış dosyaları bir araya getiren disk birleştirme araçları bulunuyor. Ama Vista'dan bu yana tüm Windows sürümlerinde Windows'un kendi disk birleştirme aracı zaten haftada bir arka planda çalışıyor, işlem siz farkına bile varmadan tamamlanıyor. Bir disk birleştirici için para ödemeyi anlamlı kılan tek şey hâlâ Windows XP kullanıyor olmak.

Bazı geliştiriciler, kendi yazılımlarının Windows'un kullandığı algoritmalarından çok daha gelişmiş algoritmalar kullandıklarını iddia ediyor ama bunun kullanıcıya ne

faydalar sağlayacağı tartışmalı bir konu. Bağımsız bir test, ücretli iolo System Mechanic yazılımının Windows 7 ile gelen disk birleştiriciden daha kötü performans gösterdiğini bile kanıtlamıştı.

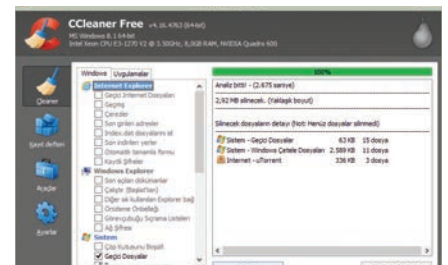
Bazı durumlarda geliştiriciler, kendi disk birleştirme veya temizleme araçlarını geliştirmek yerine Windows'un bütünsel araçlarını alıp biraz süsledikten sonra daha arkadaş canlısı bir arayüz ekleyip piyasaya sürüyorlar. Diğer bir deyişle, aslında süslü bir kısayoldan başka bir şey olmayan işe

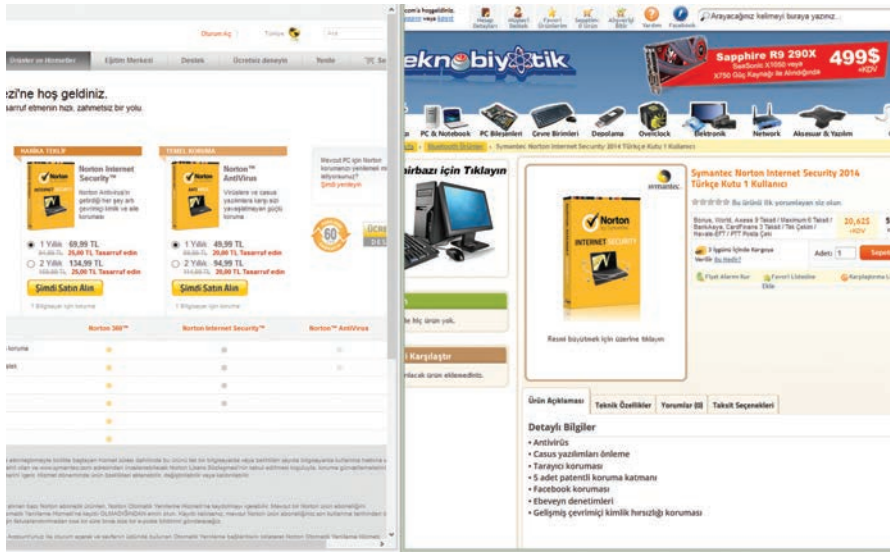
Benzer araçlara sahip yazılımlar yerine Windows'un Disk Birleştiricisi'ni kullanın.

yaramaz araçlar için paranızı alıyorlar.

Aslında bu tür yazılım paketlerinde bulunan araçların çoğu (yazılım kaldırma araçları, başlangıç temizlik araçları, disk temizleme araçları vb.) hâlihazırda Windows'ta bulunuyor. Bu söylediklerimizden, tüm bu araçlara tek bir kullanıcı dostu ara birim üzerinden erişmenin önemini küçümsediğimiz sonucuna varmayın. Sonuçta Windows bu araçların bazılarını gözden uzak tutuyor. Ama nasıl ulaşabileceğinizi bulmak için

CCleaner çoğu paralı alternatifinden daha iyi çalışan ücretsiz temizlik araçlarına sahip.

Norton Internet Security'nin yenisini almak, Norton'un kendi sitesindeki yenileme fiyatından daha ucuza geliyor.

biraz çaba harcamanız halinde gereksiz harcamalardan kurtulabilirsiniz.

Temizlik paketlerinden biri ilginizi çekmiş olabilir ama unutmayın ki ücretli yazılımların bile çoğu CCleaner (www.piriform.com) gibi ücretsiz yazılımlarla boy ölçüşebilecek kalitede değil.

GÜVENLİK HARACI MI?

Yazılımlarının işe yaradığını inkâr etmiyoruz ama güvenlik yazılımı şirketleri, genellikle ihtiyacınız olandan fazlasını size satma konusunda usta. Her sonbaharda ürün adının sonuna gelecek yılın tarihi eklenmiş yeni paketler piyasaya sürülür. Ama bu, yazılımların çekirdeğinde yer alan antivirüs motoru teknolojisinde köklü yenilikler olduğu anlamına gelmiyor. Şu sıralar piyasaya çıkmaya başlayan ürünlerin adının sonuna "2015" yazılmış olması, yazılım firmasının ürünün "yeniliğini" kullanarak sizi kandırmaya çalışıyor olması dışında pek bir anlam ifade etmeyebilir.

Neyse ki bu konuda bir adım atıldı. Eskiden, örneğin Güvenlik Ürünü 2010 yazılımını satın aldığınızda, bir yıl boyunca 2010 sürümünü kullanıyordunuz ve on arada 2011 sürümü çıkarsa yükseltme için ayrıca para vermeniz gerekiyordu. Son yıllarda çoğu şirket, 1 yıllık aboneliğe yazılım güncellemelerini de dahil etmeye başladı. Örneğin bir ay önce Güvenlik Ürünü 2014'ü satın aldıysanız ve bugün 2015 sürümü çıkarsa ek bir ücret ödemeniz 2015 sürümüne geçip onu 11 ay daha kullanabiliyorsunuz.

Bunu lehinize çevirmenin bir yöntemini de açıklayalım: Diyelim ki Güvenlik Ürünü 2014'ün fiyatı 100 TL. Girdiğiniz bir teknoloji markette veya alışveriş sitesinde Güvenlik Ürünü 2013'ün 15 TL'ye satıldığını gördünüz (çünkü kutusunda 2013 yazıyor diye kimse almak istemiyor). Bu fırsatı kaçırmayın çünkü kutudan çıkan lisans anahtarıyla çok büyük ihtimalle 2015 sürümünü internette indirip kullanabileceksiniz. Diğer bir deyişle, sadece ambalajın üzerinde gelecek yılın

tarihi yazılı diye en yüksek bedeli ödemenize gerek yok.

Güvenlik paketlerinin birbirini takip eden sürümleri, Office 2010 ve 2013 örneğindeki gibi birbirinden oldukça farklı özelliklere sahip ürünler değildir. Aslında Güvenlik Ürünü 2014, pek bir yenilik getirmeden Güvenlik Ürünü 2015'e evrilir.

Kullanıcıları yeni bir güvenlik ürünü almaya ikna etmek isteyen şirketler, paketlerin içine parola yöneticileri, çevrimiçi depolama alanları, ebeveyn kontrolü ve benzeri pek çok eklenti tıkıştırır. Ancak tıpkı sistem iyileştirme ve temizlik yazılımlarında olduğu gibi bu özelliklerin de pek çoğu zaten ücretsiz yazılımlarda bulunmaktadır. Genellikle, bir güvenlik paketi satın aldığınızda paranızı araçların kendileri için değil de onlara toplu bir şekilde ulaşma rahatlığı için harcamış olursunuz. İşin kötü yanı, faydası tartışılır ve belki de hiç kullanmayacağınız bu yan ürünler sabit diskinizde yer kaplar ve bilgisayarın açılış süresini uzatabilir.

Güvenlik şirketlerinin ayrıca sadık müşterilerini cezalandırmak gibi garip bir huyu var. Bu makaleyi yazdığım sıralarda Norton'un resmi web sitesinde (tr.norton.com) gidip Norton Internet Security aboneliğinizi yenilemek isterseniz 70 TL ödemeniz gerekiyordu. Oysa çeşitli internet mağazalarında aynı yazılımın kutulu sürümü 50 TL'ye satılıyor. Yani aboneliğinizi uzatmak yerine yeni bir ürün satın alırsanız kâra geçiyorsunuz. Bu durumun sadece Norton'u etkilediğini sanmayın: Hemen hemen tüm antivirüs yazılımlarını abonelik yenileme fiyatlarının neredeyse yarı fiyatına kutulu olarak temin etmek mümkün.

avast! gibi firmaların son derece başarılı hizmet verdiği bir ortamda Symantec gibi şirketlerin ücret ödeyen müşterilerini, fahiş fiyatlı yenileme seçenekleriyle kendilerinden uzaklaştırmak yerine ellerinde tutmak için her şeyi yapmalarını beklerdik ama ne yazık ki durum öyle değil.

YILLIK ADOBE GÜNCELLEMESİ

Şüphesiz uyandıran yükseltme fiyatı politikalarıyla müşterilerine darbe indirenler sadece güvenlik şirketleri değil. Sonbahar ayları geldiğinde, yılbaşı pazarında yerini almak isteyen Adobe, Photoshop Elements yazılımının yeni bir sürümünü piyasaya sürer.

Adobe, yazılımının önceki sürümlerine sahip olan kullanıcılar için indirimli yükseltme paketleri sunuyor ama bunların dikkat çekici bir avantaj sunduğunu söylemek zor. Doğrudan adobe.com'dan satın alınması halinde Photoshop Elements 12 sürümü 228 liraya mal oluyor. Bir önceki sürümden yükseltme yapanlara 80 dolar (173 TL) ödüyor: Söz konusu olan sadece %25 civarında bir indirim.

Yeniden ödenmesi gereken bu ciddi meblağı kabul edilebilir kılaacak önemli bir yenilik olduğunu söylemek de zor. Adobe yeni bir sürümü piyasaya sürmeden önce eklenecek önemli bir özellik geliştirilmesinin falan beklemiyor. Bunun yerine, kendini yıllık yayın döngüsüne kaptırmış bir halde, ne olursa olsun her eylül ayında yeni bir sürümü piyasaya sürmeye devam ediyor. Evet, Photoshop Elements'in son kullanıcıya yönelik en iyi fotoğraf editörü olduğu doğru ama son güncellemelerin şaka gibi olduğu da bir gerçek.

Ticaret sırları

Bir şirketin, ürünlerinden birinin yeni bir sürümünü piyasaya sürmeye hazırlandığını gösteren işaretlerden biri, mevcut ürünün birdenbire aşırı indirimli bir fiyata satılmaya başlanmasıdır. Bir şekilde şirketin e-posta listesine kaydolduysanız yeni bir sürüm piyasaya sürülmeden önceki bir iki ay içinde üründe %25 veya daha fazla indirim yapıldığını gösteren bir e-posta alabilirsiniz.

Bazen teknoloji yayınları bu yeni sürümü önceden inceleyebilir ama "NDA" denilen gizlilik anlaşmalarıyla yeni sürümle ilgili haber yapmaları engellenir. Yani gazeteciler bazı durumlarda yeni yazılımların özelliklerini, fiyatlarını ve piyasaya çıkış tarihlerini bilseler bile okurlarıyla paylaşamazlar.

Hiçbir gazeteci gizlilik anlaşması imzalamaktan hoşlanmaz. Bu, kendi içimizde de sıkça tartıştığımız bir konu. Zaten hiç kimse sır saklamak amacıyla gazeteci olmaz, amacımız öğrendiğimiz her şeyi en kısa sürede okurlarla paylaşmaktır. Ama bazen ürün incelemelerini vaktinde yetiştirerek "mümkün olan en kısa sürede" size ulaştırabilmek için istenmeyen bu duruma katlanmamız gerekebiliyor.

DVD'de bu ay

Türkçe Vikipedi PCnet DVD'sinde!

Türkçe Vikipedi'nin tamamı, tam sürüm yazılımlar, bağımsız oyunlar ve oyun demoları bu ayki DVD'mizde sizi bekliyor.

Özgür ansiklopedi Vikipedi, insanlığın bütün bilgi birikimini herkese açmak için var. Kiwix ise internet bağlantısının olmadığı yerlerde Vikipedi makalelerini çevrimdışı okumak için geliştirilmiş bir yazılım. İnternetin hiç olmadığı, çok yavaş veya pahalı olduğu yerlerde kullanabilir, yeryüzündeki en büyük Türkçe bilgi kaynaklarından birini cebinizde taşıyabilirsiniz.

DVD'mizde yer verdiğimiz Türkçe Vikipedi sürümü, Ocak 2014'te güncellenmiş 222.000 maddenin tamamını resimleriyle birlikte içeriyor.

Kiwix'i çalıştırmak için Bilgisayar'a girin, DVD sürücünüze sağ tıklayın ve "Kiwix'i çalıştır"ı seçin. İsterseniz yazılımı sabit diskinize veya bir USB belleğe de yükleyebilirsiniz.

48 TL değerindeki tam sürüm Ashampoo Music Studio; müzik oluşturma, düzenleme, tasarlama ve üretme amaçlarıyla kullanabileceğiniz kapsamlı bir çözüm. PCnet'in hediyesi Türkçe destekli Ashampoo Music Studio 4 ile şunları yapabilirsiniz:

- Müzik CD'lerinizi MP3 biçiminde bilgisayarınıza aktarın.
- Mikrofonla ses dosyalarınızı kaydedin ve

Music Studio'da düzenleyin.

- Bir video dosyasındaki müziği alın, kendi zil seslerinizi ve remikslerinizi yapın.

- Şarkılarınız için otomatik olarak anlamlı dosya isimleri oluşturun.

- Dosyanın boyutu çok mu büyük? Şarkı çok mu uzun? Ses biçimi yanlış mı? Music Studio ile bu ayarları kolaylıkla yapın.

- CD'leriniz için şık kapaklar oluşturup basın. Music Studio'nun Cover Editor uygulaması kolayca kapat görselleri tasarlamayı sağlayacak.

- Mix Tape uygulamasının çapraz geçiş özelliğiyle mevcut parçalarınızı birleştirerek "miks"ler oluşturabilirsiniz.

- MP3, WMA, FLAC, OGG ya da WAV dosyalarınızı müzik CD'lerini dönüştürerek bu CD'leri her yerde dinleyebilirsiniz.

Yazılımı tam sürüm olarak kullanmak için kurulumdan sonra karşınıza çıkan kayıt formunu doldurarak ücretsiz lisans anahtarınızı alabilirsiniz.

Sizin için seçtiğimiz 5 tam sürüm bağımsız oyun ve 4 güncel oyun demosu da DVD'mizde.

Dergimizdeki "ayın yazılımları", "en iyi bedava yazılımlar", "bilgisayarınızı otomatikleştirin" ve "sanal masaiüstü oluşturun" konularında adı geçen yazılımları da DVD'mizde bulabilirsiniz.

PCnet Eylül DVD'sinin içeriği

VİKİPEDİ

■ 222.000 maddeden oluşan Türkçe Vikipedi'nin tamamı Kiwix yazılımıyla DVD'de!

TAM SÜRÜM

■ Müzik düzenleme yazılımı: Ashampoo Music Studio 4

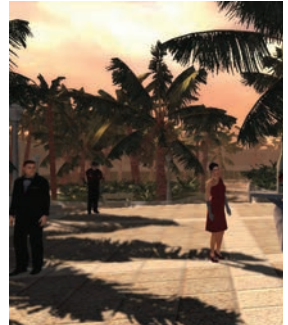
BAĞIMSIZ OYUNLAR

- Graviton (shoot 'em up)
- Steamholic (platform)
- Musika (platform)
- Bl-nk (aksiyon - platform)
- Diluvium (aksiyon - keşif)

OYUN DEMOLARI

- A Rite From The Stars
- Death to Spies 3
- Kingdom Tales 2
- Tail Drift

ÜCRETSİZ VE İNTERAKTİF TEKNOLOJİ DERGİSİ TAMAMEN YENİLENDİ

15
GÜNDE
BİR
TÜM SAYILAR
BEDAVA

HER AYIN 1 VE 15'İNDE ÇIKAN TEKNOLOJİ DERGİSİ **NEXXT**'İ
İOS VE ANDROID CİHAZLARINIZDA OKUYABİLİRSİNİZ.

